

22 98

22 98

R. 29
7/8

638

E. 22

C. 1

PAVSANIAE
DECEM REGIONVM

VETERIS GRAECIAE DESCRI-
ptio, totidem libris compre-
hensa, Romulo Amasæo
interprete.

TOMVS PRIMVS.

*Huic rerum memorabilium accessit
copiosissimus Index.*

LUGDVNI,
Apud haeredes Iacobi Junta.

M. D. LVIII.

*Decem regionum à Pausa-
nia luculentissimè de-
scriptarum Elenchus.*

ATTICA

CORINTHIACA

LACONICA

MESSENICA

ELIACORVM PRIOR

ELIACOR. POSTERIOR

ACHAICA

ARCADICA

BOEOTICA

PHOCICA

R O M V L V S

A M A S A E V S A L E-

X A N D R O F A R N E S I O

C A R D I N A L I P A V L I

I I I . P O N T . M A X .

N E P O T I

S. P. D.

*U*M Sape ani-
maduerterim, Ale-
xander Farnesi, so-
lere te ab assidujs cu-
ris, atque occupatio-
nibus quasi respiran-
tem, vel in literatorum hominum ser-
mone, & consuetudine, vel in optimo-
rum scriptorum lectione conquiescere,
de varijs, ac multis lucubrationibus
meis latine iam, ni fallor, mea opera
loquentem Pausaniam, tibi, cui iam
pridem, non magis fortune amplitudi-

ne, quam virtutis tue adductus excellentia, me ipsum addixi, nominatim dedendum censui: non quia Græcorum authorum à puero lectione assuefactus, Græca illum utentem lingua non fueris planissimè intellecturus, sed quod omnino Romani Principis auribus Latine orationis sonum aptiorem, & gratiorem fore existimaui. Atque is quidem veterem Græciam in libros decem descriptam oculis penè subiiciens, parem propè tibi voluptatem poterit apportare, ac ipsa solita est ad exteros Europæ populos suscepta iam toties peregrinatio: Cum peradolescens, magna cum tua laude, Hispaniam, Galliam, Germaniam, de maximis Reipub. negotiis legatus obijsti. Atque eo tibi erit fortasse lectio huius hystorie iucundior, quòd quæ semel placuerint loca, non ut illa cursim, & festinanter, sed inter quiescendum, quoties libitum fuerit, licebit

5
bit renifere. Neque verò te magis
(credo) eas regiones animo luſtran-
tem, in quibus deos ipſos libenter ac
propè familiariter verſatos olim vul-
gus putavit: Et unde illuſtris ma-
gnorum heròum natio extuit, ipſa ter-
rarum pulchritudo, & amœnitas cap-
iet: quam innabit cum primordia,
& veluti incunabula, tum res ge-
ſtas, Athenarum, Sparta, Theba-
rum, Corinthi, Meſſenes, Sicyo-
nis, Megalopolis, & aliarum com-
plurium belli, paciſque artibus flo-
rentiſſimarum urbium, ac populo-
rum cognoscere: Et ſummarum ho-
minum, quos illa genuerint, & edu-
xerint ciuitates, Themistoelis, Mil-
tiadis, Lyſandri, Ageſilai, Epami-
nunde, Ariſtomenis, Arati, Phi-
lopoemenis, Pelopida, tamque mul-
torum, quorum paſſim legentibus oc-
current nomina, illuſtrium viro-

rum virtutes & gloriam, quam sibi eorum quisque, vel defensa, vel liberata, vel aucta, & illustrata patria pepererint, intueri. Iam vero priscorum artificum opera, qui vel templis metandis, & exedificandis, vel signis, & statuis fingendis, ac fabricandis claruerunt, non minore ferme, cum leguntur, quàm cum cernuntur, animum delectatione complent. Habuit sanè nihil olim Græcia quod spectaretur dignum, vel ex ære, auro, argento, vel ex ebore, ligno, marmore factum, & elaboratum, quod hic noster non eleganter, atque intelligenter explicauerit.

Qui præterea ludorum, & munerum apparatus, aut quæ in his euentuum varietas, festiuius spectatorem detinere possit, quàm elegantissimi scriptoris, athletarum, aurigarum-ve, Olympici, vel Pythici pulveris

palmas expetentium, certamina, elogia, statuas, accuratissime exprimentis; & adumbrantis, pura, ac polita oratio. Accedunt quadam veluti supernuacanei operis corollarias cum modo populorum in sacris, profanisve rebus, ritus, & instituta, modo animalium quorundam minus vulgo cognitorum, vel stirpium naturas, & formas, vel terrarum, & aquarum persequitur miracula.

Abducent hæc (ni fallor) omnia à molestioribus curis cogitationem tuam. Sed inter hæc tam variae, tamque eruditæ lectionis oblectamenta, dum quibus vetus olim Græcia domi, forisque artibus, atque opibus effloruerit, considerabis: non magis illorum temporum felicitatem admiratione, quam eas, quibus nunc oppressa, & confecta est, calamitates, miseratione prosequere. Quis enim est, qui

si priscam Gracia quasi formam illustribus clarissimorum scriptorum monumentis, & ipsius in primis Pausania descriptionibus illuminatam intueatur, Cúmque ea novam hanc (illic ne dicam umbram, an cadauer) conferat, non & illam beatissimam fuisse, & hanc esse omnium miserrum instar iudicet? Illa olim & ingeniorum præstantiam, & artium quarumcunque, quibus vita hominum excolitur, elegantiam sub iure suo, omnium consensu gentium vindicabat. Hac, rudis, & iam propè rerum omnium ignara, patrios ritus, leges, victum, studia oblita, stupore veluti quodam, & veterno obtorpescit: Illa deductis in diversas, & ultimas plerunque terras, pulcherrimis Colonis, exteris gentibus literas & artium ac disciplinarum quodvis genus impertinit: Hac, Bar-

barorum colluvie fœdata, aut effera-
 ta potius, non modo non incorruptam
 illam sermonis, & morum integrita-
 tem: sed vix iam ullum prisca illius
 elegantie atque humanitatis vesti-
 gium retinet. Illa magnorum, atque
 imperiorum regum, cum domesti-
 co consilio, & bellica virtute, tum
 terrestribus maritimisque copijs, &
 conatus fregit sapissime, & impetus
 debilitavit: Hac, & multis ante se-
 culis, accerrimis diuulsa, ac propè
 discerpta dissidijs, recordiam suam
 clarissimarum ciuitatum, & popu-
 lorum internitione luit: Et ab hinc
 annum iam paulominus centesimum,
 Othomano impedita, ac deuincta
 dominatu, tam intolerabili seruitu-
 tis premitur iugo, ut aqua, terræque
 amisso iure omni, ac potestate, spi-
 ritum etiam ipsum, non è cœlo ma-
 gis quàm ex ipso ducat insolentissi-

mi victoris nutu, & arbitrio. Illa postremo plura, quàm reliquæ omnes orbis terra partes ornamenta, & operum ostentabat insignia: Hæc, quod spectandum, aut visendum sit, nihil omnino amplius habet, quàm ruinosæ mœnium vestigia, & veluti laceri, ac putris cadaueris, ipsa iam consumptas, & abolitæ temperis diuturnitate reliquias. Magna nimium Fortune commutatio, quæ tam ingenti & miserabili clade veterem Græciam perculit. Quò tamen vehementius nos afficere, & commouere potest eius rei cogitatio, è maiores præpotenti, ac sempiterno Deo gratias debemus, quòd eius clementia effectum est, ut in augustissimo aui tui, sanctissimi, & sapientissimi Principis pontificatu cum in reliquis Europa partibus, tum verò maximè in Italia omnis humanitas,

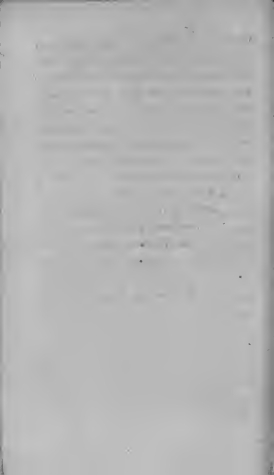
& vitæ expoliendæ ratio, ipsius iam
 se antiquæ Graciæ laudibus adæqua-
 rit. Nam præterquam quòd vir-
 tutum omnium exemplis, legum san-
 ctitate, literarum elegantiâ hæc ætas
 mirificè efflorescit: Viget præterea, &
 regendarum ciuitatum, & ducendo-
 rum exercituum peritiâ: Aedifi-
 candi, pingendi, fingendi, canendi
 etiam, psallendique artes, nihilo fe-
 rè sunt deteriores, quàm priscis tem-
 poribus fuisse dicuntur. Eloquen-
 tia, & liberalium disciplinarum stu-
 dia, ita se offerunt, cum ingenio-
 rum numero, & excellentiam, tum
 verò omnis doctrinæ recta intelligen-
 tia, ut nihil iam perfectius, aut cli-
 matius requiri posse videatur. Quòd
 si per xv. superiores proximos hu-
 ius pontificatus annos, tanta frui
 potuimus felicitate, inter graues, &
 perniciosos magnorum imperiorum
 mo

motus, eundem hunc Pont. Max. si nobis tot in pesterum tempus, quot sperare possumus, & optare debemus Deus seruatit annos, dubitandum nihil profecto fuerit, quin diuino eius consilio, pace, terra marique parta, vniuersa Christianorum respu. omnem, omnium, quæ literarum monumentis prodita fuerint, temporum sit gloriam superatura. Tu verò interea ALEXANDER, vitæ, ac fortunarum mearum patrone, non desines, optimis quibusque & doctissimis viris, domesticis, atque intimis familiaribus tuis iuendis & ornandis, præclara heroica indolis, & virtutis tuæ documēta dare: Atque iis sociis, atque adiutoribus, succisui temporis aliquid, è summis occupationibus, & grauiissimis curis ereptum, in ea studia conferre, quibus à puero deditus fuisti. In peruelutandis certè Pausania libris, è Græci
homi

hominis facundia, & eruditione. non
mediocrem tum fructum, tum volu-
ptatem capies: Conuersos verò illos à
me, ut fortasse non satis feliciter iudi-
ces: Conatum tamen hunc meum re-
ferendi tibi gratiam, cum pro tuis erga
me meritis, tum verò maxime promi-
rifico quodam, & maxime perspicuo de
me quàm optime merendi studio,
à te non improbatum omnino
iri & spero, & maiorem in
modum cupio. Va-
le. Rome. Id.
Mart.

*

M. D. XLVII.

15
P A V S A N I A E

VETERIS GRAE-

CIAE DESCRIPTIO,

ROMULO AMA-

SABO INTER-

PRETE.

★

N. E A continentis Græciæ parte, quæ Cycladas Insulas, & Aegæū mare spectat, Suniū prominet Atticæ promontoriū, in cuius ora portus, in vertice Suniadis Minervæ tēplum est: Hinc porro nauigantibus brevis ad Laurium via: vbi olim argenti metalla Atheniensibus fuere. Proximè iacet parua, ac deserta Insula (Patrocli dicitur) quòd Patroclus præfectus Aegyptiarū trirremium, quas Ptolemæus Lagi filius Atheniensibus auxilio misit, clam occupatam, muro eam & vallo munit: Cum Antigonus Demetrii filius ipse cum exercitu agrum popularetur: Et maritimam partem classe obsessam teneret. Piræus verò, antequam

quàm Themistocles ad rempub. accederet, non nauale sed curia fuit: Nam Phalerum (ab ea enim parte, vt minimum vrbs distat à mari) nauale fuerat. Vnde & Menestheum cum aliquot nauibus ad Troiam, & Theseum multo ante, in Cretam, Minoi ob Androgei mortem pœnas daturum, soluisse, memoriæ proditum est. At Themistocles, posteaquam summæ rerum præfuit, quòd multo opportuniore loco nautis Piræa situm putaret, cum pro vnico Phaleri, triplex eius portus esset, in eo nauale exædificauit: Et nauium quidam stationes ad meam vsque ætatem steterè. Et non longè à maximo, de tribus, portu, Themistoclis sepulchrum: Si quidem Athenienses, sui aliquando facti in Themistoclen pœnituisse tradunt, atque eius ossa ex Magnesiâ recepta, ab ipsis necessariis in patriam reportara. Themistoclis sane liberos constat reduces in Parthenone tabulam eam dedicasse, in qua etiam ipse inest pictus Themistocles. In Piræeo verò quæ spectentur, hæc sunt. Iouis, & Mineruæ fanum: Aenea sunt deorum signa. Iupiter sceptrum, & victoriam: Minerva hastam tenet. Eodem in loco Leosthenen, eiusque liberos pinxit Arcefilaus. Hic ille est Leostenes, qui Athenien

nienſium atque aliorum Græcorum dux, Macedonas duobus præliis vicit: Vno in Bœotia, altero vltra Thermopylas, ac poſtremo ad Lamian flumen, quod exaduerſum Oetæ monti eſt, compulſos obſedit. Longa ibidem quædam porticus eſt, qua pro foro vtuntur, qui proximè ad mare habitant. Nam qui longius à portu abſunt, forum & ipſi ſuum habent. In vltima verò porticus parte, Leocharis extant opera, Iupiter & populus. Veneris verò ædem, quæ mari proxima eſt, Lacedæmoniorum triremibus ad Gnidum in Carix Cherſoneſo proſtigatis, Conon crexit: Gnidij enim Venerem in primis colunt. Cuius templa apud eos ſunt variis deæ cognominibus: Veruſtiſſimum omnium, Doritidis, Acrææ alterum: Poſtremum quam Gnidian plerique omnes: At Gnidij, Euplœan Venerè, non Gnidian appellant. Sunt & alij Athenienſibus portus. In Munychia vnus, cum Munychiæ Dianæ templo. In Phalero, de quo iam diximus, alter, cui adhæret Cereſis ædes: Et proximè, Sciriadis Minervæ, & Iouis paulò longius. Aræ præterea & deorum, & heroum, qui ignoti vocantur. Quin & Theſei filiorum, & ipſius Phalerico ipſo in loco ſunt: Hunc autem Pha-

lerum Athenienses Iasoni Colchicæ expeditionis comitem fuisse dicunt. Extat & Androgei Minois filij ara, sub herois tantum nomine. Sed Androgei esse norunt, qui priscas patriæ res diligentius exquirunt. Hinc x x. ferme stadia Colias promontorium abest, quò Persarum classe deleta, nauium fragmenta æstu delata sunt. Illic & Veneris Coliadis, & deærum, quibus Genetyllides nomen, signa sunt. Has ego, quæ in Coliade coluntur, easdem cum illis esse suspicor, quas Phocenses Ionix populi, Gennaidas nominant. In via verò, quæ ex Phalero Athenas ducit, Iunonis sine foribus, & recto ædes est. Incendisse eam Mardonium Gobrix filium, fama prodidit: Cum tamen adhuc in ea extet deæ signum, Alcamenis (ut aiunt) opus, quasi verò id Persæ non fuerint violaturi. Ad urbem propius accedenti, Antiopes Amazonis monimentum in conspectu est. Hanc certe Antiopen à Theseo, & Pirithoo raptam, scriptum reliquit Pindarus. Troëzenius verò Hegias hæc propemodum de ea scripsit. Herculem non prius Themistyræ ad Thermodōtem amnem, quam . . . oppugnat, cepisse, quàm Antiope Thesei amore capta (in ea enim oppugnatione Herculi socium fuisse Theseum)

seum) oppidum tradiderit. Hæc Hegias. Athenienses verò, cum ad urbem Amazonès aduentarent à Molpadia, sagitta confixam Antiopen memorant, Molpadiam à Theseo occisam. Est enim & Molpadie apud Athenienses sepulchrum. Sunt in via quæ ex Piræo ducit ad urbem, ruinæ murorum, quos Conon post nauale ad Gnidum prælium restituit. Illi enim, quos post repulso Persas Themistocles extruxerat, x x x. tyrannorum temporibus deiectioni fuerunt. Via adiuncta sunt virorum minime ignota sepulchra, Menandri Diopithis filij, & Euripidis, illud quidem honorarium: Nam Euripides cum in Macedoniam ad Archelaum profectus esset, illic sepultus est: Mortis verò genus, quale à multis vulgatum est, tale per me fuerit. Accum regibus quidem etiam poëtæ vixerunt. Ante Euripiden enim, cum Polycrate Sami tyranno vixit Enacreon: Et ad Hieronem Syracusas Aeschylus, & Simonides se contulere. Dionysio posteriori Philoxenus, Antigono Macedonum regi Antagoras Rhodius, & Aratus Solensis familiares fuerunt. Nam Hesiodus, & Homerus, regum familiares, aut nati non sunt, aut consulto.

spreuerunt : Ille, quòd agrestem vitam am-
 plexus, ab erroribus abhorruerit. Hic,
 quòd in vltimas terras peregrinatione sus-
 cepta, potentium hominum opes, gloriæ,
 quam sibi apud omnes gentes maximam
 comparauit, posthabuerit. Cum alioqui, &
 Demodocum Alcinoë familiarem indu-
 cat, & Agamemnonē, poëtam nescio quem
 apud vxorem reliquisse cōmemoret. Non
 longè vero à porta, sepulchrum videas, in
 cuius fastigio equestris est militari ornatu
 statua: Ipsum quidem equitem, quis sit, nō
 nouit: Verum tam equitem, quàm equum
 fecit Praxiteles. In primo vrbis ingressu
 cella est pomparum, quas aliàs statis die-
 bus quotannis, aliàs vero incertis tempo-
 rum interuallis transmittunt, apparatus
 deseruieos. Proximum est Cereris tēplum,
 in quo signa sunt dex ipsius, & filia, Iacchi
 etiam facem præferentis. Inscriptum in
 pariete Atticis literis opera esse Praxitelis.
 Non longè ab hoc templo Neptunus est,
 ex equo Polyboten gigantem, ad quem
 apud Coos de testudinis promontorio fa-
 bula pertinet, hasta petens: sed inscriptio,
 quæ nostra ætate extat, alium eum esse,
 quàm Neptunum testatur. A porta ad Ce-
 ramicum, porticus aliquot sunt: & ante
 ipsas virorum, & foëminarum, quorū non
 obscu

obscura gloria est, ænea signa. Habet una quidem earum sacella quædam & Mercurij (sic enim appellatur) gymnasium: In eademque est Polytionis domus, in qua ad Eleusiniorem prope ritum, initia ab hominibus inter ceteros Athenienses minime obscuris agitari solita, traditum est. Sed ea in præsentia Libero Patri consecrata fuerat: Ei nempe, quem Cæciliam, eadem sanè de causa vocant: qua Musarum ducem Apollinem. Eodem etiam in loco Pæoniæ Mineræ, Iouis, Mnemosynes, Musarumque signa sunt: Et Apollinis postremo, quod & dicauit, & fecit Eubulides. Ad hoc Acratus Genius, vnus de Bacchi comitibus, cuius os è pariete extat, A Dionysij æde cella est, in qua multæ sunt fictiles statux: Et inter eas Atheniensium rex Amphictyon, tum alios deos, tum Liberum Patrem conuiuio accipiens. Adest & Eleutheriensis Pegasus, qui primus Liberi ipsius religiones Atheniensibus tradidit: Atque id ex Delphico oraculo, quo prædictum recordabatur, deum Icarij temporibus aduenturum: Regnum autem ad hunc modum ad Amphictyonem peruenit. Actæum, quo in loco nunc Attica est, memorant, primum regnasse. Ei successit Cecrops, qui-

cum Actæi filia nupta erat. Huic filiarum fuere Herse, Aglauros, & Pandrosos: Filius Erychthon: qui ad Atheniensium regnum non accessit: Forte enim ita accidit, ut vivente patre à vita decederet: Quo factum est, ut Cecrope mortuo: Cranaus, qui opibus & potentia Atheniensibus præstabat, regno potiretur. Cranao verò & alias fuisse filias ferunt, & Athiden, à qua tota regio, quæ prius Actæa dicebatur, Attica nominata est. Sed Cranaum Amphictyon, nihil affinitatem veritus (si quidem eius filiam in matrimonio habebat) regno per vim expulit. Verum & ipse postea ab Eriethonio, facta coniuratione oppressus est. Patrem certe Eriethonio mortalium neminem fuisse aiunt: Sed Vulcano ex terrâ genitum putant. At Ceramicus urbis via, à Ceranao heroë, Liberi Patris & Ariadnes (id enim de eo prædicant) nomen accepit: In quo quæ prima ad dexteram se ostendit porticus, Regis dicitur: Nam illic tribunal eius est, qui annum magistratum gerit: quod Regnum appellant. Circa eius porticus tectum fœtiles sunt aliquot statuæ: Theseus Scironë in mare abiiciens: Aurora Cephalû rapiens. Est enim in fabulis egregia specie iuvenë Cephalû ab Auro

Aurora raptum, quòd eius amore capta esset. Cephalì fatu Phaëtontē natum : quem illa templi ædituum fecerit: Sic enim & ab aliis, & ab Hesiodo in eo quod de mulieribus scripsit, carmine traditum est. Prope porticum eam, Cononi, eiusque filio Timotheo positæ sunt statux. Cypriorum etiam regi Euagoræ, cuius suasu Artaxerxes Phœnissastriremes Cononi tradidit: Quod sanè tanquam civis Atheniensibus officium præstitit, quippe qui originis suæ primordia ad Salamīna, Teucrūmq; & Cinyræ filiam referebat. Ibidem Iupiter stat, cognomento Eleutherius: Et imperator Adrianus, vir cum de aliis quibus imperabat gentibus, tum de Atheniensibus optimè meritus. Porticus altera, quæ à tergo huius extructa est, pictos habet deos, qui xii. appellantur, & in extremo pariete Theseum, cūmq; eo unā popularem ciuitatis statum, & populum. Ea sanè pictura, argumento est, Theseum æquabilem Reipub. administrationem Atheniensibus constituisse. Inoleuit tamen & alia apud multos fama, Theseum summam rerum multitudinē tradidisse, ex eo popularem administrationē ad id usque tempus mansisse, quo repub. oppressa tyrannidem Pisistratus inuaserit. Sunt certè de hac

ipsa re & alij minus veri hominum sermones, eorum nempe, qui priscarum rerum (quod eas scilicet ex literarum monimentis non didicerunt) ignari, quæcunque à pueris ex choris, ac tragædiis acceperunt, vera esse existimant: Non defuerunt qui memoriæ prodiderint, ipsum etiam regnasse Theseum, & post Mæsthei mortem regnum ad quartum vsque posteritatis gradum in familia eius permanisse. Quod si mihi de gentilitate esset historia instituta, omnes, qui à Melantho ad Clidicum vsque Aesimidæ filium, & qui post eos deinceps regnassent, enumerassem. Eadem pictura, nauatam ab Atheniensibus in prælio ad Mantineam Lacedæmoniis quibus auxilio venerant operam præfert. Belli autem eius totius ordinem Cadmeæ oppressionem, Leuctricam Lacedæmoniorum cladem, Bœotiorum in Peloponnesum irruptionem, quæ Lacedæmoniis Athenienses auxilia miserunt, tum alij, tum Xenophon conscribere. Picturæ argumentum, illud habet equestre prælium: In quo ex Atheniensibus Grylli Xenophontis filij, in Bœotio equitatu Thebani Epaminundæ virtus eoituit. Atque hæc omnia pinxit Atheniensibus Euphanor. Et idem in proxima æde Apollinem

neni fecit, cognomine Patronum: Pro foribus verò Apollinem vnum Leochaies, alterum Alexicacon cognomento (quod est ac si Auetuncum dixeris) fecisse Calamis dicitur. Deo cognomen narrant inde extrixisse, quòd Peloponnesiaci belli temporibus omnia sedantem pestilentiam, è Delphico oraculo responso quodam edito, is Deus sedasset. Deorum etiam Matris, quam Phidias fecit, ibi sacellum est, & in proxima Quingentorum curia (sic enim appellantur, qui apud Athenienses summæ rei præsunt) Qua quidem in curia, & Apollinis sunt, & Iouis Consiliarij simulachra, Pisicæ arte perfectæ, & populus Lysonis opus. Nam legum latores Caunius Protagenes pioxit. Inter hos locum suum meruit Olbiades Callippi illius filius: Qui irruentibus in Græciam Gallis ducem se Atheniensium præsidio ad Thermopylarum ingressum præbuit. Galli verò, de quibus nunc incidit mentio, in extremis Europæ oris ad vastum mare accolunt: Cuius fines adiri posse nauibus negant: Est enim gurgitis æstu, scopulis, & belluarum immanitate, quam mare aliud omne, multo importunius. Horum fines amnis Eridanus perlabitur, cuius in ripis Phaëthontis casum Solis filia illius sorores collachry-

mari creduntur. Verum ut Galli appellarentur, non nisi sero usus obtinuit, Celtas enim cum ipsi se antiquitus, tum alij eos nominarunt. Hi contractis vndecunque copiis, ad Ionium mare conuersi, omnes Illyrici populos, & quicquid gentium ad Macedonicum usque nomen patet, quin & ipsos Macedonas oppressere. In Thessaliam denique impetu facto, cum proximè ad Thermopylas accessissent, Græcorum sanè multi, prorsus nihil ad resistendum excitati sunt: quippe qui magnis cladi-
bus ab Alexandro, & Philippo etiam prius affecti, postremò ab Antipatro, & Cassandro penè deleti, nulli sibi crimini datum iri ducerent, si propter imbecillitatem, auxilium quique suum desiderari sinerent. At verò Athenienses, tametsi & Macedonici belli diuturnitate debilitati, & aduersis aliquot præliis propè fracti erant collectis aduentitiis aliorum Græcorum copiis, ad Thermopylas contendere. Quo quidem tempore, Callipum eius expeditionis ducem, declararunt: Occupato autem quàm angustissimo montis aditu, Barbaros accessu prohibebant, ac illi tramitem cum nacti, per quem Persas olim Ephialtes Trachinius duxerat: Phocensumque inde præsidio deturbato, in Oeta
superan

superanda Græcos impunè fefellerunt. Ibi Athenienses Barbarorum multitudine à lateribus circumuenti, fortiter pugnando, Græco se nomine dignos, ut qui maximè præbuerunt. At qui ex ipsis in nauibus remanserant, grauitè laborarunt. Nam cum Lamiacus sinus ad ipsas Thermopylas maximè cœnosus sit, propter aquas (ut opinor) calidas, quæ ea parte in mare influunt, difficile dictu est, quanto labore receptis in foros Græcis, graues viris & armis naues ex ea cœni voragine exemerint: Et ab Atheniensibus quidem ad hunc modum Græci seruati sunt: At Galli montis angustiiis superatis, nihil sua magnopere existimantes interesse, alia opida capere, in Delphos & Apollinis donaria, cupiditatis suæ omnem conatum conuerterunt. Et illis quidem, & Delphi, & Phocenses, & ex aliis Parnasi urbibus multi in vnum congregati, accitis Aetolorum copiis, quæ gens per ea tempora iuuentutis robore præstabat, instructa acie occurrerunt: Ut verò ad manus ventum est, & crebra de cœlo fulmina, & sponte auulsa de Parnaso saxa diuinitus Gallorum aciem perculisse memorant: Adiiciunt miraculo, armatos tris terribili specie cōtra eos stetisse, quorū duos vsque ab Hyperboreis Hyperoch

perochum scilicet, & Hamadocum venisse, tertium Pyrrhum fuisse aiunt Achillis filium: Quo factum ut annua parentatione ex eo Delphi gratiam Pyrrho retulerint, cum antea eius sepulchrum tanquam hostis, nullis honoribus unquam dignum putassent: Sed Gallorum magna pars in Asiam classe transfecta, ad illud usque tempus maritimam eius partem populationibus infestam reddiderunt, quo Pergameni, qui eam quæ olim Theutrania appellata est, regionem tenent, eos longe à mari fugatos, in sicitimam partem, quæ nunc Gallogræcia dicitur, compulerunt: Vbi illi Ancyra Phrygum oppidum occupata, supra Sangarium amnem confederunt. Eam urbem Midas Gordij filius condiderat, & ad meam sanè usque ætatem permansit anchora ab eo inuenta in Iouis æde: Et fons ille, quem Midæ nominant, monstrabatur, in quem vinum infudisse Midam, ut Silenum captaret, vulgo creditum est. Neque verò Ancyram solum, verum & Pesimuntem ad montem Agdistin, nobile Atystumulo oppidum ceperunt. Sunt adhuc apud Pergamēnos Gallorum spolia, & pictura eorum testis, quæ in Gallos gessere. Quam verò Pergameni incolunt terram eam Cabiris

sacram

sacram fuisse perhibent: Se ipsi ex eo Arcadum numero esse volunt, qui cum Telepho in Asiam traiecerint. Bellorum verò (si quæ forte alia gesserunt) ad alias gentes fama fortassis non pervasit. Tria certè præclara rerum gestarum monimenta reliquerunt, quorum illud primum fuit, quòd inferioris Asiæ imperium adepti sunt: Alterum quòd Gallos, ex eo, quem prius occupant, loco cedere coegerunt: Tertium quòd Thelepho duce cum Agamemnonis copiis manum conferere ausi sunt, cum Græci per locorum insciam, ab Illo aberrantes, è Mysorum agro Troianum illum esse rati, prædas agere aggressi essent. Sed ad id redeo, vnde est historia ab initio digressa. Quingentorum curiæ proximus locus est, qui Thoclus dicitur, vbi Prytanes rem diuinam facere consueverunt: Quo in loco non sanè magna sunt aliquot ex argento signa. Paulo verò superius heroum eorum statux positz sunt, à quibus recentiora nomina Atheniensium tribus acceperunt. Qui certe tribuum numero auxerit, vt decem pro quatuor essent, nouaque nomina pro prisceis imposuerit, id sanè ab Herodoto traditum est. Ex Eponymis autem (sic enim appellantur à quibus tribus nomina sumpserunt)

runt) vnus est Hippothoon Neptuni filius, ex Alope Cerrionis filia: Alter Antiochus Herculi è Meda Philantis genitus: Tertius Ajax Telamonis filius. Ex Atheniensibus Leo, quem filias ex oraculo pro salute publica deuouisse ferunt. Habet & inter eos locum suum Erechtheus, qui Eleusinos praelio vicit: Eorumque ducem Immaradum Eumolpi filium interfecit. Ad hos Aegeus, & Pandionis nothus filius Oeneus: Et ex Thesei liberis Acamas. Vidi etiam Cecropis statuas, & Pandionis inter eos à quibus tribuum sunt cognomina, sed vtris eorum honorem habeant, non planè dixerim: Regnavit enim & Cecrops maior, quicum Actei filia nupta fuit, & minor Erechthei filius Pandionis nepos, pronepos Erichthonij, à quo est in Eubœam Colonia deducta. Regnavit etiam Pandion Erichthonij, & alter minoris Cecropis filius, qui cum filijs à Metionidis regno pulsus, cum ad Pylam Megarensium regem, cuius filiam in matrimonio habebat, confugisset, morbo confectus illic diem suum obiit. Estque eius in rivictim monumentum eo in loco Megarensis agri, qui ab Atheniensibus Megaropolus est appellatus. At filij rursus citatis Metionidis Megaris, Athenas reuer-

sunt: Vbi regnum maximus natus Aegeus
obtinuit: Et Pandion quidem non satis æ-
quo fato eduxit filias: neque filios, qui suas
persequerentur iniurias, vltos reliquit.
Thraciæ certe regem, quo opes suas firma-
ret, sibi affinitate deuinxerat: Sed fati vim
effugere, nulla possunt homines ratione.
Nam cum Tereus, cui nuptum Progne da-
ta fuerat, Philomelæ eius sorori contem-
ptis Græcorum legibus, vitium obtulisset
& puellæ insuper corpus ferro violasset,
mulieres ad sceleris poenam expetendam
prolocavit. Pandioni verò & altera nobi-
lis est in arce statua: Et hi quidem sunt præ-
sci homines, à quibus Athenienses tribu-
bus nomina indiderunt. Natus autem mul-
to inferiores & alij sunt: Attalus scilicet
Myser, & Ptolemæus Aegyptius, & pe-
nes quem ætate mea imperium est, Adria-
nus, qui & deos vnus omnium religiosissi-
mè colit, & populorum, qui ipsi parent, fe-
licitati maximè consulit: Is bellum omni-
no nullum, nisi iuuvis, suscepit. Hebræo-
rū duntaxat, qui supra Syros sunt, defectionem
vltus est: Quæ sanè Dis templa vel ere-
xerit, vel donariis & operibus exornarit.
Quæ item vltro Græcis, quæque rogatus
Barbaris dona ciuitatib⁹ dederit, Athenis
in communi deorū omnium templo con-
scripe

Scriptum est. Attali verò & Ptolemæi rerum gestarum memoriam, cum vetustas magna ex parte aboleuit, tum eorum negligentia interijt, qui vt eam literis mandarent, cum illis vixere: Quamobrem mea interesse duxi, & quas res gesserint, & quemadmodum ad eorum maiores, Myforum, & Aegyptiorum, finitimarumque gentium imperium peruenerit, exponere. Ptolemæum quidem Macedones, re Philippi Amyntæ filij, verbo, Lagi filium fuisse existimant: Eius enim matrem veterum ferentem à Philippo, Lago vxorem datam ferunt. Hunc & alia in Asia præclara facinora gessisse memorant: Et Alexandro in Oxydracis periclitanti, præ cunctis regis amicis, auxilio fuisse. Eundem etiam Alexandro mortuo, iis qui ad Aridæum Philippi filium regnum deferabant acriter restitisse, regnūque in plures partes diuidendi authorem in primis extitisse: Quo tempore ipse in Aegyptum profectus, Cleomenem quem Aegypto præfecerat Alexander, quòd Perdiccæ stude-
ret, sibi suspectum occidit: Atque is Macedonibus, quibus negotium datum erat, vt Alexandri cadauer Aegas reportarent vt sibi illud traderent persuasit: acceptūque Macedonico ritu Memphi condidit,
nihilq

nihilq; omnino dubitans bellum sibi Perdiccam illatū, Aegyptum praesidiis firmavit. Perdiccas verò ad speciem quandam, in exercitu Aridaum Philippi filiū, & Alexandrum puerum, Alexandro & Rhoxane Oxyartæ filia genitum habuit: Quasi vero illis regnum vindicaret, cum te tamen Aegypti regnū Ptolemæo eripere conaretur: Verum ex Aegypto pulsus, amissa magna ex parte estimatione, quam in bellicis rebus consecutus fuerat, & in magnam apud Macedonas invidiam adductus, à satellitibus suis interfectus est. Ptolemæum Perdiccæ cades ad res gerendas excitavit: Syriam igitur statim, & Phœnicen imperio suo adiecit, mox Seleucū Antiochi filium, ab Antigono eiectum, ad se confugientem in fidem recepit. Ad hæc in Antigonum & Cassandrum Antipatri filiū, armis eorum se impotentiam persecuturum professus, bellum movit: Lysimachū Thraciæ imperatrem facile ad societatem induxit, cum & Seleuci fugam commemoraret, & Antigoni opes cunctis formidolosæ fore, si quid amplius creuissent, moneret. Interea Antigonus bellum utique apparabat, belli tamen fortunam tentare prius non est ausus, quàm audita Cærenæorum defectione Ptolemæum.

in Libyam mouisse renuntiatum est. Tuoc enim & Syros, & Phœnicas primo impetu in potestatem suam redegit, quibus cum Demetrium filium, illum quidem peradolescentem, verum summa virtute & spe iuuenem, præfecisset, ipse in Helespontum rediit: Sed antequâ traieceret, cum audisset à Ptolemæo Demetrium prælio superatum, retro copias egit: Demetrius non prorsus tota provincia hosti cesserat, quin & Aegyptiorum non magnam utique, manum insidiis oppresserat: Appropinquatê Antigonus Ptolemæus nō expectandam ratus, in suum se regnum recepit. Hymæ verò acta, Demetrius Cypriū cum classe profectus, Menelaum primum Ptolemæi præfectum navali prælio, deinde Ptolemæum ipsum proprius accedentem vicit: Mox in Aegyp̃tum fugientem persecutus terra Antigonus, mari Demetrius virgebat. Ptolemæus omni ex parte periculo circumactus, præsidio tamē ad Pelusium cōstituto, triremibus ē flumine in hostem deductis ita restitit, ut suum sibi regnum facile tutatus sit. Antigonus quidē ex præsentium rerum difficultate, occupandi Aegyptum, spem omnem abiecerat: Demetrius tamen cum iuveni exercitu, & navibus multis contra Rhodios misit, ut qui se redacta

daſta in poteſtatem ſuam inſula,oppòrtu-
no aduerſus Aegyptios propugnaculo uſu-
rum ſperaret : Sed Rhodij cum ipſi per ſe
bellica virtute, & operibus, ac machinis
acriter obſiſtebant: Tum illos Ptolemæus
omni ope, copiſque ſuis muabat. Antigo-
nus igitur æque Rhodiensium, ac prius Aegy-
ptiaca expeditione infelicitè tentata, nõ
ita multo poſt contra Lyſimachum, Caſ-
ſandrum, & Seleucum acie dimicare au-
ſus, magnam exercitus partem amiſit : Ac
poſtea belli aduerſus Eumenem diutur-
nitate confectus è vita deceſſit. Ex omni-
bus autem, qui Antigoni oppugnant
regibus ſumma fuiſſe impietate Caſſan-
dri iudico: Qui cum Antigoni opera
Macedoniæ regnum conſeruaffet, non du-
bitauit viro optimè de ſe merito bellum
inferre. Antigono verò mortuo, Ptole-
mæus Syriam & Cyprium iterum ſubegit,
Pyrrhūque in Theſprotidem Epiri re-
duxit, & per Magan Berenices, quam tunc
in matrimonio habebat, filium Cyrenē,
quæ à ſe deſcuerat, quinto poſt defeſtio-
nem anno recepit. Quòd ſi Ptolemæus
re vera Philippo Amyntæ filio genitus
eſt, intemperantem uſque ad infaniam in
mulieres amorem, à patre nimirum ei
quafi hæreditarium fuiſſe facile credi po-

est. Cum enim Euridicen Antipatri filiam uxorem duxisset, ex eaque liberos etiam suscepisset, Berenices nihilominus (quam Eurydicæ comitem in Aegyptum Antipater miserat) amore captus, filios ex ea quoque genuit: Ex iis Ptolemaeum iam prope moriens, sibi regni successorem declaravit, à quo Atheniensibus tribus una est. At hic etiam Ptolemaeus Arsinoës germanæ sororis amore victus eam sibi matrimonio adiunxit: Atque id non sanè ex Macedonum, sed Aegyptiorum, quibus imperabat, lege fecit. Minorem autem fratrem Argæum insidias sibi comparantem (vt fama est) interfecit. Idem etiam Alexandri cadaver è Memphi deportandum curavit. Alterum quoque fratrem ex Euridice natum, cum ab eo Cyprios ad defectionem sollicitari persensisset, de medio sustulit: At Magas eius ex eadem quidem matre frater, patre vero Philippo, Macedone illo quidem, sed ignobili & populari genitus, cum Cyrenæis, quibus à Berenice præfectus fuerat, vt à Ptolemaeo deficerent, persuasisset, in Aegyptum cum exercitu movit. Ptolemaeus cum aditus ex omni parte munisset, se ad Cyrenæorum impetum sustinendum comparabat: Sed vbi Magæ in itinere de
Mat

Marmaridarum (ea Libyæ Nomadum gens est) defectione est allatum, Cyrenas agmen retro agere conatus est. Quò cum illum persequi Ptolemaus conaretur, id ei fuit impedimento, quòd cum ad sustinendum Magæ impetum, & alios mercenarios milites, & Gallorum quatuor ferme milia conductæ haberet: Et eam manum comperisset, de Aegypto occupanda consilia inire, eos in desertam insulam per Nilum deduxit: Eo in loco ad vnum omnes, cum mutuis confossi vulneribus, tum fame enecti periere. Magas verò cum Apamen uxorem duxisset, Antiochi filiam, socero persuadet, vt violato fœdere, quod eius patri Seleuco cum Ptolemæo iſtum fuerat, in Aegyptum inuadat: Quod cum Antiochus comparato exercitu moliretur, Ptolemaus in omnes populos, quibus imperabat Antiochus, copias dimisit: Quæ imbecilliores excursionibus prædonum more, ac populationibus infestos redderent, validiores acie adorirentur. Quod sanè consilium, omnem in Aegyptū Antiocho proficiſcendi facultatem eripuit. Hic nempe ille Ptolemaus est, qui (vt ante exposui) auxiliariam classem Atheniensibus contra Antigonem, & Macedonas misit, qua tamen re non ma

gnopere ad salutem Atheniensium profectum est. Huic filij ex Arsinoë non sane sorore, sed ea quæ Lyfimachì filia fuit, nati sunt. Nam soror, quam sibi matrimonio iunxerat, antequam pareret, diem suum obiit, à qua Arsinoëtes regio cognomen accepit. Postulat autem locus, vt etiam quæ ad Attalū pertinent, exponantur, cū & ipse ex eorum numero sit, à quibus Atticis tribus cognomina indita sunt. Vir fuit Macedo Docimus nomine, vnus de Antigoni ducibus; qui se, postea, opesque suas omnes Lyfimacho tradidit: Hic Philetærum Paphlagonem eunuchum habuit, à quo quæ gesta fuerint, cū defecisset à Lyfimacho, & quemadmodum Seleuci partes fuerit secutus, inter ea inserā, quæ de Lyfimacho fuerint commemoranda. Hic autem Attalus, Attali quidem filius fuit: Regno verò, quod Eumenes frater Philetæro concesserat, sui patruelis potius est. In omnium quæ gessit, maximum illud fuit. Quòd Gallos in eam, quam etiam nunc tenent terram à mari confugere coëgit. Iam secundum eorum ducem vnde tribus appellatæ sunt, statuas, signa deorum spectantur Amphiaræus, & Pax Plutoni puerum ferens. Ibidem Lycurgus ex ætate Lycophronis filius, & Callias, qui pater

Atheniensibus (ut vulgo memorant) ab Artaxerxe Xerxis filio, confecit. Demosthenes etiam, quem in Calauream, quæ insula iuxta Troëzenen est, Athenienses exilij causa concedere coëgerunt: Reuocatusq; paulo post, iterum post Lamiacam cladem in exilium misere: Quo tempore, in eandem insulam reuersus, hausto veneno, interijt. Hunc ex omnibus Græcis exulibus, vnum ad Antipatrum, & Macedonas non traxit Archias. Thurius erat Archias patria, negotium is plene valde inhumanum susceperat. Nam omnes qui ante cladem à Græcis acceptam in Thessalia Macedonibus aduersati fuerant, captos ad Antipatrum pœnas daturos trahebat. Huc igitur Demosthenis nimius in patriam amor euasit. Quo mihi illud præclare dictum videtur, Hominem nimis reip. administrationi deditum, & populari aura fidentem, haud vnquam feliciter diem extremum claudere. Prope Demosthenis statuum, Martis est delubrum, in quo duo sunt Veneris signa. Martis Alcámenes, Mineræ signum Parius vir fecit, Locrus nomine. Ibidem est etiam Bellonæ signum, Praxitelis filiorum opus. Ad templum astat Hercules, & Theseus, & Apollo taxia redimitus: Virorum autem statuæ sunt

Calades,quem legumlatorem Athenienses perhibent : Et Pindarus, qui quòd Athenienses carmine laudavit,& statuam,& alia meruit præmia. Neque longè sunt Harmodius,& Aristogiton Hipparchi interfectores, cuius facinoris causam,& modum alij explicarunt, ex his aliquot Critias,antiquiores fecit Antenor: Has cum Xerxes, vrbe capta, quam ciues deseruerant, cum alia præda asportasset, Antiochus postea Atheniensibus remisit. In theatri verò (quod Odeum vocant, quasi cantilenarium dicas), ipso vestibulo, Aegyptiorum regum sunt statuae: Quibus est omnibus idem Ptolemæi nomen, inter eos discrimen faciente cognomine: Namque alium Philometora, Philadelphum alium appellarunt: Nam Lagi filio Soteris cognomentum Rhodij dedere. Philadelphus vero is fuit, cuius à nobis mentio, cum sermo de iis esset, à quibus tribus sunt nomina, facta est. Huic Arsinoës sororis apposita est statua. At qui Philometor est dictus, octauus est à Ptolemæo Lagi filio. Id autem cognomen per illusionem nactus est: Neque enim regum quisquam fuit vnquam ex omnibus, quem maiori mater odio persecuta fuerit: Hunc enim maiorem quamvis

natum

natu, regem saluari non est passa, & ut in
Cyprum viuentē patre ablegaretur, effe-
cit. Cuius in filium acerbitatis, cum alias
fuisse causas Cleopatrarū memorant, cum
quod Alexandrum natu minorem sibi ob-
sequentiore fore sperabat: ob eamque
rem, primum ut eum Aegyptij regem
crearent, suadebat: Deinde cum repu-
gnante plebe id assequi nequisset, in Cy-
prum Alexandrum misit, imperatoris qui-
dem nomine, re verò, ut per eū Ptolemæo
formidolosior esset ipsa. Postremò ex
omni Eunuchorum numero, quos aman-
tissimos esse sui putabat, saucios in con-
cionem produxit, Ptolemæum insimu-
lans, & insidias sibi fecisse, & eunuchos
vulneribus fœdasse: Quare Alexandrini
commoti, non multum obfuit, quin Pto-
lemæum impetu factò opprimerent: Sed
cum ille naui se è periculo eripuisset, haud
ita multo post, è Cypro reuersum Alexan-
drum, regem appellant. Digna autem fa-
cinore pœna Cleopatram consecuta est:
Eam enim filius, quem suis ipsa consiliis
ad regnum euexerat, peremit: Quo sce-
lere detecto, cum ciuium metu aufugisset
Alexander, Ptolemæus in Aegyptum re-
diit, ac iterum regno potitus, Theoba-
nis, quod ab ipso defecerant, bellum in-

tulit: ac tertio à defectione anno in potestatem suam redactos, tam grauitè multauit, vt qui antè Græciæ ditissimas quæque ciuitates, Delphos etiam ipsos, penes quos erat sacra deo pecuniæ, & Orchomenios opibus superarant, nullum pristinae fortunæ vestigium retinuerint. Ipsi quidem Ptolemæo non ita multo post morbo consumpto, pro multis eius erga se meritis Athenienses, & alia multa quæ nihil necesse est exponere, decreuerunt: Et aeneâ statuam cum Berenice, quæ sola illi è legitimo toro suscepta fuerat, erexerunt. Post Aegyptios vero reges, Philippo, & eius filio Alexandro statuae positæ sunt: Quorum res gestæ maiores fuere, quàm vt aliis de rebus susceptæ historiæ inseri debeât. Aegyptiis quidem regibus ad veri honoris monumentum tanquam bene de se meritis præmia sunt constituta: Philippo verò & Alexandro adulatione potius multitudinis. Nam & Lyfimacho non tam eius ducti studio, quàm temporibus consulentes, eundem honorem habuerunt. Fuit Lyfimachus natione Macedo, Alexandri satelles, quem rex ira incensus, in eandem cum leone caueam coniici iusserat: sed cū ab eo bestiam exanimatam intellexisset, viri perpetua admiratione virtutem prosecu-

secutus, eodem illum, quo optimum quem
que è Macedonibus, loco esse voluit. Mor-
tuo verò Alexandro ei Thraciæ parti,
quæ Macedoniæ finitima est, impera-
uit: Quam Philippus etiam antè, & Ale-
xander tenuerant. Est autem ea regio
non sanè magna: Nam reliqua Thracia
adeo hominum multitudine abundat, vt
nisi forte Galliam excipias, cuius natio-
ni hominum frequentia anteponi posse
videatur: Quod in causa fuit, vt vniver-
sam ante Romanos nemo imperio suo
adiecerit. Nunc autem & Thracia tota,
& quicquid Gallici nominis est, Romano
imperio paret: Sed Galliæ bene cultas tan-
tum partes, quibus imperarent, dignas iu-
dicantes: reliquas, quæ nulli vsui visæ sunt,
quòd aut immodicis frigoribus, aut soli
sterilitate laborarent, consultò missas fe-
cerunt. Eius igitur Thraciæ partis com-
pos factus Lyſimachus, Odryſas primum
bello est aggressus: Deinde in Dromi-
chæten & Geras profectus, cum prælium
initum esset cum hominibus & rei belli-
cæ nequaquam imperitis, & numero mul-
to superioribus, fuga se è summo peri-
culo, in quod res suas omneis deduxe-
rat, eripuit. In ea pugna Agathocles eius
filius paterno ductu, militaris discipli-
næ

na rudimentis tunc primum assuescens à
Getis captus est. Quare Lyfimachus aliis
etiam præliis nihilo secundioribus bel-
li fortunâ expertus, de summa rerum so-
licitus, & quòd filius in hostium pote-
statem venisset, minime leuem cladem
numerans, cum Dromichæte & Getis pa-
ce facta, illi, temporum necessitati ob-
temperans, & filiam despondit, & ea Thra-
ciæ parte celsit, quæ trans Istrum est. Suo
qui non Agatoclem, sed ipsum Lyfima-
chum ab hostibus captum fuisse dicant:
Deinde ab Agathocle iis conditionibus
quas diximus, fœdere cum Getis iſto li-
beratum. Vt verò rediit Agathocles, Ly-
sandram Ptolemæi, qui Lagi filius fue-
rat, & Eurydices filiam, vxorem duxit:
classe deinde in Asiam traiecit: & Antigo-
ni regno capto, eam quam nunc quoque
Ephesij mari proximam incolunt urbem,
condidit: in quam Lebedios, & Colopho-
nios, eorum urbibus euersis, deduxit: Eas
verò urbium excisiones Phœnix iamborum
scriptor deplorat: Nam Hermefianacta,
qui elegos scripsit, ad illud vsq; tempus su-
persistẽ fuisse non crediderim. Neq; enim
is in aliqua carminum suorum parte ex-
cisam Colophonem nõ defleſſet. At Lyfi-
machus Pyrrhum quoque Acacidæ filium
bello

bello est adortus. Eius namque ab Epiro
Profectione observata, cum sepe ille domo
abesse consueffet, & reliquam Epirum ho-
stilem in modum populatus est, & regum
sepulchra violavit: Addit Hieronymus
Cardianus (quod ut credam adduci nō pos-
sum) Lyſimachum sepulchris diſiectis, re-
gum oſſa diſſipaffe: Sed hic ipſe Hierony-
mus ob id, quo in reges odio laborabat,
hæc ſcripſiſſe creditur: Cum & num tamen
Antigonum multis idē, & haudquaquam
debitis laudibus exorat. Nec ulli dubiū
fuerit hæc illum de regū Epiri monimen-
tis ad calumniam cōmentum: Quis enim
crediderit hominem Macedonē ſepulchra
regum Epiri violaffe? Neſciebat fortaffe
Lyſimachus eos nō Pyrrhi ſolum, ſed Ale-
xandri etiam maiores fuiſſe: cum Alexan-
der maternum genus ab Epiro, atq; adeo
ab Aecidis duceret. Argumento eſt
præterea inter Pyrrhum & Lyſima-
chum non multo poſt conciliata ſocie-
tas, nulla per bellum iniuria fuiſſe inter
ipſos ad reditum in gratiam ſpem inter-
cluſam. Sed Hieronymus & alias habuit
cū Lyſimacho ſimultatis cauſas, & eā pro-
culdubio maximā, quòd ille Cardianorū
vrbe euerſa, pro ea Lyſimachiā in Iſthini
Thracij Cherſoneſo condiderat: Et Lyſi-
machus.

machus quidem quantisper Cassander, eiusque liberi regnarunt, à Macedonum amicitia nō discessit: Vbi verò Demetrius Antigoni filius regnum adeptus est, ne se ille prouocaret metuens, prior cōtra eum arma mouit. Nouerat enim paternum ei esse de promouendo imperio semper cogitare: Vt primum igitur illum in Macedoniam profectum, Alexandro, à quo acersitus fuerat, interēpto, eius regno positum comperit: probabilē belli causam nactus, ad Amphipolim cum Demetrio congressus, parum absuit, quin de Thraciæ quoque regno in dubium veniret. Quo tempore Pyrrhi auxiliis confirmatus, & regnum retinuit, & Nestiis deinde, ac Macedonum parti imperauit. Nam Pyrrhus cum exercitu veniens ex Epiro, dum Lysimachi rebus pro tēpore studeret, magnam Macedoniæ sibi partem vindicarat. Verum cum in Asiam Demetrius contra Seleucum traiecisset, quantisper nibilo inferior armis fuit Demetrius, in Lysimachi societate Pyrrhus persistit: Vbi verò Demetrius in Seleuci potestātē venit, dissoluta est inter eos amicitia. Bello itaq; utrinque comperto, Lysimachus Antigono Demetrii filio, & Pyrrho magno prēlio superatis, & Macedonia vniversa positus est, &

est, & Pyrrhum in Epirum redire coëgit. Multæ verò, & magnæ solent ex amore hominibus existere calamitates. Hic enim Lyſimachus cum natu iam grandior esset: & cum ipse susceptis liberis fortunatus haberetur: tum verò Agathocli filio ex Lyſandra liberi geniti essent: Arsinoë tamen Lyſandræ sororem sibi matrimonio adiunxit: Eam, cum timeret sui ne filij, mortuo Lyſimacho, in Agathoclis potestate essent, de Agathoclis eade consilia inuisse ferunt. Sunt qui scriptum reliquerint Arsinoë Agathoclis amore captam, cūque ad obsequium adolescens pellici non potuisset, ab ea per insidias de medio sublatum: Lyſimachum, ubi tam audax facinus uxorem ausam cognouit, quòd nihil tamen vehementius optasset, supra quam dici possit gaudium. Eius itaque permissu, interempto Agathocle, Lyſandra ad Seleucum profugit: Secum verò habuit filios, & fratres, qui dum ad Ptolemæum confugerent, de rei atrocitate nuntium acceperant. Fugientibus verò se comitem addidit Alexander, Lyſimachi ille quidem, sed ex Odrysiade uxore filius. Hi cum Babylonē peruenissent, à Seleuco, ut bellum contra Lyſimachum

chum susciperet, supplices contenderunt. Eodem vero tempore & Philetærus, cui omnis Lyfimachi pecunia cōmissa fuerat, Agathoclen interfectum dolens, seque ob eam rem Arisnoë suspectum existimans, Pergamum supra Caycum occupat, atque inde per legatū se, pecuniāque omnem Seleuco tradit. Quod ubi Lyfimacho nuntiatum fuit, statim in Asiam traiecit, ac bellum prior Seleuco infert: Collatis verò signis cum eo congressus, in ipso prælio, magna clade accepta, occubuit: Eius cadauer à Lyfandra multis cum precibus impetratum, Alexander Lyfimachi filius ex Odrysiade (vt ante dixi) sustulit, & in Chersonesum deportatum, sepulturæ mandavit: Eo sane in loco, quo nunc etiam inter Cardia, & Paſtſyan vicum, insignis tumulus extat: Et hæc quidem à Lyfimacho gesta sunt. Apud Athenienses autem Pyrrhi etiam conspicitur effigies, cui cum Alexandro Magno sola generis propinquitas intercessit: Nam Pyrrhus Aeacida Arybbæ filio, Olympiade verò Neoptolemi filia, Alexander genitus est: Neoptolemo & Arybbæ pater fuit Alcetas Tharypi filius. A Tharypo autem retro ad Pyrrhum Achillis, quindecim sobolis gradus numerantur. Is enim primus Ilio exciso, omisso

in Thessaliam reditu, in Epirum appulit, atque ibi Heleni vatis monitu confedit: Cui cum nulla ex Hermione proles esset, ex Andromache tres suscepti sunt filij, Molossus, Pielus, & natu minimus Pergamus: Ex eadem verò Cestrinū Helenus genuit, cum ei Andromache Delphis Pyrrho interfecto nupisset. Cum autē Helenus moriens Molosso Pyrrhi filio regnum reliquisset, Cestrinus collecta Epirotarum manu, eam, quæ supra Thyamin fluuium est, regionem tenuit. At Pergamus cum in Asiam traiecisset, Ariū in Theutrania dominantem, singulari, de imperio certamine dimicans, occidit: Et vrbibus, quod etiā nunc manet, ex suo, & Andromaches nomine cognomentum dedit. Andromache enim filium secuta est: Et ibidem vtriusq; adhuc extat heroicum monumentum. Pielus verò in Epiro mansit, ad quem potius quàm ad Molossū Pyrrhus Acacidæ, & maiores eius originem referunt. Fuit autem ipsum etiam Epiri imperium vsque ad Alcetam, & Tharypum in vnius potestate: Nam Alcetæ filij inter se dissidentes, non prius concorditer regnarunt, quàm æqualiter inter se regnum diuiserūt. Postea verò Alexandro Neoptolemi filio in Lucania extincto, Antipatri metu in Epi-

rum reuersum Olympiadē Aeacides Arybbæ filius, cum aliis est officiis profecutus, cum vero eam suis copijs iunxit ad bellum cum Aridæo, & Macedonibus gerendum, atque id inuitis etiam, ac sequi recusantibus Epirotis. Olympias victoriam adepta multa in morte Aridæo inferēda, plurāq; ac magis nefaria dum Macedonas infectatur, immanitatis exempla edidit. Quo minus cuiquam mirum fuit, eam paulo post graues quidem, sed meritas sceleris & crudelitatis suæ Cassandro pœnas dedisse. Eius certe inuidia Aeacidæ, quo minus statim ab initio in regnum ab Epirotis reciperetur, maximè obsuit: Nam cū æquiliam, & placatis vteretur, Cassander illi iterum est aduersatus: Ac pugna quidem inter Philippum Cassandri fratrem, & Aeaciden Oeniadas cōmissa, Aeacides ex vulnere non ita multo post de vita decessit. Alceetam deinde Arybbæ quidē filium, & Aeacidæ fratrem natu grandiore, Epirotæ regnare iusserunt, hominem planè impotentis iracundiæ, ob eāque causam patre eiectum. Hunc cum regnum inisset, more ingentij sui furem, ciues nocte adorti cum filiis opprimunt, quo de medio sublato, Pyrrho Aeacidæ filio regnum restituant. Ei ad regnum primum accedendū

deñti Cassander bellum intulit, homini peradolescēti, & ad resistendum non magnopere parato. At is Macedonibus in fines suos iam inuadētibz ad Ptolemaum Lagi filium se contulit, à quo mox accepta eius in matrimonium filia, ex eadem qua ceteri Ptolemari liberi matre suscepta, cum classe, & Aegyptiorum copiis est in regnum reductus. Regno igitur iam constituto, in Corcyraeos primum arma mouit, quorum cum insulam finibus suis ex aduerso sitam videret, ne aliquando hostibus pro statione esset, metuebat. Quas autem à Lyfimacho clades acceperit, & quēadmodum pulso Demetrio Macedoniae ad illud vsque tempus imperarit, quo à Lyfimacho pulsus est: Et Pyrrhi simul res gestas, quæ memoria dignissimæ visæ sunt, dum de rebus Lyfimachi ageremus, exposuimus. Græcorum verò neminē ante Pyrrhum bellum Romano imperio intulisse satis constat: Nam neque Aeneas quidem ipse à Diomede, aut Argiuis, qui Diomedem secuti sunt, vlla est omnino pugna laceratus Atheniensibus certē, & alias orbis terræ partes, & vniuersam Italiam armis opprimere cogitantibus, Syracusana clades quo minus cum Romanis belli fortunam experirentur, impedimento fuit.

Alexander verò Neoptolemi filius, Pyrrhi gentilis, natu eo grandior, in Lucanis ante è vita excessit, quàm potuerit cum Romanis signa conferre. Pyrrhus itaque primus omnium è Græcia aduersus Romanos vltra Ionium mare copias transportauit, à Tarentinis ille quidem accersitus: li enim cum bellum diuturnum cum Romanis gessissent, iàmque se illis impares intelligerent, deuincta sibi prius beneficiis Pyrrhi voluntate, quod eum Corcyraeos oppugnantem naualibus copiis iuuerant, per legatos regi, vt socia arma secum iungeret, persuaferunt, Italiam docentes toti Græciæ felicitate præstare, nec esse satis æquum se amicos, & supplicum more auxilia rogantes, iniquissimis temporibus suis deferri. Hæc exponentibus legatis Troiani belli euentus Pyrrho in mentem veniebat, ac spem concipiebat ex animi sententia omnia euentura, quando ipse ab Achille originem ducens, aduersus Troiæ coloniam arma sumpturus esset: Vt verò primum in Italiam traicere statuit, quæ hominis erat in rebus gerendis alacritas, naues statim longas instruxit, nauigiâque opportuna ad equos & milites transfuehendos, vt præsto essent, curauit. Libri extant non sanè illustrium

strium authorum, qui Rerum gestarum commentarij inscripti sunt: Quos dum lego, Pyrrhi cum alacritatem, quam in præliis præ se tulit: tum providentiam, qua se ad futuras dimicationes comparavit, non possum non magnopere admirari. Nam priusquam Romani rescierint, in Italiam classe transmisit, & cum iam appulisset, non prius adesse eum Romani animadvertere quàm commissa cum Tarentinis pugna, se ille cum exercitu, inopinato ostendit, factoque repente impetu hostium (ut par fuit) agmen turbavit. Ac tunc quidem cum se Romanis haud quaquam acie parem esse intelligeret, elephantos compararat, quos inter præliandum in illos immitteret. Belluas autem has primus ex Europæ principibus Alexander, Poto, & Indis deuietis in potestate habuit. Quo mortuo, & alij reges, & plurimas Antigonus sibi comparavit: Pyrrhus in pugna quam cum Demetrio commisit, elephantos aliquot cepit. Ii cum ad Tarentum in mediam irrupissent aciem, non parum Romanos exterruere, plerisque aliud quàm belluas esse existimantibus. Ebur enim hominum opere & arte præcis temporibus expoliri solitum norant haud dubie multi: Bestias au-

tem ipsas priusquā Macedones in Affricam traicerent, præter Indos, & Libyas, finitimósque illis populos nulli viderant: Quod ipsum ex Homero facile cōiicias, qui cum lectos, & opulentiorum domos ebore ornatas dixerit, bellum tamen nuppiam mentionem facit: Quòd si aut elephantem vidisset, aut de eo quid iam audisset, antiquius, opinor, duxisset hoc, quā Pygmaeorum, & græcum pugnam commemorare. Pyrrum post hæc in Siciliā Syracusanorū auocavit legatio. Nam cum Carthaginenses classe in Siciliam invasisent, iamq; omnes Græci nominis vrbes ad vastitatem redegissent, ac postremo ipsas Syracusas, quæ sola ciuitas adhuc incolumis erat, circumfederent: Pyrrhus de Syracusanorum legatis recognita, Tarentum, Italicamque omnem oram missam fecit: In Siciliam verò cum transisset, primo statim aduentu Barbaris repulsis Syracusas obsidione liberavit. Deinde quamvis Carthaginenses nauali disciplina, quippe qui essent à Tyro Phœnices oriundi, Barbaris planè cæteris præstare intelligeret, cum illis tamen solis Epirotarum copiis fretus, configere eos dubitavit: Epiri certè ne post captum quidem Ilium, maxima pars aut mare no-

rat; aut falsis escis vesceretur. Cuius mihi rei Homerus in *Odyssæate* stis est.

Nec norunt carula Ponti,

Nec dapibus vescum salis admiscere saperem.

At enim victus navali prælio, cum paucis, quæ à clade superfuerant navibus, Tarentum se recepit, ubi rebus suis vehementer attritis, de fuga (cum sibi per Romanos sine pugna discedere minimè liciturum speraret) tale cepit consilium. E Sicilia post cladem acceptam reversus, legatos cū literis ad Asiæ reges, & ad ipsum Antigonum dimisit: Ab aliis pecuniam, ab Antigono verò utrunque exposcens: Cum legati reuersi literas ei reddidissent, Epirotarum & Tarentinorum principes in concionem vocat: Ibi quas acceperat literas non sanè recitavit, sed propediem affutura auxilia affirmavit. Cum percrebuisse igitur fama in Romanorum etiam exercitu, & è Macedonia, & ex Asia magna Pyrrho auxilia advenire, nihil illi novi moliri ausi sunt. Pyrrhus verò ea quæ cōsecuta est nocte ad Epiri montes (quæ Ceraunia vocant) classe transuectus est. Mox ab Italica clade cum paululum conquiesset, milite confirmato, Antigono statim bellum indixit: Cum &

alia ei crimini daret, & illud maximè, quod suam dum in Italia cum exercitu esset, nullis missis auxiliis, spem frustratus esset: atque Antigoni quidem cùm proprias copias, tum Gallorum mercenarias primo imperu fudit, fugauitque, & ad maritimas usque vrbes persecutus est. Ex ea victoria superiorem Macedoniam, & Thessaliam in ditionem suam redegit. Prælii certè magnitudinem, & Pyrrhi victoriam declarant Gallorum scuta in Itoniæ Palladis templo, quod inter Pheras, & Larissam est, dicata, cum epigrammate huiusmodi.

Hos tibi Gallorum clypeos rex donat Itoni

Pyrrhus, ab audaci rapta trophæa acie.

*Viribus Antigoni fractis, iam maxima in
armis*

Quæ fuit Acacidum gloria semper erit.

Hæc quidem illic, in Dodonæi autem Iouis templo Macedonum scuta suspende-
rant, cum inscriptione.

Dictibus hæc Asiæ terris opibusque potita

Iam premere audebant Helladæ seruitio:

*Sacra Ioui templo, pendent quæ affixa co-
lumnis*

Arepta Aematibus scuta cruenta viris.

At enim cum parum abesset, quin totam Pyrrhus Macedoniam subigeret, & si viderat omnium ad præsentem occasio-

nes arripiendas paratissimus, Cleonymus tamen cum à Macedonia in Peloponnesum auocauit: Patria quidem Spartanus fuit Cleonymus: cum exercitu tamen in Lacedæmoniorum fines hostiliter inuasit. Eius rei causam, cū Cleonymi genus percensuero, exponam. Pausanias, qui Græcis ad Platæam dux fuit, Plistoanacta filiū reliquit. Hic alterum Pausaniam genuit, cuius Cleombrotus filius fuit: Is qui in Leuſtrica pugna dimicans, aduersus Thebanorum ducē Epaminondam, occubuit. Huic duo fuere filij Agesipolis, & Cleomenes: Mortuo autem sine liberis fratre, Cleomenes regnum obtinuit, qui Acrotatum maiorem, & Cleonymum natu minorem genuit. Cum autem Acrotatus prius, nec multo post Cleomenes diem suum obissent, inter Arcum Acrotati filium, & Cleonymum de regno orta est cōtentio. Eius itaque rei causa regnum sibi quo iure, quāue iniuria Cleonymus vindicaturus, Pyrrhum in patrios fines induxit. Lacedæmonij quidem ante Leuſtricam cladem, nullum vnquam belli aduersum casum experti fuerant, eoque, se nunquam pedestri pugna victos, gloriabantur. Nam Leodidæ, parva ferè victoria, quominus Persas ad internicionem deleret fatigati longa

pugna militis robur defuisse asserabant. Et quæ Athenienses Demosthene duce ad Sphacteriam insulam gessissent, belli potius furtum quoddam, quàm victoriam fuisse. Prima illis illata est in Bœotiis clades: Alteram (quæ maiorem in modum opes eorum afflicta sunt) ab Antipatro, & Macedonibus acceperunt: iam tertium eorum finibus calamitatem intulit, illatum insperantibus à Demetrio bellum: Cum verò iam quarto Pyrrhum cum infesto exercitu fines ingressum viderent, assumptis in societatem Argivis, & Messeniis, illi obuiam venire: Quos cum Pyrrhus prælio vicisset, parum omnino abfuit, quin eodem impetu urbem caperet: Sed cum agrum populationibus infestum reddidisset, prædâque inde magnam egisset, paululum temporis requieti dedit. Inter ea Lacedæmonij ad sustinendam se oppugnationem confirmarunt. Sed & Spartam ante Demetrio oppugnante præ altis fossis, & validissimis quibûsque operibus munitant: Quaque facilior aditu erat, propugnacula etiam excitant. Dum hæc aguntur, Pyrrho Spartano bello occupato, Antigonus cum Macedonû vrbes præsidiis, & munitionibus firmasset, in Peloponnesum copias duxit. Quippe qui sciret Pyr-
rhum

rum Lacedæmone, & Pe'oponnese parte
subacta, in Epirum non statim rediturum,
sed in se, Macedonicumque nomen arma
conuersurum. Cum autem Argis egressus
in Leonicum agrum Antigonus exerci-
tum esset immissurus, ei Pyrrhus sit ob-
uius: Ibi initio prælio, victor Pyrrhus fa-
gientes in urbem persecutus est: ubi, cum
eius exercitus (ut fere fieri solet in diuersa
abisset, repugnantibusque acriter hostibus
pro templis, ædibus, & angustis, aliisque
urbis locis, Pyrrhus à suis relictus esset, in
capite vulnus accepit: Ferunt eum regulæ
ictu à muliere deestæ interiisse: Argiui ve-
rò non mulierem illam, sed Cererem as-
sumpta mulieris forma fuisse, affirmant:
Et hæc quidem illi de Pyrrhi morte: Quod
& Leuceas prodidit, qui carminibus indi-
genarum res conscripsit. Est præterea Ar-
gis, quo loco Pyrrhus cecidit, ex oraculo
Cereris erectum fanum, & in eo Pyrrus
ipse sepultus est. Illud verò maxime mihi
mirandum videri solet, omnes ex gente,
& Aeacidarum nomine, diuinitus oblata
nece occubuisse: Achillem enim, ut Home-
rus memoriæ prodidit, ab Alexandro Pria-
mi filio, & Apolline interfectum: Pyrrhus
certe eius filius oraculi iussu, à Delphis oc-
cusus est. Huic autem Aeacidæ filio, quale
&

& Argiui, & Leuceas dixerunt, mortis genus obtrigit: De eius tamen cæde non satis constare scripsit Hieronymus Cardianus, quem scilicet cum rege viventem, in eius gratiam scribere, maximè fuit necesse. Nisi Philistus venia dignus haberetur, qui cum Syracusas se restitutum iri speraret, multa Dionysij flagitia dissimulauit. Hieronymo certè multa ad Antigoni gratiam scribenti ignoscendum. Et huc quidem Epitotarum potentia euasit. Cum verò Athenis Odeum introieris, & alia spectatu digna, & Liberum patrem conspicias, iuxta quem fons est: hunc, quia per nouem aquas salientes diffundit, Enneacrænon vocant: Eum Pisistratus exornauit: Plutei quidem passim in vrbe multi, hic autem vnicus est fons. Templà verò supra fontem Cereris, & Proserpinæ extructa sunt, in quorum altero Triptolemi signum est, de quo quæcunque dicuntur, mox, omisis qui de Deiope iactantur sermonibus, exponam. Inter Græciæ populos maximè de antiquitate, & deorum muneribus cum Atheniensibus certant Argiui, non aliter quidem, quàm inter Barbaros cum Phrygibus Aegyptij. Memoriam itaque proditum est, Ceterem Argos venientem à Pelasgo hospitio acceptam, ibi ex Chrysanthide de fili-

lia

liæ raptu cognouisse. Interea Trochilum
sacrorum antistitem ab Agenore Argis
pulsam in Atticam venisse: Cùmque Eleu-
sinæ uxorem duxisset, Eubuleum, & Tri-
ptoleum genuisse. Hæc Argiui. Athe-
nienses verò, & finitimi, Triptoleum
Celei filium fuisse, qui primus frugum
cultum, & sationem tradiderit, nihil du-
bitant. At Musæus carminibus (si modo
ea Musæi sunt) Triptoleum Oceani, &
Terræ filium prodidit: Et Orpheus (quan-
quam & ea Orphei esse vt credam, adduci
non possum) Eubuleo & Triptolemo Dy-
saulem patrem fuisse: Eos à Cerere fru-
menta serendi rationem accepisse, quòd ex
illis primum Ceres filia raptum cognouis-
set. Chærilus Atheniensis in ea fabula, cui
Alope nomen est, Cercyonem, & Triptoleum
fratres fuisse, ex Amphictyonis fi-
liabus, scripsit: Et Triptolemo Rharon,
Cercioni Neptunum patrem fuisse. Lon-
giore verò oratione conantem singula
persequi: & omnia, quæ de templo, cui
Eleusinio nomen est, commemorari pos-
sent, planius explicare: quædam me visa
per somnum species deterruit. Ad ea igitur
redeo, quæ literis mandare nulla reli-
gione prohibeor. Pro templi foribus, quo
loco etiam Triptolemi signum est, bos

æneæ

ænea spectatur, ita ornata, ut victimæ quæ
 ad aram trahuntur . Ibidem sedentem
 videas Epimeniden Gnœum, quem cum
 in agrum exisset, in spelunca somno op-
 pressum memorant, neque prius experre-
 ctum, quàm annos xi. obdormivisset:
 Postea verò, & herolicos versus fecisse, &
 cum alias vrbes, tum Athenas iustrasse.
 Quod ipsum apud Lacedæmonios sedata
 pestilentia fecit Thales, Epimenidis ta-
 men neque propinquus, neque civis, cum
 illum Gnœum, huic Gortynium fuisse
 dicat Polympnestus Colophonius, in eo
 carmine quod de Thalete Lacedæmonius
 fecit. Paulo hinc longius Eucleæ, quod est,
 ac si illustri famæ dixeris, delubrum, à
 Persis, qui Marathonem occuparant, dica-
 rum. Nullam autem fuisse victoriam, quæ
 sint magis Athenienses gloriati, quàm ea
 quam ex Marathoniz pugna sunt adepti:
 hinc præcipuè ut credam adducor, quod
 Aeschylus, cum prope iam esset ut è vita
 decederet, qui de se ipso ante prorsus con-
 tricuerat: vir tanta in poësi nominis celebri-
 tate, cuiusque victus navalibus præliis an-
 te ad Artemisium & Salaminem enituerat
 de Maratoniz pugna, cum suum carmen
 ederet, in ipsa operis fronte suum & pa-
 tris nomen inscripsit. Marathonium e-
 nis

anim saltum, & Persas qui illuc descenderunt suæ testes virtutis citat. Supra Ceramicum, & porticum, quæ Regia dicitur, Vulcani est fanum, in quo, quod Minervæ positum sit signum, nihil sane admiror, cum ad ea, quæ de Erichthonio vulgo traduntur, animum refero. Dæx verò signum, quod glaucos habeat oculos, Libicam de ea re fabulam comperio: Minervam Neptunæ, & Tritonidis paludis filiam esse, atque ideo glaucos illi itidem ut Neptuno oculos esse. Non longè abest cœlestis Veneris delubrum, quæ in primi omnium Assyrii coluere, à quibus Paphi in Cypro acceptum sacrorum ritum cum Phœnicibus qui in Palæstina Ascalonem urbem incolunt, Phœnices cum Cyteriis communicant. Athenis verò eam religionem induxit Aegæus, cum Veneris ira & sibi prolem non obtigisse, & sororibus calamitatem immissam putaret. Quod ætate nostra extat dæx signum ex pario lapide, Phidias opus fuit. Sed Athmonensium apud Athenienses curia est: Eius curiales multo ante Actæum Porphyriosa regasse ferunt: Ab eoque, quod apud ipsos est, cœlestis Veneris templum dedicatum. Sed & alia multa longè diversa ab iis, quæ comuni

muni urbanæ plebis opinione recepta
 sunt, per curias iasantur. Pergentibus
 verò ad eam porticum, quæ à picturæ
 varietate Porcile dicitur, Mercurius æ-
 neus in conspectu est, quem Forensē
 vocant: Propè porta est, ad quam tro-
 phæum ab Atheniensibus erectum, in
 nempe, qui Plistarchum Cassandri fra-
 trem, cui ille equitatum suum, & condu-
 ctitium militem commiserat, equestri cer-
 tamine fuderunt. In ipsa autem porticu A-
 theniensium primum acies in Oenoe Ar-
 gini agri vico, aduersus Lacedæmonios in-
 strusta. Expressa verò res est non ad pu-
 gnæ iam effervescentis effigiem, cum
 quisque pro se virtutis documenta dare
 contendit, sed accedere aduersæ acies vi-
 dentur, & iam comminus congregi: In me-
 dio autem pariete Athenienses sunt The-
 seo duce cum Amazonibus dimicantes.
 Hæ verò solæ ex omnibus feminis, nulla
 vnquam clade deterri potuerunt, quia
 belli nouam semper aleam subirent: Nam
 & Themiscyra capta, & copiis, quas con-
 tra Athenienses miserant, deletis, ad
 Troiam cum Atheniensibus ipsis, & uni-
 uersis Græcis pugnarunt. Post Amazo-
 nes, Græcos cernas Ilium excidentes,
 & reges ob Aiæcis in Cassandram nefari-
 um

rium facinus, in vnum congregatos: Quo in loco cum ipse Ajax, tum captiuarum agmen mulierum, & inter cæteras, Cassandra ipsa picta est. In extremo picturæ loco, sunt qui in Marathone aduersus Persas pugnarunt: Ibi ex Boeotia Plataeenses: Et item Attici nominis omnes, qui cum Barbaris confixerunt: Spectatur autem in pugnando par in vtraque acie alacritas. Quae in parte prælium commissum est, fugientes videas Barbaros, & in ipsa fugæ trepidatione se temere in paludem trudentes: In ipso operis fine Phœniissæ naues sunt, & Barbarorum, qui in eas se coniecerant à Græcis facta cædes. Ibidem & Marathon heros est pictus, à quo campi nomen habent. Theseus quoque tanquam à littore soluens, Minerva, & Hercules. A Marathonis enim Herculi primum (vt ipsi memorant) honores habiti sunt. Inter pugnantium imagines maxime illustres sunt Callimachus, cui postea Athenienses imperium detulere. Inter duces Miltiades, & Ecbelus heros, cuius posterius mentionem faciam. Eodem in loco ænei clypei infixi sunt, cum inscriptione, Scionæorum eos, & auxiliariorum esse: Qui verò pice oblitici contra temporis iniurias sunt, eos & alia simul spolia, quæ ibi spectantur, de

Spartanis esse dicunt in Sphaacteria insula captis. Ante porticum statuae sunt aeneae Solon in primis, qui Atheniensibus leges dedit. Non longè abest Seleuci statua, cui haud obscura prodigia futuram felicitatem significarunt. Cum enim ex Macedonia cum Alexandro profecturus Pellæ Iovi sacrificaret, ligna aris imposita ultro ad dei simulachrum accesserunt, nullisque subiectis ignibus accensa sunt. Mortuo vero Alexandro, hic ipse Seleucus Antigonum Babylona cum exercitu aduenientem timens, ad Ptolemaeum Lagi filium confugit. Mox Babylona reuersus, Antigoni exercitum fudit, ipsumque Antigonum occidit, ac deinde victum praelio Demetrium Antigoni filium cepit: Quia cum illi omnia prosperè evenissent, ac non ita multo post Lysimachi opes corruissent, totius Asiae imperium Antiocho filio tradidit. Ipse magnis itineribus in macedoniam rediit: Et Graecorum sanè & Barbarorum copiis Seleuci exercitus constabat. At Ptolemaeus Lysandrae frater à Lysimacho, ad quem antea confugerat, discedens, vir tanta in rebus gerendis alacritate, Fulmen sic cognomento appellatus, cum Seleuci exercitum Lysimachiam attigisset, certior factus esset, cum impetu factus

adortus fudit, & occidit: Omnem verò eius pecuniam cum regibus diripiendum tradidisset, Macedoniae regno ipse potitus est. Deinde primus ex omnibus (quos ipsi novimus) regibus, acie cum Gallis congregi ausus, ab illis interfectus est. Macedoniae verò regnum Antigonus Demetrii filius à se servatum obtinuit. Seleucus quidem iustitia, & pietate reges omnes antecelluisse, facile adducor: Quippe qui Apollinis colossum Milefis à Xerxe ademptum, & Ecbatana asportatum in Branchidas reportandum curavit. Et cum condita Seleucea ad Tigris fluvium in eam Babylonios inquilinos deduceret, neque muros Babylonis demolitus est, neque Beli templum evertit, & Chaldaeis ut proxima templo loca inhabitarent, permisit. In foro, & alia sunt opera, quæ præcipuam quandam Atheniensium in dis colendis diligentiam declarant: Et misericordiae ara, cuius numini, quòd magna habeat in tota hominum vita & casuum varietate momenta, soli ex omnibus Graecis singularem quandam honorem habent Athenienses. Neque verò illi maiorem quàm ceteri in homines humanitatem, ac non in deos etiam religionem præferunt. Est enim sua apud illos Pudo-

ri, Famæ, Alacritati ara. Quanto verò cæteris deorum cultu præstent, secunda, qua in præsentia vtuntur fortuna, argumento esse potest. In gymnasio, quod Ptolemæum à conditore nuncupatum, à foro non longè abest, lapides sunt (Hermæ nominantur) qui spectentur sanè digni. Ptolemæi quoque ex ære statua. Iubæ etiam Libyci, & Solensis Chryssippi. Proximum gymnasium est Thesei templum, in quo hæc picta sunt. Atheniensium contra Amazonas pugna, quæ & in Mineræ Clypeo, & in Olympij Iouis basi incisa est. Picta ibi etiam est Centaurorum, & Lapitharum rixa, vbi Theseus Centaurum occidens, spectatur, cum inter alios æquo Marte pugna committi videatur. Quæ in tertio inest pariete pictura, non satis iis, qui, vti res gesta sit, non didicerint, cognita esse potest: Cum & vetustas multa aboleuerit, & Micon non fuerit pingendo totam rem persecutus. Minos cum Theseum, cæteramque puerorum manum in Cretam abduceret, amore Peribœæ captus est, cuius cum Theseus libidini aduersaretur, & alia in illum, ira incensus, maledicta contulit, & Neptuni filium esse negavit. Quod quam habebat cælatam gemmam, in mare si abiecisset, non esset eam ad se

reportaturus: Vix ea locutus, gemmam dicitur abieciſſe. Theſeum verò memorant cum ea, & corona, quam ab Amphitrite dono acceperat, è mari emerſiſſe. De Theſei autem morte multa planè inter ſe discrepantia traduntur: Aiunt enim eum à Platone viſtum, non prius dimiſſum, quàm ab Hercule ſolueretur. Illa veri multo ſimiliora aliquando audiui: Theſeum in Theſprotidem, vt regis vxorem raperet, veniſſe cū Pirithoo (is enim quærendæ ſibi vxoris cupiditate nimia impulſus, arma ceperat) Exercitus verò magna parte amiſſa, à Theſprotorum rege in vincula ad Cichyrum coniectum. In Theſprotide quidem & alia valde, quæ ſpectentur digna ſunt: & Iouis in Dodona templum, ſacræque ei fagus. Ad Cichyrum Acheruſia eſt palas. Acheron amnis, & Cocytus præterfluunt, aqua inſeuiſſima. Quæ loca cum vidiffet (vt opinor) Homerus multa ex illis in ſuum de inferis poemâ, tranſtulit. & ipſa etiam carminibus amnium nomina inſeruit. Cum verò in vinculis adhuc Theſeus detineretur, Aphidonæ cum exercitu Tyndari filij adorti, capta vrbe Menestheum in regnum reſtitverunt. Et Menestheus quidè Theſei liberis quominus ſe ad Elephenorem in Eubœam re

ciperent, nihil obstitit: Sed cum Theseo, si
vnuquam è Thesprotide redisset, fore se opi-
bus multo inferiorem intelligeret, mul-
tis obsequiis populo sibi conciliato obti-
nuit, ne rediens reciperetur. Missus itaque
ad Deucalionem in Cretam, cum aduersa
tempestate in Scyron insulam delatus es-
set, à Scyriis, cum ob generis claritatem,
tum ob rerum præclarè gestarum magni-
tudinem, benignè acceptus est. Quæ res
effecit, vt eum Lycomedes per insidias de-
medio tollendum curaret. Theseo verò
templum Athenis dicatum est, non multo
post Marathonem à Persis occupatum.
Quo tempore Cimon Miltiadis filius,
Thesei mortem vltus, Scyron deleuit, eius-
que ossa Athenas reportauit. Castorum
exin templum perantiquum est, in quo
ipsi iuuenes equis insidentes spectantur.
Hic eorum res gestas Polygnotus pinxit.
Et Leucippi filiarum nuptias. Micon verò
eos, qui Colcbos cum Iasone nauigarunt,
omnium autem accuratissimè Acastum,
eiusq; equos fecit. Supra Castorum Agla-
ri locus est: cui, & Hersæ, ac Pandroso so-
roribus, Mineruam aiunt Erichthonius
in cistam abditum, commisisse, admonitis
ne quid intus esset, curiosè inspicerent.
Pandrososon quidem paruisse ferunt: Soro-

res verò cistam relinquerent, visoque Erichthonio, furis agitata, se de arcis maxime prærupto loco præcipites misisse: Ea sanè parte, qua Perla irruptione facta ex Atheniensibus eos, qui se quàm Themistoclen oraculū acutius intellexisse arbitrati, arcē ligneis operibus munierant, ceciderunt. Proximè abest Prytaneum, in quo Solonis leges perscriptæ adseruantur. Signa verò deorū ibi posita, Pacis, & Vestæ. Virorum imagines, cū aliorum tum Autolyçi Pæcra tiastæ. Nam Miltiadis, & Themistoclis statuas, priori abolita inscriptione, Romano & Thraci homini attribuerūt. Hinc ad inferiores vrbis partes descendētibz Serapidis fanū se ostēdit, cuius religionē à Ptolemaeo Atheniēses acceperunt. Apud Aegyptios autē cōpluta sunt eius dei tēpla. sed omnium clarissimū habēt Alexandrini: Antiquissimū Mēphitici: Quo neq; exteris hominibus, neq; sacerdotibus ipsius aditus patet, priusquā Apim bouem humarint. A Serapidis fano non longe abest locus, vbi primum Piritboum, & Theseum societate inita, memoriæ traditum est, Lacedæmonia, & deinde in Thesprotiden profectos. Proximo olim loco erectum fuit Luciae templum, quam ex Hyperboreis Delam venisse memorant, vt parturienti

Latonæ opem ferret: E Delo verò ad alias gentes Lucinæ nomen peruasisse. Ac Delij quidem Lucinæ diuinam rem faciunt, & ad eius aram hymnum Olenis cantant. Cretenses incolæ Gnosæ regionis ad Amnisum eam genitam putant: Innonis filiam fuisse: Soli autem omniū Athenienses dæ signa vsque ad imos pedes velant: Eorum duo è Creta aduectæ Phædræm dedicasse: Tertium omnium antiquissimum, ab Eriſichthone è Delo deportatum, scæminæ aiebant. Olympij verò Iouis templum Adrianus imperator dedicauit: Et in eo signum, quod magnitudine cum Romanis, & Rhodiensibus colossis conferri possit. Vide ibidem, & alia signa ex ebore & auro, in quibus æque artem, ac magnitudinem admirere. Sunt & dæ Adriani statux ex Thasio: Totidem ex Aegypto marmore: Ad templi verò columnas, vrbum, quas colonias Athenienses appellant, ex ære erecta sunt simlacha. Est autem totius templi ambitus stadium amplius quatuor, neque eius vlla pars statuis vacat: Singulæ enim vrbes in eo, Adriano statuas posuerunt: Quæ omnes Athenienses longo intervallo seperarunt, erecto eidem mirandi operis colosso in postica templi parte. In eo

dem ambitu vetera sunt, Iupiter æneus, Saturni & Rheę delubrum, & lucus, quem Olympiæ nuncupant: Ibi in cubiti ferè altitudinem solū sublidit, quā post Deucalionis eluionem, aquam defluxisse memorant: In eum hiatum, quottannis è melle, & triticea farina poleotam porri- ciunt. In columna est Isocratis statua: Is tria reliquit præclarę ætæ vitæ monimen- ta. Primū perseverantiæ, quòd, cum octo & nonaginta annos vixisset, nunquam discipulos habere desit. Alterum mode- stię, quòd semper fuit à publicis nego- ciis & curis sciunctus. Tertium, quòd sibi libertatem carissimam rerum om- nium fuisse declaravit: Post acceptum enim de pugna ad Chæroneam nuncium, præ animi ægritudine voluntariam mor- tem oppetiit. Ibi etiam positi sunt è mar- more Phrygio Persæ, æneum tripodem sustinentes, tam ipsi, quàm tripodes qui spe- ctentur digni. Olympij quidem Iouis verustissimum templum Deucalionem ædificasse vulgo proditum est: Nam Athenis habitasse Deucalionem proval- de perspicuo signo habent sepulchrum eius, quod ab hoc ipso templo non lon- gè abest. Adrianus verò & alii Athenien- sibus opera exædificavit, & Iunonis, ac

Iouis Panellenij templum, communémque omnibus diis ædem. Spectantur inter cætera opera, vt quæ maximè, columnarum centum & viginti ex Phrygio marmore, & ex eadem materia parietes in porticibus extructi: Et in iis cellæ, quarum lacunar auro, & alabastro præfulget. Signis ipsæ, & picturis undique exornatæ. Bibliotheca est in eodem templo, & gymnasium Adriani cognomento, in quo columnarum centum è Libycis lapidicinis. Proximè Olympij Iouis templum, Apollinis Pythij signum est: Et alia item Apollinis, quem Delphinium appellant, ædes. Ea cum ad fastigiũ perducta iam esset, aiunt incognitum adhuc Theseum, urbem introisse talari palla, & coma eleganter cõposita: Atque vt primum ad Delphini accersit, rogatum per illusionem ab iis, qui fastigium erigebant, quid ita nubilus virgo sola erraret, eumque nihil aliud respondisse, sed disiectis à plaustro, quod in proximo erat, bobus culmen templi altius quàm fabri statuerant, proiecisse. De ea verò urbis regiuncula, quam Hortos vocant, & Veneris in ea templo, signoque quod templo adstipit, figura, vt Hermæ quadrata, nihil fide dignum est ab Atheniensibus traditum. Epigramma

autem indicat cœlestem Venerem esse, earum, quæ Parcæ appellantur, natu maximam. Sed quod in hortis signum Veneris est, Alcamenis opus fuit: Et inter ea, quæ Athenis cum admiratione spectantur, suū obtinet locum. Est etiam Hercules delubrum, quod Cynosarges dicitur: quod ab alba quidem cane esse appellatum, qui oraculum norint, nihil dubitant. Ibi aræ sunt Herculis, & Hebes, quam Iouis filiam, & cum Hercule nuptam fama vulgavit. Alcmenes etiam ara & Iolai, qui multorum Herculis laborum comes fuit. Lyceum à Lycio quidem Pandionis filio nomen habet. Apollinis autem illud templum fuisse, & olim, & his etiam temporibus creditum est: Lyciūque inde primū Apollinem dictum. Termisenses quoque, ad quos Aegeum fugiens Lycius se recepit, ab eo Lycios appellatos memorant. Est secundum Lycij, nisi Megarensum regis monumentum, quem cum Minos interemisset, sublatum Athenienses eo in loco sepelierunt. De hoc quidē Niso fabula vulgata est, capillum purpureum habuisse, quo salvo, mori se non posse ex oraculo cognorat. Ita verò accidit, ut cū Cretenses eius fines hostilem in modū adorti, & alia in Megaride oppida subitis incursionib

tionibus cepissent , & ipsum intra Nisæa
mœnia compulsum, obsedissent, Nisi filia,
Minois amore capta, crinem patri deton-
derit. Et hæc quidem sic propemodum nar-
rantur. Amnes in Attica nobiles sunt, Ilis-
sus, & in eum cadens Eridanus , eodē cum
Gallico Eridano nomine. Ilissus verò ille
est, ad quem Iudentem Orithyiam, Bo-
ream rapuisse, sibi que matrimonio adiun-
xisse memorant ob eamque cum Atheniē-
sibus affinitatem, Barbarorum multas tri-
remes demersisse. Ilissum Athenienses, &
aliis Dis, & Musis sacrum putant, quarum
in eius ripis ara est , Ilissiadum Musarum
dicta. Non longè ab eo locus ostenditur,
vbi Peloponnesij Codrū Melanthi filium,
Atheniensium regem interfecerunt. Vbi
Ilissum traieceris locū offendas, qui Agre
dicitur, & venatricis Dianæ ædē. Ibi enim
primum cum ex Delo paulo ante in ea lo-
ca venisset, venationibus operam dedisse
Dianam ferunt, ob eamque causam eius
simulachro arcus additur. Quod iam di-
cam, non facilè, qui audiunt, vt credant ad-
duci poterunt: Mirantur qui viderint. Sta-
dium est è candido marmore, ea magnitu-
dine, quem facile hinc coniicias. Supra Ilis-
sum mons est, is lunata forma ad annis ri-
pam recta duplici muro pertēdit. Hoc sta-
dium

diū Herodes Atticus crexit, multūq;
ex Peotelicis lapideis in eo cōsumpsit.
E Prytaneo in viam descendas, quam Tri-
podas appellant, in qua surgunt deorum
delubra, & in his tripodes dicati, vnde no-
mē vix est: Aenei ij sunt, in quibus insunt
memoratu digna, illustriū artificū ope-
ra: Inter ea Satyrus, quo Praxitelem ma-
gnopere gloriatum ferunt. Nam cū Phry-
ne, cuius erat amator, ab eo sibi depopo-
scisset, quod esset eius operum pulcherri-
mum, non sane renuit: Verum, quod ipse
de suis operibus iudicium facere pertina-
citer recusarat. hoc astu mulier expressit:
Eius seruus accurrens nuntiat, Praxitelis
officinā igni correptam flagrare, bonā-
que eius operum partem iam periisse, non
tamen adhuc omnia exusta: Exanimatus
Praxiteles, foras exiit, & actum est, in-
quit, de laboribus meis, si Satyro, & Cupi-
dini flammæ non pepercerunt. Tum Phry-
ne eum bene sperare iubet, nihil enim tri-
ste accidisse, sed illum dolo cogere voluis-
se, vt quod pulcherriū operum suo-
rum esse iudicaret, confiteretur: atque ita
sibi illa Cupidinem delegit. Libero verò
patri proximo loco dicatus est Satyrus
puer, poculum porrigens. Amorem Libe-
ro ipsi assistentem Thymilus fecit. Est
etiam

eriam Liberi iuxta theatrum antiquissimum templum, intra cuius ambitum duo sunt delubra, & totidem Bacchi signa: Alterum Eleuthereus, Alcamenes alterum, ex ebore & auro fecit. Picturæ eodem in loco hæ sunt, Liber Vulcanum in cælum reducens, quæ de re hæc Græcorum fabulis vulgatæ: Vulcanum recens natu à Iuno ne abiectum, nihil verò illum iniuriæ oblitum, dono matri auream sellam misisse, cum occultis quibusdam vinculis, deam cum asse disset, statim vinculis implicitam. Cum verò præterquâ Libero patri fidem deorum nemini haberet Vulcanus, vino delinitum Liber in cælum eum reduxit. Picti sunt etiam Pentheus, & Lycurgus suæ in Liberum temeritatis pœnas dâtes. Ad hæc Ariadna dormiens, Theseus in patriam rediens: Et Bacchus ad rapiendam Ariadnam descendens. Non procul à Libero, theatrôque ei proximo ædificium est, quod extructum ferunt ad similitudinem Xerxis tabernaculi. Instauratum id quidem est: Vetustius enim illud Sylla captis Athenis cremavit. Syllanæ illius Athetarum expugnationis causa hæc fuit. Mithridates Barbaris ponti Euxini accolis imperavit: Quo verò nomine Romanis bellum intulerit, quôque modo cum Asia

inuasit

ionatisset, alias eius vrbes, si in suam potestatem redegerit, alias societate sibi deuinxerit, qui cupiunt res à Mithridate gestas cognoscere, exquirant accuratius, Ego ea tantum, quæ ad Athenarum calamitatem pertinent exponam. Aristion quidem erat Atheniensis, quem consueuerat Mithridates ad Græcas ciuitates Legatum mittere. Hic cum Atheniensibus egit, ut in amicitia Romanis Mithridatem præferrent, ne mini tamen id præterquam de plebe seditiosissimo cuique persuasit: Nam qui aliqua fuerunt exstimatione, se ad Romanos ultro contulerunt. Commissa verò pugna multo superiores Romani fuere: nam in fugam versos Aristionem, & Athenienses ad urbem, Archelaum verò, & Barbaros in Piræum persecuti sunt. Erat hic Archelaus vnus ex Mithridatis ducibus, quem non multo ante Magnetes Sipyli incolæ incursionibus fines suos vastantem, multis ex Barbarorum agmine caesis, vulnerauerant. Obsidione Athenienses cumurgerentur, Taxilus Mithridatis dux, qui tunc forte Elateam in Phocide circumsedebat, excitus rerum earum nuntio, in Atticam copias suas traduxit. Id cum audisset Romanus imperator, copiarum partem ad urbem obsidendam reliquit: ipse cum multo maiore,

maiore, Taxilo in Bœoris occurrit: Triduo post, in Romana castra ultro, citrôque missi nunciij venire. Syllæ quidem Athenarum muros captos, obsidentibus verò Taxilum prælio ad Cheroneam victum. Sylla igitur ubi Athenas rediit, omnes, quos sibi aduersatos nouerat, in Ceramicū conclusos, sorte decimum quemque ad supplicium duci imperauit. Cūque nihil omnino de sua in Athenienses iracundia remitteret, fugientes nonnulli, Delphos venire: Quibus consulentibus nunquid fato deleri Athenas necesse esset, respondit Pythia de vtre nescio quæ. Post hæc in illud morbi genus Sylla incidit, quo Pherecydem quoque Syrum consumptum accepimus. Eius multa sane immania, & Romano homine indigna in Athenienses factio ra memorantur, ex quibus tamen illi notatam omnem existimo calamitatis causam extitisse, sed violati supplicis vindicem deam fuisse, Quòd Aristionem, qui in Minervæ templum confugerat, vi extractum, interfici iussisset. Athenæ in hunc modum Romanorum bello affectæ, imperante Adriano denuo floruerunt. In theatro Athenæ sunt tragicorum quorundam, & comicorum, eorum tamen minimè illustrium, scælarum multarum: Neque enim præter Menandrum

drum, quisquam ibi cuius celebre fuerit nomen, aspicitur. Ex tragicis verò nobiles positi sunt, Euripides, & Sophocles. Fama est sub idem tempus, quo supremum diem clausurit Sophocles in Atticam irrupisse Lacedæmonios, eorūque ducem sibi visum Libeum patrem videre, mādantem, ut novam Sirenem omnibus, qui mortuis haberi consueverunt honoribus prosequeretur. Idem vero in quiete visum, Sophoclem & eius habuit pœsinoctinuit certè consuetudo, ut nunc etiam pœmata, & orationum quodvis genus, in quo insit suavi-loquentia, cum Sirenis cantu conferatur. Aeschylī imaginem multo post eius mortem, & picturam eam, qua eius ad Marathonem virtus expressa est, factam puto. Hoc autem ipse de se scriptū reliquit: puer sibi olim dum vvas custodiret, in agro dormienti, Bacchum imperasse, ut tragediam scriberet: Séque cum primum illuxisset, dicto audientem periclitatum, quid in ea re posset, omniāque se minimo negotio consecutum. In muro, quem Austrialem vocant, qui ab arce ad theatrum excurrit, Gorgonis Medusæ inauratum caput inclusum est, argis addita, in theatri vertice specus è saxi arcem subit: In eo est tripos, in quo Apollo, & Diana cernuntur,

Niobes filios de medio tollentes: Ego & ne Nioben ut vidirem, in Sipylum montem ascendi. Silex, & prærupta crepido imminet, quæ prope assistenti, neque mulieris, neque lugentis formam ostentat. Quæ verò procul aspexerit, mulierem lachrymantem & moerentem videre sibi videtur. In ea via, quæ à theatro in arcem ducit. Calus sepultus est, quæ sororis filium & discipulum cum Dædalus interfecisset in Cretam aufugit: Atque inde ad Cœolum in Siciliam. Aesculapij verò ædæ cum ob plurima eius, & filiorum figuræ ob egregias picturas quæ spectari dignissima: In ea fons est, ad quem Heliirhothium Neptuni filium à Marte, & iuxta filix Alcippæ vitium obtulerat, interfestum trahunt: Dæque ea eadē primæ capitis iudicium factum. Ibidem & ab complura & Sarmatica dicata est lorica quam qui intueatur, nihilo quàm Græci ad artes excolendas Barbaros minus lertēs putabit: Nam Sarmatis nulla sunt ferri metalla, neque ad eos aliunde ferrum importatur. Sunt enim hi præ cunctis rerum regionum Barbaris ab hominū commercijs alienissimi: ob eam igitur ferpenturiam, vimineis hastarum cuspidibus uti pro ferreis excogitantur. Arcus & sagittæ

tas ex corno habent, & earum item vimineas cuspides: Catenas verò in quemcumque affecuti fuerint hostium inlicientes, aduersis à cursu equis, laqueis implicatos subuertunt. Loricæ hoc ferme modo faciunt: Magna equorum armenta habent, neque enim in partes terra descripta, privatorum vñibus seruit, aut quidquam præter agrestem syluam fert. Compascua igitur tota regio est, & incolæ Nomadæ, id est vagi pastores appellantur: Equis non ad belli munia solum vtuntur, sed ex eodem pecore & hostias dis cædunt, & sibi cibum comparant: Vngulas vbi legerint perpurgas, ac dissectas, ad similitudinem squammarum draconis expoliant.

Quòd si quis draconem non viderit, haud errarie flosus illud vngulis confectum pinæ nucis adhuc viridis torulis simile esse putarit. Has itaque squammulas perforant, & equinis vel bubulis neruulis consunt, inde sibi loricas concinnant: Quæ neque elegantia, neque firmitate loricis Græcorum inferiores sunt: Ex namque tum cõminu*, tum eminus percussæ, ictus sustinent: Nam lintææ lorice hæudquam pugnantibus vñles, quòd ferro vehementius immisso peruiæ sunt, sed venatoribus certo præsidio sunt: In illi* namque

leonum & pardorum dentes retunduntur.
Et linteas quidē cum in aliis, tum in Gry-
nari Apollinis templo dicatas videas, ubi
lucus tam ex fatiuris arboribus est, quā
ex iis, quæ solo odore & specie delectant.
Post Aesculapij fanum, quā ad arcem iter
est, Themidis delubrum surgit, & ante
ipsum Hippolyti monumētum, quē diis
confixum ē vita excessisse memorant. No-
runt autem vel Barbari, qui Græcæ linguae
expertes non sunt, quæ de Phædræ amo-
re, & nutricis audacis obsequio vulgan-
sunt. Est verò etiam apud Troezenios Hip-
polyti tumulus, de quo hæc ipsi tradide-
runt. Theseum cum Phædiam ducturum
esset, veritū ne qui gignerentur liberi, ac
ipsi Hippolyto, aut illis Hippolytus impe-
raret, ob eam rem Hippolytum Troëze-
nem ad Pittheum amādassee. Tum ut apud
illum educaretur, tum verò ut in eius re-
gnum succederet. Post hæc cum Theseus
Palantē, & eius filios res novas molientes
occidisset, Troëzenem, ut de eade purgaretur,
venisse tibi tūc primū Phædræ visum
Hippolytū, eiusq; amore insaniētē, de mor-
te sibi cōfiscēda cōsiliū cepisse. Myrtus ad
huc apud Troezenios ostēditur, perterebru-
ris undiq; foliis: Eam sanē talem ab initio
fuisse negāt, sed ex amoris egrimonis Phæ-
diam

drum crinali acu folia transfixisse. Veneris popularis, & Suadelæ cultum induxit Theseus, cum in vnam ciuitatem ex agris Atheniensem populum compulisset: Eorū numinum vetera simulachra, mea quidem ætate, nulla extabant: Quæ nunc extant, artificum haudquaquam ignobilium opera sunt. Est & Telluris puerorum nutricis, & Cereris pubescentis templum. Cognominum verò causas à sacerdotibus qui sciscitari fuerint, discent. Ad arcem vnicus est aditus, nam ex aliis partibus, aut præruptis rupibus, aut valido muro incingitur: Vestibula quæ Propylæa appellant, è candido marmore fastigia habent: Quo sanè opere hac ipsa ætate nihil aut ornatu, aut lapidū magnitudine præstantius. Equestres statuę quorum nam sint non habeo dicere, Xerophontis ne filiorū sint, an verò ad loci dignitatem decorem positæ. Ad vestibuli dexteram involucræ Victorix sacellū est: Quæ ad mare prospectus patet, inde se Aegæum abiēcisse ferūt. Nam Theseum, aiunt, cum ad Minotaurum proficisceretur, virtuti suæ nonnihil fidentem, patri affirmasse, candidis velis vsurum se, interempto si Minotauro rediisset. Quod cum ob raptum Ariadæ esset oblitus, Aegæū nigris velis conspectis, cum filiū periūsse existimasset,

in mare se præcipitem dedisse: Et Aegei quidem apud Athenienses sepulchrum est, quod Aegei heroum dicunt. Ad Ixnam cella quædam est multis ornata picturis, quarum alis vetustate abolitis, adhuc extant Diomedes è Lemno Philoctetæ sagittas reportas, & Vlysses ex Ilij arce Palladium surripens. Ibidem & Orestes Aegisthum, & Pylades Nauplij filios obruncans, qui Aegistho in auxilium venerant. Ad Achil-
lis etiam tumulum ducitur maestanda Polyxena: Quod consulto tanquam immane facinus prætermisisse videtur Homerus. Nam & idem, cū euerfam ab Achille Scy-
ron memorię prodidisset, vixisse tamen in ea insula cum virginibus, quod alij poetæ plerique omnes scriptum reliquerūt, non dixit. Hæc verò omnia Polygnotus pinxit: Addidit Vlysses Nausicæ, & lauanti-
bus cum ea vestem puellis assistentē, secutus nempe quæ de ea re finxit Homerus. Sunt & picturæ aliæ, & Alcibiades cū eque stris ad Nemeam victoriæ monumentis. Perseus etiam in Seriphon, ad Polydectē, Medusæ caput portans. Quæ verò de Medusa fabulis prodita sunt, ea mihi de Atticis rebus scribenti cōmemorare nō libet. Inter eas picturas, vt puerū omittam hydrias portantem, & palæstritē, quē Timæ-
actus

netus fecit, Musæus est: Quem ex veterum
cæminibus cognoui Boreæ dono volitaf-
se: Quæ Musæi inscribuntur, ea Onoma-
critum fecisse arbitror. Nam Musæi nihil
extat præter hymnum in Cererem, quem
Lycomedi fecit. In ipso verò arcis aditu
Mercurij statuam, quam Propylæam appel-
lant, & Gratiæ fecisse dicunt Socratem So-
phronisci, cui inter homines sapientiæ pri-
mas Delphici Apollinis oraculum detulit,
cum id Anachartæ quidem Scythæ non tri-
buerit, qui tamen eius laudis cupiditate
ductus Delphos venit. Græci de se cū alia
iactant, tum verò è suis maioribus septem
fuisse sapientes, inter quos Lesbium tyrā-
num, & Periandrum Cypseli filium conu-
merant: Sed profectò Periandro Pisistra-
tus eiusque filius Hippias humaniores, &
sapientiores, omni etiam bellica, & civili
laude superiores fuere: Præsertim verò
priusquam Hippias Hipparcho interem-
pto, & in alios cædis conscios, & in Leænā
meretricem tam acerbè iracundiam exer-
ceret suam. Eam etenim (dicam quæ antè
literis mandata non fuerunt, ab Athenien-
sibus tamē vulgo credita) tamdiu diris cru-
ciatibus laceravit, dum animam efflaret,
quòd scilicet Aristogitonis cum amica fuis-
set, coniurationis eius, per quā occisus est

Hipparchus, ignaram non fuisse suspicabatur. Verùm Athenienses Pisistrati filiorũ tyrannide liberati, tanquam de se benemeritæ, æneam Leænam posuere, cui adiunctum est Veneris simulachrum, quod Calliæ quidẽ donũ, Calamidis opus fuisse dicunt. Proximẽ est Diitrephis, ænea statua, sagittis cõfixa. Hic Diitrephes, & alia, quæ fama celebrant Athenienses, gessit, & condutictios Thracas, qui Demosthene Syracusas iam cum classe profecto, serius quàm oportuerat venerant, reduxit: Cũque ad Chalcidicum Euripum venisset, Mycalesum (ea autem Bœotiorum mediterranea vrbs est) nauibus expugnauit: Oppido verò capto, non tantũ militaris ætatis viros, sed fœminas etiam ac pueros Thraces trucidarunt: Eius internitionis id mihi argumento esse potest, quòd ætate nostra, quæ Bœotiorum oppida olim Thebani euerterrant, ab iis iam restituta sunt, qui ex clade profugerant: vt dubitandum non sit, Mycalesios etiam redituros fuisse, nisi cuncta planè ciuitas fuisset à Barbaris deleta. Illud certè non possum non plurimum mirari, Diitrephis statuam sagittis confixam, cum satis constet, eo tempore solis ex omnibus Græcis, Cretensisibus gentilitiũ telum sagittas fuisse. Locros quidem Opuntios

tios nouimus Persico bello graui armatura
ra vfos: Quos ad Troiam cum arcu, & fun-
da venisse scribit Homerus: Sed neque Ma-
lienses sagittarum vsum retinuerunt, quē
ipsum ante Philocteten ignorasse eos cre-
diderim. Proximē ad statuam Diitrephis
posita sunt (neque enim libet minus clara
persequi) deorum signa. Hygiæ, quam filiā
Aesculapij fuisse dicunt, & Mineræ, cui e-
tiam Hygiæ, idest sospitæ, cognomentum.
Ibidem est lapis non maior, quā vt parui
hominis sedile esse possit. Super eo cum
Liber in Atticam primū venit, quieuisse
Silenum memorant, maximos enim natu
Satyrorum Silenos nuncupant. De Satyris
autem, qui nam sint, vt aliquid certius quā
ab aliis traditum sit, cognoscerem, singula
ex multis sum percunctatus. Narravit au-
tem mihi Euphemus Car, se cum in Italiā
nauigaret, ventorū impetu in Oceani ex-
tremas oras delatum: Ibi desertas esse in-
sulas multas, quas agrestes homines inco-
lant: Et ad alias quidem noluisse nautas ap-
pellere, cū & ante appulissent, & à quibus
incolis tenerentur non ignorarent: Tunc
verò tempestate appulso insulas appella-
ri Satyridas, incolas rufos esse, & caudas
haud multo equinis minores infra clunes
habere: Eos vbi primū hospites senserunt

prope adesse ad nauim concursu facto, nulla emissâ voce, in mulieres, quæ in naui erât, manus inieciſſe: Nautas verò paucifectos, Barbaram fœminam expoſuiſſe: In eâ Satyros irruentes, non eam tantum, quæ à natura viris expoſita eſt, partem, ſed aliam quamlibet petulantiffimè appetitiſſe. In Athenienſium arce, & alia memoratu digna ſpectaui, & Lycium Myronis æneum puerum, labellū tenentem: Myronis præterea Perſeū, & eiſin Meduſam facinus. Ibidem eſt Brauronix Dianæ ſacellū: Deæ ſimulachrum Praxitelis opus eſt: Brauronia à Braurone curia dicta, vbi eiſ priſci operis ſignum eſt, quam Tauricam Dianā eſſe diſtitant: Equus etiam Durius ex ære ibi poſitus, quem machinam fuiſſe bellicā ab Epſeo factam ad muros deiiciendos, fateatur necēſſe eſt, qui Troianos nolit ſuporis ac ſtultitiæ condemnare: Verum quoniam traditum eſt Græcorū fortiffimum quemque in equum illum ſe abdiſſe, conuenit equi ænei forma cum iis quæ de Troiano memoriæ prodita ſunt: Menestheus enim, Teucer, Theſei etiam filij ex equo erumpunt. Inter cæteras verò ſtatuas, quæ poſitæ ſecundū equum ſunt, Epicharmi, qui ſe in armatorum curſu exercuit, imaginē videas à Critia factā, Oenobij quoque præclariſſi

clarissimæ actioni suus honos est. Hic enim scitum fecit ut in patriam Thucydides restitueretur, cuius, cum post reditum dolo fuisset peremptus, ad Melitidem portam sepulchrum est. De Hermolico verò pancratiaste, & Phormione Asopichi filio, quæ ab aliis scripta sunt omitto. Hoc unū de Phormione non præteribo. Is cum & vitæ integritate, & maiorum splendore Atheniensium cuius par esset, ita accidit, ut ære alieno obrutus, in Præniensem curiā secederet, ubi cum à rep. seiunctus degeret. Est ei tamen ab Atheniensibus classis imperiū decretum, at enim Phormio se illud suscepturum, quòd apud milites nondum ære alieno dissoluto, nihil esset autoritatis habiturus: Sed cum eum classi imperare Athenienses omnino vellent, omne, quam debuit creditoribus pecuniam dissoluerunt. Eodē in loco Minerva est Marsyam Silenum cædens, quod tibia, quas ipsa abiecerat, sustulisset. Præter ea quæ hætenus recensui, Thesei pugna est contra eum, qui est Minois taurus appellatus: siue is homo, seu monstrū (quod iam fama obtinuit) fuerit. Multo certē dictu mirabiliora ætate nostra mulieres monstra pepererūt. Ibidem Phrixus est Athamantis filius, arietē, à quo est in Colchos delatus, immolās,
incert

incertum cui Deo: Verum coniecere possis eundē esse, quem Laphystiū nuncupant Orchomenij: Succisa Phrixus Græco ritu fœmora dū torrentur, intuetur. Sunt & alia deorū signa, & Hercules angues (vt fabulis vulgatū est) necans. Minerva etiam de Iouis vertice prodians: Et taurus Areopagitarum donū. Quæ verò dedicationis causa fuerit, multa quivis suspicari possit. Diximus autem superius Athenienses deorum cultu, studiōque religionis, longe cæteras omnes ciuitates antecire. Primi enim Minervā Erganem cognomento appellarunt. Primi mtilos Mercurios coluerunt: li-
dēmq̃ue primi bonorū Genio templū dedicarūt. Iam qui artificiū plurimi æstimat, hæc antiquissimi operis signa quæ intueatur habeat. Vir quidam est galeę innitens, Clecæ opus, cui artifex idē vngues argēteos fecit. Est etiam Terræ, à Ioue imbres implorantis, simulachrū: Vel quòd Atheniensis aliquando pluuias desiderarint, vel quòd tota Græcia soli siccitate laborarit. Ibi & Thimotheus Cononis, & ipsē Conon positus est. Prognem filiam tollere meditantem, & Iryn ipsum dicauit Alcámenes. Primam etiam oleæ plantam Minerva, & Neptunus vndā proferens: ibi spectantur, & Iouis simulachrum, cui Polieo cogno-
ment

mentū. Leocharis opus: Cuius factorum ritus cū exposuero, causam tamen obscuram esse facile patiar. In Foliei Iouis ara ordeū tritico permistū apponunt, neque custodes adhibent: Bos ad sacrum comparata, dum ad aram accedit, fruges eas attingit: Ex sacerdotibus, is quem Buphonū, id est bouis percussorē nomināt, securim in illū iaculatus (hic enim sacri ritus est) fugiens abit: Qui astiterunt tanquam eū qui bouem percussisset, non viderint. securim in iudiciū recitant: Et hæc quidem, quo diximus modo peraguntur. In eo verò tempore, quē Parthenon appellat, ac testudinis ea parte, quæ Aquilæ dicuntur, signa posita sunt, ad Minervæ natales pertinentia: In postico Minervæ, & Neptuni de Attica certamē: Dextrum signum ex auro & ebore factū, in galeæ cono Sphinx eminet: De ea, quæ memoriæ prodita sunt, tunc exponam, cū ad Boeotiorum res ventū fuerit. Vtranque galeæ partem Gryphes tenent: Hos cum Arimaspi, qui supra Issedones sunt, auri causa assidue bellare, Aristæas Proconnesius carminibus testatus est. Et aurum quidem quod custodiunt è terra nasci: Arimaspos ipsos vnicū habere oculum, & Gryphes belluas aiunt, alis, & rostro aquilis persimiles: Hæc illi de Gryphibus. Minervæ signum recto statu

tu est cū tunica talarit: in eius pectore Medusę caput, & Victoria cubitorum fere quatuor, manu hastam tenent. Iacet ad pedes clypeus: ad imam hastam draco, quem Erichthonium esse existimare possis, in basi, quę de Pandorę ortu traduntur, elaborata sunt. Hesiodus quidē, & alij poëtę prodiderunt Pandoram primam fœminam fuisse: neque, priusquam illa gigneretur, extitisse muliebrem sexum. Eo in loco vnicam vidēre memini statuam, Adriano imperatori positam. Vnā item in ipso templi aditu Iphicrati, qui multa, & sanē admirabilia virtutis documenta dedit. Extra templum est æneus Apollo, quem à Phidia factum dicūt, Parnopium, à bruchis nempe appellant: Quòd se deus bruchos qui totum agrum magna afficiebant calamitate, extra fines pulsurum dixisset: Et pulsos quidem sciunt, quo autem modo, non tradunt: Scio equidem ter in Sipylo monte deletos bruchos, non vno tamen modo: nam vehemens aliquando, & subita procellos eos eiecit: Iterum acris æstus vapore, qui statim est imbres consecutus, enecti sunt: Jam tertio, repētino frigore oppressi perierunt: Atque hæc quidem, quę de abolitis bruchis memoravi, ætate mea acciderunt. In Atheniensium arce Periclis Xanthippi

thippi filij statua est. Ipsiꝛ etiam Xanthippi, qui ad Micalem cū Persis nauali prælio confluxit. Sed Periclis seiuncta est à cæteris. Xanthippo verò assistit Anacreon Teius, qui primus post Lesbiam Sapphòs magnam carminũ suorũ partem in exprimendis amoribus consumpsit: Habitus eius est veluti hominis per ebrietatem cantantis: Feminas eas, quę propè sunt, Iò Inachi, & Callistò Lycaonis filiam, fecit Dinomenes. Eadem ferè omni ex parte de vtraque narrantur, amor scilicet Iouis, Iunonis ira, & mutatio vtriusque. Inàs in bouẽ, Callistàs in vrsam. In eo arcis muro, qui ad austrum cõuersus est, gigantũ, qui Thraciam, & Pallenes angustias incoluerunt, vulgo celebratum bellum. Atheniensium contra Amazones pugna. Ad Marathonem in Persas præclarissimũ facinus. Gallorum in Mysia interitionẽ. Hęc omnia Attalus dedicauit. Singula duũ fere cubitũ spacio continentur, Inter cæteras statuas locũ suũ obtinet Olympiodorus: Quem honorem consecutus est. cū ob rerum, quas gessit magnitudinẽ, tum quòd iniquissimis temporibus, & multis cladibus afflitos Athenienses, aciam spem omnem posteritæ temporis abiicientes, erexit & confirmavit: Accepta enim illa ad Charoneam plagam
iogen

ingētes omnibus Græcis importatæ sunt calamitates. Nam & qui periculum spectarant, quasi sua nihil interesset : & qui cum Macedonibus in acie steterant, in servitutem simul omnes redacti sunt. Urbes quidem tum Philippus quamplurimas cepit: Athenienses verò per simulationem pacis quàm gravissimis affecit detrimentis, cū & insulas illis, & maris imperium ademisset. Ac quantisper regnavit Philippus, ac deinde Alexander, nihil omnino novi moliri Athenienses ausi sunt. Cum verò Macedones mortuo Alexandro Arideō regnū detulissent (commissa tamen Antipatro imperij administratione) non ferendum esse amplius visum est, Græcorū res tam diu à Macedonibus oppressas teneri. Quare & ipsi statim arma ceperunt, & ad bellū alios etiam excitarunt. Quæ verò urbes cū Atheniensibus societate coierunt, hæ propemodum fuere. Ex Peloponneso Argi, Epidaurus, Sicyon, Troezen, Elei, Phliasij, Messenij. Ex iis, qui extra Corinthiorū Isthmum sunt. Locri, Phocenses, Thessali, Carystus, Acarnanes, qui cum Aetolis censentur: Ac Bœotij, qui Thebis deletis Thebanum agrum tenebant, cum veriti essent ne Athenienses Thebas, eò Colonia deducta, restituerent, non modo in eam societate nomē suum

suum non ediderunt: sed etiam opes suas omnes in Macedonum studia cōtulerunt. Cum verò ciuitates, quæ tunc belli gerendi causa conspirarunt, singulos duces dedissent, ab vniuersis imperator declaratus est Leosthenes Atheniensis, cum propter patriæ dignitatem, & militaris rei scienciam: tum quòd præclara eius viri in omnes Græcos merita extabant. Nam cum Alexander Græcos, qui Dario stipendia fecerant, in Persidis vrbes diuidere statuisset, hic eos, antequam id fieret, classe in Europam reportauit: Et planè cum hominum de se spem virtute vinceret, fuit eius mors non magis luctuosa cunctis, quàm calamitosa. Tunc enim demum Macedonum præsidia impetu in Athenienses facto, Munychiam primum, Piræcum deinde, & longos muros occuparunt. Verum Antipatro mortuo, Olympias ex Epiro profecta, sublato Aridæo non diu regnum tenuit: Neque enim multo post à Cassandro per obsidionem capta Macedonum multitudini tradita est. Regno verò inito Cassander (ut cætera) quæ ad Athenienses non pertinent, missa faciam, Panactum Atticæ castellum, & Salamina cepit, tyrannumque Atheniensibus imposuit Demetrium Phanostrati filium, hominem sa-

pientia laude præstantem: Hunc Demetrius Antigoni filius adolescens, è singulari quodam in Græcos studio gloriam captans, nō ita multo post eiecit. Sed rursus Cassander, pro acerbissimo quo in Athenienses laborabat odio, Lachari, qui ad illud vsque tempus principem in plebe locū tenuerat, in fidem suam recepto, vt tyrannidem inuaderet persuasit: Et is quidem, omnes, de quibus aliquid literis mandatū sit, acerbitate in homines, in deos impietate superauit. At Demetrius Antigoni filius, & si nonnihil ab Atheniensibus dissidebat, exertit tamen Lacharis tyrannidē. Is vbi captos vidit muros ad Bæotios confugit: Quō cum aurea scuta ex arce direpta, & Miperuz, quæ remoueri poterunt, ornamenta omnia asportasset, propter eā, quæ de ipsius diuitiis erat, opinioneq, à Coroneis est interemptus. Liberatis verò Atheniensibus tyrannorū dominatu, non statim Demetrius post Lacharis eādem Piræum reddidit, quin postea, cum bellica vi oppidum in potestatem redegisset, præsidio, & munitionibus eum locum firmavit, quod Musæum appellant. Est autē intra vetus pomariū, è regione arcis, collis, in quo Musæum vatē canere solitum, atq; ibidem senectute consumptū, humatum

tum

tum ferunt: Eodem postea in loco Syro homini monumentum est erectum: Eum sanè collem Demetrius occupatum muniuit. Aliquot post annis excitauit optimum quemque Atheniensium, rerum à maioribus suis gestarú memoria: Quare cum viderent quorsum euasisset florentissimæ reip. decus, confestim Olympiodorum ducem deliguat: Is habito delectu, in quo neque senibus, neque pueris vacatio fuit, exercitum contra Macedonas eduxit, non robore magis, quàm militum alacritate confusus, pristinam se belli gloriâ patriæ vindicaturum. Prælio itaque Macedonas fudit, ac fugientes in Musæum persecutus, loco capto, Athenienses Macedonum dominatu liberauit: Quo tempore cū omnes reip. egregiam operam nauassent, Leocriti tamen Protarchi filij virtus excelluit: Is enim primus muros ascendit, primusq; intra Musæum irrupit: Atque ei quidē in pugna cæso, & alij ab Atheniensibus honores habiti sunt, & eius clypeum Ioui liberatori dedicarunt, cum inscriptione nominis, & præclari facinoris indice. At Olympiadorus nō vnum hoc virtutis suæ, quod paulo superius commemorauimus, specimen dedit: Sed, præterquã quod Piræum, & Munychiam recepit, idem Macedonas

Eleusinem inuadentes, comparata Eleusini-
 norum manu prælio vicit: Et ante, cum in
 Atticam Cassander esset hostiliter ingres-
 sus, navibus in Aetoliâ profectus, ab Aeto-
 lis, ut auxilia mitterent, impetrauit: Quæ
 res maximo bello impendēte salutē Athe-
 nienſibus fuit. Sunt igitur illi apud Athe-
 nienſes, ſua, cum in arce, tum in Prytaneo
 monumenta: Et Eleusini pīcturæ res eius
 geſtas mandarunt: Quin & è Phocenſibus
 qui Elateam incolunt, ex ære statuā Olym-
 piodoro Delphis poſuerunt, quod illis, cū
 à Caſſandro defeciſſent, opem tuliſſet. Pro-
 pe Olympiodori ſtatuam, Dianæ ex ære
 ſimulacrum ſtat, Leucophrynes cognomē-
 to: Themistoſclis filij dedicarunt. Magne-
 tes enim, quibus ex regis liberalitate im-
 peravit Themistoſcles, Leucophrynen Dia-
 nam colunt. Sed enim mihi nō eſt, vniuer-
 ſæ Græciæ hīſtoriā contexenti, in hac par-
 te diutius immorādū. Endœus patria fuit
 Athenienſis, Dædali diſcipulus, qui fugien-
 tem Dædalō ob cædem Cali, eſt in Cretam
 ſecurus. Hic ſedentē fecit Mineruā, cuius
 eſt inſcriptio, dedicaſſe Calliā, Endœum
 feciſſe. Eſt ibidē ædes, quod Erechtheū ap-
 pellant. In veſtibulo Iouis ſupremi ara eſt,
 ad quam victimas nō cæduot: Sed liba dun-
 taxat apponunt, ac vino quo minus utātur
 relig

religione prohibentur. In ipso aditū aræ sunt, Neptuni vna, ad quā ex oraculo Erechtheo rem diuinā faciunt: Butæ herois altera: Tertia Vulcani: In parietibus picta sunt, quæ ad Butadarū gentem pertinent. Aedes ipsa duplex est. In ea marinæ aquæ puteus, quod certe miraculo nō adscripserim: Nā & ex iis qui mediterranea incolunt alij, & in primis in Caria Aphrodisienses talem puteum habent. Sed quod literis mandandum sit, id nempe est, quod stante austro vndarū sonitū reddit: Quodque in saxo tridētis forma incisa est, quod esse monumentum aiunt, eius, quod Mineræ cum Neptuno fuit de Attica, certaminis: Et sacra quidē Mineræ cum vrbs, tū regio est vniuersa: Curię enim & suos quęque deos priuatim colunt, & Mineræ cōmuniter diuinā rem faciunt. Omnīū verò sanctissimū Mineræ signū illud est, quod iam inde ab initio de cōmuni omnium curiarū consilio dedicatū est in Arce: Cum ea vrbs nomine appellaretur, Delapsū quidem de cælo famā vulgavit: Sed mihi id neque affirmare, neq; refellere in præsentia in animo est. Lucernā quidem ex auro deæ Callimachus fecit, in quam oleum infusum non consumitur, nisi exacto demū anno, cū tamen lucerna dies, noctesque ar-

deat. Id adeo evenit quod lucernæ inest è
lino carpassio funiculus: Quod sanè linum,
votum ex omnibus igni nō cōficitur. E mi-
net supra lucernā palma ænea, quæ cum ad
lacunar confurgat, exceptū vaporem facile
dissipat. Callimachus verò ipse, qui lucer-
nam fecit, & si multo est infra summos ar-
tifices, solertia tamen cæteris longè præ-
stitit. Primus enim lapides terebrauit, No-
men verò cæcizotechnon, quasi artis dicas
sux calumniatorē aut sibi ipse imposuit,
aut ab aliis impositum, vsurpavit. Erectus
autem est in Poliadis delubro Mercurius
ligneus (fuisse aiunt Cecropis donū) inter
Myrti ramos valde conspicuus. Inter vetu-
stissima donaria, quorū mentio fiat digna
sunt, lesticaria sella compactilis Dedali
opus: Et de Persarum spoliis Mastitij, qui
ad Platæas equitū dux fuit, lerica: Et Aci-
naces, qui Mardonij fuisse dicitur. Masti-
tium quidem ab Atheniensium equitatu
interemptū scimus: Nā Mardonius in acie
contra Lacedæmonios dimicans, à Sparta
no milite est interfectus. Eius igitur Aci-
nacen aut omnino nō sustulissent Lacedæ-
monij, aut certè sublatū Atheniensibus nō
concessissent. De olea verò aliud nihil me-
morant, nisi esse eam Mineræ de Attica
certaminis monumentū. Addunt incensa à
Per

Perſis vrbe conflagraſſe, eodémque die in
dũm cubitũm proceritatem germinaliſſe.
Cum Mineræ templo, Pandroſi ædes con
iuncta eſt, quæ per ſola ex ſororibus fidem
in depoſito ſeruauit. Iam verò, quæ magnæ
mihi ſunt admirationi, neque apud omnes
vulgata, ea vti ſe habent exponã. Virgines
duæ non longè à Poliados habitant: Eas
Athenienſes Ciſtiferas appellant. Hæ cer
tum tempus apud Deam commorantur,
deinde vbi feſtus dies aduenit, per noctem
capite tollunt quæ illas Mineræ ſacerdos
ferre iuſſerit: Cum neq; ipſa quid ferendũ
det, neque virgines quid ferant, ſciant. Eſt
in vrbe ſeptũ quoddam non longè à Vene
ris quæ in hortis dicitur: Ibi iò ſpecũ quan
dam deſcendẽtes, onus deponunt, & pro eo
aliud item velatũ, & occultũ tollunt, ac fo
ras cum egreſſæ fuerint, exauſtoratę in po
ſterum quò velint abeunt. Sed pro illis to
tidẽ alias quas in arcem adducant, capiunt.
Ad Mineræ anus eſt affabrẽ elaborata, cu
bitali fere altitudine, quã eſſe aiunt Lyſi
machẽ dæx miniſtrã. Sunt etiam ex ære ſi
gna duo quaſi inter ſe dimicantiũ: Eorũ
alterum Erechtheum appellant, alterum
Eumolpum: Neq; tamen ignorant qui res
priſcas norunt, Inmaradũ eſſe hũc Eumol
pi filium, quẽ Erechtheus occiderit. In baſi

interiore statug eorum sunt, qui vates Tolmidæ fuerunt : Tolmides etiam ipse, qui Atheniësum classis dux, & alios magnis affecit incõmodis, & in primis Peloponnesiorum maritimũ agrum excursionibus in festum reddidit. Idẽq; Lacedæmoniorum ad Gythium naualia incendit : Finitimos dein adortus Eubœan & Cytheriorũ insulam cepit: Cum in Sicyoniorum deinde fines traieciisset, eos, qui armis ne agrũ popularetur, impedire conati sunt, intra urbem repulit. Inde Athenas reuersus Eubœam, & Nazum colonias deduxit. Idẽ cum exercitu in Boeotos impetu facto agrum depulatus est. Capta mox per obsidionẽ Chæronea in Haliartiorũ fines excurrit : Vbi, & ipse dimicans cecidit, & copix eius omnes fusæ, fugatæq; sunt : Atque hæc quidẽ de Tolmide comperta habeo. Extat prisca Minerux signa, quæ sanẽ integra manserunt, decolorata tamẽ fumo, & quæ istum omnino nullum valeant sustinere. Ad ea enim flamma peruasit, quo tempore, cum naues conscenderent Atheniëses, urbem, quã militaris ætas deseruerat, Xerxes occupauit. Spectatur & apri venatio, parũ verò liquet, an is Calydonius aper sit: Cycni etiã cum Hercule pugna. Ab hoc quidem Cycno, & alios interemptos ferunt, & Ly-

cum

cum Thracem propositis de singulari certamine præmiis; Ad Pentum autem amnē ab Hercule est ipse interfectus. Atq; ad ea quidem, quæ de Theseo Troëzenij cōmemorant, addunt: Herculem Troëzenem ad Pittheum venisse, cūmque accumbere vellet, Leonis pellem deposuisse, accessisse & alios Troëzeniorum pueros, & Theseum annum agentem ferme septimum: Ceteros, ut Leonis pellem viderunt, perterritos aufugisse: Theseum, nihil magnopere metuentem, propius venisse, abreptāq; de feruorum manibus bipenni, quod viuentem Leonem esse putaret, innadere illum voluisse. Et hæc quidē de Theseo prima apud Troëzenios historia vulgata est: Alteram adiiciunt. Crepidas Aegeum sub saxo, & ensē deposuisse, quo ea sibi signa in filio agnoscendo forent, ac deinde Athenas reuersum, Theseū, cum iam sextumdecimū ætatis annum attigisset, amoto saxo, depositum sustulisse: Res tota ex ære præter saxum, in arce expressa est. Eodem in loco aliud Thesei facinus memoriæ commendarunt, de quo huiusmodi narratur historia, Cretensium agrū cūm alium, tum eum qui Tethrini amni adiacet, taurum infestū reddidisse: Fuisse enim priscis temporibus belluas multo immaniores, atque homini

bus formidolosiores, cui rei testimonio
sunt Nemeus, & Parnassius Leo, dracones
in pluribus Græciæ locis, apri etiam Caly-
donius arque Erymanthius, & in Corin-
thiorum finibus Crommyonius: Has fe-
ras partim terram protulisse, partim dis-
fuisse sacras, nonnullas etiam ad homines
plectendos extitisse ferunt: Taurum enim
hunc Creteses Neptuni ira immisum me-
morant, quòd Minos late mari toti, quod
Græciam alluit, imperans, nibilo quàm cæ-
teris dis Neptuno maiorem honorem ha-
buisset: E Creta verò eundem taurum in
Peloponnesum traiecisse, vñque fuisse de
duodecim Herculis laboribus. Inde in Ar-
giuorum campos actum per Corinthiacū
Isthmum in Marathoniā Atticæ regionē
fuisse: Ibi inter alios multos, quos casus ob-
tulerat, Minois etiā filiū Androgeū inter-
emisse: Minoem grauitèr eo casu cōmotū,
cum id Atheniensium fraude accidisse in-
terpretaretur, cōparata classe Athenas op-
pugnatū venisse: Ac non prius Athenienses
vexare desuisse, quā pacti se essent pueros
septem, ac totidem virgines quotannis in
Cretā missuros, qui Minotauro, quē Minos
in Labyrintho Gnosi incluserat, tradere-
tur. Marathoniū verò taurū Theseū fama
est in arcē egisse, ac ipsū deū mactasse, cu-
ius

ius rei imaginē Marathoniorum curia dedicavit. At Cylonem cum dignum putarent, cui statuum ponerent, comperti nihil habeo, cum de tyrannide eū consilia inisse constet: Habitu tamē hunc illi honorem coniicio, & quod formæ dignitate præstiterit, & gloria fuerit minimē vulgari. Nā in Olympia victor de iterato stadio renuntiatus est, & Theagenis Megarensium tyranni filiū in matrimonio habuit. Præter ea verò, quæ adhuc recensui, duo sunt ex prædæ decimis insignia apud Athenienses opera: De Persarū, qui in Marathoniorum fines inuaserant, manubis, Mineræ ære signum, quod Phidias fecit, in cuius clypeo Lapitharum & Centaurorum pugnam Mys cælant: cum eam Myi, & quæ in clypeo spectantur reliqua Parrhasius Euenoris filius pinxisset. Hastæ cuspis, & in summa galea crista à Sunio usque adnauigantibus conspicua est. De Bœotiorū verò & Chalcidēsium, qui in Eubœa sunt, decimis, æneus currus. Duo præterea dona dedicarūt, Periclem Xanthippi filium, & quæ omnibus Phidiæ operibus antecellit, Mineruam, quam, euòd à Lemniis dedicata est, Lemniā appellāt. Arcem ipsam, præter eam partem quā Cimon Miltiadis filius extruxit, muris cinxisse Pelasgos homines

mines tradunt, qui imam eius partem tenuerunt. Agrolam, & Hyperbium, de quibus cum studiosè sciscitatus fuerim, aliud nihil comperi, quàm è Sicilia eos in Acarnaniam migrasse. Cum iam descenderis, non tamen ad inferiores urbis partes, sed paulo infra propylæa, frontem videas, & illi proximum Apollinis, & Panos fanum, & in eo ipso specum, in quo cum Creusa Erechthei filia, Apollinem concubuisse fama vulgavit. De Pane verò hæc memoriæ prodita sunt. Nuntium ad Lacedæmonios de Persarum in Atticam irruptione Philippidem missum: Huoc cum redisset, retulisse Lacedæmonios, minus maturè copias educere, quòd religionè impedirètur, cum exercitu exire antequàm Luna orbem compleisset: Sibi verò ad Parthenium saluum Pana obuium factum, qui se Atheniè-sibus in pugna ad Marathonem præsto futurum pollicitus fuerit. Ex eo nuntio deo honores haberi cœptos. Quæ verò urbis regio Areopagus dicitur, inde nomen accepit. quod eo in loco ab initio Mars capitis causam dixerit. Nā & Halirrhothium ab eo occisum, & qua de causa antè exposuimus. Eodem verò in loco Orestis de matris cæde iudicium est constitutum: Extat adhuc Mineræ Aræ (idest deprecatricis)

ara,

ara, quam Orestes iam absolutus, dicitur
dedicasse. Scabella ibidem, quæ saxa esse
videntur, duo sunt argentea, quibus accusa-
tores & rei insident, alterum contumeliæ,
impudentiæ alterum vocant. Proximè dea-
rum est ædes, quas Athenienses seueras,
Hesiodus in eo, quem de Gentilitate deo-
rum fecit, carmine, Erinnyes nominat: Ea-
rum serpentibus esse crinem implicitum
primus omnium finxit Aeschylus. Nihil
tamen vel harum, vel cæterorum, quæ illic
posita sunt, inferorum numinum simula-
chra, quidquid horribile præ se ferunt. Nam
Plutonis, Mercurij & Telluris ibidè sunt
signa, ad quæ rem diuinam faciunt, quicū-
que capitis periculo fuerint liberati. Sed
alii etiam cum hospites, tum ciues. Intra
septum Areopagi, Oedipi monumentum
est, de quo cum sedulo quærerem, eius ossa
Thebis eò deportata comperi: Quæ enim
de Oedipi morte Sophocles finxit, Høme-
rus facit quominus vera fuisse credam: Ab
eo enim traditum scimus, Mecisteum The-
bas profectum iis ludis, qui ad Oedipi tu-
mulum facti sunt, decertasse: Sunt etiam
apud Athenienses alia iudicia, sed multo
minus illustria: Eorum vnū Parabystum,
alterum Trigonum nominât. Illud ab ob-
scuro vrbis loco, in quo leuissimæ prorsus
causæ

causæ cognoscuntur: hoc à loci forma nomen sumpsit. Batrachij verò & Punicei à coloribus in hanc usque diem nomina permanserunt: Maximum verò omnium, & quò frequentissimi conveniunt, Helixam vocant. In eo foro, quod Palladium appellant, exdis causæ agitantur, atque in eo quidem primum Demophontem causam dixisse nemo ambigit, cuius verò is criminis reus fuerit, non satis inter omnes convenit: Diomedem quidem tradunt Illo capto cum in patriam reuheretur, per noctem vix terrore ad Phalerû appulisse: Vbi cum Argini qui cum eo erant in agrû tanquam hostilem populabundi excurrerent, ut quæ aliam quàm Atticam terram inter tenebras crederent. Demophontem aiunt & ipsum aescientem Argiuorum eam classem esse, ad propulsandas populationes accurrisse: Vbi cum aliquot interfectis Palladio erepto domum abiret, ab eius equo Atheniensem hominem subuersum; elisumque interisse. Demophontem itaque alij ab eius qui interfectus fuerat propinquis, alij verò ab Argiuorum multitudine reum factum memorât. In Oelphinio causam dicunt, qui se iure occidisse defendût: Quo in loco Theseus cum Pallanta, eiusq; filios res novas molientes interemisset,

absol

absolutus est. Ante Theseum enim interfectorem necesse erat exilij, causa solum vertere, aut talionis pœnam suscipere. In Prytaneo de ferro, aliisque inanimis iudicium sit, cuius rei hoc initium fuisse arbitror: Erechtheo Athenis regnante, bouem sacerdos is, qui Euphonus est appellatus, ad Poliei Iouis aram mactauit, statimque relicta bipenne è finibus excessit: Bipennis iudicio absoluta est, & eum quidem ritum quotannis seruant. Dicuntur autem alia quoque sensu carentia lege plesti. Pulcherrimum verò & ad Acheaicis gloriâ, maximè insigne monumentum Cambyse acinaces præbuit. In Piræei maritima parte gurgis quidam est, ubi qui in exilium abeunt, si quod nouum fuerit in eos crimen conflatum, è naui iudicibus in litore consistentibus, causam dicunt: Ac Teucerum aiunt primum omnium eo se in loco Telamoni purgasse, cum de Aiacis eade culpa vacaret. Et hæc quidem de iudiciis commemorauimus, ut quantæ ea curæ Atheniensibus sint, intelligi possit. Non longè ab Areopago naui ostenditur ad Panathæzorū pompam fabricata, qua fortasse maior alia facile inueniatur: Ea verò quæ Deli est, omnes quas ego norim, magnitudine superat, è foris enim eius uoenis

uenis eminent remigibus transtra, In cu-
 riis ipsis extra urbem & in viis passim deo-
 rum templa, heroum, & hominum sunt se-
 pulchra. Non longè à muris Academia
 est, priuati olim hominis ager, nunc gym-
 nasium, in cuius primo aditu, intra septum
 quoddam Dianæ pulcherrimæ & optimæ
 signa visuntur: Esse verò ea Dianæ cogno-
 mina, & ipse conuicio, & Sapphus carmina
 testantur, de quibus nihil hoc loco attinet
 dicere, cum multa tamen tradita sint. Est
 & Bacchi Liberatoris ædes non sanè ma-
 gna, in quam statis diebus quotannis dei
 signum deportant. Iam verò inter sepul-
 chra, primum obtinet locum Thrasybuli
 Lyci filij, viri Atheniensium omnium qui
 ante ipsum fuere, quique sunt eius ætatem
 consecuti, omni laudum genere præstan-
 tissimi. De quo, cum nihil nunc neces-
 se sit omnia commemorare, vnum tamen,
 ex quo sit eius virtus testata, non præter-
 mittam. Is triginta tyrannorum domina-
 tum initio cum sexaginta non amplius so-
 ciis, Thebis profectus, euertit: Et Atheni-
 sibus diuturnis seditionibus penè afflictis,
 compositionis & concordie author fuit.
 Alij deinceps sunt tumuli, Periclis, Cha-
 briæ, & Phormionis. Est etiam suum om-
 nibus qui aut naualibus, aut terrestribus
 præ

præliis pro patria mortem cōpetiere, monimentum: iis exceptis, qui ad Marathonem ceciderunt: Illis enim eodem quo occubuerunt loco sepulchra ad virtutis memoriam erecta. Alij omnes in via sunt, quæ ad Academiam ducit, sepulti ac pilæ tumulis impositæ, cum elogiis nomē cuiusque, & curiam restantibus. In primis eorum sepulchra spectantur, quos, cum Thraciam iam omnem ad Brabiscum vsque occupassent, Edoni de improviso adorti intererunt: Quos ipsos etiam fulminibus ictos periisse dicunt. Duces & alij ibi siti sunt, & Leagrus, cui copiarum omnes fuerant cōmissæ: Et Decelensis Sophones, qui Eurybaten Argium de quinque in Nemea certaminibus victorem Aeginetis opem ferentem, occidit: Et hunc quidem extra Græciam tertium exercitum Athenienses misisse cōstat: Nam Priamo & Troianis Græci omnes communi consensu bellum intulerunt: Athenienses verò ductu proprio in Sardiniam primùm, deinde in Ioniam, tertio in Thraciam arma promouere. A fronte monimenti columna est, in qua pugnantes equites duo cernuntur: quorum vni Melanopo, alteri Macartato nomen: Qui aduersus Lacedæmonios, & Bæotios dimicantes in ipsis Eleusiniorū & Tanagræo-

h

rum finibus cecidere. Extant & Theſſalorum equitum tumuli, qui pro vetere amicitia Athenienſibus auxilio venerunt, cum in Atticam Peloponeſij duce Archidamo inuaſſent: Ac ſecundum eos Cretenſium ſagittariorum: Athenienſium rurfus, Clithenis primum, qui certa iura, quæ adhuc conſervantur in tribus deſcripſit: Equitum deinde eorum, qui in eadem cum Theſſalis pugna, ceciderunt. Eodem etiam in loco Cleonæi iacent, qui cum Argiis in Atticam venerunt: Qua autem de cauſa venerint, tunc exponam, cum ad Argiavorum res deſcenderit hiſtoria. Et Athenienſium ibi ſunt tumuli, eorum qui ante Perſicum bellum cum Aeginetis pugnarunt. Aequitatis autem pleniffimum illud plebeſcitum fuit, quo publicæ ſepulturæ honor eſt cum ſeruis cōmunicatus: Eorūque nomina columnis incifa ſunt, quod fideliter & ſtrenuè domipis in prælio operam ſuam nauaſſent. Sunt & aliorum virorum monumenta, qui diverſis in locis pugnaotes ceciderunt: Clariffimi verò omnium qui ad Olynthum pugnarunt. Ibi videas, & Meleſandri monumentum, qui nauibus aduerſo Mæandro in ſuperiorem Cariam contendit. Ibidem conditi ſunt, qui Caſſandri bello occubuerunt, Argiis

giuis opem ferentes. Huius verò societatiscum Argiuis hanc fuisse causam tradunt. Sparta terræ motu concussa, Hilotes, publicæ scilicet operæ, captiui Messenij, in Ithomen secesserunt: Fecit ea defectio ut Lacedæmonij, & ab aliis, & ab Atheniensibus auxilia postcerent. Missi sunt itaque lectissimi viri cum Cimōne Miltiadis filio: Sed eos Lacedæmonij, quòd suspectos haberent, remiserunt. Vbi igitur illi domum rediere, Athenienses ea contumelia grauitè commoti, cum Argiuis Lacedæmoniorum hostibus fœdus fecerunt. Cum verò ad Tanagram cum Bœotiis, & Lacedæmoniis essent Athenienses prælium commissuri, auxilia illis quidem Argiui miserunt: Neque multum absuit quin ex acie superiores discederēt. Verum nox quo minus veri vicissent cerni posset, obstitit. Postero verò die Thessalorum equitum prodicione à Lacedæmoniis Athenienses victi sunt. Sed eorum ducum, quorum eo in loco inuicimenta erant, longè clarissimus Apollodorus mercenariorum dux: Qui cum Atheniensibus esset ab Aristo eius Phrygiæ, quæ ad Hellepontum est, satrapæ, cum auxiliis missus, Pêrinthiorum ciuitatem, eius fines Philippo cum exercitu ingresso, seruauit. Est igitur

tur illic cum Eubulo Spintheri filio sepultus : Alij etiam quorum virtuti Fortuna fuit iniquior : Eorum enim alij cum in Lacharem tyrannum coniurassent , alij verò cum de eiciendo ex Piræo Macedonum præsidio consilia iniissent , priusquàm negotium conficerent , consociorum indicio oppressi sunt. Siti etiam ibi sunt qui ad Corinthum ceciderunt , vbi facilè declararunt dij , quemadmodum & post in Leuſtrica pugna , nihil interesse spectata quèquam virtute esse , eius consiliis fortuna si non respondeat : Nam Lacedæmonij , qui Corinthios ante , Athenienses , Argiuos , & Bœotios armis domuerant , ad Leuſtritam ingenti clade à solis Bœotiis afflicti sunt. Post eorum tumulos qui ad Corinthum periere , columnam vnam multis erectam esse , inscripti elegi testantur. Hos enim in Eubœa , illos in Chio , quosdam in extremis continentis Asiæ finibus , alios in Sicilia cecidisse indicant. Duces etiam adscripti sunt , præter Niciam , & Plataenses milites vnà cum oppidanis. Niciam quidem præteritum non aliam ob causam , quàm Philistus prodidit , crediderim : Scribit enim ille Demosthenem in deditioe facienda , se vnum excepisse , ac priusquam in hostium potestatem veniret ,

ret, sibi ipsi manus consciscere conatum. Niciam verò ultro deditiōem fecisse, eamque ob rem nomen adscriptum non esse, quòd se cū hostibus dedidisset, quod imperatore, ac forti viro dignum esset, non fecerat. Sunt in alia columna inscripti qui in Thracia, & ad Megaram pugnarunt, quique cum Alcibiade fuerunt, cum eius auctoritatē secuti. Arcades, qui Mantineam tenent, & Elei à Lacedæmoniis defecissent: Et qui ante Demosthenis in Siciliam aduentum, Syracusanos vicerunt. Sepulchra etiam eorum visuntur, qui ad Hellespontum navali prælio conflixerunt, & qui steterunt contra Macedonas in Chæronea, quique sub Cleone ad Amphipolim meruerunt: Ad hos, qui ad Delium in Tanagrorum finibus ceciderunt, & quos in Thessaliā Leosthenes duxit, & qui cum Cimone in Cyprum navigarunt: illi etiam qui Olympiodorum secuti tredecim non amplius viri, Macedonum præsidium eiecerunt. Ferunt Athenienses Romanis aliquando se finitimum quoddam bellum gerentibus auxilia non sanè magna misisse: Triremes etiam quinque Atticas navali prælio cōtra Carthaginienses interfuisse: sua igitur iis etiā militibus sunt monumenta. Tolmidæ
h 3

verò, & militū eius res gestas, quoque modo interierint, superius exposuimus: Forū etiā, si quis fortè id nosse aueat, in eadem via sepulchra sunt. Sicī præterea illic sunt quorum magna exitit Cimone duce bellicę virtutis & perillustri gloria: Eodē enim die hostes ad Eurymedontem terrestri prælio, naualique superarunt. Conon exiit, & Timotheus ibidem sepulti, qui post Miltiadem, & Cimonem primi, pater & filius res magnas & præclaras gesserūt. Cōditi ibi etiam sunt Zeno Mnasei filius Chrysippus Solensis, Nicias Nicomedis filius in pingendis animalibus ætatis suę longè præstantissimus: Harmodius, & Aristogiton, qui Pisistrati filiū Hipparchū occiderunt. Oratores verò Ephialtes, qui Areopagi instituta, ut qui maximè peruerit: Lycurgus Lycophronis filius, qui talentorum sex millia & amplius quingēta plus quam Pericles Xanthippi filius coegerat, in ærarium intulit. Idemque ad Minerę pompas ornamenta multa, & aureas victorias comparauit, ac virginibus centum mūdum dedit: Ad belli autem vsus scutorum, & iaculorum numerum auxit, classē suppleuit, ut quadrigentę triremes ad nauales pugnas deduci possent. Inter opera verò, quę exædificauit theatrum est, quod cō-

alij

aliq̃ inchoatum reliquissent, ipse absoluit: Ac dum reip. præesset, nauale in Piræco: & eo in loco, quod Lycium dicitur, gymnasium erexit: Ac opera quidem ex auro & argento, quæ ille dedicarat, Lachares tyrannus sustulit, Aedificia permanēt. In primo Academæ aditu, Amoris est ara, cū inscriptione. Charmum Atheniensem primū Amori dedicasse. Eam enim aram, quæ intra urbem est, quam appellant Anterotis, inquilinorum donum fuisse dicunt, ac dedicationis huiusmodi causam extitisse: Meles Atheniensis amatorem suum Timagoram inquilinum hominem fastidians, per contemptum, vt de summo saxo se abiceret, iussit. Timagoras, qui semper omnia quæ puer imperaret facienda putasset, animam etiam ipsam facile profudit: Vnde enim iussus erat, impigrè se præcipitem dedit. Meleten verò re cognita saxi in illum acerbitalis adeo pœnituit, vt ex eodem se ipsum etiā saxo defecerit. Ex eo tam atroci rei euentu ab inquilinis, vt in eo ipso loco Anteros genius Timagoræ amoris vindex coleretur, institutum. In Academia Promethei arā est, à qua homines in urbem accensas lampades præferentes decurrunt. In eo enim certamen est, vt accensæ conferuantur, cuius enim fax extin-

Et si fuerit, is victoria successori cedit: Eademque ratione ille tertio: Quod si nulli ardentem perferre licitum fuerit, palma in medio relinquitur. In eadem Academia Musarum sunt & Mercurij aræ, interius Minerarum, sua etiam Herculi. Olea inter hæc spectatur, quæ secunda fertur è terra prodiiſſe. Non longe ab Academia Platonis est monimētum, cuius in philosophiæ studio præstantiam diuinitus significatam tradunt: Socratem enim ea nocte, quam dies ille est consecutus: quo se Plato in eius disciplinam tradidit, vidisse per quietem Cygnum sibi in sinum aduolasse. Cygnum autem canoram maxime auem esse vulgo creditur. Cygnum enim Ligurum, qui in Gallia Transpadana sunt, regem musicæ laude clarum fuisse memorant: Eū cum decessisset, ab Apolline in sui nominis auem mutatum. Ego verò apud Ligures regnasse in musicis solertem hominē, ut credam facile adduci possum: sed hominem in auem mutatum minime fide dignum videri potest. In hac agri parte Timonis eminet turris illius nempe, qui solus nouit, felicitatis compotem esse non posse, qui hominum aliorum consuetudinem non defugisset. Ostenditur etiam locus, quod Equestre iugum appellant, in
quam

quam Atticæ partem Oedipum primum venisse ferunt, qui de eo diuersa ab Homeri carminibus memoriæ prodiderunt. Ibi & equestris Neptuni, & equestris Minervæ aras, ac Pirithoi, Thesei, Oedipi, Adrastæ vi deas heroica monumenta. Neptuni lucum, ac templum Antigonus incendit, quo tempore cum exercitu in Atticam inuadens, alias etiam eius partes magnis affecit calamitatibus. Paruæ Atticæ curiæ, quæ passim, vti fors tulit, incoluntur: hæc nobis quæ literis mandemus præbent. Apud Halimussios Cereris Legiferæ, & Proserpinæ fanum est. In Zostere prope mare Minervæ, Apollinis, Dianæ, & Latonæ templa sunt. Ac Latonam quidem hic peperisse negant: sed cum nō longe pariundi tempus abesset, Zonam soluisse dicunt, inde loco nomen inditum. Prospaktij Cereris & Proserpinæ ædem habent. Anagyraij matris Deūm delubrum. Apud Cephallenæ, Castores præcipua quadam coluntur religione, magni enim Dij ab iis appellatur.

In Præsiensibus Apollinis est templū, quo Hyperboreorum primitias mitti tradunt: Eas enim Hyperborei Arimaspi committunt, Arimaspi Issedonis: Ab iis acceptas Scythæ Sinopen, inde ad Præsienses Græci deportant: eas deinde De-

Ion Athenienses mittunt. Inuolutæ illæ quidem triticea stipula sunt, neque eas cuiquam fas est intueri. Apud eosdem Prasien-
ses Erylichthonis monumentum est, qui cum è Deſo, quò cum ſacris venerat, domũ reueheretur, in ipſo nauigationis curſu è vita deceſſit. Cranaum verò Athenien-
ſium regem ab Amphycſtione genero re-
gno pulſum, ante diximus: confugientem illum quidem cum ſuis copiis ad Lam-
prenſes diem ſuum obiſſe: Et eodem in loco ſepultum tradunt: Cranai certe mo-
numentum in Lamprenſibus extat. Iouis quoque Xuthi filij (in Attica enim is ha-
bitauit, & in bello aduerſus Eleuſinios Athenienſium dux fuit.) In ea Atticæ Cu-
ria, cui Potami nomen, tumulus eſt: Et hæc quidã apud incolæ vulgata. Phlyen-
ſes verò & Myrrhinuſij Apollinis Dio-
nyſodoti & Diaæ Luciferæ aras oſten-
dunt, Bacchi Floridi, Hſmenidum Nym-
pharum, & Telluris, quam magnam deam appellant: In altero verò templo, Cereris Anefidoræ. Iouis Cteſij, Mineræ Tithro-
nes, & Proſerpina Primigeniæ, & dea-
rum, quas nuncupant Seueras. Myrri-
nunte Colænidis eſt ſignum. Athmo-
neſes Amacyliam Diaam colunt, de
qua percunſtatus, neminem nancifci po-
tui,

eni, qui eius mihi nominis causam explicaret. Quantum verò ipse coniectura assequor, Amarynthus Euboëæ oppidum est, ibi Amarysia Diana colitur: Et ipsi etiam Athenienses Amarysiæ Dianæ festum diem agitant, nihilo quàm Euboëi minore celebritate. Inde igitur ad Athmonenses nomen manasse crediderim. Colanidem verò, quæ Myrrhinunte est, à Colæno dictam existimo. Diximus autem & alibi, ex Atticæ curiis multos esse, qui Athenis ante Cecropem regnatum affirmant. Colænus itaque, ut Myrrhinusij credi volunt, ante Cecropem in Attica regnavit. Est & Acharnæ Atticæ curia: Hi Agyæum Apollinem, & Herculem venerantur, & iidem Mineræ Sospitæ, aram habent. Equestrem verò Mineruam & Canentem cognomine Bacchum vocant: Eundem etiam Deum Hedereum, eo enim primum in loco hederæ plantam visam tradunt. Montes in Attica sunt, Pentelicus, ubi Lapidicinæ: Parnes, qui apro- rum, & vrsorum luculentam venatoribus copiam præbet: Hymettus pastiones habet apibus omnium aptissimas, quæque solis cedunt Halizonum pascuis: Apud Halizones certe à deo mansuetæ sunt apes, ut cum hominibus una pabulatum creant,

ac libere vagentur, quippe quæ alucaribus nullis contineantur: Passim verò opus faciunt, illudque ita concretum, ut mel à cera nequeas seingere. Hæc quidem ita se habent. Deorum verò signa in Atticæ montibus hæc sunt: In Pentelico Mineruæ, in Hymetto Hymettij Iouis, Pluuij etiam Iouis, & Apollinis Præfagi aræ: in Parnethe Parnethius Iupiter ex ære, & Semelci Iouis ara. Est item ara ibidem alia, ad quam Ioui, quem modo pluuium, modo Innoxium appellant, rem diuinam faciunt. Ancheſmus etiam mons est non sanè magnus, & in eo Iouis Ancheſmij signum: Sed antequam ad insulas itylum conuertam, quæ ad Atticæ Curias pertinent, accuratius persequar. Marathon curia pari spacio ab Athenis abest, & Caryſto Euboicæ oppido, in hanc olim Atticæ partem Persæ primum irruerunt, ac prælio fusi, non paucas in ipsa fuga naues amiserunt. In huius regionis campis tumulus est Atheniensium, qui in pugna ceciderunt, & ex eo pilæ eminent, in quibus cæſorum nomina, & tribus inscriptæ sunt. Alter item apud Platæenses Boeotia est, in quo serui conditi sunt. Tunc enim primum serui stipendia fecerunt. Scorsum verò

rò monumentum est Miltiadis Cimonis filij, cuius virtuti cum non satis secunda fortuna, dum Paron obsideret, respondisset, non ita multo post quàm populi invidia damnatus est, è vita decessit. In his ipsis campis audiuntur per totam noctem equorum hinnitus, & pugnantium etiam virorum species cernuntur: Atque hæc quidem, qui de industria auditum, spectatumue venerint, male mulctati abeunt: Ex ira verò manium, iis qui fortuito id animadvertierint, nihil omnino vnquam triste accidit. Honorem Marathonij præ cunctis, iis habent, qui in pugna occubuerunt: Heroasque eos appellant: Multo verò maximum Marathoni, à quo est Curie cognomen, & post eum Herculi, cuius sacra se primos instituisse dicunt.

Accidit autem ut in ea pugna (ut illi memorant) vir quidam specie, atque habitu agresti opem tulerit. Qui cum ex Barbaris quàm plurimos aratro interemisset, repente evanuit: Neque verò quærentibus quisquam ille fuisset Atheniensibus, aliud respondit oraculum, quàm ut Echetræum heroa colerent: E candido verò lapide eo in loco trophæum erexerunt. Ac Persæ quidem in pugna
caſis

cælis ut humarentur se curasse dicunt, quod semper pium esse existimant mortuos terræ mandare. Verum ego neque tumulum, neque aggerem ullum, nec aliud sepulturæ vestigium offendi. Eos itaque suspicari possum in foueam quampiam, ut fors tulit, abiectos. In Marathone Macharia fons est, de quo hæc memorix prodita sunt. Herculem Eurystheum fugientem, ad Ceycem Trachiniorum regem amicum sibi hominem venisse: Eo mortuo, Eurystheum eius sibi liberos tradi postulasse: Trachinium verò cum propter opum tenuitatem bellum sustinere se posse diffideret, Athenas eos ad Theseum misisse, à quo pueros defendi posse speraret. Cum igitur ij supplicum habitu venissent, Peloponnesios ferunt, quod Theseus petenti Eurystheo pueros delere constantissime recusasset, Atheniensibus bellum intulisse: Oraculum monuisse victoriam in spe fore, si se vnus ex Herculis liberis vltro deuouisset; Ibi Macariam Herculis ex Deianira filiam, cum sibi mortem conscivisset, & victoriæ compotes Athenienses fecisse, & fonti nomen dedisse. Est etiam in Marathone lacus, magna ex par-

te canosus, in quem per viarum errores fugientes Persas irruisse, & quamplurimos in ipsa fugæ trepidatione casos dicunt. Supra eum lacum lapidea præsepia Ataphernis equorum sunt, & in saxo tabernaculi vestigia. E lacu annis effluit, ad cuius caput, aquæ pecori aptissimæ sunt: Non longe verò à mari salæ, & marinis piscibus refertissimæ. Modico à Marathoniis campis intervallo, mōs est, in quo hæc sunt, quæ spectentur dignissima: Specus, cuius est ingressus per angustus: Vbi verò penetraris, & cellas videas, & lauacra caprarum etiā, stabulū, quod Panos appellant: Tum saxa, caprarum propemodū forma. A Marathone nō multum abest Braurō quo Iphigeniam Agamemnonis filiam cum Taurica Diana primum appulisse, eaque ibi relicta Athenas, & deinde Argos venisse perhibent, Eo quidem in loco vetus est Dianæ signum. Qui verò è Barbaris populis Tauricæ Dianæ signum habeant sententiam ea de re meam in alia Historiæ parte exponam. A Marathone stadia 11. Oropum versus per litus progressis Rhamnus occurrit: Vbi & hominum sunt ædes, & Nemesis Dæ fanum. Hæc se deorum vna maximè insolentioribus hominibus implacabilem præbet:

Et

Et eius in primis ira Barbaros ad Maratho-
nem afflictos putant. Cum enim illi Athe-
niensium opes contemnerent, Parium
marmor, ac si hostem iam vicissent, tro-
phei erigendi causa in hæc loca deportan-
dum curarant. Ex eo Phidias Nemesis si-
gnum fecit, in cuius capite corona cernos
habet, & Victoriæ sigilla: Ipsa læva fraxi-
niramus, dextra phialam tenet. In phia-
la Aethiopes cælati sunt, de quibus, ne-
que quid ipse coniciam habeo, neque eo-
rum tamen, qui se rem intelligere profi-
tentur, opinioni assentior. Aethiopes in
phiala factos ad Oceanum amnem signi-
ficandum. Ad ipsum enim Aethiopus acco-
lere, & eundem Nemesis patrem esse.
Nam ad Oceanum, non sane flumen, sed
extremum mare, quò navibus scilicet per-
uadi possit, accolunt Hispani, & Galli, &
in eo Britannia insula est: Supra Sienem
ad mare rubrum Ichthyophagi, à quibus
situs is quem circumquaque tenet, Ichthio-
phagus appellatur. Hominum verò iustis-
simi Meroen, & campos qui Aethiopici
vocantur incolunt: Mensam hi Solis o-
stentant. Sed neque mare, neque flumen
omnino aliud quàm Nihilum habent.
Sunt & alij Mauris finitimi Aethiopes, ad
Nasamonas vsq; pertinentes. Nasamones
quidem

quidem ipsi, quos Atlantas Herodotus esse existimavit, qui orbis terre spacia nosse profitentur, Loxitas appellant: Qui in extremis Libyæ finibus Atlantem incolunt: Serunt autem omnino nihil, sed agrestium tantum vitium fructu aluntur. Verum neque hi Aethiopes, neque Nasamones viles habent amnes. Quæ enim ab Atlante aqua defluit, & si in alueos tris discedit, nunquam tamen in modum iusti fluminis crescit. Quidquid enim aquæ exitit, statim arena absorbet. Ex quo facile intelligi potest non amnis, sed Oceani maris Aethiopes accolas esse: Et aqua quidē, quæ ex Atlante descendit turbulenta est, circaque eius fontes Crocodili gignantur nihilo cubitalibus minores, qui ubi propius homines accedere senserint, in fontem se demergunt: Quæ res effecit, ut nonnulli suspicarentur ab hac ipsa aqua è mediis arenis emergente Nilum, qui Aegyptum præterfluit, oriri. Atlas mons adeo celsus est, ut vertice cælum tangere dicatur: Inaccessus illè quidem, viam undique aquis, & arborum crebritate intercludente: Ab ea ita velduntaxat parte, quæ Nasamonas spectat, cognoscitur: Ad maritimam enim eius oram neminem adhuc navibus accessisse comperimus. Sed ut

unde digressa est redeat oratio, Nemesis neque hoc, neque aliud vetos signum alas habet: Apud Smyrneos, quæ maxima cum religione colantur eius deæ signa, alas habere postea animaduerti: Cuius rei eam esse causam suspicor, quod cum eius numen ad amatores maxime pertineat, idcirco ei ut Cupidini alas addunt. Sed ea iam quæ in signi basi sunt, exponam: si vnum prius, quo res tota clarior fiat, explicare. Helenæ matrem fuisse Nemesein Græci dicunt, Ledam verò nutricem, nam patrē omnes Iouem non Tyndarum perhibent: Quæ cum Phidias nosset, Ledam ea specie fecit ut Helenam ad Nemesein adducere videatur. Addidit Tyndarum & filios, hominem præterea cum equo assistentē, quem Equitem appellant. Adsunt Agamemnon, Menelaus, & Pyrrhus Achillis filius, quod ei primum Hermione Helenæ filia desponsa fuit. Orestes verò ob impiū in matrem facinus præteritus est: Quem tamen Hermione nunquam deseruit, cum filium etiam ei peperisset. In basi deinceps est, quem Epochum dicunt, & alter item adolescens, de quibus aliud accepi nihil, nisi eos Oenoes fratres fuisse, à qua est curiæ nomen. Oropium autem agrum, qui medius est inter Atticam & Tanagraeos, olim

olim tenebant Boeoti, ætate nostra in Athenienſium poteſtate eſt. Nam cum diu Athenienſes de eo dimicaſſent, non ante poſiti ſunt, quàm eum à Philippo, cum Thebas ille expugnàſſet, acceperunt. Vrbs quidem ipſa, cui Oropus nomen, ad mare ſita eſt, nihil verò hiſtoria dignum præ ſe fert. Loege ab ea circiter XII. ſtadia Amphiarai templum eſt: quo ſcilicet loco Thebis fugientem cum curru abſorptum terræ hiatu ſerunt. Sunt qui id accidiſſe dicant in via, qua Thebis Chalcidem iter eſt: qui locus Harma nunc, etiam, id eſt Currus dicitur. In deorum verò numerum Amphiaraum primi omnium Oropij retulerunt, quos reliqui Græci ſecuti ſunt. Poſſum etiam alios recensere, quibus cum homines ante fuiſſent, Græci divinos honores poſt mortem habuerūt: Quibſque etiam vrbes dedicatæ fuerunt, vt Eleùs in Cherrhoneſo, Proteſilao: In Boeotia, Lebedea Trophonio: Apud Oropios templum Amphiarao, & eidem è candido lapide ſignum: Ara quidem eius in parteis diſtributa eſt, V. Earum una Herculi, Ioui, Apollini, Pæonio: Altera heroibus, eorūque vxoribus: Veſtæ tertiæ, Mercurio, Amphiarao, & Amphilocho filius (nam Alcmæon propter Eriphyles cædem, in

nullam aut Amphiarai, aut Amphilochoi
honorum partem receptus est) At quarta
aræ pars Veneri, Panacæ, Iasæ Hygeæ,
Mineræ, Pæoniæ: Quinta nymphis.
Pani, Acheloo, & Cephiso amnibus sacra
est. Amphilochoi in ipsa vrbe apud Athe-
nienſes ara ſua eſt. In Ciciliæ verò vrbe
Mallo eiſdem oraculum, quod omnium
eſt quæ ætate mea extant minime fallax.
Eſt etiam apud Oropios fons templo pro-
ximus, quem Amphiarai nuncupant: Ad
quem neque diuinam rem faciunt, neque
aut ad liſtrandum, aut ad manus lau-
das, aqua ea vti fas putant: Solum, qui mor-
bo oraculi monitu leuati fuerint, ſigna-
tum aurum, argentumve more maiorum
in fontē abiiciunt. Hinc enim iam deum
Amphiaraum aſcendiſſe tradunt: Iophon
autem Gnoſius, qui vatum oracula heroi-
cis verſibus expoſuit, Amphiaraum conſu-
lentibus Argiuis, cum Thebas profeſturi
eſſent, his verſibus reſpondiſſe, memoriæ
prodidit. Sed nimirum quod vulgi opi-
nionē receptum eſt, perulcaciter defendi-
tur. Præter eos enim quos diuino aſſatu
futura prædixiſſe antiquitas teſtata eſt, ne-
mo omnino fatidicus fuit. Nam reliqui
aut ſomniorum interpretes fuere, aut auſu
volatus, & exta inſpiciendi peritiā pro-
ſe

strebantur. Quo fit ut Amphiaræum coniectandis somniis in primis solertem fuisse suspicer. Constat enim illum somniorum diuinatione traditum, tum demum in deorum numerum relatum. Consulendi quidem causa qui accedunt lustrantur omnes. Pro piaculo res diuina est, quam cum Amphiaræo ipsi faciunt, tum cæteris, quorum in eadem ara inscripta sunt nomina. Deinde arietem immolant, cuius substrata pelle dormientes, nocturna visa expectant. Insulæ terræ Atticæ non longe ab ipso litore distant: Earum una Patrocli dicitur, de qua, quæ historia digna visa fuerunt, ante commemorauimus: Altera supra Sunium est, ad leuam in Atticam nauigantibus, ad quam post Ilij eersionem Helenam appulisse ferunt, & ideo Helenem appellatam. Salamis è regione Eleusinis sita, ad Megarici etiam agri fines pertinet: Huic à Salamine Asopi matre nomen inditum tradunt: Aeginetas postea vicam à Telamone deductos: Traditam postea Atheniensibus à Phylæo Euryfacis filio Aiacis nepote, cum ab ipsis fuisset ciuitate donatus: Salaminios verò multis post annis Athenienses eo nomine damnatos, quod dissimulanter male rem geri concupissent, dum bellum cum Cassia-

dro gereretur, & in Cassandrum ac Macedonas propenso animo fuissent, vrbe deleta, è suis sedibus eiecerunt. Ascetaden etiam, qui prætor insulam obtinuerat, capitis damnarunt, ac sibi iureiurando eius prodicionis memoriam sempiternam sanxerunt. Spectantur hac etiam num ætate fori ruinæ, & inter eas Aiakis templum cum statua ex ebena: Decreti quidem Aiacci, & Euryfaci eius filio ab Atheniensibus honores adhuc manent. Euryfacis Athenis etiam ara est. Ostenditur Salamine non longe à portu saxum, super quo Telamonem consellisse aiunt, cum nauem, qua Aulidem filij ad Græcorum classem vēsti sunt, oculis prosequeretur. Tradunt incolæ post Aiakis interitum, apud se primum florem enatum, candidum, rubentem modice, lilio cum cæteris partibus, tum foliis minorem, inscriptum verò iisdem, quibus Hiacynthum, literis. Audiui quidem quæ Aeolenses, qui Ilium post eius euersionem tenuerunt, de armorum iudicio produnt, atque illud in primis. Post Vlyssis naufragia, arma, de quibus certamen fuerat, ad Aiakis sepulchrum tēpestare delata. De Aiakis verò magnitudine narrauit mihi Mysus quidam, sepulchrum eius qua parte ad litus conuersum

sum est, maris alluvione multo aditu facilius effectum. Inde verò, aiebat, de Aiacis magnitudine, me coniecturam capere posse, quòd genuum vertebræ, quas molas medici appellant, disci instar essent eius, quo Athletæ ij, qui sunt Quinquertiores appellati, utuntur. Equidem Gallorum, qui in extremis orbis terræ partibus habitant, finitimi, desertis præ nimio frigore regionibus, quos Cebarenses nominant, nihil sum magnitudinem admiratus: Neque enim apud eos cadauera videas maiorais, quæ ostendunt Aegyptij: Quæ verò in hoc genere maxime admiratione digna mihi visa sunt, ea commemorare non grauabor. Apud Magnesium, qui ad Lethæum sunt, quidam fuit Protophanes, qui de pancratio, & luctu eadem die in Olympia victor est reuinctus: In huius sepulchrum aliquando latrones prædæ spe ducti penetrarunt, post illos alij multi ut cadauer duntaxat spectarent: Eius certe costæ, non ita ut cæterorum hominum, discretæ fuerunt, sed pro illis continens os habuit ab humeris ad eas costas, quas medici Nothas nuncupant. Apud Milesios verò ante ipsam urbem est Lade insula: Ea rursus in duas paruas scinditur insulas, earum alteram Asterij dicunt, quòd

fuerit in ea sepultus Asterius Anaëstis filius : Anaëstem terræ filium fuisse tradunt, cadauer eius nihilo est decem cubitis breuius : quod verò mihi magnæ fuit admirationi. In superiori Lydia non magna vrbs est, quæ Temeni porra dicitur, ibi ambeſo tempeſtatibus ſepulchro, oſſa detecta ſunt, quæ niſi humanorum oſſium figuram retinuiſſent, propter magnitudinem nemo ea hominis fuiſſe, vt crederet, adduci facile potuiſſet. In vulgus repente ſermo manauit Geryonæ illud cadauer eſſe Chryſæoris filij. Soliùmque eius fuiſſe, quod in montis fragmento exciſum cernebatur. Torrentem verò qui proxime allabitur, Oceanum appellari aiebant : Addebant etiam agricolas bouum cornua ſæpe inter arandum eruere ſolitos, quòd ſcilicet Geryonem eximia ſpecie boues aluiſſe fama vulgaſſet. Quorum opinio- ni cum ego neuiquam aſſentirer, Gadi- bus habitaſſe Geryonem dicebam, neque vllum eius monimentum extare, arborem tantum oſtendi, cuius admodum eſſet varia ſpecies : Ibi è Lydis antiquitatis periti homines : quæ verò propiora ſunt, diſſe- fuerunt : Hylli cadauer illud eſſe : Fuiſſe verò Hyllum terræ filium, à quo regio- nis ſuius nomen acceperit : Et Hercu- lem

lem propter Omphales consuetudinem
filium de fluminis nomine appellasse.
Salamine (ut vnde fueram digressus re-
deam) Dianæ templum est, & trophæum
in memoriam eius victoriæ, cuius The-
mistocles Neoclis filius græcis omnibus
author fuit. Erectum Cychreo etiam
templum, Commisso enim cum Persis
prælio, draconem inter naues conspectum
memorant, de quo sciscitantibus Cy-
chreum fuisse heroa Apollinem respon-
disse. Ante Salaminem insula est, cui
Plyttalia nomen, in eam ex Persarum
exercitu quadringentos descendisse pro-
ditum est. Deleta verò Xerxis classe,
cum eodem Græci transmisissent omnes
ad internitionem cæsos. Signum in in-
sula nullum quidem extat, arte expoli-
tum, Panos tantum quædam rudia sunt.
Qua Eleusinem iter est, per eam viam
quam sacram appellant, Anthemocriti
monimentum conspicitur, quem violato
iure Gentium, per summum nefas Mega-
renses occidere: cum facialis edictum mis-
sus fuisset, ne sacram illi terram cole-
rent: Sed inexpiabiles in hunc usq; diem
læsi numinis pœnas dederunt. Solos
enim ex omnibus Græcis, ne Adrianus
quidem imperator subleuauit. Post An-

themocriti cippum , Molossi rumulus est, cui imperium Athenienses decreuerunt, cum in Euboeam Plutarcho auxilia mittenda censuerunt. Vicus prope est, cui Scirum nomen: Appellationis huiusmodi causa prodita est: Dum Eleusini bellum cum Erechtheo gererent, vate vti fuit Dodonæo, cui Sciro nomen: Is Sciradis Mineræ vetustum templum in Phalero dedicavit: Cúmque in pugna cecidisset, sepultus est non longe à torrenti amne: Locus itaque & amnis ab heroe nomen habent. Prope visitur Cephisodori monumentum, qui cum populo præflet, Philippo Demetrii filio Macedonum regi vehementer resistit: Et cum Atheniensibus Mysorum regem Attalum, & Aegyptiorum Ptolemæum: Ex liberis verò Gentibus, Aetolos, ac insularum incolas Rhodios, & Creteneses amicitia, & societate coniunxit. Verùm cum è Mysia, Aegypto, & Creta serius auxilia mitterentur, ac Rhodij, qui alias quàm nauales copias non haberent, contra gravem Macedonum armaturam paruo omnino essent præsidio futuri, cum parua suorum manu in Italiam veniens, à Romanis auxilia impetravit. Ij verò exercitu & imperatore misso

Mace

Macedonum vires adeo fregerunt, ut non multo post Perseum Philippi filium, non regno tantū eiecerint, sed captivum etiam Romam pertraxerint. Fuit Philippus Demetrii filius, qui primus ex hac familia (quemadmodum ante exposuimus) Alexandro Cassandri filio interfecto, regnum obtinuit. Secundum Cephisodori, Heliodori Aliensis sepulchrum est, cuius pictam imaginem in magno Mineræ templo videas. Sepultus ibidem est Themistocles Polyarchi filius, Themistoclis eius propepos, qui navale prælium cum Xerxe commisit. Huius quidem posteros, præter Acestium, commemorare necesse nihil habeo. Hæc Xenoclis, Sophoclis filij, Leontis nepotis filia fuit: Ac vires suos omnes à Leonte pro avo Daduchos vidit: Aequales etiā eodem sacerdotio honestatos, Sophoclen fratrem Themistoclen virum, & eo mortuo Theophrastum filium, Atque illa quidem eiusmodi fortuna usa est. Longius progressis Laciij herois locus in conspectu est, & Lacidarum ab eo nominata curia. Nicoclis etiam Tarentini monumentum, cuius supra omnes fere citharædos celebre nomen fuit. Est eodem in loco ara Zephyro erecta: Cerei & Proserpinæ templa. Quibus cum
Miner

Minerua, & Neptuno communes honores habentur. In hac ipsa regione à Phytalo aiunt Cererem hospitio acceptum, eique fici stirpe donata gratiam relatum. Id versus testantur in Phytali sepulchro incisi.

*Hic Cererem tectis Phytalas suscepit heros,
Cui primum sacri largita est semina pomi,
Quam mortale genus ficum vocat: illius ergò
Muneris, eterno hic Phytali genus floret
honore.*

Priusquam Cephissium amoen transeas Theodori monumentum est, cui de tragœdis primas ætas sua detulit: iuxta fluvium simulachra duo sunt, alterum Mnesimaches, Cephisso crinem suum detondentis pueri: alterum fuisse verò patrium Græcis omnibus crinem fluminibus tondere, ex iis Homeri versibus cognoscas, in quibus est Peleum Sperchio pro felici Achillis à Troia reditu crinē vouisse. Trans Cephissum placidi Iouis, Melichiū nuncupant, vetus ara est, ad quā Theseus à Phytali posteris de cæde purgatus dicitur, cum & latrones alios, & Sinio à Pittheo materno avo sibi propinquū occidisset. Sepulchra ibidē sunt Theodectis, Phaselitæ, & Mnesitheī quē medendi arte claruisse accepimus, ac signa multa dedicasse, atque ex iis Iaccho

cho vnum. In ipsa via ædes non magna
visitur, Cyamitæ templum, ac si Fabarij
dixeris, appellant. Compertū autem non
habeo, fabarūne hic sationem docuerit,
an verò heroum alicui sit id nominis tri-
butum. Neque enim fabarum inuentum
Cererī adscribere possunt: Nam qui vel
initiis, quæ Eleusinæ sunt, interfuerint, vel
ea, quæ Orphica appellantur, legerint, faci-
le id quod dico intelligent. Monimenta
eo quidem in loco duo, & magnitudine, &
operis magnificētia præstant: Alterum est
Rhodij cuiusdam viri, qui se Athenas con-
tulit: Alterum Harpalus Macedo excita-
uit, is nempe, qui Alexandrum fugiens, ex
Asia in Europam classe traiecit: Cūque
Athenas venisset ab Atheniētibz captus,
corruptis cum aliis, tum ipsius Alexandri
amicis periculum effugit. Sed is ante Py-
thionicem vxorem duxerat, cuius neque
genus, neque patriam noui: Tantum scio
Athenis eam & Corinthi corpus vulgasse.
Eam verò tam perditæ amavit Harpalus,
vt mortuæ monumentū posuerit, omnium,
quæ in Græcia sunt, veterū operum, quod
spectetur dignissimum: Templum etiam
ibi spectes, in quo Cereris, Proserpinæ, Mi-
neræ, & Apollinis signa sunt: Ab initio
fuit ædes vni Apollini dicata, Cephala
enim

enim aiunt Deionei filium cum Amphitrione primum ad Teleboas, in eam insulam, quæ de ipsius nomine Cephalenia dicta est, profectum. Nam Thebas ante Athenis ob Procridis vxoris eadem exul migrarat: Eius posteros, decem iam exactis seculis, Chalcinum & Dætum, cum Delphos nauigassent, ac deum de reditu in antiquam patriam consulissent, responsum accepisse, vt in Atticam reuersi quo in loco humi currentem tritremem vidissent, ibi Apollini rem diuinam facerent. Cum itaque ad montem, quem Pœcilum appellant, aporopinquassent, draconem offendisse celeri se lapsu in latebras demittentem, ibi eos rem diuinam Apollini fecisse, ac statim ab Atheniensibus in ciuitatem receptos. Post hoc templum, Veneris ædes est, cuius in fronte paries extructus est è rudi lapide, opere tamen insigni: Iam aluei qui Rheti appellantur, solo cursu fluminibus similes sunt. Nam eorum aqua maris saporem refert: Quæ res alicui fortasse persuaserit è Chalcidico eos Euripo per continentem terram fastigio in mare defluere: Rhetos quidem Cereri, ac Proserpinæ sacros esse tradunt, neque eos, qui in illis nascuntur pisces, cuiquam licet præterquam sacerdotibus capere. Atque hi
quid

quidem veteres Eleusinij sunt & Attici
agri fines, vti accepi. Agrum verò qui
trans Rhetos est, tenuisse dicitur Crocon,
& locus ille Croconis, nunc etiam Regia
appellatur: cum hoc Crocone Celei filiam
Basaram nuptam fuisse Athenienses me-
morant: Neque tamen hæc omnium sed
eorum tantum, qui è Scambonidarum cu-
ria sunt, opinio est: Croconis certe sepul-
chrum inuenire nunquam potui. Eumolpi
verò tumulum, & Eleusinij & Athenien-
ses agnoscunt. Venisse eum è Tracia, fi-
liumque Nepruni, & Chiones fuisse tradi-
tum est. Chionem quidem Boreæ ex Ori-
thyia genitam, de cuius sanè parentibus
nihil omnino Homerus prodidit: In qua-
dam tantum versuum suorum parte ani-
mi præstantem appellat Eumolpum. E-
nimvero commissa inter Eleusinos, &
Athenienses pugna, hinc Erechtheus rex,
illinc Eumolpi filius Immaradus cecide-
runt. Arma inde his conditionibus posi-
ta, vt Eleusinij se, suæque cætera omnia in
Atheniensium potestatem traderent, ini-
tia ipsi tanquam propria retinerent. Ac vt
Cereris & Proserpinæ Eumolpus, & Celei
filix sacra facerent, eas iisdem nominibus
Pamphus & Homerus appellant, Dioge-
neam, Pammeropem. Sasaram. Ex Eu-
molpi

molpi verò filiis natu minimus Ceryx, patri superstes fuit. Quem tamen Præconum natio, quæ suam ei originem referunt, ex Aglauro Cecropis filia, & Mercurio non Eumolpo procreatum dicunt. Est eodem in loco heroicum Hippothoontis monumentum, à quo tribus nomen habet. Atque illi proximum Zarecis, quem tradunt musicam ab Apolline didicisse: Ego verò Atticæ inquilinum fuisse, patriæ Lacedæmonum, & ab eo maritimam Laconix urbem Zaraca appellatam comperio. Quod si quis fuit Atticæ indigena Zarex, de eo quod dicam planè nihil habeo. Cephissus verò amnis per Eleusinium agrum cursu multo quàm quous alio in loco concitatiores defertur. Prope locus est, cui Caprisico nomen, unde Orcum rapta Proserpina descendisse fama vulgavit. Ad hunc Cephissi alveum Theseus latronem Polypemonem. Procrusten cognomine occidit. Apud Eleusinos Triptolemi ædes est, propylææ Dianæ, & Neptuni patris: Puteus, quem Callichorum appellant, ubi primum chorum Eleusiniorum fœminæ instituerunt, & deam cantu veneratæ sunt. In campis verò, quos Rharios vocant, frugum primum iacta semina adolesuisse ferunt: In cuius rei memoriam, ordeum

ordeum ex eo ipso solo demessum, in sacris ad molas, & liba adhibent. Offenditur ibidem area quæ Triptolemi dicitur, & ei dedicata ara. At quæ intra sacrum parietem servantur, scribere somnio prohibemur: Eorum enim aspectu non tantum iis, qui initiati non fuerint, interdum est, verum etiam ne percontari quidem, aut audire fas quidquam est. Eleusinem verò heroem, vnde oppidum nomen habet, nonnulli Mercurio & Daira Oceani filia genitum putant: Alij Ogygis fuisse filium fabulati sunt. Nam prisca Eleusini cum ad nullam fere ætatem hominum origines suas habeant referre, multis cum alia fingendi, tum quæ de heroibus prodita sunt, locum dedere. Qua ab Eleusine in Bœotiam iter est, Atheniensibus Platæensis ager finitimus est: Atticam tamen olim & Bœotiam Eleutherenses dirimebant. Sed postea quàm Eleutherenses in Atheniensium potestatem venerunt, Cytheron mons suis utriusque regionis haberi cœptus est. Attico verò nomini non illi quidem bello subacti se adiunxerunt: sed quòd eam in primis reipub. formam, qua Athenienses utebatur, expetiuerunt: quòdque capitali in Thebanos odio semper laborarunt. In

in eodem campis Liberi patris templum est, atque inde est Athenas peruectus signum deportatum: Nam quod Eleutheris hac etiam ætate extat, ad illius fuit similitudinem factum. Non procul specus abest modica quidem magnitudine: Fons proximus frigida aquæ: In eo specu Antiopeo narrant, quos pepererat geminos exposuisse: Pastorem sublato pueros fasceis exemptos illis aquis lauisse. Eleutherarum cum muri, tum ædium etiam vestigia remanent: Ea res planum facit, oppidum ipsam non multum supra campos Cytheronem versus fuisse. Altera ab Elusine via Megara ducit: Per eam qui ingrediuntur puteum offendunt, cui nomen Florido, Super eo Pampheus versibus mandauit. Ceterum post raptum Proserpinæ anus facie sumpta consedisse, atque inde illam Celei filias, quod nempe Argiuam esse anum putassent, ad matrem deduxisset: Meganiram verò ei filium educandum tradidisse. Non longe à puteo est Meganiræ sacellum, & eorum, qui ad Thebas ceciderunt, tumuli. Cum enim Creon, qui Laodamantis & Eteoclis filij tutela suscepta Thebis imperabat, non sineret cæforum cadauera humari, Thesei opem Adrastus implorauit. Commissa itaque inter Athenien

nienſes & Thebanos pugna, victor Theſeus in Eleuſinium agrum deportanda cadauerz, atque ibi ſpelienda curauit: Thebani tamen neque ſe quin humarentur prohibuiſſe, neque vllam ſibi cum Athenienſibus ob eam cauſam certamen fuiſſe dicunt. Poſt Argiuorum ſepulchra, Alopes monumentum eſt, quam cum Neptuno Hippothoontem peperiſſet, eo ipſo in loco à Cercyone patre interfectam ferunt. Cercyonem ipſum traditum eſt in omnes hoſpites immanem fuiſſe, præcipue tamen in eos, qui in luſtæ certamen deſcendere recuſaſſent. Ac ætate quidem mea locus quidam, qui ab Alopes tumulo non longe abeſt, Cercyonis paleſtra appellatur: Vbi dicitur Cercyon omnes qui ſecum certaſſent occidiſſe, præter Theſeum tamen, à quo luſtandi in primis arte eſt ſuperatus. Palæſtricen enim Theſeus primus inuenit, & ab eo profecta Paleſtritarum diſciplina, ab eius rei magiſtris celebrari cœpta, cum ante ſola corporis magnitudine & robore, in luſta certaretur. Hæc ſunt, quæ apud Athenienſes (vtri ego ſentio) aut prædicantur, aut cum admiratione ſpectantur: cum ea ab initio miſſa fecerim, quæ leuiora ſunt, quàm vt vllam inſtitutæ hiſtoriæ poſſint

dignitatem afferre. Eleusini finitima est Megarica terra, cuius imperium Fylæ regi à Pandione relictum, Athenienses olim adepti sunt. Eius rei haud quaquam dubia testimonia sunt, quòd in ipsis Megarensium finibus extat Pandionis sepulchrum: quòdque cum Aegeo, qui in ea familia natus maximus erat, Atheniensium regno Nisus concessisset. Megara ei obtigerunt & quidquid agri ad fines usque Corinthiorum pertinet. Manet apud Megarenses adhuc nauale, quæ Nisea ab ipso appellatur. Regnante verò Codro cum Peloponnesi bellum Atheniensibus intulissent, ac nihil omnino insignae ad gloriam in eo aliud gessissent, dum se domum reciperent, Megara Atheniensibus ademerunt: Corinthiosque ac ceteros auxilarios, qui nomina dedissent, illuc Coloniam deduxerunt: Quæ res effecit ut Megarenses lingua cum moribus mutata ex Atticis Dorienses fierent. Urbem verò eo nomine appellatam putant, Care Phoronei filio regnante (tunc enim primum Cereris templa apud se erecta) eâque Megara appellata, Megarenses ipsi commemorant, in iis, quos de rebus suis habent. sermonibus. At Bœotij Megareum dicunt Neptuni filium

filium ab Oncheſto cum Breotiorum manu Niſo contra Minoën auxilio veniſſe: Cùmque in prælio cecidiſſet, eo ipſo in quo ceciderat loco, ſepultum, vrbi quæ ante Niſa appellabatur, nomen dediſſe. Ad hæc addunt Megarëſes Lelegen, duodecim poſt Cara Phoronei filium ætati-
bus, ex Aegypto veniſſe, eoque regnan-
te indigenas Lelegas appellatos. Cle-
ſone verò Lelegis filio Pylan ortum, Py-
la Scironem, cum quo nupta Pandionis
filia fuerit. Hunc Scironem & Niſum
Pandionis filium de regno diſceptantes,
iudicem Aeacum delegiſſe: adiudicaſſe
illum Niſo regnum, eiùſque poſteris: Sci-
roni verò exercitus, totiùſque rei bellicæ
imperium. Megareum deinde Neptu-
ni filium, cui Niſus Iphinoën filiam nu-
ptum dederat, ſocero in regnum ſucceſ-
ſiſſe. Nam de Cretico bello, & vrbe re-
gnante Niſo capta, omnia Megaren-
ſes diſſimulant. In oppido aquæ ductus
eſt, quem Theagenes exædificauit: The-
agenis verò, & ante mentionem feci-
mus, vbi filiam eius Cyloni Athenien-
ſi nuptam fuiſſe diximus. Hic itaque
Theagenes in tyrannide aquæ ductum
erexit, opus cum magnitudine, tum or-
natu & columnarum numero valde præ-

clarum. Aquam influentem Sithaidum Nympharum appellant : ac eas quidem Nymphas indigenas esse dicunt suas, atque ex earum vnius filia Ioui Megarum natum, ac Megarum quidem Deucalionis diluvium in Geraniæ verticem effugisse, cum nondum mons ille id nominis haberet. Nam quòd Megarus gruum præteruolantium vocem secutus illuc natando euassisset, inde monti inditum nomen tradunt. Non longe ab aquæ ductu verus est quædam ædes, in qua extant ætate etiam nostra Imperatorum Romanorum imagines, & signum ex ære, quod Dianæ Sospitæ appellant. Hanc esse cognominis causam dicunt, cum Persæ, vexato excursionibus Megarico agro, se Thebas ad Mardonium ducem suum reciperent, obortis repente Dianæ numine tenebris per errorem viarum ad montanam eos regionis partem deflexisse. Ibi obiecta hostilis agminis specie sagittas misisse, ad quarum ictus cum proxima saxa tanquam gemitus imaginem redderent, homines esse, qui ex vulnerebibus gernerent opinantes, non ante iaculari desisse, quàm sagittas omnes profudissent. Cum verò illuxisset, Megarenses armatos contra inermes impe-

tu factio magnam eius agminis partem trucidasse, atque ex eo rei euentu Dianæ Sospitæ signum dedicasse. In eodem templo XII. deorum signa sunt, Praxitelis, ut ferunt, opus: Nam Dianam Strongylion fecit. Iam verò Iouis, quem Olympicum dicunt, lucum ingressus, templum videas planè insigne, & si Iouis signum expolitum non est, opus enim Peloponnesiacum bellum interpellauit: Per quæ sanè tempora Athenienses terrestribus maritimisque copiis quotannis ferè Megarensium publicas & priuatas opes vehementer attriuerunt. Ipsius quidem Iouis os auro, & ebore constat, reliquum verò corpus è gypso & fictili est materia. Opus hoc fecisse dicunt Theocosmum ciuem suum adiuuante Phidias. In Iouis capite Horæ & Parcæ insistant. Fata enim Ioui parere, & eius nutu temporum vicissitudines describi, nemo est qui nesciat. In templi postica parte ligna quædam sunt duntaxat informata, quæ Theocosmus auro & ebore fuisset ornaturus ad signum Iouis absoluendum. In eadem templi parte triremis æneum rostrum positum est: Eâ verò se triremem cepisse Megarenses dicunt in pralio nauali, quod cum Atheniensibus de Salamine certantes fecerunt. Neque Athenienses inficiantur dese-

cisse aliquando à se ad Megarenſes Salaminem. Solonis verò elegis excitatos, de inſula prius diſceptaſſe, deinde eam ſe bello recepſiſſe. At Megarenſes exules quosdam dicunt, quos ipſi Dorycleos vocant, Salaminem in Coloniam deductos, eam per proditionem Athenienſibus dedidiſſe.

A Iouis luco cum in arcem aſcenderis, quam à Care Phoronei filio ætate etiam noſtra Cariam dominant, Bacchi Nyctelij ædē videas, & Veneris Epistrophiæ, quaſi Procuratricis dicas, ſacellum. Noctis prætereæ oraculum, & Iouis Pulueri delubrum ſine teſto. Aefculapij verò, & Hygeæ ſigna Bryaxis fecit. Eodemſi loco eſt Cæreris nobile templum, Megaron appellant, quod ædificafſe Cara, dum regnaret, memorant. Ab ea arcis parte, quæ ad ſeptentriones eſt, deſcendentibus, Alcmenes ſe oſtendit monimentum, proxime ad Olympij Iouis ædem. Proſciſcentem enim eam Argis Thebas in Megarenſium finibus in ipſa via mortuam ferunt: Inter Herculis verò filios diſceptatum, eius cadaver Argos ne reportandum, an verò Thebis eſſet ſepeliendum: Cum Herculis ex Megara filiorum, & Amphitricus Thebis eſſent ſepulcha. Reſpondiſſe verò Delphicum Appollinem de ea re conſultantibus

lentibus, eam in Megarico agro sepeliri
satius multo esse. Hinc me rerum patriæ
suę peritus interpres in vicum deduxit,
quem Rhun appellari dixit, ob eam vide-
licet causam, quod ex imminentibus oppi-
do montibus in eum aqua defluebat. Eam
verò aquam aliò Theagenem tyrannum
deriuasse, sed in eo ipso vnde aquã deduxe-
rat loco, Acheloo aram dedicasse. Prope
est Hylli Herculis filij monimentum, qui
cum Echemo Arcade Aëropi filio singula-
ri certamine depugnauit. Quis verò hic
Echemus fuerit, qui Hyllum occidit, in a-
lia historiæ parte exponam. Hyllus ipse
Megaris sepultus est. Vt recte quidem hæc
Heraclidarum expeditio appellari potest,
in Peloponnesum suscepta Oreste regnan-
te. Non longe ab Hylli monimento, est
Isidis ædes, & secundum eam Appollinis
ac Dianæ: Hanc dedicasse Alcathoum Leo-
ne quem Cithæronium appellarunt, con-
fecto: & ab eo sane Leone, cum alios, tum
Megarei regis filium Euippum laniatum
fuisse tradunt. Cum enim è duobus natu-
maior, cui Timalco nomen, cum Castore
& Pollice Aphidnam oppugnatum venis-
set, fuissetque à Theseo interfectus. Mega-
reum aiunt orbatum filiis, & filiarum nuptias,
& regnum ei spondidisse, qui Cithæro-

nium Leonem confecisset: Alcathoum igitur Pelopis filium ausum cum bellua congregi, ex eo certamine victorem discessisse. Regno itaque petito, Agrotera, idest Venatricis Dianæ, & Agrei Apollinis templum dedicasse. Et hæc quidem ad hunc modum à multis commemorantur. Ego verò & si hercule nolim ea scribere, quæ à Megarensium sermonibus discrepent, id tamen qui fieri potuerit non reperio: Nam Leonem Cithæronium ab Alcathoo confectum ut credam facile adducor: Timalcum verò Megarei filium, quis unquam literis prodidit cum Castore & Polluce Aphidnam vecisse? Sed ut maximè venerit, qui potuit à Theseo interfici, cum Aleman carmine, quod in Castoras fecit, scriptum reliquerit, eo tempore, quo illi expugnatis Athenis Thesei matrem captivam abduxerunt, Theseum ipsum demum non fuisse? Neque verò, quæ Pindarus scripsit, magnopere diversa sunt: Theseum cum affinitatem Castorum sibi expetisset, domo profectum, ut Pirithoum prius celebres illas fama nuptias affectantem adiunaret. Sed quicumque ille fuerit, qui Gentilitates persecutus est, eadem nimirum fuit qua Megarenses inscitia, si utique Theseus à Pelope genus duxi: Sed Megarenses

garenſes de induſtria veritatem non tam ignorant quàm ambagibus innoluunt: Quod enim fateri proſus volunt Niſo regnante urbem captam, ſucceſſiſſe ei Megareum generũ. Megareo Alcathoum comminiſcuatur. Nam Niſo iam mortuo, & euerſis Megaris conſtat ab Elide Alcathoum veniſſe: Teſtimonio mihi fuerit quod muros ipſe de integro erexit, quorum fuerant veterem ambitum Cretenſes demoliti: Sed de Alcathoo ac Leone, ſive is eum in Cithærone, ſive quo alio in loco occiderit, deſque Dianæ Agrotæ, & Apollinis Agræi dedicatione, hæc haſtenus.

Iam verò è templo deſcendentibus in conſpectu eſt Pandionis heroicum monumentum. Sepultum quidem Pandionem eo loco, qui Mergi ſcopulus, ſive Aethyæ Mineræ appellatur, ante diximus.

Sed eidem parentant intra urbem etiam Megarenſes. Prope eſt Hippolytæ monumentum, de qua, quæ Megarenſes dicunt, non videntur prætermittenda. Cum Amazones ob captam Antiopen bello Athenienſes laceſſiſſent à Theſeo ſuperatæ ſunt: Cùmque earum multæ in prælio ceciſſent, Hippolyten tradunt, Antiopes ſororem, cui ſceminarum ille parebat exercitus: Megara cum paucis auſugiſſe, ibi
cum

cum re male gesta animum despondisset, præsertim quòd se Themiscyram in patriam suam redire posse desperasset, præ animi angore è vita excessisse. Sepultam verò eo quo diximus loco, & eius sane monumentum Amazonici clypei formam præ se fert. Ab eo non longe abest Tereï sepulchrum, eius nempe qui Progen Pandionis filiam uxorem duxit. Regnavit autem Tereus s vt Megarenses dicunt circa fontes, qui Megaridis appellantur: vti verò ego existimo, atque indicant, quæ adhuc extant, eius regni vestigia. Daulide supra Chæronean. Huius enim veteris Græciæ quæ Hellas nunc appellatur, multas olim partes Barbari tenuerunt: Quos post allatam Philomelæ vim, & interemptum à mulieribus Ityn, Tereus in potestatem redigere non potuit. Atque ille qui sibi ipsi Megaris manum conscivit, quo in loco ei tumulum struxerunt, ad quem annum faciunt sacrum, & in eo calculis pro farre vtuntur: Atque eo quidem primum in loco vpupam auem visam memorant. Mulieres cum Athenas confugissent, præ luctu, & mœrore, ob ea quæ & passæ fuerant, & fecerant, contabuerunt: Vulgatam certe fabulam earum alteram in lusciam, in hirundinam alteram mutatam,

ex eo existimo, quòd quis vtraque miserabiles, & luctuosos cantus edunt. Habent Megarenses & arcem alteram, cui ab Alcathoo nomen est, ad quam qui ascenderint, ad dexteram Megarei monumentum videant. Is enim Cretico bello ab Onchesto Megarensisbus auxilio venit.

Ostenditur etiam deorum focus, quos Prodomeos vocant, quod est quasi præstructores dicas, quibus rem diuinam fecisse tradunt Alcathoum, cum esset murorum fundamenta iacturus. Iuxta eum focum lapis extat, ad quem citharam deposuisse Apollinem tradunt, cum muros facienti Alcathoo operam esset suam nauaturus. Censu verò olim Atheniensium comprehensos fuisse Megarenses, id mihi argumento est, quòd satis constat ab Alcathoo filiam Periboran vnà cum Theseo in Creram Minotauro missam: Eum certè in fabricandis muris ab Apolline adiutum Megarenses affirmant, atque eum, de quo dixi lapidem, vbi citharam deposuit, pro testimonio habent: Reddit enim, calculo si quis eum percussisset, eundem, quem pulsæ fides sonum, quæ mihi res planè admirabilis visa est: Quanquam colossus, qui Thebis in Aegyptiis est, trans Nilum, non longe ab eo loco quæ
Syria

Syringes, idest fistulæ appellantur, maiore
vtique cum admiratione spectant. Statua
ibi est sedentis hominis, quam multi
Memnonis nominant quem ex Aethiopia
in Aegyptum venisse, ac Susa etiam vsque
penetrasse tradunt: At ipsi Thebani Mem-
nonem esse negant: Nam Pharne no-
phan fuisse indigenam hominem dicunt.
Audiui etiam qui Sesostris illam statuam,
esse dicerent: eam Cambyfes comminuit,
& nunc etiam superior pars à vertice ad
medium truncum humi neglecta iacet, re-
liquum adhuc sedere videtur, ac cotidie
sub ipsum Solis ortum sonum edit, qua-
lem vel citharæ, vel lyræ nerui, si forte
dam tenduntur rumpantur. Apud Me-
garenses curia est, vbi fuit olim Timalci
sepulchrum, quem ante dixi non videri
mihi à Theseo interfectum fuisse. In ipso
arcis iugo Mineræ templum est, & in eo
dex signum totum inauratum, præter ma-
nustamen & imos pedes, qui vti ipsum
os, ex ebore sunt: Alterum ibidem est de-
lubrum Mineræ, cui Victoriæ cogno-
mentum: Aliud etiam Aeantidis, de quo
cum nihil à scriptoribus Megarensiū mo-
nimentis mandatum sit, ego ex opinione
mea pauca adscribam. Telamon Aeci fi-
lius Alcathei filiam Peribœam vxorem
duxit:

duxit: Eius filiū Aiacem cum Alcathoo in
regiū successisset, signū Mineræ dedisse
existimo. Apollinis verò ædes prisca fuit
laterculis extructa, quam Adrianus prin-
ceps è candido lapide restituit. Apollinis
verò Pythij, & Decumani simulachra ni-
hil omnino ab Aegyptiorum ligneis si-
gnis differunt. Eius verò quem Archege-
ten, idest Gentilitatis authorē nuncupant,
Aegiesicis operibus persimile est, totū-
que egeno constat. Audisi autem Cypriū
hominem oppido quàm peritum in herba-
rum generib. ad medendi vsum notandis,
cum diceret ebeonū nulla folia, nullūque
omnino fructum ferre, quin & stirpē nul-
lam esse soli expositā: radices tantū terra
occultari, quas eruant Aethiopes, atque ij
in primis qui, quo maxime loco reperian-
tur, norunt. Est non procul Legiferæ Ce-
reris fanum, vnde qui descenderint Calli-
polidis Alcathoi filij monumentū videant:
Sed & alterū habuit natu maiorem filiū
Alcathous, quem in auxiliū Melagro misit
contra aprum Calidonium: Cum vera è fe-
ra fuisset adolescens interemptus, atque id
primus rescisset Callipolis, ad patrem, qui
sacrum Apollini tunc forte faciebat, in ar-
cem accurrit, ac ligna è sacris focis di-
sturbauit. Quem cum piaculam com-
misisse

miſſiſſe Alcatrous, qui filium periſſe igno-
 raret, iudicaffet, ira incitatus, ſtipite, ex iis
 ipſis, quæ ille diſcecerat, lignis, capiti im-
 pacto filium interfecit. In via verò, quæ
 ad Prytaneum ducit Inſus monumentum
 extat: id lapidum maceria inciogitur, &
 ſponte natis oleis conueſtitur. Soli enim
 ex omnibus Græcis Megarenſes Inſus ca-
 daver in maritimam agri ſui oram cie-
 ctum, ac illud Cleſò, & Tauropolim, Cle-
 ſonis filias, Lelegis neptes, ſublato ſepul-
 turæ mandaſſe: Ipſamque Inò primū apud
 ſe Leucotheam appellatam ferunt: Ei qui-
 dem quætaonis rem diuinam faciunt: ſed
 iidem Iphigeniæ etiam heroicum moni-
 mentum monſtrant, atque eam Megaris
 mortuam aiunt. Ego verò quæ longe ſecus
 de Iphigenia Arcades narrant, audiui: Ne-
 que ignoto Heſiodum eo poëmate, quo il-
 luſtres fœminas recenſet, ſcripſiſſe non eſ-
 ſe cæſam Iphigeniam, ſed Dianæ numine
 Hecaten factam, à quibus nihil diſcrepât,
 quæ ſcripſit Herodorus. Tauros in Scy-
 thia naufragos virgini immolare: Virgi-
 nem verò apud ipſos nuncupari Iphige-
 niam Agameſſionis filiam. Haben Adra-
 ſto etiam Megarenſes honorem, quē dum
 exercitū à Thebarum expugnatione domū
 reduceret, mortuū apud ſe tradūt: Mortis
 verò

verò ei causam fuisse senectutem, & animi angorem ob Aegialei filij interitum. Exstat & Dianæ templum, quod Agamemnonem erexisse dicunt, cum ad Calchantem, qui Megaris habitabat venit, ei, vt se ad bellum Troianum sequeretur, persuasurus. In Prytaneo Menippum Megarei filium, & Alchathoi Echepolin sepultos dicunt. Est ad Prytaneum saxum, Anacletra appellant, quòd ibi Ceres post longos errores (id si fide hominum cuiquam dignum videri potest) filiam euocarit: Nostra quidem etiàmnū ætate Megarensium fœminę anniuersario cerimoniarū ritu fabulam confirmant. Sunt intra oppidū sepulchra, & multorum quidem, qui cum Persis pugnantes mortem oppetierunt. Aesymnium verò quod appellant, heroum & ipsum est monumentum. Nam cum Hyperion Agamemnonis filius, qui postremus Megaris regnauit, propter superbiam & crudelitatem à Sandione occisus fuisset, non esse amplius vni parendū censuerunt, sed annuos magistratus, qui vicissim summæ rerū præessent, creandos. Quo tempore cum Aesymnus autoritate nemini inter Megarenses secundus, Delphos veniēs oraculū consulisset, qui fieri posset, vt patria secundis rebus vteretur: & alia accepit

responsa, & illud in primis bene euenturum, si plurimum consilio ciuitas vsa fuisset: quare cum ad mortuos oraculum pertinere interpretati essent, curiâ ædificandam, intrâq; eius parietes heroum sepulchrum erigendum curarunt. Hinc ad Alcathoi heroicum monumentum progredientes, ad eum locum perueniant, quo pro tabulario mea ætate Megarenses utebantur: Esse verò perhibent Pyrgûs Alcathoi vxoris monumentum, quam ille habuit in matrimonio, priusquam cum eo esset Euxæchme Megarei filia. Iam ad Iphinoës Alcathoi filix tumulum, quam virginem è vita decessisse memorant: patrio ritu puellæ ante nuptias inferias mittunt, crinîsque primitias detondent, non aliter quàm Hecæerge Deliorum filix. In primo aditu ad Liberi patris fanum, quod Dionysion appellant, sepulchrû est Astycratæ, & Mantûs filiarum Polyidi, Cærani filij, Abantis nepotis, Melâpodis pronepotis. Polyidus quidem ipse venisse dicitur Megarâ cum Alcatroum de cæde Callipolidis filij lustrauit, & Liberi templum dedicasse, cum simulachro, quod totum ætate nostra præter os occultatur, id enim vnum est in conspectu: Afsistit Satyrus è pario lapide, Præxitelis opus, atque hunc quidem Patrium Libe

Liberum appellant: Alterum vero Dasylum cognomento, Euchenorem Cærani filium Polyidi nepotem dedicasse ferunt. Secundum Liberi, Veneris delubrum est, cuius signum ex ebore, deæ cognomen Praxis, atque eius signū omnium est, quæ in eo delubro spectentur, vetustissimum. In eodem Pithūs deæ, id est suadelæ, est simulachrum, & eius item deæ, quam Paregoron, hoc est cōsolatricem nuncupant: operis author Praxiteles. Visuntur ibidem & Scopæ, Amor, Appetitus, Cupido, tam diuerso inter se habitu ac facie, quàm diuersa sunt nomina ex ipsis numinum potestatibus indita. Iuxta Veneris, Fortunæ ædes est, ipsa dea à Praxitele elaborata. In proximo delubro Musas, & Iouem fecit Lysippus. Est etiam apud Megarēses Corcebi sepulchrum, de quo, quæ versibus mandata sunt, exponam: & si eadem ab Argiuis celebrantur. Regnante Argis Crotopo, eius filium Psamathen tradunt, puerum, quem ex Apolline pepererat, ut patrem, à quo sibi plurimum metuebat, cælaret, exposuisse: Cūque ita accidisset, ut à canibus regij pecoris custodibus dilaceraretur, Apollinem Argiuis diram quandam belluam immisisse, Pœnā ipsi appellatunt, quæ ē matrum gremiis infan-

res rapiebat : Monstrum verò illud Coræbum Argiuorum misericordia adductum confecisse. Verum cum dei ira nihil remigisset, & pestilenti morbo ciuitas vexaretur, venisse Delphos iuuenem, vt de Pœnæ cæde Apollini satisfaceret : Pythiâ cum illi in patriam redeundum negasset, vt è templo tripodem tolleret imperasset, quòque loco excidisset, ibi vrbe condita, vt consideret. Cum itaque tripos illo imprudente lapsus ad Geraniam montem excidisset, in mentem ei continuo oraculi venisse, & eo in vico, cui Tripodisco nomen fuit, consedisse : Coræbi verò sepulchrum Megaris est, in quo inscripti elegi rem totam de Psamathe & Coræbo testantur : Tumuli insigne est Coræbus, Pœnam conficiens : Quæ signa omnium, quæ in Græcia è lapide facta viderim, antiquissima esse iudico. Non longe Coræbi monumento, sepultus est Orsippus, is qui cum veteri Athletarum more, cum subligaculo Gymnicos ludos obire consueisset : in Olympico tamen curriculo nudus vicit : Idemque postea cum exercitus imperator esset, finitimis agris partem bello ademit. Non inuito crediderim Olympic subligaculum delapsum, nempe qui nosset sine eo multo quemuis esse ad cursum expe

expeditiorem. E foro cum redeas in viam, quæ Recta dicitur, si paululum diuerteris ad Apollinis præstitis accedas: Ibi est Apollinis nobile signū, Dianæ, & Latonæ: & alia itē signa, quæ fecit Praxiteles, Latona cum filiis. Ad portam, quam Nymphadas appellant, in veteri gymnasio lapis est, qui non magnæ Pyramidis formā præ se fert. Lapidem eum Apollinem Carium nominant. Est ibidem Lucinæ ædes. Atque hæc quidem, quæ ostentare possit, Megara habent. Ad nauale verò, quam ætate etiam mea Nisæam vocant, si descendas, Cereris Ouiferæ templum videas. Cognomen verò deæ, præter alia multa quæ ea de re prodita sunt, ab iis inditum censent, qui primi oues in ea regione pauerunt. Fastigiū quidem templi vetustate collapsum quivis coniciat. Eadem ferè in parte arx confurgit, quæ & ipsa Nisæa dicitur. In imo arcis cliuo ad maritimam oppidi partem Lelegis monumentum est: Hunc ex Aegypto appulsum regnasse aiunt: filium verò fuisse Neptuni, & Libyes Epaphi filia. Finitima est Nisææ insula non magna, quò Creticam classem appulisse Minoem ferunt, cum bellum Niso intulisset. Montana Megarici agri pars Boeotis finitima est: In ea habitantur oppida Pagæ & Aegi-

ſthæna. In viæ militaris, quæ Pagas ducit, ipſo diuerticulo, ſaxum eſt ſagittis conſiſſum : Eas per noctem Perſas eiaculatos miſſiſſe tradunt. Pagis Dianæ cognomen to Soſpitæ ſignum eſt æneum, magnitudi ne ei par, quod Megaris eſt, neque ipſa figura diſſimile. Eſt etiam Aegialei Adraſti filij heroicum monimentum, qui cum in primo prælio, quod commiſſum eſt, cum Argiui iterum ad Thebas veniſſent, ad Glifantem occidiſſet, propinqui eum ſublatum Pagas in Megaricum agrum depor tarunt, ac illius quidem monimētum Aegialeum appellatur. Aegithænis Melampodi Amythaonis filij templum eſt, & in eo magni utique viri ſignum columnæ in fiſtit. Melampodi ſacrum faciunt, & feſtū diem quotannis celebrant. Futura verò prædicendi, neque è ſomniis, neque ex alia vlla ratione ei ſcientiam tribuunt. Audiui etiam, cum in Erenea Megarici agri vico eſſem, Autonoën Cadmi filiam ex Actæonis caſu, & reliquis paternæ domus calamitatibus, mœrore & luctu conſectam, huc Thebis auſuſſe. Autonoës quidem in eo vico monimentum oſtenditur. In via, quæ Megaris Corinthum ducit, & alij cumuli ſunt, & Terlephanis Samij tibicinis, quem faciundum curaſſe dicitur Cleopatra,

patra, Philippi eius quem Amyntas genuit, filia. Visitur & Caris Phoronei filij monimentum, id cum initio terre tantum agger esset, ex oraculo Conchite lapide exornatum est. Et is quidem lapis apud solos Megarenses è Græcis omnibus cæditur: Ex eo multa sunt in ipsa etiam vrbe opera. Est ille quidem insigni candore, & alio quouis lapide mollior. Marinae in eo conchæ vndique cernuntur. Talis quidem hic lapis est. Viam verò, quam Scironem appellant, primus, cum Megarensium copijs præesset, munisse dicitur Sciron, ita vt expeditis hominibus æqua esset. Adrianus verò princeps eandem eo vsque dilatauit, vt per eam agi possent duo obuij currus. De saxis verò, quæ in viæ angustijs eminent, fabula prodita est huiusmodi. Inò cum Melicerte, se, natu minore filio, de saxo, quàm Moluridam petram appellant, præcipitem dedisse, cum natu maiorem Læarchum pater occidisset: Ac Athaman-tem quidem in vxorem & liberos furore impulsus, sunt qui dicant, saxuisse: Alij vero ira vehementer iocensum, quod vxoris nefario facinore immissam rescisset Orchomeniis famem, ac simul ab illa de medio sublatum Phrixum putaret: Atque omnino accidisse omnia non diuinitus

sed noueræ dolo interpretaretur. Illam igitur tunc aiunt se in mare de Moluride petra abiecisse: puerum quidem à Delphine exceptum, cum in Corinthiorum Isthmum fuisset expositus, mutato nomine, ex Melicerte Palæmonem appellatum: ei que cum alios habitos honores, tum verò Isthmicos ludos decretos. Moluridem certe petram Leucotheæ, & Palæmoni sacrarunt. Nam alia saxa quæ Moluridi adiacent, infamia & conscelerata putant, quòd cum ea accoleret Sciron, inde quoscunque nactus esset hospites in mare detruderet: Eos verò adnatans marina testudo conficere dicebatur. Sunt autem marinæ testudines magnitudine tantum & pedibus terrestribus dissimiles: Pedes quidem habent quales vitulj marini. Sed eodem postea Sciron mortis genere scelus luit, à Theseo in idem abiectus mare. In montis iugo Iouis Aphesij cognomento fanum est: Esse verò ita appellatum tradunt, quòd cum ad deprecandam agri siccitatem, Acacus in Aegina diuinam rem, ex quodam oraculo, Panellenio Ioui faceret, cum esset perlitatum, deus calamitatem remouerit: Ibidem Veneris, Apollinis, & Panos signa sunt. Qui longius processerint, Eurysthei monumentum
offen

offendent: quem ab Herculis liberis prælio superatum, cum ex Attica fugeret, quo loco sepultus est, fuisse ab Iolao occisum dicunt. Iam verò ab hac via descendentibus in conspectu est Latoi Apollinis ædes, & cum ea ferè coniuncti Megarensum, & Corinthiorum fines, ad quos Hyllum Herculis filium singulari certamine cum Arcade Echemone congressum, hominum sermone percrebuit.

P A V S A N I A E
C O R I N T H I A C A
S I V E L I B E R
S E C V N D V S.

CORINTHIACA quidem regio ad Argiuorum fines pertinet, à Corinthe verò nomen accepit, quem Iouis fuisse filium cum studiose quæsierim, nondum inveni qui tradiderit, præter Corinthiorum multitudinem. Nam Eumelus Amphilyei filius è gente Bacchiadum, qui carmina dicitur fecisse, in Corinthiaca historia scriptum reliquit (si modo Eumeli illud opus est)

Ephyren Oceani filiam primam in iis finibus confedisse : Marathonem deinde Epopei filium, Aloëi Solis filij nepotem, patris iniquitatem, & contumeliam fugientem, in maritimam Atticæ partem coloniam deduxisse : Audita verò Epopei patris morte, in Peloponnesum reuersum, ac mox inter filios regno distributo; in Atticam redisse. Ab eius quidem filio Sicyone, Asopian: A Corintho verò Ephyreæ nomen accepisse. Corinthi in præsentia nulli iam sunt indigenæ: Est enim penes eos ciuitas, quos in coloniam Rōmani misere. Huius rei causa fuit Achæorum concilium, in quo cum Corinthii censerentur, & ipsi vnà cum cæteris bellum Romanis intulerunt, Critolai authoritatem secuti. Is enim & Achæos, & ex iis, qui sunt extra Peloponnesum, multos ad defectionem sollicitauit. Romani verò rerum potiti, & cæteræ Græciæ arma eripuerunt, & munitarum omnium vrbiū muros demoliti sunt. Deletam quidem à Mumio consule Corinthum, à Cæsare, à quo Ro. resp. quam nunc etiam retinet, formam accepit, restitutam ferunt: nam & Carthaginem etiam idem restituisse dicitur. In Corinthiaco agro vicus est, cui Cromion nomen, à Gromo Neptuni filio:

In eo

In eo educatum feruot Pityocampten cui
suus est inter Thesei ærumpas locus. Ope
ris index est pinus, quæ in ipso adhuc lito
re se progredientibus ostendit. Fuit hoc
ipso in loco, & Melicertæ ara, eò enim à
Delphine euectum puerum memorant,
quem cum offendisset expositum Sisyphus,
& humarit in Isthmo, & Isthmicos in eius
honorem ludos instituerit. In prima Isth
mi fronte locus est, vbi Sinis latro curua
tis ad terram diuersarum picearum ramis,
ad eos, quos pugnando vicisset arctis vtrin
que vinculis alligabat, vt cum in suam na
turam arbores redissent, miserabilem illi
in modum distraherentur: quo ipse postea
supplicij genere à Theseo affectus est. To
tam enim eam viam, quæ Athenas à Troë
zene ducit, Theseus à latrociniis perpurga
uit: Et iis quos iam nominaui intereptis,
& Epidauri Periphete, quæ Vulcano natum
putabant, quique in pugna ænea claua ute
batur. Isthmus autem ipse Corinthiacus, ma
ri vtrinque alluitur: Duobus eius latera
promontoriis terminantur, Cenchreis, &
Lechæo: Ea res interiorē regionē cōtinen
tem facit. Nam quicumque Peloponnesum
insulam facere conatus est morte oppres
sus, opus imperfectum reliquit. Quæ sanè
Isthmus fodi cœptus fuerit, operis extant
vestig

vestigia: Saxosa eius pars omnino tentata
 non fuit: quare situs adhuc sui naturam ser-
 uat. Alexandro quidem Philippi filio id
 vnum ex animi sententia non celsit, quod
 Mimantem fodere non poruit. Gnidios ve-
 rò ad Isthmum fodiendum aggressos ora-
 culum Pythij Apollinis deterruit: Tam sci-
 licet difficile est diuinitus attributam cer-
 ris rebus naturam humana arte superare.
 Quod verò Corinthij de terra sua prædi-
 cant non ipsi, opinor, primi cōmenti sunt:
 Nam ante eos Athenienses ad Atticam or-
 nandam Deorum contentionem memo-
 riæ prodiderunt. Ipsi quidem Corinthij
 Neptunum narrant in certamen cum Sole
 de regione descendisse: Disceptatorem in-
 ter eos Briareum fuisse, qui cum Isthmum
 Neptuno, Soli verò promontorium, quod
 vrbi imminet, adiudicasset, ex eo Isthmū
 Neptuni fuisse: Insignia verò illic opera,
 theatrum, & stadiū ē candido lapide. Quā
 ad ipsum dei sanum aditus est, vna in par-
 te athletarum positæ sunt statuae, qui victo-
 res in Isthmiis renuntiati fuere: In altera
 pinus consistæ, & earum multæ quasi ad re-
 ctam lineam. In templo, quod modica sa-
 nè magnitudine est, ænei stant tritones, &
 in antica eius parte, pronaon appellant,
 Neptuni signa duo, Amphitrites vnum,
 ipsum

ipsum etiam mare æneum. Quæ intus sunt, dedicauit ætate nostra Herodes Athenienſis, equos quatuor inauratos, præter ungulas tamen, quæ ex ebore sunt: Et iuxta equos tritones duos aureos ad pubem vsque nam reliqua eburna sunt. In curru ſtant Amphitrite, & Neptunus, & reſus Delphini inſiſtit Palæmon puer, ebore & auro hæc etiam expolita: In media baſi, quæ curru ſuſtinet, mare expreſſum, & ex eo emergens Venus: Aſſiſtunt vtrique Nymphæ, quæ Nereides appellantur, quibus & in aliis Græciæ locis aras dedicatas noui, cum ſoli lucos illis Pæmenæi conſecrarim, vbi & Achilli honores habentur. Apud Doros in Gabalis ſanctiſſimum eſt templum: Extat in eo peplus, quæ filio Alcæoni ſumpſiſſe Etiphylen Græci dicunt. In eadem baſi Neptunū, in ſculpti ſunt etiam Tyndari filij, quod ſalutaria creduntur nauibus, & vectoribus numina. Tranquillitatis præterea illi & maris ſimulachrum, & equus deinde, cuius, quæ ſunt infra pectus partes, ceti figuram præferūt. Inò ad hæc, Bellerophontes, & equus Pegasus. Intra templi ſeptum eſt Portuni ædes, in qua ſigna ſunt Neptunus Matura, & ipſe Portunus. Eſt & cella, quod penetrale appellant. aditus eſt ad eam ſub terra

terraneus. ibi verò Portunum latere aiūt:
 Ac si quis vel ciuis, vel hospes eo in loco pe-
 ierit, quia periurij pœnas det, effugere
 nulla ratione queat. Est etiam verus,
 quam Cyclosum appellant, ara, ad quam
 Cyclopius diuinam rem faciunt: Sepul-
 chra verò aut Sisyphi, aut Nelei ubi nam
 sint, vt maximè Eumeli carmina perlegas
 non possis depræbendere. Nam & si Ne-
 leum sint qui tradant, cum Corinthum ve-
 nisset, morbo, vitæ extremum diem clau-
 sisse, & circa Isthmum sepultum: Eius ta-
 men monimētum neque Nestori quidem
 ipsi à Sisypho monstratum ferunt, ac pla-
 nè ignotum esse omnibus expedire. Sisy-
 phum ipsum sepultum quidem in Isthmo,
 sed eius sepulchrum paucis omnino, qui
 æquales eius fuere, notum fuisse. Isthmici
 ludi ne excisa quidem à Mumio Corin-
 tho, intermissi sunt. Sed cum in ipsa urbis
 vastitate, vt eos faciundos curarent, datum
 negocium fuisset Sicyoniis Restituta Co-
 rintho ad eos, qui nunc sunt, inquilinos
 pristinus honos rediit. Corinthiorum na-
 talibus Leches, & Cenchrias nomina de-
 dēre, quos Neptuno ex Pirene Achēloi fi-
 lia genitos credunt: Quanquam iis car-
 minibus, quæ magnæ Eoæ sunt appella-
 tæ, Oebali fuisse filiam Pirenen proditum
 est. In Lechæo Neptuni templum est

cum signo æneo. In via, quæ ab Isthmo ad Cenchræum ducit Dianæ templum est, & signum peruetus ligneum. In ipso Cenchræo Veneris delubrum, & marmoreum signum: In maris ferè alluie Neptuni ex ære. In altero verò portus cornu, Aesculapij, & Iſidis sana. Cenchræo è regione sunt Helenæ balneæ. Aqua è saxo in mare defluit, multa illa quidem, & falsa, nihilo calidior quàm quæ igni primum intepuerit. Quà verò aduerso cliuo ad Corinthum acceditur, & alij sunt in via tumuli, & ad ipsam portam Diogenis Sino-pensis, quem Græci canem appellarūt. Maxime suburbanus is lucus est, cui Craneo nomen. In eo Bellerophontis fanum est, & Veneris Melanidis delubrum, Laidis etiam sepulchrum, cui læna insculpta est, prioribus pedibus arietem tenens. Ostenditur etiam in Thessalia Laidis monimentum: Venisse enim in Thessaliam dicitur, Hippostratum amatorem suum secuta. Primum quidem ab Hyccaris, Siciliae id oppidum est, à Niciæ militibus captam, Corinthum deinde, ab eo cui vendita est, adductam, meretrices aiunt longe omnes ætatis suæ corporis forma anteisse. Tantæ verò fuit Corinthiis admirationi, vt nunc etiam de Laide certent. Multa in vire
præcl

præclara opera , quæ partim reliquæ sunt antiquitatis , partium verò florente posterioribus ætatibus Corinthiorum ciuitate facta suar. In foro , vbi plurima sunt templa , Diana est Ephesiâ cognomento , & Liberî patris signa duo lignea inaurata , præter ora tamen , quæ minio oblita sunt : Lyſium alterum , alterum Baccheum nominant. Quæ de iis signis peruagata sunt vulgi sermonibus & ipse scribam. Pentheum aiunt cum Liberum patrem multis contumeliis vexaret , & alia insolenter facere ausum , & postremo , vt foeminarum operta sacra specularetur ad Cythæronem profectum , in arborem ascendisse , atque inde omnia cōspicatum. Quod cum Bacchæ animaduertissent impetu facto viuentem eum lacerasse , ac membratim discerpsisse : Corinthij redditum sibi oraculum narrant , vt eam arborem quærerent , & inuentæ diuinos honores haberent : Illius igitur oraculi monitu se imagines illas faciundas curasse. Est præterea Fortunæ ædes , cuius signum recto statu è Pario lapide. Templum adiunctum est Dis omnibus dicatum. Proximè erectus est aquæ ductus , cui insistit Neptunus ex ære , sub cuius pedibus Delphinus aquâ profundit. Est etiam ex ære Apollo cognō

gnomento Clarius, & Venus Hermogenis Cytherij opus. Sunt & Mercurij signa duo & ipsa ex ære, & recto statu: sed eorum alterum cellam suam habet. Iouis verò sub dino posita signa tria, quorum vnum cognomen non habet, alterum Terrestrem, tertium Celissimum nuncupant. In medio foro est Minerva ex ære, in cuius basi Musæ insculptæ sunt. Ultra forum Octavia ædes est Augusti sororis, qui Casari in imperium Ro. successit, ei nempe, à quo est Corinthus restituta. Cum è foro exieris Lechæum versus, vestibula videas, ac super ipsis inauratos currus duos, quorum altero Phærbon Solis filius, altero Sol ipse vehi videtur. Intra propylæa verò ingressis, ad dexteram est Hercules æneus: Ab eo aditus est ad Pirené fontē, de quo fabulis vulgatū, Pirenen Nympham cum filium Cenchriam lugeret, quem Diana per imprudentiam occiderat, tantam profudisse lachrymarum vim, vt in fontem sui nominis conuersa fuerit. Ornatus fons est candido marmore, in eo cellula excisa, è quibus tanquam è speluncis in patulum, ac subdialem alueum aqua profluit gustatu suavis, & qua æs Corinthium candens immergi autumant, cum alioqui nulum habeant æs Corinthij. Est autem &

Apollinis ad Pirenem signum, & septum,
in quo pictum Vlyssis in procos facinus.
Rursus in via, quæ ad Lechæum recta iter
est, Mercurius ex ære sedens visitur, cui as-
sistit aries, quod vnus præ cæteris Mercu-
rius greges tueri, & augere existimatur:
Quam rem Homerus in Iliade significat.

*Hic sibi natus erat pecoris ditissime Phorba,
Quem sibi præ cunctis carum Cyllenia proles
Ditabat Tencris.*

Nam quæ cognita in magnæ matris int-
ris mihi sunt de Mercurio & ariete consul-
to reticeo. Post Mercurij signum Neptu-
nus est & Matuta, & delphine vestus Por-
tunus. Balneæ verò passim Corinthiis, &
aliæ è publica pecunia extractæ, & quas
impensa sua Adrianus imp. exædificauit:
Quæ verò omnium sunt nobilissimæ pro-
pe Neptuni, eas Eurycles Spartanus con-
didit: Et cum aliis lapidibus, tum verò
eo, qui in Crocis Laconici agri vico excidi-
tur, exornauit: Ad læuam, aditus, Neptu-
nus, secundum eum venatricis habitu Dia-
na stat. Aquæ ductus multi in diuersis vr-
bis regionibus (luculenta enim Corin-
thiis perennium aquarum copia suppedi-
tat) & is, quem ducta è Stempbylo aqua
erig

erigendum curauit Adrianus. Quæ spectentur dignissima sunt, vbi à Dianæ signo discesseris, Bellerophontes, & ex ipsa Pegasi equi vngula manans aqua. Alteram verò qui viam tenuerint à foro Sicyoniam versus, Appollinis ædem, cum aneo signo videant: Et modico hinc intervallo fontem qui Glaucēs dicitur, quòd in illum se Glaucē abiecit, salutarem sibi aquam fore sperans contra Medæ veneficia. Supra fontem hunc ædes est, quod Odeum appellant: Proximum ei Medæ filiorum sepulchrum, quorum nomina, Merimerus, & Pheres. Lapidibus verò à Corinthiis obrutos memorant, propter ea quæ à matre Glaucē munera attulerunt. Sed enim quòd per vim oppressi innocentes fuere, nece sua illis Corinthiorum liberi pœnas dederunt ex oraculo, & solennia illis sacra fieri cœpta, Pauorifque imago dedicata: Extat illa hac etiam ætate muliebri habitu ad terrorem quàm maximè efficta. Deleta verò à Romanis Corintho, & indigenis male multatis, pristinum sacrificandi morem coloni non retinuerunt: Neque amplius illis pueri aut crinem tondent, aut obsoletam vestem induunt. Medeam quidem ipsam cum Athenas venisset, Aegæus in matri-

monio habuit: Sed insidiis, quas The-
seo fecerat, detectis, in Asiæ eam partem,
quæ tunc Aria vocabatur, profugit: ubi
de se Medis nomen dedit. Iam filium,
quem secum in Arios abduxit, Aegeo ge-
nitum tradunt, Medoq; ei nomen fuisse:
Hellanicus tamen Polyxenum nuncupat,
& patrem ei Iasonem fuisse scribit.
Carmina Græci habent, quæ Naupactia
nominant: In illis scriptum extat Iasonem post
Pelix mortem Corcyram migrasse, ibique
Mermerum eius filium, in continenti ea, quæ
est regione est, venantem, à læna interfectum.
Cinxrion Lacedæmonius (nam & is Gentili-
tates versibus mandavit) Medum & Eriopen
filiam suscepisse Iasonem ex Medea,
scriptum reliquit, neque amplius quidquam,
quod ad pueros pertineat. At Eumelus
Solem dicit Aloë A sopiam terram,
Ephyræam Acetæ tradidisse: Aceren dein-
de Colchos profectum Buno regnū suum
commendasse: Bunum ipsum Mercurio
ex Alcidadea genitum, qui cum è vita de-
cessisset, Epopeum Aloëi filium Ephyræo-
rum imperiū obtinuisse: Deinde verò cum
Corinthus Marathonis filius nullos reli-
quisset liberos, Corinthios ex Iolco Me-
deā in regnū vocasse: Eā verò Iasonē regni
compo

compotem fecisse, ac filios quidem peperisse, sed in lucem quidquid edidisset, in Iunonis fano occultare solitam, quòd nempe immortales futuros sibi persuaserat: Verum cum neque id ex voto euenisset, & re comperta, Iason non modo deprecanti veniam non dedisset, sed ea relicta Iolcon reuertisset, & ipsam Corintho profectam Sisypho imperium tradidisse. Hæc perinde, ut mihi comperta sunt, exposui. A sepulchro non multum distat Frenatricis Minervæ (Chalinitida appellant) fanum: Minervam etenim aiunt præ cæteris dis Bellerophonti cum aliis in rebus opitulatam, tum verò à se domitum, fræno iam imposito, Pegasum dedisse. Ligneum est deæ signum, os tamen, manus, & imi pedes è candido lapide sunt: Neque verò Bellerophonem regnum Corinthiorum unquam possedisse, sed in Præti Argivorum regis potestate fuisse, & ipse ut credam facile adduci possum, ac nihilominus, qui Homeri carmina non indiligenter legerit: Satis etiã constat tenente iam Lyciam Bellerophonte, Corinthios perpetuo iis, qui aut Argis, aut Mycenis rerum summæ præessent, paruisse, quando priuatim ipsi nullum ad Troiam ducem miserunt, sed Agamemnonis signa, & auspicia secuti, eius expedi-

tionis participes fuere. Sisyphus quidem non Glaucum duntaxat Bellerophontis patrem genuit, sed præter eum, Ornytionem etiam, & post hunc Therсандrum, & Almun suscepit. Ornytione Phocus natus, Neptuni tamen creditus: Is Thyrazam in ea regione, quæ nunc Phocis dicitur, Coloniā deduxit: Thoas eius frater nati minor Corinthi mansit: Eo Demophon, Demophonte Propodas, Propoda Doridas, & Hyanthidas geniti sunt. His regnantibus Dorienſes exercitum duce Alere Hippotæ filio, Phylantis nepote, Antiochi pronepote, & Herculis abnepote, contra Corinthum duxerunt: Ibi Doridas, & Hyanthidas regno Aletæ tradito, ipsi Corinthi manserunt: At plebs prælio victa sedibus suis pulsa est: Aletes ipse, & eius posteritas ætates quinque vsque ad Bacchin Prumnidis filium regnū tenuit: Aetates totidem Bacchidæ vsque ad Telesten Aristodemi filium, quo ab Arieo, & Perante de medio sublato, regno finis impositus: Prytanei enim deinceps ex Bacchidarum gente summæ rei præfuerunt. Hos tyrannide occupata, Cypselus Ectionis filius oppressit. Nepos Cypselus fuit Melanis Antaſi filij. Melana quondam ex Gonnſa oppido, quod supra,
Sicyo

Sicyonem est, Corinthum deducendæ Colomæ causa cum Doriensibus profectum, Aletes primum ex quodam oraculo in aliam Græciæ partem dimisit. Deinde verò mutata sententia & oraculo neglecto, eum sibi socium, & contubernalem ascivit. Atque hac casuum varietate Corinthiorum reges iactatos comperi. Templum verò Mineræ Frenatricis iuxta theatrum est, & ei proximum Herculis nudo corpore ligneum signum, quod à Dædalo factum, tradunt: Ac Dedali quidem opera rudia sunt, neque aspectu decora, sed quæ numen veluti quoddam præ se ferant. Supra theatrum templum est Iouis, quem Capitolinum, Romanorum voce, Græca lingua Coryphæum recte appellaris. Ab hoc theatro satis multum distat priscum gymnasium, & fons, quam Lernam vocant: Incingitur is columnis, atque item sedilibus plane appositis ad eos excipientes, qui æstate frigus captatum veniant. Coniuncta sunt cum ipso fere gymnasio, decorum delubra duo, Iouis alterum, alterum Aesculapij: Aesculapius ipse & Hygea è candido lapide sunt: nam Iuppiter æneus est. Iam qui in Acrocorinthum ascendant (montis id iugum est vrbi imminens, quod Soli in disceptatione Briareum, Ve-

neri Solem cōcessisse narrant Corinthij.) Sed in Acrocorinthum qui ascendant, sana dno Ifidis videant, alterum Pelagiæ alterum verò Aegyptiæ cognomēto: Totidem Serapidis, quorum alterum Canopitani appellant: Sunt deinceps Solis aræ, Necessitatis & Violentiæ ædes, in quam ingredi fas esse negant. Supra eam, matris Deūm delubrum, columna, solium, vtrunque lapideum. In Parcarum verò Cereris & Proserpinæ æde signa aperta non sunt. Eadem in parte est Bunæ Iunonis templum, à Buno Mercurij filio dedicatum, à quo & Dea cognomen accepit. Iam in ipso ad Acrocorinthum aditu delubrū est Veneris: Signa in eo, ipsa dea armata, Sol, & Cupido arcum tenens. Fontem verò eū, qui à tergo delubri est, concessum aiunt ab Asopo Sisypho, quòd cum raptam à Ioue Aeginanā sciret Asopi filiam, tum demum indicaturum dixerit, cum in ipsa Acrocorintho perennem aquam haberet: Quare cum Asopus, ne recusare amplius posset, fontem dedisset, indicavit scilicet ille, & eius indicij si satis id credi potest, pœnas aiunt apud inferos dare. Audiui etiam qui dicerent eum fontem Pirenem esse, & aquam ex eo in oppidum defluere. Nam Asopus amnis suos habet in Phliasiōrum finib

finibus ortus, atque inde per Sicyoniorum agrum lapsus, in mare iuxta Corinthum exit. Filias verò Asopo Phliasij fuisse dicunt, Corcyran, Aeginam, Theben, & à prioribus duabus insulas eas, quarum altera ante Scheria, Oenone altera sit appellata novum nomen accepisse, à tertia Theben, quæ sub Cadmea est, nominatam: Thebani tamen id minime confitentur: Eam enim Theben Bæotii fuisse non Phliasij Asophi contendunt. De flumine verò Asopo eadem à Phlasiis, & Sicyoniis traduntur, esse non indigenam, sed advenam amnem. Mæandrum etenim à Cælenis per Phrygiam & Cariam in mare ad Miletum erumpere, inde in Peloponnesum subterfluere, atque illic Asopum fieri. Neque verò ab hac opinione dissident: quæ à Deliis me audisse memoria teneo: Inopum amnem è Nilo occulto meatu ad se pervenire. Quin & Nilum fama est Euphraten esse, qui vbi paludi immersus diu latuerit, supra Aethiopas Nilus euadat. Hæc de Asopo mihi audita sunt. Ab Acrocorintho, qua in montanam partem diuertitur, est porta Teneatica, & Lucinæ fanum. Oppidum quæ Tenea dicitur stadia ferme l. x. hinc distat: Oppidani se Troianos fuisse affirmant, qui ca-

ptiui è Tenedo à Græcis abducti cum locum ab Agamemnone acceptum teneant: Et illi quidem Apollinem in primis venerantur. A Corintho verò, qui mediterranea parte reliqua, recta Sicyonem versus contendant, non longe ab urbe templum ad via læuam incensum videant. Fuerunt Corinthiorum fides multis aliis bellis infestis, per quæ veri potest videri simile, cum sacra, cum profana ædificia in suburbanis igni fuisse consumpta. Hoc certe templum Apollinis esse, & à Pyrro Achillis filio exustum ferunt. Audiui autem & aliud de eo quiddam huiusmodi, ædem hanc Ioui Olympio Corinthios erexisse, eamque subito incendio, incertum vnde igni immisso, conflagrasse. Sycionijs (sunt enim in hac parte Corinthiis finitimi) hoc de originibus suis commemorant. Extitisse primum in ea regione Aegialeum indigenam, atque eo regnante, eam Peloponnesi partem, quæ Aegialus hoc etiam tempore nuncupatur, nomen sumpsisse. Ac illum quidem plano loco oppidum, cui Agialeæ nomen, munisse: Fuisse verò ibi arcem, quo loco nunc Mineræ templum est: Aegialeo patre Europen datum, Europe Telchinen: Huic filium Apin fuisse, cuius ante Pelopis in Olimpiam aduentum, eò usque

vsque opes creuerint , vt ea tota regio,
quæ intra Isthmum est , ab eo fuerit A-
pia nuncupata : Iam verò Apis Thelxio-
nem suscepit , Thelxione ortus Aegyros,
Aegyro Thurimachus. Thurimacho Leu-
cippus , Leucippo virilis proles non fuit.
Filia vnica Calchinia : Eam è Neptuno pue-
rum peperisse , quem Leucippus sublatum ,
& eductum regni successorem moriens
reliquerit : Nomen huic Perato fuisse ,
de cuius filio Plemnæo , quæ memoriæ
prodita sunt planè miraculo mihi ad-
scribenda videntur : Nam cum omnes
quæ ei nascebantur filij in primo vagi-
tu animam agerent , postremo Plemnæi
vicem miseratam Cererem , ad eius v-
xorem peregrinæ ornatu venisse memo-
rant , eique Orthopolin recens natum
educasse : Orthopolidi filia fuit Chry-
sorthæ , quam ex Apolline peperisse Co-
ronum pro certo habent : Coronæ or-
tus Corax , & eo natu minor Lame-
don : Coracæ verò sine liberis mortuo,
Epopeus , qui id temporis è Thessalia ve-
nerat , imperium sibi vindicauit. Hoc
primum regnante hostilem exercitum
tradunt in fines suos inuasisse , cum ante
perpetua pace vsi fuissent : Eius verò belli
huiuscemodi causa prohibetur. Antiope
Nyctæa

Nyctei filix celebre fuit ob formæ excellentiam apud Græcos nomen, quam fama proditum etiam est non Nycteo, sed Asopo amne, qui Thebani, & Platæensis agri fines interfecat, genitam. Eam Epopeus, quòd ante uxorem sibi petisset, libidine & petulantia impulsus rapit: Hanc iniuriam cum armis Thebani persequerentur, commisso prælio, Nycteus vulnus accepit. Ipse etiam Epopeus saucius ex acie, victoria tamen potius, discessit: Nycteus, cum sui eum Thebas reportassent, non ita multo post moriens regni administrationem Lyco fratri ad tempus reliquit, Labdaco Polidori filio, Cadmi nepote, cuius ipse ante tutor fuerat, in eius tutelâ tradito. A quo multis precibus contendit, ut maiore exercitu in Aegialean ducto Epopeum vlcisceretur, atque ipsam etiam Antiopen, si capere posset, male mulctaret. Epopeus interea pro victoria dis gratulatus, ludisque & sacris eo nomine peractis, Mineræ templum erexit: Ac opere iam absoluto deam est precatus, sibi signum aliquod ut daret, num ei accepta fuisset fani dedicatio. Starem itaque oleum tradunt ante templum diuinitus fluxisse. Verum & ipse Epopeus paulo post ex vulnere negligentius curato diem suum obiit: Quo factum est ut belli

causa

causa remota fuerit. Siquidem Lamedon^s qui in regnum ei successit ultro Antiopē Lyco reddidit, quæ cum Thebas reduceretur, in ipsa quæ Eleutheræ ducit via, partu leuata est: Qua de re versus hosce fecit Agis Amphiptolemi filius.

*Antiopæ peperit Zethum, atque Amphionæ
dium,*

Asopo celerè currenti vortice nata

*Iuppiter hos genuitque simul regnator E-
popeus.*

Sed hos ad angustiores multo natales retulit Homerus cum Thebas ab illis primum conditas dixerit, quippe qui vti mihi videtur inferiorem urbem à Cadmea distinguat. Lamedon quidem regno inito uxorem Atheniensem duxit pleno Clytij filiam: Bello mox contra Achæos Archandrum, & Architelen suscepto, ex Attica belli gerendi sibi socium Sicyonem adsciuit, data ei in matrimonium Zeuxippe filia, à quo postea iam regnum adeptæ & regio tota Sicvonia, & urbs, quæ ante Aegiale fuit, Sicyon nuncupata est: Ac Sicyonem quidem ipsum non Marathone Epopei filio, sed Metione Erechthei geritum ferunt, quibus Asus assentitur. Nam Hesiodus Erechtheo illum, Ibycus Pelopi attribuit. E Sicyone verò
Chtho

Chthonophyle gignitur, quæ Mercurio Polybum peperit rex eadēque, & Phlian te Liberi patris filio, qui habuit eam in matrinonio, Androdamas nascitur. At Polybus Lysianassam filiam Talao Biantis filio Argivorum regi locavit. Ad Polybum Adrastus Argus eiectus Sicyonem confugit, eoque mortuo regnū ipse adiit. Post Adraſti deinde in patriam reditum, Ianiſcus Clytije eius nepos, cuius filia cum Lamedonte fuerat, ex Attica veniens regnum inſit, à cuius obitu Phæſtus è filiis Herculis vnus (vt vulgo ferebatur) regnat.

Sed cum is ex oraculi reſponſo in Cretam migraret, Zeuxippus Appollinis è Syllide nymp̃ha filius regnum dicitur obtinuiſſe. Qui cum deceſſiſſet, Agamemnon, Sicyoniis, & ipſi regi Hyppolyto Rhopali filio, Phæſti nepoti bellum intulit. Is opibus diſſiſus ſuis, Agamemnonis, & Mycenæorum ſe imperata facturum ſpondit.

Hyppolyto Laceſtades filius fuit, quo regnante, Tamphalcos Temeni filius cum Dorienſibus Sicionem nocturno impetu occupavit. In Hippolytum tamen, quòd ex Herculis nepotibus eſſet, nihil acerbè, aut crudeliter commiſit. Quinimo imperium cum eo communicavit. Ex eo Sicyonijs Dorienſes facti, & inter Argi-
uos

nos censerī cœpti. Aegialei verò in campis sitam urbem cum Demetrius Antigoni filius euertisset, vetustæ arcis urbem, quæ nunc permanet, adiunxit. Et causam quidem, quamobrem tantopere Sicyoniorum opes attritæ fuerint, non facile quis, etiam si studiose quæsierit, inuenire possit. Quare id quod Homerus de Ioue dixit, pro causa esto.

Urbes qui multas à celsò culmine vertit.

Iam verò magnis cum cladibus Sicyonij afflictī essent, ipsam urbem terræmotus ad solitudinem, & vastitatem redegit. Ac tunc multa, quæ admirationi fuerant, opera interierunt. Eodē verò casu Carix, & Lyciæ urbes magnis calamitatibus, affectæ, & Rhodus in primis insula tam vehementer concessa est, ut Sibyllæ vaticinatio Rhodī sit exitio comprobata. Quæ ex Corinthiaco agro in Sicionium iter est, Lyci Messenij monumentum extat: quicumque ille fuerit. Neque enim Lycum ego vllum Messenium comperio, qui vel in quinquertio se exercuerit, vel in Olympicis ludis palmantulerit. Est hoc quidem monumentum terræ tumulus. Ad hunc enim formæmodum suorum cadavera conduunt Sicyonij: Corpus terra contegunt, deinde
lapis

lapidea basi extructa columnas erigunt, quibus fastigia, vel ut Græci vocant, æquilas imponunt: eadem prope specie, qua sunt templorum culmina. Inscribunt verò sepulchris plane nihil, sed eius, quem extulerunt nomen appellantes, patris mentione prætermissa, illum valere iubent. Iam verò post Lyci monumentum trans Aso-pum, ad dexteram Olympium est. Ad viæ læuam modico interuallo sepulchrum Eupolidis Atheniensis Comœdiarum scriptoris. Hinc qui progressi fuerint, ad ipsam quasi urbem à diuerticulo redituri, Xenodices: quæ è partu mortua est, monumentum videant. Illud quidem non eadem est forma, qua sepulchra faciunt Sicyonij. In eo enim in quo pingi posset locus relictus est, & pictura sane, vti alia quævis, est quæ spectetur dignissima. Porro hinc qui processerint sepulchrum inuenient Sicyoniis extructum iis, qui ad Pellem, ad Dymen Achæorum ad Megalopolim, & ad Selsiam mortem oppetierunt, De quibus posterius omnia exponentur plenissime. Ad portâ fons est in specu, cuius aqua non è terra scaturit, sed è specus fastigio manat, qua de re Stazusan nuncupant. In arce, quæ nunc extat, Fortunæ Acrææ ædes, & secundum id Castorû numinum

num ipsorum è ligno utrobique signa sunt. In theatri, quod infra arcem ædificatum est, Scæna, viri scutum tenentis statua visitur, quam Arati Cliniaë esse dicunt: Nō longe à theatro Liberi patris templum est, dei signum ex ebore, & circa eum Bacchæ è candido lapide. Has quidem sacras feminas esse dicunt, Liberi patris instinctu afflatas : Alia signa Sicyonij in sacratio condita habent. Hæc quotannis stata nocte, in Bacchi templum deportant, ex eo loco, quod Cosmeterium, id est pompæ cellarium, nuncupant : His faces accensas præferunt, & patriis cantibus pompam prosequuntur. Pompæ veluti dux est, quem Bacchæum nominant, ab Androdamante (ut ipsi dicunt) Phliantis filio dictus. Portatur post eum Lysius, quem Thebis Pythiæ monitu Phanes huc dicitur transtulisse. Venit quidem Phanes Sicyonem eodem tempore, quo Aristomachus Cleodami filius. Ab oraculo enim ipsi edito cum aberrasset, à reditus itidem in Peloponnesum præstituto tempore aberravit. Qua à Liberi patris in forum descenditur, ad dexteram Dianæ templum Liminæ est, cuius tectum vetustate collapsum esse, facile est aspicienti cognoscere. De signo verò deæ, neque fuerit ne aliunde

deportatum, neque quo casu corruptum sit, quicquam afferunt. In foro Pithûs Suadelæ ædes est. Suadelam verò hac de causa colere instituerunt. Apollo, & Diana Pythone cæso ut se expiarent venisse Aegialen tradunt, sed incusso terrore, eo ipso in vico, qui nunc Phobus dicitur, in Cretam ad Carmanorem diuertisse, ac statim pestilentem morbum Aegialensibus immissum, quem depelli non posse vates monuerunt ni Apollo, & Diana placarentur. Missos itaque pueros septem, actotidem virgines ad Sythan amnem supplicum ornatu, quorum precatione persuasos deos in arcem venisse: Eo itaq; in loco, quo primum venere, Suadelæ ædem dicatam. Idem verò ritus hoc etiam tempore servatur. Pueri enim festo Apollinis die ad Sythan veniunt, ac deorum signa in ædem Suadelæ deportant, deinde in tēplo Apollinis ea reponunt. Ac ipsum quidem templum, quod hoc tempore extat, in foro est: Vetustum vero à Præto dedicatum tradunt, quo in loco eius filia furoris morbo liberata sunt. Addunt Meleægrum in hoc ipso templo hastam posuisse, qua aprum Calydonium confecerat. In eodem etiam templo dedicatas fuisse Marfyæ tibias.

Post aduersum enim Sileni casum, eas

Mar

Marsyas amnem in Mæandrum, deinde in Asopum detulisse. Eiectas inde in agrum Sicyonium, pastorem quendam sustulisse, & Apollini dicasse. Ex iis donariis nullum sanè incendium illud, quo templum consumpsit, reliquum fecit. Nam quæ extant ætate mea cum templum, tum signum Pithocles dedicavit. Quod verò sanum iuxta Suadelæ ædē Romanis imperatoribus consecratum est, fuit olim Cleonis tyranni domus. Nam Clisthenes Aristonymi filius, Pyrrhonis nepos, tyrannidē tenuit quamdiu inferiorem urbem Sicyonij incoluerunt. Cleonis in ea, quæ nunc manet, urbe dominatus fuit. Ante Cleonis domum heroicum est Arati monimentum, qui rerum gestarum gloria æquales omnes vicit suos, de quo hæc potissimum commemorari possunt. Post Cleonis mortem, tam effrenata civitatis principes incessit dominandi cupiditas, ut eorum duo eodem tempore tyrannidem inuaserint, Euthydemus, & Timoclidas: Quibus ejectis, populus summæ rerum Clinian Arati patrem præfecit. Verum non multis post annis, cum Clinias è vita iam excessisset, ad tyrannidem accessit Abantidas: Quo dominante Aratus, vel quòd ab eo ejectus fuerit, vel quòd voluntate sua cesserit, in

exilium abiit. Ipsum certe Abantidan ciues trucidarunt. Dominatum tamen eius pater Paseas occupavit, quē mox cum Nicocles sustulisset, ipse sibi tyrannidem vindicavit. Hunc Aratus comparata exulum & Argiuorum conductitiorum militum manu, pellere adortus, cum ad muros nocte accessisset, præsidium partim fefellit, partim vi superavit. Atque ita oppido potitus, assumpta plebe summa cum celeritate ad tyranni domum accurrit, quam non magno utrique negotio cepit, sed Nicocles furtim est elapsus. Tum Aratus civitatis liberam administrationem Sicyoniis tradidit. Domos & prædia, quæ diuendita fuerant emptoribus pretio dissoluto, exulibus cum reddidisset, dissidiorum & controuersiarum causas concordia constituta sustulit: Idēque cum Macedones, Antigono Philippi acceptam à Demetrio eius patre tutelam gerente, Græcis omnibus formidolosi essent, Sicyonios, tametsi Dores erant, cum Achæorum concilio coniunxit. Imperator verò ab Achæis declaratus, exercitum contra Amphissenenses duxit, & Aetolorum fines ingressus, agrum populatus est: Corinthum mox, eam tenente Antigono cum Macedonum præsidio, subito imperu,

& pugna commissa, cum alios multos, tum ipsum præsidij ducem Persæum, Zenonis Mnaseę filij philosophi auditorem occidit. Corinthum itaque cum Aratus liberasset, addiderunt se ad Achæorum concilium Epidaurij, ac Troëzenij, qui Argolicum litus incolunt, quique extra Isthmum sunt Megarēses. Quare cum Achęis Protemæus societatem colit. Lacedæmonij verò Agidem Eudamidæ filium regem suum secuti, subita excursione Pellene occuparunt. Verum Arato superveniente prælio victi, relicta Pellene domum se certis conditionibus receperunt. Ibi Aratus cum Peloponnesiacæ res prosperos habuissent successus, indignum ratus negligenter ferre Piræum, Munychiam, Salaminem, & Sunium à Macedonibus teneri, neq; tamen speraret per vim inde eos ejici posse, Diogenem præsidiorū præfectum adduxit, ut talentis c. l. acceptis, ea loca dederet: Ipse quidem eius pecuniæ sextantem Atheniensibus dedit. Tersuasit etiam Aristomacho Argis dominantibus, ut popularem remp. Argiuis redderet, eamque cum Achæorum concilio coniungeret. Idem Mantineam à Macedonibus occupatam cepit. Sed enim hominibus haud quaquā ex animi sententia cun-

Ita eueniunt: Quandoquidem Aratum necessitas impulit, ut se ad Antigoni Macedonum regis societatem adiungeret. Res ita gesta est. Cleomenes Leonidæ filius, Cleonymi nepos, Spartę regnum adeptus, Pausaniam sibi imitandum proposuit: Nempe qui & tyrannidem appetiit, & legibus ante sancitis sibi standum non putauit: Verum ut qui ferocior fuit multo, & minus vitæ retinendæ anidus, per animi elationem & audaciam breui omnia perdidit. Nam & ex altera familia Eurydamidam regem adhuc impuberē per Ephoros venereo de medio sustulit: Ad fratrēque suum Epiclidam imperium transtulit: Et senatus autoritatē euersa, Patronomos quasi dixeris patriarum legum auctores, pro eo ordine, quò a se ipsam duntaxat nomen instituit: Mox rerum utique maiorum, & toti Græciæ imperandi cupiditate incitatus, Achæis prius bellum intulit: Vel quòd victos, fore sibi auxilio sperabat, vel quòd suis eos conatibus impedimento esse nolebat: Atque eos quidē ad Dymen (qui vicus supra agros Arati eius ipsius fuit, qui tunc Achæis imperabat) prælio vicit: Aratum itaque coegit Achæis, & Sicyon ipsi metuentem Antigoni in auxiliū accersere: Cleomenes enim

enim pace Antigoni violata, cum alia multa aperte præter fœderis conditiones fecerat: Tum verò Megalopolitanos sedibus expulerat: Quare cū Antigonus in Peloponnesum transisset, Achai ad Selaſian cum Cleomene signa contulerunt: Quo victo, & Selaſian diſpuerunt, & ipſam etiam Lacedæmonem expugnarunt. Lacedæmoniis verò Antigonus & Achai: priſtinam reiſ. formam reddidit. De Leonidæ verò liberis Epiclidas in pugna cecidit: Cleomenes, cum in Aegyptū fuſiſſet, honorifice primum eſt à Ptolemæo acceptus, at deinde in vincula coniectus, eo crimine damnatus eſt, quòd aduerſus regē Aegyptios concitaſſet: Et is ſane tunc effugit. Sed mox cum Alexandrinis noui tumultus author exiſtiſſet, iterum comprehenſus mortem ſibi conſciuit: Cuius caſu Lacedæmoniæ regio dominatu liberata, ad huc vſq; diem, eius, quam tunc inſtituerunt, reiſ. veſtigia retinent. Arato Antigonus vt de ſe benemerito viro, & rerum geſtarum gloria inſigoi, perpetuam præſtitit beneuolentiam. At cum Philippus cum iam regnare cœpiſſet, quòd multa, quæ ille agebat, in eos quibus præerat, iracundius, Aratus non probabat: ac ſæpe etiam animi impetu vehementius concitatum coherce-

bat, nihil tale timentem veneno dato necauit: Eius quidem cadauer Aegio, vbi supremum diem clauferat, Sicyonem relatum, magnifice sepultum est: Et hac ipsa etiam ætate heroicum eius monumentum Arateum nuncupant. Idem verò Philippus eodem necis genere oratores duos Athenienses, Eurycliden, & Myconē, qui apud populum dicendo non parum valebant, tollendos curauit: Sed ipsi etiam Philippo mortiferum poculum perniciem fuit allaturum, Nam cum alterum ex eius filiis, Demetrium, natu minor Perseus veneno peremisset, ipse animi ægritudine consumptus est: Quod exposui ad eam sententiā diuinitus ab Hesiodo versu prolatam, animum referens, malum cōsiliū in ipsum met primum authorem vertere. Post Arati monumentum ara est Isthmio Neptuno dicata: Sunt item Melichij Iouis, & Dianæ, cui Patroæ cognomentum, rudia, & sine vlla arte facta signa: Melichius pyramidis Patroæ columnæ figuram habet. Eodem in loco curiam ædificarunt, & porticum, cui à conditore nomen Clistheniæ: Eam enim de manubiis extruxit Clisthenes, cum belli contra Scironem gesti socius Amphistryonibus fuisset In subdiali fori parte Iupiter æneus spectatur Lysippi,

pi, proxima Diana inaurata. Nec longe
abest Apollinis sacellum, Licæi cogno-
mêto, quod vetustate iam collapsum, nihil
omnino spectandum præbet. Cognominis
huiusmodi causa fuit: Cum lupi ouilia tan-
topere vexarent, ut nullum iam ex illis ca-
pi fructus posset: monstravit Apollo quo
loco aridum quoddam lignum iaceret, cu-
ius corticem carnibus permistum cum ex
eodem oraculo lupis apposuissent, statim
illi interempti sunt. Lignum quidê ipsum
in æde Lycæi Apollinis positum est, sed
qua sit ex arbore, ne ipsi quidem norunt
ciuitatis antiquitatum interpretes. Conti-
nenter posita sunt ænea signa, filias esse
Præti dicunt: Verum inscriptio alias fœ-
minas nominat. Ibidem Hercules ex ære
à Lyſippo Sicyonio factus. Proxime Mer-
curius Forensis. In gymnasio, quod à foro
non longe abest, Hercules è marmore.
Scopæ opus. Est & alibi Herculis ædes:
Huius verò loci conceptum ambitum om-
nem Pardizen nominant: In cuius medio
templum, & in eo ligneum signum pris-
ci operis, Laphæus Phliasius fecit. In Hercu-
lis quidem sacro traditum à Phæsto mo-
rem retinent. Is enim cum in Sicyo-
niam venisset animaduertit Herculi tan-
quam heroi parentari: Indigne verò fe-

rens diuinos illi honores non haberi, instituit, quod adhuc à Sicyoniis seruatur, ut singulari agni ad aram pernas adurerent: carniū verò parte vna, non aliter quàm victimarum soliti essent, vescerentur: altera Herculi tanquam heroi parentarent. Festorum verò dierum, quos in Herculis honorem agitant, priorem Onomatam, Herculeum alterum vocant. Hinc via ad Aesculapij ducit. Accedentibus ad septum, duplex selæna in parte cella ostendit: In antica Somni signum positū, cuius præter caput nihil est reliquum: Posticū est Apollini Carneio dicatum, quo nulli præterquam sacerdotibus fas est penetrare. In porticu Balnearum os ingenti magnitudine locatum est. Prope Somnij signum est, & Leonem sapiens Somnus, Epidotes cognomento. Qua patet ad Aesculapij accessus, in altera Panos, Dianæ in altera parte signa visuntur. Ingressus ipsum videas Aesculapium imberbem, ex auro, & ebore à Calamide factum, altera sceptrum altera verò sativæ pinus fructum tenentem: Deum ipsum aiunt in Draconem versum, Nicagoræ Sicyoniæ mulieris, Agasicles matris Echetimi vxoris opera, Epidauro aut se mulorum bigis deportatum. De templi lacunari signa quædam non magna
pen

pendent, è quibus, quæ Draconi insidet, Aristodamam esse dicunt Arati matrem: Aratum enim ipsum Aesculapij filium aurumam. Atque ille quidem ambitus nihil habet aliud memoratu dignum. Ex eo verò ad aliud Veneris templum transeas, in quo primum se Antiopes signum offert, eius enim filios Sicyonios fuisse, & eorum causa Antiopen ad se venisse, sibi que cum ea affinitatem intercessisse tradunt. In Veneris illud templum solæ ingrediuntur æditua mulier, cui viri consuetudine est interdictum, & virgo, quæ annuo suogitur sacerdotio, Lutrophor in eam, à lauacro quod portat, appellant. Cæteris ab ipso duntaxat vestibulo, omnibus deam aspice re, & venerari fas est. Eius effigiem sedentem fecit Canachus Sicyonius, is nempe, qui & Didimæum Milesiis, & Thebanis Ifmenium Appollinem fecit. Venus ipsa ex auro, & ebore facta, capite apicem, qui Polus dicitur, gestat, manu altera pappuer, altera malum tenet: Victimarum illi omnium fœmora, præterquam suum consecrant, partes alias iuniperi lignis adolent: Verum & dum fœmora torrentur, cum illis vna pædorotis folia incendunt: Nasctur pæderos herba intra septum aprico loco, neque alibi vsquam provenit, ne in ipsa
quidem

quidem Sicyonia: Folia ei minora fagi, ilicis maiora. Forma eadem ferè cum quercus folio, altera pars subnigra, alba altera, neque omnino dissimilis color, ei, qui in albæ populi foliis cernitur. Hinc ad gymnasium adeuntibus ad dexteram, Pheræ Dianæ se ædes ostendit: Dex ligneum signum Pheris huc deportatum dicunt. Gymnasium Clinias Sicyoniis exædificavit, in quo puberes hac ipsa etiam ætate erudiuntur. In eo Dianæ signum è marmore pubetenus expolitum, & Hercules inferiore trunci parte quadratis Mercurij signis persimilis. Iam qui hinc ad portam, quæ Sacra dicitur, diuenterint, templum Mineræ non longe ab ipsa porta videant: Epopeus olim dedicavit: Id magnitudine, & ornamento, omnibus eius temporis operibus præstitit. Verum & huius famam vetustas obliuione obruit: de cælo tactum conflagrauit. Ara tantum, quod illi vni fulmen pepercit, qualem Epopeus fecit adhuc manet. Ante aram Epopeo monimentum aggesta in tumulum terra extructum. Prope sepulchrum Di visuntur Auerrûci, quibus Græcieodem ritu quo solent mala deprecari, rem diuinam faciunt. Epopeum è proximis templis, vnum Dianæ & Apollini ædifi

ædificasse dicunt, alterum Iunoni Adra-
stum: In eorum neutro signum vllum re-
liquum. Aras in Iunonis recessu Pani,
& Soli è candido lapide Adrastus idem sta-
tuit. Iam verò qua in campos ferè de-
scenditur, Cereris templum est, quod
Pleminxum dedicasse ferunt, quo gratiam
deæ pro filij nutritione referret. A tem-
plo, quod Iunoni dedicauit Adrastus, pau-
lulum abest Carnei Apollinis ædes, cuius
solæ stant columnæ: Parietes vero, testum
etiam nullum omnino inuenias. Neque
plus quidquam de Prodomiæ Iunonis æde
extat: Hanc Phalces dedicauit Temeni
filius, ducem sibi deam Sicyonem profici-
scenti futuram sperans. A Sicyone recta
Phliantem contendentibus, in diuerticu-
lo, quod à via stadia ad summum decem
abest, lucus occurrit, cui Pyrææ nomen
sacrum id præstiti Cereri, & Proserpinæ.
Ac in eo viri seorsum à foeminis festos il-
lis dies agitant: Nam ædem Nympha-
rum, Nymphonem ipsi appellant, foemi-
nis vbi sacra facerent concesserunt: Sûnt-
que in eo Liberi patris, Cereris, & Proser-
pinæ signa, os tantum ostendentia. Iam
quæ Titanen ducit via, stadia ferme L x.
procedit, ob angustias vehiculis in via:
At qui per eam stadia, opinor, x x. pro-
moue

mouerint, & ad lxxuam Afopum amnem
 tranfmiferint, ad lucum accedant ilicibus
 condenfum, vbi fanum dearum, quas Athe
 nienfes Seueras, Sicyonij Eumenidas no
 minant. Iis, die ftato quotannis facrum
 facientes, pręgnantes oues maftant, ac
 mulfo pro libamentis, pro corollis flo
 ribus vti folenne habent: Eodęmque pro
 pemodum ritu ad Parcarum aras, quę in
 fubdiali eiuſdem luci parte funt, facra fa
 ciunt. Hinc in viam reuerſus, cum rur
 ſum Afopum traieceris, mox in montis
 verticem peruenias, quem Titana inco
 luiſſe indigenę ferunt: fuiſſe verò cum So
 lis fratrem, à quo regiunculę nomen in
 ditum: Fuit autem Titan hic (niſi mea
 me coniectura fallit) in obſeruandis anni
 opportunitatibus admodum ſolers: Vnũſ
 que optime omnium norat quibus quę ſe
 mia quãſque ſtirpes temporibus, quos
 item fructus Sol facile augetet, & coque
 ret. Quocirca Solis illum fuiſſe fratrem
 commenti homines funt. Poſt quem Ale
 xanor Machaoone Aefculapij filio geni
 tus, in Sicyoniam profeftus, in Titane Ae
 ſculapij fanum erexit: Id & alij accolunt,
 maximam verò partem dei ipſius ſeruite
 rent. Intra ſeptum cypreſſetura eſt, ex ve
 tuſtis admodum arboribus. Signum ẽ
 quo

quo sit vel ligno, vel metallo, neque quis eius fuerit artifex, quisquam omnino possit cognoscere, nisi quis forte ad Alexandera opus referat. Signi ipsius sola se facies, manus, & imi pedes ostendunt, partes ceteræ lanea tunica, & pallio velantur. Eodem ferme habitu est Hygeæ signum, neque enim illud facile conspicias: Velatum enim vadecunque est, partim comis, quas dæ mulieres detonderunt, partim verò Babyloniæ vestis Laciniis: qua verò cunque velitare quis voluerit, eadem traditum est, illud etiam numen placari, cui est Hygeæ nomen (valetudinem bonam nos appellamus) Alexandri verò, & Euamerioni, sua enim & ipsius signa sunt: alteri tanquam heroi post Solis occasum parentant, alteri diuinos honores habent. Atque hunc quidem Euamerionem, si recte conicio, Pergameni ex quodam oraculo Telesphorum, Acesium Epidaurij nominant. At Coronidis quod extat ligneum signum, nulla est in ædis parte constitutum: Verum ubi deo ipsi tauro, agno, sue fecerunt, Coronidem ipsam in Mineræ transportant, ibique eam colunt: Neque verò victimarum scemora succidere satis habent, sed totas humi pecudes adurant, præter aues, eas enim aris imponunt.

ponunt. In iis fastigij partibus, quas aquilas vocant, Hercules insistit. In extremis victoriæ signa. In porticu signa posita Liberi patris, & Hecates: Venus ad hæc, Ceres, & deorum fortuna, lignea omnia, è marmore verò Aesculapius, cognomento Gortynius. Ad Angues quidem Deo sacros, quo minus accedant homines terror obstat: Cibum illis in primo aditu apponunt, neque amplius quidquam eorum causa satagunt. Intra septum statua posita est Graniani Sicyonij, qui in Olympicis palmas tulit de quinquertio duas, de stadio vnam, de iterato stadio (Diaulon dicunt) duplicem, quòd nudus & cum scuto cucurrisset. In Titane Mineræ ædes illa visitur, quo Coronidis signum deportant: & in ea Mineræ ligneum signum vetustum, quod ipsum etiam de cælo tactum ferunt. E vertice descendentibus (in vertice enim templum situm est) ara se ventorum ostendit, ad quam nocte vna quotannis sacerdos sacrum facit. Facit etiam ad foveas quatuor arcana nescio quæ, apposita aduentorum sæuitiam placandam: Cantat præterea, vti narrant, magica quædam Medæ carmina. A Titane qua iter est Sicyonem, qui ad mare descendât, Iunonis templum videant

videant, quod neque signum, neque lacunar habet: Dedicatæ ferunt Proctum Abantis filium. Iam qua descenditur ad portum, qui Sicyoniorum dicitur, si ad Pellæneorum nauale, quod Aristonautas appellant, paulum supra viam flexeris, ad læuam Neptuni delubrum videas: At secundum ipsam viam militarem Elysson, & post eum Sythas amnes in mare decurrunt. Hoc loco Phliasus ager Sicyoniis finitimus. Vrbs ipsa x l. stadia distat à Titane: A Sicyone Phliuntem recta via ducit. Phliasios quidem non esse Arcadici nominis, satis declarant Homeri versus quibus Arcades enumerantur, neque enim ipsi eo delectu compræhenduntur. Argiuos verò ab initio fuisse, tum Dorien ses factos, post Herculis liberum in Peloponnesum reditum ipse historiæ progressus declarabit. Ac de Phliasii cum multa inter se discrepantia memoriæ prodita non ignorem, ea duntaxat persequar, in quæ maximè consensum est. Primum omnium in his finibus Arantem extitisse tradunt indigenam hominem, qui oppidum condiderit in eo colle, qui nostra etiam num ætate Arantius dicitur: Neque ita longe abest ab altero vertice, in quo Phliasiorum arx est, Iuenteq; edes. Vrbs itaque

ITO PAVSAN. CORIN. SIVE
à conditore, & regio Arantia est appella-
ta. Eo regnante Asopus Ceglusæ, & Ne-
ptuni (sic enim creditum est) filius, aur-
nem eum adinuenit, quem ab ipso inuen-
tore Asopum vocant. Arantis verò se-
pulchrum est in vico, quæ Celænx nomi-
nantur, quo etiam in loco Disaulio homi-
nem Eleusinium sepultum dicunt. Aras
filium Aorin, & filiam Aræthyræan ha-
buit: Hos Phliasij & verandi peritia, &
bellica virtute præstitisse memorant. Mor-
tua autem Aræthyræa, Aoris, quo testa-
tam sororis memoriam relinqueret, re-
gionem totam Aræthyræan nominavit,
quam Homerus inter eos populos nume-
rauit qui Agamemnonis imperio conti-
nebantur.

*Orneâsque colunt, & Aræthyrem per amæ-
nam:*

Arantis quidæm filiorum sepulchra non
alia in parte quàm in Arantino colle esse
conficio. Stant enim in illis Cereris insi-
gnes pilæ, & ante dæc initia eodem in tem-
plo Arantem cantu celebrant, & ad liba-
mina eius filios euocant, ad ipsa monimen-
ta conuersi. Phliantem ipsum, à quo ter-
tium accessit regioni nomen, Casto Teme-
ni filio natum, quod est in Argiuorū histo-
riis, neutiquam vt credam adduci possum,
quippe

quippe qui eum Liberi patris filium habitum norim, & ex iis vnum, qui nauem Argo conscenderunt: Cui rei Rhodij poëtae versus testimonio sunt.

*Venit Arathyrea Phlias Bacchi inclyta
proles*

*Dines opum stabili tenuit dum sede penates
Aradque, quæ vitreis Asopos perfluit undis.*

Phliantis verò matrem fuisse Arathyreā, non Ghehonophylen, cum hæc vxor eius fuerit, ex qua Androdaman suscepit. Herculis autem liberis redeuntibus Peloponnesi cunctæ ciuitates præter Arcadas trepidarunt. Aliæ enim Dorienses in ciuitatem receperūt, aliæ antiquis ciuibus eiectis, nouos accipere sunt coactæ. Quæ vero ad Phliantem pertinent, ita se habent: Rhegidas Doriensis Phaleo Temeni filio genitus, ab Argis & Sicyonia cū exercitu Phliantem venit: Acceteri quidem non recusabant, quòd ille postulabat vt sedes quique suas retinerent, ipsi regnum deferrent, sociis agrum assignarent: At Hippasus, totaque eius factio obistendum censebant: Neque omnino sine pugna tam multa, ac præclara bonâ Doriensibus concedenda. Sed enim cum eius sententiam populus repudiasset,

cum iis qui sequi voluerunt Samum exilij causa concessit. Hippasij huius pronepos fuit Pythagoras, cui sapientiæ laus attributa est, è Mnesarcho Euphronis filio Hippasij nepote procreatus. Hæc de rebus suis Phliasij, quibus multa Sicyonij assentiuntur. Addentur iam quæ apud Phliasios in primis ostenduntur, quæque memoratu dignissima videri possint. In arce Cupressetum est, in quo vetustissimum templum, Deam, cui id est dedicatum, prisca Ganymedan, recentiores Heben nominant, cuius & Homerus mentionem fecit, ubi Alexandri & Menali singulare certamen exponit: Eam quidem Oenochoon, idest vini ministram, appellat: Quo in loco descendente facit ad inferos Vlysses uxorem eam Herculis esse dixit. At Olen poëta eo carmine quo Iunonem exornat, ab Horis educatam Iunonem scriptum reliquit. Filios verò eam habuisse Martem, & Heben. Habent huic dex Phliasij honores multos, summum verò omnium, quòd qui supplices huc confugerint, cuiusvis criminis impunitatem consequuntur: Quin & qui vincit ante fuerunt, ad eas arbores, quæ in loco sunt, compedes suspendunt: Dies verò festos quotannis celebrant, quos Cissotomos, hoc

hoc est ac si Ederisecos dicas, appellant. Signum quidem neque in operto custodiunt, neque in aperto vllum ostendunt: Atque eius rei religione sancitam causam quandam referunt. Exeuntibus è foro ad læuam delubrum est cum signo è marmore Pario. In arce septum Cerei sacrum: In eo templum cum Cereis, & Proserpinæ signis: Nam Dianæ (extat enim Dianæ ex ære eodem in loco) per mihi antiquum esse videtur. Qua ex arce descenditur Aesculapij ædes ad dexteram est, in quo signum imberbe. Infra ædem theatrum, à quo non longe Cereris templum, & prisca in eo signa sedentia. In ipso foro capra ex ære magna sui parte inaurata, cui ob eam causam honos est à Phliasis habitus, quòd sidus, quam capram vocant, ortu suo viribus perniciem afferre consuevit: Ne itaque celestis capra vinetis noceat, foressem illam ex ære cum aliis afficiunt honoribus, tum verò auro eā exornāt. Est eodē in loco Aristiæ Pradini filij monimentum: Vterq; Satyris faciūdis omnibus, præterquam Aeschylo, præstiterunt. In postica fori parte domus est, quam Phliasis vaticinam nuncupant: In eam enim ingressus Amphitraus (quemadmodum ipsi

narrant Phliasij cum noctem vnam obdormisset statim diuinare cepit, cum ante indoctus planè fuisset : Id cum ita euenisset in reliquum omne tempus occlusæ illæ ædes fuerunt. Non longe locus est, qui Umbilicus dicitur, meditullium totius Peloponnesi, si modo ita se habet res vti ipsi dicunt. Ab Umbilico progressus Liberi vetustam templum videas, Apollinis etiam vnum, & aliud Iſidis. In eis Liberi & Apollinis signa exposita omnium oculis sunt : Iſidis verò Solis sacerdotibus conspiciere fas est. Peruagata est inter Phliasios fama Herculem è Libya redeuntem abreptis Hesperidum malis Phliuntem venisse, sui cuiuspiam negocij causa: Ad eum ibi commorantem Oeneum ex Aetolia, qui socer eius esset, accessisse: Ibi cum vel Oeneus Herculem ad cenam vocasset, vel ipse apud eum accumberet, dicitur Herculeus digito vno, Cyathi pueri, qui erat Oeneo à calice, eius in fundendo ministerio offensus, tam graui-ter caput percussisse, vt ex eo vulnere puer diem suum obierit : In eius facti memoriam Phliasij ad Apollinis cellam ædificauerunt, in qua è marmore signa sunt, Cyathus Herculi poculum porrigens.

A Phliunte stadia ad summum quinq-
que

que Celeæ absunt, quo in loco quarto duntaxat quoque anno Cereris initia referantur quibus præest antistes, cui non est perpetuum sacerdotium illud: Verum novus legitur sub ipsam initiorum tempus, & is quidem, quin si velit, uxorem ducat, nulla religione impeditur. Initia verò ipsa, & si ab Eleusiniis quibusdam in rebus differant, multa tamen ex illis accepta à se retineri, ac servari ipsi Phliasij fatentur: Aiunt enim Dysaulen Celei fratrem, cum ad ipsos confugisset, initiorum ritum monstrasse: Pulsam autem illum Eleusine ab Ione Xuthi filio, cum illum Athenienses bello contra Eleusinos suscepto imperatorem delegissent. At ego Phliasij nunquam assentiar, quæquam ex Eleusiniis pugna victum in exilium abisse, cum ante belli euentum utrinque certæ conditiones acceptæ sint: Et Eumolpus tunc Eleusine manserit. Potuit hic quidem Dysaulen alia de causa, quàm ob eam quæ à Phliasij prodita est, Phliuntrem venisse: Neque verò, uti ego sentio, aut vlla ei fuit cum Celeo cognatio, aut omnino claro fuit inter Eleusinos loco, neque enim cum suis versibus præterisset Homerus. is enim quo carmine Cererē celebrat recēseas eos omnes, qui initia à dea docti sunt

nullum omnino Dyfaulen nosse videtur.
Sunt autem hi ver sus eius.

*Atistica sacrorum diva didicere magistra
Tripolemus, Dioclesque simul franator e-
quorum,*

*Eumolpus, Celeusque duces, populique pa-
rentes.*

Hic igitur Dyfaules, vti Phliasij memo-
rant, & initia tradidit, & primus vicum
Celeas appellavit: Extat itaque, vt ante di-
xi, Dyfaulæ monumentum, quo tamen ve-
tustius est Arantis sepulchrum: Neque e-
nim eo regnante, sed multo post, vt Phlia-
sij testantur, Dyfaules venit. Aequalem
enim Prometheo Sapei filio Arantem fuisse
asserunt, tribusque ipsis ætatibus Pelas-
go Arcadis filio superiorem, & iis, qui a-
pud Athenienses Aborigines sunt appel-
lati. In eo templo, quod Anaكتورum ap-
pellant, de tholo currus pender, quem Pe-
lopi fuisse tradunt. Et hæc quidem præ-
ceteris historia digna apud Phliasios sunt.

Media est inter Corinthum & Argos
vrbs, non vtique magna Cleonæ, à Cleone,
quem Pelopi fuisse filium tradunt, appel-
lata. Non desunt tamen qui Cleonem vnā
ex Asopi amnis, qui Sicyonem præterfluit
filiabus dicant fuisse: Nomen certe vrbi ab
horum alterutro impositum est: In ea æ-
des

des Mineruæ signum habet Scyllidis, & Dipei arte factum: fuisse eos aiunt Dædali discipulos: Sunt qui Dædalum velint uxorem duxisse Gortynis filiam, è qua sint ei hi liberi geniti. Præter hæc ædem Cleonis, Euryti, & Cestæ monimenta sunt, quos cum ludos Isthmicos spectatumissent, Hercules sagittis confixit, indigne ferens illos Augeæ bello contra se in acie stetisse. A Cleonis Argos viæ duæ ducunt: Expeditis altera commodior, & compendiaria: Nam quæ ad Tretum est, angusta, & ipsa cum undique montibus concludatur, verum facilius multo vehicula transmittit. In illis ipsis montibus leonis Nemei specus ostenditur, à quo vicus Nemea nō longius quàm stadia abest x v. Ibi Nemei Iouis tēplū planè insigne, tametsi testudo collapsa est, neque vllum in eo reliquum iam signum. Circa templum cupressetum, quo in loco cum nutrix Ophelten in herba posuisset, à Dracone peremptum memorant. Sacra Ioui Nemeo Argiui in Nemea faciunt, eique certum sacerdotem deligunt, & armatis viris, cursus certamina proponunt in ipso Nemeorum conuentu, qui per Brumæ dies celebratur. Est ibidem Opheltæ sepulchrum lapidea maceria incinctum, intra cuius

ambitum est è cespice tumulus, Lycurgi Opheltæ patris: Proximum fontem Adra-
 stean appellant, vel alia quavis de causa,
 vel quòd eum Adrastus monstravit. Re-
 gionem verò appellatam dicunt à Nemea
 Asopi filia: Est supra Nemean Apesas
 mons, in quo Perseum primum Ioui Ape-
 lantio rem diuinam fecisse tradunt. Iam
 qui redeant ad Tretum Argos accessuri,
 ad lænam Mycenarum ruinas videant, &
 Mycenarum quidem conditorem Per-
 seum Græci agnoscunt: Causam verò vr-
 bis condendæ, & qua postea re impulsâ
 eam euerterint Argiui, ipse exponam:
 Neque enim in ea regione, cui nunc Ar-
 golidi nomen, res vlla vetustior homi-
 num est memoriæ commendata. Inachum
 aiunt cum regnaret præterfluentem am-
 nem de suo nomine nuncupasse, & Iunoni
 sacrum fecisse: Vulgarum etiam est Pho-
 roneum primum in ea terra extirrisse, cui
 pater Inachus, non sanè vir sed fluvius fue-
 rit. Fuisse verò eundem Phoroneum ar-
 birrum cum Cephiso, Asterione, & Ina-
 cho fluviiis, inter Neptunum & Iunonem
 de regione disceptantes, qui cum litem se-
 cundum Iunonem dedissent, iratum Ne-
 ptunum aquam illis omnem ademisse: Et
 ex eo factum, vt neque Inachus, neque
 alius

aliis eorum animum quisquam aquam
accolis suppeditent, nisi imbris adiuti:
Per æstatem enim in magna soli siccitate,
sola Lerna aquam habet. Phoroneus qui-
dem Inachi filius primus dispersos ante
homines & seorsum habitantes, in vnius
ciuitatis ius compulit, & ab eo oppidum
illud, quo congregati sunt, Phoronicum
est nuncupatum: Nam regio ab Argo
Phoronei ex filia nepote nomen accepit.
Argo Piræus, & Phorbas: Phorbante
Triopas: Triopa geniti sunt Iasus & Age-
nor. Id quidem vel quo scripsit Hero-
dorus modo, vel ut Græci narrant, in Æ-
gyptum profecta est: Crotopus verò Age-
noris filius Iaso in imperium successit, è
quo natus Schenelas: Postea Danaus ex
Ægypto veniens pulso Gelanore Schene-
læ filio Ageporis nepotes regno submo-
uit: Et Danaï sane casus, eiusque filiarum
audax in patrueles facinus, æque Græcis
omnibus notum: Notum etiam Danao
vitæ muneribus functo, Lynceum regnum
tenuisse. Iam verò Abantis filij, Lyn-
cei nepotes, ita regnum inter se partiti
sunt, ut Acrisius Argis manserit, Prætus
Heræum, Midean, Tiryntha, & Argolici
agri maritimam orā possederit, cuius im-
perij adhuc Tirynthe extant monumenta.

Interie

Interiecto dein tempore Acrissus cum viuere etiamoum Perseum, & virtutis multa documenta dare cognouisset, Larissam ad Peneum amnem concessit: At Perseus cum visendi aut materni, eumque sibi tum oratione, tum factis conciliandi cupiditate esset incensus, Larissam venit: Vbi, & atatis robore, & disci à se inuenti gloria elatus, dum artem in hominum conuentu ostentat. Acrissum aduerso fato interuenientem, disci impetu occidit: Atque ita dari olim Acrissio responsi vocem ratam fecit, quem à fati certo euentu vindicare non potuit vel in filia, vel in nepotem excogitata crudelitas. At Perseus Argos reuersus, cum eius parricidij infamiam magno sibi duceret dedecori, Procto persuasit vt secum regnum commutaret. Tunc ipse illius imperio suscepto Mycenæ condidit, quam urbem eo nomine appellauit, quòd eo in loco ei ensis fungus, idest capuli ipsum capitulum excidisset: Myceten enim ideodem quo fungum nomine vocant. Audiui etiam qui dicerent sitientem humo fungum sustulisse, ac repentinis aquæ scatebris siti magna cum voluptate depulsa, ex eo casu urbem Nicenæ nominasse: Homerus quidem in *Odyssæa* Mycenes mulieris eo versu mentionem

nem fecit.

*Tyro atque Alcmenæ, fertisq; ornata My-
cene.*

At Mycenen quidem Inachi filiam A-
restoris uxorem fuisse illis versibus con-
scriptum est, quas Græci Eceas magnas
appellant: Eam itaque nomen aiunt vrbi
dedisse: Quem verò comminiscuntur ser-
monem, Myceneum Spartonis fuisse fi-
lium, Spartonem Phoronei, mihi utique
non probant: Siquidem neque Lacedæmo-
nij, apud quos Amyclis est Spartæ muhe-
ris effigies: Spartonem verò Phoronei fi-
lium fuisse si audiant, ex ipsa nominis opi-
nor nouitate, non parua admiratione affi-
ciantur. Mycenæ certe ipsas, Argiui ma-
leuola quadam obrectatione ducti euer-
terunt: quòd ipsis cessantibus, ea ciuitas o-
ctoginta homines ad Termopylas misit-
set, qui Lacedæmonijs præclari facino-
ris socij fuere. Ille itaque præreptæ quasi
gloriæ dolor, Argivos ut Mycenæ excin-
derent, sollicitauit. Restant tamen ambitus
partes quædam, & porta vna, cui leones in-
sistunt, Cyclopum verò & hæc opera esse
aiunt, & eosdem Proeto Tithynthis muros
fecisse. Inter Mycenarum autem ruinas
fons est, Persea nomine, Atreique & filio-
rum subterraneæ cellæ, in quibus eorum
fuere

fuere thesauri: Sepulchrum etiam Atrei, & eorum item omnium, quos cum Agamemnone à Troia reuerfos in cōuiuio Aegisthus occidit: Nam de Cassandræ sepulchro inter Mycenæos, & Amyclæos vtra in vrbe sit disceptatur: Est ibidem & ipsius Agamemnonis monimentum: Tum Eurymedontis aurigæ & idem Teledami, & Pelopis, quos peperisse geminos Cassandram dicunt, infantes verò a thuc paruulos ad parentum tumulum ab Aegistho ingulatos: Electræ etiam. Ea enim ab Oreste Pyladæ nuptum data est, è qua Hellenicus scriptum reliquit, Medontem, & Scrophium Pyladæ genitos. At Clytemnestra, & Aegisthus modico à muris intervallo sepulti: Neque enim digni sunt habiti qui eodem in loco humarentur, quo Agamemnon, & ceteri, qui cum eo occisi sunt. Ad lxxviam Mycenarum stadia x v. abest Iunonis fanum. Præter viam aqua fuit, quæ dicitur Eleutheria: Ea ad arcanas expiationes vtuntur templi, & sacerorum. Fanum ipsum in planiore Euboeæ parte situm est: Euboean montem appellant. Asterionis etenim amnis filias Euboean, Porfymnam, & Acræan, & easdem Iunonis nutrices fuisse dicunt: Ab earum vna Acræan montem appellatum, qui

qui ex aduerso Iunonis est: Ab Eubœa iam diximus: Prosymnam verò vocatam de sororis tertix nomine aream, quæ Iunonis templo subiacet: Asterion ipse infra Iunonis fuit, ac deinde in specum demersus absconditur. Adeius ripas herba nascitur, quam Asterionem nominant: Eius caulem Iunoni consecrant: E foliis coronamenta contexunt. Fani architectum Argium Eupolemum produnt. Quæ supra columnas opera sunt, ea partim ad Iouis natales, partim ad gigantum cum diis pugnam, partim etiam ad Troianum bellum: & Ilij euersionem pertinent.

Statuæ pro vestibulo stant, cum sceminarum, quæ sacerdotio Iunonis fuertæ fuerint, tum heroum, & aliorum, & ipsius imprimis Orestis: Nam quæ nomine Augusti inscripta est, Orestem illum fuisse afferunt. In primo templi aditu, ad læuam Gratiarum prisci operis signa extant: Ad dexteram Iunonis lectus. In templi antica parte, quem Pronaum appellari ante dictū est, positum scutū illud, quod Euphorbo Menelaus in bello Troiano eripuit. Deæ signū in solio sedet eximia magnitudine, auro, & ebore fabricatū Polyclerti opus. Corona capiti imposita: Ea Gratiar, & Horas egregie fastas habet: Dea ma-

nu altera Punicum malum, altera verò sce-
 ptrum tenet: Quæ de malo Punico arca-
 nis consignata sunt sacris, silentio præ-
 tereo. Cucullum verò auem iccirco sceptro
 aiunt impositum, quòd virginis Iunonis
 amore captus Iupiter, in eam se auem ver-
 terit, quam puella tanquam ludicrum ca-
 ptarit. Hæc ego, & quæ his sunt similia
 de dis vulgata, & si vera neutiquam existi-
 mo, non putavi tamen negligenda. Asti-
 tisse etiam tradunt Iunoni, Habes signum
 Naucydis arte factum, ipsum etiam ex au-
 ro, & ebore. Est etiam super columna ve-
 tus Iunonis signum, omnium verò vetu-
 stissimum, è pyro sylvestri factum: Quod
 cum Pirafus Argi filius Tirynthem aspor-
 tasset, oppido everso Argivi in Iunonis
 reportarunt: Ipse illud vidi sedentis for-
 ma, & modica magnitudine. Dona qui-
 dem digna, quæ historiæ mandentur, in eo
 templo sunt: Primum ara, in qua cœlata
 Hercules, & Hebes nuptiæ, argentea o-
 mnia. Deinde pauc ex auro & perlucidis
 lapidibus, quem dedicavit Adrianus impe-
 rator. Ea enim Iunoni sacra avis habetur:
 Aurea deinde corona, & purpurea palla,
 Neronis dona. Sunt autem supra templū
 hoc, antiquioris templi fundamenta, &
 quod reliqui flamma fecit, Crematū illud
 quidem

quidem est, cum somnus Chryseidem Iunonis sacerdotem oppressisset, incensis proximæ lucernæ lumine coronamentis. Ipsa quidem Chryseï Tegeæ ad Alex Minervæ arâ supplex confugit: Neque tamen ea calamitas Argivos usque eo commovit, ut eius statuem deliciendam putarent: Manet ea adhuc in priorē parte eius templi, quod conflagrasse diximus. Quâ Mycenis Argos iter est, ad lævam Persei, iuxta ipsam viam heroicū monimentum extat: Nam Perseo hoc etiam in loco honores à finitimis habentur, multo verò maximi in Seripho. Est & apud Athenienses Persei delubrum, & in eo Dictys, & Clymenes, qui Persei servatores appellati sunt, ara. At in Argivorum finibus, qui paululum à Persei monumento progressi fuerint, ad dexteram Thyestæ sepulchrum videant, cui aries è marmore impositus est: Aut ei enim velleris agnū fratri Thyestes subripuit, cum eius uxorem stupri consuetudine sibi conciliasset: Atreus verò nulla potuit adduci ratione, ut par duntaxat pari referret: Verum illius liberū cæde, & decantatis in scæna epulis, pœnas à fratre experiuit. De Aegistho utique & Agamemnone non habeo pro comperto dicere, iniuriæmne Aegisthus prior intru-

lerit, an verò vlcisci voluerit Tantali
 Thyestæ filij cædem, cui Clytemnestra
 à patre Tyndaro virgo desponsa fuerat.
 Quòd si Pelopis in Myrtilom facinus ne-
 potum fuit pœna luendum, congruunt
 nimirum his casibus, quæ Glauco Epicy-
 dæ filio Spartanorum regi, cum ille peie-
 rasset Pythia respondit. Commissam per-
 iurio fraudem in nepotes redundaturam.
 Ab Arietibus (sic enim Thyestæ moni-
 mentum vocant) qui aliquantulum pro-
 cesserint, ad regiunculam peruenient, cui
 Mysia nomen, in qua est Mysiæ Cereris
 ædes: Nomen id sumptum à Myso quo-
 dam homine, quem Cereris hospitem fuis-
 se Argiui dicunt: Eius ædis tectum col-
 lapsum est: In eo delubrum aliud è co-
 stilibus laterculis erectum, in quo è ligro
 Proserpinæ, Plutonis, Cereris signa. Hinc
 progressus ad Ioachum amœm perue-
 nias, quem vbi transieris, ad aram pri-
 mum Solis accedes: deinde ad portam,
 quæ de proximo templo nominatur, Lu-
 cinæ, & Argiuos quidem solos ex omni-
 bus Græcis in tria regna diuisos noui.
 Quo enim tempore regnum tenuit Ana-
 xagoras Argei filius, Megapenthis nepos,
 is furor fœminas inuasit, vt cum intra do-
 mesticos parietes contineri non possent,
 per

per totum agrum palantes vagarentur: Inuentus tandem est Melampus Amyrthaeonis filius, à quo sanatae sunt: Ei Anaxagoras ita gratiam retulit, ut æquis cum eo, fratreque eius Biante partibus regnum communicaret. A Biante regnarunt deinceps viri quinque per atates quatuor usque ad Cyanippum Aegialei filium, omnes à Neleo genere materno originem ducentes. A Melampode totidem per sex atates usque ad Amphilocho Amphiarai filium. At indigenarum gens, Anaxagoræ nepotes, regnum longiore multo tempore retinuerunt. Iphis enim Aleæoris filius, Anaxagoræ nepos, Stheniclo Capanei fratris filio imperium reliquit: Ac deinde cum post euersum Ilium Amphilochus in eum locum migrasset, qui nunc ab eo Amphilochi appellantur, & Cyanippus sine liberis obisset, solus Cylarabis Stheneli filius regnum obtinuit: Verum neque is liberos ullos reliquit. Orestes itaque Agamemnonis filius paterno regno eiectus, cum in proximis locis exularet, Argis primum potitus est, deinde Arcadum manu, & Phocensium auxiliis fretus, ut ea semper opem implorantibus præsto fuerunt, Spartæ regnum occupauit. Lacedæmonius verò haud quaquā inuitis Orestes

imperavit: Illi enim Tyndari nepotem, cui parerent digniorem putarunt, quàm Nicoftratum & Megapenthen, quos Menelaus è serua genuerat. At cum è vita excessisset Orestes, ei in regnum successit Tisamenus filius, quem ex Hermione Menelai filia susceperat: Nam Penthilum notum ei filium Erigonem Aegisthi filiam peperisse versibus Cinæthon suis testatus est. Tisameno regnante Herculis posterii in Peloponnesum rediere: Timenus, & Cresphontes Aristomachi filij, quique eos secuti sunt Aristodemi, qui iam è vita decesserat, tertij eorum fratris filij, Ac de Argis quidem, eorûmq; regno iure optimo, vti mihi videtur, certabant. Erat enim Tisamenus Pelopis nepos, vt Heraclide à Perseo originem ducebant. Iam verò Tyndarum ipsum eiectum sciebât olim fuisse ab Hippocoonte: Hippocoontem, eiûsque filios ab Hercule interfectum, regnû apud Tyndari liberos depositum: Eodémque iure Messeniæ regnum repetierunt, quòd Hercules Pylo excisa, regionem hâc apud Nestorem depositam reliquisset. His igitur adducti rationibus Argis Tisamenû, ex Messenia Nestoris posteros expulere: Alcmaeonem Silli filium, Thrasymedis nepotem, & Pisistrati filium Pisistratum,

ad

ad hos Pœonis, qui ex Antilocho natus est liberos: Cúmque his Melanthum Andropompi filium, Bori nepotem, Penthili pronepotem abnepotē Periclymeni. Tisamenus itaque cum suis copiis, eiúsque filij cum eo in Achaiam: Nelei posterij, præter Pisistratum, hic enim ad quos se contulerit compertum non habeo, sed reliqui omnes Athenas venere, à quibus Pœonidarum, & Alcæxonidarum gens nomen accepit. Nam Melanthus regnum etiam, pulso Thymæte Oxyntæ filio, qui postremus de Thesidis regnavit, Athenis obtinuit: Verum de Cresphonte & Aristodemi liberis nihil attinet hoc loco dicere: Timenus verò Argiuorum regno potitus, Deiphonte Antimachi filio, Thrasyanoris nepote pronepote Cresippi, abnepote verò Herculis, suis ipsius filiis præteritis, cum ad bella omnia, tum ad res cæteras gerendas socio, & cōsiliario utebatur: Quem cum sibi etiam generum adscivisset, ac Hyrnetho filix plus multo quàm cæteris liberis studeret, in suspitione venit, ne remotum à filiis regnum, in ipsam, & Deiphontem transferret: Quare insidiis illum filij de medio sustulerunt. Eorum deinde natu maximus Cesus regnum tenuit. At argivi, qui iam tum ab initio libertatis, & iuris

æquabilis perfudiosi fuerant, regiam potestatem vsque eo in ordinem coegerunt, vt Celi liberis, eisque posteris nihil omnino aliud quàm regni nomen reliquerint: Melan postremo Lacidai filiam, Medonis nepotem, capitis damnatum populos imperio spoliavit. Apud Argiuos longè omnium templorum est nobilissimum Apollinis Lycij, in quo quod ætate nostra extat dei signum, Attali fuit Atheniensi opus. Antiquissimum è ligno, Danaus dedicauit cum ipsa æderuisse: verò illis temporibus signa omnia è ligno, & in prius quæ Aegyptij fecissent crediderim. Ac Lycium quidem Apollinem huiusmodi de causa dedicauit Danaus: Cum Argos venisset de regno cum Gelanore Schenelæ filio contendit, ac cum eorum vterque ad populum mulca, & ea maximè probabilia, & iuri cōsentanea dixisset, neque omnino quæ Gelanor afferebat minus æqua viderentur, causa ampliata est in crastinum. Postero die prima luce, in boui gregem in pomerio pascentium lupo impetum fecit, atque is taurum ipsum gregis ducem adoratus est: Visum est Argiuis Gelanori cum tauro, cum lupo esse Danao aptissimam cōuenientiae rationem: Quòd scilicet vti lupo animal est homini minime familia-

re, sic propemodum ad id temporis nulla
fuisset Danaüs Argiuorum vltus consuetu-
dine: Quare cum taurum lupus confecif-
set, è re nata Argui Danao imperium adiu-
dicarunt: Tunc Danaus Lupum ab Apolli-
ne immiffum interpretatus Lycij Apol-
linis ædem dicauit. In ea est Danaï ipfius
folium, & Bitonis ftatua, vir humeris tau-
rum portans. Verſibus enim Lyceas teſta-
tum reliquit, cum pompa Nemeorum Io-
ni ab Argiuis traduceretur, Bitonem eo
fuiſſe corporis robore, vt ſublato taurū
portaret. Non longe ab hac ftatua ignem
accendunt: Phoronei ignem appellant: Ne-
que enim iis aſſentiuntur, qui traditum à
Promætheo ignem hominibus dicunt, cū
totum ignis inuentum ad Phoroneum re-
ferant. Ligneæ Veneris, & Mercurij ſimu-
lachra, alterum Epei opus, Hypermneſtræ
donum fuiſſe alterum dicunt: Hypermne-
ſtram enim Danaus in iudicium vocauit,
eo crimine, quòd vna ex omni filiarum nu-
mero patris imperata facere neglexiſſet.
Nam qui ex Lyncei ſalute ſe periculo ca-
rete non poſſe putaret, ab ea, quæ manda-
tum facinus vt ſorores non perpetraret,
inſigni ſe notatum infamia interpretaba-
tur. At Argiuorum illa ſententiis ab-
ſoluta, in eius iudicij memoriam Vene-

rem, quæ victoriam præfert. Nicophoron vocant, dedicavit. In ipso templo Ladas est, qui pedum celeritate cunctos anteivit ætatis suæ homines: Mercurius etiam è sublata testudine lyram facere meditans. Pro æde basis est, in qua incisa est tauri, & lupi pugna: Incisa etiam virgo, quæ lapidem in taurum mittit: Dianā eam virginem nominant. Hæc Danaus dicavit, & loco proximo columnas cum ligneis Iouis & Dianæ signis. Sepulchra ibidem sunt Lini Apollinis filij, & Psamathe Crotopi: & Linum quidem hunc eundem esse dicunt, qui carmina fecit: Verum quæ ad hunc magis pertinent, in alium historiæ locum differo: Nam de Psamathe, satis multa, qua in parte Megarensium res persecuti sumus, exposuimus. Præter ea quæ enumeravimus est ibidem Apollinis Agyei, id est Viarum præsidis, signum, & pluviij Iouis ara, ad quam, qui fœdus de Polynice in regnum restituendo percusserunt, coniurationem fecere, si Thebas excindere non potuissent, mortem omnino se appetituros. De Promethei monumento minus quàm Opuntij, quæ veritati sint consentanea mihi videntur Argivi dicere: Parentidam enim aiunt Creuganti pugili effigiem de Corinthiis trophæ

phæum erexisse. Simulachrum præterea
conspicitur Iouis Melichij, quod est ac si
Manfueti dicas, è candido marmore, Po-
lycleti opus: Dedicatum verò ob huiusmo-
di causam audini. Lacedæmonij susce-
scepto semel contra Argiuos bello, nullū
belligerandi finem fecerunt, prius quàm
vtrosque Philippus Amyntæ filius defini-
tis iam tum ab initio imperij terminis cir-
cumscripsit. Nam superioribus tempori-
bus Lacedæmonij de iis quæ extra Pelo-
ponnesum essent nihil laborantes, de Ar-
giuorum semper aliquid finibus carpebāt:
Postremo Argiui ad bellicam rem strenue
conuersi, dum illi forte extra fines bella-
rent, occupato tempore in eorum agrum
inuaserunt: Quare vehementer exacerba-
tis vtrique animis, Argiui sibi statue-
runt lectissimorum mille hominum præ-
sidium alendum, quibus dux præfectus
Bryas Argiuus: is & alia insolenter, ac li-
bidinose multa in populum fecit, & virgi-
ni cuidam, dum ad virū duceretur, iis ipsi
qui ducebant ereptæ, vitium obtulit: At
illa eadem nocte Bræantem somno op-
pressum oculis orbavit: Deprehensa, vbi
illuxit, supplex ad populum confugit:
Enimuero populus eam non dedere ad
supplicium deposcentibus mille viris:

Quare ad pugnam re deducta, victor populus in persequendis hostibus iræ indulgens nullum supplicij genus prætermisit. Interiecto dein tempore, & alia expiandi ciuilib sanguinis causa facta sunt, & Mansueti Iouis signum dedicatum. Prope sunt è marmore facti Cleobis, & Biton, quí impositam planstro matrem, ipsimet in Iunonis templum trahunt. E regione Nemei Iouis ædes, in qua simulachrum dei recto statu ex ære, Lysippi opus. Hinc ad dexteram progressi ostendit se Phoronei sepulchrum: Phoroneo quidem nostra etiamnum ætatè parentant. Supra Nemei Iouis, Fortunæ fanum est perantiquum, in quo inuentas à se primum tesseras Palamedes dedicauit. Proximum monumentum Choriæ Mœnadis appellant: Liberi enim patris castra, & alias feminas, & hanc secutam, cum ille Argos exercitum duceret, memorant: At Perseum victoriâ potitum, ex illis feminis multas cecidisse, ac cæteris commune monumentum, huic verò quòd dignitate anteibat, suum est separatim positum. Non longe Horarum est ædes. Illinc rediens positas videas statuas Polynicis Oedipodis filij, & eorū omnium ducum, qui

cum

cum illo sub Thebarum muris pugnantes
cecidērūt: Eos septem duntaxat recensuit
Aeschylus, cum plures tamen ē primariis
viris Argiuorum, & ē tota Messene, atque
Arcadiæ parte in eius belli societatem ve-
nissent: Verū & ipsi Argui illum Ae-
schyli numerum secuti sunt. Proxime
eorum sitæ statux sunt, qui Thebas ce-
pere, Aegialeus Adraſti filius: Promachus
Parthenopæi, Talai nepos: Polydorus
Hippomedontis, & Therſander: Amphia-
rai, præterea liberi Alcmæon, & Amphilo-
chus: Diomedes ad hos, & Sthenelus:
quin & Euryalus Mecistei, & Polynicis
filij Adraſtus & Timæas. A statuis hisce
non longe ostenditur Danaï monimen-
tum, & honorarius eorum omnium tu-
mulus, qui aut ad illum cecidere, aut iam
reduces oppressi sunt. Est ibidem Ser-
uatoris Iouis ædes, ē qua in cellam venias,
vbi Argiuorum matronæ Adonin lugent.
Ad dexteram eius aditus templum Cephisso
flumini dicatum est: Eius fluminis
aquam non semel à Neptuno exhaustam
credi volunt. Cum ipsa tamen eō ipso in
loco vbi templum est, pro comperto ha-
beant subter amnē fluere: Iuxta Cephissi
Medusæ ē marmore caput. Cyclopum hoc
etiā opus fuisse dicunt. Vicū qui à tergo
est

est Criterium nominant, quòd in eo de Hypermnestra à Danaio iudicium factum memoriæ proditum sit. Non longe theatrum est: In eo & alia quæ spectentur, & vir, virum cadens, Othnadam Spartanum Perilaus Argivus Alcenor's filius: Et is quidem ante de lucta victor in Nemeis renuntiatus fuerat. Supra theatrum Veneris fanum, in cuius fronte è pavimento colūna surgit, cui insistit Telephilla, quæ cantica fecit: Ad pedes eius carminum volumina iacent: ipsa galeam aspicit, quam capiti iam impositura manu tenet. Fuit Telephilla hæc, & aliis de causis inter fœminas illustris, & honorem præcipuum ex poetica meruit. Hæc illa Telephilla est, quæ tale virtutis muliebris documentum dedit. Quo tempore Argivi maiore quàm dicendo explicari possit clade, à Cleomene Anaxandridæ filio, Lacedæmoniorum rege afflicti sunt, aliis in prælio cæsis, qui supplices in Martis lucum confugerunt, partim eorum ad pacis conditiones euocati nihilo minus violati sunt, partim verò ubi se dolo circumnectos senserunt, se ipsos, & lucū simul cremarūt. Quare Cleomenes cōsumpta Argivorum militari ætate & robore, ad Argos oppugnandū confestim Lacedæmoniorū copias duxit.

duxit. Ibi Thelephilla ad murorum præsidia seruitiis, & iis omnibus qui per ætatem arma ferre non possent, amandatis, è domibus & templis armis, quæ reliqua fortuna belli fecerat, refixit, omnes quæ integra ætate erant feminas obarmavit, & in eum locum eduxit, qua ad oppidum Lacædemonios accessuros exploratum habebat: Neque verò illæ hoste appropinquantē bellico clamore exterritæ sunt: quin fortiter, & præsentī animo pugnantes, hostium impressionem sustinuerunt. Ad Lacædemonij cum cogitare cœpissent, si feminas violassent inuidiosam fore eam victoriam: Sin victi essent se turpissimè discessuros, omnem ab illis belli iram abstinerunt: Atque hoc quidem facinus multo ante Delphici oraculi vox prædixit, quam Herodotus vel aliis, vel iisdem planè exposuit versibus.

*Nanque animosa vires cum vincet femina;
& omnem*

*Auferet Argolicæ pubi Mauerti honorem:
Tunc Argiua phalanx senis lacerabitur armis.*

Hæc de præclaro feminarum facinore Apollo. Iam verò qui à Veneris fano descenderint, & ad forum flexerint, Cerdus Phoronei vxoris monumentū offendant: Sunt
ibid

ibidem templa Aesculapij, Dianæ cognomento Suadelæ. Hoc Hypermnestra dicavit, quo tempore in iudicio patrem vicit, cum ille eius criminis ream egisset, quod Lynceo pepercisset. Est & Aeneæ ex ære statua, & vicus cui Delta nomē. Nominis quæ fuerit causa, quoniam quæ vulgo proclita sunt mihi non probantur, consulto prætereo. Ante eum vicum ara erecta est Phyxij, idest Liberatoris Iouis, & prope Hypermnestræ monumentum Amphiarai matris, alterius etiam Hypermnestræ Danaï filia. Sepultus in eodem tumulo Lynceus est. E regione extat sepulchrū Talai Brantidis filij, de quo, eiusque posteris iam ante egimus. At Mineræ Tubæ cognomento ædem Hegelon extruxisse aiunt: Fuisse eum Tyrreni filium, Tyrrenū Hercule & Ly la muliere genitum, primūque tubam ostēdisse, cuius postea cantum Hegelous Dorientes eos docuerit, qui Temenium secuti sunt: Quocirca nominasse eum Mineruam Tubam. Ante ædem Mineræ sepulchrum videas, quod esse dicunt Epimenidis: Lacedæmonios dum bellarent cum Gnosus Epimeniden vivum cepisse, ac deinde cum eum occidissent, quod minime lata prædiceret, sublatum cadauer eo in loco humasse. At ædificium

scinm è candido marmore quod in medio
ferme se foro attollit, trophæum de Pyr-
rho Epirotarum rege est, vt ipsi prædicât
Argiui. Quo enim in loco cadaver eius
crematum est, ibidem ei fuisse erectû mo-
nimentum, in quo cum alia quibus in præ-
liis utebatur insculpta, tum verò elephan-
ti. Atque hoc quidem opus ad eius bustum
eminet, ossa verò sunt in Cereris condita,
cum ita cecidisset vt proximo loco interir-
ret. Periinde atque est à me in libro de At-
ticis rebus expositum. Et in primo qui-
dem aditu templi Cereris licet adhuc vide-
re in supero forium limine ipsius Pyrrhi
affixum scutum. Non longe verò ab eo
opere quod in foro Argiuorum est, tumu-
lus terræ confurgit, in quo conditum fe-
runt Medusæ Gorgonis caput. De qua
nullam vt fabulæ rationē habeamus, hæc
memoriæ prodita sunt. Phorci eâ filiam
fuisse, Patre mortuo acceptum ab illo re-
gnum eorum populorum, qui Tritonidem
paludem accolunt, tenuisse: Solitam in ve-
nationes, & pugnas exire cum Afrorum,
quibus imperabat, manu. Quare cum Per-
sei copiis, quas ille lectissimas ex Pelopon-
neso adduxerat, acie occurisset, noctu per
insidias oppressam: Mortuæ pulchritudi-
nem admiratû Perseum, præcisum caput,

vt

ut spectaculo esset, in Græciam reportasse. At Proclus Carthaginienſis Eucratis filius veri ferè ſimiliorem hiftoriã literis mandavit. In Africæ deſertis beſtias gigni multas mirabili ſpecie, atque inuſitata, ferros inter eas viros & fœminas, ac virum ſe Romam illinc deportatum vidiffe teſtatur. Coniicere itaque ſe, ex illis fœminis vnam fuiſſe Meduſam, quæ cum à ſuis gregibus aberrans veniſſet ad Tritonidem paludem, eius accolæ male mulctaffe, uſque dum à Perſeo eſt occiſa: Adiutricem verò Perſeo Mineruam fuiſſe iccirco prodiſſe, quòd qui ſtagnum illud accolunt homines Mineræ ſacri ſunt. Iuxta hoc Gorgonis monimētum, eſt Argis Gorgophones Perſei filiz tumulus. Cui quare ſit id nominis impoſitum omnibus ad quorum aures pervenerit per ſe ſtatim perſpicuum eſſe poteſt: Hæc primam fuiſſe aiunt, quæ Perieri Aeoli filio, qui cum virgo nupta fuerat, mortuo, alteri viro Oebalo nupſerit, cum ante ſanctũ, & ſolenne fœminis fuiſſet, priore viro mortuo, ſecundis nuptiis abſtinere. Ante hoc ſepulchrũ, trophæum erectum eſt lapideum de Laphæ Argiui homine: Hunc (ſcribo quæ ipſi Argiui de ſe memorant) dominatu, ſaſto impetu populus eiecit. Cũque is ad Lacedæmonios
conf

confugisset, conati illi quidem sunt in pti-
stinam eum tyrannidem reducere: At Ar-
giui prælio victos reiecerunt, multosque
de Lacedæmoniorum numero, ac ipsum
in primis Laphaën interemerunt. Ab
hoc trophæo nō longe abest Latonæ ædes.
Simulachrū Praxitelis opus est. Eius, quæ
deæ assistit, virginis effigiem, Chlorin vo-
cant, filiam Niobes fuisse dicunt, eique ab
initio Melibœæ nomen fuisse. Peremptis
verò à Diana, & Apolline Amphionis fi-
liis, de eo fratrum numero hanc & Amy-
clan, quod solæ Latonam fuerint deprec-
tæ, servatas fuisse: Ac Melibœan quidem
præterrore statim viridē factam, qui cum
ei color perpetuus fuisset, pro Melibœa
sumpto ex rei euentu nomine, Chlorin ap-
pellatam: Et ab his quidem Niobes super-
stitibus liberis initio templum Latonæ fa-
ctum Argiui asserunt: At ego qui Home-
rum authorem sequor, studiosius aliquan-
to quàm cæteri, nullum omnino relictum
de Niobes filiis existimo: Testimonio ver-
sus ille est.

Quique superfuerant, geminos fixere sagittis.
Totam sanè funditus Amphionis domum
excisam compertum habuisse videtur. Ad
Latonæ dexteram est Iunonis Anthex,
quasi Floridæ dixeris ædes. Pro æde ea-

rum mulierum tumultus, quæ ab Aegæi maris insulis Liberi patris castra secuta contra Argivos, eorumque ducem Perseum paganos ceciderunt: Amaritimis quidem vnde venerant locis, Martinas eas nominant. Ex aduerso ei monumento Cæteris est sanum, cognomento Pelasgidis, quod illud dedicavit Pelasgus Triopæ filius. Prope abest Pelasgi ipsius sepulchrum: Quod ubi præterieris, ænëum cippum & idæis modica magnitudinis: Is præscit sustinet simulachra, Dianæ Iouis, Minervæ. Lyceas versibus mandavit Mechanæ Iouis, quæ Machinatoris dicat, signum illud esse. Hoc in loco Græcos tradit ad Troiam ituros conigrasse, non ante se ab eo bello discessuros, quàm aut Ilium expugnassent, aut in pugna mortem oppetissent. Non desunt qui in eo cippo Tantali ossa condita dicant: Ille nempe qui siue Thyestæ, seu Brontei filius fuerit (utrumque enim traditor) qui cum fuit Glytemnestra, prius quàm Agamemnoni nuberet, hoc in loco sit an alibi sepultus, par me non fuerit controuersum. At enim qui Iouis, & Plutis est habitus, eius ego monumentum, valde illud quidem insigne Sipylæ vidi. Sed neque vlla cum vis adigit, ut è Sipyllo fugeret, sicuti postea Pelopem,

quem armis & exercitu eiecit Ilus Phrygis filius: Sed hæc hæctenus satis à nobis quæsitæ fuerint: Quæ verò rite ad proximum scrobem peraguntur, ea indigenam hominẽ Nicostratũ instituisse aiunt: Mittunt autẽ per eam foueã hoc etiam tempore ardentẽ Proserpinæ faces. Extat eodem in loco Neptuni cognomento Profelystij, idest Inundatoris, templum: Diluisse enim maximã partem agri eo tempore Neptunum memorant, quò Inachus, quique ei in consilio adfuerunt, terram eam Iunonis esse debere pronuntiarunt: At deinde cum Iuno exorasset, ut mare deduceret, per quem locum vnda refluxit, in eo Profelystio Neptuno templum Argiuos erexisse. Vbi aliquantulum processeris Argi sepulchrum offendes, quem Ioue, & Niobe Phoronei filii genitum putant: Exinde Castoris & Pollucis templum, in quò simulachra cũ ipsorum, tum liberũ Anaxis, & Mnasini, atque eorum vtriusque matrum Ilairæ, & Phœbes: Dipœni & Scyllidis arte facta, è ligno ebeni omnia, & ipsi Castorũ equi ex ebore, cetera, pauca quidẽ ex ebore. Prope Castorum Lucinæ sanum dicauit Helena, quo tempore Theseo cum Pirithoo in Thesprotos profecto, à Castore & Polluce Aphidna

capta, Helena Lacedæmonem reportata est: Fuisse eam aiunt è Theseo gravidam, & Argis enixam templum Lucinæ erexisse. Puellam verò quam peperit Clytemnestræ educandam tradidisse. Fuisse enim iam eum cum Agamemnone Clytemnestram. Ipsam verò postea Helenam Menelao nuptam. Quare & Euphorion Chalcidensis, & Pleuronius Alexander, & ante eos Stesichorus Himeræus, idem, quod Argiui celebrât, versibus testati sunt, Iphigeniam Theseo ex Helena genitam. Ultra Lucinæ fanum est Hecates delubrum: Dæ signum Scopæ opus, hoc quidem è marmore: Atque è regione sunt duo eiusdem dæ signa, ex ære alterum Polycletus Polycleti frater, alterum Naucydes Morthonis filius fecit. Quà per viam rectam iter ad gymnasium quod à Stheneli filio Cylarabi nuncupatur, sepulchrū extat Licymnij Electryonis filij, quem dixit Homerus à Tleptolemo Herculis filio cæsum, cuius cædis causa, Argis exulavit Tleptolemus. Qui paululum à Cylarabi gymnasio, & ea porta, quæ proxima est, diuerterint, Sacadæ monumentum inueniant, qui primus Pythicum cantum Delphis cecinit, quo placatus Apollo rediit cum tibicinibus in gratiam, cum ante eos

male

male odisset propter Marfyæ, & Sileni, qui deum ipsum prouocarant, certamina. In Cylarabi gymnasio signum est Mineræ, cui Panix cognomen: Stheneli ibidem tumulum, ipsius etiam Cylarabi ostendunt: Præterea extructum fuit non longe à gymnasio commune monumentum iis Argiuis, qui cum Atheniensibus classe ut Syracusas, & Siciliam in potestatem redigerent, profecti sunt. Hinc ea contendentibus via, cui nomen ostendit se ad dexteram Liberi patris ædes, cuius signum delatum tradunt ex Eubœa. Nam cum Græcis ab Ilij expugnatione redeuntibus ad Caphareum fractis nauibus magna ipsorum pars inter scopulos perisset, Argiui qui è naufragio terram prensare potuerunt, frigore prope & fame consumpti precati dicuntur, ut quis deum se in tantis rerum difficultatibus saluos veller: Cum itaque processissent, specum Liberi patris animaduvertere, & dei in eo signum: In eum verò specum multæ se capræ frigus fugientes gregatim immiserant, quibus mactatis, carnibus famem, pellibus frigus repulerunt. Deinde verò cum hyems remisisset, fabricatis nauibus in patriam reuecti, signum, quod tunc, è specu asportarunt, hac etiam ætate religiose colunt.

Proximè ad Liberi patris Adraſti domum videas , & paulo longinquius Amphiarai fanum : Ultra fanum, Eriphyles monumentum. Poſt hæc Aefculapij templum, & Batonis ædes: Fuit hic Baton Amphiarat gentilis , & ipſe de Melampodidarum genere: Qui cum in præliis Amphiarao aurigæ operam navaret, reiectis à Thebarum muris Argiis , eodem terræ hiatu, quo ille, cum curru hauſus evanuit. Iam verò à Cœle redeuntibus qui in conſpectu eſt tumulus, Syrnethùs eſſe dicunt: Quòd ſi honorarium velint eſſe, atque in eius ſepulchri memoriam extructum , non omnino abſurda dicunt. Sin Syrnethus ipſius cadaver ibi conditum , mihi id nullo pacto perſuaſerint: Id enim facilius illi crediderint quibus Epidauriorum res ignotæ ſunt. De Aefculapij verò templis , quod apud Argiios nobiliſſimum eſt, habet dei ſignum , quod ætate noſtra extat , ſedens è candido lapide. Aſſidet bona validudo. Aſſident, qui ſigna ipſe fecerunt Xenophilus, & Straton. Templum dedicavit initio Sphyrus Machaonis filius, Alexandris illius, cui Tiranæ honores habentur , frater. Pherææ verò Dianæ (Pheræan enim Argiui etiam venerantur) tam apud Sicyonios , quàm apud Athenienſes

Athēnienses signum est. Quod ad se Phe-
ris, quæ ciuitas est in Thessalia, deportatū
tradunt. Et iam verò quod apud se Argiui
esse dicunt Deianiræ, Penei filæ moni-
mentum, & Heleni Priami filij: Minervæ
etiam signum, post Ilij euersionem ad se
translatum, illud scilicet ipsum quod vñm
fuit de his quibus demum amissis, capi-
tulum poruit. Illis ego nequiquam assen-
sior: Nam Palladium (sic enim est illud Mi-
neruæ signum appellatum) satis manife-
stum est Aeneam in Italiam deportasse:
Ac Deianiram Trachinæ scimus, non Ar-
gis, finem viuendi fecisse, cum eius tumu-
lus iuxta Heracleam sub Oeta monte ad-
huc extet. Quæ verò ad Helenum priami
filium pertinent ea sunt à me superius ex-
posita: Venisse illum in Epirum cum Pyr-
rho Achillis filio; Eoque mortuo suscepta
eius liberum tutela Andromachæ uxore
duxisse: Ac Cestriæ Epiri partem à Ce-
siri quo Heleni filio nomen accepisse: Neq;
verò ignorant qui res veteres Argiuorum
in commentarios retulerunt, non omnia
se ad historię fidem commemorare: Vul-
gatæ tamen opinioni, à qua dissidere mul-
to difficillimum esse existimant, seruiunt.
Habent Argiui alia multa quæ spectentur
digna: Inter ea subterraneum ædificium;

in quo fuit thalamus ex ære, quem fecisse dicitur Acrisius ad filia custodiam: Verum eum evertit Perilaus, dum tyrannide oppressam urbem teneret. Nunc Crotopi in eo monumentum est, & Cresij Liberi templum. Libero enim cum extincto bello, quod cum Perseo gerebat, inimicitias posuisset, & alios magnos utique, & præclaros honores decretos memorant, & nominatim hoc ei delubrum dicatum: Cresium verò nuncupatum, quòd eo in loco mortuam Ariadnam sepulturæ mandasset. Tradit Lyceas cum templum restitueretur, fistilem urnam inuentam, in qua Ariadna cõdita fuisset: Spectasse illam se, & de Argivis multos. Prope Liberi, est etiam Cœlestis Veneris fanum. Arcem Larissam appellant de Pelasgi filia nomine, à qua duæ etiam eodem nomine, nuncupatæ sunt urbes in Thessalia: Quarum altera est ad mare, altera verò ad Peneum amnem. Ascendentibus in arcem ostendit se Acrææ Iunonis fanum: Apollinis etiam ædes quam prius omnium Pythæus Delphis veniens exexisse dicitur: Quod nunc extat in eo signum ex ære est, recto statu, Diradiotes Apollo cognomento: Nam & locus ipse, in quo templum, Diras, hoc est Iugum, vocatur. Oraculum in eo templo (nam hæc ipsa

ætatē

ætate in eo responsa consulentibus reddū-
tur) hoc instituto celebratur. Fœmina cui
viri consuetudine interdictum est, oraculo
præsidet: Ea noctu agna facit. singulis mē-
sibus, ac statim victimæ sanguine libato,
furore diuinitus afflatur. Diradiotæ tem-
plo proximum est Perspicacis Minernæ, à
Diomede dicatum, quòd pugnantem ad Iliū
nebulam dea ab eius oculis remouisset.
His stadium adiunctū est, in quo Ioui Ne-
meo, & Iunoni ludos faciunt. Quā ad ar-
cem iter, ad viæ læuam Aegypti filiorum
monimentum hoc etiam in loco est: Sunt
enim hic abscissa à reliquo corpore condi-
ta capita, sicuti in Lerna sine capitibus cor-
pora: Nam est eorū cædes ad Lernam com-
missa: Adolescentes verò cū fœminæ truci-
dassent, capita absciderunt, quo certum fa-
cinoris indicatiū ad patrē deferrent. In ipsa
arce, cui Larissæ nomen, ædes est Iouis co-
gnomento Larissæi: Fastigium ea iam nul-
lum habet neque Dei signū, quod ligneum
est basi vlli amplius insistit. Iam Mineræ
ædes proxima, valde digna est quæ spectetur:
In ea cū alia signa posita sunt, tum Io-
vis ligneū oculos habens duos, qua in par-
te homini eos natura locauit, tertium ve-
rò in fronte: Hunc illū esse Iouem Patriū
trādunt, qui in Priami Laomedontis filij

regia sub diuo positus fuit: Ad cuius aram dicitur Priamus capto Illo confugisse: Ob-
tigisse verò eum in diuisione praxæ Stibe-
nelo Capanei filio, hocque ipso in loco ab
eo in rei memoriam dicatum. Habere au-
tem eum tris oculos iccirco conuicere quis
possit, quòd communis omnium homi-
num sermo regnare in cælo louem pradi-
cat: Quòd autem idem etiam sub terris im-
peret Homeri versu testatum est:

*Iuppiter infernus, atque iuxta Tere-
phona.*

Aelchylus quidem Euphotionis filius
ipsum maris etiam regem tonem appel-
lat. Quare hac ductus ratione, quiconque
illum fecit, tris ei oculos attribuit: Vnum
& eundem significans Deum, tribus, quas
di tres sortiti inter se dicuntur, mundi par-
tibus imperare. Iam viæ aliquot Argis
aliò ducunt: Vna ad Tegeam Arcadiæ vt-
bem: Ad eius dexteram Lycone mons, in
quo inter cæteras arbores cupressi multæ:
Erectum est in montis vertice Orthia Dia-
næ templum, vbi signa Apollini, Latonæ,
& Dianæ dicata ex candido marmore. Po-
lycleri esse opera aiunt. Qua ex monte de-
scenditur, ad publicæ viæ læuam Dianæ
ædes: Aqua non longe ad dexteram mons
qui Chaon dicitur, cuius iuxta partes sati-

nis arboribus vestiuntur. Erumpunt hinc manifesto emerſu Eraſini aquæ: A Strymphalo illæ quidem Arcadiæ ortum ducentes, haud aliter quàm ſcatebræ illæ, quæ Rheti appellantur, ab Euripo ad Eleuſinum: Inde verò in hoc ipſum mare profluentes. Ad ipſam hanc Eraſini è monte Lycone eruptionem Libero patris, & Pani ſacra faciunt. Libero quidem feſtos etiam dies agunt, quam Turbam nominant.

Iam verò ad eam viam, quæ Tegean ducit ſi redeas, ad dexteram vici eius, quam Trochon appellant, Cenchreæ ſunt, cui caſtello vnde nomen, memoriæ non eſt traditum: Videri tamen poſſit, & ipſum à Cenchreo Pirenes filio nuncupatum. Buſta eo in loco ſunt, quæ Polyandria appellant, Argiuorum, qui Lacedæmonios ad Hyſias vicerunt: Quod præliū inter ipſos factum inuenio, Piſiſtrato apud Athenienſes ſummum magiſtratum gerente, anno quarto. eius Olympiadis, qua Euribotus Athenienſis victor de curriculo renuntiatus eſt. Qua certe parte ad planiora deſcenditur, ruinæ ſe oſtendunt oppidi Hyſiarum, quo in loco cladem Lacedæmonios accepiſſe tradunt. Quæ verò Argis Mantioean ducit via, non eſt omnino eadem quæ Tegean iter eſt: Verum, hæc à
porta

porta initium habet, loco ei, quam Dirada diximus appellari, proxima, In hac via tēplum erectum est aditu duplici, quorum alter ad Orientem, alter ad Occasum conversus est: In illo Veneris ligneum simulachrum, in altero Martis positum est: Vtrūque Polinici & Argiuorum, qui auxilio ei fuerunt in persequenda fratris iniuria, dona fuisse aiunt. Hinc progressus cum torrentem traieceris, cui nomen Caradro, ad vicum accedas, quæ Oenoë dicitur, ab Oeneo (vt Argiui dicunt) nuncupata. Oeneum enim aiunt Aetoliæ regno pulsum ab Agrii filijs, ad Diomedem Argos confugisse: Illū verò ducto in Calydoniam exercitu, Oenei quidem iniurias ultum. Negasse tamen se posse illic permanere: Hortatum itaque esse, vt se Argos sequeretur: quod cum fecisset, tum alios ei honores, perinde atque æquum fuit paterno auo, habuisse: Tum verò vicum eum in quo è vita excessit, Oenoën vocasse. Supra Oenoën Artemisium mons est, & in eius ingo Dianæ templum: In eodem monte Inachi amnis fontes haudquaquam dubij, & si aqua minime longinquum terræ spacium præterfluit. Illic nihil aliud visitur quod quenquam possit magnopere detinere.

Ab eadem porta, quæ ad Diraden est, via
alte

altera Lyrcean deducit: In hoc oppidum confugisse dicitur Lynceus, cum de quinquaginta fratribus vnus est necis periculo liberatus, atque hinc face prolata signum dedisse: Ita enim ei cum Hypermnestra cōuenisse, vt cum Danaï insidias effugiens in tutum se recepisset, inde facem ostentaret. Ipsam etiam vicissim Hypermnestram aiunt à Larissa facē protulisse, quo se significaret periculum omne euasisse: In cuius rei memoriam Argiui quotannis festum diem celebrant, quę Fax dicitur: Oppidum quidem ante Lyrcea vocabatur: Verum cum Lyrceus eundem postea tenuisset nobis Abantis filius, ab eo Lyrcea nomen, litera tantum vnica immutata accepit. In ipsis ruinis & alia extant nihil omnino digna, quorum fiat mētio, & pila cum Lyrcei statua. Argis Lyrcea abest stadia ad summum LX. Totidem ab Orneis. Eius mentionem in Græcis, qui sunt ad Troianum bellum profecti, percensendis, nullam omnino fecit Homerus, ex quo ea iam tum ætate desertum id oppidum fuisse constat. Quòd verò Orneæ incolumes erant: proinde vt loco priores in Argiuorum finibus sunt, ita ab eodem poëta, priusquam aut Phlius, aut Sicyon nominantur: Nomen habuere ab Orneo Erechthei

thei filio, cui Peteus genitus est, Peteo Me-
 nestheus is; qui Agamemnonem cū Athe-
 nienſibus in evertendo Priami regno in-
 vit. Eiecti verò poſtea ſedibus ſuis Ornea-
 re ab Argiis, eorum civitatis inquilini
 facti ſunt. Eſt Orneis adhuc Dianæ fa-
 num, in eo ligneum ſtat ſignum: Eſtat &
 ædes altera diſ eadem omnibus dicata. Ul-
 tra Orneas ſunt Phliſiorum; & Sicyonio-
 rum fines: Quæ Argis in Epidauriorum a-
 grum iter eſt, ad dexteram ædificium ſar-
 git Pyramidis forma: In eo ſcuta, ea ſigu-
 ra, qua ſunt Argolicæ clypei. Commiſſam
 eo ipſo in loco inter Proetum, & Acriſum
 pugnam de regno equo Marte memorat:
 Pacem poſtea inter eos conciliatam, quòd
 neutrius ſatis firmum ſine alterius opibus
 eſſe poſſet imperium: Congreſſos autem
 tunc primum cum ſcutata vtrinq̃ acie:
 Atque iſs quidem qui ex vtroque exerci-
 tu ceciderant, quòd res inter cines & pro-
 pinquos geſta fuerat, commune ſepul-
 chrum eſt erectum. Hinc progreſſis ad
 dexteram ſe Tirynthiſ ruinæ oſtendunt:
 Ipſi certe Argiis Tirynthios eiecere, quòd
 iſis in civitatem ſua receperis, augeri ci-
 vium multitudine urbem voluerunt: Ti-
 ryntha quidem heroem à quo urbi no-
 men, Argi filium, Iouis nepotem fuiſſe
 perhibet

perhibent: Urbis muri, qui soli inter ruinas reliqui sunt, Cyclopum fuisse opus famam vulgavit: Extructi verò sunt è rudibus lapidibus, quorum singuli eà magnâ cœne sunt, ut ne minimus quidem eorum in loco moveri possit iumentorum bigis: Parui verò incerti sunt lapides, ut per eos maiores aptiore structura coagmentarentur. Quæ ad mare descenditur Præti filiarum thalami sunt: Quod si in militarem viam redeas, ad Midean, quæ ad eius læuam est, venias: Regnasse hinc ferunt Electryonem Atomenæ patrè: Scetate quidem nostra ita delata est, ut sola arca restet. Quæ Epidaurum recta contenditur, vicus est Lessa, in quo Minervæ delubrum, & deæ ligneum signum, nihil omnino ab eo differens, quod in Larissæ arce est. Supra Lessam Arachneus mûs: Sapyfælaron cum ante diceretur, regnante Ioacho ita ceptus est appellari: In eo æie Iouis & Iasonis, ad quas in magna soli pietate imolant. Ad Lessam cum Argiuorum agro Epidauriotum fines iunguntur, in quorum priusquam urbem introcas, in Aesculapij venias. Hæc regionem qui ante Epidaurum in eam aduentum tenuerint, non habeo dicere: Quin Epidauri etiam ipsius qui posterifuerint non potui de incolis cognoscere. Regnasse illi quidem ante Dorientium in Peloponn.

Ioponnesum aduentum Piryreum me-
 morant Iouis filium, Xuthi nepotem, ab
 eoque sine pugna traditū Deiphonti, & Ar-
 giuis imperiū: Venisse verò eum cum ciui-
 bus suis Athenas, ibique domiciliū consti-
 tuisse: Deiphontem Epidauriam terram oc-
 cupasse cum ea manu Argiuorū, qui à reli-
 quis Argiuis, Temeno mortuo, desciverāt:
 Deiphontes & Hyrnerthò Temeni liberos
 oderant, quæ secuta est eos multitudo,
 plus illis multo, quàm Ciso, & fratribus
 studebat. Epidaurus ipse, à quo regioni no-
 men, vti Elei tradunt, Pelope natus est:
 Quòd si Argiuorum opinionē sequimur,
 & eorum carminum, quas Ecceas magnas
 appellāt, Epidauro pater fuit Argus Iouis
 filius: Ipsū enimvero Epidaurij, Apollini
 Epidaurum attribuunt: Causam verò hu-
 iusmodi afferunt, quare sacra sit Aescula-
 pio regio. Venisse in Peloponnesum Phle-
 gyan visendæ eius terræ studio simulato.
 Re tamen ipsa ut specularetur quàm fre-
 quens ea esset incolarū multitudine, quid-
 que militaris ætatis ac roboris haberet.
 Fuit enim Phlegyas omnium sui tēporis bel-
 lator acerrimus, quippe qui in quācunque
 partē excursions fecisset, ex ea cū frumētis
 tum reliqua omnia agebat & rapiebat. Is
 cū iam Peloponnesum intrasset, filia, quæ
 patrem

patrem sequebatur, cum adhuc se vterum ex Apolline ferre patrem cœlasset, in Epidauriorum finibus puerum enixa, illum in monte exponit, cui hac ipsa etiam ætate Titthion nomen, id est ac si Mammillam dicas, cum ante Myrion appellaretur: Mutati nominis causa, quod exposito infanti lac præbuit capra, quæ cum cæteris in eo saltu pascebat, dum interea cum canis custodiret. Ibi Aresthanas (fuit enim hoc caprario nomen) cum à reliquo grege in pecore recensendo, capellæ unam, cumque ea canem aberrasse animaduertisset, rotum eum saltum quæritans peragrauit: Inuentum verò puerum cum tollere vebementer cuperet, ac iam propius accederet, effulisse aiunt cœlestem ab illo ignem, quo deterritum prodigio pastorem, cum diuinum quiddam id esse, uti erat suspicaretur, statim retrocessisse: Mox fama per terras, ac maria omnia vulgavit, sanari ab illo quouis morbo laborantes, mortuos etiam excitari. Alia etiam de re eadem prodita est historia Coronidæ iam prænantæ cum Ischyæ Elati filio cœcubuisse, ob id interemptæ à Diana, quod illa Apollini factam contumeliæ vlciſci voluit: Ardēte verò rogo, è media flamma puerum à Mercurio ereptum. At tertia quædā de Aesculapij nata-

libus fabula vulgata est, quæ mihi quam longissime à veritate abhorreere videtur. Aesculapium Arsinoë Leucipi filia natum: etenim Apollophegi Arcadi cū Delphos venisset ex deo quæsiturus genitricem ex Arsinoë esset Aesculapius, & cuiusne esset Messeniorum, responsum his versibus datum.

*Aesclepi auxilium cunctis mortalibus alium,
Filia quem Phleggya peperit mihi iuncta cubili,
In campis Epidauræ tuis, formosa Corenis.*

Quod sanè oraculum facile declarat non esse natum ex Arsinoë Aesculapii: verum id aut Hesiodus, aut ex iis aliquis, qui Hesiodi carminibus versus suos interposuerunt, in Messeniorum gratiam finxerunt. Testimonio verò multa mihi sunt, Epidauri genitum Aesculapium, ac omnem huius dei cultum ex Epidauro acceptum. Nam & Athenienses initiorum diem vnum, quæ Aesculapio tribuunt, Epidauria nuncupant, atque illo se die honores habere Aesculapio cœpisse tradunt, & Archias Aristæchmi filius à conuulsione membrorum sanatus, qua inter venandum apud Pindarum correptus fuerat, dei religionem Pergamum traduxit: Acceptam à Pergamenis deinde Smyrnæi templo consecrarunt, quod nostra ætate Aesculapii

no

nomine ad mare est. Quin & quod colitur Balanagris apud Cyrenæos Aesculapius, Medici cognomento, ex Epidaurio sumptus est: Ad Cyrenaici quidem similitudinem factum est id Aesculapij templum, quod Lebenæ, quæ est Cretensum vrbs, extat: Dissimilis in eo sacri ritus, quod Cyrenaici capras maſtant, cum ab Epidauriis traditum hoc omnino non fuerit: Deum verò statim ab initio habitum Aesculapium, neque eius religionem solo tēporis progreſſu, & fama hominū profeciſſe, & aliis argumentis colligo, & ex Homeri verſibus, quibus hæc ille dicentem facit Agamemnonem.

Talithylt hæc proſpera, magnūmq; Machaona nobis

Tue hominem Aſclepi genitum de ſemine.

Idem eſt enim, ac ſi dixiſſet, hominem dei filium. Aesculapij locum circūquaque montes incingunt, intra cuius ambitum mori quenquam, aut naſci religio eſt, eodem ſcilicet ritu, qui & in Delo inſulā ſervatur: Iam verò quidquid ciuis, peregrinūſve imolarit, id totum intra eundem ambitum conſumitur: Quem ritum Titanæ etiam ſervari novimus. Aesculapij ſimulachrum dimidio ferme minus eſt eo, quod Athenis eſt Iouis Olympij:

Auro illud quidem, & ebore perfectum: Testatur inscriptio opus esse Thrasymedæ Arignoti filij Parij hominis. Sedet in solio Scipionem tenens: Altera manu draconis caput premit, cane ad pedes decubente. In ipso solio Argiuorum heroum opera celata sunt: Bellerophontes Chimeram conficit: Perseus Medusæ caput abscindit. Supra templum ædes sunt, in quibus, qui precatum deum venerunt, dormiunt, rotunda figura, atque è candido marmore, Tholum appellant: Dignum certe quod videretur ædificiū: In eo Pausiæ pictoris opus. Cupido abiecto arcu, & sagittis lyram tenens: Ebrietas etiam ab eodem opifice facta: Bibit ea è vitrea phiala: Expressa ita est in tabula vitrea phiala, ut per eius perspicuitatem muliebrem se os ostendat. Pilæ verò intra ambitum priscis temporibus multæ steterunt, è quibus sex ætate mea reliquæ: In iis virorum & sceminarum, quæ à deo curatæ sunt, nomina incisæ: Morborum etiam, quo quisque laborat: Addita est curationis ratio: Scripta verò sunt omnia Dorica lingua: Seorsum est ab aliis antiqua pila: In ea incisum, dicasse Aesculapio Hippolytum equos xx. Huius pilæ inscriptioni consentanea Aricini dicunt, discerptum ob Thesei imprecatio-

act

nes Hippolytum in vitam ab Aesculapio
reuocatum : Neque postea patri vnquam
ignoscere voluisse:verum omni eius depre-
catione spreta,in Italiam venisse, ibique
dicato Aricinæ Dianæ templo; regnasse:
Mea quidem etiamnum ætate iis, qui ad
templum singulari certamine dimicarint,
præmium dæx sacerdotium propositum
est:sed in certamen ingenuus nemo de-
scendit: Serui duntaxat qui fuga se domi-
nis subduxerint. In ipso fano apud Epi-
daurios theatrum est omnium operis di-
gnitate mea sententia præstantissimum:
Nam quæ apud Romanos visuntur ante-
cellunt illa quidem tam ornamentis,quã,
quod est Megalopoli apud Arcadas, ma-
gnitudine. De arte verò,partium conue-
nientia,ac pulchritudine,quis Polycletum
audeat in certamen prouocare? Polycle-
tus enim ipse theatro ædificando præfuit,
idémque rotundam ædem fecit. In loco
ædes est Dianæ cum simulachro, Epiones
cognomento,ex eo fortasse,quòd morbos
mitigare hoc numen credatur: Veneris
cella ac Themidis: Curriculum præterea
magna ex parte agger: Aquæ ductus,cum
testudine,tum reliquo opere ita exorna-
tas,vt cum admiratione spectetur. Quæ
verò opera Antoninus vir senatorius æta-

te nostra fecit, hæc sunt: Aesculapij balnea, deorum templum, quos Epidotas nominant: Dicauit præterea ædem Bonæ valetudini, Aesculapio, Apollini cognomento Aegyptiis: Porticum ad hæc restituit, quæ Cotyos est appellata: Ea verò collapsa restituta rota corruebat, vt quæ è crudis fuerat extracta laterculis. Cùmque Epidaurij fani accolæ ægerrimè ferrent, quòd & foeminae sub testis non parerent, & ægri sub diuo animam agerent, Antoninus domo edificata, incommodum remouit: Fuit itaque in posterum & ad moriendum ægris, & ad pariendum mulieribus consecratus religione locus. Montes supra lucum sunt duo, Titthion alter, alter verò Cynorthium, in quo Maleatae Apollinis templum quod solum de antiquis operibus extat: Nam quæ circa templum ipsum sunt cætera, & aqueductus castellum, cum receptaculo depluentis aquæ, ea omnia Epidauriis fecit Antoninus. Dracones quidem cum omnes, tum in primis eorum quoddam genus fuluo colore conspicuum, Aesculapio sacri habentur: Sûntque illi hominibus cicures: Eos sola Epidauriorum terra alit, quod in certis animalium generibus aliis etiam regionibus video contigisse: Si quidem sola Africa terrestres crocodilos gignit

duum

duum cubitum nihilo minores. Ab Indis
verò cum aliâ, tum verò aues psittaci affe-
runtur. At serpentes, qui Megalonnæ ap-
pellantur, supra xxx. cubitum magnitu-
dinem excresecētes, quales & India & Afri-
ca nutrit, non dracones, sed ex alio quodâ
genere Epidaurij esse affirmant. Quà ad
montis verticē ascenditur, circa viam est
olea, quæ Verfilis appellatur: Manu eum
ab Hercule in orbem circumductam, eam
figurâ memorant accepisse: Nunquid verò
eam terminum Asiæ statueritis, qui
in Argolica terra sunt, non possim ego fa-
cile iudicare: Nam neque alio vllò in loco
eorum tota regione ad vastitatem reda-
cta, vlla se ostendunt satis manifesta finiū
monimenta. In summo monte eminet
Coryphiæ Dianæ templum, cuius in can-
tico quodam suo Telephilla mentionem fe-
cit. Quà in ipsam Epidauriorum urbem
descensus est, agrum videas vndique agre-
sti olea conuestitum. De Hyrnethoe au-
tem, quæ ab Epidauriis accepi, quæque ma-
ximè probabilia videntur, ea scribam. Ci-
sus, & Temeni reliqui filij intelligebant
non mediocri dolore Deiphontem affe-
ctum iri, si quo modo ab eo possent Hyr-
nethò abducere. Venerunt itaque Epi-
daurum Cerynes & Phalces: nam mini-

mo eorum natu Agræo, fratrum confilium minime probatum est : Constituerunt illicum curru ante muros, euocata per caduceatorem ad colloquium sorore. Quæ cum venisset, primum omnium adulescentes Deiphontem criminari, deinde illam orare, ut Argos reuerti vellet, pollicentes cum alia multa, tum viro se eam nuptum daturus, & rebus omnibus multo quàm Deiphontes esset meliori, & cum hominum numero, tum agri felicitate longe superiori : Quæ audiens Hyrnethò indignissime tulit, ac ut par pari referret, Deiphontem respondit sibi merito placere plurimum, fuissèque cum Temeno generum minime pœnitendum : At illos percussores potius, quàm filios Temeni appellari posse. Ad hæc illi nihil respondentes, fœminam comprehensam, atque in currum impositam, abduxere. Cum verò Epidauriorum quidam ad Deiphontem detulisset à Ceryne, & Phalce inquitam abduci Hyrnethò, & ille quàm potuit celerrime, fugientes est insecutus, & Epidaurij re audita, præsto fuere : Deiphontes quidem homines affecutus, Cervinem iaculo transiit : At Phalcen cum Hyrnethò arte complexus teneret iaculari veritus, ne illam si forte aberrasset,

inte

interimeret,comminus cum eo congressus,abstrahere mulierem conabatur. At Phalces pertinaciter,& violenter retinēs, attrahens,facile mulierem cum grauida esset,exanimauit: Atque ille quidem cum in sororem tam impium facinus commisisset,incitato curru sese in fugam dedit, quo anteuenteret, priusquam Epidauriorum concursu opprimeretur. Deiphontes cum filiis(ex illa enim mares susceperat Antimenen, Xanthippum,& Argeum,filiam verò Orsobiam, quam postea Pamphilus Aegimij filius vxorem duxit) sublatum Hyrnethūs cadauer, in locum hunc deportarunt,qui ab ea Hyrnethium vocatur. Condito verò heroico monimento,& alios illi honores habuere, & sanxerunt ne quæ aut ex oleis,aut alia vlla arbore in eo agro enata vi aliqua abscissa, auulsæve forent, à quoquam asportari ad profanum vllum vsum possent: sed quod sacra essent Hyrnethoe,omnia illic vt relinquerentur. Non longe ab vrbe est Mellissæ monumentum,quæ cum Periandro Cypseli filio fuit: Est item Patrocli Mellissæ patris, qui Epidauriis imperauit, quemadmodum & genere eius Periander Corinthiis. Ipsa quidem Epidauriorum vrbs hæc habet,quæ monumentis litera-

rum mandentur dignissima. Fantrum est Aesculapij. in quo ipsius dei, & Epiones signa: Epionem vxorē fuisse Aesculapij memorant: Hæc sub dio sunt è lapide Pario. Intra muros delubra sunt Liberi patris, & Dianæ lucus: Diana ad imaginem merentis facta est. Veneri etiam templum erectum: Nam quod est apud portum in proiecto in altum promotorio situm, id Iuonis esse aiunt. Iam Mineræ lignæ quod in arce signum est, valde illud quidem insignæ, Cistæam Mineruam nominant. Aeginetæ insulam incolant, quæ è regione Epidaurij agrî est, in qua ab initio nullos fuisse incolas dicunt: Sed in eam vacuam & desertam, à Ioue Aeginam Alope filiam deportatam, à qua cum Oenope ante vocaretur, nomen acceperit: Verum cum Aeacus iam adoleuisset, rogasse Iovem, aiunt, vt inquilinos sibi daret, illum itaque è terra homines, à quibus insula teneretur, protulisse: Neminem verò præter Acacum, qui in ea insula regnarit, nominare possunt. Ac satis quidem scimus neminem omnino de Aeaci filiis Aeginæ permâsisse: Peleus enim, & Telamon ob Phocicædem solum vertunt: Nam phoci filij circa Parnassum, regionem eam tenuerunt, cui Phocidi nomen

men est: Vna tamen ante ætate hoc ei nominis est inditum à Phoco Ornytionis, qui coloniam illuc deduxit. Hoc sanè Phoco regnante ea duntaxat regio Phocis est nuncupata, quæ est ad Tithorean, & Parnassum: Postea verò ab Aeaci filio proxima etiam loca omnia nomen acceperunt, sicuti Minyx appellantur, tum qui Orcho meniis finitimi sunt, tum verò qui ad Scarphean Locrorum urbem pertendunt: Et à Peleo quidem Epiri reges fuere oriundi. Quòd verò ad Telamonis filios attinet, minus fuit ab Aiace, cum priuatá ille semper vitam egisset, illustre genus: Præterquam quod Miltiades, cuius ductu ad Marathonem ab Atheniensibus pugnatū est, & Cimon eius filius insigni gloria fuerunt: At Teuceri posterì Cypriorum regnū vsque ad Euaгорam obtinuerunt: Iam Phoco Agnus poëta filios fuisse memoriæ prodidit Panopeum, & Crisum: E Panopeo natus est Epeus, qui Durateū equum fecit, uti Homerus memorat: Crisū nepos fuit Pylades, Strophio Crisū filio, & Anaxibia Agamēnonis sorore genitus. Hec fuit gentis, qui sunt Aeacidae appellati, omnis posteritas, qui ab eadē stirpe profecti domo profugi aliò cōmigrarunt. Interiectis deinde temporibus Argiuorū pars, ea, quæ
Epid

Epidaurum cum Deiphonte occupavit, in Aeginam transmisit: atque eius insulæ indigenis permitta, Doriensium in eam cum mores, tum linguam importavit. Post hæc verò eo usque auctæ sunt Aeginetarum opes, ut navalibus copiis Atheniensibus ferè ipsis fuerint potentiores, & Persico quidem bello secundum Athenienses maximum navium numerum deduxere. Verum parum fuit hæc ipsis potentia diuturna: Siquidem electi sedibus suis ab Atheniensibus, Thyrazan ab Lacedæmoniis acceptam, in Argiuorum finibus incoluerunt: Insulam tamen oppressis ad Hellespontum Atheniensium triremibus ceperunt: Ad pristinas verò opes, atque copias nunquam licitum est aspirare. Est ipsa insula è mari longe omnium, quæ in Græcia sunt, aditu difficilima: Inciogitur enim undique asperis cautibus, ac cæcis dorsis. Eas moles contra prædonum excursionem, & omnem hostilem impetum de industria iecisse dicitur Aeacus. Prope portum eum, quo maxime appellitur, Veneris templum est. Celeberrimo autem urbis loco, quod Aeaceum appellant, septum id est quadratum è candido lapide. In primo aditu eorum statuæ sunt, qui ad Aecam à Græcis missi venire: Eius legationis

nis causam eandem, quam Aeginetæ reli-
qui etiam Græci fuisse narrant. Cum diu-
turna siccitate Græcia laboraret, ac nō mi-
nus reliqua, quæ extra Isthmum est, Græ-
cia, quàm tota Peloponnesus cœlestium
aquarum penuria affecta esset, missi Del-
phos sunt, qui ex oraculo calamitatis cau-
sam, ac remedium cognoscerent. Ibi re-
spondit Pythia Iouem placandum, vten-
dum verò, modo vt velit obsequi, Aecō
deprecatore. Ex eo itaque responso mis-
si ex singulis vrbibus ad Aeacum, vt depre-
cationem susciperet oratum: Ille Panelle-
nio Ioui sacris rite peractis, & votis nun-
cupatis imbrium Græciam compotem fe-
cit: Ad rei memoriam legatis, Aeginetæ
statuas posuerunt. Iotra septum oleæ sunt
antiquitus constitæ, & ara paulū supra aræ
eminens, eam aram monumentum esse,
quod Aeaci dicitur in arcanis, est. Iuxta
Aeacum Phoci tumulus est, incinctus in
ambitum crepidine. Incumbit asperum,
& rude saxum, quo cum Phocum ad quin-
quertium fratres iuitalissent, pro disco vti
sunt: Ac eodem Peleus consulto Pho-
cum, cum loco ei suo lapis esses mitten-
dus, dicitur percussisse: Quod illi faci-
nus vt matri obsequerentur, dicuntur com-
misisse: Ipsæ enim è Scironis filia, Pho-
cus.

cus è Thetidis sorore (si Græcorum est sermonibus fides habenda) natus fuerat. Quare non solum ob Orestis amicitiam, sed ut proavum vlcisceretur, videtur mihi Pylades eius cædis, qua Neoptolemus occisus est, particeps fuisse. Ac tunc quidem cum disci ictu Phocus concidisset, statim fratres Endeide nati naui ex insula profugerunt. Telamon non ita multo post caduceatorem ad patrem mittit, qui suis verbis neget cogitato Phoci eadem admissam. At Acacus illum descendere in insulam vetuit: Tantum de naui, vel si ita mallet, ab extructo in mari aggere; iussit causam dicere: Ille igitur noctu intra occultum portum naui vectus aggerem extruxit, & is quidem agger nostræ etiam num ætate extat. Damnatu verò eo crimine, quod de Phoci nece culpa non caruisset, Salaminem cum classe iterum abiit. Non longe ab occulto portu theatrum est quod spectetur sanè dignum, magnitudine, ac reliquo opere parci, quod est apud Epidaurios, vnico confurgit latere, quo theatrum, quantum operis paritur convenientia, solcit. Aedes sacræ non multum inter se distant: Apollinis vna; Dianæ altera, Liberi patris tertia. In Apollinis, dei signum nudum è lignor
arte

atte factum patria : At Diana , & Liber ,
veste velati : Cum barba Liber. At Aescu-
lapij templum in diuersa regione est , cum
simulachro sedenti è marmore. Præ cate-
ris verò dis in primis Hecaten colunt Ae-
ginetæ , cuius quotannis initia celebrant :
Initiorum authorè Tracè Orpheum perhi-
bēt. Maceria templū ambitur : In eo ligneū
signum factum à Myrone , cuius vnicum
os vti corporis truncus : Nam primus , vti
ego existimo , Alcámenes Atheniensibus
triplex fecit iunctis corporibus Hecates
signum , quam Epipyrgidian illi appellāt ,
iuxta inuolueris Victoriæ ædem positam.
Apud eosdem Aeginetas contendentibus ,
ad Panellenij locus est Aphææ fanum , in
quam Pindarus Aeginetis canticum fecit.
Cretenses quidem (ipsi enim omnium pri-
mi patrios quosdam sermones de hac dea
protulerunt) Carmanoris eius , qui de Py-
thonis cæde Apollinem purgavit , Eubu-
lum filium fuisse aiunt : Ioue & Carme Eu-
buli filia Britomartin genitam : Quæ cum
se totam in currendi , venandique studia
tradidisset , fuisse eam Dianæ multo caris-
simam. Verum cum Minoën præ amore
insequentem fugeret , ac se in mare abie-
cisset , in retia , quæ ad pisces capiendos in
mare missa fuerant , incidisse : à Diana in
deorum

deorum numerum relatam: Colunt eam non soli Cretenſes, ſed ipſi etiam Aeginetæ, quòd in inſula viſam Britomartin autumant, & eadem ſanè Aeginetis Aphæa eſt, quæ apud Cretenſes Diſtyнна. Pater Ieniũ præter Iouis eodem nihil habet mons aliud memoratus dignum: Eam verò ab Aeaco Ioui dicatam tradunt: Quæ verò de Auxeliã, & Lamia, quemadmodum ſcilicet cū Epidaurij diu imbres deſideraſſent, atque ex oraculo quodam ſigna hæc ex oleæ ab Athenienſibus accepta feciſſent: Tum verò quemadmodum cum Epidaurij tributũ imperatum Athenienſibus nõ penderent: quòd ea ſigna penes Aeginetas eſſent: Athenienſes qui inſulam ad ea repetenda tranſmiſerāt, omnes perierint: Hæc omnia cū ſubtiliter perſecutus fuerit Herodotus, non eſt libitum ab eo luculenter perſcripta referre: Id vnum addam, viſiſſe me ea ſimulachra, rēque illis diuinam feciſſe: Fiunt autem illis non alio, quàm ſacra Eleuſinia, ritu: Atque hæc hæc de Aegina, & Aeaco, deque operibus iis, quæ in ea inſula viſuntur. Finiti mi ſunt Epidauriis Troëzenij: Hi res ſuas quantum qui maximè amplificat. Orum aiunt primum in ea terra genitum: mihi verò Aegyptiacum non Græcum nomen

Orus esse videtur: At illum regnasse dicunt, & ab eo regionem Oræan nuncupatam. Postea verò Althepum à Neptuno ex Leide Ori filia genitum, accepto ab auo regno, Althepiam eam nominasse: Interea dum hic regnum teneret, disceptasse Neptunum, & Mineruam de loci tutela: Ita ex eo certamine discessisse, ut ex Iouis arbitrio, communis utriusque is honos esset: Eam ob rem Mineruam venerantur Polliadem, & Stheniadem, duobus eandem cognominibus, & Neptunū Regem cognomento. Quin & vetustus eius populi nomen tridentis nota, & Mineruæ capite signatus est. Successit Althepo Saron: Hunc ad mare aiunt Saronidi Dianæ templum ædificasse, loco palustri, ac vadoso, ob eam verò causam Phœbæam paludem dictam. Saronem ipsum narrant cum venandi studio plurimum delectaretur, ceruum usque ad mare persecutum, atque inde cum fugientem acrius urgeret, se in eā alluviei demisisse: Nantem verò longius iam à litore feram cum prædæ cupiditate captus non dimitteret, in pelagus prouectum, ibi, & labore cōfectum, & maris æstu iam prope submersum diem suum obisse. Eius cadaver ad Phœbæam paludem, in Dianæ luo, atque adeo intra ædis maceriam

cōditum : Aestuarium illud ab eō casu pro
 Phœbæ Saronidem paludem appellatum.
 Posteriorum verò regum vsque ad Hype-
 reten, & Anthan neminem norunt : Hos
 quidem Neptuni ferunt, & Alcýonis At-
 lantis filix satu ortos, ab illisque Hype-
 rean, & Anthæan in ipsa regione oppida
 conditat : Quorum alterum, Aëtius An-
 thæ filius accepto à patre, patruoque im-
 perio, priore nomine mutato, Posidonia-
 den appellavit. . At enim cum Troëzen,
 & Pittheus ad Aëtiū venissent, tres iam
 pro vno reges fuerunt. Firmiores certe Pe-
 lopis filiorum opes fuisse ea res argumen-
 to esse potest, quòd cum Troëzen decessis-
 set è vita, Pittheus Hyperæan, & Anthæan
 in ius, ac formam vnius civitatis redactas,
 & ex utraque in vnum coacta multitudi-
 ne, Troëzene de fratris nomine nuncupa-
 rit. At Troëzene multis quidem post
 annis, qui ab Aëtio Anthæ filio originem
 ducebant, in Coloniam missi Adicarnas-
 sum, & Myndum in Caria deduxerunt :
 Troëzenis filij Anaphlystus, & Sphettus
 in Atticam migrarunt, à quibus curiæ A-
 theniesium dux nomina acceperūt. Hoc
 loco de Theseo Pitthei ex filia nepote,
 quòd satis sunt omnibus eius res notæ, ni-
 hil scribo : Sed ea quæ addenda censeo in

præsentia persequor. Herculis liberos postliminio reuersos ipsi etiam Troëzenii in ciuitatis societate receperunt: Quippe qui & Dorienſibus, qui Argis venerat, & ipsis etiã Argiuis ante paruiſſent. Nam & Homerus in exercitu Græcorum recenſendo, Diomedem illis imperaſſe dicit: Si quidem Diomedes, & Euryalus Mecistei, ſuſcepta Cyanippi Aegialei filij tutela, Argiuos ad Troiam deduxere: Sthenelus verò (vti ante expoſui) natalibus multo fuit clarioribus, nempe qui de eorũ eſſet gente, qui ſunt Anaxagoridæ appellati: Ei itaque in primis Argiuorum debebatur imperium. Hæc de Troëzeniorum rebus hiftoriæ mandata ſunt, quanquam & multa fortaffe de iis, quas deduxerunt Coloniis, addi poſſent. Iam verò templorum ornamenta, & alia maxime inſignia opera persequor. In Troëzeniorum foro Dianæ cognomento Sospitæ templum cum ſigno eſt. Dicitur id à Theſeo traduct, deamque ipſam ita nominatam cum ille è Cretra interempto. Aſterione Minois filio re-diſſet. Fuſſe autem omnium Theſei fa-ctorum hoc memoratu digniſſimum exiſtimo, non ob id ſolum, quòd Aſterion viribus tanto fuit omnibus iis, quos Theſeus confecerit, ſuperior: verum multo ob

eam causam magis, quòd cum ex Labirintho clam patrato facinore effugerit, omnesque loci difficultates superarit, certum dederit documentum, cum secum socios vi divinæ providentiæ servatos. In eadem sunt æde deum inferum aræ: Hæc enim à Libero patre Semelen ab inferis redactam, hinc ab Hercule abductum Ditis canem fama vulgavit: Ego verò Semelen ne mortuam quidem omnino arbitror, quæ Iouis vxor fuerit. De Plutonis verò cane quæ sunt fabulis vulgata, quemadmodum ea accidisse putem, alia in parte differam. A temoli tergo est Pitthei monumentum. Solia dehinc tria è candido lapide: In iis Pittheum cum duobus viris, qui ei aderant in consilio, ius dicere solitum aiunt. Non longe abest Musarum cella: fecisse eam dicitur Ardalus Vulcani filius, à quo tibiam inuentam putant: Musas has ab illo Ardalidas nominant. In ea cella dicendi artē docuisse Pittheum tradunt, ac librū quidem à Pittheo scriptum, ab Epidaurio verò homine editum, ipse legi. Seorsum ab hoc museo ara est ab eodem Ardalo (vbi aiunt) dicata: Ad eam aram Musis & Somno sacra faciunt, Musis omnium deorum maxi-
mè

mè amicū somnū ipsum censentes. Iuxta theatrum Lyceæ Dianæ ædem extruxit Hippolytus: Cur ita fuerit nuncupata adhuc neminem reperi de iis, qui antiquitatis memoriā profitentur, qui me docuerit. Illud mihi in mentem venit coniecere, eam fuisse cognominis causam, quòd lupos, qui agrum infestum redderent, Hippolytus confecisset: Vel quòd à matre, quæ vna fuit de Amazonibus, dum apud eam viueret cognomen acceperit: Vel alia fortasse prodi possit causa mihi prorsus ignota. Lapidem verò eum qui ante ædem stat, & sacer dicitur, illum esse dicunt, super quo nouem viri de Troëzeniorum ciuitate Oresten de matris cæde purgarunt. Non procul à Lyceæ, aræ sunt modicis distantes interuallis: Earum vna liberi ex quodam oraculo Saotæ, quasi Seruatoris dixeris, cognomento Themidum altera nominatur: Hanc Pittheus dicitur dedicasse. Soli verò liberatori iure optimo aram mihi videntur crexisse, metu Xerxi, & Medis seruiendi liberati. Thearij Apollinis templum ædificasse Pittheum, & exornasse dicunt: Est illud quidem templorum omnium, quæ ego viderim, vetustissimum. Nam & si peructus est Mineræ apud Phocæenses in lo-

nia, quod Harpagus olim Medus exussit, peruetus & Pythij Apollinis apud Samios: multo tamen serius quàm hoc Troëzeniorum ædificata illa fuerunt. Signum quod nuoc extat ab Aulisco dedicatum, Troëzenij Hermonis opus est. Eiusdem Hermonis arte elaborata Castorum lignea simulachra. In fori porticu fœminarum, & puerorum statuar positæ sunt, utræque è marmore: Sunt autem fœminæ illæ, quas cum filiis Troëzeniiis seruandas Athenienses commiserunt, quo tempore statuerunt ipsi urbem deserere, quod Persarum impetum non esse sibi terrestribus copiis sustinendum censuerunt: Neque verò omnibus statuas, quæ non multæ sunt, positas putant, sed iis tantum quæ dignitate cæteras anteibant. Ante Apollinis, ædificium quoddam est, quod Orestis tabernaculum appellant: Prius enim quàm materni sanguinis maculam expiationibus Orestes elueret, de Troëzeniiis nemo eum testō recipere voluit: sed in ea ipsa cella illum consistere iusserunt, ibique qui ei instructioni præfuerunt, cum eo epulati sunt, quantisper rite expiatus est. Manet adhuc ritus, ut illorum posteris statis diebus eodem in loco cœnent. Defossis autem non longe ab ea taberna piaculis,

lis, laurum eam enatam tradunt, quæ adhuc viret proximo ei tabernæ loco. Ad eū verò lauſtrandum, & alia februum genera adhibita, & aquam ex Hippucrene: Habent enim ipſi quoque Troëzenij Hippucrenen, de quo alius quàm à Boeotis prodius eſt ſermo. Nam cum & ipſi dicant Pegafi equi vngula effoſſo ſolo è terra fontē manāſſe, addunt Troëzenen veniſſe, Bellerophontem, cum vxorem ſibi à Pittheo Aethran poſciſſet: Verum ita accidiſſe, vt ante nuptias Corintho in exilium mitteretur. Et ibidem Mercurij ſignum qui cognomento Polygius dicitur, cui clauam ab Hercule dedicatam perhibent, fuit etenim ex oleaſtro. Quod adiiciunt miraculum, haud ſcio an cuiquam fide dignum videri poſſit, eam clauam radicibus actis reſgermināſſe. Oleaſter certe ille hac etiam ætate monſtratur: Clauam quidem Herculem ab oleaſtro, quem ad Saronidem paludem inuenerit, abſcidiſſe ferunt. Viſitur præterea Iouis fanum, cui Seruator cognomen eſt, erectum dicunt ab Actio, cum Anthopatri in regno ſucceſſiſſet. Annem habent Chryſorrhoan, hoc eſt, ac ſi Aurifluum dicas: Hunc amēdem ſolum ſuam aquarum perennitatem ſeruaſſe narant, cum in magna ſiccitate, deſideratis

per annos ix. imbribus, nullæ aquarum
venæ non exaruisſent. Hippolyto etiam
Theſei filio lucus eximia pulchritudine
dedicatus eſt, cum delubro, & priſci operis
ſimulachro, quæ omnia Diomedem tradunt
faciunda curaviſſe, eundemque Hippolyto
primum omnium rem diuinam feciſſe.

Hippolyto apud Troezenios ſacra facit
ſacerdos, qui eo honore quoadiu vivit fun
gitur: Sacra ipſa anniverſaria ſunt. Præ
ter ceteros ſacrorum ritus virgines ante
nuptias ſuccisum ſibi capillum in Hippo
lyti templo conſecrant. Neque verò iis
aſſentiuntur Troezenij, qui diſtractum ab
equi marinis Hippolytum memoriæ pro
diderunt, nec omnino quo loco ſepultus
fuerit monſtrant: Verum cum eſſe illi à
dis habitum honorem affirmant, quòd in
ſyderum numerum relatus idem ipſe ſit,
qui Auriga cœleſtis dicitur. In eadem
area delubrum eſt Apollinis Incenſoris,
Epibaterium ipſi nominant: Ab eodem
Diomede dedicatum aiunt, cum tempeſta
tem effugiſſet, quæ Ilio redeuntibus Græ
cis immiſſa eſt: Quin & Pythicos ludos in
Apollinis honorem Diomedem primum
omnium inſtituiſſe. De Lamia verò, &
Auxeſia (nam ſuus etiam illis apud Troë
zenios honos eſt) longe alius eſt quàm Epi
daurior

dauriorum, & Aeginetarum sermo. Venis-
se enim virgines ex Creta: Cúmque ciuitas
tota seditionibus laboraret, à concitata
multitudine ipsas etiam lapidibus obru-
tas. Festum quidem diem in eius rei me-
moriâ, Lapidationem nominant. Adhæ-
ret macerie septo, curriculi eius pars, quod
Hippolyti nuncupant supràque ipsum Ve-
neris Speculatricis delubrum, vnde descen-
dentem exercitationis causa Hipolytum,
in stadium intuebatur Phædra. Est hic
(quod multo ante scripti) myrtus illa per-
terebratis foliis, quòd amore furens Phæ-
dra, cum nullam malo leuationem nanci-
sci posset, crinali acu huius myrti folia trās-
figens, insaniâ suâ oblectabat. Est ibi-
dem Phædræ sepulchrum, quod non longe
ab Hippolyti monumento abest: Illud ve-
rò proximo myrto ipsi loco, eminet. Aescu-
lapij signum fecit quidem Timotheus: ve-
rum Troëzenij non Aesculapij eam, sed
Hippolyti effigiem esse autumant: Hip-
polyti certè domum ipse vidi: Ante eam effi-
giem fons est, qui Hercules dicitur, quòd
aquam eam ab Hercule inuentam Troëze-
nij memorant. In arce delubrum est Mi-
neræ, quam Stheniadem appellant: Si-
mulacrum dædè ligno fecit Callon Aegi-
netes. Fuit autem Callon hic Tectæi &

Angelionis discipulus, qui Delis simula-
chrum fecerunt Apollinis: Illi verò artem
eam à Dipœno, & Scyllide didicerant.

Quà ex arce descenditur Panos Soluto-
ris cella est: Deus enim hic per somniorū
visa monstrasse dicitur, his qui rerum sum-
mæ apud Troëzenios præerant, famis leua-
tionem, qua præ cæteris affligtabantur A-
thenienses. In Troëzeniorum agrum de-
scendens, templum Iſidis videas, & supe-
riore loco Veneris Aſerææ: Delubrum qui-
dem Troëzene, in ipsa scilicet vrbe totius
regionis principe, Halicarnassenses fece-
runt. Iſidis signum Troëzeniorum plebs
dedicavit. Contendentibus per montes
Hermionem fons se ostendit Hylyci am-
nis cui Taurio nomen fuit. Saxum etiam
illud Thesei nominatum, mutato nomine,
quòd crepidas & ensẽm Aegei sub ipso ab-
ditum sustulerit Theseus, Sthenij Iouis a-
ra ante appellabatur. Prope saxum Vene-
ris sponsæ cella est, à Theseo, cum Helenæ
vxorem duxisset, ædificata. Extra oppidi
muros delubrum Phytalmij Neptuni, ere-
ctum eo tempore aiunt, quo iratus deus
agri fructus dicitur eripuisse, immisis-
sis in arbusta salſis aquis, Deo verò sacris, & vo-
tis placato desisse terram ea calamitate af-
fici. Supra Neptuni est Legiferæ Cereris
fanum

fanum ab Althippo, vti hominum sermo vulgavit, dedicatum. Quà ad portum descenditur (est is in vico, qui Celenderis nominatur) regiuncula extat, quæ Natalitia appellatur, quòd eo in loco Theseū natum ferunt. Ante eam regiunculam Martis delabrum, quo loco prælio sunt Amazones à Theseo superatæ. Fuerunt verò illæ ex eodem agmine, quod in Attica cum Theseo, & Atheniensibus pugnauit. Ad Psiphæum mare progressi offert se oleaster, quem Rhachum intortum vocant. Rhachum certè, quamuis oleæ plantam fructus expertem, Cotiton etiam, Phyllian, & Elæum, Troëzenij appellant. At intortum iccirco nominarunt, quòd ad eius arboris truncum, implicatis habenis, subuersi fuerint Hippolyti currus. Hinc non longe abest Saroniæ Dianæ ædes, de qua; quæ dici oportuit, superius à me sunt exposita. Vnū illud nunc adiicio, Dianæ quotannis festos dies celebrari, quæ Saronia nuncupant. Iam verò de his insulis, quæ ad Troëzeniorum ditionem pertinent, vna est continenti terræ adeo proxima, vt pedibus ferè in eam transiri possit. Quæ cum ante diceretur Sphæria, ea, quam subiciam, de causa Sacra nominata est.

Sphærus in ea, quem Pelopis fuisse aurigā dicunt

dicunt, sepulchrum suum habet: Huic Aethra per somnium Mineræ monitu inferias missura, cum in eam insulam transisset, cum ea Neptunum cōgressum dicunt: Eam ob rem Aethram Mineræ Apaturię delubrum, quasi Fallacis dixeris, dedicasse, insulamque, Sphæria quæ ante dicebatur, Sacram nominasse: Instituisse eandem, ut Troëzeniorum virgines ante nuptias Zonam Apaturię Mineræ dicarent. At Calauræan Apollini dicunt ab initio sacram fuisse, quo scilicet tempore Delphi Neptuni erant. Permutasse verò deos inter ipsos ea loca. Qua de re oraculum etiam quoddam proferunt.

Par fuerit Delonque, Calauræanque habitare,

Et Pythò sacram, & patientem Tenaron aure.

Est itaque in Calauræa religione sanctissimum Neptuni fanum, in eoque sacerdotio fungitur virgo usque ad nuptiarum maturitatem. Intra fani septum, Demosthenis sepulchrum est, in quo mihi videtur, uti in Homero multo ante, quàm iniqua bonis Fortuna sit ostendisse, Neque enim cōtenta oculis Homerum priuasse, ut priori malo aliud calamitatis genus adderet inopia oppressum, victum sibi emendicantem

erra

errare per omnes prope terras coëgit. Demosthenem verò iam grandem natu exilij experiundi, & consciscendæ sibi mortis necessitatē obtulit. Ac de homine quidem multa cum ab aliis, tum ab ipsomet dicta sunt, ex quibus satis liquet non cepisse ipsum vllam eius pecuniæ partem quā ex Asia attulerat Harpalus. Sed qui fuerit hac de re postea sermo hoc loco cōmemorabo. Harpalus Athenis fugiens cum in Cretam classe traiecisset, à servis, quorum opera utebatur, occisus est: Sunt tamen quid dicāt Pausaniæ Macedonis eū dolo interfectum, quo tēpore eius dispensatorem Rhodū fugientem, Philoxenus item Macedo cōprehendit: Is nempe, qui & Harpalū ab Atheniensibus sibi dedi postularat. Habita itaq; quæstione de iis omnibus, qui ab Harpalo pecuniam cepissent, eorum omniū nomina in iis literis, quas ea de re ad Athenienses dedit, percensuit, quantūque singuli accepissent. Demosthenis tamen, & si fuerat Alexander in eū animo offensissimus, & Philoxenus ipse priuatim cū illo similitates exercuerat, nullā prorsus mentionē fecit. Honores certe Demostheni adhuc, & in aliis Græciæ partibus, & apud Calauræ incolas habetur. Troëzenij agri pars Isthmus est qui per longū spatiū in mare porrigitur:

rigitur: In eo non magnum oppidum se-
 pra mare Methana incoluntur, Iſidis fa-
 num habet, & in foro Mercurij. signum v-
 num, & Herculis item unum. Ab eo oppi-
 do ſtadia fermè x x. abſunt calidarum
 aquarum balneæ. Aquas eas è ſcarebris
 primum erupisse aiunt, Antigono Deme-
 trij filio in Macedonibus regnante, ac prius
 quidem repentinis ignibus eum locum æ-
 ſtuisse. Ex ætate etiam noſtra manant ca-
 lidæ vehementer, & ſaiſæ. Ibi qui laueriet
 frigidis perfundi non poſſunt, quod neque
 dulces ullæ prope ſunt, neque poteſt quiſ-
 quàm ſine periculo ſe in proximum mare,
 natandi cauſa mittere, propter cum alias
 belluas, tum verò canes, quorum vim ma-
 gnæ pelagus illud gignit. Quod verò mi-
 hi magnæ Methanæ admirationi fuit, id
 ipſum iam ſcribā. Africus è Saronico ſiſu
 agrū & vineas perſians, novos pampinos
 acriter torret: Id quoties accidit vento
 etiam nū ſpirante, vin duo gallum gallina
 ceum albis alarū planis in contrarias par-
 tes diſtractum lacerant, ac deinde dimidiū
 vterque galli partem præferens cū curſu
 vites ambiunt: mos in eū ipſum locum ve-
 de curſu cœperūt, ruſſus congreſſi an-
 tibi defodiunt. Hoc ab illis excogitatū eſt,
 tanquam præſentiſſimum remedium con-

tranoxios Africi flatus. Iam paruas quas-
dam insulas quæ contra continentem ter-
ram sitæ sunt, nouem numero, Pelopis ap-
pellât, quarum vnâ in maximis eluioni-
bus, imbrîum expertem fuisse narrant: itâ-
ne euenerit compertum non habeo: Id cer-
te, qui Methana incolunt, affirmant. Equi-
dem ipse vidi homines, qui sacris, & can-
tibus grandinem auerteret. Methana ipsa
Isthmus Peloponnesi est. Isthmo verò Troë-
zenes finitima est Hermione. Prius v-
bi conditorem Hermonienſes ipſi fuiſſe
aiunt Hermiona Europis filium ipsum Eu-
ropem vt maxime Phoronei fuerit notum
certe filium fuiſſe Troezenius Heropha-
nes ſcriptum reliquit: Ea maxime motus
ratione, quòd ad Argum Phoronei è Nio-
be filia nepotem, neſtquam fuiſſet Argi-
uorum imperium peruenturum, ſi legiti-
mum Phoroneus filium habuiſſet. Ego ta-
men, & ſi priuſquam Phoroneum ſcio le-
gitimum eius filium Europem è vita exceſ-
ſiſſe, affirmare poſſe mihi videor, nunquã
illum Niobes filio patrem poteſtate futu-
rum fuiſſe, cum hic Iouis eſſe putaretur.

Tenuerunt poſterioribus etiã tempo-
ribus Hermionem Dorienſes qui Argis
venerunt, neque ego belii vilum Hermio-
neſibus cum Argiuiſ fuiſſe exiſtimo, & ſi.

ab Argiuis id proditur. Via quæ à Troëzene Hermionen ducit, in eadem est parte, in qua saxum illud, quod, cum Stbenij Iouis ara ante diceretur, postquam agnitionis monimenta sustulit Theseus, Thesei corruptum est nuncupari. Ab eo itaque saxo montanam viam tenentes, ad Apollinis Platauistij cognomento ædē perueniant. Ibi vicus Ilei, & in eo Cereris & Proserpinæ cellæ. Ad mare vbi Hermionienſis agri fines, Ceteris templum, cui Theumesiæ cognomentum. Abest hinc vt quàm longissime stadia LXXX. promontorium Scyllæum, cui à Nisi filia nomen: Nam posteaquam per eius prodicionem Nisæan, & Megara Minos cepit, non modo vxorem eam duxit, verum etiam suis, vt in mare illam abiicerent, imperauit: Mortuam æstus ad promontorium hoc detulit, ne: ue verò eius vsquam sepulchrum ostenditur, nam cadauer insepultum iacuisse aiunt, vsq; dum à marinis volucris discerptū est. A Scyllæo urbē versus, nauigantibus alterū se promontoriū ostendit. Bucephalos nomine: Iuxta aliquot insulæ. Earū prima Haliusa, portū habet ad nauīū appulsum perquā idoneū: Proxima Pityusa: Tertiā Aristeras nominant. Has præteruecti promōtorium offendant

è cont

è continenti prominens, Acran appellant:
Succedit Tricrana insula, & mons se in
mare è Peloponneso attollens. Buporth-
mos: In eo Cereris, & Proserpinæ templa.
Minervæ etiam, cui Promachorma cogno-
mentum. Ex aduerso insula est Aperopia
nomine: Ab ea non longe abest, quæ Hy-
drea dicitur. Hinc per continentem ex-
currunt in Lunæ formam sinuata litora:
Ora est, quantum soli vsque ad Neptuni
patet: Hæc incipiens qua parte mari ab
Ortu alluitur, declinat leuiter ad Occa-
sum: In ea portus aliquot: Longitudo eius
oræ stadium circiter vii. Latitudo, qua
maxima, stadium trium nihilo plus: In
hac prisca fuit Hermionensium vrbs: Ex-
tant ibidem aliquot fana Neptuni, in ipso
oræ principio. Vnde verò à Mari ad al-
tiores oræ partes ascenditur Minervæ de-
lubrum, & ei proximo loco, stadij manent
fundamenta, in quo exercere se solites
Tyndari filios dicunt. Altera etiam est
Minervæ ædēs non magna, cuius rectum
collapsum est. Solis præterea templum,
& Gratiarum lucus. Erectum & Serapi-
di, ac Iulidi fanum: Ambiant maceræ è præ-
grandibus & lectis lapidibus: In eo fana
færa Cereri arcana faciunt. Hæc in ea ora
habent Hermionenses. Quæ ætate nostra:

extateorum vrbs, à promontorio, in quo Neptuni fanum, abest, vt maxime, stadia IIII. & è plano primum loco molliter surgente cliuo se erigit: Collem, in quem se attollit Pronem, id est iugum nominant, muro vndique ambitur. Multa illa quidem, quæ literarum monumentis oriuntur, habet; sed quorum in primis mentionem faciendam censui. Veneris ædes est, cui Pontis eidem, & Limenis cognomina, quasi Marinæ, & Opportunæ dixeris. Signum eius è candido lapide, cum magnitudine, tum opere reliquo insignis. Est & aliud Veneris templum. Inter ceteros, qui habentur deæ ab Hermioseusibus honores, ea religio observatur, vt virgines, quin & viduæ, quæ in viri manum conuenturæ sunt, rem ei diuinâ ante nuptias faciant. Theumesiæ verò Cereri templum duo dicata, alterum in finibus Troezeniorum, in iis, qui adhuc manent pagis, alterum verò in ipso oppido, iuxta Liberi Melanægidis ædes: Huic quotannis musici ludii fiunt, & natandi, accertatim remigandi præmia proponuntur. Sua item ædes Dianæ Iphigeniæ cognomento, vbi ex arcu Neptunus pede altero Delphinum premeus. Iam qui in Vestæ transierint, ibi signum nullum videant, vnica ara est, & super

per ea sacra Vestæ faciunt. Apollinis tria sunt delubra, ac totidem signa, eorum vnū sine cognomine, alterum Pythæa, tertium Horion nominant: & Pythæum quidem ab Argiuis acceperunt. Ad eos enim primum ex omnibus Græcis venisse Pythæum Apollinis filium Telephilla memoria prodidit. Horion verò quam ob rem appellent, nihil pro certo habeo dicere, cōiectura adducor, finibus, vel armis, vel iure potitos, Apollini Horio, hoc est, ac si Terminatori dicas, vota soluisse. Fortunæ ædem omnium, quæ apud se sunt, recentissimam esse dicunt: stat deæ colossus è Pario lapide. E duobus aquarum ductibus, alterum valde priscum esse aiunt, in cuius alueum occulto meatu aqua profluit, neque vnquam deficit etiam si rota ciuitas aquatum eò descendat: Alterum verò ætate nostra munierunt: Vico, è quo in eum aqua defluit, Pratum nomen. In colli iugo, quem Prona appellari diximus, est quod historiæ mandetur dignum, Cereris templum. Id Clymenum Phoronei filium, eiúsque sororem Chthoniam ædificasse memorant Hermionenses. At Argiui Cererẽ, cum fines agri sui esset ingressa, ab Athera, & Mysio hospitio acceptam tradunt: Colontan verò non mo-

do eam domum suam non inuitasse, sed ne alium quidem ullum deæ honorem habuisse. Cum id fieri Chthonia eius filia indigne ferret: Colontam itaque cum ipsius ædibus crematum, puellam Hermionen à Cerere deportatam, ibi illi templum dedicasse. Chthonia certe & dea ipsa appellatur, & statim festi dies, qui æstate anni in eius honorem agitantur, Chthonia dicuntur: In istis hoc ritu supplicatio fit: Pompæ agmen ducunt sacrificuli, & qui annos magistratus gerunt, sequuntur fœminæ, ac viri, ipsi etiam pueris solenne est deam cum pompa deducere: Incedunt autem cum albis vestimentis, capitibus coronas ferentes, sunt ex corollæ & flore cōtextæ, quem Comosandalum incolæ appellant. hiacynthum illum ego esse existimo, est enim ei tum magnitudine, tum colore persimilis: Habet præterea easdem luctus indices litteras. In extremo agnine sequuntur, qui eximias boues vinculis distentas, & ferociter reluctantes ad templum trahunt: Ibi earum vnā immisis retinaculis intro agunt: Tunc qui ad fores apertas steterant, ubi bouem intromissam vident, postem obiciunt: Eam aniculæ quatuor de industria intus relictæ falcibus exceptam conficiunt: Collum earum vna, ut

casus tulerit, hostiæ præsecat. Rursus partefactis foribus, ij, quibus id negotij datum est, alteram bouem, mox tertiam, & quartam intrudunt, ac singulæ eodem modo ab illis aniculis mañantur. Aliud in hoc sacro miraculum euenit: In quod latus, prima bos conciderit, in idem & reliquæ procumbunt. Et hic quidem est apud Hermionenenses sacri eius ritus. In templi vestibulo statux scæminis, Cæreris sacerdotio perfunctis, positaræ sunt non ita multæ. Intus sellæ erectæ iis aniculis, quæ boues, vsque dum intromittantur, operiuntur. Signa præterea non admodum prisca Mineruæ, & Cæleri. Quod verò præterea religiosius multo colunt, neque ipse noui, neque vir quisquam, siue peregrinus, siue ciuis fuerit. Id quid, aut quale sit, vetulæ illæ scierint. Aliud item templum vndique statuis exornatum è Chthoniæ regione situm est. Clymeni dicitur: In quo Clymeno ipsi sacra fiunt: Neque verò hoc ego nomine quenquam Argiæ hominem venisse Hermionen arbitror, sed esse hoc vnum de eius dei qui apud inferos regnare dicitur, cognominibus. Est præterea hoc in loco Martis delubrum aliud, & in eo signum. Ad dexteram Chtho-

nix. porticus est, quam Echūs incolæ vocant. Eius ea est natura, ut missa vox, ut minimum imaginem triplicet. A tergo Chthoniæ aræ tres sunt: Earum unam Clymeni, Plutonis alteram, Paludē Acherusiā tertiam, Hermionenenses appellant. Omnes lapideis macetiis sepiuntur: In ea quæ Clymeni est, fouea visitur, per quam ditiscanem extraxit Hercules, sicuti ipsi dicunt Hermionenenses. Ad portam à qua via recte Masetem ducit, in pomario interiore est Lucinæ fanum: Deam certe cotidie summa cum religione cum hostiis, cum odoribus, ac donis quamplurimis venerantur: Eius tamen signum nemini omnino præterquam iis, quæ rem diuinam faciunt feminis, conspiciere fas est. In ea ipsa via quæ Masetem iter, progressos stadia ferme septem, & ad læuam diuertentes via excipit quæ Halicem ducit. Halice ipsa ætate mea deserta est, cum tamē olim habitaretur: Halicensis certe oratio est in Epidauriorum pilis, in quibus incisa sunt prodita ægris ab Aesculapio morborum remedia, neque alibi vspiam inscriptionem ullam fide dignam vidi, in qua vel de Halicensi ciuitate, vel de Halicēsi quopiam homine vlla fieret mentio. Via tamen est, quæ Halicem ducit, media illa in-

ter Pronem collem, & eum qui prisco nomine Thornax dicitur: Nam postea de Iouis in cucullum auei mutatione, vt Coccyx appellaretur accidisse aiunt: Sacræ quidem ædes extant in summis montibus. In hoc Coccygij Iouis, in illo Innonis, & in ima eius parte, Coccigij etiam Iouis sine foribus recto, & simulachro. Apollinis vulgo ea ædes esse dicitur. Hinc qui à recta digressi fuerint, in viam eant, quæ Masetem ducit: Fuit olim Mases oppidum, cui locum tribuit suum Homerus vbi Argiuorum ciuitates enumerat: Aetate verò hac pro nauali vtuntur Hermionenses. A Masete, quæ via ad dexteram est, ea ad Struthutem promontorium ducit, à quo promontorio per montium iuga iter est stadium ccl. ad Philanorium & Boleos. Sunt Bolei selectorum lapidum strues. At vicus, quos Didymos, id est Geminos nominant, à Boleis distat stadia xx. Ibi celle sunt Apollinis, Neptuni, Cereris etiam. Signa è candido lipide recto statu. Proximum his locis est oppidum Argiuorum, Asine olim appellabatur, eius nunc ruinae ad mare iacent. Nam quo tempore Lacedæmonij cum rege Nicandro Charilli filio, Polydectis nepote, pronepote Eunomi, Prytanidis

abnepote, atnepote verò Eurypontis in Argolidem hostiliter inuaserunt. Asinæi suas cum illis copias coniungere, ac simul Argiuorum agrum populati sunt: Vbi verò Lacedæmonij domum exercitum reportarunt, Argiui Ératum regem suum secuti, obsessum venire Asinen. Asinæi aliquandiu de muris hostis impetum sustinuerunt, ac de Argiuis cum alios, tum Lysistratum de iis vnum, qui cum primis bellica virtute enitebant, cæciderunt. Occupata tandem muri parte, vxoribus ac liberis clam in naues impositis, vrbe, & agro cessere: Argiui oppidum solo æquarunt, agrum finibus suis addidere. Pythæi tantum Apollinis templo pepercerunt, proxime quod Lysistratum humarunt. Distat ab Argiuorum vrbe stadia nihilo plus x l. mare, quod ad Lernam est. Quæ ad Lernam descenditur, in ipsa ferme via est Erasinus, influit is in Phrixum, Phrixus in mare illud exit, quod inter Timenium est & Lernam. Ab Erasino ad læuam stadia plus minus octo digressis, Castorum se Præstitum cognomento templum ostendit: Lignea sunt eorum signa haud alia forma, quàm quæ in ipsa vrbe facta sunt. Iam si in rectam viam redieris, Erasinum traicies, & ad Chema-

rum

rum amnem peruenies. Iuxta est è lapidibus septum. Hinc Plutonem fama est raptâ Proserpina ad ea, quæ sub terris esse homines putant, regna descendisse. Lerna ipsa, vtri superius dixi, ad mare est: Quo in loco initia Cereri peraguntur, quæ Lerna vocantur. Lucus in ea sacer, à monte, quem Pontium dicunt, incipit. Mons exceptam è cœlo pluviam aquam non effundit, sed ipse eam absorbet: Proffuit ab eo amnis monti cognomen. In montis vertice ædes est Mineræ Saitidis, cuius sola manent rudera. Fundamenta etiam manet domus Hippomedontis, qui Poly-nici Oedipodis filio in bello Thebano auxilio venit. Lucus ipse à monte ad mare excurrit bene longo spatio, platanis condensus, terminatur vna ex parte Pontio amne, ex altera Amymone, qui fluuius à Danaï filia nomen accepit. In luco signa sunt Cereris Prosymnæ. Liberi & eiusdē Cereris nō magna simulachra ad sedentiū imaginem. Hæc è marmore facta sunt. In altero templo Liber ipse cognomento Saotes, id est Seruator, signum è ligno habet, sedentis itidem forma. Est ibidem Veneris ad mare è marmore signum: Dicatum aiunt à Danaï filiabus, ipsūque Danaum ædem Mineræ ad Pontium

erexisse, initia Lernæorum Philammeonem instituisse: Mysteriorum effata, quod non ita prisca sunt, perspicua sunt omnibus. At quæ in corde ex aurichalco fabricato inscripta audiui, ea sanè non sunt Philammonis, quod Artiphon ortu Triconiæsis ex Aetolia illa invenit. Nam quæ nunc extant, eorum author Lycion, vir ut qui maximè spectatus, & ad ea excogitanda solers, quæ nemo ante ipsam omnino novit: Ex eo id colligas, quod quæ tum versu, tum soluta verbis permixta oratione, omnia Dorica conscripta sunt lingua: Nam ante Herculis liberum in Peloponnesum reditum eadem Argivi lingua qua Athenienses utebantur. Philammonis certe temporibus, ne Dorienium quidem nomen, uti ego existimo, fuit omnino Græcis omnibus notum. Hæc igitur ille edidit. Ad Amymones fontem platanus exurgit, sub ea platano hydram educatam narrant: Ego enim verò facile adducor belluam illam tum multo maximam cæterarum fuisse, tum verò tam mortifero veneno, ut eius felle spicula sagittarum Hercules infecerit: Caput verò, uti ego opinor, unicum & non plura habuit. At Pisander Camirensis, quo & fera terribilior,

&

& carmina sua plus dignitatis habere viderentur, pro vno illi plura capita dedit. Vidi etiam fontem qui Amphiarai dicitur, & stagnum Alcyonium, è quo Liberum ad inferos Semelen reducturum descendisse, tradunt Argiui. Monstratam autem à Polymno viam hanc. Eius autem stagni infinita est altitudo, neque est adhuc hominum quisquam repertus, qui innum eius solum villo machinæ genere consequi potuerit: Quin ipse Nero iunctis ad multorum stadiorum spaciis funibus, ad eosque plumbo pro perpendicularo religato, additis eo aliis iuuentis ad hunc usum instrumentis, nullum tamen potuit altitudinis terminum depræhendere. Audiui præterea aliud huiusmodi, aquam illam, & si quieta est specie ipsa, & perpetuo tranquilla, ea tamen esse natura, vt qui innare ausuerint, ad inum eos fundum trahat. Est paludis eius ambitus nihilo stadij vnus quadrante amplior. Margines herba, & iuncis vestiuntur. Quæ circa illam rite Libero patri nocturna sacra sunt, ea mihi nefas scribendo in vulgus efferre. Iam à Lerna Temenium contendentibus (pertinet Temenium ad Argiuorum fines, ac nomen à Temeno Aristomachi filio accepit: Ille enim cum vicum eum occupasset,

ac munisset, exinde bello cum Doriensibus contra Tisamenum, & Achæos suscepto, tanquam è castello ad præliandum exibat) Sed qui hæc proficiscantur, erumpentem Phryxum in mare videant. Neptuno est in Temenio vna, & item Veneri altera ædes erecta. Est ibidem & Temeni sepulchrum: Ad ipsam parentant Doriæses, qui sub Argiurum sunt ditione. Distat à Temenio Nauplia L. vti mihi videtur, stadia, desertum hac ætate oppidum. Eius conditor fuit Nauplius, quem Neptuno, & Amymone genitum crediderunt. Extant murorum ruderæ, Neptuni templum, portus aliquot, & fons cui nomen Canathus: In eo fonte vulgo apud Argivos proditum, Iunonem, ubi quotannis lauerit, de nouo virginem fieri: Manavit hic sermo ab arcanis initiorum, quæ Iunoni solenni ritu fiunt. Hoc loco quod à Naupliæ incolis de asino dicitur (abroso palmite vitem multo feraciorem redditum, quocirca, quod asellus sarmetorum putationem monstraret, è lapide illum fecerunt) tanquam minime quod historiæ mandetur dignum, prætermitto. Ducit à Lerna altera etiam ad mare via, qua in parte vicus est, quod Genesium vocant. Vbi in litore Neptuni Genesij ædes non ea facit magna. Con-
iunctus

ianctus ferè est cum eo vico aliter, cui nomen Apobathmi, ac si Appulsus dixeris. Ad hoc primum Argivi agri litus appulisse Danaum cum liberis tradunt. Hinc iis, qui Anigrea superaverint, angustus hic, & penè inuius trames, ad læuam terra ad mare patet ad oleas educandas maxime opportuna. Qua verò parte in continentem terram à litore ascenditur, ibi Thyrea vicus est. Quo in loco de agrifinibus lectissimi viri ex Argivis c. c. totidemque itidem lecti ex Lacedemoniis inter se pugnarunt: Cùmque omnes præter Spartanum vnum, & Argivos duos occidissent, eodem quo occubuerunt loco, tumuli sunt illis congesti. Agro Thyreae Lacedæmonij, victis Argivis prælio quod vniuerso agmine vtriusque populi cõmissum fuerat potiti, Aeginetis postea ex insula ab Atheniënsibus electis illum tradiderunt. Aerate mea Argivi eum colebant, disceptatione, & iudicio, vti ipsi aiunt, receptum. A Sepulchretis progressi Athenen perueniant, quam olim Aeginetæ incoluerunt: Proximus alter vicus Neris, tertius Eua Pagorum omnium maximus. In eo est ædes Polemocratis: Fuit is & ipse Machaonis filius, Alexanoris frater: Medelas morborum & hic incolas docet, quæ

302 PAVSAN. CORIN. §IVE
re illi accolæ honores habent. Supra Pa-
gos mons est, in quo termini finium sunt
inter Lacedæmonios, Argiuos, ac Tegea-
tas. Erecti sunt pro terminis lapidei Her-
mæ, à quibus regiunculæ nomen. Infra
amnis est Tanus. Vnus hic per Argi-
uorum fines ex Panone de-
fluens, in Thyreatem
finem exit.

★ ★
★

PAVSANIAE

LACONICA SIVE

LIBER III.

TOST Hermas ad occasum
 Laconica terra est : In ea re-
 gnasse primum Lelegen in-
 digenam, & ab eo Leleges,
 quibus imperabat, populos
 nominatos ipsi testantur Lacedæmonij.
 Lelege Myles, & natu minor Polycæon ge-
 niti. Quo verò gentium, & quam ob cau-
 sam Polycæon secesserit, alio exponemus
 loco. Mylete mortuo Eurotas filius ei
 in regnum successit : Is cum stagnantem
 in campis aquam ad mare alueo deduxis-
 set, quod fuit aquarum reliquum in iusti
 amnis morem defluens, de suo nomine
 Eurotam nuncupavit. Hic cum è vita de-
 cessisset nulla suscepta virili sobole, re-
 gnum Lacedæmoni reliquit : Erat hic qui-
 dem eadem matre genitus, è qua mons no-
 men accepit : Patrem Iouem ei fuisse fa-
 ma prædicabat. Vxorem verò duxerat
 Spartem Eurotæ filiam, ac ut primum ad
 regnum accessit, regioni & incolis omni-
 bus de se nomen indidit : Urbem quam
 cond

condidit, de vxoris nomine, quod nostra etiam ætate retinet, Sparten appellauit. Huius filius Amyclas cum aliquod cupe-
ret nominis sui monumentum relinque-
re, in agro Laconico Amyclas oppidum
muniuit: Is cum filios plures suscepisset,
Hyacintho natu minimo, egregiâ forma
puero, acerbissima morte erepto, super-
stes fuit: Pueri tumulus Amyclis est sub
Apollinis signo. Amycla mortuo Arga-
lus eius liberum natu maximus regnat:
Regnum ipse moriens Cynorta per ma-
nus tradit: Cynorta Oebalus nascitur: Is
è Gorgophone Argiua vxore Persei filia
Tyndareum suscepit: Fuit huic cum Hip-
pocoonte, imperium sibi ætatis causa via-
dicante, certamen: Verû Hippocoon ascir-
to in societatem Icario, eiusque factione
longo intervallo superior discessit. Qua-
re sibi male metuens Tyndareus, Pella-
nam (vbi Lacædæmonij commemorant)
aufugit. Longe verò alia fuit quæ à Mef-
senis dicuntur: Aiunt enim Tyndareum ad
Aphareum in Messeniam confugisse: Fuis-
se autem Aphareum Perieris filium, Tyn-
dareo ipsi ex eadem tantum matre fratrè:
Ac tunc quidem Thalamis, quod est Mefse-
niæ oppidum, domicilium habuisset: Quo
in loco liberos etiam mapsum suscepisse: In-
teriecto

terictio dein tempore in regnum ab Hercule restitutum. Regnarunt etiam Menelaus Atrei filius, Tyndarei gener, & Orestes, quòd Menelai filiam uxorem duxerat. Cum verò Heraclidæ post liminio redissent, Tisameno Orestis filio regnante, Messeneiorum & Argiuorū altera factio Temeno, altera verò Cresponti regnū detulit: Cūque eodem tempore geminos filios reliquisset Aristodemus, regiæ familiæ dux exoræ sunt, atque id Delphici Apollinis oraculo approbante. Aristodemus enim ipse è vita excesserat Delphis, priusquam Dorientes in Peloponnesum redirent. Hunc Lacedæmonij de rebus suis magnificentius loquentes, sagittis ab Apolline confixum tradunt, quòd consulendi causa non venisset ad oraculū, sed Herculem, in quem fortè prius inciderat, qui Dorientibus in Peloponnesum reditus confici posset, consulisset: Verior autem fama est, à Pyladæ, & Electræ filius, Tisameni Orestis filij consobrinis, Aristodemum occisum. Eius filii nomina Procles, & Euristhenes indita, qui cum gemini essent, voluntate nihilominus magnopere dissidebāt: Non obfuit tamen odij, quo inter se laborarūt, acerbitas, quominus communi consilio Theran matris Argiæ fratrem, ab Ioue

oriundum, tutorem verè suū in Coloniam
 sequerentur : Coloniam deduxit Theras,
 insulam eam, quæ illis temporibus Calli-
 ste vocabatur, è cuius regno ultro sibi Mē-
 bliari posteros decessuros speravit : Pro-
 iode ac illi fecerunt, ei scilicet ratione ad-
 ducti, quòd ad Cadmum Theræ genus re-
 ferendum esset, cum ipsi à Membliaro de-
 scendissent, quem Cadmus in ea insula Co-
 lonorum ducem reliquisset. Theras itaque
 insulam mutato nomine de se appellavit,
 & ei quidem Theræi hac etiamnum æta-
 te tanquam Colonie conditoris parentant.
 Procli quidem, & Eurystheni in Theræ
 mandatis duotaxat obeundis, par fuit ala-
 critas : In cæteris voluntatum, ac consilio-
 rum omnium summa dissentio : Quòd si
 etiam optime inter se convenientes fuis-
 sent, non tamen eorum posteros posse me
 putem vna & eadem rerum gestarum ex-
 positione comprehendere, cum nulla vn-
 quam ætate aut patrueles cum patrue-
 libus, aut eorum inter se liberos, ac omnes
 deinceps posteros æquo iure vixisse con-
 tingerit. De utraque itaque familia separa-
 tim agam, neque vlllo pacto in vnum con-
 fundam, quæ neutiquam suot communi
 gesta consensu. Eurysthene Aristodemi
 filio natu grandiore Agin genitum fe-
 runt

mut, à quo sunt omnis Eurysthenis posteritas Agidæ appellati. Agide regnante Patreum Lacedæmonij Præugenis filium in cōdenda vrbe in Achaia, & Colonia deducenda, quam de nomine Patris hac etiam ætate Patras vocant: Comites etiam cum Graide Echelati filio, Pentbili nepote. Orestis pronepote in Coloniam classe transfmittenti miserant: Et ille quidem regionem eam, quæ inter Ioniam & Myfos est, cui ætate nostra Aeolidi nomē, occupauit: Cum eius auus Penthilus multo ante Lesbō insulam Aeolidis continenti adiacentem cepisset. At Echestrato Agidis filio Spartæ regnum obtinente, Lacedæmonij Cynurēses omnes, qui militari essent ætate, sedibus suis expulerunt. Crimini datum, quòd prædones è Cynuriaco agro, Argiuorum, qui sibi consanguinei essent, fines, populationibus infestos redderent: Ipsi verò in eundem agrum aperte excursions facerent. Cynurense quidem ab Argiuis oriundos esse, & in Coloniam à Cynuro Persei filio deductos, memoriæ proditum est. Non multis post annis Echestrato Labotas filius in regnum succedit. Hunc Labotan Herodotus in historia, quam de Cræso conscripsit, in Lycurgi, qui Lacedæmoniiis leges

tulit, tutela fuisse scribit Leobotas quidem prius, non Labotas ei nomen fuerat impositum. Hoc regnante Lacedæmonij tunc primum Argivis bellum indicunt: Causa belli fuit, quòd illi Cynurensem agrum, quem armis cepissent, inuaserrant, quòdque finitimos socios suos ad defectionem sollicitarant: In eo tamen bello nihil omnino memoria dignum gestum est. Iam qui in regnum successerunt Labotæ, videlicet Doryssum, & Doryssi filiū Agesilaum mors brevi utrūque oppressit. Agesilao tamen regnante, Lycurgus Lacedæmonis leges tulit, quas eū nonnulli ab oraculo accepisse, alij autem Cretensium scita vsurpasset tradidere. Cretenses ipsi Minoi leges acceptas referūt, de quibus illum ferunt Iouem consuluisse, quod ipsum his versibus videtur Homerus significare voluisse.

Quas inter magni Minois regia Gnessos,

Quem Iovis alloquiū ter terna ætate beavit.

Verum de Lycurgo aliàs. Agesilaus Archelaum filium sibi successorem reliquit. Dum hic regnaret, Lacedæmonij vnam de finitimis vrbibus Aegyn nomine bello subactam exciderunt, Aegyptarum ad Arcadas defectionem metuentes: In ea vrbe evertenda opem tulit Archelao Charilaus
ex alte

ex altera familia rex, cuius ductu quæ gesserint Lacedæmonij, tunc exponemus, cum eorum res gestas stylo persequemur, qui Eurypontia sunt appellati. Archelao Teleclus nascitur: Huius temporibus Lacedæmonij finitima oppida Amyclas, Pharis, Geranthras, quas Achæi occuparant, bello captas euerterunt. Ex his Geráthrata Dorienſium aduentu territi, certis conditionibus à Peloponneso decesserant. Amyclenses verò, non sunt illi quidem primo impetu eiecti, sed acriter resistentes, belli diuturnitate superati, cum multa prius virtutis documenta dedissent: Id ipsi Dorienses trophæo de Amyclensibus erecto testati sunt: Quod nihil scilicet illis temporibus quod memoriæ consecrarent dignius gessisse ipsi sibi visi sunt. Non ita multo post Teleclus à Messeniis in Dianæ occiditur: Templum id in vico fuit, quæ Limnæ appellatæ sunt, inter Laconici, & Messeniaci agri fines. Teleclo demortuo successit Alcámenes filius. Eo regnante Lacedæmonij Charmidan Euthyis filiū, de optimatibus unū, in Cretā mittunt, qui ortas inter Cretenſes ſeditiones cōprimat, persuadeatq;, ut quæ oppida à mari lōgius abessent, parū illa quidē munita relinquerēt, & pro iis ea incolerent, ad quæ facile naubus appelli

posset. Eodem tempore maritimum oppidum, quod ab Achæis tenebatur, Helos nomine, euerterūt, & Ilotis auxilia ferentes, Argivos prælio vicerunt. Alcamene mortuo, eius filius Polydorus regnum adiit. Hoc regnante Lacedæmonij Colonias duas in Italiam deduxerunt, Crotonem & Locros ad Zephyrium promontorium. Bel- lum etiam, quod Messeniæ est appel- latum, hoc ipso tempore exarsit. Neque verò easdem eius belli causas Lacedæmo- nij, & Messenij referunt: Sed quæ vtrin- que dicantur, & cuiusmodi bellum fuerit, & quem finem habuerit, suo loco explica- bimus. Hoc interim non omittemus: Primum Messenicum bellum, ex parte ma- xima, Theopompi Nicandri filij ex altera gente regis ductu gestum. Confecto au- tem bello, ac Messeniis in potestatem re- ductis, Polydorum spectatæ virtutis vi- rum, Spartanisque omnibus æque sum- mis ac iofimis, & in primis plebi carum, quòd nihil unquam aut per vim egisset aut dixisset cum alterius contumelia, iu- stitiam in tota iurisdictione cum summa humanitate coniunxisset, ob easque res gloria in cuncta Græcia florentem; Pole- marchus occidit: Spartanus homo, non ob- scuro omnino loco, insigni verò (quantum
res

res ipsa indicavit) au dacia. Mortuo Polydoro Lacedæmonij honores minime vulgares habuerūt: Est tamen & Polemarchi Spartæ monimentum, vel quòd ante vir bonus habitus fuerit, vel quòd propinqui eū clam sepelierint. Eurycrate Polidori filio regnum tenente, Messenij Lacedæmoniis æquo satis animo paruerunt, neque Argiæ multitudine in rerum novarum studium incubuit. Iam verò Eurycratis filio Anaxandro regnante, Messenios fata sua extra Peloponnesum eiecerunt. Cum enim à Lacedæmoniis defecissent, pares illis aliquandiu bello fuere: Postremo superari, ex pacto conuenito vniuersi à Peloponneso excesserunt: Qui relictī sunt, omnes in nexum à Lacedæmoniis abducti, præter eos tamen, qui maritima oppida incolebant. Quæ in eo bello euenierit, quod gestum est post Messeniorum defectionem, non videntur satis apte cum hac historię parte coherere. Anaxandro Eurycrates gignitur: Eurycrate minore Leon. His regnantibus Lacedæmonij à Tegeatis clades complures acceperunt: Iidem sub Anaxandrida Leontis filio secundiore multo, quàm Tegeatæ, fortuna vti sunt. Res autem sic propemodum gesta est. Lichas Lacedæmonius Tegeam

venitserant enim tunc fœderis iure inter eas ciuitates pacata omnia: Is Orestis ossa quæ ex quodam oraculo quærere iussit fuerant Spartani, deprehendit in ærarij fabri officina defossa, ad oraculi scilicet verba referens instrumenta singula ærariæ fabricæ. Ventos enim folles, quòd ipsi etiam conceptas auras vi expellunt, pulsum malleum, reperiaum incudem, hominum perniciem ferrum (quod in præliis iam vsurpari cœptum fuerat) interpretatus est.

Nam si ad heroicum seculum respexisset Apollo, per hominum perniciem æs accipiendum fuisset. Huic autem responso, quod Lacedemoni acceperunt, persimile fuit quod Atheniensibus postea redditum est, ut ossa Thesei è Scyro Athenas deportarent: Non posse enim, id ni factum esset, Scyron capi. Quo tempore Cimon Miltiadis filius eodem vsus in cõiiciendo acumine, Thesei ossa adinuenit: Neque ita multo post insula potitus est. Fuisse autem heroum arma ex ære Homerus testatur, cum bipennem Pisandri, & Merionæ sagittas describit: Argumento etiam est Achillis hasta Phaselide in Mineræ templo posita: & apud Nicomedenses in Aesculapij, Memnonis ensis totus ex ære, cum hastæ illius ima tantum, & summa cuspis ærea

ærea sit. Hæc ita esse pro comperto habemus. Anaxandrides Leontis filius, vnus ex omnibus Lacedæmonijs vxores duas eodem tempore habuit: Vnde illi soboles duplex: Nam cum priorem, probam illam quidem, sed sterilem, vt dimitteret Ephori insissent, id vt faceret in animum inducere non potuit: Eatenus tamen paruit, quod alteram cooptauit, è qua Cleomenen suscepit: Tunc prior quæ adhuc vterum non tulerat, Dorieum peperit, deinde Leonidan, mox Cleombrotum. Mortuo Anaxandrida, cum longè præstaret consilio, & belli artibus Dorieum existimarent Cleomeni tamen, quod natu esset maximus, regnum inuiti sanè detulerunt: At Dorieus cum adduci non potuisset, vt in patria permanens Cleomeni pareret, in Coloniā est ablegatus. Cleomenes vt primum regnum inijt, comparato ex Lacedæmoniis, & sociis exercitu, in Argiuorum fines inuasit: Argiuos verò ipsos obuiam cum armis egresstos prælio fudit: Eorum cum ad quinque millia in proximum Argi Niobes filij lucum confugissent, Cleomenes, quippe qui nonnunquam è potestate exiret per Ilotas in lucum ignem immisit, quo incendio, & lucus, & qui se illuc receperant, supplices exusti sunt.

Hinc Athenas duxit: Ibi Atheniensibus P
 listrati filiorum dominatu liberatis, ingen
 tem ab initio cum Lacedæmoniis, tum sibi
 apud cunctos Græcos gloriam peperit:
 Sed paulo post Atheniensis cuiusdam Is
 goræ gratia ductus, cum Atheniensibus il
 lum tyrannum imponere conatus esset, ac
 libertatem suam fortiter tentibus Athe
 niensibus, ea de spe decidisset, & reliquum
 Atticæ agrum, & regionem Orgadem ap
 pellatam, diis, qui Eleusine coluntur, sacrâ
 populatus est: In Aeginam deinde transmi
 sit, vbi insulæ eius principes, qui Medis stu
 dentes, civibus suis ut terram & aquâ Da
 rio Hydaspæ filio dederent, persuaserant,
 in vincula coniecit. Dum in Aegina Cleo
 menes tempus terit, Demaratus eû ex alte
 ra familia rex ad populû criminatur: Ea re
 cômotus Cleomenes, ut primû rediit, ratio
 nem iniit, per quam collegam è regno eii
 ceret: Delphicana enim vatem pretio cor
 ruptâ subornat, ut quod ipse præscriberet,
 consulentibus Lacedæmoniis responde
 ret: Idemque Leotychidem Demarati
 propinquum, è regia item domo, alle
 gat, qui de regno Demarato litem in
 tendat: Et ille quidem in eo iudicio ver
 ba ea obiecit, quæ Ariston eius pater
 temere effudit, cum recess natum dixit

à se genitum non credere. Eam disce-
ptionem, cum ad Delphicum oracu-
lum, sicuti alia omnia consueuerant, La-
cedæmonij retulissent, respondit Py-
rha, quæ Cleomenes iusserat: Quo fa-
ctum, ut Demaratus non æquo iudicio,
sed aduersarij oppressione regno fuerit
spoliatus. Cleomenes post hæc, diem
suum obiit, cum per furorem sibi ipsi
manus consciscens, totum corpus fœdis-
simis vulneribus lacerasset. Argui ea
mortis acerbitate dedisse eum pœnas sup-
plicibus, qui ad Argum confugerant: Athe-
nenses, quòd Orgadem violasset: Del-
phi, quòd interpretem Apolliais, ut
Demaratum insimularet, corripisset, id
ei accidisse interpretati sunt. Heroum
autem, & deorum in homines iræ, præ-
ter hoc Cleomenis, alia etiam reperiun-
tur exempla. Siquidem & Protefilaus,
cui honores ad Eleuntem habentur, he-
ros nibilo Argo clarior, per seipsum
Persen Antabacten grauitè est ultus: Ne-
que vnquã Margarenenses posteaquam sacro
sanctum agrum colere ausi sunt, deorũ qui
Eleusine coluntur, iram lenire potuerunt.
Solicitationem verò pretio oraculum præter-
quam tunc à Cleomene nusquam compe-
rimus. Vbi è vita excessit Cleomenes, &
nullam

nullam reliquit virilem sobolem, ad Leonidam Anaxandridæ filium, Dorici germanum fratrem regnum peruenit. Quo tempore Xerxes cum infinito prope hominum numero in Græciâ inuasit, ei Leonidas cum ccc. militum cohorte ad Thermopylas occurrit. Bella quidem multa cum à Græcis contra Barbaros, tum inter ipsos Barbaros gesta memorantur: Sed ea in primis insignia fuere, in quibus vnius virtus enituit, ut Achillis ad Ilium, Militiadæ in Marathone. Sed profecto præclarum illud Leonidæ facinus, meo quidem iudicio, omnia cuiusvis temporis exempla vicit. Hic enim Xerxe regum omnium, qui Medis, & Persis imperarunt, animi elatione, & opærum magnificentia longe præstantissimo in Græciam irruenti, tam acriter cum paucis, quorum duxerat, restitit, ut ne visurus ille quidem Græciam, nedum Athenas fuerit incensurus, nisi à Trachinio homine Hydarnis copiarum per Oetæ montis tramites circumductæ, Græcos oppressissent: Ac Leonida quidem cum suis interempto Barbari in Græciam irruerunt. Post hunc Pausanias Cleombroti filius non certe regnavit, verum cum Leonidæ filij Plistarchi tutor esset, ad Platæas Lacedæmonios duxit, atque inde in Helle-
spont

spontum classe transmisit. Huius in Coam
mulierem factum non possum nō magno-
pere collaudare. Is enim Coi hominis non
ignobilis vxorem, Hegetoridæ filiam, An-
tagoræ neptem, quam Pharandates Persa
Teapidis filius inuitam abduxerat, & in
pallacatum numero habebat, Mardonio
ad Platæas, & Persis ad internitionē cæsis,
Coon ad suos cum omni muliebri mundo,
donisque omnibus, quæ à Pharandate ac-
ceperat, remisit. Idem Mardonij cadaver,
contra Lamponis Aeginetæ sententiam,
violari vetuit. Iam verò Plistarchus Leo-
nidæ filius in ipsius regni initiis diem suum
obiit, cui Plistoanax successit, eius ipsius
Pausaniæ filius, cuius ductu prælium ad
Platæas factum. Hic in Atticam exercitum
duxit, verbo cum Thraſybulo, & Athe-
nienſibus bellum gesturus, re verò ipsa, vt
tyrannorum x x x. qui à Lyſandro impo-
ſiti fuerant, dominatum firmaret: Supera-
to tamen ad Pireæū Athenienſiū præſidio,
domū exercitū reportare ſtatuit, quod ſci-
licet nō eſſe eam Spartanorū reip. maculā
omnium tutiſſimam ſuſcipiendam puta-
uit, vt impuriſſimorum hominum tyranni-
dem cōfirmāſſe dicerentur. In patriā re
infecta reuerſus, ab inimicis maiestatis eſt
poſtulatus. Apud Lacedæmonios de rege
iudic

iudiciū hoc ritu constitui solet. Confident qui seniores appellantur, duo de triginta numero: Cum iis, Ephori: Nec non alterius familiæ rex. Is erat tunc Agis. Ac XIIII. fanè seniores: & Agis rex Pausaniam condemnarunt, Absoluerunt reliquę eius cōsilij partes. Neque ita multo post delectum Lacedæmonij contra Thebanos habuerunt. Cuius belli quæ causa fuerit, cum Ageſilai res gestas cōmemorabimus, exponetur. Ac tunc quidem Lyſander Phocensibus assumptis, qui sunt ipsum cupide secuti, cunctatione omni sublata, in Bœotiam inuasit, & Aliattiorum primum oppidum aggressus est oppugnare. Illi cū adduci non possent ut à Thebanis deficerent, Thebanorum, & Atheniensium auxiliis intra urbem receptis, eruptionem fecere. Cum iis Lyſander acie ante ipsa urbis mœnia congressus, cum magna Lacedæmoniorum manu dimicans occubuit. Inter ea Pausanias à Tegeatis, & reliqua Arcadia comparatis auxiliis confecto iam prælio superuenit: Is ubi primum Bœotiam attigit, eorum qui cum Lyſandro fuerant, & ipsius Lyſandri cædem cognovit: Nihil tamen serius Thebas perterit urbem oppugnaturus. Verum cum Thebani se ad omnem impetum sustinendum confirma-

rent, iamque Thrasylbulus cum Athenien-
sium auxiliis aduentare nuntiaretur, qui
idvovum expectabat, ut prælum Lacedæ-
monij inirent, quo illos à tergo adortre-
tur, Pausanias veritus ne medius inter
duos hostium exercitus ancipiti periculo
circuveniretur, iuncto cum Thebanis fode-
re, eorum, qui sub Aliartiorum muris ceci-
derant, cadauera ad sepulturam tollenda
curavit. Ea sanè res neutiquam Lacedæmo-
niorum iudicio comprobata est: Ego verò
Pausaniæ consilium rectum fuisse existi-
mo. Nam cum probè meminisset Lacedæ-
monios bis ante ab hostibus circumventos
maximas clades accepisse ad Thermopylas
semel, & iterum in Sphacteria insula: illud
timuit, ne tercius ipse cladis author habere-
tur. Verum cum longe aliter ipsius ciues
iudicaret, quippe qui et quod tardius in
Bœotiam venisset, crimini dabant, non pu-
tauit ille sibi committendum, ut iterum cau-
sam dicere cogeretur. Tegearum suppli-
cem in alex Minervæ receperunt: Tem-
plum illud fuit antiqua religione Pelopon-
neso univæ sacrosanctum, neque viola-
ri eos fas erat, qui illuc confugissent: Ea
sanè religio tunc in Pausania, ante verò, in
Leotychide, & Chryside est ab Argivis
conseruata. Cum illi enim supplices se in
illud

illud templum, tanquam in Asylum rece-
pissent, ne postulatum quidem est ut dede-
rentur. Pausania exulante, puberes eius
filij Ageſipolis, & Cleombrotus, sub tute-
la Aristodemi, qui genere erat proximus,
fuerunt. Huius Aristodemi ductu Laceda-
monij ad Corinthum prospere pugna-
runt. Iam verò Ageſipolis ut regnum
per ætatem adiit, Argivis primum exo-
mnibus Peloponnesiis bellum intulit.

Is cum per Tegeatas in Argivorum fines
duceret, Argivi obviam illi facialem mi-
serunt, quo patria quædam fœdera sanc-
ret iam inde ab initio inter omnes Do-
rienses percussa. At ille non modo fœtus
vllum cum feciali non instauravit, sed a-
grum etiam totum inamisso exercitu de-
populatus est: Neque cum terra etiam mo-
visset retro agmen egit, & si aliàs præ cate-
ris Græciæ populis, Lacedæmonis, & A-
theniensibus huiusmodi prodigia religio-
ni ac terrori fuerint. Castra iam fixerat
Ageſipolis sub ipsis Argivorum muris, ne-
que interim desita est diuinitus terra mo-
veri, quin & mulieres aliquot de cælo ta-
cti, nonnullos etiã tonitrua lymphatos, &
attonitos reddidere. Inuitissimus itaq; ille
ex Argivorum finibus castra movit, & cō-
tra Olynthios belli imperū convertit. Ibi

fatis

fatis secunda fortuna vsus, cum vrbes Chal-
cidenſium multas cepiſſet, ac ipſam poſtre-
mo Olynthum ſe in poteſtatem redactu-
rum ſperaret, morbo oppreſſus diē ſuum
obiit. Ageſipolide ſine liberis mortuo,
ad Cleombrotum regnum peruenit. Eo
duce Lacedæmonij cum Bœotiis ad Leu-
ſtra præliati ſunt: Et ipſe quidem Cleom-
brotus in prima acie fortiter dimicans
occubuit. Eſt hæc in magnis cladibus præ-
cipua Fortunæ iniuria, vt duces ipſos de
medio tollat, ſicuti & Athenienſibus Hip-
pocratem Ariphronis filium ad Delium,
iſdem in Theſſalia Leſthenen eripuit.
E Cleombroti liberis natu maior Ageſi-
polis nihil omnino geſſit memoratu di-
gnum. Eo mortuo natu minor Cleome-
nes regnum adiit: Qui cum filios duos
Acrotatum, & Cleonymum ſuſcepſſet, ita
fortè accidit, vt Acrotatus patrem ſibi ſu-
perſtitem reliquerit: Cùmque poſtea Cleo-
menes è vita deceſſiſſet, inter Cleony-
mum, & Areum Acrotati filium de regno
coortalis eſt. Ibi cum ſenatus paternū re-
gnum Areo adiudicaſſet, Cleonymus ſibi
illum prælatum tam indigne tulit, vt
eum Ephori neque aliis præmiis decre-
tis, neque exercitus imperio delato vn-
quam placare potuerint, quo minus hoſti-

li esset, in patriam animo: Quod sanè aperte præ se tulit, cum & alia multa conatus est, & Pyrrhum Aeacidæ filium intra fines induxit. Areo verò Acrotati filio regnante, Antigonus Demetrii filius Athenaster restibus, maritimisque copiis oppugnare aggressus est. Atheniensibus subsidio missus cum classe Patroclus ab Aegyptiis. Lacedæmonij quoque cum voluntariorum manu Arcum regem secuti, præsto fuere. Cum Antigonus autem urbem undique ita obsessam teneret, ut aditu omni sociorum auxilia prohiberentur. Patroclus per nuntios Lacedæmonios monuit, ut prælium cum Antigono committerent: Se interim Macedonum terga inuasurū, quod sui nequaquam pedestri acie pares essent Macedonibus, quippe qui Aegyptij, & navæ essent. Eo nuntio commoti Lacedæmonij, iidémque cum Atheniensium amicitia, tum verò nominis sui gloriam ad posterum propagandi studio ducti, prælij aleâ subire nil recusabant. Verum Arcus com meatu iam ferè omni consumpto, exercitum domum reportavit, quippe qui quod erat opum reliquum ad patriæ usus conservandum, neque temere sociorum causa profundendū censeret. At enim cum Athenienses diu acriter resistissent, Antigonus

pace

pace facta præsidium illis in Musæo imposuit, quod tamen non multo post ultro deduxit. Areo Acrotatus gignitur: Acrotato minor Areus. Is annum agens octauum morbo consumptus est. Huic, abolita iam ferè tota Eurysthenis posteritate, successit Leonidas Cleonymi filius grandis admodum natus. Graues cum eo inimicitias Lyfander, Lyfandri filius, Aristocratis nepos exercuit. Hic Cleombrotus, qui cum Leonidæ filia erat, in familiaritatem allectum, subornat, ut, & aliorum criminum socerum reum faciat, & in primis quod puer Cleonymo patri iureiurando promiserit, quæ Spartam deleteret, se consilia initurum. Cum igitur regno se Leonidas abdicare coactus esset, in eius locum Cleombrotus inuasit: Quod si animi præira impotens Leonidas fuisset, ac ut olim Demaratus Aristonis filius vel ad Macedonum, vel Aegyptiorum regem confugisset, nihil cum omnino, quod facti posset Spartanos pœnituerit, iuuisset. Hunc verò cum à ciuibus suis è patria pulsus, in Arcadiam exilij causa abiisset, non ita multis post annis ab iisdem in patriam, & pristinum etiam regnum reuocatus est. De Cleomenis autem Leonidæ filij virtute, ac animi magnitudine, & quemadmodum

in eo defecerit Lacedæmoniorū regnum, cum de Arati Sicyonij rebus gestis ageremus, affatim multa diximus. Neque illud omisimus, quo nam mortis genere in Aegypto è vita excesserit. Ex Eurysthenis igitur gente, regum eorum qui Agidæ sunt appellati, postremus Cleomenes Leonidæ filius fuit. Quæ verò de altera regum familia accepimus ita se habent. Procles Aristodemi filius habuit filium, cui Soos nomen, Soos Eurypon genitus: Hic tantum est gloriæ consecutus, ut ea tota familia, qui Proclidæ ante sunt appellati, Eurypontidarum cognomētum acceperit. Euryponte nascitur Prytanis. Eo regnante inter Lacedæmonios, & Argiuos inimiciæ ortæ: Cum tamen antequàm Argiuis quidquam crimini daretur, cum Cynurenſibus bellatum fuerit: Ac proximas quidem ætates, Eunomo scilicet Prytanidis, & Polydecte Eunomi filio regnantibus perpetua pax Spartanis fuit. Charillas autem Polydectis filius Argiuorum agrum igne, ferrôque vastavit: Eodémque duce paucis post annis contra Tegeatas exiere Spartani: Cum ambigui, & perplexi oraculi authoritatem secuti, in spem venerunt adepturos se Arcadibus Tegeatū campos, Charillo

mor

mortuo Nicander filius in regnum successit. Hoc regnante Teleclus ex altera familia rex à Messeniis in Limnadis Dianæ fano interficitur. Idem verò Nicander Argiuorum fines hostiliter ingressus multis illos, & magnis affecit calamitatibus. Eius facinoris cum participes fuissent Asinæi, graues Argiis pœnas paulo post deleta patria profugi dedere. De Theopompo verò Nisandri filio, qui post patrem regnavit, rursus erit mihi mentio facienda, cum ad res Messeniorum historia descenderit. Eo regnante inter Argiuos, & Lacedæmonios de Thyreatum finibus dimicatum: Ei prælio Theopompus senio, & animi ægritudine implicitus non interfuit: Nam eo vivente Archidamus filius moritur: Zeuxidamo tamen filio relicto, cui Anaxidamus item filius successit: Eo imperante Lacedæmoniis, Messenij iterum bello victi è Peloponneso abierunt. Anaxidamo Archidamus, Archidamo Agasicles nascitur: Vtriusque tempora omnibus belli molestiis vacua, perpetua tranquillitate insignia fuere. Aristo verò Agasiclis filius uxorem duxit puellam, quam Spartanarum omnium virginum fuisse tradunt turpissimam, mulierum verò omnium post Helenam forma

præstantissimam. Ex ea cum filius natus
esset mense ipso VII. ei que in consilio
Ephororum sedenti ferens nuntiasset pue-
rum natum, eorum, qui de Eurysthei na-
tali sunt, versum Homeri oblitus, vel
quod illos omnino non satis intellexisset,
negavit puerum eum, qui non esset legiti-
mo mensium numero natus, à se genitum.
Cuius eum postea temerè effusa vocis fa-
cile prænituit. Demaratum enim specta-
ta virtute virum, qui cum Cleomene Athe-
nienfes Pisistrati liberum dominatu libe-
rarat, Aristonis inconsiderata oratio, &
suscepta cum Cleomene simulas regno
priuavit. Cum autem in Persas ad Da-
rium exulatum abisset, in longum ibi tem-
pus eius propagatam posteritatem ferunt.
Leotychides verò rex in Demarati locum
creatus. Is Atheniensium ducem Xan-
thippum Ariphronis filium ad Mycales
iunxit: Idemque in Thessaliam contra Ale-
uadas profectus, facile totam Thessaliam
armis subigere potuit, cum semper ei præ-
liis omnibus vincere cōtigisset. Sed quod
ab Aleuadis fuisset pecunia corruptus, de
maiestate postulatus, Tegean indicta cau-
sa ad aram Alex supplex confugit. Leo-
tychidæ filius Zeuxidamus patre viuo, &
incolumi, morbo absumptus est. Zeuxi-
da

damī verò Archidāmus auo iam exulante imperauit. Hic Athenienſium agros vehementer vexauit, cum in Atticam quotannis excuſiones faceret, & omnia populabundus ageret, ac raperet. Idem etiam Plataenſium, qui ſocij, & amici Athenienſium erant, urbem per obſidionem cepit: Cum tamen Peloponneſiorum in Athenienſes bellum neuticam cōcitarit, quin, ut pax inter eos maneret, quantum eniti potuit, elaborarit. Verum Schenedaidas vir cum alijs potens, tum verò de Ephoris vnus, ſuſcipiendi bellicum primis author fuit: Quod ſanè bellum Græciam indies ſe magis corroborantem de gradu quodā modo deturbauit: Quo factum ut facile eam Philippus Amyntę filius vehementer adhuc ægram, & laborantem perculerit. Cum deceſſiſſet Archidamus, filiis duobus relictis, Agis, quòd Ageſilao maior natus erat, regnare cœpit. Habuit Archidamus & filiam Cyniſcam nomine, quæ ad Olympicas victorias virili propemodum animo aſpirauit: Prima hæc feminarum omnium equos aluit: Olympicam palmam tulit: Poſteam enim & aliæ, in primis verò è Macedonia nonnullæ ſunt viſtrices in Olympicis renuntiatae, quibus tamen illa longe gloria præſtitit. Spartani

verò & poëticen, & omnem, quæ ex ea hominibus contingere possit, gloriam, omnium minime admirati mihi videntur: Nisi enim in Cyniscam epigramma fecisset Simonides, qui & ante tripodem inscripuit quem Pausanias Delphis dedicauit, nihil omnino quod Lacedæmoniorum reges gessissent, fuisset poëtæ cuiusquam carminibus celebratum. Agide Archidami filio regnante, & alia Eleis Lacedæmonij crimini dederunt, & illud in primis acriter exostularunt, quòd Olympicis ludis, & Iouis templo prohibiti fuissent: Feciali itaque misso Eleis imperant, vt Le preatas, & alios finitimos, qui ipsis parent, suis vti sinerent legibus. Qui cum respondiissent, simul ac finitimas Spartæ ciuitates liberas vidissent, nihil sibi causæ fore, quin & ipsi sociis suis libertatem redderent. Eo responso commoti Lacedæmonij cum Agidi rege in Eleorum fines inuaserunt: Verum in Olympiam vsque, & ad Alpheum amnem progressi, terræ crebris motibus conterriti, retro agmen egere. Anno insequenti Eleorum agrum Agis populatus, magnam ex eo prædam egit. Tum Xenias Eleus & priuatim Agidis, & publice Lacedæmoniorum hospes, idémque plebi infensus subnissus locupletum

tum factione, urbem hostibus dedere est conatus. Verum priusquam cum exercitu Agis præsto esset, Thrasylus, cui rerum summa à populo commissa fuerat, Xeniam totamque eius manum pugna superatos, urbe pellit. Agis verò domum cum exercitu reuersus, copiarum partem, & Eleorum exules relinquit, qui agrum cotidianis populationibus vexaret. Tertio demum eius belli anno, cum Agis exercitu comparato denuo esset in Eleorum fines inuasurus, Thrasylus de populi sententia affecta iam malorum diuturnitate, & prope consumpta ciuitate, pacem his conditionibus accepit. In posterum finitimis non imperaturos: urbis muros demolituros: Lacedæmoniis Iouis sacrum, sacrosque ludos celebrare, & in eorum ludorum certamina descendere liciturum. Inde Agis in Atticam bellum continuo intulit, idemque ad Deceleam contra Athenienses castellum muniuit: Deleta verò ad Aegos flumen Atheniensem classe, cum Lyfandro Aristocriti filio fœderis (quod inter Athenienses, & Lacedæmonios sancitum fuerat, cum id tamen Spartani non iussissent) religionem violauit: Illi enim suis duntaxat ipsorum auspiciis scitum cum sociis fecerunt de Atheniensium ci-

uitate excidenda. Hæ fuere Agidis res bellicæ maximè illustres. Cuius non alia fuit de Leotychide filio, quàm Aristonis de Demarato futilitas: Siquidem & hic audiētibus Ephoris, fortunæ suæ quadam malignitate impulsus, non putare se dixit ex se Leotychiden natum, cuius eum leuitatis facile postea pœnituisse constitit. Cum enim morbo implicitus ex Arcadia domum reportaretur, apud Herean testes fecit qui cum eo erant omnes, nihil se dubitare Leotychiden ex se genitum esse: Totamque eam multitudinem multis cum precibus, & lachrymis rogauit, ut hoc apud Lacedæmonios testimonium dicerent. Verum Agide mortuo Leotychiden Agefilaus regno facile expulit, cū ea populo in memoriam redegisset, quæ de eo aliquando Agis dixisset: Præsto tamen & Leotychidæ ipsi ab Herea Arcades fuere, qui morientis iam Agidis verba renuntiarunt. Auxit inter Agefilaum, & Leotychidem disceptationem Delphicum oraculum his versibus editum.

*Sparta caue, quanuis te maxima gloria tollat.
 Hec tibi ne claudus recti cruris noceat rex:
 Tunc inopinatos longum patiere labores,
 Latiferique vndam miscentem cuncta duelli.
 Hæc in Agefilaum dixisse Apollinæ cōtendebat*

debat Leotychides, quod altero ille pede claudicaret: At Agefilaus in Leotychides retorquebat, quod neque legitimus, neque ab Agide esset genitus. Eam disceptationem Lacedæmonij ad oraculū, cum id arbitrato suo facere possent, non retulerunt tamen, auctoritatem scilicet Lysandri Aristocriti filij secuti, qui vehemēter, ut Agefilao regnum decerneretur, contendebat. Regnum ubi adeptus est Agefilaus Archidami filios, classem Lacedæmonis placuit in Asiam transmitti, qua bellum contra Artaxerxen Darij filium transportaretur. Cognouerant enim cum à Lysandro, tum à cæteris ciuitatis principibus, in bello aduersus Athenienses non ab Artaxerxe, sed à Cyro se fuisse pecunia adiutos. Agefilaus terrestriū copiarum imperator declaratus, dimisit legatos, qui Peloponnesi populos oēs, præter Argiuos, Græcos item cæteros qui extra Isthmum sunt, ad belli eius societate adhortarentur. Corinthij quidem tunc, & si nihil cupiebant impensius, quàm eius transmissionis esse participes, euersio tamen repentina maris eluuiōe Iouis templo, cui apud ipsos Olympij cognomen fuit, tanquam prodigio perterriti, inuiti illi quidem se domi continere. Athenienses Peloponnesiaci

nefiaci belli calamitates reliquas, & in pri-
 mis pestilentiam causati, quòd scilicet à
 spe pristinae fortunæ longissimè abessent,
 re verò ipsa quòd nuncium acceperant Co-
 nonem Timothei filium ad regem venis-
 se, planè cessarunt. Missus est etià ad The-
 banos Aristomenides, quòd & Agésilai ma-
 ternus auuserat, & ipsis Thebanis mini-
 me alienus: Siquidè eorum iudicum vnus
 fuerat, qui capto Plataeensium castello, cui
 Tichos nomen, eos qui intus deprehensi
 fuerant occidendos censuerant. At illi nō
 aliter quàm Athenienses auxilia se missu-
 ros negarunt. Agésilas statim domi habi-
 to delectu sociorum auxiliis in vnum con-
 tractis classèque instructa & ædificata, Au-
 lidem rem diuinam Dianæ factururus venit:
 quòd illinc Agamemnon etiam dea plac-
 ra ad Troiam soluisset: se certe intellige-
 bat beatioris, quàm Agamemnon olim
 fuisset, ciuitatis regē esse, neque minus,
 quàm olim ille, cunctæ Græciæ imperare:
 Quòd si Artaxerxes vinceret, & Persarum
 opibus potiretur, multo maius & clarius
 facinus hoc videri posse sperabat, quā fuis-
 se Priami regnū euertere. Rei diuinæ ope-
 ram dantē Thebani cū armis adorti, accēsa
 iam super aris exta difficiunt: Ipsum è tem-
 plo expellūt. Hic ille, & si disturbatū sacrū
 priu sq

priusquam litatum esset, molestissime ferebat, in Asiam tamen transmisit, ac Sardeis primum appulit. Erat enim tunc inferioris Asiæ pars maxima Lydia. & in ea urbs nobilissima Sardeis, quæ præterquam quod opibus & omni copiarum genere cæteras longe anteibat, eius quæ maritimam præfecturam obtinebat ita regia erat, uti Susa regis ipsius. Congressus verò cum Tissapherne, ubi Ioniam sunt fines, in Hermi campis, equestres eius, pedestresque copias, quantas neque Xerxes in Græciam, neque Darius in Scythas, atque Athenienses, nec alius omnino quisquam in hostem eduxerat, prælio fudit & superavit. Homini itaque in bellicis rebus alacritatem admirati Lacedæmonij, classis etiam imperium ei detulerunt. At ille cum studium, curamque omnem ad res magnas terrestribus copiis gerendas contulisset, rebus navalibus Pisagrum uxoris suæ fratrem præfecit. Verum quo minus voti fieret compos, deorum nescio quis invidit. Vbi enim primum audiuit Artaxerxes Agessilaum aliquot iam præliis prospere factis, quæ ante pedes, ut aiunt, sunt prætermittere, ac novos semper rerum progressus quærentem ulterius appetere, Tissaphernem apud se prius illustri gratia hominem,

nem, capitis damnatum, occidendum curat: Et que successorem, qui oræ maritimæ præesset, Tithrauten mittit, hominē cum in rebus gerēdis solertem, tum verò odio in Lacedæmonios nonnil laborātem. Hic ut primum Sardeis attigit, rationem excogitavit, per quam efficeret, ut Lacedæmonij imperatorem suum cum exercitu ex Asia reuocare cogerentur: Rhodium enim Timocraten cum pecunia mittit, qui corruptis ciuitatum principibus, Græciæ populos ad bellum contra Lacedæmonios suscipiendum concitet. Qui pecuniam cepere, fuisse dicuntur, ex Argiuis Cyloa & Sodamas: & Thebanis Androclides, Ismenias, & Amphitemis. Eius etiam largitionis participes Athenis fuere Cephala, & Epicrates: Et simul è Corinthiis quocunque cum Argiuis faciebant, sed ipsi in primis eius factionis duces Polyanthes, & Timolaus. Bellum aperte geri cœptum est à Locris ex Amphisi: Nam cum inter ipsos, & Phoces de agri finibus esset controuersia, Thebasorum, & in primis Ismeniae impulsu, frumenta, appropinquāte iam messis tempore, succiderūt, & cum reliqua præda asportarunt. Excursiones etiam in Locrorum agrum Phocæses cum subitariorum militum manu populabūdi fecere

fecere, quos ascitis in societatem Thebanis probè vlti sunt Locri: Nam & ipsi vicissim Phocensium agros vastarunt. Quare missis Lacedæmonem legatis Thebanos acerbissimè infectati sunt. Eorum cōmoti ex postulationibus Spartani bellum in Thebanos sciuerunt. Inter alia crimina & illud querebātur, quòd per summam contumeliam in Agefilaum rei diuinę operam dantem Aulide impetū fecissent. Cognito Lacedæmoniorum decreto Athenienses per legatos rogant Spartanos, armis abstineant iure, & disceptatione res repetant. At illi eam legationem infectis, atque iratis animis acceptam statim remiserunt. Consecutum deinde bellum illud contra Athenienses, cui Lysander præfuit, cuius est exitus à nobis expositus, cum de Pausaniæ rebus gestis ageremus. Et sanè bellum illud, quod est Corinthiacum appellatum, ab his primum rerū novarum motibus ortum maiores indies, & grauiores habuit progressus. Atque hæc quidem causa Agefilaum perpulit, vt exercitum ex Asia reportaret. Cum itaque nauibus ex Abydo Seston transmisisset, atque inde per Thraciam in Thessaliam contenderet, Thessali, vt eā à Thebanis gratiam inirent, viam ei intercludere conati sunt, quod

quod pro veteri etiam cum Atheniensibus amicitia sibi faciendum putarunt: At ille fuso hostium equitatu iter sibi aperuit, ac mox Thebanis, & eorum auxiliis ad Coronean superatis per Boeotios sibi viâ fecit. Ipsi quidem Boeotij è prælio in Mineræ cognomento Itoniæ confugerunt. Agefilaus, & si vulnus in pugna acceperat, neutrquam sibi tamen in supplicibus violandis religionem contemnendam censuit. Non ita multo post Isthmicos ludos fecerunt, qui domo eo nomine effugerant, quòd Spartanorum partis essent. Corinthij quidem tunc Agefilai metu intra urbem se continuere. At ubi ille castra movit Spartam rediturus, vñ cum Argiis & ipsi Isthmia agitarunt. Sed Corinthum rursus cum exercitu Agefilaus rediit. Quod tamen Hyacinthia aduentarent, Amyclæenses Agefilaus dimisit, quo ludos patrio ritu facerent: Eam manum Athenienses Iphicrate duce in via adorti trucidarunt. Agefilaus in Aetoliam deinde venit, Aetolis contra Acarnanas à quibus bello præmebantur, auxilium laturus: Et Acarnanas quidē ipsos ab armis discedere coëgi, cū iam prope tamē abesset, quin & Calydonæ & alia Aetolorum oppida expugnant. Insequenti postea tempore in Aegyptum

ptum nauigauit, vt eos armis persequeretur, qui à rege defecerant. Ac multæ quidem res, & præclaræ ab eo in Aegypto gestæ, possunt commemorari. Erat iam admodum senex Agesilaus, quare in ipso itinere fatum illum oppressit suū. Cadauer eius in patriam reportatum Lacedæmonij maiore multo quàm aliorū regum sepulturæ, & funeris honore decorarunt. Archidamo deinde Agesilai filio regnante Phocenses Delphici Apollinis fanum diripuerunt: Ac Thebani suscepto contra Phocenses bello conducto priuatim milite vti sunt: Nam illis Lacedæmonij & Athenienses publico decreto auxilia misere: Hi quidem veterum erga se meritorum recordatione adducti: Illi verò Thebanorum odio, Phocensium, vt mea fert opinio, societatem prætendentes. At Theopompus Damastriati filius, Archidamum, scriptū reliquit, eius belli gerendi socium fuisse, quòd cū ipsum, tum vxorem eius Denicham, quo virum ad rem capeffendam incitaret, Phocensium primo res donis corrupissent. Enimvero & sacram pecuniam cepisse, & auxilio iis venisse, à quibus est orbis terræ clarissimū oraculum spoliatum, nunquā ego in laude posuerim: At illud meritò in Archidamo collaudarim, quòd cum Phocenses Delpho-

rum militarem atroem ætatem trucidare, liberos, & vxores in feruitutem abducere, ipsam denique urbem funditus euertere in animo haberent, vnus tam insignem est cladem deprecatus. Idem postea in Italiam traiecit, quo tempore Tarentinos in bello contra finitimos Barbaros auxiliis iunxit. Ibi verò cum in pugna interfectus fuisset, quòd sepulturæ honore caruerit, Apollinis nempe, cuius nomen læserat, ira factum est. Huius Archidamni natu maior filius Agis, contra Macedoniæ regem Antipatrum pugnaus, occubuit. Minor Eudamidas rebus maximè pacatis Spartę regnauit. Agidis Eudamidæ, & Eurydamidæ Agidis filiorum res gestas pridem persecuti sumus, cum in Sicyontiorum rebus nostra versaretur oratio. Ab Hermis descendentibus, locus quidam occurrit quercetis condensus: Scotitas ei nomen quasi Tenebricosum dicas: Illud quidem non ab arborum continenti vmbra, sed à Ioue cognomento Scotita: Cuius templum à recta via, ad læuam abest decē ferme stadia. In ipsa via paulo longius progressis ad læuam itidem ostendit se Herculis signum, & trophæum: Erectum ab ipso proditum est memoriæ, cum Hippocoõtem, eiúsque filios

filios occidisset. Tertium à recta via diuerticulū Caryas, & ad Dianæ perducit: Siquidem vicus ille Dianæ est, & Nymphis facer. Et Caryatidis Dianæ sub diuo signū est: Quo in loco Lacedæmoniorū virgines anniuersarium sacrum obeunt, patrioque ritu saltationē celebrāt. Reuersus in viam militarem, ac aliquantulum progressus, Selasiæ ruinas videas, quā victis Lacedæmoniis, eorūmq; rege Cleomene Leonide filio, captā ab Achæis ante scripsimus. Ad Tornacem, quò hinc profectus non multo post peruenies, Pythæi Apollinis signum visitur, eadē figura, qua Amyclis est, quod cuiusmodi sit suo loco exponam. Est autē Lacedæmoniis clarior multo, & ipsa religione insignior Amyclæus ille Apollo. Siquidem aurum illud omne, quod Apollini huic Pythæo dono miserat Cræsus Lydorum rex, Ad Amyclæi Apollinis ornatum transtulerunt. A Thornace discedentibus, vrbs ipsa se ostēdit, initio Sparta, posteris deinde temporibus Lacedæmon nuncupata, cum antea regionis nomen hoc esset. Quod autem in Attica professus sum me nō omnia persecuturū, sed habito delectu, ea duntaxat, quæ memoria digna visa essent, literis mādaturum, idem nunc

mihi, antequam ad eorum, quæ de Sparta dicenda sunt, cōmemorationem aggredior profitendum: Siquidē instituti operis initio, è multis, quæ populi ipsi de se fama vulgarunt, ea mihi seligenda duxi, quæ maximè memoratu digna visa essent. Cuius certè minimè improbandi consilij nihil profecto est quamobrem fines transgrediar. Apud Lacedæmonios, qui Spartam tenēt, digna quæ spectentur sunt. Forum primū: In eo curia, quo seniorum ordo ille conuenit, quam ipsi Gerusiam vocant. Ephorum deinde. Nomophylacum, legum huius tutela cōmissa est, & eorum qui Bidæi appellantur basilicæ. Ac Gerusia quidē ipsi patres sunt, quibus reip. summa mandata est. Ephori & Bidæi magistratus sunt, qui ni utrique. Hi, quæ Platanista dicuntur, aliæque Ephæborum ludicra curant: Ephori grauioribus præsumt negociis: Atque ex his quidem vnum edunt, de cuius nomine annum signant: Perinde atque Athenienses etiam de eius nomine, qui i x. primis præsidet, annos distinguunt suos. In foro omnium est operum nobilissimum porticus ea, quam Persicam appellant, quod de Persarum manubiis est ædificata: Insequentibus deinde temporibus ad eam, quam nunc præ se fert, magnitudinem, &

ornamentorum speciem, illam traduxerunt. Insistunt columnis & alij Persarum duces, & inter eos Mardonius Gobryæ filius. Est etiam illic statua Artemisiæ Lygdamidis filia, Alicarnassi regina. Hanc arunt ultro cōtra Græcos Xerxi auxilium tulisse, & præclara bellicæ virtutis navali ad Salamina prælio documēta dedisse. In eodem foro delubra sunt duo, Cæsari alterum, ei nempe qui primus apud Romanos solus imperare concupiuit, & novā constituit reip. formam: Alterum eius filio Augusto dicatum, qui & imperium confirmavit, & in eo cum dignitate, tum verò opibus augendo paternam gloriam facile superavit. Cognomen verò Augusti, idem planè voce ipsa pollet, quod Græcorum lingua, *αἰσῆς*, id est Sanctus, ac ipsa quasi numinis cuiusdam maiestate colendus. Ante Augusti arā ænea est Agiæ effigies. Agiam hunc diuinasse ferunt. Lysandro, classe Atheniensium apud Aegos flumen poriturum, præter triremes. x. quæ è fuga se in Cyprum recepere. Puit Agias Agelochi filius, Tisameni nepos. Tisameno patria Argiuo oraculum redditum est è quinque ipsum maximè illustribus certaminibus victorem discessurum: Sed enim cum ab Olympicis ludis de quinquertio victus

abiiisset, cum tamen ipse in duobus Andrium Hieronymum cursu scilicet, & saltu superasse, in lucta verò eidem succubuisset, deprehendit oraculo sibi promitti de præliis quinque, victoriæ prædictionem suam, euentu ipso comprobatum iri. Lacedæmonij enimvero, quibus ignotum non erat quid ex oraculo Tisameno promissum fuisset, homini persuadent ad se ex Elide migret, & in vaticinando Spartanorum reip. operam nauet. Id cum ille fecisset, præliorum v. ei victoriæ acceptam Spartani retulerunt. Primum fuit ac Plateas contra Persas: Alterum in Tegea cum aduersum Tegeatas, & Argiuos pugnatum est à Lacedæmoniis: Tertium in Dipænsibus, quo tempore Arcades omnes, Mantineensibus exceptis, signa cum Lacedæmoniis contulerunt. Sunt autem Dipæenses parua in Mænaliam civitas. Iam verò quartum eiusdem auspiciis factum est prælium contra Isthmi manum eam, quæ Ilotis Ithomen ademerat. Ipsi quidem Ilotæ non vniuersi defecerant, sed Messenici tantum, qui se à priscis Ilotis abiunxerant. . Verum non multo post, quæ huc pertinent, exponam: Tunc quidem Lacedæmonij, eos à quibus facta fuerat defectio, Delphici Apollini oraculo,

culo, & Tisameni monitis aduſi, iſto cum illis fœdere, incolumes dimiſere. Poſtremo quintam victoriam prædixit Tiſamæus, cum ad Tanagram Lacedæmonij cum Argiis & Athenienſibus conflixerunt: Hæc de Tiſameno audita habeo. Spartacis in foro Pythæniſis Apollinis, Dianæ, & Latone ſigna ſunt. Chorus autem tota ea fori pars dicitur, ob eam cauſam, quòd Gymnicis puerorum ludis, Cymnopædias ipſi vocant, qui maximè ſolennes ſunt, puberes Choros Apollini agitant. Non longe Telluris ædes, & Agoræ Iouis. Quod vero templum Agoræ Mineræ, & Neptuno dicatum eſt Aphalium nominant. Apollinis aliud ibidem eſt, & Iunonis. Viſitur & Spartanorum populi virili habitu ſignum ingenti magnitudine. Eſt item apud Lacedæmonios Parcarum fanum, cui proximum eſt Oreſtis, & Agamemnonis ſepulchrum. Ex Tegea enim huc deportata Oreſtis oſſa, oraculi iuſſu eo in loco ſepelire. Prope Oreſtis ſepulchrum, eſt Polydori regis Alcæmenis filiiſ effigies, cui præ cunctis regibus aliis, tantum honoris Lacedæmonij tribuerunt, vt quæ publice obſignati neceſſe ſit, ea Polydori imagine magistratus obſignent. Eſt ibi-
dè forèſis Mercurius Liberū patrē portās.

Sunt item prisca ea signa, quæ Ephorea appellantur. Inter hæc est Epimenidis monumentum, & Apharei Perieris filij: Veriora autem existimo quæ à Lacedemoniis, quæ quæ ab Argivis de Epimenide commemorantur. Quo in loco Paræ sunt, ibidem est Hospitalis Iupiter, & Hospitalis item minerua. E foro cum discedas, per eam viam, cui nomen Aphetæ, idem prope est quod Curriculi carceres, ad eum locum venias, quæ Booneta, hoc idem est ac si Bobus emptas dicas, nuncupant. Res postulare videtur, ut, quare fuerit via ita appellata, exponam. Icarium, aiunt, Penelopes patrè cursus certamen Precis proposuisse: In iis ludis Vlyssen victorem fuisse dubitari nihil potest. Missi verò in curriculum sunt per Aphetaiden viam. Icarium quidem ipsum ludos exemplo Danaï celebrasse crediderim: Siquidem Danaus cum nancisci non posset, qui ipsius filias duceret, patricidio pollutas, dimisit, qui nunciarent, nullum se à viris sponsalium nomine munus poscere, verum optionem puellis daturum ut earum quælibet sibi eum deligeret cuius maxime esset forma complacita. Verum, huiusmodi ille eas locandi rationem iniit. Cum ad eam famam non sanè multi convenissent, cursu

certa

certamine proposito, ei qui ceteros superasset, quam ille maluisset, secundo alteram eodémque modo ceteras usque ad extremum locauit. Iam verò quæ viros natæ non essent, expectare iubebat, usque dum noui proci in cursus certamen descenderent. Verum in hac ipsa via, vti iam dictum est, apud Lacedæmonios quæ Booneta vocantur, sunt: Domus ea fuit Polydori regis, quæ, eo mortuo, de eius vxore empta est: Boves precium fuere. Non dum enim fuerat numus argento, auræque signatus: Sed priscus fuit mos, vt sibi quæ quisque vellet, per commutationem, bubus, seruitiis, rudi argento & auro vltro citròque datis, & acceptis compararet. Quin & hoc ipso tempore ab Indis referunt, qui ad ea loca nauigarunt, pro Græcorum, quæ illuc comportatæ fuerint, rebus, reponi Indicas merces: Numum verò illos plane ignorare: Et si abundat ea orbis terræ pars auro, & ære. Supra Bidæorum prætorium, Mineræ ædes est: In ea dedicasse Vlysses dicitur deæ signum, & Celeuthæan appellasse, victis cursu cæteris Penelopes procis: Ternas verò is ædes Celeuthæ diuersis locis dedicauit. In vltiore Aphetaidis parte heroum monimenta sunt, Iopis, quem fuisse coniici potest

circa Lelegis, vel Myletis tempora: Amphiarai Oiclei filij, quod fecisse Tyndari filios eius patruales existimant: ipsius etiā Lelegis. Necprocul hinc Neptuni Tarnarij fanum, Tenarium nuncupant. Et paulo longius Mineræ signum quod dedicatum ferunt ab iis, qui in Italiam, & Tarentum maxime in Coloniam deducti sunt. Vicum verò eum, quod Hellenium appellant, ex eo alij nominatum tradunt, quod in eo loco, quo tempore Xerxes in Europam traiecit, ex Græcorum ciuitates quæ contra illum arma ceperunt, qua maxime ratione obsisterent consultarunt. Alij verò duces eos, qui Menelaum ad Troiam secuti sunt, ibi eos memorant de tota transmissionis ratione, de quæ Helene raptu vindicando, consilia inisse. Prope Hellenium Talthybij monumentum ostenditur. Monstrant & Aegienſes in Achivis monumentum in foro quod esse Talthybij affirmant. Et Talthybius quidem iram ob violatos Darij caduceatores, qui terram, & aquam petitem venerant, in Lacedæmonios puplico, in Athenienses priuato malo exercuit, cum male scilicet Miltiæ dæ Cimonis filij domum multasset, quod is author Atheniensibus fuisset, vt caduceatores, qui in Atticam venerant interficerentur.

etur. Est autem Lacedæmoniis Acriteꝝ Apollinis ara: Est item Telluris ædes Gaseptum nomine. Supràquẽ eam dicatus est Apollo Maleatas. In extrema Aphetaide iam prope muros est Dictynna ædes, & eorum regia sepulchra, qui sunt Euryponda nuncupati. Proximum Hellenio est Arsinoës templum, Lencippi filia, Polkucis, & Castoris vxorum sororis: Quæ verò in parte sunt, quæ Propugnacula appellantur, Dianæ delubrum: paulòque longius progressus monumentum videas, quod iis erectum est vatibus, qui ex Elide venerunt, & Iamidæ sunt appellati. Maronis præterea, & Alphei templum, quorũ virtus in prælio ad Thermopylas post Leoniden maxime enituit. Trepæi verò Iouis ædem fecerunt Dorienses, bello superatis cum aliis Achæis, tum ipsis etiam Amyclæensibus. Magnæ quidem matris sanum præcipua colitur religione. Post ipsum Hippolyti, Thesei, & Aulonis Arcadis Tlesimenis filij heroica sunt monumenta. At Tlesimenen Parthenopæi Menalionis filij fratrem nonnulli, filium alij fuisse dixerunt. Alter est e foro exitus, circa quem locum ædificauerũt, quæ Scias vocatur, quod est ac si Vmbraculũ dixeris, in quo hac ipsa etiã ætate conciones habent.

Opus

Opus esse memorant Theodori Samij, qui & ferrum fundere primus docuit, & ex eo signa facere: Eodem in loco Milesij Timothei citharam suspendere Lacedæmonij, cum ei multam eo crimine irrogassent, quod septem veterum nervis, quatuor ipse incitharæ cantu addidisset. Adiuncta Sciadi ædes est rotunda, in qua Iouis. & Veneris signa: Eam ædem erexisse ferunt Epimeniden, de quo, quæ ab Argiuis memorantur, neutiquam ipsi comprobant, nempe qui neque cum Gnoſis bellum vnquam se gessisse dicant. Prope est Cynortæ Amyclæ filij sepulchrum. Castoris etiam monumentum, & cum eo proxima ædes, quadragesimo enim post pugnam aduersus Idan, & Lynceum anno, Castores, nihilo omnino maturius, in Deos relatos asserunt. Monstratur ad Sciadem Idæ etiam, & Lyncei sepulchrum: Verisimilius tamen traditur illos in Messenia, non autem hoc in loco sepultos. Verum temporis eius diuturnitas, quo calamitatum magnitudine Messenij è Peloponneso eiectione errarunt ita omnia aboleuit antiquitatis monumenta, vt agnoscere illa cum redissent, non potuerit: Eoque factum est, vt disceptandi studiosis non fuerit difficile in dubium vel certissima quæq; reuocare. Iam verò cōtra
Olymp

Olympyæ Veneris ædes est Sospitæ Proserpinæ, quam Thracem Orpheum condidisse ferunt. Alij Abarin eum qui venit ex Hiperboreis. At Carneus, quem appellant, cognomento Domesticum, coli est cœptus apud Spartanos, antequam Herculis liberia exilio redirent. Sacellum verò dicatur in Crii Theoclis filij vatis domo.

Cùm enim eius Crii filiam offendissent Dorienſium ſpeculatores, vt fortè hauſta aqua domũ redibat, cum ea in colloquium venerunt: Moxque cùm, ad Crium veniſſent, ab eo capiendæ Spartæ rationem didicerunt. Habuit quidem Carnei Apollinis religio à Carno originem, qui patria fuit Acarnan, ab Apolline verò diuinandi artem didicit. Hunc enim Carnum cùm interfeciſſet Hippotes Phylantiſ filius, iratus Deus Dorienſiũ caſtra malè mulſtauit. Hippota in capitis iudiciũ aduſto, Dorienſes Acarnanem vatem ſtatuerunt ſacris, & cæremoniis placandum: Sed enim non omnino Carneus eſt qui apud Lacedemonios Domesticus dicitur. Illi enim tenëtibus etiãnum Spartam Achæis, diuini honores in Crii vatis domo haberi cœpti. Praxilla quidem verſibus prodiſcit Europæ filium Carneum fuiſſe, educatum verò ab Apolline, & Latona.

Alius

Alius etiam de cognominis huius causa fermo vulgatus est, cornes à Græcis in Ida Troiæ monte ex Apollinis luco ad Dura-teum equum fabricandum excisas : Cùm-que dei numen lesum scirent, ad eius iram leniendam sacra instituisse, & ab arboris nomine litera R. transposita, prisca qua-dam consuetudine, Caracem Apollinem nuacupasse. Non longe à Carneo est, quòd Aphetæi dicitur, signum, à quo loco in cursum millos è carceribus tradunt Pe-nelopes procos. Prope vicus est, in quo aliquot sunt porticus forma quadrata, vbi priscis temporibus scruta venibant. Pro-xima ara est Iouis Ambulij, Mineræ Am-buliæ Castorum item Ambuliorum. E re-gione est locus, quæ Colona, id est Iugum dicitur, & Bacchi Coronatæ, ac si Iugalis dicas, edes: Iuxta eam locus est illi heroi sacer, quem viæ ducem Libero patri Spar-tam contendenti fuisse perhibent. Heroi huic sacra faciunt priusquàm deo ipsi, quæ Dionysiades, quæque Leucippides nuncu-pantur. Fœmnis verò aliis vndecim, quæ & ipse nominantur Dionysiades, cursus cer-tamen proponūt, quod ex Delphico quodā responso facere iussi sunt. Non longe à Li-beri, est Iouis delubrum Euanemi, ad eius deterram est Pleuronis heroicū monimētū.

Fuit

nit Tyndarei filiis maternum genus à Pleurone : Testium etenim Ledæ patrem Areus carminibus prodidit, Agenore Pleuronis filio genitum. Ab eo monimento, non longe abest tumulus, in quo est Iunonis Argivæ ædes, dedicatum aiunt ab Eurydice Lacedæmonis filia, Acrisij Abantis filii vxore. Hypecheriæ verò Iunonis delubrum ex oraculo edificatum, cum agrum Eurotas late diluisset: operis antiqui signū Veneris Iunonis appellant. Ad eam profiliarum nuptiis sacra facere matronas folenne est. In via ad dexteram tumuli Etæmoclis est effigies. Huic, & eius patri Hippotheni euenit, vt victores de lucta in Olympicis ludis declararentur, ad palmam vndecimam, vna tamen fuit pater filio superior. E foro in eam partem, quæ ad Solis occasum est, contendentibus, ostendit se Brasidiæ Tellidis filij honorarius tumulus. Prope abest è candido lapide, erectum theatrum insigni valde, & spectando opere. Ex aduerso theatri est Pausaniæ, qui Plateensi prælio imperator fuit, sepulchrum, & ei proximum Leonidæ.

Ad ea quotannis laudationes dicuntur, & ludi fiunt, in quibus est solis certandi locus Lacedæmoniis. Et Leonide quidem ossa x l. ipsis post eius cædem annis à Pausan

Pausania è Thermopylis deportata, & in
 hoc loco condita sunt. Erecta etiam pila
 est, in qua nomina incisa sunt, & eorum
 item paterna nomina, qui ad Thermopy-
 las Persarum impetum sustinuerunt. Est
 Spartæ vicus qui Theomelida dicitur: In
 eo sepulchra regum sunt, qui Agidæ ap-
 pellantur: Et proximè quæ Lesche, id est
 Statio, siue Comitium Crotanorum dici-
 tur. Sunt autem Crotani Pitanatarum
 curia. In ea vicinia est Aesculapij tem-
 plum, quod Enapadum dicitur. Paulò hinc
 longius Tænari vîsitur monumentum, à
 quo promontorium in mare prominens
 appellatum fama vulgavit. Deorum ibi-
 dem ædes, Neptuni Hippocurij & Dianæ
 Aeginæ. Verùm si ad Leschen pedem re-
 feras, ad Iforæ Dianæ venias: Eandem ve-
 rò & Limnæam vocant, nō est illa quidem
 Diana, sed Britomartis Cretensîs, cuius est
 à me facta mētio quæ in parte res Aegine-
 tarum exposui. Proximè ea monumenta,
 quæ Agidis posita sunt, pilā aspicias, in qua
 inscriptæ sunt, quas de iterato curriculo tu-
 lit palmas, Anchionis vir Lacedæmonius,
 tum aliæ, tum verò Olympicæ, quæ septem
 numerantur, de stadio scilicet quatuor,
 reliquæ de iterato curriculo. Nondum
 autem ei, vt cum Aside cursu certaret,
 peract

peractis iam prope ludis, contigerat. Nunc Anchionin cum Batto in Africâ classe profectum Coloniam Cyrenen deduxisse, eiq; in eiiciendis finitimis socium fuisse tradunt. Thetidis verò templum, hanc memorant erigendi causam fuisse: Cum armis vlciscerentur Messeniorum defectionem, regem suum Anaxandrum in hostilem agrum inualisse: Multas inde feminas, & inter eas Cleo, quæ Thetidis fuit sacerdos, in servitutem abduxisse: Eam Anaxandri uxorem Læandriden, à viro poposcisse: Cùmque signum illam antiqui operis habere deæ comperisset, templum illi dedicasse quodam monitam somnio: Signum quidem ipsum in operto diligenter, & religiose servant. At Cererem terrestrem colere se accepta ab Orpheo religione affirmant. Ego hunc sacrorum ritum ab Hermionenibus sumptum arbitror, apud quos terrestris Cereris nobile vîditur sanum. Est apud eosdem Lacedæmonios recentissimum Sarapidis delubrum, & sanum Iouis cognomento Olympij, quod & Dromus dicitur. Is enim locus mea quoque ætate adolescentibus ad cursus meditationes est attributus. Dromum ab ea parte, in qua est Agidarum sepulchrû, ingressis, ad lanâ Eumedis mo-

nimentum se ostendit: fuit & hic Eumedes vnus de Hippocoontis filiis. Est ibi peruetus Herculis signum, ad quod sacra Sphærei faciunt, sic enim appellantur apud Spartanos, qui, cum ex ephebis exceſſerint, inter viros iam cenſeri cepti fuerint. Sunt in ipſo Dromo gymnasia, quorum vnum fuit à Spartano Eurycle dedicatum. Extra Dromum prope Herculis signum domus est: nunc priuati hominis, olim Menelai. Paulo longius progreſſus templa videas Caſtorum, Gratiarum, Lucinæ, Appollinis Carnei, Dianæ Hegemaches, quod est ac ſi Duſtricis in præliis dixeris. Ad dexteram Dromi Agnitæ templum eſt: Aeſculapij hoc eſt cognomētum quod ſimulachrum eius ex agno: Agnus verò vitex eſt è viminū genere, planta rhamnoperſimili. Non longe ab Aeſculapij trophæum extat, quod à Polluce de Lynceo viſto erectum memorant. Quod ipſum facile eorum mihi opinionem probat, qui Apharei filios negant Spartæ ſepultos. Circa ipſa Drōmi principia Caſtores ſunt Apheterij, quaſi Dimiſſarios dicas, & heroicum Alconis monimentum: Hunc Alconem Hippocoontis dicunt filium fuiſſe. Proximè eſt Neptuni templum, quem Domatitam nominant. Vicina regiuncula ab arbo

arboribus appellata Platanistas, proceris enim platanis condensa est. Campus is, in quo suas committunt ephebi pugnas, Euripo circumquaque, non aliter quàm mari insula, cingitur: Ad eum per pontes aditus patent: In eorum pontium parte altera, est Herculis signum, in altera verò Lycurgie effigies. Leges siquidem Lycurgus tulit cum ad vniuersam tempu. pertinentes, tum etiam ad epheborum exercitationes. Atqui & alia quædam ex vetere instituto ephebi faciunt: in Epheboro enim: est autē Epheborum in ipsis ferè Therapnes suburbanis. Sed eo in loco, vtraque epheborum classis, caninū catulum Marti Enyallio mañant, fortissimo scilicet deorum, victimam ex eo animalium genere illi acceptam existimantes, quod mansuetis omnibus fortitudine præstat. Catulos euidē haud scio an alij Græcorum vlli imolent præter Colophonios. Mañant etenim Colophonij deæ, quam Enodion Compitalitiam quasi dixeris, appellant: nigrum catulum. Fiunt autem cum apud ipsos Colophonios, tum apud Lacedæmonios nocturna inter ephebos sacra: Committunt ij ad pugnam in illis sacris apros cicures duos. Solet verò usu euenire, vt vtrius classis aper victor discesserit, ea de iuuenum lu-

dis in plataneto palmam auferat. Hæc ab illis in Ephebo peraguntur. Postero vero die paulo ante meridiem, transeunt pueri per pontes in eum circū, quem Euripo circumdatum diximus. Nocte superiore, qua aditus parte alterutrum agmen ingreditur sorti permittitur, ita pugnantur, ut infestis manibus, & calcibus insultent: moribus etiam corpora fœdent, & oculos hiplerunque illis eruant: Ac bini quidem ad hunc modum congregiuntur, sed totis etiam agminibus impressionem faciunt, atque vna acies alteram in aquam detrudere, omni nisu contendit. Ad platanetū est Cynisæ Archidami regis filiæ monimentum heroicum: Ea prima sceminarum omnium equos alere instituit, & prima Ludis Olympicis de quadrigis palmam meruit. A tergo porticus, prope platanetū erecta est, monimenta itē heroica sunt, Alcimi, & Enaræphori, neq; magno intervallo Dorcei, suprāque hoc Sebri, filios eos fuisse aiunt Hippocoontis. A Dorceo quidē proximum fontem Dorcean nuncupant: A Sebro Sebrum vicum. Ad Sebrii dexteram est Alemanis tumulus, cui in canticis pangendis nihil omnino Laconica lingua obfuit, & si nihil ea in vocibus appellandis habet suauitatis. Sunt ibi Helenæ etiam.

& Herculis ædes. Altera prope Alcmanis sepulchrum, sub ipsis vrbis muris, altera in qua est Herculis armati signum. Esse eo habitu Herculem aiunt propter pugnam cum Hippocoonte, & eius liberis. Et Herculi quidem odij causam in Hippocoontis domum extitisse, quòd, cum, vt de Iphiti cæde purgaretur, Spartam venisset, indignum putarint, quem voti compotem facerët: Illud præterea, quòd ad arma rem deduxit, fuit huiusmodi. Oeonus Hercules cõsobrinus, Lycimnij Alcmææ fratris filius, cum adolescētulus adhuc esset, cum Hercule Spartam venit. Cùmque visendæ vrbis causa obambulans ad Hippocoontis ædes forte accessisset, in eum canis domus custos iouasit, at ille lapide canem percussit. Hippocoontis filij cursim egressi, puerum fustibus conficiunt. Ea res Herculem vehementer commouit, subito itaque animi impetu impulsus Hippocoontis filios est armis adortus. Verum in eadem dimicatione vulnere accepto se clam periculo subduxit. Mox verò copiis comparatis patre, & filio male mulctatis, probe Oeoni cædem ultus est. Et Oeoni quidem sepulchrum iuxta Herculis templum visitur. E Dromo ad Solis ortum progressus, ad dexteram in diuerticulum

venias, in quo Mineræ Axiopœnæ, quod est ac si Vindicem commeritæ uoxæ dicas, cognomento ædes est: Dedicasse Herculé ferunt, cum Hippocoontem, & eius liberos pro iis, quibus laceſſitus fuerat, iniuriis, ultus eſſet: Cognomē inde ſumptum, quòd hominum ſupplicia, veteres pœnas appellarunt. Eſt eiufdem Mineræ ædes altera, in via, quæ Dromo ad læuam eſt: Dicatām tradunt à Thera Autefionis filio, Tiſameni nepote, pronepote Therſandri, quo tempore in eam inſulam Coloniam deduxit, quæ de ipſius nunc nomine Thera nuncupatur, priſcis verò temporibus Calliſte fuit. Proximum Hippoſthenis templum, qui multas de luſta palmas tulit. Ei oraculi monitu diuinos habent honores, Neptuno eos haberi cenſentes, Ex aduerſo priſci operis ſignum Enyalij in compedibus. Eadem verò eſt ratio in hoc ſimulachro Lacedæmoniis, quæ Athenienſibus in ea victoria, quam Io-uolucrem appellant: Hi enim vinculis impeditum à ſe nunquam Martem diſceſſurum: Illi ſemper manſuram ſecum, quæ piſanis careat, Victoriā interpre-tantur. Haſ ſecutæ rationes vrbs vtra-que, quo diximus habitu, ſigna ſtatuit. Eſt præterea Spartæ Comitium, quod varium

nunc

nuncupant: Et proxima illi heroica monimenta, Cadmi Agenoris filij, & Ocolyci Theræ filij posterorum, ipsiusque in primis Aegei Ocolyci filij. Fecisse verò illa memorat Mæsin, Læan, & Europæ, quos Hyræi filios, Aegei nepotes fuisse ferunt. Idem & Amphilocho heroicum item fecere monumentum, quod horum atavis maior Tifamēnus marre ortus est Demonasæ Amphilochoi sorore. Soli è Græcis omnibus Lacedæmonij solenne habent Iunonem colere, quam Aegophagam nominant, eidemque capras immolare. Herculem quidem produnt primum templum dedicasse, & deæ capram mactasse. Id illū fecisse, quod contra Hippocoontis filios pugnanti nihil Iuno aduersi obiecerit, cum proinde atque in aliis certaminibus contra pugnaturam putasset: Capram verò fecisse, quod aliæ victimæ non suppetere. Non procul à theatro ædes est Neptuni natalitij, & heroica monimenta Cleodei Hylli filij, & Oebali. De Aesculapij fanis nobilissimum est apud Lacedæmonios, ad Booneta, ad cuius læuam Telecli monumentum heroicum. De hoc agam cum ad Messeniorum res oratio peruenierit. Non longe progressis collis est non utique magnus, in eo peructus

ædes, & signum armatæ Veneris. Vnum
 hoc ex omnibus quæ viderim templis,
 alteram habet superstructam ædem, tan-
 quam tabulatum alterum, & in ea est Mor-
 phus cella, Veneris hoc est cognomen.
 Sedere ea videtur cum galericulo, & com-
 pedibus. Addidisse aiunt Tyndareum
 compedes, quo inueneret vinculorum simi-
 litudine, quàm firma esse fide erga viros
 suos fœminas oporteret. Nam deam
 vleisci voluisse compedibus (sunt enim
 qui hoc etiam memoriæ prodiderint) ex-
 probrantem illi filiarum adulteria, vt cre-
 dam adduci non possum. Quàm enim
 ridiculum, si putasset ab effigie, quam è
 cedro fecisset Veneris nomine, iniectis
 compedibus pœnas expeti posse? Proxi-
 mè est Ilairæ, & Phœbes delubrum: Eas
 Apollinis fuisse filias, Cypriorum car-
 minum author scriptum reliquit. Sa-
 crantur illis virgines, quæ eodem quo
 deæ cognomine Leucippides nominan-
 tur: Et alterum quidem signum cum è
 sacris virginibus vna exorcandum sus-
 cepisset, nouam amota vetere faciem re-
 posuit: Idem verò factura etiam in alte-
 ro per visum in quiete deterrita est.
 E templi Lacunati pendet ouum tæniis
 religatum, illud esse memorant, quod Le-
 da

da peperit. Intexunt ei, qui Amyclis est, Apollini quotannis mulieres tunicam: quóque intexunt loco, eam officinam, Tunicam appellant. Prope domus est, quam inhabitasset tradunt Tyndari filios, interiecto dein tempore, eam Spartanus tenuit Phormio. Ad hunc hospitem ornatu Castores venisse dicuntur, ac è Cyrene se venire simulantes, rogasse, ut hospitio se acciperet: Eam verò sibi cellam depopescisse, qua delectabantur maximè, dum inter homines ætatem agerent. At illum in quam mallet ædium partem diuerrere eos iussisse, cellam illam vnam excepisse, quod filia virgo in ea habitaret: Postero die & virginem, & eius famulatum omnem evanuisse: In eo tantum cubiculo signa Castorum, & mēsam, ac super ea lasepicij fruticem reppererunt. Hæc ita evenisse memorant. A Tunica ferè ad portas eunti heroum est Chilonis sapientiæ nomine clari hominis, & Atheniensis herois vnus de illis qui cum Doriëo Alexandri filio in Siciliensem Coloniam clas se traiecerunt. Deducendæ verò Colonix ea fuit causa quòd Erycinum agrum ad Herculis posteros, non ad eos à quibus tenebatur Barbaros pertinere putabant: Herculem enim aiunt cum Eryce con-

gressum,propositis certaminis conditio-
nibus,vt si ipse vicisset Erycis finibus po-
tiretur:si victus esset, Geryonæ boues il-
li concederet. Egerat siquidem eas præ-
sentes in Siciliam Hercules,mox ipse
transmisit ad Eleum Cyphum,vt ibi gre-
gem cogeret. Verum non eadem qua
Herculem,multo post Doriëum Anaxan-
dridæ filium dii sunt beneuolentia pro-
secuti: Erycem enim Hercules occidit:
Doriëus ab Egestæis est cum exercitu
prope ad internitionem deletus. Lycur-
go etiam Legum suarum latoritanquam
deo templum Lacedæmonij erexerunt.
Est in postica templi parte Eucosmi Ly-
curgi filij sepulchrum, iuxta aram La-
thriæ & Anaxandræ: Fuerunt hæ sore-
res geminæ,quas vxores duxere Aristo-
demi filij,cum ipsi itidem gemini essent,
Thersandri filiæ, neptes Agamididæ,
qui regnauit in Cleestonæis, quique ex
Cteßppo Herculis atnepote genitus est.
Ex aduerso templi monimentum est
Theopompi Nicandri filij: Eurybiade
etiam eius, qui Lacedæmoniorum tri-
remibus præfuit, cum ad Artemisium,
& Salamina classecum Persis pugnatum
est: Et Astrabæi (sic enim appellatur)he-
roicum monimentum. At vicus is, quod

Lim

Limoxum dicitur, Orthix habet Dianæ templum : Deæ signum illud fuisse aiunt, quod è Taurica Orestes, & Iphigenia sustulerunt : Deportatum illud intra fines suos Lacedæmonij affirmant, quippe qui & regem suum agnoscunt Oresten : Atque id meæ sententiæ multo est probabilius, quàm quod Athenienses vulgauerunt. Qua enim de causa Braurone Dianam reliquisset Iphigenia? Vel cum mœnibus excederent Athenienses, cur eam in naues non imposuissent? An cum adhuc adeo illustre sit Tauracæ Dianæ nomen, vt Cappadoces cum Euxini accolis, penes vtram sit gentem eius deæ signum, inter se certent: Et Lydij etiam ipsi, apud quos Anaitidis Dianæ nobile fanum est, rem controuersam faciant, signum tam celebre Athenienses commissuri fuerint, Persis vt prædæ esset? Quod enim Braurone fuit, Susa prius asportatum, Seleuci deinde concessu, hac ætate habent Laodicensès è Syria. Et Dianæ quidem Orthix signum quod apud Lacedæmonios est, esse illud ipsum, quod Barbaris ademptum est, satis perspicua sunt indicia : Primum, quod Astrabacus, & Alopecus Irbi filij, Amphisthenis nepotes, pronepotes Amphiclis Agid

Agidis abnepotes, simulachro reperto statim mente capti sunt: Deinde quod Limnatae in Spartanis, & Cynosuræles, quinque Meſſoa, & Pitane venerant, dum sacræ deæ facerent, ad iurgium, & rixam, mox etiam ad cædes conuerſi sunt: Cùmque ad ipsam aram occidissent, reliquos subita morbi vis absumpsit. Inde oraculum acceptum est, aram eam humano sanguine aspergi oportere: Quare cùm ante sorte duceretur imolandum, sacri ritum Lycurgus ad puberum plagas transtulit, quo fit ut hoc etiam ritu nihilo ferè minus sanguine humano ara imbuatur. Sacris præest fœmina, ea tantisper dum cæduntur pueri, signum præfert, quod est aliòqui propter breuitatem leuissimum. Verum si, quibus cædendi negotium datum est, cum quopiam eorū qui cæduntur epheborum, vel ob speciem, vel ob natalium claritatē agant parcius, tunc eo usque signum aiunt graue fieri, ut sacerdos illud sustinere nequeat. Quod ubi animaduertit, in cædentes scilicet causam cōfert, seque eorum culpa queritur onere opprimi. Adeo est ei signo è Taurica tralatitium, hominum sanguine lætari. Eandē sanè deam non Orthiam modò, sed Lygodesmiam etiam nominant, quòd is Lygostum (viticis id genus) fruticeto reperta sit.

fit. Sic erat autem vitice vñdecunque incincta, vt nihil à recto statu declinaret. Vnde Orthiæ nomen inditum. A Dianio non lōge abest Lucinæ, ædificatum fanum illud, & Lucinæ dedicatū ex oraculo Delphico memorant. Lacedæmonij arcem in excelfo extructam loco, vti Cadmeam Thebani, aut Argiui Larissam non habent: Sed cum in vrbe multi sint colles, eorum eminentissimum arcem appellant. In eo Mineræ ædes est, cui Poliuchus, & Chalcixus cognomen. Eius ædificationem Tindareus orsus est, eoque mortuo eius liberi opus ad fastigium perducere aggressi sunt, destinatis in eam ex ædificationem Aphidnæorum manubiis: Verum illis fato suo oppressis, multis post annis Lacedæmonij, & Mineræ dulubrum, & eiusdem dex signum ex ære fecerunt. Opifex fuit Gitiadas homo indigena, qui & cantica fecit Doricis modis, idemque ipsam deam hymnum. Expressæ ibidem sunt multæ de Herculis ærurnis, multæ etiam eiusdem herois voluntarij, & feliciter quidem suscepti labores. Castorū cum alia facta, tum verò Leucippi filiarum raptus, Vulcanus matrem è vinculis eximēs, expositum est à me, qualia hæc fuisse dicantur, in eo, qui de Atticis rebus est, libro.

P. 150

Perseo etiam in Africam cōtra Medusam
 mouenti dant Nymphæ cassidem actala-
 ria, quibus in sublime feratur. Elaborata
 etiam sunt quæ ad Mineræ natales perti-
 nent: Præ cunctis verò illis operibus ma-
 gnitudine, & specie præstant Amphitrite,
 & Nepturus. Est ibidem post hæc, Miner-
 æ Erganes templum. In porticu ea, quæ
 in Meridie excurrit, delubrum est Iouis
 Cosmetæ cognomēto, & ante ipsum Tyn-
 darei monumentum: At quæ in Occasum
 procedit, habet aquilas duas, quibus Victo-
 riæ singulæ vebuntur: Lyfandri donum,
 cum duplicis victoriæ monumentis, de vi-
 cto scilicet Antiocho, Alcibiadis guberna-
 tore, & oppressis Atheniensium triremi-
 bus apud Ephesum: Tum verò eorundem
 Atheniensium classe ad Aegos flumina de-
 leta. Ad læuam Chalciæci, Musarum æ-
 des dicarunt, quòd Lacedæmonij in præ-
 lia exeunt non ad tubæ cantus, verum ad ti-
 biarum modos, & lyræ cantuunculas. In
 postico Chalciæci, ædes est Veneris Areæ,
 idem prope est ac si Martiæ dicas: Signa
 sunt eius tam vetusta, quàm alia quæuis
 in Græcia. In dextera Chalciæci parte,
 Iouis ex ære signum factum est, omnium,
 quæ ex eadem sunt materia vetustissimū:
 Neque enim vna, & eadem fuit vniuersū
 operis

operis fabricatio, sed particulatim membra excusæ, inter se deinde sunt aptè clavis confixæ, atque ita ne dissolui possint coagmentatæ. Fecisse aiunt Learchum hominem Rhegynum, quem Dipœmi, & Scyllidis nonnulli, alij ipsius Dædali discipulum dicunt fuisse: In eo tabernaculo, quod mulieris Scenoma vocitant, effigies quædam, quam Euryleonidæ Lacedemonij, qui bigis in Olympicis vicerit, esse dicunt: Ad ipsam Chalciæci aram duæ sunt imagines Pausaniæ illius, qui imperator Plateæ se prælium commisit. Quæ verò eius fortunæ euenta fuerint, quòd satis nota omnibus sunt, in præsentia non commemorabo. Possunt præterea ea cognoscere, qui velint, ex iis, qui de illis accuratissimè scripserunt. Audiui autem de Byzantio homine, cum diceret, prodicionis reum factum: solum ex omnibus, qui ad Chalciæci confugissent, impunitatem non meruisse: neque verò aliã ob causam, quàm quòd cædis piaculum eluere non potuisset. Is enim cum Hellepontum Spartæ, & sociorum classis imperator castra haberet, virginis Byzantiæ cupiditate incensus est: Cum verò prima nocte, quibus negotium datum erat, Cleonice ad eum perduxissent (id enim erat puellæ nomen) somnium

num iam capiens, repente strepitu est excitatus: Forte enim illa accedens accensam lucernam deiecerat, ibi Pausanias, qui suorum de Græcia prodenda sibi consiliorum conscius perpetua animi conturbatione, & pauore agitari solitus erat, perterrefactus, virginem acinace transfuerbat. Hoc illud fuit facinus, cuius fraudem nunquam effugere, nullis expiationibus, nullis Absolutori Ioui deprecationibus susceptis, cum in Arcadiam etiam ad Lustratores eos, qui Psychagogi idest Animorum curatores appellantur, Phygalean venisset, luere potuit. Dedit itaq; ille Cleonicæ meritas pœnas: At Lacedæmonij Delphici Apollinis iussu æneas & imagines posuerunt, & genium venerantur Epidotea nomine, auerti ab eo interpretantes omnem numinis offensionem, quæ ex contempta Pausaniæ deprecatione existere potuerit. Prope Pausaniæ statuas est Ambologeræ Veneris, quod est ac si dicas Senectutem retardantis simulachrum ex ore dictum: Sua etiam sunt Somno, & Morti: esse verò germanos, ex Homeri, qui in Iliade sunt, versibus, creditur. Euntibus prope ad Alpium, id vici nomen, Mineræ est Ophthalmidis ædes, dedicatam à Lycurgo ferunt. Nam cum alte-

rum

rum ei oculum excussisset Alexander, cui
ab illo latæ leges minime placebant, in
hunc vicum confugit: Vbi Lacedæmo-
niorum concursu seruatus, quo minus &
alterum oculum perderet, Ophthalmitidi
Mineræ templum fecit. Hinc progres-
sus Ammonis templum est, ac Libyco qui-
dem oraculo omnium maximè vfos con-
stat Lacedæmonios: Quin & Lyfandrum
Aphytin in Pallene oppidum oppugnan-
tem per nocturnum visum monitum ab
Ammone, melius Lacedæmoniis euentu-
rum si Aphytæos desissent bello vexare, &
obsidionem soluisse, & Ammonis religio-
sius colendi authorem fuisse tradunt. Ve-
nerantur certe Ammonem Aphytæi cultu
nihilominore quàm Ammonij ipsi in Li-
bya. De Cnagia verò Diana, hæc sunt me-
morix prodita: Cnagea hominem indige-
nam ad oppugnandum Aphidnam cum Ca-
store, & Polluce venisse: In pugna verò ca-
ptum, & venum sub corona in Cretā mis-
sum: seruitutem ibi seruisse. vbi fuit Cre-
tentibus Dianæ fanum. Verum, exacto
temporis curriculo, effugisse illum, & vnā
ipsam Dianæ sacerdotem, deæ signo abla-
to: inde extitisse deæ Cnagiæ cognomen.
Sed enim Cnageum hunc in Cretam alio
ego casu, quàm quo dicunt Lacedæmonij,

venisse crediderim, quippe qui neque pugnam commissam ad Aphidnam puto, eum eo tempore Theseus in Thesprotis detineretur: Neque in eius officio essent Athenienses, siquidem erant illi in Mnesthei partes multo propensiores: At qui neque facto praelio veri satis fuerit simile, quenquam de iis, qui vicerat, captum: Praefertim verò cum tam longo intervallo superiores discesserint Lacedæmonij, ut ipsam etiam Aphidnam ceperint. Verum hæcenus de his satis quidem multa. A Sparta Amyclas venientes excipit Tiasis amnis, nomen ei à Tiasa puella Eurota filia. Proxima anni est Gratiarum ædes Phænxæ, & Cletæ, quæ sunt Alcmanis verbis nobilitatæ: Lacedæmonia putant gratiis ædem eam dedicasse, nomina etiam imposuisse. Inter illustria opera, quæ Amyclis visuntur, columnæ insistit Aeneas Quinquertio, qui in Olympia victor declaratus, accepta corona statim è vita excessit. Eius itaque illic est effigies, & ænei tripodes. Nam decem alios antiquiores esse aiunt, eo bello quod cum Messeniis gestum est: In eorum primo stat Veneris simulachrum. Dianæ in altero, cum ipsi tripodes, tum quæ sunt in iis operis superuacanei, Gixiadas fecit. Tertius est

ab Aegineta Callone factus, in eo Proserpina inſiſtit. At Parius Ariſtander, & Polyctetus Argivus: Feminam ille cum Iy-ra, Spartam ſcilicet ipſam: Hic Venerem, quæ ad Amyclæum vocatur, fecerunt. Præſtant hi tripodes cæteris magnitudine, & de victoriæ ad Aegos flumina manubiis dedicati fuere. Bathyclis verò Magnetiſij, qui ſellam Amyclæi fecit, ſunt opera dona etiam reliqua, quæ ſellæ addita ſunt, Gratiæ, & Leucophrynes Diænæ ſignum. A quo verò Bathycles hic artem didicerit, vel quo Spartæ regnante illa elaboravit, nihil eſt neceſſe hoc loco commemorare. Sellam ipſam ego vidi, quare eius iam omnem ornatum literis mandabo. Sũſtinent eam à fronte, & à tergo Gratiæ duæ, & Horæ totidem: In læva parte Hydra ſpectatur, & Typhon: In dextera Tritones: Quòd ſi quæ aduentitia ſunt ſingula exactius conſeſter, facile nimis muſcum iis, qui hæc legerint, negotij exhibuero. Sunt multa alioqui acutius conſiſcienti non obſcura. Taygeten Atlantis filiam, & eius ſororem Alcyonem aſportant Neptunus, & Iupiter. Inſculptus eſt Atlas ipſe, & Herculis cum Cycno pugna: Centaurorum præterea apud Pholam pugna. Iam verò quare Mino-

taurum ita fecerit Bathycles, ut victus trahi à Theseo vivens videatur, non sanè novi. Est in eadem sella Phæacum chorus, & Demodocus cantans: Persei etiam in Medusam facinus cernitur. Ut missum verò faciam Herculis cum Thurio gigante certamen. Tyndari cum Euryro, visitur illic Leucippi filiarum raptus: Liberum patrem in cælum portat Mercurius: Minerva Herculem deducit de cœlitibus unum in posterum omne tempus futurum: Iam Peleus Achillem Chironi alendum tradit, qui doctor etiam eiusdem, & magister fuisse dicitur: Cephalus ob formæ præstantiam rapitur ab Aurora: Harmoniæ nuptias donis celebrant dij: Venit in operis partem Achillis cum Memnone dimicatio: Diomedem præterea Thraciæ regem Hercules, & ad Euenum amnem Nessum interficit Mercurius deas in iudicium ad Alexandum deducit. Ad hæc Adrastus, & Tydeus pugnam dirimunt, in quam descenderant Amphiaræus, & Læurgus Pronæstis filius: Tum Iuno Iò Ioachi filiam iam bouem factam aspicit: At Minerva insectantem Vulcanum fugitat: Inter hæc est Herculis in hydram, quo ordine gestum est, facinus: Idem etiam

etiam Hercules Plutonis canem raptat. Anaxias, & Mnastinus equis vterque insident: Megapenthes, & Nicostrotus Menelai filij eodem vehuntur equo: Bellerophontes Lyciæ monstrum conficit: Hercules rursus Geryonæ boues abigit: In selle superiore margine vtrinque Tyndari filij equis insident: Infra eos equos Sphinges, supra fere decurrunt: Pardus contra Castorem: in Pollucem verò Leena. Summa solij tenet Magnetum chorus, quò scilicet Bathyclem in folio elaborando inuenerunt: Interiora illa sunt propè, Tritones, apri Calydonij venatio: Hercules astoris filios trucidat: Calais, & Zetes à Phineo Harpyas arcent: Visuntur Helenam rapientes Pirithous, & Theseus: Hercules leonem strangulat: Tityon Apollo, & Diana sagittis configunt: Herculis etiam cum Oreo centauro pugna, & Thesei cum Minotauro expressa est: Herculis rursus cum Acheloo lucta, quæque de Iunone suo fabulis prodita: victam scilicet à Vulcano fuisse: Ludi deinde, quos patri fecit Acastus: Quæ de Menelao, & Aegypcio Proteo in Odyssea commemorantur: Postremò verò Admetus ad currum aprum: & leonem iungit: Troiani Hectori inferias mittunt: Solium ipsum, ea parte, qua Deo sessio

parata est, non illud quidem æqualiter planum, verum sedilia habet multa, atque inter ea satis ampla intervalla: Medium omnium latissimè patet: Ibi simulachrum collocatum est: Qua id magnitudine sit, nemo, quod sciam, compertum tradidit: Quantum coniectura assequi possis haud breuius cubitum xxx. videatur. Non fuit eius opifex Bathycles: Est enim priscum, & sine arte factum, nempe quod præter os, manus, & imos pedes, cætera æneæ columnæ persimile sit: Capite galeam, lanceam manibus, & arcum præfert: Simulachri basis aræ formam habet: Sub ea Hyacinthum sepultum tradunt, & in Hyacinthiorum celebritate, priusquam sacrem Apollini faciant, per æneum hostiolum, quod in aræ laxa parte est, inferias Hyacintho mittunt: In ea basi insculpta sunt, hic Biridis, illic Amphitrites, & Neptuni signa: Tum verò Iupiter, & Mercurius inter se colloquētes. Prope assistūt Liber pater, & Semele: Huic proxima Inò. Sunt in eadem siue basi, siue ara, Ceres, Proserpina, Pluto: Vñ cum his Parca, & Horæ, & illis adiunctæ Venus, Minerva, Diana: In cælum autem hæc tollunt Hyacinthum, & sororem eius Polyboan, quam è vita virginem decessisse narrant: Arcus
illud

Illud quidem Hyacinthi signum cum barbula est: Nicomedensis Nicias eximia illum forma fuisse scriptum reliquit, cum de Apollinis in illum amore quiddam inueneret. In ea ipsa ara Hercules locum suum habet, hunc ipsum etiam Minerva, & alij di in cœlum deducunt: Ibidem & Thestij filix sunt, Musæ, & Horæ. De Zephyro verò, & quemadmodum ab Apolline sit Hyacinthus imprudenter peremptus, longè se fortasse aliter quàm vti exponitur res habet: Perinde verò fuisse censeatur, ac vulgatum est. Amycla à Dorienibus deleta vici iam formam habet.

Insignia illic sunt Alexandræ templum, & simulachrum: Alexandram quidem Amyclæenses Cassandram Priami filiam esse dicunt. Est ibidem Clytemnestræ effigies, & Agamemnonis statua, quo loco eiusdem credunt fuisse monumentum. Venerantur horum locorum incolæ præ cæteris Amyclæum, & liberum, cognomento Psilæum appellantes, appositè illi quidem mea sententia, Psila enim Dorienfes, pinas nuncupant, nam vinum homines perinde ac aues pinculæ, iocitat & subleuat. Altera ab vrbe Therapœen ducit via: In ea signum est Alex Mineræ, & antequam Eurotam transeas, paulum supra ripam.

Iouis Opulenti fanum monstratur. Vbi trāsieris templum videas Corylei Aesculapij, quod Hercules dedicavit, deoque id cognominis incidit à vulnere sanatus, quod in pugna priore contra Hippocoontem, eiúsque liberos in Cotyle, idest coxendice, acceperat. Maximè verò eorum, quæ in hac via extant, operum, priscum est Martis fanum. Eiusdem dei ad viæ læuam, quod visitur simulachrum, è Colchis à Castore, & Polluce deportatum ferunt: Theretam cognomine appellant, de nutricis Therûs nomine. Verum ipsam etiam fortassis nomen Colchicum est, neque enim Græci ullam norunt Therâ Martis nutricem: Mea fert opinio, non esse à nutrice hoc Marti cognominis, sed à feritate, quod bellicosum hominem cum prælium iam ineat nihil mite præ se ferre oporteat. Proinde ac de Achille dixit Homerus.

Utque leo toruum aspexit,

Therapne à Lelegis filia nomen accepit. In ea Menelai delubrum est: Eo in loco Menelaum, & Helenam educatos trāsunt: At Rhodij Lacedæmoniis neutiquam assentiuntur: Aiunt enim Helenam Menelao mortuo, errante etiam num. Oreste, à Nicostrato, & Megapenthe pulsam, ad Polyxâ Tlepolemi uxorem, cognatam suam

Rhod

Rhodum venisse, fuisse verò & ipsam Polyxæ Argivam, quæ cum ante multo cum Tlepolemo fuisset, virum in exilium secuta est. Ac tunc quidem insule imperasse, suscepta parvuli filij tutela. Hanc itaque Polyxæ vlcisci Tlepolemi necem volentem, ubi in potestatem Helenam habuit, immisisse in eam lavantem ancillas furiarum ornatu, quæ illam comprehensam, cum ad arborem suspendissent, laqueo necarunt. In eius rei memoriâ dedicasse Rhodios Helenæ Dendritidis fanum. Quæ verò de Helena Crotoniatæ vulgarunt assentientibus Himæreis ea iam commemorabo. Est in Euxino circa Nili hostia insula Achilli sacra, cui Leuce nomen. Patet ea stadiûm xx. ambitu, sylvis undique condensa, & cum feris, tum mitibus bestiis referta. In ea Achillis delubrum, & simulachrum est. Nauigasse in eam primus omnium Crotoniates Leonymus dicitur. Cum bellum enim inter Crotoniatas, & Locros in Italia gereretur ac Locri ob eam, quæ ipsis erat cum Opuntiis, propinquitatem, Aiacerem Oilei filium, eius ductu, & auspiciis prælium commissuri, invocassent, Leonymum Crotoniatarum ducem in eam hostilis acie partem impressione facta, quam cû imperio obtinere Aiacerem audierat, vul-

nus aiunt in pectore accepisse. Ex eo cum vehementer laboraret, Delphos opem ab oraculo imploratum venisse: Responsum verò tulisse, si in Leucen insulam profectus esset, Aiacei ei vulseris remedium monstraturum. Cum verò iam sanatus domum reuertisset, commemorasse Achillen se, Aiacei Oilei filium, & Telamonis item Aiacei vidisse: cūque illis vñ Patroclum, & Antilochum: Et Achilli quidem nuptam Helenam: Mandasse eam sibi ut Himeram appulsus, nuntiaret Stesichoro oculorum calamitatem ob Helenæ ei iram accidisse: Ex eo factam ut carmen, contrario argumento, quàm Palinodiam vocant. Stesichorus fecerit. Ad Therapnen, fontem sum conspicatus Messeiden: cum non desint tamen è Lacedæmoniis qui non hunc, sed fontem eum, qui ætate hac Polydeucea nuncupatur, Messeiden à pri-
scis vocatum affirmant. Est verò Polydeucea fons, & Pollucis sanum, ad eius vix dexteram, quæ Therapnen ducit: Non procul à Therapne Ephæbeum est, & in eo Castorum delubrum, quo in loco puberes sacrum Enyalio bellico numini faciunt. Non multum hinc abest Neptuni templum cognomento, quòd terra in eius potestate sit, Gæauchi. Ab eo Tay-
getum

getum versus procedenti vicus est. Ale-
lias nominant, quod est ac si Pistorium
dicas. Eo in loco molam primum omnium
reperisse, & fruges molere docuisse My-
leta Lelegis filium tradunt. Vbi verò
amnem Phasiam traieceris, recta Amy-
clas contendenti, Pharis olim vrbs in La-
conico agro habitabatur. A Pheilia
abeuntibus ad dexteram via est, quæ ad
Taygeton ducit. In ea planicie Iouis Mes-
sapei fanum est: Id ei cognominis inditum
tradunt de sacrificuli nomine. Iam verò à
Taygeto vicus excipit, vbi olim Briseæ
vrbs incolebatur. Extat Liberi patris tem-
plum & signa quædam sub diuo relicta.
Nam quod intus est, solis fas est mulieri-
bus aspicere: Solæ enim mulieres in oper-
to sacra faciunt. Taygeti vertex supra Bry-
seas Taletum sustinet: Sacrum Soli appel-
lant: Ibi & alias hostias. & equos Soli ex-
dunt: Idem autem sacrû & Persis patrium
esse nouimus. Non procul à Taleto saltus
est qui Euoras dicitur. Is & ferarum alia
genera, & in primis syluestres capras alit.
Facit verò qualibet sui parte Taygetus ve-
natoribus luculêtam caprearû, aprorum,
cervorum, & vrsorum copiam. Quod in-
terest spacij inter Taletum, & Euoram,
Theras nuncupant. Ab ipsis Taygeti iugis
modi

modicè distat Cereris delubrum, cui cognomen Eleusiniæ in eo occultatum memorant Herculem ab Aesculapio curato vulnere. Est ibidem & Orphei signum positum, Pelasgorum opus fuisse aiunt. Equidem & alios hosce, quæ illic sunt, sacrorum ritus novi. Ad mare oppidum fuit Helos, cuius est apud Homerum in enumeratione navium mentio.

Quisque mari vicinum Helos, & quis patria Amycla.

Huc deduxit Coloniam Helius Persei liberum natu minimus. Postea Dorienſes per obſidionem ſunt oppido potiti, ex quo primum publici extitere Lacedæmoniorum ſervi, qui ſunt à loco Ilotæ nuncupati. Obtinuit deinde uſus, ut cæteri etiam, qui ad ſervitiorum numerum acceſſiſſent, quanvis Meſſenij uti priores illi non eſſent, Ilotæ tamen & ipſi appellarentur, quemadmodum & Hellas, ab Hellade quæ fuit olim Theſſaliæ pars, Græcorum vniuerſa natio dicti. Ex eo ipſo oppido, quod Helos diximus vocari, Proſerpinæ ſimulacrum ſtatis diebus in Eleuſinium deportant: Ab Eleuſinio ſtadia xv. diſtat, quod Lapithæum appellant à Lapitho homine indigena. Eſt verò & ipſum in Taygeto, propè que abeſt Derrihion, ubi ſub diuo

Diaz

Dianæ signum Derrhiatidis: Proximum fontem Anonum nominant. A Derrhio ad stadia circiter x x. Arplea sunt ad campos vsque pertinentia. Iam verò à Sparta in Arcadiam recta contendentibus monstra se Minervæ cognomento Pareæ signum sub diuo. Dehinc Achillis fanū est, quod recludi religio est: At puberibus omnibus quocumque in Platanetum pugnaturi descendunt, solenne est Achilli ante pugnam rem diuinam facere. Aedificasse fanum dicunt Spartani Præcen pronepote Pergami eius, qui è Neoprolemo est genitus. Progreſſis paulo longius est Equi monumentum, quo in loco Tyndareus dicitur convocatis Helenæ procis, super execti equi testibus iusiurandum concepisse, cuicumque Helena desponsaretur, armis se illius iniuriam, si à quoquam nuptiæ illæ violatæ fuissent, vindicaturū. Cum hoc illos sacramento adigisset, equum eo ipso in loco defodit. Prope absunt pilæ septem, priscorum opinor, ritus erectæ, quas errantium v r r. stellarū signa esse aiunt. Iuxta viā Cranij locus est cognomēto Stemtracij. Est & Mysiæ Dianæ delubrū: Abest ab urbe stadia circiter x x x. Pudoris simulachrum: Icarij domum esse ferunt, & hanc celebrant dedicationis

nis causam. Cum Icarus Vlyssi Penelope nuprum. dedisset, Vlyssis animum tentavit, nunquid Lacedæmone domicilium habere vellet: Quæ spes ubi hominem fefellit, filiam orare cœpit, ne se desereret, atque ut secum permaceret. Quin & Ithacam iam proficiscentem in curru profectus multis eam sollicitabat precibus: Vlysses tandem victus hominis importunitate, puellæ optionem dedit: vel se ut sequeretur, si id mallet, vel cum patre Lacedæmonem rediret: Ibi illam aiunt nihil sanè respondisse, sed faciem tantum velasse, Icarium cum sibi probè nosse videretur, quid illa animi haberet, ut cum Vlyse abiret, permisisse: Signum verò Pudoris ei in viæ parte dedicasse, quo Penelope, cum faciem velavit, pervenerat. Qui stadia ferè xx. processerint, ad Eurotam amnem accedent, qui prope ad ipsam viam decurrit. Ibi Ladæ monumentum est, qui pedum celeritate suos omnes æquales vicit. Is in Olympicis ludis de longiore curriculo est coronatus. Atq; inde, uti ego opinor, post victoriam huc reportatus, cum diem fuisset, supra militarem viam humatus est. Cognominem verò huic alterum, qui & ipse victor, non tamen de longiore curriculo, verum de stadio, est renunciatus.

Acbi

Achinum ex Aegio fuisse, Eleorum de iis, qui ex Olympia victores discesserunt, commentarij restantur. Hic Pellanam versus contendentibus vicus est, cui Characoma (ac si Vallum dicas) nomen. Proxima prisca temporibus fuit Pellana urbs, in qua Tyndareum habitasse tradunt, cum è sparta Hippocoontem, eiusque filios fugiens excessisset. Hic, quæ conspicerentur digna, Aesculapij fanum, & Pellauida fontem vidi: in eum fontem virginem aquam haurientem concidisse narrant, eius verò capitis velamen in alio fonte, cui Laocæa nomen, repertum. Abest à Pellana stadia fermè centum agri pars ea, quæ Belemina dicitur. Locus est maximè irriguus, quem nempe Eurotæ aqua interluit. Multis certe, ac pereñnibus scater fontibus. Quà verò ad mare prope Gythion descenditur, vicus est Lacedæmoniis, cui Crocæ nomen: In ea lapidicioq; perpetuo, ac nusquam interrupto saxo. Caduntur inde lapides fluuialibus; haud abfimiles, qui cælo sanè non nihil repugnant, elaborati tamen & expoliti, suam habent indeorum cellis exornandis gratiam: Multum iidem & piscinis, & aquarum ductibus afferunt decoris. Stat ante vicum lapide elaboratum Crocæatæ Iouis simulacrum.

chrū: Proximè ad lapidicinas Castores ex
 ære. A Croceis diuertens ad dexteram de
 recta quæ Gythion ducit, ad oppidulum
 venias quæ vocantur Aegyæ: Id esse putant
 quod Homerus carminibus Augeas appel
 larit: Est eo in loco stagnum quod Neptu
 ni dicitur, in eius fermè ripa eiusdem de
 lubrūm dei, & simulachrum. E stagno pi
 sces metuunt extrahere, quod qui eos ce
 perint ex hominibus in pisces mutari di
 stitant. Ab Aegij distat Gytheum sta
 dia x x x. Maritima tenent. Eleutherola
 cones, sic nempe ij appellantur, quos Im
 perator Augustus Spartanorum domina
 tu liberauit. Mari verò tota incingitur
 Peloponnesus, parte ea excepta, vbi Co
 rinthiorum isthmus est. Fert autem Laco
 nicum mare conchylia, ex quibus ad infe
 cturam vestium purpura comparatur, no
 bilitate solis iis, quæ in rubro mari ca
 piuntur, inferiora. Vrbes quidem Eleuthe
 rolaconum x v i i i. extant, quarum pri
 ma ab Aegæis descendētibus est Gytheum.
 deinceps Teuthrone, Las, Pyrrhichus, ad
 Tœnarū Cenopolis, Oetylos, Leustra,
 Thalamæ, Alagenia, Gereniæ, & ad ma
 re propius multo ultra Gytheum Asopus,
 Acræ, Bœæ Zarax, Epidaurus Limera,
 Brasæ, Geronthræ, Marios: Atque hæ
 quidem

quidem reliquæ sunt Eleutherolæconum
vrbes, cum ante quatuor & viginti fuif-
sent. Cæteræ, quas iam persequar, in curias
eas descriptas esse, sciat qui hæc leget, quæ
Spartana ciuitate continentur, quæque
cum eo censentur, neq; suis legibus vrun-
tur, vti quæ iam enumeratæ sunt: Gyrthea-
tæ nemini omnino mortalium origines
suas acceptas referunt, sed Herculem, &
Apollinem, memorant, cum in certamen
de tripode descendissent, iam lite direm-
pta, oppidum communi ope, atque consi-
lio condidisse: Quare in foro sua sunt dis-
ipsis posita simulachra. Proximè est Liber
pater, & in diuersa fori parte Apollo Car-
nias. Est item Aesculapij ædēs cum æreo
signo, sine lacunari: Tum deo dicatus fons,
& Cereris sacrosanctæ delubrum: Ad ea
Neptuni Gœauchi signum: Quem verò
Gyrtheatæ senem nominant, & in mari ha-
bitare dicunt, Nerea esse coniicio: Et è ver-
sibus illis Homeri, in quibus Thetidi ser-
monem tribuit, nomen hoc duxisse in-
terpretor.

*Vos agite interea ponti vada lata subite,
Visura æquoreumq; senem, & penetralia patris.
Sunt hac in regione portæ quæ Castorides
nuncupantur. In arce Mineræ ædēs, &
signum. A Gyrtheo stadia tria distat la-*

pis, qui Ociosus dicitur, Orestem aiunt, cum ibi sedisset insania liberatum. Ex rei euectu lapis ille Iupiter vocatus est Cap-potes Doricæsum lingua. E regione Gytheo, Cranæ insula est, in qua Alexandrum rapta Helena, cum ea primum congressum Homerus dixit: Quare in continentis terræ aduerso litore Veneris est Migonitidis ædes, quod est ac si Coniugalis dixeris: ac regio illa tota Migonium vocatur, templum quidem Alexandrum tradunt faciendum curasse: At Meoclaus octauo ferme post Troiæ euerfionem anno, domum incolumis reuersus, proximè ad Migonitidis, signum Thetidis, & deæ Praxidicæ, quasi Vindicatricis dicas dedicauit. Libero verò patri supra Migonium sacer mons est, quem vocant Larysum: Eo in loco vere ineunte festos agitant dies. Sacri cum alias referunt causas, tum quòd ibi primum vnam maturam repererunt. Ad Gythei læuam stadia ad **xxi**. progressis in continenti terra muri sunt Trinasi, sic enim appellatur locus ille, quem ego castellum non oppidum fuisse arbitror, ac nomen ei inditum à paruis insulis, quæ contra litus sunt numero tres. A Trinaso stadia circiter **lxxi**. ruinæ murorum absunt, Helos
vbi

vbi olim vrbs fuit. Iam stadia procul *x x*. oppidum est maritimum *Acriæ*. Illic quæ spectentur digna matris Deûm ædes, & è marmore signum: Et hoc quidem operum omnium vetustissimum eorum, quæ extant apud Peloponnesios matri Deûm dicata, prædicant, qui *Acrias* incolunt. Nam *Magnesi* qui in *Sipyli* parte ea sunt, quæ ad *Aquilones* conuersa est, super saxo, quod appellant *Coddinum*, signum eiusdem deæ habent, longè omnium antiquissimum: *Brotean* verò illud *Tantali* filium fecisse perhibent. *Acriatæ* *Nico-*
clen *Olympionicen* ediderunt, qui binis ludis de cursu palmas v. tulit. Monumentum *Nicoeli* erectum est inter gymnasium, & eam murorum partē, quæ cum portu coniuncta est. Ab eadem maritima parte supra *Acrias* ad stadia fermè *c x x*. absunt *Geronthræ*. Eam urbem celebrem ante *Heraclidarum* in *Peloponnesum* adventum, *Dorienses*, quorum erat in potestate *Lacedæmon*, euerterunt: pulsi quæ veteribus incolis, *Coloniā* deduxerunt: *Ætate* quidem mea ciuitas hæc in *Eleutherolaconum* censum refertur. In ipsa via, quæ *Geronthras* ab *Acriis* iter, pagus est, qui *Priscus* dicitur. *Geronthris* *Martis* delubrum, & lucus. Sacra ibi fa-

ciunt anniuersaria, quibus foeminis est interdium. Circa forum dulcium aquarū fontes sunt. In arce Apollinis ædes, & signi ex ebore caput, quod fuit reliquū vñ cum vetustiore templo ignis aboleuit. At Marios, aliud Eleutherolaconū oppidum, à Geronthris distat stadia c. Priscum ibi est dis omnibus commune templum. Proximus locus multis irriguus fontibus. Sunt & in Dianio fontes. Perennibus quidem aquis æquē atque alia regio Marios abundat. Pagus est supra oppidum Glyppia, & hic interior à mari. Et ad alterum à Geronthris pagum Selinuntem nomine, via est stadiūm xx. Ab Acriis tam à mediterranea, quàm à maritima parte stadia abest lx. oppidum Asopus. In eo Romanorum Imperatorum templum, & supra oppidū stadia plus minus xii. Aesculapij sanum est. Deum ipsum Philolaum nominant, quod est ac si Publicolam dicas. Ossa ea, quibus in gymnasio honos habetur, sunt illa quidem insigni magnitudine, hominis tamen fuerunt. Est & Mineræ in arce ædes, cognomento Cyparissia. Ad imam arcis partem ruinæ sunt oppidi, quod Achiuorum Paracyparissiorum nuncupatur. In his item finibus est Aesculapij sanū: quod ab Asopo distat stadia l. regia

regiunculam Hypertealeon vocant. Excurrit in mare procul ab Asopo stadia c. promontorium, quam Asini maxillam nominant. Est in ipso Mineræ templū sine signo, & testō, factum tradunt ab Agamemnone. Est & Cinadi monumentum, fuit & hic Menelai gubernator. Infra promōtorium aperit se Boriaticus sinus, in cuius extremo cornu Bœæ vrbs est. Eius fuit conditor Bœus, vnus de Herculis filiis. E tribus ciuitatibus, Etiade, Aphrodisiade, & Sida, colonia deducta: Illarum verò priscarum vrbiū duas in hūc sinum tempestate delatum Aenean dum in Italiam fugeret condidisse ferunt, & alteram de filiæ Etiadis nomine appellasse. Tertiæ à Sida Danai filia nomen datum. Ex his ciuitatibus profugi, cum quærerent vbi consisterent, responsum acceperunt, Dianam quo loco vrbem conderent monstraturā: In terram expositis se lepus ostēdit, quem secuti tanquam viæ ducem, cum ille se ad Myrtū recepisset, eo ipso in loco vbi myrtus illa fuit oppidum munierunt. Stirpem eandem nunc etiam colunt, & Dianam celebrant Seruatricem. In Bœensium foro Apollinis delubrum est, & alia in regione Aesculapij. Serapidis verò, & Igdis fragmenta absunt Bœis haud amplius stadia

VII. Ad læuam huc euntibus adstat Mercurij è marmore simulachrum. Et inter rudera facile conspici potest Aesculapij, & Hygeæ templum. Contra Boæas Cythera sita sunt, ad Platanistuntem (ab ea enim parte ut minimum distat à continenti insula hæc) sed ad Platanistuntem promontorium, ab eo promontorio, quod in ora, Asini maxillam diximus appellari nauigatio interest stadiûm x l. Habent maritima Cytherorum Scandean nauale. A Scandea ad ipsa Cytherorum mœnia ascenditur stadiûm x. via. Est illic Vraniæ Veneris fanum, eorum omnium, quæ apud Græcos Veneri dicata sunt maximè priscum. Dææ signum cum armis est. A Boæis ad ea quæ supra Malean promontorium sunt, nauigantibus stagnum est, quod Nymbæum nominant. Prope Neptuni signum recto statu, & mari vicina spelunca, in qua dulcis aquæ fons. Frequens est locus circunquaque incolentiam hominum multitudine. Malean præteruectis ad c. ferè stadia, vicus est Apollini sacer, in ipsis Boætarum finibus, cui nomē Epidelium. Quæ enim eo in loco visitur Apollinis effigies eadem est, quæ olim Deli dedicata fuit. Nam cum esset Delos totius olim Græciæ emporium, eaque sola religione munita,

contra omnes omnium iniurias, incolae
tueretur, exortus est Menophanes quidam
Mithridatis copiarum dux, qui vel suapte
insolentia, vel regis imperio impulsus (ho-
mini enim ad pecuniam omnia referenti,
facile diuina quæstus inferiora sunt) in in-
sulam, cum murorum, tum armorum præ-
sidio carentem, cum classe inuasit: Vbi &
peregrinis qui illic tunc forte erant, & ci-
uibus cæcis, negotiatorum pecunia diue-
pta, donariis compilatis, conjugibus De-
liorum, & liberis sub corona venditis,
ipsam etiam urbem sola æquauit. In ea po-
pulatione Barbarorum quidem effigiem,
de qua diximus, petulanter sede sua mo-
tam in mare abiecit: Ea maris æstu in Bora-
tarum fines delata, loco nomen dedit Epi-
delium. Verum dei iram neque Meno-
phanes, neque Mithridates ipse effugit.
Non multo enim post Deli calamitatem,
cum in altum proueheretur, qui eius ma-
nus effugerant negotiatores, hominem occi-
derunt: Mithridaten verò coëgit deus ipse
manus sibi consciscere. Cum amisso iam
regno, à Romanis huc illuc pulsus nuspiam
posset consistere: sunt qui illum dicant ab
vno de Barbaris mercenariis magni be-
neficii loco impetrasse ut se cōficeret. Hæc
violati numinis poenas impij homines de-

derunt. Finitima est Bœatis Epidaurus, Limeræ cognomento, abest ab Epidelio stadia circiter c. c. Esse verò eam coloniam aiunt non Lacedæmoniorū, sed Epidauriorum, qui intra Argiuorū fines sunt. Cum enim Legati ab Epidauriis publice in Coninsulam ad Aesculapium missi, ad hanc agrī Laconici oram appulissent, somniis quibusdam monitos, sedem eo in loco statuisse memorant. Quin anguē etiam quē secum Epidauro abduxerant ē naui elapsū, in mare se demersisse, quare & visis per quietē, & eo prodigio adductos ibi constitisse, & sibi oppidum communisse. Extant quo loco se ē conspectu anguis eripuit, aræ Aesculapio dedicatæ inter sponte enatas oleas. Progressi ad dexterā stadia circiter duo aquam videant, quæ Inūs dicitur: Palus est parua, qua lata est, qua verò subsidit alte descendens. In eam festo Inūs die solenne est panificia porricere, ea si demergantur, secunda ei qui porrexit promitti autumant, contra verò aduersa, quoties illa aqua reiecerit. Eandē habere portēdēdi vim dicuntur Aetnæ mōtes Crateræ: Abiciunt enim in eas homines cum sigilla argētea, & aurea, tum verò cuiusvis generis victimas: Ea si absumpserit ignis, lata sibi nunciari: contra si regesserit, male euen

le eventurum ei à quo illa missa fuerint interpretantur. Prope viã, quæ Boeis ad Limeran Epidaurum ducit, in Epidauriorũ finibus Dianæ Limnatidis delubrum est. Oppidum ipsum non procul à mari in eminenti loco surgit: Quæ spectentur digna illic sunt Veneris fanum, & Aesculapij, in quo simulacrum marmoreũ stantis habitu: Tum in arce Minervæ ædes, & ad portum Iouis cognomento Servatoris. Promontorium in Pelagus sub ipsa vrbe excurrit, cui nomen Minoa. Sinus qui hac in parte portum efficit, nihil ille quidem à cæteris differt maris in Laconia latas irruptionibus. Litus quidem ipsum calculis abundat, figura & colorum varietate speciosis. Ab Epidauris stadia ferme c. Zarax abest, hæc ora portum habet valde appellentibus idoneum, sed enim ex omnibus Eleutherolaconum ciuitatibus hæc in primis magnis afflicta est cladibus. Nam & Cleonymus Cleomenis filius, Agesipolidis nepos, hoc vnũ Laconici nominis oppidũ deleuit. De Cleonymo, quæ res postulat alio loco diximus. Ad Zaraca aliud quidẽ nihil infigne est: In portus duntaxat extremis finibus Apollinis delubrum est, & simulacrum Citharã tenens. Hinc ad mare stadia circiter vi. progressi, atq; inde ad

mediterranea reuersis stadia prope x. Cyphantū, sic enim populi illi sunt appellati, ruinæ se ostendunt. Et inter ea Stethæum Aesculapij fanū cum simulachro marmoreo. Est ibidē saliens frigidissimæ aquæ è saxo prorūpētis: Atalantā à venatione. sibi laborātē, cū saxū illud cuspide percussisset aquā elicuisse ferūt. Bratiæ extremū hac in parte Eleutherolaconū ad mare oppidum est, distat à Cyphātibus stadia c. c. navigatione. Incolæ ea sermonibus vulgarūt, quæ neutiquā alij Græcorū populi cōtētur. Semelen quidē Ioui Liberū patrē peperisse, à Cadmo verò deprehensam cū puero recēs nato in arcam coniectā, eam arcam æstua iactatā, in fines suos expositā: Ibi Semelen, quæ iam mortem obierat, à se magnifice sepultam, superstitem puerum educatum: Eam fuisse causam, quod vrbs sua, quæ ad illud vsque tempus Oreatæ appellata fuerat, iam mutato vocabulo Bratiæ dicerentur, sumpto nomine, ab arcæ in eam oram appulsa, quando ætate etiā nostra quæ maris æstu ad terram deferuntur, *inδυσσεας*, id est maris agitatione propelli à multis dicuntur. Addunt & alia huiusmodi Bratiæ: Inò profugā in agrum suum venisse, ibi Liberum patrem alendum suscepisse: Antrum monstrant, vbi illa infantem

cnu

entrierit, & campū appellant Bacchi hortum. Templā illic sunt Aesculapij vnum, Achillis alterum: Solennes etenim ludos Achilli faciunt. Est Brasius paruum, & molliter in mare excurrens, promontorium: In eo sigilla pileata videas nihilo pedibus maiora, non facile dixerim Castorūmne, an Corybantū ea nominibus sanxerint. Triacerte sunt ea figura, quibus quartū accedit Mineræ simulacrū. Ad Gythiis dexteram Las est, extra mare stadia x. procul à Gythio xl. Habitat nunc oppidum in medio montium trium interuallo, Ilij: sic enim ex ipsis vnum appellant. Hamæ, & Cnacadij: Priscis quidem temporibus in Asiæ montis vertice situm fuit, cuius hac ipsa etiam nunc ætate ruinæ monstrantur, & ante muros signum Herculis, & de Macedonibus erectum tropæum. Pars fuit ea Philippi copiarū, cum in Laconia ille fines inuasit. Palantes hi à cetero exercitu, digressi orā infestā populationibus reddiderant. Inter eas ipsas ruinas templū extat Mineræ cognomēto Asiæ. Pollucē, & Castorē erexisse tradūt, quo tempore è Colchica expeditione reduces reuerterūt: Fuisse verò & Colchis Asiæ Mineræ fanum. Profectos quidē cum Iasone Tyn-darei filios satis habeo cognitum: Quod
verò

verò Mineruam Asiam Colchi colant: id
 scilicet à Lacedæmoniis acceptum scribo.
 Prope urbem eam, quæ nunc incolitur, a-
 qua est, quam à colore Cagaconem nomi-
 nant. Proximum illi aquæ gymnasium,
 in quo priscū Mercurij signum. In eo mon-
 te, quod Iliū diximus appellari delubrum
 est Liberi patris, & in summo iugo Aescu-
 lapij. In Cnacadio Carneus Apollo. A Car-
 neo stadia plus minus x x x. abest vicus in-
 tra ipsos iam fines Spartanorum, Hypsus
 nomine, vbi sunt Aesculapij, & Dianæ æ-
 des, Daphnæ cognomento. Ad mare in
 promontorio Dianæ est ædes Dictynnæ,
 cui festos quotannis dies agitant: Ad dex-
 teram promōtorij exit in mare amnis dul-
 cem potantibus aquam, si quisquam alius,
 fundens: Habet fontes suos in Taygeto
 monte. Prope abest haud plus v. stadia in
 vico, cui Aræno nomen, Laë sepulchrum,
 & super monumento statua. Ab eo oppi-
 dum conditum tradunt incolæ, interem-
 ptum verò ab Achille, quem huc venisse
 credunt, cum à Tyndareo Helenam sibi
 deposceret. At enim verius quis dixerit
 Lan à Patroclo interfectum cum vovs hic
 fuerit de Helenæ procis: Nam Achillen
 Helenam nunquam petisse, vt leue habeat-
 ur argumentum, quod in eo carmine, quo
 illust

illustres ſœminæ enumerantur, nulla fit Achillis mentio: Homerus certe, in ipſo fermè operis ſui initio, Achillen ſcripſit, pro ſuo in Atrei filios ſtudio, non Tyndarei ſacramento vllò adactum, ad Troiam veniſſe. Iam verò idem poëta quo loco ludos exponit, dicentem facit Antilochum natu eſſe ſe grãdiorem Vlyſſem, ac ipſum Vlyſſen dum quę apud inferos viderat narraret Alcinoò, inter cætera videre ſe voluiſſe Piritthoum, & Theſeum, viros ætate ſua ſuperiores: Et Helenam quidem à Theſeo raptam ſcimus, quo fit, vt quadrare neutiquam poſſit, Achillem vnum de Helenæ procis fuiſſe. Progreſſi longius à monimento, fluvium videant in mare influentem, cui Scyras nomen, ſine nomine ante fuerat: hoc verò nominis tum accepit, cum illum claſſe intrauit Pyrrhus Achillis filius, ad Hermiones nuptias è Scyro proficiſcens. Trans amnem eum vetus delubrum eſt orſum ab ara Iouis. Interior à mari x l. ſtadia à flumine recedit Pyrrhichus oppidum, ab eodem Pyrrho Achillis filio nuncupatum non defuerunt qui dicerent: alij verò ab vno de Curetū deorum numero. Sunt etiam qui Silenum è Malea profectum, hic habitaviſſe dicant. In Malea quidem educatum Silenum declarant.

rant hi versus è Pindari cantico.

Ille Strenuus choreis,

Quem Malea cixii & vir

Naidis aluit Silenus.

Quod verò Silenus Pyrrhichi sit nomine appellatus, nuspiam dixit Pindarus, eius rei Maleæ incolæ authores fuere. In ipso Pyrrhichi foro puteus est, mōstratum sibi à Sileno aiunt, quòd si puteus is exaresceret, aquæ penuria valde laborarent. Habēt Pyrrhichij intra fines suos templum Dianæ Astratæ, causa nominis, quod Amazonum exercitum hoc aiunt in loco progrediendi finem fecisse: Et Apollinis eadem de causa Amazonij: Vtriusque dei lignea signa sunt: Dedicasse dicuntur foeminae, quæ à Thermodonte venerunt. A Pyrrhicho ad mare descendentes Teuthrone opidum excipit: Conditorem produunt incolæ Teuthrantem Atheniensem: Colunt hi præ cæteris dis Issoriam Dianam: Fontem habent Naiam. A Theutrone stadia procul c. l. excurrit in mare Tænarū promontorium, & infra portus Achillis, & Psamathūs in ipso monte templum est speluncæ persimile, in cuius primo aditu Neptuni signum. Hinc Græcorum nonnulli versibus prodiderunt ab Hercule Plutonis canem extractum, cum neque meatus omni-

no vllus per eam specum subter tetram
subeat, neque veri omnino cuiquam simile
videri possit deorum vlla esse subterranea
regna, quo animi cōueniant, è vita cum ex-
cesserint. Hecatæus quidem Milesius rem
non absurdam commentus est. In ea cauer-
na immanem, ac tetrum serpentem Lu-
strum habuisse, qui sit iccirco inferorum
canis dictus, quod quem morsu impetisset,
subita eum veneni vimori statim necesse
esset. Eum serpentem ab Hercule ab Eu-
rystheum pertractum. Homerus verò (is
enim primus Ditis canem, quem Hercu-
les extraxisset, appellavit) neque nomen ei
proprium imposuit, neque de eius figura
quidquam est fabulatus, vti de Chimæra.
Posteriorēs & Cerberum appellarunt, &
cum cætera cani fecissent similem, tria di-
xerunt capita habere: Cum tamen Home-
rus vt homini familiare animal canem di-
xit, sic qui draco fuisset inferum canem ap-
pellasse videri possit. In Tænaro, & alia
sunt sacra monimenta, & Arion Citharæ-
dus delphino insidens: De Arione quidem,
& delphino, quæ audierat, retulit Herodo-
tus, vbi res gestas Lydorum exponit. Ego
sanè ad Emporoselenem delphinum vidi,
qui puero, à quo sanatus fuerat, cum à pi-
scatoribus vulnus accepisset, quasi merce-
dem

dem curationis penderet, dicto se audientem præbebat, & eundem quocunque ille iussisset dorso transfuehebat. Est in eodem Tænaro fons, qui nihil iam, quod cum admiratione intueamur, habet: Olim introspicientibus portus, & naues aiunt spectandas præbuisse: Aquæ miraculum illud formina quædam sustulisse dicitur, cum in ea pollutam vestem abluisset. Ab ipso promontorio mari stadia circiter x l. præteruectos, oppidum excipit Cœnopolis, Tænarum ante appellatum: Est in eo Cereris fanum, & ad mare Veneris ædes, & eiusdem deæ stantis habitu signum è marmore. Illinc digressis stadia procul x x x. Tænari vertex, Thyrides, id est Fenestræ dicuntur, & Hippolæ urbis ruinæ monstrantur: Inter eas Mineræ Hippolætidis sacellum extat. Non magno abest intervallo ciuitas Messa, & portus, à quo ad Oetylum stadia intersunt c l. Heros à quo ciuitas nomen habet, ortu Argivus fuit, Amphianacte Antimachi filio genitus. Suo in Oetylo quæ spectentur digna Sarapidis templum, & in ipso foro Carnei Apollinis simulachrum. Ab Oetylo ad Thalamas via in longitudinem stadia propè l x x x. patet: In via Inûs fanum, & oraculum visitur: In eo futura dormientes provident:

Consul

Consulentibus enim per somniorum visa
quæ opus est dea denuntiat. Erecta sunt
ex ære signa in ea fani parte quæ sub diuo
est, Paphiæ vnum, Solis alterum. Quod in
delubro ipso est, non satis se illud aperte
ostendit. Coronamentis omni ex parte ve-
latur, ex ære & ipsum esse dicunt. Fluit è
sacro fonte suavis haustu aqua. Lunæ nun-
cupant. Thalamatis Paphia non est utique
patrium numen. Distat à Thalamis stadia
xx. Pephnos maritima ciuitas. Parua ad-
iacet insula nihilo omnino ingenti saxo
maior: Ei quoque Pephnos nomen est. In
ea Castores primum in lucem editos Tha-
lamatæ memorant, quod ipsum in cantico
quodam suo dixisse Alcmanem me certe
non fugit. Enutritos quidem Pephni ne-
gant, sed à Mercurio Pellanam deporta-
tos. In ea tam pusilla insula sub diuo ænea
sunt ipsorum gemellorum figilla, nihilo
pedalibus maiora: Ea & si hybernis vadis
vehementè saxum verberatur, loco tamen
nihil mouentur, quod miraculo quidem
est, & illud ferè haud multo minori, quod
formicæ conspiciuntur vulgaribus albican-
te colore dissimiles. Eam insulam suorum
fuisse olim finium cõtendūt Messenij: Ea
propter gemellos ipsos, maiore se quàm
Lacedæmonios p̄pinq̄uitate attingere. A

Pephno stadia xx. absunt Leuctra, quæ civitati nominis origo, non habeo dicere, quòd si à Leucippo, vti Messenius placet, Perieris filio nuncupata est, hoc illud esse arbitror, quòd prædis ceteris Aesculapum colunt, cum Arsinoë Leucippi filia natum potent. Marmorea fuit cum Aesculapij ipfius, tum Iovis diuersa io parte signa. Aedes ibi erecta est Cassandrae Priami filiae, cuius simulachrum ab incolis Alexandrae nomine colitur. Sunt & Apollinis Carnei sigilla. Huic enim deo honorem, ritu eodem habent, quo è Lacedæmoniis Spartiatæ. Leuctris in arce Mineræ templum, & simulachrum est: Cupidinis in ipso oppido ædes, & lucus, qui perenni aqua hyeme irrigatur: Folia vere ex arboribus quæ decidunt, ne exuberante quidem aqua aliò deferuntur. Quod verò in maritima Leuctrici agri parte, noui accidisse ætate mea, scribere non grauabor. Immissus in syluam ignis ventorum vi, magnum arborum numerum exussit. In ea tunc parte, quæ stirpibus maximè erat deuadata, repertum est Ithomatæ Iovis signū ita locatum, vti quæ dedicantur locari solent: Eo maximè testimonio nitūtur Messenij, dum Leuctra contendunt olim ad fines suos pertinuisse. Sed nihil omnino prohibet, quin vt priscis etiam

etiam temporibus Leuctra Lacedæmonij
tenuerint: Ab ipsis potuerint Ithomatæ
Ioui honores haberi. Cardamyle quidem,
cuius fecit mentionem Homerus, ubi do-
na pollicentem Agamemnonem facit, La-
cedæmoniis paret, cum à Messeniis eam
seiunxerit Cæsar Augustus. Prope abest à
mari Cardamyle stadia VIII. Leuctris
IX. Est ad Cardamylen in ipso litore sa-
cer Nerei filiarum lucus: In eum enim lo-
cum Nymphas è mari narratur prodiisse,
ut Pyrrhum Achillis filium ad Hermio-
nes nuptias sparta contendentem specta-
rent. In ipso oppido Minervæ ædes est, &
Carneus Apollo, quem patrio Dorienſium
ritu venerantur. At quæci urbem Enopea
Homerus appellat, & ipsa Messenici nomi-
nis est: Facit autem nunc cum Eleuthero-
laconibus, ætate nostra Gereniam nomi-
nant: In ea Nestorem sunt qui eductum
dicant, alij verò huc confugisse capta ab
Hercule Pylo. Gereniæ Machaonis Aescu-
lapij filij monumentum, & eiusdem reli-
gione nobile fanum visitur: Nam & ab
ipso Machaone morbis hominum mede-
las monstrari putant. Sacram ei regiuncu-
lam Rhodon nuncupant. Simulachrum est
ex ære statu recto: Caput corona velatur,
quam Ciphon patria lingua vocant Messe-

nij. Interfectum ab Eurypylo Telephi filio dixit Machaonem, qui carmina ea fecit, quæ Ilias parua dicitur. Quare non ab re illud in sacris, quæ Pergami in Aesculapij fiunt, seruari scio, vt cum hymnos à Telepho exordiantur, nihil Eurypylo laudationis impertiant, quin & illum in eo templo nominari nefas habent, quòd scilicet eum sciant interfectorem Machaonis fuisse. Ossa quidem Machaonis à Nestore seruata dicunt. At Podalirium, cum Ilio deleto redirent Græci, tempestate Syron, quæ Incontinenti Cariæ vrbs est, incolumem delatum. ibi consedisse tradunt. In Gereniorum agra mons est Calathion, & in eo Cloæ sacellum, cui specu proximum, angusto admodum aditu: Sed qui introierint multa, quæ admirentur, spectare possunt. A Gerenia ad superiora iam mediterranea x x x. procul stadia venientes, excipit Alagonia oppidulum: Fuit aliquando & hæc vna de Eleutherolaconum ciuitatibus. Quæ ibi spectentur digna sunt Liberi patris, & Dianæ templa.

PAVSANIAE
 MESSENICA SIVE
 LIBER IIII.

ESSENI regionis suæ,
 ab ea parte quam ad Laco-
 nas pertinere Rex voluit, ad
 Gereniam fines habent, qui
 saltus nūc Chærius dicitur.

In hac primos incolas vicatim habitasse
 proditum est. Mortuo autem Lelege, qui
 in ea Græciæ parte, quæ nunc Laconica di-
 citur, ab eo verò tunc Lelegia appellaba-
 tur, imperavit. E filiis natu maior Myles
 ei in regnum successit: Polycaon, quòd
 erat minor, privatam egit vitam, ad illud
 vsque tempus, quo Argiuam uxorem du-
 xit Messenen Triopæ filiam, Phorbantis
 neptem. Ea, patris dignitate, & opibus, qui-
 bus ille tunc præ cæteris Græcis maximè
 florebat, elata, virum in ordinè redactum
 perpeti non potuit. Comparatis itaque ab
 Argis, & Lacedæmone auxiliis, in hanc
 ipsam regionem Polycaon inuasit, deque
 uxoris nomine Messenen vniuersam no-
 minavit. Vibes verò & alias condidit,
 & in qua regni sedem esse voluit, Anda-

niam. Nam antequam Thebani ad Leuctr^a prælium cum Lacedæmoniis commisissent, atque inde Messenen, quæ hac etiam ætate extat sub Ithome condidissent, nullam omnino existimo urbem eo nomine nuncupatam. Adducor autem non minimum Homeri versibus. Nam cum ille in populis enumerandis qui ad Ilium suos quisque duces secuti venerunt, Pylon Arenen, & alias nonnullas recensens, nullam prorsus Messenes mentionem fecit: Satis verò aperte idem in Odyssea populum fuisse, nō civitatem vnam Messenios significat.

Nam pecus ex Ithaca rapuit Messenia pubes.

Apertius verò ubi de Iphiti arcu loquitur.

Messenen convenit uterque sub tecta Ortilochi.

Ortilochi domum in Messenia parvum oppidum Pheras innuit, quod ipsemet exponit, quo loco de Pisistrati ad Menelaum aduentu agit.

*Iam Pheras veniunt magni sub tecta Dioclis,
Qui satus Ortilocho.*

Primi igitur huius regionis imperium Polycaon Lelegis filius, & vxor eius Messene tenuerunt. Ad hanc ipsam Messenen Magnarum dearum initia Caucon Elenstine veniens deportavit: Fuit Caucon Cleni filius, Phlyi nepos, Phlyū ipsum Athenienses

ses è terra genitum memorant, quibus facile assentitur Musæi hymnus Lycomidis factus in Cererem. Magnarum verò dearū initia, multis post Cauconem annis, Lycus Pandionis filius quā augustissima quāque celeberrima ut essent effecit. Lucum hac etiam ætate Lyci nominant, ubi ille antistes misteriorum lustravit: Et esse in Messenico agro Lyci saltum testatur e conversu Cretensis Rhianus.

*Horrentimque Lyci saltum, iugæque aspera
Elei.*

Quòd autem Pandionis Lycus fuerit filius, qui sunt ad Methapi effigiem versus aperte declarant: Nam & Mathapus quosdam initiorum ritus reformavit. Fuit hic quidem Atheniensis patria initiorū, operatorūque, & cuiusvismodi sacrorum designator. Idem verò & Cabirotum Thebanis initia constituit, & iuxta Lycomidarū septum imaginem cum inscriptione dedicavit. Ea inscriptio cum alia, tum in primis quæ ad Methapum pertinent testatur.

*Mercuriæque vias lustravi, ac tecla parentis:
Primigena populi monstravi sacra puella:
Hic ubi Magnarum instituit ludicra dearum
Messene, Phlyus Ctenum, Cauconæque Ctenus
Quæ docuere patres: mirum mihi curvigilant,
Cuncta Lycus quare prisco Pandione cretus*

Andaniam magnis portavit Mystica Athenis.

Indicat inscriptio ad Messenen venisse Cauconem Phlyi nepotem: Alia præterea de Lyco, & illud in primis, veterem initiorum sedem Andaniam fuisse: Et consentaneum sanè mihi videtur Messenen, & Polycaonem, in qua vrbe suam sibi regiam posuissent, in eadem sacrorum etiam religionem constituere voluisse. Equidem nō mediocre adhibui studium, vt discerem ecquinam Polycaoni è Messene liberi geniti essent: Euolui itaque & librum quæ magnæ Ecæ inscriptæ sunt, & Naupactia carmina omnia, præterea, quæ versib. Cinnætho, & Aëlio de Gentilitatibus perscripserunt, neque omnino quicquam huc quod pertineret comperi: Nam cum magnæ testentur Ecæ, cum Polycaone Butæ filio fuisse nuptam filiam Hylli Herculis filij Euxechmeo, in illis certe nulla prorsus vel de Messenes viro, vel de ipsa Messene mentio. Iam verò ætatibus fermè quinque (vti mea fert opinio) exactis, cum nulus iam omnino de Polycaonis posteris esset superstes, accersitum aiunt in regnum Messenij Perierem Aeoli filium: Ad eum venisse Melaneum præstantem arcu, & sagittis virum, quique ob artis eius excellentiā ab Apolline genitus credebatur: Huic à Peri

à Periere partem eā regionis attributam, quæ Carmasium nunc, Oechalia tunc dicta est, accepto scilicet ab vxore Melanei nomine. Theſſali verò, & Eubœenſes (vt omnis ſermè eſt de Græciæ rebus controuerſa hiſtoria) ita inter ſe diſſident, vt illi Eurytium (vicus eſt hic ætate noſtra propedeſertus) Oechaliam priſcis temporibus urbem dicant fuiſſe. Ab iis quæ hac de re ſunt Eubœenſium ſermonibus prodita, nihil ferè diſſentit Creophylus in Hecale ſua. At Mileſius Hecataeus, in Scio Eretrici agri partem Oechaliam eſſe ſcripſit. Verum Meſſenij cum alias ob rationes probabiliora quàm cæteri mihi dicere videntur, tum in primis ob ea, quæ de oſſibus Euryti poſterius commemorabimus. Perieri geniti ſunt è Gorgophone Perſei filia Aphareus, & Leucippus. Hi patre mortuo in Meſſenia regnarūt: Authoritate tamen ſuperior fuit Aphareus. Hic dum regnaret Arenen urbem condidit, noménque ei impoſuit à filia Oebali vxore ſua, & eadem ſorore, ex vna & eadem matre genita: Etenim cum Oebalo nupta fuit Gorgophone. Ac bis quidem iam de ea nobis ſermo fuit, in ſuperioribus libris iis, quos de Argolica, & Laconica terra cōſcripſimus. Hic ipſe itaque Aphareus &

urbem in Messenia Arenen condidit, & Neleum Crethæi filium, Aeoli, qui cognomento appellatus est Neptunus, nepotem, patruelem suum, Pelæ ex Iolco minas fugientem, domo recepit sua, & agri ei partem maritimam assignavit: Qua in parte & alię erant urbes, & Pylos, in qua regiam suam constituit Neleus. Venit autem Arenen & Lycus Pandionis filius, quo tempore & ipse Aegei fratris sui metu Athenis profugit: Atque hic quidem Magnorum deorum Orgia Aphareo, & eius liberis & Arenæ uxori Adaniam deportata tradidit, id scilicet secutus, quod eodem in loco Messenen Caucon initiauerat. Aphareo filij duo fuere, Idas natu maior, & virtute præstantior, minor Lyceus: Is (si cui credi quæ possint Pindarus dixisse videatur) oculis fuit tam perspicacibus, ut in quercetis per medios arborum truncos cerneret. Hic an liberos reliquerit compertum non habeo: Idas quidem filiam habuit Cleopatram ex Marpessa, quæ Meleagri uxor fuit, quanvis eam quam Meleager duxit, qui Cypria fecit carmina, Protesilai fuisse filiam dixerit: Eius nempe, qui appulsus ad Troiam Græcis, in terram primus descendit: Huius uxorem Polydoram fuisse: Ex ea filiam genitam, quæ Meleag

leagro Oenei nupserit: Quòd si ita est, tres à Marpessa, perpetua serie, amissis viris semetipsas iugularunt. At enim posteaquã Apharei liberi cum gemellis patruelibus suis de pecore dimicarunt, & Lynceum Pollux occidit, Idas verò fulmine ictus facto suo perfunctus est, Apharei domus tota maribus omnibus consumptis deleta est: Tunc Messeniorum imperium ad Nestorem Nelei filium delatum, penes quem cum cætera omnia, tum verò quæ Idæ regno continebantur, fuerunt: Iis tamen populis exceptis, quibus Aesculapij liberi, imperarunt. Aesculapij enim filios è Messenia tradunt ad obsidendam Ithon venisse: Natum siquidem Aesculapium Arfinoë Leucippi filia, non Coronide. Ac Triccam sanè desertum, quendam in Messenia vicum appellant, versus Homeri in testimonium afferunt, quibus Machaonem Nestor sagitta percussum solatur: Neque enim inquit tantam omnino benevolentia significationem illi dedisset, nisi & vicini, & gentilis casu regis commotus fuisset. Confirmantur hæc quæ de Aesculapij liberis dicuntur, quod & Machaonis monumentum Gerenia ostenditur, & Pheris sanè Machaonis liberum. Iam verò cōfecto bello Troiano, cum diem suum post reditum Nestor

Nestor obisset, reduces postliminio Dorienſes cum Herculis liberis duabus poſt ætatibus è Meſſenia Nelei poſteros eiecerunt. Porro hæc quaſi cumulus quidem eorum fuerint, quæ ad Tiſameni res perſeuerant: Verum & illud reſtat exponendum. Cum Temeno Dorienſes Argos aſſignaffent, ab illis Creſphontes terram ſibi Meſſeniam depopoſcit, quippe qui Ariſtodemo natus fuit maior: Ariſtodemus enim ipſe è vita iam exceſſerat. Theras verò Antefionis filius maiorem in modum Creſphonti aduerſabatur: Thebanus ille quidem, Polynicis Oedipi filij atnepos. Tutelam enim is tunc Ariſtodemi filiorum gerebat, quòd eorum erat auunculus: Vxorem ſiquidem duxerat Ariſtodemus Antefionis filiam nomine Argian: Cupiebat Creſphontes Meſſeniam ſibi aſſignari: Quare Temenum rogat rem vt ſorti committat: Ille in ſitulam, cum eam iam aqua compleſſet, ſortes mitrit, re ita conſtituta, vt ſors vtra prior exiſſet, illi Meſſenia adiudicaretur: Ac ſubdole quidem Ariſtodemi liberum ſortem è ſiccata ſole argilla, Creſphontis è coſtili latereculo fecit: Quo factum eſt, vt illa ſoluta, hæc conſtiterit, & per eam Creſphonti Meſſenia obtigerit. Neque verò priſci Meſſ

Messenij à Dorienſibus eieſti ſunt. Nam facile illi & Creſphonti nouo regi paruerunt, & Dorienſes in agri partem receperunt, atque eo libentius, quòd inuidioſa iam erat apud ipſos regum ſuperiorum potentia, qui erant ab Iolco oriundi. Vxorem verò Creſpontes Meropen duxit Cyſeli filiam Arcadium regis, è qua cum alios ſuſcepit filios, tum verò qui natu minimus fuit, Aepitum. Ac ſibi quidem, & liberis regiam Stenycleri exædificauit, cum ante reges alij ab initio, & ipſe etiam Perieres Andaniæ habitaffent: Poſtea verò quam Arenen muniuit Aphareus, in eam cum liberis imperij domicilium habuit. At Neſtori, eiùſque poſteris Pylos regia fuit: Poſtremo Creſpontes Stenycleri regem habitare voluit. Hunc potentiores, quod populariter nimis plebem eſſet amplexus, eiùſque liberos, præter Aepytum, occiderunt. ſolus enim Aepytus, quòd apud Cyſelum maternum auum educabatur, parenti, & fratribus ſuperſtes fuit: Illum iam adoleſcentem Arcades in Meſſeniorum regnum, & vnà cum Arcadibus Dorienſium reges, & Ariſtodemi filij, Sciſmus, & Temenus, reſtituerunt. Aepytus paterno regno recepto patris primum interfectores, quique eius fuerant exdis au-
thores

thores vltus est: Deinde conciliata sibi obsequiis nobilitate, plebe largitionibus delinita, eò peruenit honoris, vt Epitidæ posterij iam omnes appellati sint, eū ante Heraclidæ dicerentur. Fluius filius Glaucus à patre accepto imperio, par illi fuit in omnes ordines officio, & æquitate, eorum verò cultu multo superior: Etenim cum in Iouis fano, quod in Ithomes vertice fuit apud Dorienfes Polycaoni, & Messene non colerentur, Glaucus illis vt sui liberentur honores instituit: Idemque Machaoni Aesculapij filio in Gerenia rem diuinam fecit, & Messene Triopæ filix solita heribus decerni munera dedicauit. Cuius pietatem Isthmius eius filius imitatus Gorgasos: & Nicomacho Pheris templum erexit. Isthmio Dotadas genitus, qui ad cetera naualia quæ tunc in Messenia fuerunt, vnum Methonæ muniuit. Succedit Dotadæ filius Sybotas: Is vt reges Pamefō anni anniuersaria sacra facerent iussit, & vt ante Magnarum dearum, quæ ipso etiam regnante Andaniæ celebrabantur initia, Euryto parentarent. Iam verò Phinta regnante Sybotæ filio, Apollini primum Messenij sacrū, & viro-
rum chorum Delon miserū: his canticum, quo Deum salutarent (Profodiū appebant) fecit, Eumelus, & hæc certe carmina

na ea sunt quæ sola Eumclum fecisse pro
competto habetur. Huius ipsius Phintæ tē-
poribus discordiarum semina (incertū qua
nam ex causa) inter Messenios, & Lacedæ-
monios extitere. Causa tamen huiusmodi
memoriæ prodita est. In Messeniorum fini-
bus Dianæ Limnatidis cognomento tem-
plum fuit, commune Doriensibus, Melle-
niis, & Lacedæmoniis, nulli præterea ciui-
tati. Ad illud templum missas à se de more
virgines violatas à Messeniis Lacedæmo-
nij commemorant, ac regem etiam suum
Teleclum Archeladæ filium, Agésilai nepo-
tem, Dotyffo, Labota, Echestrato. Agide,
proavis oriūdum, iniuriam propulsare co-
nantem, interēptum: Ipsas quidem virgi-
nes dedecus voluntaria morte redemisse.
At Messenij, longe diuersa fama vulgarūt:
Ad templum venientibus primoribus à
Teleclo inūdias factas: Nam cū Messeniā
Lacedæmonij, propter agri bonitatem in
primis appeterent: disposuisse illum impu-
beres in morem virginum ornatos; cum
pugionibus qui illos ex improviso seden-
tes adorirentur: Ibi Messenios ad vim ar-
cendam accurrisse, & cum Teleclum ipsum
tū verò impuberes omnes illos occidisse:
Lacedæmonios quidem, quòd esset facinus
publico consilio patratum conscios à se
iniq̃

iniuriam profectam, neque res vnquam re-
petisse, neque regis sui eadē vt vlcisceren-
tur in animum induxisse. Hæc ab vtrif-
que prodita sunt : Credat verò quisque
proinde ac in alterutram sit studiis ciui-
tatem propensior. Post hæc exacto fer-
mè seculo vno Alcamene Telecli filio Spar-
tæ imperante, ex altera verò regia familia
Theopompo Nicandri filio, qui per poste-
ritatis gradus v. i. à Charillo, Polydece,
Ennomo, Prytanide, Euryponte descen-
dit. In Messeniis verò Antiocho Andro-
clis filio, Phintæ nepote, vtriusque populi
simultas in apertum bellum erupit. Prio-
res Lacedæmonij arma cepere: Causa fuit
eiusmodi, vt, ad permouendos pacatos
etiam, & integros animos nedum odio
corruptos, & exulceratos, & qui in belli
cupiditatem iam plus nimio incubuerant,
gravis, & ipsa rei quasi figura æqua videri
potuerit: Iure tamen & disceptatione con-
trouerſiam omnem dirimere non fuisset
difficillimum futurum. Res ita propemo-
dum gesta est. Polychares quidam Mes-
senius fuit, cum cætera minimè obscurus,
tum verò Olympica palma nobilitatus.
Quarta enim Olympiade, cū apud Eleos
unicū esset de stadio certamen victor renū-
tiatus est. Is boues habuit multas, quibus
alend

alendis cum propria non suppeditarent
pascua, locauit eas Spartano homini Eux-
phno in ipſus agro pascendas ea merce-
de, vt eſſet ſœturæ particeps. Erat eiufmo-
di vir ille, vt per facile quæſtui fidem poſt-
haberet. Is in Laconiam nauibus veniens,
pecus mercatoribus venum dedit, atque
inde quaſi inopinatæ rei nuntius vtrò ad
Polycharen venit prædones excuſſione in
eum agrum compaſcum facta, boues ſibi
illas per vim, & ſimul bubulcos abegiffe:
Quæ cum prope iam Polycharæ perſua-
ſiſſet, interuenit his ſermonibus de bubul-
cis vnus, qui à mercatoribus auſugerat.
Hic Polycharen apud dominum acerbè
expoſtulans, redarguit: At ille cum per-
negare non poſſet, ad preces confugit, ſup-
plèxq; id ſibi vt ignoſceret cum Polycha-
ren ipſum, tum eius filios rogabat: (ma-
gnam enim vim in hominum natura cum
alia habent multa, tum nihil eſt lucri cu-
piditate ad animos cogendos valentius)
Indicauit Euxphnus quanti boues vendi-
tæ eſſent, ac ſe precium repositurum, ſi Po-
lycharis filius ſecum iſſet, repromiſit.
Cum eo itaque à patre iuuenis miſſus eſt.
in Laconiam vbi ventum eſt, ſœdius mul-
to addidit ille ſœleri ſœlus. Adoleſcen-
tem enim interfecit. Eius rei immani-

tate grauit(er) (vti par fuit) commotus Polychares Lacedæmonem veniēs, ad reges, & Ephoros de filij cæde afsidue, multūq; cum lachrymis querebatur: Exponebat inſuper quas ab eo homine, quem ſibi hoſpitem adſciuerat: cuiq; præ cunctis Lacedæmoniis fidem habnerat, iniurias accepiſſet. Verum cum eadem apud omnes magiſtratus iterando nihil omnino ad rei pœnam profeciſſet, iam mentis parū compos, furorūque ſuo nimio plus indulgens, in quemcunque inciſiſſet Lacedæmoniorum, eum tanquam hoſtem morte multabat. Eius belli itaque cauſas Lacedæmonij præ ſe ferunt, tum quòd Polychares ſibi deditus non eſſet, tum quòd Teleclū oppreſſiſſent, poſtremo quòd ſimultates cū Meſſeniis haberent ſuſceptas, ob commiſſam à Creſphonte in ſortitione fraudem. Contra de Teleclo dicunt Meſſenij, quæ à me iam ſunt expoſita: Aepyrum verò oſtendunt Creſphontis filium ab Ariſtodemi filiis reſtitutum: Non fuiſſe id facturos ſi quid illis cum Creſphonte fuiſſet diſſidij. Deditum à ſe non fuiſſe Polycharen, quòd neque ipſi dedidiſſent Euxphnum: Voluiſſe tamen ſe, vel apud Argiuos qui vtriuſque ciuitatis eſſent conſanguinei, vel in Amphictyonum conſilio cauſam

coga

cognosci: Voluisse rem eandem Areo-
pagitarum sententiis committere, quod
iudicium illud de eade apud Athenien-
ses iam pridem fuerat constitutum. Ve-
rum non eam bellandi causam Lacedæ-
monii dicunt fuisse, sed cum alios Græ-
ciæ populos, tum se quoque illos immodi-
ca dominandi cupiditate inflammatos per
calumnias opprimere voluisse: In exem-
plum Arcadas, & Argivos adducunt, quo-
rum fines carpendi, finem nullum Spar-
tani fecerint: Commemorant præterea
Cræsidonis delinictos, primos e Græcis
cum Barbaris amicitiam inisse: Quo sa-
nè tempore Cræsus, & alios Asiæ populos,
& Cariæ continentem terram, quam tunc
Dorientes incolebant, imperio suo adiece-
rit: Addunt Delphici Apollinis templo à
Phocensum ducibus direpto, eius sacrile-
gij non priuatim solum Spartæ reges, &
optimates, verum & ipsum publice Epho-
rorum magistratum, ac Senetum parti-
cipem fuisse. Illud certe non prætermi-
tunt, quo facile arguant, Lacedæmonios
nihil lucri causa non semper ausos: quod
societate se cum Apollodoro Cassandriæ
tyranno cōiunxerint, sed cur postremum
hoc factum tam acriter incessant Metse-
nij, non est mihi propositum hoc loco

disquirere. In Apollodori quidem tyrannide tollenda, & si neque tam diu, neque tanto animi ardore bellatum est, Cassandrensium tamen calamitates, facile Messeniorum infortunia adæquarunt. Et ad huiusmodi sanè causas vterque populus belli initia refert. Cum vtrique, vti superius à nobis est expositum, factæ essent iniuriæ, venire ad Messenios Lacedæmoniorum legati, qui dedi sibi Polycharen postularunt: At Messeniorum reges relatueros ea de re se ad populum responderunt, ac deinde per publicas literas quod populus iussisset Spartanos rescituros. Quare cum profecti iam essent legati, concione vocata, sententiæ dictæ sunt valde diuersæ. Androcles enim Polycharen authorem impij & nefarij facinoris dedendum omnino censebat: Antiochus verò cum alia contra dixit, tum illud in primis miserrimum fore Polycharen ante oculos Euxphni poenas pendere: Enumerabat quàm gravia essent futura, quæ perpeti illum necesse foret. Postremo eò contentio euasit, vt à sua alterutrius factione arma caperentur. Verum facile, ac breui finem habuit ea dimicatio: Nam qui cum Antiocho erant, multo superiores numero cum essent, & Androclen ipsum, & earum partium

tium optimum quenque interemerunt. Antiochus cum solus regnum occupasset, per literas Spartanis denuntiat se iis iudicum consiliis, quæ ante nominauimus, totam controuersiam commissurum. At illi nihil omnino tabellariis respondisse dicuntur. Paucis post mensibus cum in demortui Antiochi locum regnare coepisset eius filius Euphaës, Lacedæmonij neque per fecialem bellum Messeniis indixerunt, neque omnino aperte eorum amicitia renuntiarunt: Verum quàm maximè potuerunt, clandestinis consiliis bello apparato, iusiurandum conceperunt, non esse arma se posituros, neque belladi diurnitate (si bellum in longinquum tempus duceretur) neque vliius cladis magnitudine, priusquam agros, & vires Messeniorum vi captas imperio adiecissent suo. Hæc ante iurati noctu copias Amphëan duxerunt, prouincia decreta est Alcameni Telecli filio. Fuit Amphia in Messenia Laconia finitimū oppidum, non magnum illud quidem, sed in præcelso colle situm, circumfluens aquarum perennium copias: Opportunus maximè visus est locus, vnde omnis se belli apparatus effunderet: Irruptio itaque facta est apertis, cum absissent custodiæ portis: Messenij qui sunt intus

deprehenſi omnes ad vnum interfecti, in
 iſtis cubilibus alij: alij verò cum ad aras
 deorum ſupplices confugiſſent, pauci om-
 nino periculum effugerunt. Hæc prima
 fuerunt in eo bello ſuſcipiendo Lacedæ-
 moniorum exordia. Altero verò nonæ
 Olympiadis anno, quo Meſſenius Xeno-
 dochus de ſtadio victor renunciatus eſt,
 cum Athenis nondam ſorte annui magi-
 ſtratus ducerentur, quòd ſcilicet ciuitas ea
 Melanthi poſteros, qui ſunt Medontidæ
 apellati, primum quidem in ordinem re-
 daſtos, æquo iure & legibus magiſtratum
 gerere iuſſit: Deinde cauit ne ultra annos
 x. imperium continuarent. Quo itaque
 tẽpore Amphea capta eſt, Aefimides Athe-
 nienſis Aſchyli filius quintũ iam annum
 ſummæ reipũ. præerat. Cenfui verò an-
 tequam bellum perſcriberem, de Meſſe-
 nio homine res geſtas, temporum ordi-
 nem, & fatalem caſuum varietatem ex-
 quirere. Hoc certe bellum, quod à Lacedæ-
 moniis, eorũque ſociis cum Meſſe-
 niis, & iis populis, qui auxilia Meſſeniis
 miſerunt geſtum eſt, non ab iis, qui prio-
 res arma ceperunt, nomen duxit, vti Perſi-
 cum, & Peloponneſiacum, ſed à Meſſenio-
 rum clade Meſſenicum eſt appellatum, ſi-
 cuti & illud quòd ad Ilium Græci geſſe-
 runt,

sunt, petuicit vsus vt Troianum, non Græcū appellaretur. Hoc ipsum Messenicū bellum perscribere Rhianus Bencæus versibus, soluta oratione Prienensis Myron. Sed eorum neuter à belli initio ad finem perpetua serie est omnia persecutus. Nam arbitrato vterque suo partem eius belli sibi quam voluit assumpit. Myron ab Amphææ euerfione exorsus omnia deinceps conscripsit quæ vsque ad Aristodemi mortem consecuta sunt, atque cum historiæ suæ finem præscripuit. At Rhianus belli primordia ne attigit quidem, verum ea duntaxat, quæ post Lacedæmoniorum à Messeniis defectionem euenerunt, neque figillatim omnia literis mandauit. De postrema verò pugna, quæ ad fossam, cui Magnæ nomen, commissa est, de quæ Messeniorum Aristomene, cuius maximè causa hæc feci de Rhiano, & Myrone mentionem: quod is scilicet omnium maximè Messeniorum nomen virtute sua illustrarit: De eo inquam non satis accuratè egit in commentariis suis Prienensis Myron, cum Rhianus nihilo minus Aristomenem suis versibus, quàm Achillem in Iliade Homerus exornauerit. Cum itaque inter illos non satis conueniat, reliquum mihi illud est, vt eorum alterius non vtriusque,

authoritatem sequar. Rhianus quidem maximam veritatis de Aristomenis præsertim ætate rationem habuisse videtur. Myron verò, quòd facile ex aliis eius scriptis cognoscas, atque ex hoc in primis Messenico eius opere, parum omnino quàm probabilia diceret attendit. Scriptum enim reliquit Lacedæmoniorum regem Theopompum ab Aristomene interfectum, paulo ante quàm è vita decederet Aristodemus : Cum Theopompum neque in prælio, neque alio quovis mortis genere occidisse compertum habeamus, nisi confecto demum bello, quando hic ille Theopompus fuit qui bello finem imposuit. Eius rei testimonio sunt Tyrtaei elegi.

Regi olim nostris diuina cura Theopompe

Per quem Messene densa choris capitur.

Viguit itaque, mea quidem opinione, Aristomenes posteriore bello. Cuius res gestas, cum ad eam belli partem nostra oratio peruenierit, accuratius persequar. Messenij ubi primum captam Ampheam cognouerunt, ex eorum sermone qui illius noctis cladem efugerant, ex omnibus ciuitatibus in unum ad Stenyclerum conuenerunt. Vbi vocato ad concionem populo, optimi quique priore loco, ac postremo rex ipse exterritos hominum animos ob Amphææ

oppre

oppressionem confirmarunt, cum dicerēt, nō esse protinus de vniuersi belli exitu ex vnico aduerso casu iudiciū faciendum, neque omnino esse ad id bellum gerendum quā se apparatiores Lacedæmonios: illos quidē ad res bellicas longioris tēporis asserre exercitationem: sibi verò necessitatem impositam ad excitandos ad virtutē animos acriorē. Causam præterea suam fore dis ipsis fauorabiliorē, cum & fines suos defenderent, & hostes ipsi nulla iniuria lacerassent. Hæc & alia huiusmodi cum dixisset Euphaēs, concionē dimisit, & exinde Messénios omnes in armis habuit. Nam & tyrones ad belli munia erudiendos curabat, & veteranum militē assidua exercitatione confirmabat. Interea Lacedæmonij in hostilem quidē agrum incursiones faciebant: Verum, quippe qui suum illum iam esse interpretarentur, neque arbores succidere, neque villas demoliri, prædam tantum, si quā nacti essent, agere, frumenta, fructusque alios asportare, vrbes præterea aliquot oppugnare aggressi, nullam omnino expugnarunt, cum & propugnaculis, & firmioribus prædiis munitæ essent, quin per irritos conatus multis acceptis vulneribus retrocedere coacti, postremo oppidorum oppugnationibus prorsus

abstinerunt. Populabantur tursus Messenij maritimos Laconiae fines, & quae circa Taygetum erant arua omnia. Quartus iam mens exierat post captam Amphëan, cum Euphaes Messeniorum alacritate confusus, quorum animos ira in Lacedaemonios ardere videbat, ac simul satis iam ratus per assiduas exercitationes ad rei militatis scientiam profectum, educturum se exercitum edixit: servisque; ut se sequerentur imperavit cum materia, & omni iaciendi valli instrumento. Id cum Lacedaemonij rescissent ex iis, qui ad Amphëan in praesidio erant, & ipsi copias eduxerunt suas. Erat in Messeniorum finibus campus ad signa conferenda alioqui idoneus, nisi quod profundior eum alueus dividebat. Ad eum alueum suam instruxit aciem Euphaes. Imperatorem Cleonem declaraverunt. Equites, & levis armaturam pauciores utrinque quingenis Pytharatus, & Antader ducebant. Vbi in vna acies concurrere, gravem armaturam, utrinque magno animi ardore pro inveterato odio impressio nem faciente. medius alueus cohibuit. Equites verò, & levis armatura, quae numero, & virtute prope par fuit, supra aluei interval lum praeliu inierunt. Anceps diu certamē. Interea dum acriter dimicatur, iubet Euphaes servos in stovallo tergum, & latera sui

agm

agminis aggerè munire. Pugnantes itaque nox oppressit, cum iam ipsa etià frōs circa alueum munita esset. Quare cum prima luce consilio Euphais animaduerso facile intellexerunt Lacedæmoni, neque sibi pugnandi potestatem fore cum Messeniis, qui iam è castris non prodirent, & ad ea obūdenda, cum imparati ad id venissent, nullam in promptu esse facultatem. Domum itaque reueterunt. Deinde qui consecutus est anno, cum iuuentuti seniores ignauiam, & iurisiurandi contemptum exprobrantes, graue conuitium facerent, aperte altera in Messenios expeditio suscepta est. Rex vterque Theopompus Nicandri filius, & Alcamenis Polydorus (deceserat enim Alcamenes ipse) exercitū eduxerunt. His cum agmine suo occurrerunt Messenij: ad pugnamque lacesiti, aduersa acie in hostem contenderunt. Læuo Lacedæmoniorū cornu Polydorus, Theopompus dextero præfuit: Mediam aciem ducebat Euryleon, ortus Lacedæmone. Thebis à Cadmo oriundus. Aegei enim filius cum esset, ad Ocolycum, Theran, & Antefionem quinto posteritatis gradu origines suas referebat. Iam verò contra dextram Lacedæmoniorum cornu Antáder, & Euphaës: aduersum sinistrū, quod Polydorus regeb

regebat, stetit Pytharatus. In medio acie Cleonnis. Cum prope iā esset vt signa conferrent, progressi in medium duces suos vtrinq; ad rem strenue gerendā cohortati sunt. Ac Theopōpus quidē suos perbreui, Lacedæmoniorū more, oratione adhortatus, memores esse iubere, concepti contra Messenios iurisiurandi, venisse tēpus monere, quo maiorum suorum, qui finitimos armis subegerāt, facile gloriā adæquarēt: Materiā habere ipsos iam, & maiores rem gerendi, & imperio suo vberiore multo agrum adiiciendi. At Euphaēs longiore quā Spartanus vsus est oratione. Nihilo plura tamen & hic dixit quā tēpus pati posse videretur. Non esse de agro tantū, & fortunis propōitū certamē: habere se præ oculis quæ victos maneret fors: Coniuges, & paruulos liberos in seruitutem abductum iri: His verò, qui iam adoleuissent, leuissimam pœnam mortē fore: Ea modo si absque contumelia, & cruciatu cōtigisset: Futurum vt decorum templa diriperentur, sua cuiusque patria incendio deleretur: Neque verò se inanes rumores iacere: Minime obscura vnicuique documenta esse posse calamitates eas, quas belli initio, qui ad Amphean oppressi sunt, passi fuerant: redimi hanc euētorum atrocitatem
hon

honestamorte posse. Facilius esse multo priusquam vincerentur, cum adhuc æquomarte pugnarent, alacritate hostes superare, quàm fracta iam virtute inclinantem fortunam restituere. Hæc Euphaës. Vbi verò ducum iussu classica cecinerunt, cursu Messenij in hostem effusi, impressionē fecerunt: Quippe qui ira concitati, mortem cupidius oppeterēt: & pro se quisque prior pugnae aleam experiri festinaret. Lacedæmonij & ipsi gressum contra alacriter tulerunt. Cauerunt tamen quàm maxime ne turbatis ordinibus acies solueretur. Cum iam propè esset vt congregarentur, primum minis, armorum motu, ac trucidibus se inuicem oculis lacescebant. Contumeliæ etiam vtrinq; iactatæ, Lacedæmonij seruos esse suos Messenios dicere, Nihil illos quidem Ilotis liberiores. At contra Messenij ad impiam illos facinus aggressos, qui incensū dominandī cupiditate, cognatis suis negotium facerent: Et cum aliorum qui Dorico nomini patrij essent dictum verò Herculis ipsius numina læderent. Iam verò cum à probris ad manus ventum esset, acriter se vicissim impellere. Maiore verò imperu hostem Lacedæmonij trudebant. Urgebat iam virum comminus: & bellandi quidem ar-

te, atque exercitatione superiores erāt Lacedæmonij, quinetiā numero: Erant enim in eorum potestate finitimi iam prope omnes: Idemque eius belli socij, & Aſinæi, ac Dryopes ab Argiis ætate vna ante, ſedibus ſuis pulſi, cum Lacedæmonem ſupplices veniſſent, iam neceſſitate adducti arma coniunxerant. Contra leuem verò Meſſeniorum armaturam Cretenſes venerant ſagittarij, mercede conducti. Meſſenios quidem cum futura, ſi victi eſſent, deſperatio, tum pariter mortis contemptus incitabat: Cum & quæ paterentur omnia, iis, qui patriam ſuam maximè illuſtrem eſſe vel-
lent, neceſſaria potius, quàm graua duce-
rent: Quæ verò facerent, quo alacritatis eſſent pleniora, eo magis ad hoſtis conatus debilitandos appoſita. Et eorum ſanè multi extra præſidia ſua exilientes, præclara edebāt ſummæ virtutis facinora: Quin & in iis, qui lethalibus acceptis vulneribus iam propè animam agerent, vigor ille apparebat, qui ſolet à deſperatione proficiſci. Audiebantur mutæ cohortationes. Viuentes namque, & integri, ſaucios hortabantur, vt priuſquam fato ſuo deſungerentur, ſe dignum aliquid gererent, quo poſſent mortem cum voluptate oppetere. Saucij rurfus, cum dilabiliam vires ſenti-
rent,

rent. neque possent amplius spiritum retinere, superstites monebant, ne se deteriores essent, ne ve cōmitterent. sua ut mors, nihil omnino patriam iuvisse videretur. At Lacedæmonij pugnæ initio, neque se vicissim adhortabantur, neque ad rem præclare gerendam, eandem quam Messenij alacritatem asferre videbantur. Verum, qui à pueris bellicas artes essent edocti, se intra densiorem phalangem continebant, quod hostem sperabant, neque tamdiu in acie persistere, neque in armis laborē, nec vulnera perpeti posse. Sua in utraque acie declarandæ virtutis propria studia fuere, ac certum se & proprium mentis propositum ostendebat. Commune illud fuit utrisque: quod nemo cædem vel deprecabatur, vel in pecunia salutis spem repositam habuit. Diffidebant enim fortasse propter odij magnitudinē, se quicquam profecturos. Et, quod caput fuit, indignabantur se non priores mortem aduersario obtulisse. Iam qui hostem interficiebant, neque se gloriose iactabant, neque probra omnino vlla iaciebant: In neutram enim erat partem spes propensior, utri essent utris è certamine superiores discessuri. Accidebat in primis insignis illis mors, qui iacentem spoliare aggressi, vel eminus, nudata aliqua

qua parte corporis, missilibus figebatur, vel cōminus de improviso, cum aliud agerent cædebatur, vel ab iis ipsis etiā, quibus spolia detrahebant, adhuc spirantibus confodiebantur. Fuit & regum ipsorum illustri dimicatio. Theopompus intemperantius se in Euphaën infesto telo intulit. Euphaës in se vadentem conspicatus, Antandrum appellās: Nō sunt, inquit, quę Theopompus molitur diuersa à Polynicis, à quo oriundus est, casu. Ille enim, cum aduersus patriam ab Argis exercitum duxisset, sua manu fratrem occidit, & ab eo vicissim est interemptus. Iste etiam quærit Herculis posteritatem eodem patricidij scelere contaminare, quo Lai, & Oedipodis familia se polluit. At enim non discedet ille satis lætus à prælio. Hæc dicens, & ipse in hostem inuasit. Ibi præliū, quod fatigatis in vtraque acie militibus iam prope elanguescibat, confirmatis corporibus, & aucto mortis contemptu acrius exarsit: quare primis congressibus, primæque signorum collationi, instaurata pugna, prope similis, si quibus forte spectare licitum fuisset, videri potuit. Postremo Euphaïs globus, qui è lectissimis viris constabat, versa iam propè immōdica illa audacia in furorē, virtute etiam sua vsus, in aduersum hostē impetu factō,

facto, Theopompum ipsum loco deturbât,
& qui circa eum erant in fugâ vertit. Ibi
alterum cepit Messeniorum cornu graui-
ter laborare: Cum enim Pytharatus ceci-
disset, qui in ea agminis parte steterant, du-
ce iam amisso, & ordines deseruerunt, &
animum non parum desponderunt: Non
tamen aut fugientes Messenies Polydo-
rus, aut Lacedæmonios est Euphaës insecu-
tus, Satius enim Euphaës, & Messeniorum
principes esse putarunt laborantibus suis
opem ferre: Non tamen cum Polydoro,
eiusque cohorte manum cōseruerunt. Nox
enim iam omnia tenebris obduxerat.
Ipsos etiam Lacedæmonios, quo minus fu-
gentem hostem insequeretur, plurimum
quidem locorum ignoratio deterruit: Re-
tardauit eos etiam patria disciplina: Tradi-
tum enim à maioribus morem religiose
tuentes, in fugam versos hostes non virge-
bant cupidius, quòd prouidentius curandū
putabant, ne turbaretur ordines, quàm ut
fugientes caderent. Media utrinque acies,
hinc Euryleōte, illinc Cleonni duce, æquo
 Marte pugnavit. Nox superueniens certa-
men diremit. Cōmissum est hoc præliū ex
vtraque parte graui maximè peditum arma-
tura. Equestres enim copię, & parue fuere,
& nihil omnino memoria dignum gesse-

runt. Nondū enim Peloponnesij, equitādī
 peritiam fuerāt adepti. Expediti verō Mes-
 seniorum, & Lacedæmoniorū Cretēses sa-
 gittarij, ne congressi quidē sunt, quōd mo-
 re maiorum vtrique in pedestris acie sub-
 ſidiis steterant. Postero die sub primā lucē
 neutri pugnam aggredi, aut erigere tro-
 phæum occuparūt. Vbi iam processit dies
 de cadaueribus tollendis per caduceatores
 pactis induciis, ad suos se vterq; exercitus
 humādos cōuertit. Post eam pugnā, Messe-
 niorum res multis cōptæ calamitatibus
 affligi: Primum quidē quōd immodica fue-
 rat in vrbiū præsidia erogata pecunia: iam
 vnde exercitū alerēt non habebāt: Deinde
 & seruitia ad Lacedæmonios perfugere:
 Postremo pestilens morborum vis, & si in
 vniuerso omnino non est grassata, magnā
 tamē rebus cunctis perturbationē attulit.
 De summa rerum cōsulentibus, placuit op-
 pida omnia, quæ longius à mari abessent
 deferere, In Ithomē verō montē secedere.
 Erat in eo, oppidum non ita magnū, cuius
 factam esse ab Homero in Græcorum co-
 piis recēsendis mentionē credunt, cū Itho-
 men salubrosam dicit. Facta huc secessio-
 ne, vetus pomæriū, quatenus sat esset, non
 quæ illuc conuenerat, multitudinī, amplia-
 runt: Erat loci natura castellū egregie mu-
 nitum:

ritum: Nam & mōs ipse nulli est, eorum,
 qui intra Isthmum sunt, magnitudine infe-
 rior: Et tūc quidē omni ex parte aditu erat
 difficillimus. Ibi cum cōsedissent, Delphos
 mittere statuerunt, qui de belli exitu ora-
 culum consuleret: Missus itaque est Tis-
 Alcidis filius, vir cum cēteris laudibus prae-
 stans, tum verò diuinandi peritia solers:
 Hunc Delphis redeuntē, ex insidiis Lace-
 daemoniorum aliquot, de praesidio ab Am-
 pheia adoriūtur: Sed enim acriter se defen-
 dentē, & repugnantē capere non potuerūt:
 Hominem certe sauciandi finem nō prius
 fecerunt, quā vox audita, à quo missa in-
 certum, Oraculi nunciū dimitte. Ac Tis-
 quidem ad suos reuersus, regi responsum
 exponit, neq. ita multo post ex illis vulne-
 ribus diem obiit suum. Conuocatis in con-
 cionem Messeniis oraculam Euphaēs reci-
 tat, quod fuit huiusmodi.

Nescia vtri puella genis inferis

Aepytidum ab alto sorte ducta sanguine.

Det colla mēt, urna secunda cadibus.

Vos haec ad vndaes Nallyj facite sacra

Libenter ipsam virginem dantes neca.

Oraculi voce audita, virgines omnes ex
 Aepytidarū familia sorti cōmissae: Cūmq;
 Lycisci filia ducta fuisset, eā Epebolus va-
 tes sacrari vetuit, quòd diceret, non esse e-

Lycisco genitam: Verū vxorē Lycisci eam sibi cum sterilis esset suppositisse: Interea dum vates hæc ad populum agit. Lyciscus clam abducta puella Spartā profugit: Quæ res vbi vulgata est, cum hominū mētes vehementer cōmouisset. Aristodemus, & ipse ex eadem Aepytidarum gente, vir & cæteris vitæ ornamētis, & bellica virtute Lycisco clarior, vltro filiā immolandā obtulit. Verum hominū plerūque in rebus præclare gerendis alacritatē, nihil ferē minus quàm calculos fluuiorū limus obruit: Nā patriā per filix deuotionē seruare cupienti Aristodemo, obiecit se huiusmodi offensio. Messenius ciuis, cuius nomen nō prodicitur, fortē Aristodemi filiā amabat, ac propediem erat vxorem ducturus: Is itaq; ex sponso agere puellā vindicans, acriter negare, quæ sibi desponsa esset, in patris eam amplius esse potestate, suum esse, qui sponsus sit, in illā ius omne: Qua ratione cum parum proficeret, impudenti mendacio vitiatā à se puellā, & grauidā iam esse affirmat. Qua pertinacia eò furoris Aristodemum impulit, vt filiam statim occiderit, & eius vtero exciso planè omnibus ostēderit non fuisse prægnantē. Ibi alium iussit Epebolus vates filiā deuouere, quòd interpretaretur virginis exde, quam iratus pater

com

commisisset, litatum ex oraculo non esse. Hæc populum docente vate, nihil propius fuit, quàm ut impetu facto, ab vniuersa cō-
cione puellæ proci ille interficeretur, quippe qui & Aristodemū parricidij obligasset, & salutis suæ spem in dubiū reuocasset. Erat ille Euphai ut qui maximè amicus. Persuadet itaque Euphaës religione populū nulla amplius teneri, neque interesse à quo sit virgo exsa: Ei vehementer Aepytidæ omnes assensū sunt, quod nihil malebant eorum vnusquisque quàm liberari se deuouendæ filia metu. Quare facile tumultū omniæ regis oratio sedauit. Ad sacra deinde & ludos omnes conuersi. Lacedæmonij de oraculo certiores facti, rebus suis magnopere diffidere. Ac reges ipsi in primis ad bellum moliendū multo segniores facti. Anno demū post Lycisci fugam octauo Lacedæmonij cū perlitassent Ithomen duxerūt: iam Cretenses aberāt, & Messeniis etiā socij minus præsto fuerunt. Suspecti enim erant Spartani cū alij Peloponnesij, tum verò Arcades, & Argiui maximè. Ac Argiui quidem ipsi clam auxilia ad id bellum cōmuni consilio decreuerūt: Priuatæ militiæ nomine Arcades apertè delectum habuerunt: Sed neque hi satis maturè venerunt. Nam oraculi fiducia fa-

cile Messenios adduxit, ut belli aleam experirētur sociorum copiis nō expectatis. Fuit hoc secundū prælium enētū ipso non aliud valde à superiore: Pugnātes quidem lux defecit: Nihil verò est in vtroque cornu vel ab his, vel ab illis insigne ad memoriam gestum. Neutra enim acies quem ab initio instituerat, ordinem servavit. Verū fortissimi quique in mediū se agmē receperunt, ibi multo acerrimum extitit certamē. Ipse enim Emphaēs audacius quàm regem decebat, & intēperātus in Theopompi cohortem inuectus, vulnera multa, & ea lethalia accepit: Humi stratum, & animam prope agentem, paululū tamen etiam vivam spirantem, ad se rapere Lacedæmonij conati sunt: Ibi exarsere in pugnam Messeniorum animi: Incitabat eos in regem suum pristina benevolentia, neque minus retinendi decoris studium. Atque animas quidem suas manifesto periculo oblicere, & ad vñ omnes exdī satius ducebāt, quàm per summā ignominia regi quēquam superstitē esse. Euphais casus, & pugnae tempus produxit, & vtriusq; exercitus virtutē incendit. Relatus in castra Euphaēs, ac paululum recreatus, suos ex eo certamine sensit non inferiores discessisse. Paucis verò post diebus è vita excessit, cum annos

regnasset XIII. ac totum regni tempus cum Lacedæmoniis bellando consumpsisset. Is cum sine liberis moreretur, regnum populi arbitrio permisit. Cleonnis, & Damiscum Aristodemo contendere, quod se cum cætera vitæ dignitate, tum rebus bellicgestis longè præstantiores putarent. Antander enim in pugna ceciderat, morte pro Auphaë appetita: Aduersabantur præterea vatum duorum Epeboli, & Ophionei sententiæ: Non esse dicentium Ægypti, & eius posterum imperium homini filiaræde polluto decernendum. Obtinuit tamen populi suffragio regnum Aristodemos. Ophioneus ipse Messeniorum vates, cuius modo mentionem feci, cum ortu cæcus esset, huiusmodi diuinationis genere utebatur. Quærebat de consultoribus suis quid quisque vel priuatim, vel publicè egisset, exinde futura coniciebat Aristodemos, ut ad eum redeam, regnum adeptus, suis in omnes ordines meritis, tam plebi, quàm optimatibus carissimus fuit. In primis verò Cleonnis, & Damin quouis est honore dignatus. Idem etiam studiose socios coleas, per legatos Arcadem, Argiurum, & Sicyoniorum primoribus munera misit. Enimvero bellum Aristodemo imperante vtrinque paucis in hostilem,

agrum populatoribus immittendis, & incursionibus sub ipsa messis tempora faciendis gestum. Et cum Messeniis quidem missi ab Arcadibus milites in Laconicum agrum excurrere. Cum interea Argiui nequaquam ex professo Lacedæmonios lacessere ausi sint, ita tamē omnia compararunt, ut contra eos, si pugna commissa esset, omnino prælum cum Messeniis inituros appareret. Quintum iam annum regnabat Aristodemus, cum ad statum condictum prælij diem (belli enim diuturnitate, & impense magnitudine fracti admodum erāt, ac debilitati) sui utrisque socij præsto fuere: Lacedæmonios ex omnibus Peloponnesis Corinthij soli iuere. At Messenius in auxilium venire cum vniuerso exercitu Arcades: & Argiuorum, ac Sicyoniorum lectissimi quique. Steterunt in Spartano-
rum acie media Ilotæ, & Ionicæ. Cornibus reges imperarunt: Phalange vñ sunt tam densa, & cōferta, quā antea nunquā. Aristodemus copias suas in hunc modum instruxit. Messeniis, & Arcadibus, qui corporibus essent valentissimi, quorūque virtus maximè eniteret, arma diuisit optima & lectissima. Illis imperat ut Argiuis, & Sicyoniis permisti comminus cum hoste congrediantur: Phalangem suam laxatis
ordina

ordinibus quàm potest longissimè, ne posset ab hoste circumdari, explicat: Prouidit verò, vt, collatis iam signis, à tergo sui Ithomen montem haberent. Ac graui quidem armaturæ Cleonni præfecit: Substitit ipse cū Dami qua in parte levis fuit armatura, in qua funditores, & sagittarij pauci fuere: Reliqua turba ad excursus faciendos propter corporum agilitatem, & armorum leuitatem, maximè idonei fuere thorace, & parmula duntaxat armati: Quòd si quibus ea defuit armatura, ij caprarum, & ouium, fesarum etiam, vti luporum, & vrsorum pellibus tegebantur. Maximèque Arcades montium incolæ, iacula singuli plura, Lanceas etiam nonnulli præferebant. Subsederunt ea Ithomes parte, qua minime possent ab hostibus conspici. Et grauis quidem Messeniorum, ac sociorum armatura, cum primam Lacedæmoniorum impressionem sustinuit, tum verò in omni præliandi munere virtute præstiterunt. Erant hi numero hostibus multo inferiores: Verum lætissimi quique cum multitudine, & minimè paribus virtute dimicabant. Quare tam alacritate, quàm pugnandi vsu facile restiterunt. Expeditæ etiam cohortes signo dato in hostem cursim impressionem fecerunt, iacu-

lis eminus latera petentes: Nec defuerunt qui audacia incitati maiore, longius progressi, cum hoste comminus manum conseruere. Ad Lacedæmonij ancipiti periculo circumuenti, cum in quandam veluti desperationem rem deduci viderent, non tamen aciē turbarunt, quin contra leuem armaturam conuersi, magno conatu, eam vt funderent, conabantur: Sed cum velites facile, nempe quos nulla armorum impedi-
menta retardabant, subterfugerent, et repi-
datio primum, tum ira vehemens Lacedæ-
moniis incessit. Est verò ita natura compa-
ratum, vt homines moleste supraquam di-
citur possint, ferant, si videant rerum euen-
ta virtuti non respondere. Quare & qui ex
Lacedæmoniis vulnera iam acceperant, &
quicunque cæteris locum suum retinenti-
bus, primi expeditos adorti fuerāt, in eam
partem incumbabant, quo se velites illi in-
tulissent: Ac retrocedentes, longiore perse-
quebantur excursu. At Messenij, quo ante
acceperant modo eos ipsos qui locum obti-
nerent suum, & cadebant, & missilibus fi-
gebant: Iam verò si insequerentur illi, auer-
si elabebātur ac rursus ad suos se recipien-
tes à tergo vrgebant. Hæc passim fuit pu-
gnæ in diuersa agminis parte forma. Eodē
tempore statarius vtrique miles, ordines
con-

conseruans, acrius aduersis frontibus dimicauit. Postremo Lacedæmonij præliadi mora, & vulneribus fatigati, & à velitibus nouo quodam more disturbati, soluerunt ordines. Terga iam vertentes tîdem velites vel grauioribus affecerunt incommodis. Certum cęsorum numerum in ea fuga prodere difficile fuerit, magnum omnino fuisse crediderim. Iam verò aliis domos cuiusque suas reditus periculo caruit. Per pacatum enim agrum transiere. At Corinthiis res fuit discretiminis plenissima, siue per Argiuorum, siue per Sicyoniorum fines reuerterentur. Lacedæmonios accepta quidam clades vehementer perculit, cum tam multos, & eos quidem minimè obscuros amississent viros. Sed erat illud ferè indignius, quod spes reliqua omnis belli eius ex animi sententia conficiendi erepta videbatur. Miserūt tamen Delphos, qui Deum de tota belli ratione consulerent: his responsum huiusmodi datum est.

*Non martis tantum suadet tibi munera The-
bus.*

*Astus capta fuit quondam Messenia tellus
Prisca fraude nouo rursus capietur ab hoste.*

Quare ad astum regibus, & Ephoris cōuersis, cū aliud nihil in mentem venisset, quod Vlysses ad Iliū fecit, placuit imitari.

Homin

Homines enim c. qui se perfugas esse simularēt ad Ichomen speculatum hostium, consilia misere, atque ut planè perfugisse viderentur publico decreto damnati sunt: Eos ad se venientes Aristodemus his verbis dimisit. Novas esse Lacedæmoniorum iniurias, vetera eorundem commenta. Id cum minus vti volebant, cecidisset, conati deinde sunt à Messeniis socios abducere. Verum ab Arcadibus reiecti (ad eos enim primum legati venere) quominus ad Argivos proficiscerentur deterriti sunt. Aristodemus cognitis Lacedæmoniorum conatibus, & ipse ad oraculum misit: Responsum qui missi fuerant retulerunt huiusmodi.

Ecce manet fato longi te gloria belli,

At Spartana phalanx te vincat fraude caute:

Nam bene compacta illorum si vasa habeat

Mars,

Sanum habitatorem feret alta corena chororū:

Tunc gemini è latebris erumpēt forte sub auras,

Nec prius eventum rerum lux alma videbit, ∴

Iidem quàm fato gemini fungantur eodem.

Aristodemus quidem, & oraculorum interpretes, quid sibi vellet responsum hoc, cōiiciendo assequi ne putunt: Non multis verò post annis vocem suam exposuit, & ipso eventu ratam fecit deus. Eo tempore
fortè

fortè accidit, vt Lycisci, eius qui Spartam
perfugerat, filia, quam secum abduxerat,
moreretur: Ad puellæ tumulum cum de-
syderio ventitantem patrem, Arcadum e-
quites ex insidiis eruptione facta capiunt:
Ithomen pertractus, & in concionē produ-
ctus, causam perduellionis dixit: Non esse
patriam à se proditam, verum secedēdum
sibi putasse vatis oratione commotum,
qui puellam negasset legitimam esse: Hæc
cum differeret, non ante est ei habita fides
quàm foemina quxdam, quæ Iunonis sacer-
dotioungebatur, in theatrum veniens,
sponte puellam se illam peperisse confessa
est, & à se datam vtori Lycisci supponen-
dam. Nunc itaque venio, inquit, rem occul-
tam indicatura, ac simul me vt sacerdotio
abdicem: Erat enim prisca regione apud
Messenios sancitum, siue vir, siue foemina,
quæ sacerdotium gereret, si quem liberum
amississet, in eius locum sacerdos vt suffice-
retur. Quare vera esse quæ mulier dixisset
arbitrati, & aliam Iunoni sacerdotem le-
gerunt, & Lyciscum capitis periculo libe-
rarunt. Aderat iam vicesimus eius bel-
li annus, cum ad oraculum de belli euentu
mitti placuit: Consultoribus ad hunc mo-
dum respondit Pythia.

Primus

*Primus Ithomæ tripodas circum Iovis aram
 Qui statuet decus denos, hinc sorte secunda
 Messenon capiet, mens hæc Iovis instrue primas
 Ipse dotes, quæis sacra simul prædicta refelles.
 Vire sorte tua fatum his nunc, nunc fauet illic.*

Hoc oraculo promittit sibi victoriam, Messenij interpretabantur, eo maxime, quod cum ipsi intra muros Ithomæ & Iovis ædem haberent, nullo pacto videretur posse Lacedæmonij, priores tripodas dedicare. Ligneos certe tripodas faciendos curarunt, quod ad æneos pecunia non suppeditabas. Exceptam hanc oraculi vocem, è Delphorum numero nescio quis Lacedæmonem pertulit. Ibi cum nihil omnino publico consilio excogitari posset ad eam dedicationem occupandam, Spartanus quidam Oebalus nomine, homo genere haud quaquam claro, sed, ut res indicavit, plane callidus, & solers: Is tripodas c. è luto fixit, & in peram abditos, assumptis retribus cum venatoris ornatu urbem agresti turbæ permixtus intravit, & ignotus quidem, quippe qui neque, in patris sui vulgo esset omnibus notus, quam primum nox superuenit, tripodas illos fideles dicavit, atque inde ad suos reuersus, quod actum fuerat exposuit. Re comperta Messenij, vehementer commoti sunt, & facile

cile quidem Lacedæmoniorum se asta de-
lusos coniecerunt: Multitudinis tamen so-
licitudinem Aristodemus cum ea, quam
res, tempusque ferebat oratione, tam verò
statuendis ad Iouis aram ligneis tripodi-
bus (fabricati enim iam fuerant) leniuit.
Accidit eo tempore ut Ophioneus vates,
qui à primo statim ortu cæcus fuerat, ocu-
lis uti cœperit, mirabili admodum casus:
Nam cum ingenti capitis dolore laboras-
set ab ea valetudine luminis compos fuit.
Aliis præterea prodigiis, cum Messeniorum
iam res inclinarent, ac prope in perniciem
laberentur, suæ di mentis haud dubias de-
dere significationes. Dianæ erat Messeniis
ex ætæ signum: cum æneis armis. Huius scu-
tum sponte excidit. Cum Aristodemus Io-
ni-Ithomate immolaturus hostias adduxis-
set, arietes sponte incussis ad aram corni-
bus moribundi cecidere. Ad hæc nocturni
canes globo facto ululatum dedere: Mox
iidem ad Lacedæmoniorum castra concur-
rerunt. Non hæc solum prodigia, sed vi-
sum etiam per quietem Aristodemonem ex-
terrui. Visus est in somniis videre eum es-
se, armis iam sumptis, ad pugnam exiturus,
victimarum extis in mensa appositis, filiam
in puella veste assistentem, & nudato pecto-
re vulnera ostentantem: deinde disturbatis
ēmen.

è mensa extis, detrahis armis, ab ea aurea
 se corona, & albis vestimentis donari.
 Dum anxio esset animo Aristodemus,
 quod mortem sibi haud dubie somnium
 illud portendere interpretaretur, Messenij
 enim optimates coronatos, & candida ve-
 ste velatos efferunt: Ecce tibi nuntius O-
 phioneum, vatem videre dedisse, ac rursus,
 uti ab initio, oculis captum: Est verò tunc
 oraculi sensus interior patefactus, & planè
 intellectum est, cum dixit ex insidiis erum-
 pentes duos, & eosdem in pristinum sta-
 tum reuersos, Ophionei oculos Apollinem
 innuisse. Aristodemus itaque vicem suam
 grauitè dolens, quòd filia interempta pa-
 triæ nihil profuisset, ac simul ad patriæ sa-
 lutem socii nihil esse reliquum facile sta-
 tuens, ad filiæ tumulum sibi mortem con-
 secluit. Vir, quantum humano consilio con-
 sequi potuit, patriæ salutaris, sed cuius a-
 cta, consultaque omnia Fortuna eluserit.
 Regnavit annos vi. & aliquot amplius
 menses. Messenios Aristodemi casu per-
 cussos, tanta rerum omnium cepit despe-
 ratio, ut de mittendis ad Lacedæmonios
 deprecatoribus cogitarent: Verum quomi-
 nus id facerent obstitit pertinax in ho-
 stem animus. Concione vocata regem
 non crearunt: Imperatorem cum potestate
 summ

summa Damin surrogarunt. Hic colligas Cleonin sibi, & Phylea cooptauit: Tum quâ mox prælium commissurus, ex præsentî rerum copia omnia apparauit: Urgebat enim obsidio, & ex obsidione victus inopia eiusmodi, vt iam nihil esset magis metuendum, quàm ne mox fame conficerentur. Virtus certe, & animi præstantia, æ bellandi pernicacia nullo vnquam tempore Messeniis defuit. Ducibus postremo omnibus, & optimis quibusque ciuibus amissis, menses cum prope v. perdurassent, belli eius anno x x. iam penè exacto, Ithomen deseruere, quod ipsum Tyrtæus versibus testatus est.

*Anno bisdecimo linquentes pingua culta,
Montis Ithomæ deseruere iuga.*

Finem habuit bellum hoc, anno primo quartæ, & vicesimæ Olympiadis, qua Damon Corinthius in stadio vicit: Cû apud Athenienses Medontidæ iam decimum, summum cepissent ciuitatis honorem, & Hippomen quidem quartus iam exactus esset imperij annus. Ac Messenij tunc, quibus vel Argis, vel Sicyone, vel in Arcadia hospicia fuerunt, in eas sunt vrbes dilapsi: Eleusioem verò migrarant, qui è sacris familiis oriundi essent, & iccirco Magnarû & arum initiis præessent. Multitudo reli-

qua, in suas se quisque prisceas patrias receperunt. At Lacedæmoni, primum Ithomen solo æquarunt: Urbes deinde cæteras adorti facile expugnarunt: De manubiis, verò Amyclæo Apollini tripodas æneos tris dedicarunt: In quorum unum Veneris, Dianæ in altero, in tertio Cereris & Proserpinæ signa insunt. Iam verò agri Messenici partem Aiginæ, quos Argivi ante eiecerant, eam, quam nunc etiam tenent, assignarunt. Androclis etiam posteris (superstes adhuc erat Androcli filia, & ex ea nepotes qui Androcle mortuo se Spartam contulerant) regionē donarunt, quæ Hyamia nuncupatur. In Messenios iram belli ad hunc modum Spartani exercuere: Primum omnium iureiurando eos adigunt nunquam à Lacedæmoniis defecturos: Rerum nihil novatam molituros: Deinde verò annui quidem stipendij nihil imperarunt: Ex omnibus tantum arationibus dimidiam ut frugum partem Spartam deportarent edixerunt: Præterea ut cum viris veste mutata, regum & optimatum funera prosequerentur: Qui imperata non fecissent pœna iis constituta. Has Messeniorum miserias declarant Tyræti versus.

Vt sub non æquo pondere pressi asini,

Crud

*Crudeles domini, quos tergo tollere cogant
Dimidium frugum, quas sua terra parit.
Cum lugubri ornatu etiam coactos fuisse
interesse funeribus ex his licet colligere.
Ipsi, atque uxores dominos plerare coacti,
Si quando è vitâ hos mors rapuisset atrox.
His malis circumuenti, cum in posterum
etiam nihilo Spartanorum dominatum
æquiores sibi fore sperare possent: & mo-
ri satius omnino ducerent, quàm è tota Pe-
loponneso emigrare: noua defectionis cõ-
silia inierunt. Acerrimi erant iuvenes re-
rum nouarum authores: Illi quidem om-
nium belli artium expertes, sed ea animi
elatione, vt cadere mallerent liberam nacti
patriam, si optio detur, quàm vel clemen-
tissimâ seruitutem rerum omniũ copiis
circumfluentes perferre. Educta iam iuuen-
tus eximia erat Messeniis cum in aliis lo-
cis, tum verò numero, & robore præstâtis-
sima Andaniæ. Eminēbat verò inter om-
nes Aristomenes, qui apud Messenios ad-
huc inter heroas colitur, & eius quidē na-
tales maximè nobilitant: Cum eius enim
matre Nicotelea genium quendâ sumpta
draconis forma concubuisse memorant.
Quod ipsum de Olympiade Mæcedonas,
de Aristodama Sicyonios noui memoriæ
prodidisse. Tantũ interest, quod Aristome-*

nen Messenij non Hercule, aut Ioue genitum prædicant, sicuti Ammone Alexandrū Macedones, Aratum Aesculapio Sicyonij. Verum cum Græcorum multitudo Pyrrhum ei patrem fuisse dicat, ipsū Nicomedis filium in sacrorum libationibus celebrāt. Vigebat hic animis, & ætate, & eum æquales, honore prope pares ad defectionem incitabant. Rem ad hunc fermè modum exorsus est. Missis clam ad Argiuos, & Arcadas certis hominibus, tentavit primum vtriusque gentis animos, nunquid sibi rebellantibus nihilo aut segnius, aut ope minore quàm priore bello auxilium laturi essent. Ac spe quidem multo paratiores socios animaduertere. Iam enim Arcades, & Argiut apertissimas cum Lacedæmoniis inimicitias exercebant. Defecerūt Messenij vnde quadragesimo post Ithomes excidium anno, qui quartus fuit tertix & vicefimæ Olympiadis, qua vicit in stadio Hyperesienfis Icarus. Atheniensem verò respu. annuis iam erat magistratibus restituta. At tunc quidem Thesias Athenis prætor erat. Qui autē essent Spartę reges, eos Tyrtæus non nominavit. At Rhianus versibus mandavit Leorychide regnante bellum hoc alterū gestum. At enim Rhiano in hac ego re neutiquā assentior: Tyr-

tzum

trum verò id ipsum quod aperte non dixit, significasse tamen facile videri possit. Elegi enim ipsius sunt de bello priore.

Obsessam decima hanc nonâque vidit byems.

*Indomitiq; animas tam longi munia Martis,
Nostrorum patrum sustinere patres.*

Quibus planum facit, ætate demū tertia post primum bellum. iterum Messenios arma cepisse: Declarat itaq; annorum series, regem eo tempore Spartæ fuisse Alexandrum Eurycratis filium, Apollodori nepotem: Ex altera verò familia Anaxidamum Zeuxidami filiū, Archidami nepotē pronepotem Theopompi: Idcirco autē ad pronepotem Theopompi descendendi, quòd Archidamo filio ante patrē mortuo, Zeuxidamum è filio nepotē, Theopompus imperij sibi successorem reliquit. At Leotychiden regnum possedisse constat post Demaratum Aristonis filium, cum Ariston ipse à Theopompo sexus fuerit. Eo ipso igitur tempore contulere cum Lacedæmonijs signa Messenij ad Deras. qui vicus in Messenia est, anno post defectionem primo, neutris venire à sociis auxilia, neque penes quos eius fuerit certaminis victoria perspicuum fuit. Aristomenen eo præliotradunt facinora maiora multo, quàm pro viro captu, fecisse: Quare statim post pugna

rex fuerat salutatus. Erat enim ex Aepyti-
 darum genere: Verum cum regnum recu-
 fisset, imperatorem cum summa potestate
 præesse rebus bellicis iusserunt. Is eo erat
 ingenio, ut facillime pateretur suum illis
 etiam, qui aliquid in bello memoria di-
 gnum gessissent, honorem haberi. Et an-
 tiquissima quidem ipsi cura fuit, initio bel-
 li Lacedæmonios perterrefacere, quo esset
 illis in omne reliquum tempus formido-
 losior. Hoc sibi cum propositum haberet,
 noctu Lacedæmonem veniens, in Chal-
 ciceæ, scutum posuit, in quo inscriptum fuit
 Aristomeneæ dæ de Spartanorum manu-
 bus dicasse. Eodem tempore Lacedæmo-
 niis Delphicum Apollinem de belli exitu
 consulentibus responsum, ut Atheniensem
 hominem rerum gerendarum authorem
 accersirēt. Quare cum per legatos de ora-
 culo locuissent Athenienses, ac simul Athe-
 niensem ubi hominem, cuius vterentur con-
 silio, depoposcissent, ea res animi dubios
 tenuit Athenienses. Nam & periculosum
 nimis fore reip. suæ iudicabant, si Lacedæ-
 monij parte Peloponnesi optima potiren-
 tur, & rursus diuinis vocibus non parere
 nefarium censebant: Consilium ut in re
 dubia anceps capiunt. Erat Athenis Tyr-
 tæus quidā, ludī magister, qui neque satis
 mea

mente valere credebatur, & altero claudicabat pede: Hunc ad Spartanos misere: Ibi ille modo ciuitatis principes, modo plebem, proinde vt locus, aut tempus tulisset, elegos, & anapæstos decantans, quid factu opus esset edocebat. Anno vno seimè post prælum ad Deras, cum sui iam vtriusque socij præsto essent, ad Apri sepulchrum (id vico ei nominis est) ad prælum commitendum parati conuenere. Messeniis Arcades, Argiui, Sicyonij auxilia miserant. Connolarant qui sponte profugerant è Messenia, & ab Eleusine, quibus à maioribus tradita fuerant Magnarum dearum initia. Androchis præterea nepotes, atque hi quidè omnes, summa alacritate Messeniis auxilia misere. Lacedæmoniis præsto fuere Corinthij, è Lepreatibus nonnulli Eleorum odio ducti: Asinæis fœdus cum vtrisque fuit. Vicus quem Apri ante diximus sepulchrum nuncupari, in Stenyclero Messenici agri regione est: Nomen ex eo habet, quod Herculem, memoriæ proditum, super apri testibus, fœdus cum Nelei liberis fide vtro citròque data, & accepta icisse sacra rite è vatibus vtrinque facta. Vates erat Lacedæmoniis Hecatus nepos, & cognomen Hecati illius, qui cum Aristodemi filijs Spattam postliminio re-

nerterat. Messeniis Theoclus. Oriundus hic Theoclus ab Eumantide fuit, Eumantini ipsum Eleum hominem, quod erat de genere Iamidarum, Messenen Cresphontes abduxerat. Quare cum suum utrique vatem fidenti elatum animo haberent, eo etiam ad rem graviter gerendam fuere paratiores. Et pro sua quidem quisque aetate, ac virili parte magnam præ se ferebat alacritatem. Omnes verò bellicæ gloriæ cupiditate superabat Anaxander Lacedæmoniorum rex, quique circa ipsum erant Spartani. In Messeniorum exercitu Androclis nepotes Phintas, & Androcles, totaque ea manus, quæ illorum ductum sequebatur, egregie ad virtutis laudem, & pari consensu aspirabant. Tyrtæus, & magnorum deorum antistites nulla ipsi bellimunia obiere, extremos tantum sui quique agminis cohortationibus ad pugnandum accendebant. Quod verò ad Aristomenen attinet, stipabant eum octoginta Messenij iuvenes eius æquales, quorum magno sibi unusquisque honori ducebat, quod se ille, quem in prætoriam cohortem adscisceret, dignum putasset. Eterat sanè eorum quilibet miro animi vigore, siue mutuum poscentium auxilium, siue ducis pugnam vel iam aggredientis, vel iam prope aggre

gressuri significationes observare opus
esset. Steterunt hi in acie contra Anaxan-
dri cohortem, in qua fuit Spartani exerci-
tus robur. Quare magno quidem negotio
cum ad multas horas dimicassent, multâ-
que accepissent vulnera, iamque prope ni-
bile esset spei reliquum, postremo peruica-
cia, & impetu hostem fundunt. Fusum Ari-
stomenes ut alia cohors persequatur im-
perat: Ipse cum suis ad integros, & adhuc
suum obtinentes locum conuersus, ubi &
illos dare terga coëgit, mox alios, & sub-
inde alios acrius adoritur: Donec totam
Lacedæmoniorum aciem, cum modo in
hanc modo in illam partem se inferret,
terribilior multo quàm ut hominis vnus
illa videri posset audacia, dissipatis, ac
disturbatis ordinibus in fugâ vertit. Iam
verò cum Palantes ageret, qui neque in
fugiendo modum haberent vllum, neque
tantisper cōsisterent dum in vnum conue-
nirent, ad sylvestrem pyrum in ea campi
parte enatam ventum: Ibi Aristomenen à
cursu Theoclus vates renocabat, quòd in
ea arbore Castor, & Pollux consedis-
sent. Sed Aristomenes in ipso pugne ardore
impetu raptus, cum ad pyrum accessisset,
scutum amisit: Ibi dum in eo quærendo
cunctatur, spatium datum est elabēdi, qui

se ante in fugam dederant, Lacedæmoniis.
Ea clade percussi Spartani, ad belli finem
spectabant, sed eos Tyrtæus de sententia
versibus deduxit: Idemque milites, qui in
cohortibus desiderabantur, de Ilotum de-
lectu suppluit. Aristomenen Andaniam
reversum acceperunt matronæ gratula-
bundæ, tæcias in eum, quacunque incede-
ret, & ut anni ferebat tempestivitas, flo-
res, & fructus iacentes. Carmen præterea
illud, quod nostra etiam captatur ætate in
eum concinnantes.

*Per Stenycleria plana secutus in ardua montis,
Victor Aristomenes est Lacedæmonios.*

Scutum postea recepit Aristomenes: Nam
cum Delphos venisset dei monitu, in Tro-
phonij sacro penetrati, quod ad Lebadeā
est, illud reperit, ac rursus eodem in tēplo
dedicavit, quod ego ibi positum vidi: Insi-
gne eius est aquila, passis ad extremos cly-
pei margines alis. Sed tunc è Bœotia re-
diens clypeo apud Trophonium inuento,
ad maiora mox belli se opera compara-
vit. Collecta enim Messeniorum manu, le-
gissimis stipatus ciuibz sub crepusculū
ad Laconicum oppidum, quod in urbium
enumeratione Phariū Homerus, Pharas
nuncupant Spartani & floitimi, contē-
dit. Ibi occisis qui resistere conati fuerant,

acoppido direpto, dum Messenem cum
luculenta præla redit, Anaxandrum qui
facta ex insidiis eruptione cum armato-
rum globo tergum urgebat, conuersus in
hostem, in ipsa via iterum fudit. Quin &
fugientem acriter insequi nõ prius desit,
quàm tragula femore sauciato, retrocede-
re coactus est, cum nihil interea de præda
deperisset. Modico dein tempore intermis-
so, quantum scilicet curando vulnere sat
fuit, cum Spartam ipsam adoriri in animo
haberet, obiecta per visum Helenæ, & Ge-
mellorum specie deterritus est. Rediens,
Caryatides virgines choros Dianæ agi-
tantes, interdixit ex occulto aggressus, pa-
rentum opibus, & dignitate præstantissi-
mam quanque comprehendit, & ad Messe-
nia vicum quendam perduxit: Ibi virginũ
custodia certis hominibus de sua cohorte
mandata noctẽ vnã quieuit: Interea iu-
venes viuo, & libidine feruidi, virgines
eas vitiandi cupiditate exarserunt, atque
adeo vt ne ipsius quidẽ Aristomenis voci-
bus, negantis id ius fãsq; Græcis esse, co-
natu absterent. Quare vt eas ab iniuria
vindicaret, adolescẽtes aliquot, quorũ erat
maximẽ vino incitata licẽtia, occidere co-
actus, captiuas tã integras quã ante fuerãt
parentibus magna accepta pecunia red-
didit.

didit. Est in Laconico agro vicus Aegila nomine, in quo templū Cereris veteri religione consecratum. Huc matronas perfectos dies more maiorum ludos vt facerent conuenisse, Aristomenes, quique cum eo erant, exploratum habebant. Eò itaque veniens opprimere eas conatus est: sed cum illæ numinis ope fretæ vim repulissent, gladiis etiā, quibus ad hostias immolādas vti fuerant, armatæ, & verubus, tostis tam extis, hostem inuasērunt, multisque graui ter sauciis ipsum quoque Aristomenen facibus percussū, ac male mulctatū in vincula coniecerunt. Sed eadem nocte dimissus, ad suos rediit: Dimisisse eum dicitur sacrorum antistita Archidamea non precio, sed amore adducta. Illum enim multo ante amare cœperat: Simulauit verò effugisse exustis vinculis. Eodem anno cū prope esset vt ad Magnā fossam (hoc loco nomen est, prælium committeretur, & Messeniis Arcades ex omnibus vrbibus auxiliū tulissent, Aristocraten Icetæ filium, patria Trapezuntium, Arcadum regem, & eorum tunc exercitus ducem Lacedæmonij pecunia, corrupere Primi enim omnium Lacedæmonij ex omni antiquitatis memoria hostem dicuntur muneribus sollicitasse, & venalē fecisse belli euētū. Prius enim quā

ab illis circūueniretur Aristocrates, à quo
Messenij proditi sunt, virtute, fortuna, deo-
rum præiudiis res bellica stabat. Cōstat ve-
rò Lacedæmonios eisdem, & insequentibus
deinde tēporibus cū ad Aegos flumen
classi Atheniensium occurrissent, & alios ho-
stium prætores, & Adimantū in primis mer-
cede sibi deuinxisse. At enim & ipsos Lace-
dæmonios oppressit aliquando pœna, quæ
Neoptolemea dicitur, ex eo scilicet, quod
cū ad Hercei Iouis arā Neoptolemus Pria-
mum iugulasset, ipsū postea accidit, vt ad
Apollinis Delphici arā interimeretur. Ve-
nit inde in prouerbij cōsuetudinē, vt quo-
ties qua quis alterū affecisset iniuria, eam
ipse passus esset, Neoptolemea ultio dice-
retur. Nam cū maximè opibus florerēt La-
cedæmonij delecta Atheniensium classe, ma-
gna Asiæ parte Agefilai ductu occupata, im-
periū illi quidē non prorsus amiserūt, sed
ipсорū arte Persarū rex vsus, missa Corin-
thum, Argos, Athenas, Thebas pecunia,
bellum in Spartanos concitauit, quod est
Corinthiacū appellatū. Quæ fuit causa vt
Agefilas in Græciā omisso Asiatica expe-
ditione exercitū reportaret. Dolū itaq; La-
cedæmoniorū di in ipсорū vētēre perni-
ciē. Aristocrates accepta à Lacedæmoniiis
pecunia Arcadas primū quid moliretur cē-
lauit.

lauit. Deinde verò cum vtraque acies signa collatura esset, suis terrorē, & trepidationē fecit, quasi cōmonefaciēs si ad manus ventum esset, victis ex iniquo loco exitū nullum fore, & sibi quidē sacrificanti affirmavit nihil latī extra portēdisse: Edixit itaq; vt pro se quisque fuga salutis suæ consulere. Quare cū iam prēliū iniretur, omnesq; in hostem cōuersi essent Messenij, læuum illis cornu, & acies media nudata est: In vtraque enim agminis parte constiterant Arcades, cum neq; Elei. neque Argiui, nec Sicyonij pugnae interessent. Præterea, quo esset efficacior proditio, Aristocrates fugiēs per medios Messenios euasit. Re insperata attoniti Messenij, ac plane quid agerent incerti, à Lacedæmoniis tantū qui se iam acrius inferebant, in Arcadas impune labentes, conuersi, orabant alij vt manerent, alij conuitiis illos, & maledictis incessabant, proditores & credifragos appellantes. Spartani interea facile destitutos, vndique circumdato agmine cinxerunt, & obuiam maximè quàm minimo labore, ac periculo sibi victoriam vindicarūt. Aristomenes cum cohorte sua locū tenuit, & inuadens impetum hostis aliquandiu sustinuit: Sed fuere tam pauci numero, nō magno utique præsidio. Perit omnis prope
mul

multitudo: & qui, cum ante de servis dominos Lacedæmoniorum se futuros rati fuerant, iam ne reliquam quidem salutis ullam spem retinebant. Occubuerunt tamen & principum nonnulli, intérq; eos Androcles, Phiotas, & cuius clarissimè in eo prælio virtus eluxit, Phanas, Olympica de longiore curriculo victoria, illustris. Aristomenes prælij reliquias collegit. Cúmque suis ut Andania, & oppidis quæ à mari longius abessent relictis, se in Eran montem reciperent suassisset, eo in loco obsidionem hostium, post acceptam ad fossam cladem, annos nihil minus x1. sustinuit: Cum tamen castellum illud cum ea spe Lacedæmonij oppugnare adorti essent, quasi primo impetu capi posset. Testatur tam longum totius obsidionis tempus fuisse, his versibus Rhianus.

Servarunt inter candentis denia montis

Castra bis videntur herbas, totidemq; pruina.

Circumscripsit scilicet annos per hyemes, & æstates: Nam cū herbas dixit viridè segetè, vel anni tēpus, quod paulo ante messem est, significavit. Era occupata, reliquo omni agro exclusi Messenij, præter oram tamē maritimam, quam illis integram, & incolumem Pylij, & Methomæi præstiterunt, prædas nō magis ex Laconico, quàm
ex

ex suo ipsorum agro agebant: Vtrūq; iam hostilem esse iudicantes. Fiebant cum ab aliis passim vt fors ferret excursiones: Tū in primis Aristomenes cum in vno ad trecentos lectissimos viros coëgisset: agebāt illi, rapiebāntque omnia vndeunque quis poterat: Fruges nēpe, vinū, pecus, absuebant: mancipia suppellectilē dominis æstimata reddebāt. Coëgit ea agrorū direptio Lacedæmonios edictos cauere (quod arua non sibi, sed iis, qui in Eran secesserant ferri videbant) ne colerentur bello durante Messenici, & Laconici agri finitimæ partes. Ex eo frugum egestas, & inde seditio consecuta locupletibus agrè ferētibus arationes deferi. Eum fremitum versibus suis Tyrtæus compressit. Interea Aristomenes cū sua manu per densas tā noctis tenebras egressus. Amyclas magnis itineribus contendit. Quò cum diluculo peruenisset, subito impetu oppidū cepit, ac diripuit: Atque inde ad suos se prius recepit, quàm è Sparta subsidiū mitteretur: Excursionibus hostilem agrū nō prius destitit infestum reddere, quàm Lacedæmoniorū manipulos dimidia parte plures cum ambobus regibus nactus, facto cū illis prælio, præsentique se animo defendēs, & vulnera alia accepit, & percusso lapidis ictu capite, caligantibus oculis

oculis prope exanimis corruit. Vix adhuc spirantem, irruentes Lacedæmonij, & cum eo quinquaginta de eius prætoria cohorte captiuos Spartā pertraxere: Quos cum in Ceadā abiiciendos censuissent (sic alte dehiscētem foveā vocant, in quam maximis criminibus capite dānatos præcipites mittunt) alij quidem omnes ad vnum periere: Aristomenen qui sæpe aliàs, idē & tūc seruauit deus. Cuius qui res gestas magnificētius extollunt, aduolasse aquilam dicunt, quæ cadeq̃ris corpus passis aliis subiens, ita illum librauerit, vt omni ex parte illæsus ad eius barathri ima delat⁹ fuerit Fato certe nescio quo exitus ei ē tetro illo hiatu mōstratus est. Nam cū in imo iam specu constitisset, veste obuolutus decubuit, extremam, quam proximē abesse putabat, vitæ horam expectans. Triduum erat ibi iam cōmoratus, cū audito strepitu quodā per sublustres tenebras vulpem vidit cadauera appetentem: Cogitans itaque per hostiolum omnino aliquod bestiā illuc penetrasse, ea quantisper propius accederet opperiebatur: Id cum vti volebat accidisset, feram manu altera prehendit, altera quoties se illa cōuertisset chlamydē mordicus prensandam obiiciebat: Et currentem quidem qua se via dabat, cursu cōsequebatur:

trahendum verò se belluæ per inuia præbebat. Vidit postremo cuniculū nihilo ampliore quàm inde posset vulpes euadere, per quē luminis se aliquid ostendebat, per illum quadrupes, vt primum dimisit eam, quasi manumissam Aristomenis lustrū suū repetiit. At Aristomenes angustā illam, ac minime peruiam cauernulā manibus aperiens, in Eran ad suos tandem euasit. Fuit eius fortuna cum captus est mira, & inopinata: Maior enim viri spiritus erat, maior ex rerum gestarum magnitudine audacia, quàm vt quisquē capi illum posse sperare debuerit: Sed nihil fuit admirabilius, nullum certius diuinitatis argumentū, quàm quod ē Ceade elabi potuerit. Vbi saluū Lacedæmoniis renunciarunt perfugæ quidā Aristomenē ad suos rediisse, non plus credi posse visum est, quàm si mortuū hominē reuixisse audissent. Ex huiusmodi verò euentu veritati fides quæsitæ est. Mittebantur à Corinthiis auxilia Spartanis ad Erā expugnandam. Eos milites Aristomenes cum per speculatores comperisset dissipatos, & incustoditis castris iter facere, noctu dormientes adortus, & alios complures, & eorum duces Hypermenidē Achladæum, & Lysistratum occidit, ac mox castrorum prætorium diripuit. Id facile cognoscere

Laced

Lacedæmonij potuerunt ab Aristomene, neque ab alio quoquam gestum. Fecit post hæc Aristomenes Ioui sacrum, quam Hecatompheia vocant, quasi Centicidiū dicas: Id sacrum fieri patrio instituto traditū ab iis, qui in pugna hostes centū occidissent. Prima itaque, cum ad Apri sepulchrum pugnatum est, Hecatompheia fecit Aristomenes: Altera cum oppressos nocturna pugna Corinthios cecidisset: Tertia ab eodē peracta referunt, alijs excursionibus pari, aut eo maiore casu hostium numero. Spartani, Hyacinthiis quæ iam aderant, solēni ritu interfuturi dierum x l. inducias cum Messeniis pepigerunt. Ac dum illi quidem ludos celebrant, Cretenses sagittarij è Lycto, & alijs Cretæ urbibus euocati, interea in agrum Messeniorum excursiones facere non desinebāt: Aberat Aristomenes ab Eræci securius induciarum fiducia vagāti insidias ex eo sagittariorum numero v l. Captūque pharetrarum, loris vinciunt: Mox id ex illis duo gratulabundi Spartam nūciant captum Aristomenem: Reliqui in tugurium quoddam Messenici agri captiuum pertrahunt. Habitabat in eo gurgustio orba patre virgo vna cum matre sua. Ea superiore proxima nocte, per somnium visa fuerat sibi videre, pertrahi illuc

à lupis leonem vinctum ereptis vnguib:
 bus: illum se è visculis exemisse, & cum
 eo tanquam cum viro congressam, vngues
 illi dedisse, nec multo post à Leone lupos
 laniatos: Deducto itaque à Cretensibus
 ad eam casam Aristomene, agnouit puel-
 la expressam viro euentu somnij imagi-
 nem, quæsiuit ex matre quis nam ille
 esset, auditoque viri nomine, confirma-
 uit se, & cum in eum intueretur, facile
 quod significaret intellexit: Vinum ita-
 que largius Cretensibus fudit: Cùmque se
 vinolenti omnes abiecissent, ei, quem gra-
 uiore somno consopitum animaduertit,
 pugnaculum eripuit, eo vincula ipsa ab-
 scidit, insidiatorésque Aristomenes iu-
 gulauit suos. Virginem illam, pro na-
 uata saluti suæ opera, à filio suo Gorgo
 uxorem accipi voluit Aristomenes, cum
 tamen non esset ille annorum maior de-
 cem & octo. Undecimo tandem post-
 quam obsideri cœpta est anno, Era, pro
 fati sui necessitate, expugnata est: Mes-
 senii illinc eiectiones novas sedes querere co-
 acti sunt, & sanè quæ de salutis ratione
 post cladem ad Fossam acceptam scisci-
 tâtibus Aristomeni, & Theoclo Delphi-
 cus Apollo responsa dederat, ipso rei
 euentu comprobata sunt. His autem

versibus respondit fatidica virgo.

*Ipse, Nedes dum hircus bibat altafluenta, nec
ultra.*

*Messenem seruo: Prope enim instant tristitia
fata.*

Sunt autem Nedæ fontes in monte Ly-
ceo, fluvius ipse per Arcadas lapsus, verso
in Messeniam alueo, Messeniorum, & E-
leorum fines maritimos diuidit: At tunc
illi quidem capti ambiguis verbis proui-
dendū sibi putarunt, ne hirci de Neda pota-
rent. Aliud verò lōge innuerat deus, quod
fuit huiusmodi. Caprifici stirpem Græcis
plerique Olynthon, Messenij ipsi caprum
nominant: Eo quidem tempore caprificus
forte in ripa Nedæ enata cum non in subli-
me se crescēs erexisset, sed in amnem pro-
na inclinasset, extremis iam frondibus a-
quam contingebat: Id Theoclus vates con-
spicatus argute coniecit, illam caprifici
plantam hircum esse, qui de Neda, sicuti
Pythia prædixerat, biberet: ac iam fatale
Messeniis exitiū imminere: Re tamen a-
pud alios dissimulatā, vni Aristomeni ad
eū locū deducto, oraculū explicat, homini-
que quod res erat persuadet tēpus quo re-
liquum quid spei erat affluxisse, ciuitatis
sux perniciem differri amplius nullo pa-
cto posse: Quod ipsum tamē Aristomenes

partim ex præfenti rerum statu, partim ex
 factorum aliis quibusdam arcanis præfen-
 serat. Quare cum haberent operta quæ-
 dam sacra Messenij, quæ si abolerentur,
 funditus in posterum omne tempus Messe-
 nem occisuram: si cōservata illa fuissent,
 redituum olim imperium ex ipsis ruinis
 erupturum, Lyci Pandionis filij, vaticiniis
 prædictum fuerat, neque id ignoraret Ari-
 stomenes, noctu clam egressus in maximè
 denia Ichomēs parte sacra ea defodit: Ioni,
 & dis cæteris, quorum ope ad eam diem
 Messeniorū res steterat, ratus curæ fore, ut
 incolame depositū observaretur, neq; om-
 nino id in Lacedæmoniorū potestātē veni-
 ret, quod iam solū ad posteri tēporis spem
 Messenici nominis reliquæ haberēt. Mes-
 senios tunc quidem, ut olim Troianos, di-
 versio tamen modo, adulteriū ad extremū
 exitium perpulit. Era occupata, subiectos
 etiam monti campos ad Nedæ ripas tene-
 bant. Habitabant plerique paulū extra
 portas. Neque interea quisquam ē Laco-
 nia venit ad eos perfuga. Vous propius
 accessit Emperami clari hominis inter
 Spartanos servus: Is cum domini pecus
 pasceret, cotidie fere boues præ se ad Ne-
 dam agebat: Ibi Messenij hominis in sub-
 urbano habitantis uxorem, a quatuor
 venien

veniētem cōspicatus, eius amore captus est: Forminā primo donis ad colloquiū, deinde ad stupri consuetudinem pellexit. Obseruabat hic quo tempore eius vir custodias obiret: suam enim quæque vicem ciuitatis pars arcis præsidium obtinebat: Ab ea enim maximè parte ne intra mœnia se inferret hostis metuebant: Qua itaque hora domo ille discedebat, bubulcus ad eius uxorem ventitabat. Forte ita accidit vt esset illi nocturna vigilia cum prædialiis militibus obeunda: per effusissimos verò ea nocte imbres stationem deserere cogerentur qui excubabant: Vt enim in festinatis munitionibus, neque proiectum muri, neque turres habebant, quo cœli incommoda effugerent: Et eo quidem securius abiere, quod pluuia & hyberna nocte, silēte Luna negotium ne sibi hostis faceretur, nihil verebantur: Præterea Aristomenes vigilias circumire non poterat. Nam cum Lacedæmonij assumptis Apteræis iaculatoribus Euryalo Spartano duce, Cephaleonium mercatorem frumenta, & alios com meatus Eran solium comportare, interceptissent, illum Aristomenes publice sibi, ac priuatim hospitem, omnemque eius pecuniam seruarat, vulnus ipse in pugna acceperat. Imperatoris itaque metu soluti vigi-

les, eo licentius præsidium deferuere, & sane in eo desertorum numero Spartani pastoris amicę vir fuit: Domum itaque rediit ille cū iutus esset adulter: Id ubi sensit mulier, quàm celerrimè potuit, occultato amatore, virum hilarius etiam multo quàm cōsueverat accipit. Percōtatur deinde quamobrem spe sua celerius redisset, hic ille, qui neque corruptam vxorem, neque mœchū domi suæ latere poterat suspicari, veram exponit facti causam: Tempestatis vi non se magis, quàm socios omnes è præsidio pullos, subauscultabat pastor: simulac itaque nudatā arcem præsidio intellexit, quā raptim potuit in castra Lacedæmoniorum effugit: Aberant rex vterque, & bubulci dominus Emperamus, copiis quæ Eran obsidebant præfectus fuerat: Ad eum perductus deprecatur primum noxam fugæ bubulcus: deinde docet oppositum illud esse ad Eran capiendam tempus, quæ ex Messenij oratione exceperat, singula totidē verbis referens. Habita est eius verbis fides: Ac mox eundem seruum suum itineris ducem secutus Emperamus, via perdifficili, per densissimas tenebras nihil imbre remittente, superatis tamen animi alacritate difficultatibus ad arcem agmen deduxit: Ibi scalis admotis, & quo quisque eniti va-

ti valuit modo, munimenta transcendērūt. Messeniis imminens exitium, & alia portenderant signa, & canum voces obseruatę sunt, non quales latrantium esse consueuerunt, sed vehementes & perpetui ululatus. Quare cum in summum iam discrimen deductam viderent, non vndique contractis armis, & apparatu vniuerso, sed passim eo quisque telo arrepto, quem casus obtulisset, terram eam, in qua sola iam ex omni Messenia patrię nomen remanserat, tutari conabantur. Primi hostem esse intra muros sensere, primique cum armis occurrerunt, Gorgus Aristomenis filius, & Aristomenes ipse, cumque illis Theoclus vates, & item Theocli filius Manticlus.

Præterea Euergetidas, vir cum per se egregius, tum per nuptias nobilitatus: Nupta enim cum eo erat Agnagora Aristomenis soror: Ac tunc quidem, quamuis se quasi intra retia captos, atque vndique circumuentos, & oppressos animaduertenterent, spei tamen adhuc aliquid, vt in perditis rebus, habuere. Aristomenes quidem, & vates satis norant patrię fata differri amplius non posse: Tenebant enim memoria quid oraculi de capro ambagibus significatum fuisset, neque id tamen, ne patria quidem iam cadente, prodendum esse vul-

go putarunt: Quin per oppidum discursantes, ac modo hos, modo illos prestantes, ut quisque obuius esset factus, monere, hortari à pristina virtute ne desciscerent: alios etiam è suis ad rem gerendam domibus cunctantes euocare. Atque ea quidem nocte nihil ab alterutris memorabile gestum est. Illos enim cum locorum inscitia, tum verò Aristomenis merus reddebat segniores. His neque vacarat accipere à ducibus tesseram, ac, si vel faces, vel aliud quoduis lumen accendissent, id statim venti vis exinguebat: Ut primum illuxit, & se mutuo conspexerunt, Aristomenes, & vnà Theoclus, ciues, ut extrema omnia auderent incitabant: Et alia commemorantes, & in primis insigne illud Smyræorum facinus, qui cum partem Ionix obtinerent, Gygen Dascyli filium, qui urbem magnis Lydorum copiis oppressam tenebat, virtute, & animi præsentia eiecerant. Quibus auditis Messenij, ipsa subnisi rerum desperatione, in hostes, qua cuique viam Fortuna ostendebat, irruerunt: ipsæ etiam fœminæ de superiore loco tegulas, & aliud quicquid missile nancisci potuissent, eiaculari conabantur, sed quo minus tecta scandere possent procellæ vis obstabat: Arma verò capere ausæ, virorum alacritat

criratem inflammabant, cum eas illi facile
 perspicerent malè in patria mortem op-
 petere, quàm in seruitutem Spartam tra-
 hi: Ea animorum conspiratione potuissent
 fortasse fati sui iniquitatem superare, nisi
 effusi multo etiam præfractius, imbres, cre-
 bris cum tonitribus, & fragore micante
 ob oculos cælo omnia pauore comple-
 sent: Contra verò hosti confidentiam ad-
 didissent, deos à se stare interpretanti, præ-
 sertim verò cum fulgente ad dexteram lo-
 ue læta omnia Hecatus aruspex nuntias-
 set. Et ille quidem eiusmodi consilij au-
 thor fuit. Lacedæmoniorum copiarum nu-
 mero longè superiores fuere: Verum cum
 non equo campo, aut ordinato agmine, sed
 qua quisque in vrbis parte congressus cum
 hoste esset, manus conferebantur, facile e-
 ueniebat ut postremi quique prorsus es-
 sent inutiles. Hos ut in castra se reciperent
 Hecatus iussit, ibique corpora cibo, ac
 somno curarent: Cum aduersperasceret ad-
 essent fessos leuaturi. Quo factum ut cum
 fatigatis vicissim recentes succederent, fa-
 cile pugnae labor sustineri potuerit. At cō-
 tra Messeniis fuere omnia misera, & erum-
 nosa: Tertium enim iam diem, & noctem
 tertiam iidem pro statione excubarunt:
 Vigilia itaq; cælesti aqua, & gelu, fame ad
 hæc

hæc & siti confecti prope erant: Maxime
 verò fœminas ex armorum insolentia; la-
 borum assiduitas fregerat. Ibi Theoclus
 vates Aristomenen appellans, quid ina-
 nem, inquit, operam sumis? Expugnari
 Messenen fato decretum est: Imminentem
 certe calamitatem iam pridem Delphici
 Apollinis vox nobis pronuntiauit, atque
 id ipsum caprificus nuper aperte osten-
 dit: Mihi fatum est vnà cum patria cadere:
 tu ciues tuos, ac te ipsum periculo exime.
 Hæc locutus in aduersos irruit, ac in Lac-
 dæmonios vociferans, non fore illis perpe-
 tuæ voluptati eam victoriam in obuios
 quosque inuadens, cum animum eade ho-
 stium explestet, accepto vulnere animam
 efflauit. Aristomenes lectissimos quosque
 viros, quorum virtus in ea pugna enitue-
 rat, adhuc præliantes reliquit: Ceteris è pu-
 gna reuocatis, vt, vxoribus, & liberis, in
 medios ordines receptis, quacunque viam
 fecisset se sequerentur imperat: Horum
 extremo agmini Gorgum, & Manticlum
 præfecit. Ipse in principia prouolans, ca-
 pûtque quassans, & hastam vibrans, claram
 significationem dedit per eruptionem ef-
 fugium quæri. Placuit Emperamo, & Spar-
 tanorum principibus diuisa acie fugien-
 tibus viam dare, tanquam rabie quadam
 percit

percitos homines, & ad extremum iam de
operationis progressos: non esse amplius
efferandos rati. Atque id ut facerent Heca-
tus vates iusserat. Postea quàm de Era ca-
pta certiores facti sunt Arcades, vniuersi
ab Aristocrate postularunt, se ut educeret:
quo vel seruarent Messenios, vel cum illis
perirent: At ille, quippe qui delinitus es-
set Lacedæmoniorum pecunia, plane recu-
savit, neminem superesse Messeniorum
cui iam ferri auxilium posset dictitans.
At enim cum liquido iam constaret super-
stites esse Messenios, vicerte coactos E-
ran deserere, ultro cum vestimentis, & ci-
bariis eos accepturi ad Lycæum montem
Arcades occurrere. Præmissis civitatum
principibus qui socios consolarentur, &
itinera duces essent, cum salui accessis-
sent iam ad Lycæum, hospitio comiter ac-
cepti, ac liberaliter inuitati, ut per vrbes
diuini secum manerent: agri etiam pars
oblata. Verum Aristomenes cum direptæ
Eræ miseratione, tum Lacedæmonio-
rum odio instinctus, tale consilium init.
Seligit ex omni agminis sui numero ho-
mines quingentos, quos omnium minime
vitæ retinendæ cupidos norat: Ibi tota Ar-
cadum multitudine, ipso etiam Aristocra-
te audiente, quem nondû rescierat patriæ
prod

proditorem esse, quod enim è pugna excessisset, non scelere, sed metu, & ignavia factum opinatus fuerat, ab eo itaque sibi nihil cauens, quærit de suis nunquid patriam vlti secum nihil recusent mortem oppetere: Cum assensu essent omnes, quid animo haberet aperuit. Quod scilicet inclinante iam die Spartam esset ducturus, cum magna pars ad Eran esset, alij agendis, & rapiendis Messeniorum rebus, essent occupati. Nam si ita (inquit) ceciderit ut volumus, & Sparta fuerimus potiti, licebit illis sua reddere, nostra recipere: Sin aliter euenerit, vnà cademus omnes, illustrem conatus nostri memoriam posteris relinquentes. Hæc cum dixisset, ex Arcadibus ad recentos in societatem se facinoris obtulerunt: Verum iccirco rem aggredi curati sunt, quod litantibus exta minus læta fuere. At postero die Lacedæmonius consilia sua patefacta, seque iterum ab Aristocrate proditos haud dubie deprehenderunt: Nam cum Aristocrates in codicillis omnia acurate perscripsisset, quæ cogitaret Aristomenes, cum iis codicillis seruum cuius maxime beneuolentia confidebat Spartam ad Anaxandrum misit: Eum seruum, dum Lacedæmone reuenteretur, speculati Arcadam nonnulli cum alias de

rep. dissidere Ab Aristocrate soliti, tum eo maximè tempore minimum illi fidei habentes, interceptum, in concilium Arcadum producunt: Ibi quæ ad Aristocratis epistolam rescripta fuerant, frequenti conventu recitata: memorabat Anaxander fugam quam fecisset Aristocrates ad magnâ fossiam non paruo fuisse Lacedæmoniorum rebus auxilio: relatos verò ipsi cum proverere merito, tum pro recenti indicio Lacedæmonios gratiam. Reio publicum prolata, Arcades in Aristocratem continuo lapides iecere, idèmq; vt facerent Messenios cohortabantur: At illi Aristomenen intuebantur: Is verò humi defixis oculis collachrymabat. Arcades obrutum lapidibus Aristocraten insepultum extra fines abiecere: Columelam autem in Lycæi fano erexerunt, in eius rei memoriam his versibus incis.

Ultra dies facile est dextro Iove longa tyrannū,

Qui Messenen olim prodiderat miseram.

Difficile est hominem peritum fallere diuos:

Tu salve, & serva Iuppiter Arcadiam.

Messeniorum quocunque aut ad Eram, aut quocunque alio loco relictī sunt, Lacedæmonij in publicorum servitiorū numerū eos conscripserunt. Pylij, Mothonæi, & cæteri è Messenico nomine, maris accolæ

expug

expugnata Era, classibus se Cyllenē, quod Eleorum nauale fuit receperunt, atque inde ad eos, qui in Arcadiam profugerant, contendere, quo communi classe, & consilio novas sibi terras, ac sedes quærerent. Ac Colonie quidem deducendę authorem & ducem cuncti Aristomenem poscebant. At ille quamdiu vitæ compos esset, bellaturum se cum Lacedæmoniis affirmavit, neque verò dubitare quin Spartæ opera sua noui semper aliquid mali creati posset. Illis Gorgum, & Manticlum duces dedit. Euergetidas, cum reliqua Messeniorum manu ipse etiam ad Lyxum venit: Ibi cum Aristomenis consilium de Sparta opprimenda fluxum, atque irritum fuisse comperisset, assumptis ad L. sociis ex omni agmine, retro ad Era duxit, vbi quos prædæ reliquias persequentes offendit, male multauit: Cúmque luctu, & cæde omnia compleretur, postremo super hostium strage occubuit. Aristomenes declaratis duobus cum Cyllenen omnes conuenissent, edixit, vt eos in Coloniam quicumque vellet sequerentur. Dederunt omnes nomen, præterque quos aut senectus, aut viatici egestas à peregrinatione deterritos in Arcadia detinuit. Era capta finē habuit Messeniorum, & Lacedæmoniorum secundū bellū:

gerente

gerente Athenis supremum ciuitatis honorem Autothene, anno primo octauæ & vicesimæ Olympiadis, cuius victor extitit Chionis Laco. Cum ad Cyllenen conuenissent Messenij, hyeme iam imminente, hybernandum eo in loco censuerunt: Pecuniam, & annonam Elei præbuerunt. Vere ineunte quonam dirigi cursum oporteret consultare cœperunt: Censebat Gorgus Zacynthum insulam supra Cephaleniam occupandam, vnde insulæ compotes iam è continentis terræ incolis facti maritimis excursionibus terram omnem Laconicam infestam redderent. At Manticlus neque Messenes, neque iniuriarum quas à spartanis accepissent memoriam retinendam: Verum esse primo quoque tempore in Sardiniam magnam, & copiis omnibus circumfluentem insulam transmittendum. Interea Anaxilas ad Messenios misit, qui in Italiam eos accerferent: Rhegij hic tyrannidem quartus ab Alcidamida, è cuius erat nepote genitus, obtinebat: Commigrarat verò à Messene Alcidamidas Rhegium, post Aristodemi mortem, Ithome expugnata. Ad Anaxillan itaque eius accersitu venire Messenij, quos ille docuit perpetuum sibi esse cum Zancleis bellum: Possidere illos vberem, ac luculentum

agrum, & urbem valde opportuno Siciliae loco: Quod si eorum imperio potiri posset, illud se quamprimum Messeniis traditurum. Vehementer cum esset omnibus id consilium probatum, traduxit hospites, & gentiles suos Anaxilas in Sicilia. Zanclem ab initio prædones tenuere: Castellū enim deserto loco circa portum, & excursionū maritimarum receptum, quo ex alto appellerent munierunt: Eorum duces fuere Cratæmenes Samius, & Chalcidensis Petieres: Ii & alios à Græcis inquilinos addiscendos duxerant. Ac tunc quidem Zancleos Anaxilas navali, terrestri prælio Messenij fudere: Qui cum postea terra, marique hinc à Messeniis, illinc à Rheginis obsiderentur, magna iam murorum parte deiecta, ad aras, ac deorum sedes confugere. Imperabat Anaxilas ut supplices nulla religionis verecundia trucidarentur, reliqui cum vxoribus, & liberis sub corona venderentur. At Gorgus & Mantichus deprecantes facinoris atrocitatem, Anaxilam rogauit, ne quæ per summam iniuriam à cognatis passi essent, cogerentur ipsi aduersus Græcos committere. Ab aris igitur excitationis impunitas fuit, fidēque ultro, citroque data, & accepta, imperium cum victis communicatum: mutato tamen

tamen nomine Zancle Messenen placuit appellari. Hæc gesta sunt vndetricesima Olympiade, qua iterum vicit Chionis Lacon: Principatu ciuitatis apud Athenienses fungente Miltiade. Manticlus Herculis templum nouæ Colonix erexit: Extat adhuc intra muros dei fanum Herculis, Manticli vocant, sumpto à conditore nomine: Qua ratione Ammon in Africa dictus, Babylone Iuppiter Belus. Hic ab Aegyptio Belo, ille à pastore qui templa Ioui dedicarunt. Hoc exules Messenij modo, errorum finē nacti sunt. Aristomenes interea cum nouæ Colonix imperium sibi deferri passus non esset, sororem primum Anagoram, Tharyci Phygaliensis: duas verò, quas habebat nobiles filias, maiorem natu Damothoidæ Lepreatæ, minorem Herænsi Theopompo matrimonio iunxit: Delphos deinde cōsulendi causa profectus est; quid acceperit responsi non traditur. Eodem verò tempore venerat ad oraculum Demagetus Rhodius, Ialysii rex: ei virgo ex adyto respondit sciscitanti, vnde esset potissimum vxor ducenda, eius qui vir esset Græcorum optimus filiam vt duceret. Reliqua erat Aristomeni tertia filia: Hanc sibi ille legitimis nuptiis coniugem adsciuit, patrem longe esse optimum Græcorum eius

ætatis omnium statuens : Et ipse quidem met Aristomenes filiam Rhodum ad virum deduxit. Indecum ad Ardyn Lydorum regem Gygæ filium, & Echata na in Medos ad Aphraorten regem transmittere cogitaret, morbo oppressus diem suum extremum obiit. Erant iam, credo, Lacedæmonij fato defuncti suo, cum omni essent, quod illis posset ab Aristomene creari, periculo liberati. Mortuo Rhodij, auctore Damageto, insigne monumentum erexere, & pro dignitate honores habuerunt. Hoc loco quæ de Diagoridis, oriundis à Diagora, quem ex Aristomenis filia Damagetus ipse Dorei filius suscepit, à Rhodiis prodita sunt, consulto prætereo, ne ad aliena videar à proposito digredi. Lacedæmonij Messenia potiti, agrum omnem præter Asinæorum fines inter se diuiserunt: Mothonem Naupliensibus pauloante è Nauplia ab Argiuis eiectis traderunt. At Messenij, qui forte in agro remanserant, cum in publicorum seruitiorum censum pro fortunæ suæ necessitate venissent, à Lacedæmoniis denuo defecerunt, vnde tricesima fermè Olympiade, qua Corinthius Xenophon vicit, principatu Athenis fungente Archimede. Defectionis opportunitatem huiusmodi nati sunt.

sunt. Lacedæmoniorum nonnulli ob noxam nescio quam capitis damnati supplices ad Tænarum confugerunt. Eos Ephori ab ara abstractos interfici iusserūt : Hoc piaculum violatorum in templo Neptuni supplicū, euerfa funditus vrbe, ex ira eiusdem numinis luerunt Spartani. Quo tempore veterum Messeniorum reliquæ Ilo-tæ omnes (sic enim publicæ operæ, & agreste castellanorum genus nuncupabantur) in Ithomen montem secessere : Aduersus eos Lacedæmonij omnia sociorum auxilia, & cum Atheniensium copiis Miltiadæ filium Cimonem publice sibi amicum, & hospitem accierunt. Sed cum in suspicionem rerum nouarum venissent Athenienses, eos ab Ithome Spartani auocarunt : At illi vbi fidem sibi non haberi senserunt, cum Argiuis amicitia conciliata Messeniis, qui Ithomen sub certo fœdere hosti dediderant, Natpactum ademptam Locris Aetoliæ finitimis, Ozolis cognomento, assignarunt. Saluti fuit Messeniis loci natura : Præmoniti præterea sunt Lacedæmonij Delphici Apollinis oraculo piaculum graue admissuros, si Iouis Ithomæ supplices violassent : Sub certis itaque conditionibus è Peloponneso dimissi sunt. Neque verò accepta ab Athenien-

sibus Naupasto, eique urbi circumiecto
 agro, quicuerunt: Vehemens enim inces-
 sit cupido cum imperio gloriam augendi.
 Quare cum Oeniadas compertum habe-
 ret, Acarnanum gentem, opimum agrum
 possidere, hostes verò sempiternos Athe-
 nienſium eſſe, infeſto eos exercitu adorti
 ſunt: Numero erant hoſti pares, virtute
 multo ſuperiores: obuios primū acie ſua-
 dunt, mox intra mœnia compulſos circum
 ſedent: Ibi nihil, quod ad vrbes obſidendas
 homines excogitarint, omiſſum: ſcalæ ad-
 motæ, muri ab ima parte ſuffoſi: Adhi-
 bitæ machinæ omnes, quæ pro re, ac tem-
 pore fabricari potuerunt. Deiecta itaque
 muri parte, veriti oppidani, ne, ſi per vim
 vrbs caperetur, ipſi occiderentur, vxores,
 & liberi ſub corona venirent, iſto fœdere
 urbem reliquere: Qua, & agro ſimul to-
 to, Meſſenij annum vnum potiti ſunt. Se-
 quenti dehinc anno Acarnanes contractis
 omnibus ex urbibus copiis, ad Naupactū
 oppugnandam primum copias ducere in
 animo habuerunt. Verum id poſtea con-
 ſilij repudiarunt, quòd iter ſibi faciendum
 per Aetolos videbāt, quibus cum aſſiduas
 exercebant inimicitias. Præterea Nau-
 pactiis, id quod res erat, in promptu claſ-
 ſe eſſe ſuſpicabantur: Peſtibus verò
 duobus

duntaxat copiis non satis fore se armatos videbant contra eos qui maritimas etiam opes haberent. Mutato itaque consilio, omnem belli impetum in Messenios, qui Oeniadis erant conuertere. Ad oppidum igitur obsidendum omnia cōparabant, quod adduci non poterant, tantam hostium paucitatem, contra vniuersam Acarnanū gentem æquo Marte bellaturam. Ipsi quoque Messenij, & si frumēta, & alia, quæ ad longiorem obsidionem sustinendam vsui forent, contraxerant, decreuerunt tamen nō expectata obsidione iusto prælio belli fortunam experiri. Neque enim decere se arbitrabantur qui Messenij essent, neque virtuti, sed fortunæ Lacedæmoniorum succubissent, Acarnanico tumultu terri. Memoria repetebant ad Marathonem Persarum trecenta millia à triginta duntaxat millibus Atheniensium ad interitionem cæsa: Acie itaque cum Acarnanibus decernendum duxerunt. Pugnam memoriæ proditum hoc commissam modo. Cum essent hominū multitudine longo intervallo superiores Acarnanes, Messenios ex omni fere parte, præterquam tergum quā portis obuenterant, quāque de muris oppidani hostem arcebant, cinxerant. Frontem itaque, & latera mis-

filibus acriter urgebant. At Messenij in
 quam partem cōferti incubuissent hos cæ-
 dentes, illos vulnerantes, hostium agmen
 turbabant. Perrumpere, & in fugam ho-
 stem vertere iccirco non potuerunt, quod
 qua parte Acarnanes laxari manipulos vi-
 debant, concursu facto locum occupabant:
 Quod si repulsi Messenij alio impressio-
 nem fecissent, itidem reiecti, nihilo plus
 proficiebant: Præsto enim erant, qui suis
 opem ferentes penetrare hostem coarcta-
 ta acie non paterentur. Eo fiebat ut ad bre-
 ue spatium loco Acarnanes pellerentur:
 Messenij verò irruente multitudine con-
 cedere cogerentur. Anceps fuit usque ad
 extremum diei prælium. Nocte ea, quæ cō-
 secuta est, cum proximis urbibus supple-
 mentum Acarnanibus missum esset, reci-
 pientibus se intra moenia Messeniis ad ob-
 sidionem res deducta. Ac nihil illi qui-
 dem metuebant, ne aut hoste muros tran-
 scendente, aut à suis deserta statione urbs
 expugnaretur: Illud calamitati fuit, quod
 intra mensem octauum omnis comnea-
 tum copia exhausta fuerat. De muris
 tamen hostem illudentes, ne si in decimū
 quidem annum obsidio traheretur, defu-
 tura sibi cibaria iactabant. Iam verò sub
 primæ quietis tempus clam Oeniadum
 por

portis egressi, hostem tamen fallere non potuerunt: Quare conferere iterum manus coacti, trecentos de suo agmine amittere, maiorem ipsi hostium numerum ceciderunt. Mox via sibi per medios Acarnanas facta, per Actolos, quorum amicitia confidebant, Naupaetum se recepere. Et in posterum quidem omne tempus magno, ac pertinaci in Lacedæmonios odio Messenij laborarunt: quod in primis Peloponnesiaci belli temporibus præ se tulerunt. Nam & Naupaetum copiarum receptaculum, unde in Peloponnesum incursiones fierent, Athenienses habuere: Et oppressos ad Sphaetariam Spartanos Messeniorum è Naupaeto funditores, una cum Atheniensibus de medio sustulerunt. Quamobrem superatis ad Aegos flumen Atheniensibus, Messenios è Naupaeto Lacedæmonij eiecere, cum nauali eos ante prælio vicissent. Profugipartim in Siciliam, partim Rhegium se ad propinquos suos contulere, magna etiam pars ad Euesperitas Libyæ populos profecti.

Nam cum hi finitimorum bello premerentur, in ciuitatum suarum communionem omnes qui Græci essent nominis accersebant. Dux fuit in Libyam projectionis Comon, quo item duce ad Spha-

ſteriam vſi fuerant. His ita geſtis anno
 fere vno ante Leuſtricam Thebanorum
 viſtoriam diuinitus Meſſenij in Pelopon-
 neſum reditus haudquaquam dubiis ſigni-
 ficationibus promiſſus eſt. Nam & Meſſa-
 næ ad fretum, Herculis ſacerdotem nar-
 rant, per ſomnium ſibi viſum videre Her-
 culem, qui Mantichum Iouis accerſitu, in
 Ichomen hoſpitiſ causa vocaret. In Eue-
 ſperitis verò ſomniauit Comon congredi
 ſe cum matre iam pridem mortua, & il-
 lam ſtatim à congreſſu reuixiſſe. Et is
 quidem in ſpem venit, cum iam multum
 poſſent Athenienſes naualibus copiis,
 Naupactum ſe recepturos: ſtat enim Meſſe-
 nen reſtitutum iri ſomnia promittebant.
 Accidit enim non ita multo poſt, vt Lace-
 dæmonij ad Leuſtra debita iam pridem fa-
 to clade affligerentur: Quandoquidē Ari-
 ſtodem regi oraculum aliquando reddi-
 tum eſt, cuius hæc erat extrema clauſula.
Vtere ſorte tua, fatum hos nunc, nunc agit illos.
 Significabat ſcilicet ipſum, & Meſſenios
 male rem geſturos, ſui verò fatalis mali
 ipſam etiam Lacedæmonem neutiquam
 immunem fore, Victores igitur Thebani
 perculſi ad Leuſtra Lacedæmoniis, in Ita-
 liam, & Siciliã, ad Eueſperitas etiã vſque,
 & quocunque Meſſenij profugi veniſſent,

dimisere legatos, qui eos in Peloponnesum reuocarent. Dictu hercule mirum est, quàm raptim cum pristinae patriae desiderio, cum Spartanorū sempiterno odio incitati concurrerint vniuersi. Dubius erat animi Epaminundas ubi nam eos consistere iuberet, neque enim facile videbatur urbem condere, quæ satis foret contra Lacedæmoniorum opes munita, & simul nõ satis nouæ urbi idoneum in Messenico agro locum reperiebat. Ipsorum certè Messeniorum animus ab Andania, & Oechalia abhorrebat, quòd in utroq; loco iniquissima fuissent vti fortuna. Hæc capiendi consilij difficultas cum valde Epaminundam sollicitum haberet, astitisse in somnio dicitur vir iam grandis natu, cum insulis, & reliquo antistitis ornatu, hac eū appellans oratione: Tibi quidem quodcunque armis expetiueris decus portum dabo, noménque tuum, Thebane dux, cum hominum cætus reliqueris, immortalitati consecrabo: Tu modo Messenios in patriam ad suos penates reduc: Placata enim iam est quæ in illos fuit acerbissima Gemellorū ira. Hæc ille Epaminūdæ. Iam verò Epiteli, quem Argiui delegerant, qui & suis præesset copiis, & Messenem restitueret, nocturnum illud idem visum denunciavit, ut quo loco

in Ithome ederam ciliciam, & myrtum videret. humum inter eas stirpes mediam fodiens aëre clausam thalamo, iam grauitè affectam, & prope inter mortuam eximeret. Epitèles ubi primum illuxit, ad eum qui circumscriptus fuerat, locum veniens, æneam vrulam effossa terra offendit: Hanc ille ad Epaminundam detulit, cui cum somnij imaginem exposuisset, iussit ille amoto operculo, quid in ea reconditi esset, intueri. Ille sacris operatus, votisque ei deo nuncupatis, à quo somnium extitisset, vasculum aperuit: In eo volumè repertum ex albo plumbo in tenuissimas laminas sparso, libri forma: In eo perscripta erant Magnorum deorum initia: Hæc illa fuit hydria, quam eo loco defoderat Aristomenes. Illum verò, qui dormientibus Epiteli, & Epaminundæ per nocturnum visum obuersatus est, Cauconem fuisse aiunt, qui Andaniam olim Athenis profectus, ad Messenem Triopæ filiâ sacrarum arcana deportauit. Iræ quidem Castorum in Messenios antequam ad Stenyclerum pugnatum est, initium, ex huiusmodi (quantum ego coniectura consequi possum) extitit causa. Adolescentuli duo Panormus, & Gonippus Andanien ses, iam tum puberes ab ineunte ætate usu, & consuetudine

prope

prope domestica coniuncti, in Laconia fines populandi causa simul excurrere soliti fuerant. Forte Lacedæmonij per festos Castoris, & Pollucis dies, post solenne epulum in ipsis castris comotationibus se, ac lussibus oblectabant. Ibi Gonippus, & Panormus in albis tunicis, & purpureis laceris, equis pulcherrimis inuehentes, hastas manibus tenentes, de improuiso se Lacedæmoniis ostendere. Illi Castores esse rati, qui sacris interesse suis voluissent, adorabundi occurrerunt, eorum sibi numen precibus implorantes. At iuuenes ubi primum in medios recepti sunt, tumultum, & stragem, modo hos, modo illos hastis ferientes, ediderunt, atque inde, violatis per contemptum, & contumeliam sacris, Andaniam impune reuerterunt. Hinc orta, opinior, Castorum in Messenios ira. At posse iam illis ipsis dis approbantibus in patriam reduci, Epaminundæ nocturna illa imago persuaserat. In primis verò Bacidis eum carmina mouerunt. Huius Bacidis, quem nymphaŕū afflatu diuinasse tradunt, & aliis populis edita vaticinia celebratur, & hoc extat de Messeniorū reditu.

*Amittet florē imperij tunc Sparta nitentem,
Atque omni rursus Messene habitabitur auro.
Quin & Erę oppressionem, quo esset modo*
do.

do euentura, compertum habeo Bacin prædixisse, cuius prædictionis hic extat versus.

Quiq; à Messene sortus, atque canalibus icla.
 Repertam initiorum rationem, in cōmentarios retulerunt certi homines è sacrificiorum gente. Epaminondas ubi condendæ urbi, quam nunc Messenij tenent, iudicio suo locum idoneum cepit, Aruspices consuluit, nunquid esset ea regio dis cordi futura. Cum sacris inspectis renunciassent illi secunda exta, expediri ad urbis exædificationem omnia iussit. Materiam lapides, & cēmenta comportari. Adesse homines in metandis viis, & angipertis, profanis, ac sacris ædibus extruendis, murorum ambitu designando solertes. Posteaquā in promptu omnia fuere, cum hostias ad sacra faciendā exhibuissent Arcades, rem diuinā Epaminōdas, ac Thebani omnes Libero patri, & Apollini Ismenio, patrio ritu fecerunt. Argini Iunoni Argiæ, & Ioui Nemeo: Messenij Ioui Ithomata, Castori, & Pollaci: sacerdotes Messeniorum Magnas deas, & Cauconem coluerunt. Inuocati heroēs vniversi ad nouæ urbis auspiciā, nominationē Messenæ Triopæ filia ante omnes. Tum Eurytus, & Aphareus, eorūque filij, De Herculis verò liberis Cresphontes, & Acpytus. Præ cæteris consen

consentienti omnium voce celebratum est Aristomenis nomen, atque eum quidem sacrorum caeremoniis, & votorum nuncupationibus diem transigere. In sequentibus murorum ambitum excitarunt. Intra eum domos, & templa erexere. Atque hæc quidem fecere, cantibus aliis repudiariis ad Bæotia, & Argia tibia modos. Et tunc maximè in musicis certaminibus Sacada, & Pronomi cantiunculæ ceptæ sunt vsurpari. Viri ipsi Messene pristinum scilicet nomen inditum. Restituerunt & alia in eadem regione oppida. Naupliæses quidem Mothone non sunt eiectioni. Asinæis sua finium iura conservata. His gratiam habuere, quòd Lacedæmoniis auxilia non misissent. At illis quòd reditum suum in Peloponnesum gratulati essent, dona etiã venientibus pro copiis suis misissent, Dis pro reditu nuncupata vota solvissent. Accedebat verò quòd hi salutem etiam suam multis cum precibus Messeniis commendabant. Rediæ in Peloponnesum Messenij, resque suas postliminio recipere, ducentis ipsis, & octoginta septem annis post Eræ expugnationem, Discineto Atheniensium supremum magistratum gerente: Olympiadis centesimæ secundæ anno tertio, qua Damon Thurius victor iterum
renun

renúciatus est. Non breue omnino tempus Plataenses, etiam patria profugicare. Non breue Delij cum suis ab Atheniensibus eiekti sedibus Adramyttium Coloniam deduxere. Iam verò in Orchomenus Minyæ post Leuctricam pugnam à Thebanis Orchomeno expulsi, cum Plataënsibus à Philippo Amyntæ filio in Berothiam tandè reducti sunt. Thebanus ipsos, cum Thebas euertisset Alexander, non multis post annis Cassander Antipatri filius vrbe instaurata restituit. Ex iis, quos recensuimus, populis, & si Plataenses diutissimè omnium exularunt, duarum tamen ætatum spatium non excefferunt. At Messenij trecentos ferme annos extorres è Peloponneso errarunt. Quo temporis circulo, & patrios ritus constantissimè retinere, & Doricam linguam nihil prorsus immutarunt, quæ nostra etiamnum ætate ab iisdè, & prope solis Messeniis maximè integra, & planè vernacula conseruatur. Post reditum pacata aliquandiu à Lacedæmoniis fuere Messeniis omnia, quòd scilicet Thebanorum metu, & Messeniam restitutam, & Arcadas in vnam congregatos ciuitatem armis laceffere non sunt ausi. Postea verò quàm Phocensem bellum (quod Sacrum est appellatum) ab-

duxit

duxit extra Peloponnesum Thebanos, pristina confidentia subnisi, nihil amplius bellum in Messenios distulere. At hi Argiuorum, & Arcadum auxiliis freti facile restiterunt. Atheniensium opem cum implorassent, responderunt illi, non esse villo pacto se in Laconiae fines inuasuros: si priores arma intulissent in Messeniam Lacedaemonij, ad sua defendenda se sociis non defuturos polliciti sunt. Cum Philippo post haec Messenij Macedonum rege societatem iunxerunt, quae res effecit, ut pugnae ad Cheroneam, & si fuit illa Graecis omnibus communis, non interfuerint. Non tamen contra Graecos ut bellarent in animum sibi unquam induxerunt. Iam vita perfuncto Alexandro, cum iterum Graeci contra Macedonas arma cepissent, & ipsi sua in eo bello munia obiere, sicuti & ante, cum de Atheniensium rebus ageremus, exposuimus. Galli certe, recusante Cleonymo Lacedaemoniorum rege cum illis foedus inire, cum Graecis signa non contulere. Non multo post Elidem Messenij tum bellicis artibus, tum aperta vi occuparunt. Nam cum Elei iusti, moderatique imperij laude, iam tum ab initio semper ceteros Graecos anteissent. Postremo cum Philippus Amyntae filius iis, quas

ante enumeravimus, calamitatibus reliquam Græciam afflixisset: Elidis etiam primores pretio sollicitavit, hinc seditionibus primū inter se Elei laborare ceperunt. Armis deinde sumptis cum factio altera in Lacedæmoniorum officio esset, dum per mutua pergunt odia fortunas suas pessuadare, rem ad civilia bella deduxere. De Messeniorum statu certiores facti Lacedæmonij, auxilia statim mittenda partium suarum studiosis censuerunt. Ac dum illi quidem delectu habendo, & ordinibus describendis tempus terunt, interea è Messeniis lectissimi quique ad mille ferme homines raptim, clypeis Laconica insignia præferentes, Elidem veniunt. Eos intra mœnia Spartanorum factio, rati auxiliares suos adesse, receperunt. Oppido potiti Messenij, eos qui Lacedæmonijs studuerant, male mulctarunt, iis, qui suarum erant partium, urbem tradidere. Vsurparunt illi quidem opportunè commentum Homericum. Nam & ille in Iliade Patroclum memoravit arma Achillis indutum in hostium se actem intulisse. Cūque Troiani ad pugnam redisse Achillem putassent, conturbatis ordinibus omnes in fugam versos. Sunt & alia callide ab Homero excogitata militaria consi.

consilia. Vti cum duos pro vno speculatores narrat noctu ad Troianos venisse. Hominem præterea specie transfugam, re speculatore. Ilium missum ad exploranda hostium consilia. Ad hæc, dum militaris Troianorum ætas esset ad prælium exitura, ad urbis, vel iuniores vel iam natu grandiores, qui minus essent ad pugnam idonei, custodiam disponit. Idem verò in Gæcorum castris iubet eos, qui vulneribus acceptis è pugna excesserint, ne omnino nihil agant integros armare. Hæc ab Homero adiuuandos homines vniuersos edita sunt, rerum bene gerendarum exempla. Verum, vt ad Messenios redeam, non multis post captam Elidem annis, Demetrius Macedonum rex, Philippi filius, Demetrii maioris nepos, Messenem ditioni suæ subiecit. Multa nos quidem, quæ insolenter egit Perseus in Philippum, & Demetrium, commemorauimus, quæ in parte in Sicyoniorum rebus versata est historia. Quemadmodum verò Messene à Demetrio occupata fuerit nunc exponam. Laborabat Philippus pecuniæ egestate, qua carere nullo pacto poterat. Eam ob rem cum aliquot nauibus Demetrium in Peloponnesum mittit. Is in portum quendam appulit

Argiuorum finium non sanè celebrem. Inde verò raptim per occultos calles itinere maximè compendiariorum ad Messenem duxit. Et collocato quidem in agminis fronte, omni, quod tunc forte habuit, levis armaturæ genere, recta Ithomen viarum non ignarus contendit, & clam ante diluculum muros transcendit, qui medij inter arcem Ithomes, & urbem ipsam fuere. Orta iam luce, cum sensissent Messenij se oppressos, in tam graui periculo trepidantes, suspicari primum se Lacedæmoniorum fraude captos: quare veteri in Spartanos odio incitati, nihil vitæ parcentes, acriter pugnam capessiebant. Vbi verò ex ipsa armorum specie, & oris sono Macedonas, & Demetrium ipsum agnouerūt, ingenti sunt perculsi terrore. Cogitabant enim fore sibi iam negotium cum gente ad omnes belli artes paratissima: quæque aduersus quoduis hostium genus fortuna semper vta fuisset secundissima. Independentistamen mali magnitudo virtutem auxit, & simul ad bene sperandum animos illud crexit, quod ex tam longo temporis interuallo, non absque deorum consilio redire sibi in Peloponnesum licitum fuisse indicabant. In Macedonas itaq; tam ex urbe, quàm à dextra parte ex
arcis

arcis præsidio impetus factus. Et illi quidem initio cum virtute, tum rei militaris scientia hosti pares fuere. Postremo, ut qui ex itinere lesi erant, hinc viris urgentibus, illinc formidis tegulam, & lapides eiaculantibus, fugam effusissimam fecere. Multi è prærupta rupe (ea enim parte maximè confragosa est Ithome) præcipites corruere. Pauci abiectis armis incolumes euasere. In Achæorum concilium iccirco Messenij non iere, (uti mea fert opinio) quòd cum ultro misissent auxilia bellantibus cum Pyrrho Acacidæ filio Lacedæmonijs, eòq; beneficio iam prope inter ipsos pacata essent omnia, illud cauendum putabant, ne si in Achæorum, qui aperti erant Spartanorum hostes, concilium se conscribi postulassent, veteres inimicitias renouasse viderentur. Ac illud quidem Messenios, opinior, non fefellit, quod ipsi in mentem mihi venire potuerit, cogitasse eos etiam si cum Achæis non fecissent, per se tamen Achæos Lacedæmoniorum hostes fore. In Achaico enim concilio Argiui, & Arcades non parum habebant loci. Verum & ipsi se cum Achæis Messenij post longi temporis cunctatione coniunxere. Neque ita multo post Cleomenes Leonidæ filius, Cleonymi nepos, Megalopolin Ar-

cadix principem ciuitatem per speciem
 fœderis cepit. In ea qui deprehensi fuerunt
 omnes interempti. Qui verò cum Philo-
 pœmene Crangidis filio effugère, (quæ
 multitudo dux amplius ciuitatis eius pat-
 tes fuere) eos Messenij liberaliter accepe-
 re. Cum ob veterum erga se meritorum
 memoriam quibus iam tum Aristomenis
 temporibus fuerant ab Arcadibus promo-
 cati, tum verò vt gratiam patrem refer-
 rent, pro eo quod ab illis in Messene re-
 stituenda adiuri fuerant. Est ita compa-
 ratum natura, vt rerum humanarum vi-
 cissitudo hæc illuc omnia transferat. Nam
 & Arcadibus Messenij vicissim salutis au-
 thores fuere. Et Arcadas rursus Spartæ ca-
 piendæ Messeniis socios Fortuna esse vo-
 luit. Cum enim collatis signis cum Cleo-
 mene ad Sellasian dimicassent, mox Ara-
 tum Achæorum ducem securi Spartam ex-
 pugnauit. Vix dum erant Lacedæmo-
 nij Cleomenis dominatu liberati, cum Me-
 chanidas tyrannus exortus, quo sublato,
 Nabis dominationem inuasit. Is cum pro-
 fanas, & sacras ædes spoliasset, breui in-
 gentem coëgit pecuniam, & ex ea copias,
 quibus imperium tueretur, & augeret, sibi
 comparauit. Cum hic ipse Nabis Messe-
 nen noctu occupasset, Philopœmeno, &
 Megal

Megalopolitani præsto fuere, quorum interuentu cedere tyrannus coactus sub certis fœderis conditionibus. Achæi postea iniuria se prouocatos questi, omni ope sua bellum Messenijs intulere. Ac primum quidem agrum peruastrarunt, deinde sub ipsam messis tempus, collectis vndique copiis irrumpere in Messeniam conati sunt. At Dinocrates, qui summæ tunc reip. præerat, cuique populi suffragiis exercitus imperium decretum fuerat, occupatis angustiis, quâ aditus in messeniam patebat, Lycortæ Achæorum ducis inceptum effecit ut irritum esset. Cum Messenijs enim & finitimorum auxiliis occurrens hostem facile repulit. Quia & Philopœmenem, qui, quod de Lycortæ conatu certior factus non fuerat, serius cum paucis equitibus subsidio Achæorum venerat, reliquo hoste prospera pugna cæso, & fugato, viuere cepere. Quo autem modo captus fuerit Philopœmen, & quis eius vitæ finis, in eo, qui est de Arcadum rebus, libro, enarrauimus. Ille certe è Messenijs, quorum suasu est ille vir interfectus, meritas pœnas luere. Ac rursus Messenij Achæorum sunt partes secuti. Adhuc varia Messeniorum infortunia stylo sum persecutus, & quemadmodum eos fortuna sua

procul à Peloponneso in vltimas terras actos, mox in pristinas reduxerit sedes commemoravi. Hinc ad agri, vrbisque partes explicandas orationem conuertam. Aetate nostra in Messenia extat Abia oppidum ad mare, longe à saltu, qui Chærius dicitur, stadia haud amplius x x. Iren vocatam ferunt, & de septem illis vnam fuisse, quas Agamemnon apud Homerum se daturum Achilli pollicetur. Gleno autem, & Doriëo ab Achæis bello superatis, Abiam tradunt Hylli Herculis filij nutricem Iren commigrasse. Ibi domicilio suo constituto, Herculi templum dedicasse: Cresphontem postea cum grato, piôque animo memoriam feminae celebraret, & alios ei honores habuisse, & urbem, mutato nomine, Abiam appellari voluisse. Herculis quidem in ea vrbe, & Aesculapij templa valde illustria extant. Abia discedentibus absunt Pharæ stadia ferme l x x. In ipsa via salsa aqua est. Messenios, qui Phara tenent, Augustus Cæsar Laconico nomini adiunxit. Eius oppidi conditorem celebrant Pharin Mercurio, & Philodamea Danaï filia genitum. Pharin nullam virilem sobolem, filiam vnicam Telegonen reliquisse aiunt. Eius gentilitatis perpetuam seriem in Iliade percensuit Homerus.

rus Diocli geminos fuisse Crethonem, & Ortilochum: Dioclen ipsum Ortilochus Alpei filio ortum: De Telegone mentionem prorsus nullam fecit. Ea, si Messenios audiamus, Ortilochum Alpeo peperit. Audiui & illud cum Pharis essem, præter geminos, filiam Diocli fuisse Anticleam: Ex ea, & Machaone Aesculapij filio Nicomachum, & Gorgasum natos: Pharis eos permanfisse, & Diocle mortuo regnum adisse. Creduntur illi hac etiamnum ætate morbis laborantes, & aliqua captos corporis parte sanare. Eoque nomine in eorum sanum victimas sacrorum causa, & donaria mittunt. Habent & Fortunæ sanum Phareatæ, cum perueteri signo. Ac Fortunæ quidem, cui Tyches apud Græcos nomen, primus (quod sciam) mentionem fecit Homerus in hymno in Cererem, cum & alias Oceani filias, Tychen etiam ipsam, tanquam Oceani filiam, ludentes cum Proserpina fecisset, his versibus.

*Vna omnes vario per prata comantia flore,
Candida Lecippe, Phænoq; Electra, & Ianche,
Melobelosus Tyche, & Ocyrhoë præsignis ocellis.*

De ea nihil præterea. Neque illud omnino, quod vulgo creditur, Deam esse maximā, penes quā sint rerum humanarum momenta omnia, cū idem tamen poëta in

Iliade bellantibus Palladem, & Enyō præfecerit. Dianam sanctam feminis parturientibus & verendam esse dixerit. Veneri autem nuptiarum curam attribuerit. Verum de fortuna nihil ille plusquam ante dictum est memorizæ prodidit. Bupalus certe delubris ædificandis, & simulachris fingendis admodum solers, cum Smyrnæis Fortunæ signum omnium, quos ipsi ex antiquitatis monumentis cognouerimus, primus sinxisset, capiti polum imposuit, altera verò manu Amaltheæ, quod Græci appellant Cornu tenentem fecit. Ad hunc ille modum Fortunæ munera declaravit. Mandavit post hunc & alia de Fortuna versibus Pindarus & eam Pherepoli, quod est ac si dixeris Ciuitatum nutricem, cognomento appellauit. Non longe à Pharis locus est Apollinis Carnij nomine, & in eo pereennis aquæ fons. Absunt à mari Phare stadia ferme VI. Hinc ad eisdem messeniæ mediterranea contendentes stadia procul circiter LXXX. Thuriatarum vrbs excipit: Appellatam Homeri versibus Anthæan putant. Eam Spartano-ram ciuitati subiecit Augustus. Nam cum is cum Antonio ciuile bellum gereret, Antonij quidem sectam Messenij iccirco secuti sunt, quod Augusti partem inuerunt

Laced

Lacedæmonij. Quocirca victor Augustus è Messeniis qui contra in acie steterunt, lenius alios, alios grauius multauit. Thuriatæ ipsi ex oppido, quod iam tum ab initio in excelso fuit tumulo, in planitiem descendere. Non tamen superiorem urbem omnino deseruere: Nam & marorum adhuc reliquiæ cernuntur, & templum extat, quod deæ Syriæ dicitur.

Campestem urbem fluuius præterlabitur Aris nomine. In ora interiore Calamæ vicus, & Limnæ castellum est: In hoc Limnatidis Dianæ ædes, quo loco Spartæ regem Teleclum occisum fama prodidit, Quæ à Thuria Arcadiam fere versus iter est, fontes habet Pamisus amnis, quorum aquæ infantium morbis medentur. Iam vero ab his fontibus ad læuam digressis ad stadia plus minus L X. Messeniorum sub Ithome vrbs est, regionis caput: Ea non Ithome solum, sed quæ ad Pami-sum excurrit, monte Eua incingitur: Huic monti à Bacchantiam voce Euoë nomen inditum ferunt: Cum hoc primum in loco, & ipse Liber pater. & quæ eum sequebantur feminæ sic inclamasse credantur. Qui urbem ambiunt muri è lapide struati sunt: Ex iis turres, & pinnæ, quo opus est loco, eminent, Babylonis quidē muros,

aut

aut qui Memnonij dicuntur, Susis in Persi-
 de neque vidi, neq; cuiusmodi sint de quo-
 quam, qui ipse viderit, audiui. Quas verò
 vrbes muris munitissimas ipse viderim,
 Ambrosos est, Phocica, Byzantiâ, & Rhod-
 os: Ex tamen murorum munitionibus
 cum ipsa Messeniorum vrbe comparandæ
 non sunt. In foro Iouis est signum Serua-
 toris, & aquæ ductus, cui nomen Arsinoë, à
 Leucippi videlicet filia: Desuit in eum
 aqua de fonte, quem Clepsydram vocant.
 Delubra deorum duo. Neptuni & Vene-
 ris, &, quod memoria maximè dignum
 est, Deûm matris è Pario lapide signum,
 Damophonis opus, qui Olympium etiam
 Iouem solutis iam eboris compagibus ad-
 vnguem exactissimè coagmentauit: Qua-
 re sunt ei merito ab Eleis honores habiti.
 Fecit idem Damophon, quam Laphriam
 Messenij nuncupant: Cuius ob huiusmodi
 causam sancita est religio. Calydonij Dia-
 nam in primis colunt, cognomento La-
 priam: Eius cerimonias recepere Messenij
 cum Naupacto accepta ab Atheniensibus
 in Aetolia Calydoniis finitimi essent. Et
 tunc quidem Messenij, & ex Achæis Pa-
 trenses duntaxat Laphriæ nomen vsurpa-
 ruot. Ephesiâ quidem Dianam vrbes
 prope cunctæ eodem celebrant cognomi-
 ne.

ne. Et sanè deam priuatim viri omnes magnis prosequuntur honoribus. Hoc, opinor, cum Amazonum gloriæ tribuunt, à quibus fanum illud dedicatum fama vulgavit: tum operis prisce antiquitati. Tria præterea templi celebritatem augment: Magnitudo primum, qua cetera omnia hominum opera anteit: Ephesiorum deinde ciuitatis splendor: Et ipsa postremo deæ claritas. Habent Messenij Lucinæ etiam delubrum cum marmoreo signo. Proximum est Curetum ædes, in qua cuiusvis generis animalia immolant. Facto enim à bobus, & capris sacri initio ad aues descēdūt, quas in flammis porriciunt. Magna etiam cum religione Cereris ædes celebratur. In ea Gemellorum simulachra sunt, eo habitu, quo Leucippi filias rapuere. Est verò superius expositum controversiam esse Messenii cum Lacedæmoniis ab utris Castores oriundi sint: Eos utique sibi Messenij vindicant. Plurima verò, & quæ spectentur dignissima habet signa apud Messenios Aesculapij fanum. Seorsum enim Dei ipsius, & eius liberum simulachra, seorsum Musarum, Apollinis, & Herculis posita sunt. Suum inter cetera locum habent vrbs Thebana, Epaminondas Cleomidis filius, Fortuna, & Diana Lucifera.

Horum

Horū quæ marmorea sunt, fecit Damos-
phon, quem vnum è Messeniis artificē no-
uimus non indignū cuius mentio fiat. Epa-
minundæ effigies è ferro est, eam alius o-
mnino opifex fecit: Templum extat Mes-
senes Triopeæ filix, cuius ex auro & Pa-
rio marmore factum est signum. In posti-
ca templi eius parte picti sunt qui Messe-
ne regnarunt omnes, ante Dorienſium in
Peloponnesum aduentum. Aphareus vi-
delicet, & filij. Post Herculis verò filiorum
reditum Cresphontes vnus, & ipse de Do-
rienſium ducibus. De iis verò qui Pylum
tenuerunt, Nestor, & eius filij. Thrasyme-
des & Antilochus: His enim, quòd na-
tu maximi fuere, honos in primis est ha-
bitus, eoque maximè quòd bello Troia-
no interfuerunt. Pictus est etiam Leu-
cippus Apharei frater, & cum eo Ilaira, &
Phœbe: Arsinoë præterea, & ipse Arsinoë
natus, vti prædicant Messenij, Aescula-
pius, & Aesculapij filij Machaon, & Po-
dalirius: Nam & illorum clarum fuit Tro-
iano bello nomen. Has omnes imagines
pinxit Omphalion Nicix Nicomedis fi-
lij discipulus, quem seruisse Nicix, eique
in deliciis fuisse nonnulli tradiderunt.

Quæ verò ædes apud Messenios Hiero-
thyſion vocatur, quod est ac si dixeris Sa-
crof

erofanctum facrarium, habet deorum om-
nium figna, quorum in Græcia fancitæ
religiones funt, inter ea ænea eft Epami-
nundæ effigies. Dedicati etiam funt tri-
podes vetufti, quos *ἀπέρτες*, quafi dicas
Ignis eypertes appellat Homerus. Iam ve-
ro que in gymnafio figna funt, opera Ae-
gyptiorum artificum fuere: Mercurius,
Hercules, Thefeus. Hos enim cum Græ-
ci, tum Barbaræ nationes multæ exercita-
tionum præfides habent; eóſque in palæ-
ſtris præcipuè colunt. Aethidam in eo
ſignorū numero comperi hominem quàm
ego ſum natu maiorem: Huic Aethidæ
tanquam heroi ſtatnam poſitam, & hono-
res inſtitutos dicunt, quòd egregie pecu-
nioſus fuerit: Fuiſſe alij præclaram & lu-
culentam pecuniam Aethidæ non negant:
Pernegant vetò eum, cuius erecta fuerit
ſuper colomna ſtatua, diuitem illum Acti-
dem fuiſſe: ſed ei cognominem: quo duce
Meſſenij Demetrium Philippi filium,
cum noſtu ſubito impetu Meſſæoen op-
preſſiſſet, repulere. In eodem gymnafio
Ariſtomenis viſitur ſepulchrum, quòd ſa-
nè eſſe inane, atque honorarium duntaxat
negant. Et percurſanti quidem mihi quo
nam modo eius, qui Rhodi mortuus dica-
tur, oſſa in eo monimento condita credi
poſſit.

possit responsum est, Pythij Apollinis iussu in patriam reportata: Et insuper sacri, quod ad eum tumulum solenni ritu fiat, mihi cerimonias exposuerunt. Ex huiusmodi sunt. Aræ destinatum taurum ad pilam non procul à sepulchro adligant: Is cum ferox, & vinculorum sit insolens eua- dere conatur: Quòd si dum trepidat, & ex- lit, pila moveatur, secundum id est Messe- niis omen: Sin prorsus, immota ea pila ste- terit, calamitatem sibi aliquam portendi interpretantur. Interfuisse verò Aristome- nen Leuctricæ pugnæ, & auxilio Thebanis fuisse, & eius maximè opera magna cla- de afflictos Lacedæmonios prædicant. E- nim vero primos omnium Chaldaeos, & Indorum magnos memoriæ prodidisse novi esse hominum animos immortales. Assensu deinde sunt eis tum alij Græco- rum, tum Aristonis filius Plato: Id si com- muni hominum opinione comprobetur, facile & illud credi possit. Aristomenis in Lacedæmonios odium in omne posterum tempus perdurasse. Non alienum certe est à Messeniorum oratione, quæ aliquando de Thebanis audiui, & si non congruit o- mni ex parte utriusque gentis sermo. Aiunt itaque Thebani, cum prope esset ut cum hoste ad Leuctra congredierentur, missos

missos qui & alia oracula, & eum, qui in Lebadea colitur, deum consulerent: Et sanie ab Ismenio, Proo, Abis, Delphis missa responsa commemorantur. Quæ verò Senariis heroicis vaticinatus fuerit Trophonius, hæc sunt.

*Ne petite ante hostem sacrũ quàm cura trophæũ
Sit vobis posuisse: Hic scutum ornate quod acer
Fixit Aristomenes Messenius, ipse inimicas
Scutatorum acies, infestaq; tela refringam.*

Accepto oraculo impetrasse à Xenocrate precibus Epaminundam tradunt, vt Aristomenis clypeum sibi mitteret, illumque ad trophæi, quod erexerat eo loco vnde posset à Lacedæmoniis conspici, insignia addidisse. Norant Lacedæmonij fixum in Lebadea scutum Aristomenis: Nã & multi per ocium ad Trophonij profecti illud fuerant conspicati, & plane omnes ira esse audierant. Parta verò victoria suum Trophonio donum Thebani restituere. Est etiam in stadio posita ex ære Aristomeni statua. A theatro non procul Sarapidis, & Iûdis sanum est. Ascendentibus ad Ithomes iugum, vbi est Messeniorũ arx, fons, cui Clepsydra nomen, manat. Longum esset, & difficile, vt maximè propositum id quis haberet, populos enumerare, qui Iouem apud se natum, & educatum affir-

mant. Nam & Messenij Iouis incunabula sibi vindicant, eiúsque nutrices nominant Nedam, à qua fluvius, & Ithomen, à qua mons nomen acceperit: Has quidem nimphas surreptum à Curetibus Iovem ob Saturni metum, in hoc aiunt fonte lauisse, & ab eo furto aquæ nomen inditum. Inde ad sacra Ithomata Iouis per totos dies haustam aquam in templum deportant. Signum Iouis fecit Ageladas iis olim Messeniis, quæ Naupacti confederunt. Domisux illud servat sacerdos annuus. Agitant verò festos anniuersarios dies, Ithomæa nuncupant. Ludos etiam priscis temporibus rusticos institutos fuisse & aliunde, & ex Eumeli versibus licet conicere, quos in Delum prolusit.

*Gratâ, etenim semper tibi Iuppiter incola
Ithomes,*

Musa fuit, puro gaudet quæ libera cantu.

Quà ad Arcadiæ urbem Megalapolin egres-
sus parec, in ipsa porta Mercurij signum
est, Attici operis. Athenienses epim qua-
drangula figura hermas fecere, & eam ab
illis alij Græciæ populi acceptam formam
in Mercurij sigillis vsurparunt. Abest à
porta stadia ferme x i x. Balyra amnis: No-
miois eam putât fuisse causam, quod in eû
captus oculis Thamyris lyram abiece-
rit.

rit. Philammone, & Argiopa nympha genitum Thamyrin fama vulgavit: Argiopam Parnassi fuisse incolam: Eam, cum iam vterum ferret, in Odrysas migrasse, recusante puellæ nuptias Philammone: Eo evenit ut Odrysen, ac Thraca etiam Thamyrin vocent. In hunc fluvium alij duo influunt, Leucasia, & Amphitus. Trans eos amnes campi sunt qui Stenyclerici nominantur: Heroem aiunt fuisse Stenycle- rum. E campi eius regione vicus est, pri- sci Oechaliam, Carnasium saltum ætas nostra appellat: In eo densissima cupresso- rum sylva est. Signa deorum ibi posita Ap- pollinis Carnei, & Mercurius arietem por- tans. Iam verò quæ Casta puella dicitur, Ceres ea est: Prope illud simulachrū aqua è scatebris profluit: Quo verò Deas ma- gnas ritu colant: Nam in Carnasio quoq; sua illis celebrantur iocitia, facile in arca- nis esse patior. Hæc certe iocitia secundum Eleusinia præcipuam quandam mihi-san- ctimoniam habere videntur. In ea qui- dem ærea urnula, quæm dux Argiæ à se compertam protulit, Euryti Melanei filij ossa servari, nulla vel in vulgus prodere, somnij religione prohibeor. Labitur pro- pe Carnasium amnis Charadrus. Ad lævā ad stadia fermè octo progressis Andaniæ

sunt ruinæ. Ei sanè vrbi ab Andania puel-
la nomen impositum est omnium antiqui-
tatis interpretum cōsensu receptum: Qui-
bus verò sit orta parentibus, aut qui cum
nupta fuerit, non habeo dicere. Ab Andania, qui Cyparissias versus iter habent,
per oppidulum transeant, Electram, quod
eodem nomine amnis, & item Cœus præ-
terfluunt. Hæc certe nomina vel ad Ele-
ctram Atlantis, & Cœum Latonæ patrem
referri possint, vel forte sumpta fuere ab
indigenis heroibus Electra, & Cœo. Qui
ab Electra abierit, ad fontem, cui nomen
Achaia, rudera videat Dorij vrbis. In hac
vrbe Thamyridi oculorum calamitatem
contigisse versibus testatum suis Home-
rus reliquit, quòd scilicet Musas ipsas can-
tu se superaturum fuisset gloriatus. At
Phocaënsis Prodicus, huius modò si sunt
in Miniadē carmina, pœnas Thamiri suæ
in Musas petulantix apud inferos propo-
sitam scripsit. Ego verò ex morbo lumi-
nibus captum Thamyrio crediderim, cum
idem etiam Homero acciderit, qui tamen
infortunio non succubuit, neque iccirco
quæ instituerat non perfecit. At malo vi-
ctus Thamyris prorsus desit carmina face-
re. A Messene sub Pamisi ostium via ex-
currit ad stadia lxx. Præterfluit arx
Pami

Pamifus purus, ac placidus, & sursum versus à mari decem prope stadia nauium patiens: Quin & marini tam longe subeunt pisces, vere appetente, quod ipsum in Rhe-
no, & Mæandro euenit: Maximè verò in Acheloi flumen innatant, quà circa Echinas erumpit: Alia tamen longè forma sunt, quos Pamifus recipit, & omnino quales esse par est, quos puræ alunt aquæ, neque omnino lutulētæ, vti eorum amnium sunt, quos paulo ante nominauimus. Mugiles quidem, cum de genere sint in limo degentium, turbulentis amnibus gaudēt. maleficas certe bestias non alunt Græciæ flumina, sicuti Indus, Nilus Aegyptius, Rhenus, Ister, Euphrates, Phasis: Educunt enim hi perniciosas hominibus belluas, persimiles forma Hermi, & Mæandri siluris, nam viribus valentiores, & colore magis atro sunt. Indus, & Nilus Crocodilos habēt: Fluuiales etiam equos Nilus, haud minus illos quidem homini infensos quàm crocodili sint. At Græciæ flumina hæc bestiarum portenta non gignunt: nam qui in Acheloo, qui per Thesprotiden labitur, sunt canes, adueniēti mari influunt. Est ad Pamifi dexteram Corone vrbs, sub Temathia monte. In hac eadem via vicus, maritimus est, quem Inūs sacrum putant

Huc eöim è mari delatam Inö dicunt, cum Leucothea cœpta nominari, in Deorum iam fuisset numerum relata. Paulo hinc longius Bias amnis in mare exit, nomen ei impositum creditur à Biante Amythaonis filio. Iam stadia prope x x. procul à via abest Plataneti fons: Aqua è patula profuit platano. Est ea platanus in spelunca modum, cavernosa, parva quidem latitudine. Descendit ea aqua potu suavis ad Coronem vsque: vrbs prisco nomine Aepa vocabatur: postea verò quàm Thebanorù ductu restituti sunt Messenij, Epimelidem trahunt deducendæ Colonix præfectum, Coronem appellasse, quòd ipse ex Coronea Exotix vrbe venisset: sed ab initio Messenios non recte eam nominasse, & eam nomis deprauationem ipso tempore inualuisse. Est & illud fama vulgatum: Cum sulcus muris designandis imprimeretur, æream cornicem repertam. Delubra illic extant Dianæ nutricis, cognomento Pædotrophon ipsi dicunt: Liberi patris, & Aesculapij, & horum quidem signa è marmore. Iouis in foro Seruatoris ex ære simulachrum est. Aencum est & Mineræ in arce sub diuo cornicem manu tenens. Vidi etiam Epimelidæ sepulchrum. Qua verò de causa portum Achæorum

rum appellent, compertum non habeo. A Corone stadia prope octoginta progressis, Apollinis templum in ora maritima est magna religione percelebre. Nam, & omnium esse antiquissimum autumant Messenij, & deus ipse (quem Corinthum Apollinem nominant) certam laborantibus morborum opem impertit. Signa duo videntur, è ligno vnum, quod Argeus fecit, ex ære alterum, quod ab Argonautis dedicatum credunt: Coronæorum urbì finitimæ sunt Colontides: Negant verò qui illic habitant se Messenios esse, sed ex Attica terra huc dicunt, colænum galeritam ex oraculo secutum in ea loca venisse: Procedente deinde tempore linguam, & mores Dorienfium accepisset: Sitæ sunt Colonides eminenti loco, modico spacio procul à mari. At Afsinæ Lycoritis finitimi, Parnassi olim accolæ fuerunt: Nomen illis tunc fuit Dryopes, quod postea in Peloponnesum reuersi aliquandiu retinuerunt, sumptum scilicet à Colonix duce. Tribus verò post ætatibus cum Phylante regnum obtinente, prælio ab Hercule victi, Apollini Delphico deuoti fuisset, ex eiusdem dei responso in Peloponnesum ab Hercule deducti, Afsinen primum prope Hermionem tenuerunt.

510 PAVSAN. MESSEN. SI VE
runt: Inde ab Argiuis eiekti, Messeniæ par
tem à Lacedæmonijs acceptam, habita
runt. Ac Messenij quidem in Peloponne
sum postliminio reuersi, facile eorum ciui
tatem incolumem esse passi sunt. De re
bus verò suis ita commemorant Asinæi, ut
ab Hercule se fuisse prælio superatos fa
teantur, & urbem suam in Parnasso ca
ptam: captiuos verò se ad Apollinis per
tractos negant. Muris enim expugnatis
ab Hercule, deserto oppido se diffugisse
narrant ad Parnassi iugam: ac mox cum in
Peloponesum nauibus transmississent, Eu
rysthei opem supplicum in morem orna
tos implorasse, & ab illo quidem cum in
Hercule implacabili odio laboraret in
Argolica terra Asinen sibi traditam. Soli
verò è Dryopibus Asinæi nostra etiam
num ætate se nominis claritate efferunt:
Multo certe secus quàm in Eubœa Sty
renses. Nam cum & ipsi ab eo Dryopum
numero oriundi sint, qui, cum extra urbis
mœnia domos haberent, pugnae non in
terfuerunt, Dryopum tamen nomen asper
nati sunt, sicuti & Delphi Phocenses no
minari se, æntiquam sibi laudi duxerunt:
contra Asinæi ea maximè appellatione læ
tantur, religiosissima quæque apud ipsos
templa id maximè declarant, eadem for
ma

ma exædificata, qua illa olim fuerant in Parnasso dedicata. Duo verò in primis, Apollinis vnum, Dryopis alterum cum peruetere simulachro. Initia quidem quotannis Dryopi peragunt, eoque Apollinis filium fuisse dicunt. Sita & hæc vrbs ad mare est, vti olim fuit Argolica illa vetustior Asine: Ad eam à Colonidis quadraginta stadiūm via est. Tantundem ab Asine abest regio, cui Acritæ nomen. Excurrit in mare Acritas, & ante ipsum deserta est insula Theganusa. Secundum Acritan portus est Phœnicus, & ipsi proxima insula Oenuse. Mothone antequam Græcorum delectus haberetur, Iliaci etiam belli temporibus Pedasos dicta est. Mutato deinde nomine, ipsi tradunt Mothonei ab Oenci filia nuncupatam: Oeneo etenim Porthaonis filio cum post excisum Ilium, cum Diomede in Peloponnesum secessisset, è Palaca Mothonen filiam genitam: mea verò fert opinio, à scopulo, qui Mothon dicitur, loco nomen datum: Is enim portum efficit, dum & angustiores nautibus ipse è mari prominens appulsum relinquit, & simul ab imo fluctibus obstitens maris impetum, & æstus cōcitatiores frangit. Expositum est in superiore historię parte, Lacedæmonios Naupliensibus in

invidiam apud alios Græciæ populos vocatis, & eo nomine suis è sedibus eiectis, quòd partis Lacorum essent, Damocratida Argis regnante Mothonen tradidisse: Ac omnino nulla propter Messeniorum reditum nova calamitate affectos. Fuere autem (sicuti ego existimo) Nauplienses ex ea Aegyptiorum classe, quæ cum Danao ad Argolicam terram appulit: Aetatibus verò tribus post à Nauplio Amymones filio in Coloniam deducti sunt, & à cōditore est ea Colonia Nauplia nuncupata. At Mothonzis Traianus Cæsar concessit, ut cum liberis populis censerentur & suis legibus vterentur: Sed ante ea tempora, solis ex omnibus Messeniis, qui ad mare sunt, huiusmodi ascidit infortunium. Res Thesprotidis per inter regna prope everse fuerant. Deidamia enim Pyrrhi filia orba liberis diem obiit suum: Regnum illa quidem moriens populo commendavit: Pater ei Pyrrhus fuerat Ptolemæi filius, Alexandri nepos, maioris Pyrrhi pronepos. De Pyrrho quidem Aeacidæ filio ante egimus, cum in Atticæ terræ descriptione versaremur: Hunc Procles Carthaginiensis fortuna, & rerum gestarum splendore Alexandro Philippi filio inferiorem fuisse testatur: In dispo-

neo

nendis verò in acie peditum, equitumque copiis, & item capiendi consilij quo hostis caperetur arte, illo multo meliorem: Accepta libertate populus, & aliis in rebus indies erat insolentior, & omnino se nihil magistratibus audientem præbebat: Quare subito impetu ab Illyriis Ionij maris incolis oppressi sunt. Neque verò ullam novimus popularē temp. magnos habuisse progressus, Atheniensibus exceptis, qui & præcipua quadam prudētia cæteris Grecis præstiterunt, & suas religiosissimè omnium leges observarunt. At Illyrij, gustata semel dominandi dulcedine cum augēdi imperij cupiditate flagrarent, ædificatis navib^{us}, & alios aggressi populos excursionibus infestos reddidere, vti quisque maxime fuit iniuriæ expositus, & amicitie specie ad Mothonæorum portum appulerūt: Atque inde in urbem misere qui vinum ad naues ut deportaretur rogarent: Cūque ab oppidanis non sanè multis vinum comportatum esset, emerūt quanti esset à Mothonæis æstimatum Illyrij, & vicissim de mercibus suis aliquid illis vendiderunt: Postero die cum ad portum multo plures descendissent, & illis lucri faciendi copia facta est: Postremo cum etiam fœminæ, & viri magna utique manus ad naues venissent

sent vinum ut venderent, & de hospitum
 rebus mercarentur, ibi Illyrij viros mul-
 tos, fœminas plures vi correptas in naui
 imposuerunt, & prope ad solitudinem Mo-
 thonæ oppido redacto per Ionium
 mare intra suos se fines recepere. Est Mo-
 thonæ Mineræ Anemotidis cognomen-
 to delubrum: A Diomede dicatum aiunt,
 & deæ nomen impositum. Nam cū intem-
 pestivis tota regio ventis graviter labora-
 ret, votis à Diomede Mineræ nuncupa-
 tis, quasi omnis illa ventorum sæuitia in
 posterum etiam omne tempus cōquieuit.
 Extât etiam Dianæ ædes, ubi aquæ puteus
 pice permixtæ, quæ cum odoris suavitæ-
 tum colore persimilis est Cyziceno vngue-
 to. Omnium quidē, quas aspexerim, aqua-
 rum, maximè cœrulea est in Thermopy-
 lis, neque tamen tota, sed ea præcipuè quæ
 in natationem influit, quas incolæ mulie-
 bres vocant, olas, Rutila verò prope ad san-
 guinis colorem aqua per Hebræorum ter-
 ram non longe à mari, agro Ioppe urbi fi-
 nitimo, labens visitur. Perseum interem-
 pto monstro cui Cephæi filia fuerat exposi-
 ta, in eo flumine cruorem abluisse, indige-
 narum sermo vulgavit. Vidi etiā ad Asty-
 ra nigram aquam: Sunt Astyra calida-
 rum aquarum balneæ contra Lesbum in
 eo

eo vico, qui Atarnus appellatur: Eam Lesbij mercedem à Persarum rege accepere, cum illi Pactyam hominem Lydum, qui supplex ad ipsos confugerat, dedidissent. Ostendunt etiam Romani non longe ab urbe trans annem Anienem albã aquam. In eam qui descenderint initio tam frigidam sentiunt, vt exhorrescant: at si paululum fuerint immorati, nihil minus incallescunt, quàm si vehementer calidam medicamentum ebibissent. Atque has ego quidem aquas, ingenio fontium plane admirabili, ipse sum conspicatus. Nam vulgata prætereo aquarum miracula: Neque enim aut salsam, aut acerbam aquã è fontibus manare magni miraculi loco ducendum. Non omittam duos diversa admodum natura, & loco fontes. Fluit per campos, qui Albi dicuntur, non longe à Cardia, prope pagum, qui Dascyli dicitur aqua calida, lacte haustu suavior. Iam verò ab Herodoto literis prodictum memini, amaræ aquæ riuum in Hypanum annem influere. Quod certe non video cur à veritate abhorrire putemus, cum ætate nostra ad Puteolos, quod est Thirrhæni maris accolarum oppidũ, aqua exiterit tam acuto calore efferuescens, vt intra paucos annos plumbeos, per quos fluit tubulos resolverit.

herit. A Mothone ad Coryphasium promontorium, via interest haud minus stadia centum. In ipso promontorio est Pylus, quam Clefoni filius Pylus condidit, deductis in eam à Megaride Lelegibus: Sed ei patum diuturnum illud fuit imperium: A Neleo siquidē, & Pelasgis ab Iolco veniētibus pulsus est. Quare inde abiēs in proximos fines, Pylon in Elea tenuit. Eo verò dignitatis Pylō perduxit Neleus, ut ab eo rege Neleiam urbē versibus Homerus appellavit suis. Est Pyli Mineræ templum, cognomento Coryphasæ, & domus, quæ Nestoris dicitur: In ea Nestor ipse pictus cernitur, & intra oppidum, eiusdem est sepulchrum. Nam quod extra est, id Thrasy medis fuisse ferunt. Ostenditur in ipsa urbe spelunca, in qua Nestoris. & ante eum Nelei boum fuisse stabulum dicunt: Boves eas Thessalicas fuisse genere de grege Iphicli, Protefilai patris. Eas Neleum à filix prociis sponsalitium munus depoposcisse: Melampodem itaque Biantis fratris adductum gratia in Thessaliam venisse, & à pastoribus quidem Iphicli in vincula primum coniectum, deinde verò pro responsis, quæ roganti Iphiclo dedit, vates cum esset, mercedem boves cepisse. Fuit hoc præcipuum illis temporibus pecuniæ

cuniarum studiū, luculenta habere equorum,
& bouum pecuaria. Nā prater quā quod
Iphicli boues Neleus expetiuit: Herculi
etiam imperauit Eurystheus, vt ex Hispania
boues, quas eximia ibi specie esse com-
pererat, ad se abigeret. Sed eiusdem peco-
ris mira fuisse incensum cupiditate Ery-
cen in Sicilia, ex eo constat, quod cum in
luctu certamen cum Hercule descendisset,
hinc Herculis boues, illhinc Erycis regnū
præmia victori proposita fuerūt. Testatum
etiam in Iliade reliquit Homerus Iphida-
mantem Antenoris filium boues centum
sponsalitiū munus socero suo dedisse.
Quæ omnia satis perspicuo argumento
sunt, bobus in primis præcos illos homi-
nes delectatos. Pascebant verò. vt mea fert
opinio. Nestoris armēta extra fines: Nam
cum totus fermē Pyliorum ager arenosus
sit, alendo certe pecori minimē herbosus
est. Hoc idem testatur Homerus de Nesto-
re loquens, cum eum fore vbiq̃ue arenosæ
Pyli regem appellet. Ante portum Spacte-
ria insula prominet, haud aliter quā an-
te Deliorum naualem stationem, Rhenea.
Est verò ira plerūq̃ue comparatum, vt quæ
ante loca obscura fuerunt & ignota, ex ali-
quo hominum casu, & Fortunæ momēto,
fama celebrētur: Nam & Caphareum Eu-
boæ

528 PAVSAN. MESSEN. SIVE
 bææ promontorii Græcorum ab Illo cum
 Agamemnone redeuntium Naufragium
 nobilitavit, Ac Psytalia quidem pusilla
 ante Salaminem insula non aliunde nota
 est, quàm quòd in eo loco Persæ prope de-
 leti sunt. Pari itaque ratione Lacedæmo-
 niorum ad Sphafteriam clades celebre ad
 posteros loco nomen dedit, Porro Athe-
 nienſes æneum in arce Victoriæ ſignum
 ad illuſtrandam rei ad Spacteriã geſtæ me-
 moriam dedicarunt. Quà à Pylo Cypariſ-
 ſias iter, in ſuburbanis. non procul à mari
 ſons eſt, quem percuffa Thyrfò à Libero
 patre, terra extitiſſe ferunt, eâ què de cauſa
 Dionyſiada fontem ipſum nominant. Ex-
 tat ad Cypariſſias Apollinis templum, &
 Mineræ cognomento Cypariſſia. Ad Au-
 lonem delubrum eſt cum ſigno Aſcu-
 lapij Aulonij. Illinc proximè
 Meſſeniorũ, & Eleorum
 fines Neda amnis
 interfluēs di-
 rimit.

*

PAVSANIAE
ELIACORVM PRIOR,
SIVE LIBER
QVINTVS.

RAECORVM quicūque Peloponnesum in quinque duntaxat partes diuidunt, ij fateantur necesse est, in ea parte quæ est Arcadū, Eleas, & Arcadas ipsos habirare, secundam verò Achæorum, treis deinde reliquas Doriensium esse. Nationes autem, quæ Peloponnesum tenent, indigenæ Arcades, & Achæi sunt. Quorum Achæi à Doriensibus patria pulsi, non tamen extra Peloponnesum abiere, sed Ionibus eiectis, eam partem, quæ Aegialus veteri nomine dicebatur, nunc ab ipsis Achæis denominata est, colunt. Arcades verò primæ originis terram in hoc usque tempus perpetuò incoluerunt: At reliqua ab inquilinis habitantur: Siquidem huius ætatis Corinthij omnium maximè noui in Peloponneso sunt. Abhinc enim annos fermè ducentos decem, & septem, Colonia hæc ab imperatore Romano deducta est. Dryopes quo-

§30 PAYSAN. ELI. PRI. SIVE
que, & Dorienses, ex Parnasso illi, hi ex
Peloponnesi parte aduenerunt. Eleos etiam
scimus ex Calydone, cæteraque Aetolia
huc traiecisse, de quorum antiquitate quæ
comperimus, hæc propemodum sunt. Re-
gnauit in hac terra primum (vt ferunt) Ae-
thlius Iouis, & Protogenix filius, qui En-
dymionem genuit: Huic à Luna adama-
tum, & ex ea filias quinquaginta suscepisse
fabulantur. Qui verò magis veritati
consentanea loquuntur, ipsum Endymio-
nem aiunt tres tantum genuisse filios, Pro-
nem scilicet, Epenum, & Aetolum, filiã-
que vnã Eurydiceu, & hos ex Asterodia
uxore, siue ex Chromia Itoni filia, Amphi-
ctyonis nepte, seu ex Hyperippe Arcadis
filia: Variæ enim sunt de eius uxoribus seu
tentix. Proposuit autem in Olympiæ cur-
sus certamen de imperio filius Endymion.
Ex eo victor discessit Epeus, regnoque po-
ritus est. Ac Epei primum, qui sub ditione
eius tacebant, appellati. Fratrum verò
alterum quidem in patria cum fratre re-
gnante permansisse ferunt: Pronem se su-
peratum ægrie ferentem, longe à domo per-
egre profectum, super Axio flumine regio-
nem vbi constiterat de suo nomine Pro-
niam appellasse. De Endymionis autem
more non conuenit inter Heracleothas,
qui

qui Mileſiis finitimi ſunt, & Eleos. Elei
 enim Endymionis monumentū oſcendūt:
 Heracleotæ illum dicūt in Latmum mon-
 tem ſeceſſiſſe, & eſt quidem in eo monte
 Endymionis adytum. Epeus ex Anaxiroē
 Coroni filia, quam vxorem duxerat, filiam
 ſuſcepit Hyrminen, marē omnino habuit
 nullum. Accidit eo regnāte, vt Oenomaus
 Alxionis, vel vt poētæ volūt, Martis filius,
 qui Piſæis tunc imperitabat, regno expel-
 leretur à Pelope Lydo, qui ex Aſia illuc
 tranſmiſerat. Occiſo Oenomaο, Pelops &
 Piſæam obtinuit, & Olympiam huic ſenti-
 timam, quæ ſub Epei ditione erat, impe-
 rio ſuo adiecit. Hunc Pelopē dicunt Elei
 primum in Peloponneſo ſanum Mercurio
 exædificaiſſe, & ſacra feciſſe, quo deum ſibi
 ex Myrtili cæde inſenſum placaret. Acto-
 lum qui Epeo in regnum ſucceſſit, ex Pe-
 loponneſo fugere oportuit, quod cum, ob
 admiſſam imprudenter cædem Apidis fi-
 lij ad pœnam vocabant. Nam cum Apia
 laſonis filium à Pallanteo Arcadiæ oppi-
 do originem ducentem, funebribus ludis,
 qui Azani fiebant, incitatis quadrigis ob-
 uium euerſiſſet Aetolus, ab Aetolo Endy-
 mionis filio Acheloi accolæ, quod in eam
 continentis terræ partem fugerant Aeto-
 lus, appellati ſunt. Epeorum imperium

suscepit Eleus ex Euryclyda, Endymionis
 filius, vel (si cui id credibilius videatur, Ne-
 ptuno genitus. Ab hoc Eleo qui prius no-
 minabantur Epei nomen acceperunt. Ex
 eo Augeas nascitur. At enim qui Eleorum
 res maximè extollunt Augeam non Elei,
 sed Helij, hoc est Solis filium fuisse dicunt.
 Et huic quidem Augeæ adeo magna armè-
 ta, gregesque fuisse dicuntur, ut fimo obdu-
 cta agri pars maxima, ociosa, & inculta ia-
 ceret. Hercules vel agri parte, vel alia qua-
 cunque mercede ut eius stabulum purga-
 ret, adductus est. Quod ille immisso in
 campos Minyeio flumine perfecit. Sed Au-
 geas Herculi mercedem abnegavit, quod
 eum videret arte potius, quàm vlllo labore
 opus perfecisse. Huius filius natus maior,
 cui Phyleo nomen, est à patre abdicatus,
 quòd eius in bene de se meritum virum
 iniuriam reprehendere solitus esset. Au-
 geas ipse additus omnes munivit, qui
 Herculem, si in Elidem cum exercitu ve-
 nisset, irrupturum suspicari poterat. Filios
 etiam Actoris, & Amarinceum sibi in bel-
 li gerendi societatem adsciuit. Erat sanè
 Amarynceus rerum bellicarum usu ma-
 ximè solers. Patre hic ortus fuerat Pyttio
 homine ex Thessalia oriundo: Et ex Thes-
 salia sanè primus in Eleam venerat: Acce-
 ptus

ptus verò est ab Augea in partem imperij. Actor quoque, & eius filij, qui indignerant, regni fuere confortes. Siquidem Actor Phorbante Lapithæ filio, & Hyrmina Epei filia genitus fuerat, deque suæ matris nomine urbem in Elea Hyrminem condiderat. Hercules suscepto aduersus Augeam bello nihil memoratu dignum in ea expeditione gerere potuit. Eius enim auxilia ab Actoris filiis audacia, & ætate vigentibus facile reiciebantur. Sed enim cum ludos Isthmicos indixissent Corinthij, venissentque Actoris filij spectandi causa, eos Hercules ex insidiis ad Cleonas occidit. Cum autem à quo cædes facta esset ignoraretur, Molione Actoris vxor, à quonam filij fuissent interfecti magna cura inuestigauit: Re cognita Elei, ab Argiuis, quòd tunc forte Tyrynthe Hercules domicilium habebat, authorem facinoris ad pœnam depoposcerunt: Id cum illi recusassent à Corinthiis rursus contenderunt, vt quicquid Argolici nominis esset pro violato fœdere Isthmicorum ludorum celebritate interdicerent. Quod ipsum cum frustra petissent, Molione ciues suos diris dicitur defixisse, quotcunque in posterum Isthmicis ludis non abstinuissent. Illud Moliones edictum

tam religiose Elei observarunt, ut hoc etiam tempore, quicumque ex Eleis ad certaminum palmas corpora exercuerunt eius devotionis metu, Isthmicum nequam conventum celebrent. De hac ipsa re duplex est fama: Ab aliis enim Cypselum proditum est Corinthiorum tyrannum aureum Iovi in Olympiâ signam dedicasse: Eo mortuo priusquam eius nomine donum inscriberetur: ab Eleis Corinthios contendisse, ut civitatis suæ nomen inscribi paterentur, quod cum non impetrassent, ita incensos, Eleos Isthmiorum aditu prohibuisse. Sed haud satis consentaneum videri potest Corinthiis Olympicorum conventu non interdictum, si priores ipsi Eleis ne Isthmicis interesset edixissent. Illud item de eadem re hominum sermo vulgavit. Pro-lao viro inter Eleos nobili, ex Lysippe & xore Philanthum, & Lampum genitos: Hos, cum ad Isthmia (ut qui Pancratia-stæ inter adolescentulos erant) venissent priusquam in certamen descenderent ab adversariis strangulatos, vel alio mortis genere confectos: Lysippes imprecationes in causa fuisse, Elei ut Isthmiis ultro abstinerent. Facile verò eo argumento hoc ipsam refellitur, quod Timoni Eleo-

qui

qui de cæteris Græciæ certaminibus quinquercij palmas tulit, in Olympia statua posita est, cum elegis, omnes eius viri victorias testantibus. Eadem quoque inscriptio, quare Isthmicę non fuerit compos coronz, his versibus indicat.

Sisyphius iuvenem vetuit, succedere terris

Dira Jctolionidum pœna secuta necero.

At enim satis iam hac de re dictum fuerit. Post hæc Hercules collecto ab Argivis, Thebanis, & Arcadibus exercitu, Elidem captam deripuit: Quo tempore Eleis & Pyli qui in Elea terra sunt, & Pisxi auxilia tulerunt: Et alteros quidem ultus est Hercules. Pisxis verò quo minus bellum inferret huiusmodi oraculum prohibuit.

Pisa patri cura, mihi celsa cacumina Tythus.

Fuit hæc vox Pisxis salutis. Phyleo autem Eleam Hercules verecundia potius, quàm bene merendi studio adductus tradidit. Eidem captivos, & Augeæ pœnam condonavit. Eo tempore Eleorum femine orbatam virili robore patriam miseratæ Palladi vota nuncuparunt, si gravidæ ad primos virorum congressus fierent. Eius voti damnatæ Mineræ matri templum dicarunt. Et locus quidem, quo primus ille congressus matrum, & feminarum factus, Bady nomen est. Flumen etiam

536 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
ipsum, quod agrum præterfluit, Badi pa-
tria voce appellant. Phileus ordinatis E-
lidis rebus, cum Dulichium migrasset, &
Augeas iam senio confectus diem suum
obiisset, exin Eleorum regnum Agasthe-
nes alter Augæ filius, cum Amphimacho
& Thalpio suscepit. Nam cum Actoris
filij geminas Dexameni Oleni regis fi-
lias uxores duxissent, alteri quidem eo-
rum ex Thoronice Amphimachus, Eury-
to verò ex Theraphone Thalpius nascitur.
Non tamen interea aut Amarynceus, aut
Amaryncei filius Diores priuatam vitam
egerunt. Quod & Homerus Eleos re-
censens facile ostendit: Omnem enim eo-
rum classem quadraginta navium fuisse
dicit: Quarum dimidiæ parti Amphima-
chus, & Thalpius imperarent: E reliquo
numero decem Amaryncei filius Diores
totidem Agasthenis Polyxenus duceret.
Polyxeno autem à Troia reduci filius na-
tus est Amphimachus: Hoc nomen, opinor,
indidit Polyxenus ob amicitiam, quæ ei
cum Amphimacho Creati filio, qui ad Iliū
ceciderat, intercesserat. Amphimacho E-
leus oritur. Hoc Elidis regnum tenente,
Dorienses cum Aristomachi filiis compa-
rata classe moliti sunt reditum in Pelo-
ponnesum. Classis imperatoribus oraculo
denunt

denuntiaturum est, remigrationis ducem trioculum ut facerent. Quare addubitantibus, quid nam sibi responsum illud vellet, vir forte qui malum altero captum oculo agebat, occurrit. Tum nimirum acute coniecit Cresphontes oraculi vocem ad hunc hominem pertinere. Eum itaque sibi Dorienſes ducem aſciuerunt. Is in Peloponneſum nauibus transmittendum, non peſſeri exercitu per Iſthmum irruptionem tentandam cenſuit. Neque tantum id fieri oportere monuit, ſed ipſe nauigationis à Naupacto ad Molucruſ dux fuit. Quamobrem illi Dores ultro Eleum agrum deſponderunt. Fuit hic quidem vir Oxylus Aemone Thoantis filio genitus. Thoas vero ipſe Atrei filiorum ad Priami regnum euertendum ſocius: A quo ad Aetolum Endymionis filium ætates retro ſex numerantur. Erant autem Heraclidæ, & alio, Aetolię regibus ſanguine iuncti, & eo maxime nomine, quòd Thoantem Androemon, & Hyllum Hercules è germanis ſororibus genuerant. In exilium ex Aetolia abierat Oxylus, quòd diſco ludens imprudenter hominem occiderat. Fratrem eum, qui ceciderit Oxylus, Thermium tradidere, Alcidocum alij Scopi filium. Proditum etiam memo eſt aliud huiusmodi de Oxy-

538 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
lo, veritum illum esse, ne Aristomachi libe-
ri, cum quàm esset fertilis, & bene cultus
omni ex parte ager Eleus cognouissent,
eum sibi tradere recusarent. Eiusque rei
causa per Arcadum fines, nō per Eleorum
agrum Dorientes deduxisse. Et Eleorum
quidem imperium sibi vindicanti, sine ar-
mīs Oxylo non cēssit Dius. Cēssit ille
non esse vniverſo agminē decernendum,
verum singulos ex vtroque exercitu deli-
gendos, qui singulari certamine de rerum
summa dimicarent. Cuius cum pars vtraq;
sententiam comprobasset, obtigit hoc cer-
tamen Degmeno Eleo sagittario, ex Ae-
tholis verò Pyræchmæ fuoditori. Su-
perior discessit Pyræchmes. Quare po-
titus regno est Oxylus: Eris quidem pri-
scos Epeos facile pristinas sedes obtine-
re passus est: cum illis Aetolos coniunxit,
agro æquabiliter assignato. Ioui præter-
ea sacra fecit, & sancitos veteri religione
honores cum cæteris heroibus, habuit at-
que Augex eo, qui ætate nostra obser-
uatur, more, vt parentaretur instituit:
Eundem aiunt è proximis vicis, inquilinis
intra urbem euocatis, Elim cum mœni-
bus ampliorem, tum multitudine fre-
quentiorem, ac simul opibus auctiorem
reddidisse. Huic cum delphici Apolli-
nis

nis voce præceptum esset, ut de Pelopis genere vnum sibi imperij socium ascisceret, magno vndique studio conquistum, Agoriam tandem Damosij filium, Penthili nepotem, Orestis pronepotē inuenit: Quem ab Helice Achaix urbe, cum non magna utique Achæorum manu in regni partem recepit. Oxyli uxorem Pieriam fuisse tradunt, de qua nihil aliud quidquam memorant. Filios aiunt Oxylo genitos Aetolum, & Laian: Et Aetolum quidem immatura morte ereptum, condiderunt parentes extructo monumento in ipsa porta, qua in Olympiam ad Iouis templum iter est. Hoc ei monumentum ex oraculo posuere, quo iussi sunt neque intra neque extra urbem illum sepelire. Parectat Aetolo hæc ipsa ætate quotannis Pato die gymnasij præfectus. Successit Laias in regnum patri. Non tamen vsquam reperi eius posteros regno potitos: Quare eos consulto prætereo. Nec; enim in præsens ad priuatos homines mea descendit oratio. Secundum hæc Iphitus ab Oxylo quidem oriūds, æqualis verò Lveurgi. à quo scriptæ Lacedæmoniis leges, ludos in Olympia ordinauit, nundinas indixit. & ludorū causa inducias instituit, cū hæc cuncta intermissa fuissent aliquādiu: eius quidem
in erin

intermissionis causam tunc exponam, cū
ad ea quæ in Olympia sunt, accessero. Hic
ipse Iphitus iam prope deleta Græcia sedi-
tionibus, & pestilentia, consulendum de
remedio eorum calamitatum Delphicum
Apollinem cœsuit. Respondit deus expe-
dire ab Iphito, & Eleis Olympicos ludos
iastaurari: Suasit præterea Eleis Iphitus vt
Herculi immolarent, cum illum ante ho-
stem iudicassent. Inscriptio quæ in Olym-
pia est, Iphitum testatur Hæmonis filium
fuisse, Græcorum multi non Hæmonis
eum, sed Praxonidæ filium dixere. Prisca
Eleorum monumenta eius patrem eodem
appellant nomine. Elei cum belli Troia-
ni, tum verò suscepti contra Persas in
Græciam inuadentes belli participes fue-
re. Ac, vt missum faciani, quoties (dum
Olympicos ludos iastaurant) cum Pisæis,
& Arcadibus dimicant, inuiti quidem
cum Lacedæmoniis in Atheniensium fi-
nes irruerunt: Neque multo post ascitis
in societatem Atheniensibus, & Argiuis
contra Lacedæmonios steterunt. Agide ve-
rò cum exercitu intra fines per Xenij
proditionem ingressus, ad Olympiam ma-
gno prælio hostes vicere, & in fugam ver-
sos extra fani septa eiecere: Interiecto
dein tempore arma posuere iis condi-
tionib

tionibus, de quibus ante scripsi dum Lacedæmoniorum res commemorarem. Iam verò Philippo Amyntæ filio Græciæ imperium occupante, Elei quidem ipsi intestinis discordiis iam pene afflicti se cum Macedonibus coniunxerunt: Non tamen ut ad Chæroneam cum Græcis acie confingerent adduci potuerunt. Philippum tantum Lacedæmonios adorientem prisco in eam ciuitatem odio suo indulgentes iuuerunt. Iidem mortuo Alexandro cum Antipatro bellum gessere. In sequenti postea tempore Aristotimus Damaleti filius, Erymonis nepos, Eleorum tyrannide missis ab Antigono Demetrii, filio, Macedoniæ rege auxiliis, potitus est.

Hunc Aristotimum, sextum iam mensem dominantem, Chilon, Hellanicus, Lampis, & Cylon de improviso adorti eiciunt. Quin & eundem cum ad Iouis Sæuatoris aram supplex se recepisset sua manu Cylonis, quem ante nominauimus occidit. Hæ fuerunt bellicæ Eleorum res gestæ, quas modica in præsentia oratione perstrinximus: Inter Elei agri miracula byssus est. Hic enim tantum, nec alibi vsquam in tota Græcia nascitur: Tenuitate quidem nihil est inferior ei, quàm fert Hebræorum terra, minus utique flaua.

flava. Admirationi iure fuerit illud etiam, quod cum in flaitimis locis equæ ex Afinis pariant, id intra ipsos Eleæ terræ fines nunquam vſa euenit. Cuius rei cauſam execrationem quandam perhibent. Ex Eleo agro vicus ad mare eſt, cui Samicon nomen. Supra hunc ad dexteram regio, quæ Triphyllia dicitur. In ea vrbs Lepreos: Lepreatæ nunc ipſi inter Arcadas cenſentur, cum liquido conſtet antiquitus Eleis paruiſſe. Nam quotcumque ex ea ciuitate in Olympicis vicerunt, Eleôs præco è Lepreo renunciavit, & Ariſtophanes verſibus teſtatus eſt. Lepreon Eleorum oppidum eſſe. Lepreon à Samico, reſiſto ad leuam Anigro amne via vna ducit, eodem altera ex Olympia, tertia ex Elide. Earum quæ longiſſima, vnius diei eſt. Inditum nomen tradunt à Lepreo conditore Pyrgei filio, quem cum Hercule in edacitatis certamen deſcendiſſe aiunt. Vbi cum vterque eodem tempore bouem epulaturus occidiſſet, ac plane ſe nihilo ad edendum Lepreus Hercule imparationem oſtendiſſet, eo proceſſit certandi cupidus, vt eum ad ſingularis etiam certaminis dimicationem auſus fuerit prouocare: Interfectum quidem ab Hercule in ea pugna in Phygaleſium finibus ſepul-

tum

tum fuisse tradidere: Cum tamen non habeant Phygaleſes ipſi quo loco Leprei monumentum fuiſſe indicent. Audiui verò qui ad Lepream Pyrgei filiam oppidi origines referrent. Sunt qui primos vrbiſ inquiliſ lepream paſſos dicant, atque ex eo morbo vrbem nomen accepiffe. Narrant Lepreatam fuiſſe in vrbe Leucæi Iouis ædem, Lycurgi alij filij ſepulchrum: Hercum etiam aliorum & in primis Caucontis. Huius monumenti inſigne fuiſſe virum lyram tenentem: Sed ætate hac neque monumentum vllum exat paulo inſigius, neque cuiusquam Dei ædes, vna excepta Cæceris, & ipſa è crudo latere extincta, in qua ne ſignum quidem vllum eſt. Non Procul ab vrbe fons eſt Arene Nomen ab Aphareï vxore impoſitum ferunt. Reuerſis ad Samicum, recta per vicum eum contendentibus, Anigrus fluius in mare exit, & exeuntem quidem sæpe violentiores ventorum flatus repellunt: congeſta enim ad oſtium fluminis arena, aquam quomius profluat, coarctet: quo fit vt cum exterius mare, interius amnis ipſe limum diluerit non ſine periculo iumenta, multo etiam minus expediti homines in alueſ fluminis ſe poſſint demittere. Deſcendit flumẽ à Lapitbo
Arcad

Arcadiæ monte, ac statim grauitèr olentem aquam emittit, quæ priusquam flumen aliud, Acidantem nomine, accipiat, manifestum est ne pisces quidem in ea alit. Quin & quos ipse Acidas influens importat, esculentos esse negant, cum tamen antequam in Anigrum ipsum innatent, ad cibum expetantur. Fuisse verò Acidanti nomen vetus Iardano, vnde ipse conicerem non habui, sed auditum ab Ephesio homine refero. Tetrum verò illum aquarum odorem è terra, vnde effluit, existere crediderim, quemadmodum & in iis quæ supra Ioniam sunt ex eadem causa, aquæ tam mali sunt odoris, vt halitu ipso nonnullæ hominem perimant. E Græcis, verò, Chironem alij, Polenorem centaurum alij, ab Hercule sagitta percussam aiunt, cum vulneratus fugeret, huius fluminis aqua vulnus abluisset: Inde hydræ veneno infectum flumen fœdum odorem contraxisse. Sunt qui in id causam referunt, quòd infantiæ morbo liberatis Præti filiabus, Melampus Amythaonis filius piacula in hunc amnem abiecerit. In Samico non longè à flumine antrum est. Anigrum nympharum incolæ appellant. Huc qui vitiatæ aliquo vitiliginis genere cute intrauit, ubi primum nymphis rite imploratis, nuncupatisq;

parisque votis, deinde amne nando trans-
misso, laborantes corporis partes defri-
cuerit, fœditatem eam oris in aquis relin-
quere creditur, atque inde nitidus ac tēr-
sus discedere. Anigro transmissio rectà in
Olympiam contendentibus modico in-
teruallo ad viæ dexteram in eminentiore
campi parte vicus, & Samnia oppidum su-
pra ipsum Samicum. Et Samicum quidem
Polysperconti traditum est aduersus Ar-
cadas propugnaculum fuisse. Arenes verò
vestigia neque Messeniorum, neque Eleo-
rum quisquam quo loco essent, visus est
mihi cōpertum habere. In diuersas enim
sententias, qui id conlicere conati fuerint,
distrahuntur. Veri mihi simillima iij dice-
re videtur, qui priscis heroicis etiam tem-
poribus, Samicum ipsam appellatam Are-
nem existimant. Nituntur verò Homeri
qui in Iliade sunt versuum testimonio.

*Proximus Arene Minyæius in mare currens,
Est amnis.*

Quæ se ostendunt ruinae proximè Anigrū
sunt. Atque vt an Samicus appellata fue-
rit Arene controuersum est, sic fuisse Mi-
nyæium apud veteres, qui nunc Anigrus
est mutato nomine fatentur Arcades om-
nes. Nedæ quidē maritimam partem sub
Heraclidarū reditum in Peloponnesum,

§46. PAVSA. ELIA. PRIOR, SIVE
terminū fuisse inter Messenios & Eleos,
facile deprehendi potest. Iam secundum
Anigrum, qui longius processerit per cam-
pos maiore ex parte arenā coopertos, in
quibus sunt agrestes pinus ad lauvam Scil-
luntis rudera videat. Fuit enim vna de Tri-
phylia urbibus Scilus. Ac belli quidem
eius tempore quod inter Pisæos, & Eleos
gestū est, Pisæos Scilluntij secuti cum Eleis
propalam inimicitias exercuere: Qua de
causa postea ab Eleis deleti sunt. Sed ere-
ptam Eleis Scilluntem, Lacedæmonij Xeno-
phonti Grylli filio tunc Athenis exu-
lanti donarunt. Exagitatus verò est Xeno-
phon à suis ciuibus, quòd Cyro, qui fuit
Athenienū populo inimicissimus, contra
Persarum regem, quo maximè beneuolo
utebantur, stipendia fecisset. Cum enim
Sardis Cyrus esset, Lylandrum Aristocra-
tis filium ad comparandam contra Athe-
nienses classem pecunia inuerat. Hæc ita-
que Xenophonti exilij causa fuit. Consti-
tuto autem ad Scilluntem domicilio, agri
partem Ephesiae Dianæ, & fanum dedica-
uit. Abundat Scillūs omnibus ferarum ge-
neribus ad venationem, apris in primis, &
ceruis. Agrum præterlabitur Scilluntium
Selenus amnis. Ex Eleis autem ij, quibus
curæ est antiquitatis memoriam conserva-
re,

re. receptam à suis Scilluntem memorant. Et Xenophontem, quòd illam à Lacedæmoniiis accepisset, maiestatis in Olympico conuentu postulatum, causam dixisse: eundemque ab Eleis absolutum, Scillunte impnèdomicilium habuisse. Et sanè non longe à Dianio monumentum monstratur cum statua è Pételico marmore, quam Xenophontis esse accolæ dicunt. In via quæ Olympiam ducit cis Alpheum, Scillunte venienti. celsa crepidine præruptus mons occurrit. Tipceum illum appellant. Hinc de saxo fœminas delicere Eleorum lex iubet, quæ ad Olympicos ludos penetrasse deprehensæ fuerint, vel quæ omnino Alpheum transmiserint, quibus est eis ioterdictum diebus: Non tamen deprehensam esse vllam perhibent præter vnã Callipateram, quam alij Pherenicem nominant. Hæc viro mortuo cum virili ornamtu exercitationum se magistrum simulant. Pisidorum filium in certamen deduxit. tamque eo vincet te, sepimentum id, quo magistros seclusos habent, transluit veste posita: Forminam tamen agnitam omni crimine liberarunt, datum hoc ex iudicium æquitate patris, fratrum, & filij gloriæ, qui omnes ex Olympicis ludis victores abierant. Ex eo lege sacritum,

548 PAVSA. ELIA. PRIOR, SIVE
vt nudati adessent ad ludicrum ipsi etiam
magistri. Qui iam in Olympiam perue-
nerint, Alpheum amnem videant, vberri-
ma & suauissima fluentem aqua: In quem
cum nobiles alij omnes influunt, tum in
primis qui per Megalopolim labitur He-
lisson nomine. Brentheates etiã ex agro
Megalopolitano: At prope Gortynam,
vbi Aesculapij fasum præterfluit Gorty-
nius. Ex Melænenſibus inter Megalopo-
litanos, & Heræitidis terrę fines, Phagus.
E Clitoriorum agro Ladon: Ex Eryman-
tho monti cognomen. fluuius. Atque hi
quidem ex Arcadia omnes in Alpheum de-
scendunt. Iam Cladeus ab Eleis veniens ei
dē se permiscet: Neq; tamē Alpei ipsius
in Eleo agro, sed in Arcadia fontes sunt,
de quo vulgata est fabula, virum illū fuiſ-
se venatorem, Arethufam amasse, & ipsam
venandi studiosam, quæ cum illius nuptias
recusasset, in insulam, cui Ortygiæ nomeq;
fuit, prope Syracusas dicitur trāsmississe,
atque ibi in fontem conuersam: Ipsi etiam
Alphæo accidisse, vt præ amore in amnem
mutaretur: Quæ omnia fabulose dicta fa-
cilē videri possunt. Meantem verò sub-
ter mare amnem fonti apud Siracusas im-
misceri, quid causæ sit, quare non cre-
dam, non planē video, cum Delphici Apol-
linii.

linis voce rei fidem factam meminero. Is enim Archiam Corinthium ad Syracusas Coloniam deducendam proficisci iubens, huiusmodi usus est versibus.

*Trinacriam supra medio iacet insula ponto
Ortygiam dixeret, ubi cana fluentia refundit
Alpheus pulchra sese immiscens Arethusa.*

Atque ex eo quidem, quod in Arethusam fontem illabitur Alpheus, fabulæ de Alphei amore locum datum crediderim. Et sanè Græcorum quotcūque, vel Aegyptiorum qui in Aethiopiam supra Syenem, vel ad Meroën profecti sunt, Nilum narrant paludem quandam ingressum, atque inde tanquam è continenti terra elapsum per Aethiopiam inferiorem in Aegyptum decurrere, ac postea in mare, quod ad Pharū est, erumpere. In Hebræorū finibus amnē ipse vidi Iordanē, qui stagnū, Tyberiadem nuncupatū subit: Ac deinde in alterū stagnum, cui Mare mortuū nomē est, ingressus, in ea ipsa palude cōsumptus evanescit. Hoc ipsum mare, quod Mortuū dicitur, diuersa admodum à cæteris aquis natura est. In eo enim viuientia etiam si nihil se moueant, supernatant: Inanima verò omnia in ima descēdūt: Eo fit vt orba sit piscibus palus: E manifesto enim periculo se pisces ad aquas recipiunt naturæ suæ congrua-

tes, Alpheo persimilis amnis est in Ionia, cuius cum in Mycale monte fontes sint, quod in medio maris est præterlapsus, emergit rursus in Branchidis prope portum, cui Panormo nomen. Atque hæc quidem adhuc modum se habent. De Olympicorum verò ludorum origine, inter Eleos qui maximè priscarum rerum memoriam consecretantur, hæc commemorant, Saturnum primum omnium cæli regnum obtinuisse. Ei in Olympia homines eos, quod Aureum genus nuncupatum est, templum dedicasse: Post hæc recens natum Iovem, Rheam matrem Dastylis Idæis, qui Curetes alio nomine appellati sunt, commendasse: Venisse illos postea ab Ida Cretæ monte in Elidem. Fratres hos fuisse, quorum etiam nomina produunt: Herculem, Præoneum, Epimedeon, Iasium, & Idam. Herculem, ut qui natu maximus erat cursus certamen fratribus per ludum proposuisse, victorémque oleastri corona donasse. Magnam verò illos oleastri copiam habuisse: Siquidem sua etiam cubilia eius arboris viridi fronde substernebant: Stirpem quidem eam fuisse ex Hyperboreis ab Hercule primum deportatam. Esse Hyperboreos ipsos gentem supra Aquilones

primus

primus certe versibus mandavit Olen Ly-
cæus in hymno, quem in Achæiam fecit:
Venisse Delum ex Hyperboreis Achæiam.
Post Olenen canticum Melanopus Cu-
mæus in Opia, & Ecargen decantavit, &
illas testatus est in Achaiam, & Delum ab
Hyperboreis venisse. Nam Aristæus
Proconesiæ mentionem duntaxat Hyper-
boreorum fecit, cum plura tamen de illis
cognoscere potuerit ab Essedonibus, ad
quos se aliquandò profectum carminibus
prodidit. Author igitur ludorum Her-
cules Idæus celebratur, à quo sunt Olym-
pia appellati, & ob eam rem quinquen-
nales esse placuit, quòd fratres quinque
numero fuere. Sunt qui Iouem cum Sa-
turno de imperio hoc ipso in loco collu-
statum dicunt. Alij de belatis Titanibus
ab eodem ludos institutos, quibus & alij
vicisse narrantur, & Apollo Mercurium
cui suæ secum certantem præuertisse, pugil-
latu Martem superasse: Cuius rei causa
traditum, ut Pyrhioi tibiarum modi sa-
lientibus quinquertionibus præcineren-
tur, quòd sacrum id carmen Apollini esset,
& ipse primus Olympicas tulisset pal-
mas. Quinquaginta verò annis post
Deucalionis diluuium Clymenum aiunt
Cardis filium ab Idæo Hercule oriri.

552 PAVSAN. ELIA. PRI. SIVE
dum, è Creta venientes ludos in Olympia
fecisse, & cum aliis Curetibus, tum verò
Herculi proano suo aram dedicasse, &
ipsum Herculem cognomento Adiuto-
rem appellasse. Clymenum hunc En-
dymion Aëthlij filius regno expulit, ac
suis deinde filiis in Olympia cursus cer-
tamen de regno proposuit. Verum æta-
te vna Pelops Endymione natu minor,
omnium qui ante se fuissent maximè me-
morabiles Olympio Ioni ludos fecit, Pe-
lopi verò filiis ex Elide eiectis, & per to-
tam Peloponnesum dissipatis, Amythaon
Crèthei filius, Endymionis patruelis (fui-
ssenim Aëthlium quoque Aeoli, cui Ioni
cognomen, filium dicunt) Olympia in-
stauravit. Post hos, eosdem ludos nova-
runt Pelops, & Pelias communi consilio,
Augeas præterea, & Hercules Amphitryo-
nis filius Elide capta: Coronam is quidem
Iolaos primum detulit, cui equas ab Her-
cule mutuas in cursu cæteros anteierat.
Et sanè antiquitus traditum fuit alienas
equas ad certamen mutuari: Siquidem
Homerus in funebribus Patrocli ludis
Menelaum facit Agamemnonis Oetha-
vsum, altera verò sua ipsius. Herculis
certe auriga fuit Iolaus, atque hic quidem
curru, Iasius verò Arcas, desultorio equo
vicit.

vicit. Ex Tyndarei filiis cursu alij, Pollux cæstibus. Ipsum etiam Herculem fama vulgatum est de lucta, & pancratio coronatum. Post Oxylum: nam & hic ludos fecit, Olympia intermissa sunt vsque ad Iphitum. Illa verò, instaurante Iphito, prorsus iam veterum ludorum obsoleuerat memoria. Quare singulos, ut in eorum forte memoriam redissent, ad eos quos ante celebrassent addebant. Id ex eo maximè perspicuum est, quòd quantum continuatas Olympiades hominum memoria consequi potest, cursus primum certamen, in quo vincit Eleus Corœbus, relatum est. Neque tamen vlla Corœbi in Olympia statua extat: Permanet eius sepulchrum in Eleorum finibus. Olympiade verò quartadecima additus est duplicati stadij cursus, è quo, accepta ex oleastro corona, victor discessit Hypenus Pifæus, Acanthus ea quæ cōsecuta est Olympiade. At decima octaua, quæ iam exoleuerant certamina quinquertij, & luctæ, restituta sunt: Quinquertij Lampidi, luctæ præmium Eurybato utriusque Lacedæmonio obtigit. Tertia dehinc & vicesima Olympiade, cæstum ludicrum reuocatum, victor exiit Onomastus Smyrnæus, cum iam tum ad Ionum concilium

Smyrna accessisset. Quinta supra vicesima integra ætate equorum cursus introductus, curru vicit Thebanus Pagondas. Octava secundum hanc Olympiade qui toto corpore certaret (Pancratiastem vocant) & desultorius equus in curriculum rediere. Anteuertit omnes Creusidæ equa Craannonia. Euertit in Pancratio aduersarios Lygdamis Syracusanus: Huius Syracusis prope Latomias monimētum extat. Nunquid is corporis magnitudine par fuerit Herculi Thebano, compertum omnino nō habeo: A Syracusanis certe ipsis ita traditum est. Puerorum verò certamina nullo veteris memoriæ exemplo, arbitratus instituerunt Elei. Ac primum quidem de cursu, & lucta, septima & tricesima Olympiade, pueris proposita præmia. Luctæ Hiposthenes Lacedæmonius, cursus palmam accepit Eleus Polynices: At prima, & quadragesima Olympiade pueros incæstum pugna commiserunt. Competitores superauit Sybaritanus Philetas: Iam verò grauioris armaturę peditum cursus in stadium cum plausu receptus est, quæta & sexagesima Olympiade: Idonea visæ et ad res bellicas exercitatio. Qui cum scutis decurrerunt, eos primus vicit Demaratus Heræensis. Biliugorum in-

tegra ætate equorum (Synoridem vocant) quasi Bigas dixeris, cursus in curriculum receptus, Olympiade tertia & nonagesima, vicit Euagoras Eleus. Vndecentesima verò Olympiade iunctis ad currum pullis certatum est: Coronam cepit Sybariades Lacedæmonius. Receptæ deinde pullorum bigæ, & pullus item desultorius: Bigarum palmam Belistiche femina è maritima Macedoniæ ora, desultorij Lycius Tlepolemus abstulit. Hic tricesima prima supra centesimam Olympiade, illa ante hac tertia. Posthæc Olympiade centesima & quadragesima quinq̃ta, puerile institutum p̃neratium, in quo vicit Phœdimus Acolenſis ex vrbe Troade: Id ipsum tamen ludicrum ab Eleis repudiatum est, quòd eadem referri non placuit. Nam & puerorum videm quinquertium trigesima octaua Olympiade vsurpatum, de quo palmam Eutelidas Lacedæmonius tulerat: Ita reiectum est, vt postero deia tempore nullos admiserint pueros quinquertiones. Cùmque in curriculum recepissent Olympiade septuagesima rhedam: carpentum verò, ea, quæ consecuta est quarta & octogesima: vtrunque vehiculum in posterum omne tempus exclusum est. Et primo quidem rhedæ certami

356 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
tamine Thersius Theſſalus,carpentì Patæ-
cus Achæus ex vrbe Dyme victor exitit.
Ad carpentum iungebantur equæ doſſua-
riæ,è quibus in extremo curriculo deſiliē-
tes ſeſſores prehendiſ manu frænìs ad me-
tam curſitabant, qui mos ætate mea ſerua-
tur ab iis, qui Anabatæ, appellantur. Inter
rhedarum, & carpentorum aurigas tan-
tum intereſt, quòd hiſ alia ſunt inſignia,
& maſculos equos agitant. Rhedam tra-
hebant muli iugales bini, inuento neque
priſco, neque eleganti: & alioqui antiqui-
tus inter portenta Eleiſ muli fuerunt, at-
que adeo vt animal id intra ſineſ ali reli-
gio eſſet. Ludorum ætate mea hic prope
modum ordo eſt: Maſtatiſ deo victimiſ,
quinquerti j primũ & curſus, deinde equo-
rum certamina committuntur: Atque ita
eſt ſeptima, & ſeptuageſima Olympiade
inſtitutum. Nam ante eadem die, & equi,
& homineſ inducebantur. Pancratiſtæ
tunc ſub noctem prodibãt, neque enim ſa-
tiſ maturè poterant accerſiri, cũ dieſ equi-
riiſ, & quinquertio conſumeretur. De Pan-
cratiſtiſ illa Olympiade palmam tulit A-
thenienſiſ Calliaſ. Sed in poſterum cau-
rum eſt, ne aut quinquertium, aut equiria
Pancratio impedimento eſſent. In ludo-
rum præſectiſ à maiorum more ætatiſ no-
ſtræ

ſæpe institutum variauit. Iphitus enim ſolus à ſe editis ludis præfuit. Idémque ab omnibus Oxylæ poſteris eſt obſeruatum. Quinquageſima Olympiade Duumviris ex ipſa Eleorũ ciuitate ſorte ductis Olympiorum cura mandata eſt : Arque ille quidem binorum designatorum numerus ad multos poſt annos ſeruatus eſt. Quota poſt & viceſima Olympiade iudices novem (Hellanodicas vocabant) creati. Eorum tres de quorũ curſu, totidem de quinquertio, de cæteris reliqui certaminibus cognoſcebant. Secunda deinceps Olympiade designator decimus additus. At certe ſupra centeſimam in tribus duodecim Elei deſcripti ſunt. Ac deinde tribus ſingulum ſuum dedere ludorum cognitorem. Afflicti poſt hæc Arcadum bello, & agri parte multari, curiis omnibus amiſſis, quæ ſinibus iis continebantur, qui in hoſtium deditiõnem venerant, in tribus oſto contracti ſunt, quarta & centeſima Olympiade. Eo factum, vt Hellanodicæ totidem legerentur. Oſtaua poſtremo quæ ſupra centeſimam fuit, priſtinus eſt Aedilium decem numerus uſurpatus: Idémque ad noſtram ætatem permanſit. Multa ſanè habet Græcia, quæ vel ſpectentur vel audiantur cum admiratione. Sed omnium acuratiſſimè è;

558 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
 fimè, diuinitus religione imbutis animis
 Eleuthinia initia, & Olympici ludi celebrā-
 tur. Iouis lucum mutato nomine Altin an-
 tiquitus vocitant. Et sanè Pindarus qui in
 iis versibus, quos in quendam fecit Olym-
 piorum victorem, Altin appellauit. Tem-
 plum, & signum Ioui de manubris Elei di-
 carunt, Pisæi, aliisque finitimis populis,
 qui cū illis defecerāt, bello superatis, ac Pi-
 sa ipsa direpta. Simulachrū à Phidia factū
 inscriptio ad Iouis pedes posita testatur:
 Phidias Charmidæ filius Atheniensis me
 fecit. Templi ipsius Dorica exædificatio
 est. Ambitus exterior dispositas in orbem
 columnas ostendat. Parietes è vernaculo
 lapide structi sunt. Surgit in altitudinem
 ab ima arca ad aquilas, quæ tecti fastigium
 sustineat pedes octo, & sexaginta: Patet in
 latitudinem nonagintaquinque. Excurrit
 longitudo ad ducentefimū ac trigesimum.
 Architectis operi præfuit Libon homo in-
 digena. Tectum est non costili imbrice,
 sed cæso ad regulæ formam è lapidicinis
 Pentelicis marmore. Inuentum hoc Byzæ
 Naxio tribuunt, cuius statuas Naxi esse di-
 cunt cum hac inscriptione.

*Naxi hæc Latæda fecit solertia Byzæ,
 Cui primum lecta est tegula de lapide.*

Viguisse Byzem huac illis tēporibus pro-
 ditum

ditum est, quibus in Lydia Alyattes Astyagis Cyazarę filius regnavit in Medis. Eminent in extremis tecti finibus inaurati lebetes. In medio fastigij apice inaurata item Victoria. Infra Victorię signum fixus est aureus Clypeus, in quo Medusa Gorgon cęlata est. Clypei inscriptio & qui dedicarint, & qua de causa, declarat his versibus.

*Ex auro phialem capta posuere Tanagra
Invenit hac bello quod Lacedæmonios,
Cecropide Argiviq; duces, & Ionica proles
Victores partis de spolijs decimant.*

Huius ego pugnę mentionem feci in historia de rebus Atticis Atheniensium persequens monumenta. In exteriori templi parte ad Goronam, quę supra columnas ædem incingit, clypei affixi sunt inaurati viginti & unus à Romano exercitu, imperatore Mummio dedicati, confecto Achæico bello, & pulsus extra suos fines Corinthiis, qui Dorici nominis fuere. Sub ipsis templi lacunaribus in antica parte signa sunt, apparatus currulis certaminis inter Pelopem, & Oenomaum testantia. Signo Iovis medius imminet lacunaris vertex, ad eius dexterā galea armatus Oenomaus positus est. Assistit ei vxor Sterope, vna de Atlantis filiarum numero. Sedet ante cur-
rum

560 PAVS. ELIA. PRIOR. SIVE
rum & equos Myrtilus Oenomai auriga.
Ipsi quidem equi quatuor sunt. Myrtilo
proximi viri duo, quibus non sunt adscri-
pta nomina, sed & illis videri potest ab
Oenomao demandata equorū curatio. In
extremo lacunari Cladei amnis effigies
cernitur. Huic Elei secundū Alpheum præ-
cipuos habent honores. Ad Iouis læuam
expressi sunt Pelops, & Hippodamia Pelo-
pis auriga, equi, ac viri duo, & ipsi Pelopis
equifones. Hic se laquear in angustum fa-
stigium contrahit: Ea in parte Alpei fi-
gnum est. Hominem eū, quo auriga usus
est Pelops, Troëzenij Sphærum nomine
prodidere. Interpretes Olympicarū rerum
Cillam appellatum aiebat: Habet lacuna-
ris antica pars, Præonij prolem è Menda ci-
uitate Thraciæ. Postica Alcamenem ætate
sua signorum opificio vno tantum infio-
rem. In ipsa testudine Lapithæ cū centau-
ris in Pirithoi nuptiis pugnant. In media
lacunaris parte est Pirithous. Prope Eury-
tion Pirithoi sponsam rapiens contra pu-
gnante Cæneo. Altera ex parte Theseus
bipenni centauros obtruncans. E centau-
ris verò virginem alius pubescētem, alius
puerum rapit. Fecit hæc, opinor Alcame-
nes, quod ex Homeri versibus didicerat
Iouis Pirithoum filiū fuisse. Ac Theseum
sciebat.

sciebat generis ordine quartum esse à Pe-
lope. In eodem templo nonnulla ex Her-
culis ærumnis elaboratæ sunt. Supra fores
enim Erymantij apri venatio est, & quæ
de Thrace Diomede tradita sunt. Ad hæc
Herculis eiusdem in Erythean insulam
contra Gerionem expeditio. Idem etiam
Hercules Atlantis onus vicaria opera subi-
urus cernitur. Præterea & Eleorum agrû,
fimo amoto de Augeæ stabulo, purgat. At
supra postici fores Amazoni Balteum eri-
pit. Iam verò quæ de ceruo, & Gnosio tau-
ro commemorantur: Quæ item de hydra
Lernæa, deque Strymphaliis volucribus, &
Nemeo leone, ibidem expressa sunt. Iam
per æneas fores ingressis, est ad dexteram
ante columnam Iphitus ab vxore Ecechi-
ria coronam accipiens: Nomina elegi indi-
cant. Erectæ sunt in templi parte interio-
re columnæ, quæ sublimes à terra susti-
nent porticus, per quas ad Iouis signum
aditus patet. Attollit & inde se cochlea,
per quam ad templi culmen scanditur. Se-
det in solio deus ex auro, & ebore factus.
Corona capiti imposita est, ad oleaginoæ
frondis imaginem. Dexterâ Victoriâ, &
ipsam ex ebore, & auro præfert, cum tæ-
nia, & corona Læua sceptrû tenet affabrè
expolitum, & omnium metallorum varie-

562 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
tate distinctum. Quæ auis sceptro incum-
bit aquila est. Aurei sunt deo calcei, pal-
lium item aureum. In eo cum diuersa ani-
malia, tum ex omnibus florum generibus
lilia in primis cæolata sunt. Solium ipsum
auro, & preciosis præfulget lapidibus: Ne-
que in eo vel ebeum, vel ebur desidera-
tur. Animalium verò formis intercurrente
pictura exornatur: Signa etiam in eo
eminent Victorix quatuor saltantium spe-
cie ad singulos sellæ pedes. Dux itidem ad
pedum calcem sunt, Ac prioribus quidem
pedibus insistant Thebanorum pueri à
Sphingibus rapti. Infra Sphingas Nio-
bem cum filiis Apollo, & Diana Sagittis
configant. Inter pedes discurrent regula,
mutua illos compage iungentes. In ea
quæ in fronte regula est, septem se adhuc
ostendunt sigilla: Nam eorum octauum
quæ causa aboleuerit ignoratur. Sunt au-
tem illa, priscorum inter viros certami-
num simulachra. Nondum enim qua Phi-
dias viguit ætate, puerorum instituta fue-
rant ludicra. Quæ verò tænia redimi-
tum videas, eū ex ipsa corporis specie Pan-
tarcem esse suspicantur, Eleum puerum,
amore Phidie deuinctum. Eodem fuit no-
mine qui in lacta puerorum palmam est
adeptus, Olympiade sexta supra octoge-
simam.

Amam. In aliis regulis extas Herculis comitatus aduersus Amazonas, in eo est etiã Theseus. Non soli autem pedes solium fulciunt, sed mediæ etiam inter binos pedes, pedibus magnitudine pares columnę. Quod si penetrari subter posset, ut Amyclis intra Apollinis solium, interiora item opera persequi non essemus grauati. Sed quoniuus propius accedant spectatores, sepimentis quibusdã in parietũ modam extructis solium intercluditur: Eorum sepimentorum pars, quæ ex aduerso iannæ est, cœruleo tantum oblita est, latera reliqua Panæni picturas habent: Inter eas Atlas est cœlum, ac terram sustinens: Assistit Hercules iam prope illum onere leuaturus, Cernitur etiã Theseus cum Pirithoo. Veteris præterea Græcię & Salaminis imagines: Hæc nauium rostra manibus præ se fert. Herculis cum leone Nemeo certamen. Aiæcis in Cassandram contumelia. Tum Hippodamea Oenomai filia, cū matre. Vinculis districtus Prometheus, & cū intuenis Hercules. Traditum enim est hoc etiam negotij Herculem habuisse, quod Prometheus, aquila, quæ illũ male mulcabat, interempta, è vinculis exemerit: postrema in pictura sunt Penthesilea animam agens, eam sustinente Achille. Et

Hesperides dux mala ferunt, quæ ipsarum dicuntur fuisse commissa custodiæ. Pannæus quidem hic Phidiæ frater fuit, qui Atheniensibus etiam in Pœcile Marathoniæ pugnam pinxit. In solij puteali, supra simulachri caput, fecit Phidiæ Gratiæ una ex parte tris, totidem Horas ex altera. Nam & has Iovis esse filias poëtarum carminibus proditum. Horas certe Homerus in Iliade nominavit, cœlique illis dixit, quasi regiæ domus excubiis, custodiam attributam. In basiæ, quæ pedibus subest, *ἑπάρων* Attici appellant, pedum quasi fulcra dixeris, leones aurei, & contra Amazones Thesei pugna cælata est. Fuit hæc nempe prima pugna contra externas gentes suscepta, quæ Atheniensium nomen nobilitavit. In eo verò scamillo, qui univèrsam figoî molem sustinet, alia quædam sunt superuacanei operis quasi emblemata ex auro. In currum ascendunt Sol, Iupiter, & Iuno. Præsto est Gratiæ: Eam Mercurius amplectitur. Mercurium Vesta, Continenti fere spacio Cupido Venerem è mari emergentem excipit, cui Suada coronam defert. Adsunt Apollo, Diana, Minerva, Hercules: In imabasi cernuntur Amphitrite, & Neptunus.

nus. Equum Diana, ut mihi videtur, ad cursum incitat. Et si iumentis ferunt, non equis deam vehi, futili quadam de mulo fabula vulgata: Et Olympij quidem Iouis signum, quàm alte latèque pateat, linearum descriptionibus qui demonstrare conati fuerint, cum sciam non defuisse, eorum mihi certe parum est in metiendo probata solertia: Est enim ea tota dimensio inferior multo prope aspicientium opinione. Tradunt certe ipsius Dei authoritate Phidiæ artem comprobata: Nam cum expolito iam opere Iouem orasset, significationem ut sibi aliquam daret, nunquid illud ipsi acceptum esset & gratum opus, eam pavimenti partem de cælo tactam memorant, quo loco vrna ætate mea ex ære (quod loci esset insigne) posita est. Et à signi quidem fronte pavimentum nigro marmore constratum est, prominente in orbem è pario lapide puluinato quasi limbo ad oleum scilicet sistendum, quo perfusum ab aquosi iniuria soli ebur defenditur. Est enim Alcis in Olympia maximè palustris locus. At contra in Atheniensium arce, eminèti scilicet, & saxoso loco, ebur, è qua materia factum est Mineræ signum, quam ipsi Virginem vocant, non oleo, sed aquæ aspersu à siccioris loci incommodis

566 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
vindicaretur. Epidauri certe cum percuntar-
ret, cur neque oleum, neque aqua esset ad-
hibita ad arcendam ab Aesculapij signo
noxam, docuerunt me æditui, solium, cui
signum insideret, puteo imminere. Quod
ad ebur verò pertinet, si qui hominum, lan-
nas illas esse è belluarum ore exertas, non
cornua existimant, ab alce illi Gallica fe-
ra, & tauris Aethiopicis specimen capiant.
Alce enim, qui mares sunt (nam foeminis
nulla omnino prodeunt cornua) è super-
ciliis, Aethiopici tauri è naribus cornua
extrudunt. Quis igitur in magno ponat
miraculo, esse animal cuius ex ore eru-
pant cornua? Argumento & illud esse faci-
le potest illam eboris molem cornua esse,
quòd bestiae sunt quæ certo, ratòque tem-
poris ambitu cornua abiciant, rursusque
illa quoties amiserint reponant. Hoc cer-
vis, capreis, & item elephâtis accidit. Dens
certe animalium nulli iam adulto cum se-
mel decidit renascitur: Quare si dentes
essent, & non cornua, quæ naturæ vis ut re-
nascerentur efficere potuisset? Ad hæc
dentes igni domari nequeunt: At boum,
& elephantorum cornua sic igni emol-
liuntur, ut vel ex tereti planam, vel al-
liam quamvis accipiant figuram. Quid?
quòd ex inferiore mandibula fluviales
equi,

equi, & apri saonas exerunt? In elephantis verò cum à superiore id, quòd dentes multi esse putarunt, descendat maxilla, me auctore dubitarit nemo cornua illa esse, quæ à temporibus orta, per os extrorsum resupinata se efferant. Hæc ego non auribus, sed ipsis accepta oculis scribo, Elephanti caluam conspicatus, in Dianæ, quod templum in Campania nobile, à Capua, quæ regionis totius caput est, abest stadia ferme triginta. Est igitur longe alia quàm cæteris quadrupedibus Elephantis cornu eruptio, sicuti ei & corporis vastitas, & reliqua forma valde est à reliquo beluarum genere diuersa. Quàm verò Græci splendidi, & magnifici, ac minimè omnium parci in colendis dis fuerint, magno illud documento est, quòd ex India, & ab Aethiopibus ebur ad signa decorum facienda aduehendum curarint. Et in Olympi quidem templo laneum velum cum textili Assyriorum opere, tum Phœnicum purpurae luculentum dedicauit rex Antiochus. Eiusdem donum fuit Aegis aurea, quæ Athenis in Theatri fastigio inter cætera dona locata est. Velum non quo more sit in Dianæ Ephesiæ templo subter lacunar sursum attollitur, sed ad Pauimentura usque funibus suspensum demittitur. I&

ter ea verò donaria, quæ in atrio templi posita sunt, extat solium Arimni Etruscorum regis, qui primus exterorū donum Olympio Ioui misit: Tum ænei equi quos Cynisca dicauit Olympicæ victoriæ monimentum, veris illos quidem equis magnitudine inferiores: Locati sunt in primo aditu ingredientibus ad dexteram. Aeneus item tripos ibidem est super quo victoribus priusquam mensa erigeretur coronæ proponebantur. Romanis verò imperatoribus statuas è patrio lapide, Adriano vrbes Achaici conuentus, Traiano vniuersi Græci erexerunt. Hic imperio P. R. Getas, qui supra Thracas sunt, adiunxit, & cum Osroë Arsacis nepote Parthorum rege bellum gessit. Operibus præterea quam plurimis urbem exornauit, quorum cæteris magnificentia præstant thermæ, quæ ab ipso nomen acceperunt, & magno constructum ambitu amphitheatrum: ad hæc Hippodromus non breuiore stadium duum spacio: Tum forum & reliquo ornatu insignæ, & maximè ære exornato lacunari. Inter cætera verò eius fori insignia teretibus insunt scamillis statuae duæ, ex electro vna Augusti Cæsaris: altera ex ebo re Nicomedis Bithyniæ regis: De cuius nominis vrbs Bithyniæ maxima appellata est,

est, cum ante Astaco nuncuparetur. Con-
dita ea quidem dicitur à Zypœte homine
Thrace, quantum ex ipsa nominis voce
coniici possit. Electrū quidem, ex qua ma-
teria statuam Augusto fecerunt, in Padi flu-
minis arenis rarum omnino repertu est:
Id qui nacti fuerint non temerè magni æ-
stimant. Est alioqui electrum aliud nihil
quàm argento permistum in metallis au-
rum. Sed ad ea vnde huc excurrimus re-
uertamur. Sunt in Olympij fano quas
Nero donauit coronæ, earum quæ est ordi-
ne tertia oleastri, quarta quercus frondem
imitatur. Positi item clypei sunt x xv.
ænei, cum quibus decurrunt qui armati in
curriculum descendunt. Erectæ verò sunt
& aliæ pilæ & ea inter cæteras, in qua fœ-
dus testatum est, quod in annos c. Athe-
nienses: Argiui, & Mantinenses fecere.
Intra Altin est Pelopi multa regione con-
secrata area, Pelopion appellant. Præ cæ-
teris enim heroibus tam colitur apud
Eleos Pelops, quàm Iupiter præ cunctis
dis. Est igitur ad dexteram qua patet ad
templum aditus ab Aquilone, Pelopium,
eo spacio interiecto, vt in eo & statux, &
alia ornamenta poni potuerint: Porrigi-
tur autem à media ad posticam templi par-
tem, circunvallante maceria. Tota area, &

570 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
arboribus conueſtita, & ſignis paſſim e
conſpicua. Ingreſſus ad eam eſt à Solis oc
caſu. Eum Soli campum dedicafſe Pelop
Herculem Amphitryonis filium ferunt
Quartum enim à Pélope poſteritatis gra
dum tenuit. Idem etiam Hercules Pélopi
dicitur ad eam ſcrobem ſacrum feciſſe, ad
quam ætate etiam noſtra magiſtratus ni
gro ariete faciunt: Ac de ea quidem victi
ma vari portio nulla tribuitur. Collum
tantum more maiorum, lignatori datur,
ſic enim appellatur vnus de Iouis famula
ru, cui negotium mandatum eſt, vt certo
precio ligna ad ſacrorum uſum, vel publi
cè ciuitatibus, vel priuatim cuius homini
ſuppeditet: Sunt autem non ex alia arbore
ligna ea quàm de alba populo. Quòd ſi
quis ſiue Eleus, ſiue hoſpes fuerit, carnes
ex ea victima comederit, ei templum Io
uis introire nefas eſt. Idem obſeruatur
ad Pergamum, quod ſupra Caicum eſt: Nā
qui Telepho immolarunt, religio eſt illis
ante in Aefculapij aſcendere, quàm corpus
abluerint. Sed quòd ad Pelopem attinet,
memoriæ proditum eſt cū Troianum bellū
duceretur, monuiſſe vates non antè expu
gnari Ilium poſſe, quàm Græci Herculis ſa
gittas, & de Pelopis oſſibus vnum compor
tari curafſent. Quare & Philoſteten tunc
in

in castra accersitum, & Pisa scopulum
opertum Pelopis deportatum. Redeu-
tibus verò Græcis ad Eubœan, nāvim eam,
in quam Pelopis illud os fuerat imposi-
tum, naufragio periisse: Multis deinde an-
nis post Ithum excisum, Eretriensem pesca-
torem Demarmenum iactio euerriculo è
mari os extraxisse: Miratum magnitudi-
nem in arenis id adnotato loco abdidisse.
Venisse eundem Delphos scitatum cuius-
nam esset os, & ad quem vsum illud à se
conseruari oporteret. Tunc etiā fato quo-
dam aderant quos Elei consukum mise-
rant quæ foret depellendæ pestilentie ra-
tio. Atque his quidem responsum est, vt
Pelopis ossa requirerent: Demarmeno ve-
rò, vt quæ reperisset Eleis restitueret. Hoc
ille cum fecisset, & alia accepit ab Eleis
munera, & ei, eiusque posteris custodia os-
sis demandata est. Scopulum opertum Pe-
lopi ætate mea iam euanuerat. Ideo acci-
disse, opinor, quòd cum alte defossum fuif-
set, cum vetustate, tum aquæ marinæ illu-
nie extabuit. Et in Græciam quidem Tan-
talem, & Pelopem Coloniam deduxisse
certa adhuc extant indicia. Portus qui
Tantali dicitur, & eiusdem sepulchrum.
Pelopis in Sipili montis vertice visitur so-
lium, supra eum locum vbi Plæstenes
matris

572 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
matris fauonem est. iam verò ultra Hermum
fluvium, ad Temnum oppidum. Veneris
signum spectatur è virente à radice sua
myrto, quod faciendum curasse Pelopem
ferunt, cum ut deam coleret, tum verò ut
Hippodameæ nuptiarum se compotem fa-
ceret. Olympij quidem Iouis ara pari in-
teruallo à Pelopio, & Iunonis æde distat:
ante utriusque frontem sita: Erectam mul-
ti tradiderunt ab ipso Hercule, alij ab in-
digenis heroibus duabus ipsis ætatibus
post Herculem: Congesta illa est è cinere
collecto ex adustis victimarum fœmori-
bus: Talis & Pergami ara est, talis Samiæ
Iunois: nihilo illa quidem ornatior
quàm in Attica, quos Rudes appellant fo-
eos. Aræ Olympicæ ima crepido, quam
πρῶτη appellant, quasi primam factorum
stationem dicas, ambitum peragit pedum
centum, & amplius quisque & viginti:
Graduum singulorum supra crepidinem
ambitus pedes explet binos ac tricenos:
Uniuersa aræ altitudo pedes conficit duos
prope & viginti. Ducuntur hostiæ ad imæ
crepidinis stationem, ibi eas patrio mo-
re mactant: fœmora in summa ara ado-
lent. Et ad stationem quidem ab utro-
que latere per lapideos, ad aræ altissi-
mam sedem per cinericios gradus scan-
ditur.

ditur. Et ad stationem quidem usque, tam virgines, quàm mulieres, quas in Olympiam venire nulla prohibeat religio, possunt ascendere, longius progredi solis viris fas est. Ioui sanè rem divinam vulgo faciunt, exteri homines qui volunt, ad eam aram, etiam aliis quàm nundinarum temporibus. Elei sacrorum diem nullum intermittunt.

Stato autem die quotannis Februarij mensis nono supra decimum aruspices cinerem ex Prytaneo deportant, eoque aqua ex Alpheo amne diluto, aram Iouis oblinunt: Religione sancitum est cinerem sola Alpei aqua dilui, atque ex eo tantum luto aræ testorium superinduci. Eam ob rem Alpheus fluuiorum omnium Ioui maximè amicus creditur. Est Dydimis (Milesiorum ea ciuitas est) ara, quam à Thebano Hercule luto subacto victimarum sanguine extructam Milesij tradant. Non fuit ea tamen victimarum in sequentibus temporibus copia, ut ara magnopere potuerit eminere. Sed quod ad Olympicam aram attinet, illud magno miraculo ducitur, quòd miluij, & si auium hoc genus insigni est rapacitate, sacra tamen in Olympia facientibus insens non sunt. Quod si forte exta, vel visce-

TUM

§ 74 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
rum partem vllam appetierint, dira por-
tendi immolanti creditur. Proditū etiam
est Herculem Alcmenæ filium Ioui porri-
cientē cum muscas abigere non posset, vel
quòd ei tunc primum in mentem venerit,
vel quòd tralatitium fuerit, Abactori, mu-
scarum ἀπαγωγὴς Elei appellant, hostiam
mactasse: cum perlitarum esset omnes
repente muscas trans Alpheum euolasse.

Inde seruatum ab Eleis, vt ad abigen-
das ex Olympia muscas idem sacrum vsur-
parentur. Ex alba vero duntaxat popu-
lo, neque ex alia arbore, ad vsum sacro-
rum ligna cædi patrius est Eleis ritus.
Credo lunc honorem huic arbori præci-
puè habitum, quòd eam Hercules è The-
sprotide primus in Græciam attulit: Sed
ipsum etiam arbitror Herculem, Ioui
cum sacra fecit, non aliis quàm ex alba po-
pulo ligais victimarum fœmora cremasse.
Eam verò arborem Hercules in The-
sprotide propter amnem Acherontem
reperit: Huc respexisse Homerum putant,
cum Acheròidem populum appellauit.

Varia autem semper natura fuerunt, &
nunc sunt amnes diuersi, ad gignoenda her-
barum, & stirpium varia genera. Mxan-
dri ripæ myricas feliciter alunt: Asopus in
Bœotia in sigoi magnitudine iuncum edu-
cat.

eat. Arbor persea sola gaudet Nili aqua. Nihil igitur mirum, si ad Acherontem enata primum est alba populus: ad Alpheum oleaster. Populus verò nigra Padis & Galliae alumna est. Age verò cum circa aram maximam iam satis immorati simus, alias item aras oratione persequamur: Vt simul doceamus quibus dis & quo ordine more maiorum illic sacra fiant. Vestæ primum diuinam rem peragunt: Secundo loco ipsi Olympio Ioui: Intimæ hæ sunt fani aræ: Tum ad aram eandem tertium in sacris locum habet Mercurius: Quartum ad aram suam Minerva: Diana quintum: Sextum Ergane. Huic dæ Phidiae posterii, quibus publicè negotium datum est, ut Iouis signum ab aduëctis purgatum sordibus, & detersum præstent (phædryatæ ex eo, quasi purgarores, aut illuminatores nuncupati) priusquàm ad opus aggreantur, sacra faciunt. Est alia Minervæ prope templum. Dianæ, etiam quadrangula forma in sublime seorsim fastigium ascēdens: Sed præter eas aras, quas recensuimus, Alpheo, & Dianæ ad eandem aram faciunt. Eius rei causam Pindarus in cantico quodam, & nos in Lætrimæorum historia exposuimus. Ab hac non longe, alia erecta est Alpheo aræ, prope quam

Vulc

Vulcano sua item ara, posita est. Sed hanc multi ex Eleis Arei, idest Martij Iouis nominant. Aiunt autem Oenomaum quoties filia procis currule certamen proponeret, Areo Ioui rem diuinam facere solitum. Post has Herculi ara dicata est cognomine Parastata, hoc perinde est, quasi statore dicas. Eius etiam fratribus Epimedi, Ida, Paxone, & Iaso. Ida aram ab aliis non ignoro Aceside appellatam. Quo verò loco ara est Oenomai domus, duæ extant Iouis aræ, quarum vnâ Herceo ipse Oenomaus dedicauit: Ceraunio alteram post Oenomaum positam coniicio, cum eius domus de cælo tacta collapsasset. Ac de maxima quidem ara, quæ dici opus fuit, paulo superius à me dicta sunt: Vocatur ea sanè Iouis Olympij. Adiacet ei ignotorum deorum ara. Post eam Catharsij, idest piacularis Iouis, & Victoriæ: Exinde Iouis, cui cognomen terrestrium verò Deorum omnium, & Iunonis cognomento Olympiæ: Hæc itidem è cineris congestu extructa est: A Clymeno dedicatam tradunt. Succedit communis Apollinis, & Mercurij: Ob eam præcipuè causam, quòd lyre inuentum Mercurio, citharæ Apollini Græcorum sermo attribuit. Consequuntur Concordiæ, Mineræ, Matris

Matris deūm aræ. Proximè ad eum adi-
rū, qua est ad stadiū accessus, aræ duę sunt:
Earum alterā Mercurij Enagonij, quod
est quasi Athletici dicas: Opportuni alter,
qui *ναῖπς* Græco nomine est, nuncupant.
In hunc ab Ione Chio factum hymnum
scio, in quo illius natales memorans Sa-
turpi filiorum natu minimum esse dicit.
Non procul à Sicyoniorum thesauro Cu-
retum, Siue Alcmenæ Herculis matris,
nam vtrunque anceps fama celebrat, ara
est. Et qua parte Terræ ædes est, Græci ipsi
vocant, Telluris ara è cineris ipsa etiam
aggere. Iam tum priscis temporibus fuis-
se illud Telluris oraculum fama prodidit.
Ante locum verò eum, quod nominant
Stomium, ac si hostium dicant, aram The-
mis habet. Ac Ioui Catæbaræ, quem nos
non alieno fortasse nomine Elicium di-
cere possimus, quæ dicata ara est, maceria
ambitur. Et modico à maxima ara cine-
ritia intervallo distat. Illud monendi
sunt quicunque hæc legerint, aras, me, nō
quo sitæ sunt ordine enumerasse, sed per
eas ita me stylo vagatum, vti ad earum
quamque, vel prius, vel posterius Elei sa-
cra faciunt. Pelopis aræ adiuncta est Li-
beri patris, & Gratiarum communis. De-
hinc duæ Musis vna, altera Nymphis po-

fitæ. Extra Altin ædes quædam sunt, quæ Phidix officina nuncupatur: in illis ædibus Phidias operis partes est fabricatus. Et in iisdem ara est diis omnibus communis, in cōspectu redeuntibus intra Altin è regione Leonidæ. Est autem Leonidæum ædes à Leonida indigena homine dicata extra fanī ambitum. Prope eum ad Altin aditum, per quem vnum è multis pompa sacrorum traducitur, & ex eo Sacra via est appellata: Aetate verò mea diuersorium fuit Romanorum magistratum. Inter Sacram viam, & Leonidæum, vnica media est Agyia, hoc enim nomine, angiportum, quem Attici Stenopon, vocant. Vltra Leonidæum cum ad læuam flexeris, ad Veneris aram primum, deinde ad Horarum accedes: Vbi posticum templi est, ad dexteram oleaster se ostendit, quem Callistephanum appellant, quasi Coronarium dicitis. Ex ea enim arbore solenne est victoribus coronam decerpere. Proxima oleastro est Nymphis sacra ara, eas Nymphas Callistephanos & ipsas nuncupant. Est sanè intra Altin ara forensis Dianæ ad Leonidæi dexteram. Habent & deæ, quas Dominas vocant, aram suam. Dominam certè quam dearum nominent Græci, in rerum Arcadica-

rum

rum commentario docebimus. Adiuncta est Iouis Forensis, & ante locum eunt, quam Proedrian, hoc est Sessionem honoratorem appellant, Pythij Apollinis, & ab eo non longe Liberi patris ara: Hanc neque multis antè ætatibus positam, & à plebeis hominibus dedicatam ferunt.

In ea qua ad equorum carceres via ducit, ara est cum inscriptione Mœragetæ, quod est parcarum ducis, esse illud Iouis cognomen dubitari non debet: Vnus enim ipse parcas in potestate habet, solusque quid sit, vel non sit homini fato præscriptum novit. Adiuncta est Tarcarû ara oblonga figura: Et post eam Mercurij, & inde Iouis, cui cognomen Altrissimo, aræ dux: Intra ipsos carceres sub dino aræ se ostendunt equestris Neptuni, & equestris Iuro. adhæret pilæ Castorum ara, & in primo aditus ingressu, quod rostrum vocant, Martis equestris, & equestris Mineræ. Iam verò intra rostrum ingressis est Bonæ Fortunæ ara: Panos deinde, & Veneris: In recessu nimpharum, quas Acmenas, idest Vegetas nuncupant. A porticu verò ea, quam Elei de nomine architecti vocant Agapiti porticum, inde redeuntibus ad dexteram Dianæ se ara monstrat. Et Altin per Sacram viam intrantibus secundum

Iunonium sunt Cladæi amnis, & Dianæ aræ, tum Apollinis post eas, quarta Dianæ Coccocæ (hoc enim est deæ cognomen) quinta Apollinis Thermij. Quid hoc sibi cognominis velit, non est difficile coniectura consequi, cum eandem vocem Attica etiam lingua usurpet. Quemobrem verò Coccocam Dianam appellēt, nunquam adhuc ut discerem usu mihi evenit. Hoc loco ædes est ante ædificium illud, quod Theccaleonem nominant. In eius edis angulo Panos ara dicata. Prytaneum curiam scilicet suam habent Elei intra Altin, prope ipsum exitum, qui est ultra gymnasium illud, in quo sunt Athletarum curricula, & palestræ. In Prytanei vestibulo est agrestis Dianæ ara. At in ipso Prytaneo, cum cellam præterieris, ubi focum habent, ad primi ingressus dexteram Panos aram videas: Focus ille è cinere substructus perpetuo igni tam interdiu, quàm nocte adoleatur. Soleane est transportari ab hoc foco cinerem ad Olympij aram, quam suo loco è cinere congestam diximus, neque illa aliunde magis in altitudinē proficit. Et ad earum, quas ante enumeravimus, ararum singulas quolibet mense Elei sacra faciūt, prisco parentum ritu, thura & melle subactum triticum adolentes: Et aras quidem
ol ex

oleagina fronde velant: Vino in libando
vtuntur. Solis enim Nymphis, & ex omni
dearum numero iis, quas Dominas appel-
lant, ad communem etiam Deorum om-
nium aram vino libare religione prohi-
bentur. Sacrorum ceremoniis vt quæque
in singulorum mensium statos inciderint
dies ritè peragendis præsumt, æditiuus, au-
gures, feciales, interpretes, tibicen præterea,
& lignator. Quæ verè in Prytaneo inter
libandum effari cōsueuerint, aut quos de-
cantent hymnos, neutiquam his censeo
commentariis prodendum. Neque illi
quidem Græcorum tantum dis libant, ve-
rum etiam ex omni Libycorum deorum
numero Ammoniam Iunonem, & Param-
monem (Mercurij id cognomen est) vene-
rantur. Satis enim constat vfos olim Græ-
cos Libycis oraculis: Nam aræ adhuc in
Ammonis extant ab Eleis dedicatæ, & in
illis de quo consuluerint, & quid responsi
acceperint, & qui ab Elide publicè missi
fuerint, incisus literis testatum est. Hæc in
Ammonis. At Elei, ad eos vt nostra redeat
oratio, heroibus, & eorū vxoribus libant,
tum iis qui passim in Elea terra, tum & il-
lis qui apud Actolos ic honore sunt: Et
carminum quidem effata Dorica enuntiāt
lingua, sed quis eorum fuerit author non

582 PAVSAN. ELI. PRI. SIVE
traditur. In Prytanei ædícula contra fo-
cum exaatio est. Postulat iam hic locus,
ut ad Iunonis templum accedam, & quæ
in eo memoratu dignæ sunt stylo perse-
quar. Primum omnium Elei tradunt
Scillantios, quæ Tripblyiæ ciuitas est, fa-
num erexisse annis fermè v i i i. postea-
quàm Elidis regnum Oxylus iniit. Totius
quidem operis figura Dorica est, Colum-
nis circumquaque ambientibus, & earum
quidem, quæ in postico templi sunt, altera
è quercu est. Porrigit se in longitudi-
nem pedestres, & l. x. Architectus qui ope-
ri præfuerit certus nemo proditur. Ac Iu-
noni sanè quinto quoque anno populum
matronæ sedecim prætexunt, eadèmq̃ue
ludos faciunt Iunonia: In his cursus cer-
tamen virginibus proponitur, in classes
ex ætate descriptis. Primæ enim currunt
impuberes puellæ, tum grandiores, po-
stremo natu maximæ. Ornatus idem est
omnibus. Passus capillus, demissa tuni-
ca ad genua, exertus vsq; ad pectus dexter
humerus. Descendunt & ipsæ in Olympi-
cum stadium, sed curriculum parte ferè
serta detracta minuitur. Accipiunt vi-
trices ex olea coronam. E boue etiam
qua Iunoni litatum fuerit partem ca-
piunt. Et pictas quidem earum imagi-
nes

nes dedicare fas est. Matronæ sedecim ludis præfunt, totidem iis ministræ attributæ sunt. Hoc ipsum etiam virginum ludicrum ad res prisca referunt. Hippodamia enim Iunoni de Pelopis nuptiis ut gratiam referret, primam omnium illud instituisse perhibent, eandemq; xv. feminarum delectum habuisse. Memoriam etiam proditum est, Chloridem Amphionis filiam solam cum voico de matrum fratrum numero superstitem e tota sobole, de virginum cursu palmam tulisse. De Niobes equidem prole quidquid comperit habui, dum Argiuorum res persequeretur exposui. Quod attinet autem ad xv. matronarum collegium, præter ea quæ paulò superius scripta sunt, hoc etiam amplius memorant: Demophontem Pisæ tyrannum, multis, ac grauib; incommodis Eleos affecisse: Eo mortuo, quòd ille nihil egerat de publico ciuitatis consilio, facile Elei aduerti sunt, ut de iis quas acceperant iniuriis æquo iure cum Pisæis disceptarent. Ac tunc sanè inter ipsos conuenit, ut, cum ciuitates id temporis in Elea sedecim vigerent, singulas matronam vnā edere, quæ cum ætate, tum virginitatis ac generis dignitate cetera anteire videretur, atque his omnium cōtrouersiarum

584 PAVSAN. ELI. PRI. SIVE
arbitrium permitti. Sedecim itaque fœ-
minæ è totidem Elidis vrbibus vtrique po-
pulo pacis condiciones tulere. Eisdem ve-
rò postea & ludos, quæ Iunonia sunt ap-
pellata, faciendi, & peplum Iunoni perte-
xendi cura mandata est. Duos verò cho-
ros celebrant, Physcoæ vnū, alterum Hip-
podamæ vocitant: fuisse Physcoan tra-
dunt ex Elide, cui Cœle, quod est concavæ,
cognomen: Domicilium in curia Elidis
habuisse, quæ Orthia dicta est. A Libero
patre adamatam, ei filium, cui Narcei no-
men, peperisse. Narceum ipsum iam adul-
tum, cum finitimis bellasse: Magnas inde
opes consecutum, & Mineræ, quam de se
Narcæam appellavit, ædem dedicasse, pri-
mūmq; omnium Libero patri honores
decrevisse. Physcoæ & alij honores habi-
ti, & chorus alter ab ea nomen sumpsit.
Servant Elei pristinum illum sedecim mu-
lierum numerum, sed ex alia, quàm toti-
dem vrbium descriptione: In tribus enim
otto distributi, è singulis binas deligunt.
Neque verò aut x v i. fœminæ, aut ædi-
les. Eleorum vllum attingunt numerum
suorum partē, priusquam se piaculari sue,
& aqua lustrarint. Eam lustrationem ad
Pieran fontem suscipiunt. Est fons ille in
campis, per quos iter est ex Olympia Eli-
dem

dem contendentibus. Hæc sanè ita se habent, uti exposita sunt. In Iunonis templo Iouis est simulachrum, tum Iunonis ipsius in solio sedens: Afsistit barbatulus quidã galea armatus. Prisca hæc & rudis cuiusdã opificij, opera sunt: Sedètes verò deinceps in solijs Horas fecit Emilius Aegineta: Quod proximo loco Themidis (mater enim ea Horarum est) signum positum est, fecit Doryclidas Lacedæmonius Dipœni & Scyllidis discipulus. Hesperides verò quinque, opus fuere Theoclis, item Lacedæmonij, quem Hegyli filium fuisse, & ab iisdem magistris Dipœno, & Scillide artem didicisse ferunt. At Mineruam casside armatam, hasta, & scuto, Lacedæmonij Medontis esse opus memorant: Fratrem hunc Doryclidæ fuisse, & eosdem magistros habuisse. Sedent è regione Ceres & Proserpina. Aduersi stant Apollo, & Diana. Posita sunt ibidem Latonæ, Fortunæ, Liberî patris, & volucris Victoriæ signa. Atque hæc quidem cuius artificis opera sint compertum nō habeo, valde omnino mihi prisca videntur: Et sunt quæ hac in parte recensui omnia, ex ebore, & auro. Posteriorum ætatum & alia sunt dona in Iunonis templo. E marmore Mercurius infantē Bacchum portās, Praxitelis opus.

& Cleonis Sicyonij ex ære Venus fuit
 Cleonis doctor Antiphanes. Hic à Pericle
 to didicerat Arginij Polycleti discipulo. Se
 det ad Veneris pedes inauratus Pusio nu
 dus, quem Carchaginiensis elaboravit Boë
 thus: Atque huc transpositus quidē est ex
 æde, quod Philippeum vocatur: Sant hæc
 itidem ex ebore inaurata, & inter ea Eury
 dice Philippi. Arca etiam in eo templo po
 sita est è cedro cum aureis, & eboreis em
 blematis, partim verò ex eadem cedro cæ
 latis. In arcam hæc Cypselum, qui Corin
 thi postea tyrannidem est adeptus, mater
 sua abdidit, cum recens natum Bacchidæ
 ad necem magna cum sollicitudine depo
 scerent. Arcam deinde in Olympia dedica
 runt ipsius posteri, qui Cypselidæ sunt ap
 pellati, ob servatum gentis suæ principē,
 & parentem. Fuisse verò hoc nominis Cy
 pcelo traditur, quòd Corinthij arcas Cy
 pselas nuncupant. In arca incisæ sunt pri
 scis literis inscriptiones recto ordine, &
 vñtato scribēcibus quardā, aliæ in gyros re
 volutæ *περὶ παλαιῶν* à bonū opinor repetitis
 actibus in sulco, Græci dicūt. A superioris
 enim versus fine cōtinenter sinuatur ad se
 quentis initiū verborū series, ea nēpe for
 ma, quæ est iterati curriculi quē diaulum
 appellant. Adscriptum est, alios etiam esse

περρ

perplexos, & inexplicabiles inscriptionum
nexus. Quod si ab ima arca exorsus om-
nia oculis persequare, in prima fronte
Oenomaum primum videas, qui Pelopem
cum Hippodamea fugientem urget. Bigis
uterque iouehitur, sed pinnati sunt Pello-
pis equi. Tum Amphiarai domus est, &
Amphilobum portans anus nescio quæ.
Pro foribus monile præferens Eriphyle
stat. Assistunt filix Eurydice, Demonassa,
& nudus Alcmaeon. Aelius certe poëta suis
carminibus Alcmenam etiam ex Amphia-
rao, & Eriphyle genitam memorat. Baton
Amphiarai auriga equorum habenas una,
altera manu hastam tenet. Amphiaras
ipse in currum alterum iam pedem impo-
nit, enses verò stringit in uxorem con-
uersus, ac vix quin ira incensus in eam ir-
ruat, satis animum in potestate continēs.
Supra Amphiarai domum ludi sunt Pelix
funebres: Circumstant spectatores, & inter
eos in folio sedens Hercules: A tergo stat
uxor eius, quod indicat inscriptio: Tibias
illa non Græcas, sed Phrygias infat. Bigas
agitant Pifus Perieris, Alterion Cometa
filius, nam & hic in numero fuisse argo-
nautarum dicitur. Pollux præterea, & Ad-
metus: Dehinc Euphemus, quem Neptu-
ni fatu ortū poëtae vulgauerunt, eundemque
Iaso

388 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
Iasonis in expeditione Colchica comitem
fuisse. Hic è bigarum curriculo victor dis-
cedit. Descendunt in cæstum certamen
Admetus & Mopsus Ampycis filius. Stat
inter eos tibicen eo ritu tibiis canens, quo
solent ætate nostra qui modos saltantibus
præcinent quinquertionibus. Luctan-
tur ibidem Iason, & Peleus æquo cer-
tamine: Eurybotas discum eiaculari:
Incertum quis nam hic sit Eurybotas, qui
ludicri eius arte se iactat. Cursum ineunt
Melanio, Neotheus, Phalareus, quartus in
eo numero est Argius, quintus Iphichus,
huic iam victorium adepto coronâ offert
Acastus. Is est Iphichus Protefilai pater qui
vnus fuit de iis ducibus, qui ilium oppu-
gnatum iere. Expositi sunt victoribus tri-
podes. Adstant Pelia filia: Ex illis vni ad-
scriptum est nomen Alcestidi. Iam verò
Herculis laborum voluntarius comes Io-
laus de quadrigis palmam aufert. Atque
hic extremus est actus eorum, qui in hono-
rem Pelia facti sunt ludorum. Post hæc
Herculi adssit Minerva, dum ille hydrâ
ad Amymones flumen sagittis configit. Et
ipsi quidem Herculi, quòd nempe facile ex
operis argumento, & corporis habitu, ac
figura agnosci potest, nomen non est appo-
situm. Adest Phiceus Tracum rex, & abi-
gentes

gentes Harpyas Boreæ filij. In altero verò arce latere, quod est à læua, ordinē operis in orbem oculis persequenti, fœmina expressa est puerum consopitum læua album sustinens, nigrū dextera, & hunc dormiētis effigie, distortis vtrique pedibus. Indicant inscriptiones, quod facile tamē, vt nihil scriptum sit, coniecere possis, eorum puerorum vnum mortē esse, alterum somnum, mulierem illam noctem vtriūque nutricem. At formosa illa mulier, quæ fœda facie alteram, sinistra obstricto collo trahit, dextera fuste cædit. Iustitiam significat, qua iniuriam male mulctat. At quæ fœminæ cum pistillis pilas præferunt, eas medicamentorum artem calluisse arbitrantur, sed nulla quæ illæ fuerint inscriptio indicat. Nam quæ illa sit quæ virum sequitur, ex adscriptis versibus facile colligas.

*Idas Marpesiam formosam, quam sibi Apollo
Eripuit, sacraq; eduxit sede volentem.*

Prope est unica amiētus vir: dextera pateram, altera torquem tenens, & Alcmena quidem ea est, quæ de eius manibus illa sumit. Illud sanē inter Græcos poëtarū carminibus celebratum est, Iouem simulata Amphitryonis forma cum Alcmena congressum. Iam Menelaus lorica induutus stricto gladio Helenam inuadit: capto scilicet

licet Ilio eam interempturus. Sedit in folio Medæ à dextera Iason, à laeva assistit Venus. Adscriptum est,

Cipridos imperio Medeam ducit Iason.

Sunt & Camœnæ canentes, modos dictante Apolline, Appositi versus duo sunt huiusmodi.

En pater hic vatum proles Latonia Apello,

Musarumq; chori circū, quibus imperat ille.

Atlas (vti fabulis vulgatum est) humeris cœlum, & terram sustinet: Idemque Hesperidum mala præfert: Ecquis nam verò ille sit, qui ense accinctus ad Atlantem contendit, nulla indicat inscriptio: Saris verò per se quisque conicere possit Herculem eum esse Id vnum adscriptum est.

Sustinet Axem Atlas, idemque hic mala relinquit.

Mars armatus Venerē abducit. Inscriptio est *ἡρώαυς* Thetis virgo adhuc ibidem expressa est: Eam Peleus prensat: At illa manu altera anguē in Peleum immittit. Medusæ sorores pinnatæ Perseum volantes iefectantur: Vni Perseo est nomen adscriptum. In arcæ tergo militaris expeditionis imaginē videas: Major exercitus pars pedestre agmen est, equestrium etiam copiarum aliquid in bigis. Ac partim quidē manum iam confecturi videntur, partim verò

verò se cofalutatione facta mutuo agnitu-
ri. Variat interpretum sermo: Sunt enim
qui dicunt Aetolos, Oxylo duce, contra pri-
scos Eleos instructos, utrosque consangui-
nitatis recordatione positos inimicitias ad
concordiam spectare. At alij in prælum
descendere Pyllos, & Arcadas ad Phiga-
lean urbem, & amnem Iardanum. Illud cer-
tenemini probari possit, quod ab aliis
proditum est, Cypseli proavum, cum esset
Corinthius, in arca, quam in suo esset in-
strumento habiturus, consultò in scalpi no-
luisse res patrias Corinthiorum: Extero-
rum verò res gestas. neque illas valde insi-
gnes celebrandas curasse. Equidem quan-
tum ipse possum coniectura assequi, illud
videri probabilius possit, quod cum Cy-
pselo, eiusque maioribus sexto posteritatis,
ut longissimè, gradu, origo fuerit à Gonu-
sa, Sicyonis filia. & inter abauos eorū nu-
meretur Melas Antafsi filius, hunc Mela-
na cum agmine suo (uti ante in commen-
tario de Corinthiorum rebus exposui) re-
cipere in ciuitatis eiusdem cōmunionem
recusabat Aletes, quòd ex Delphici Apol-
linis quodam responso fidem ei minus ha-
bebat. At enim cum ille multis Aletem
modis sibi conciliare studuisset, & reiectus
multis cū precibus redire non dubitasset.

§91 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
ab inuito quidem receptus tamen est.
Quare Melanis illas esse copias, quæ in ea
parte arcæ spectantur, facile existimari pos-
sit. Quod quantum arcæ latus est, si à læ-
ua ambire eam cœperis, Borean habet Ori-
thiam rapientem, anguum illi caudæ pro
pedibus sunt. Pugnat cum Geryone Her-
cules: Trini quidem ex vnico existunt Ge-
ryones corpore, Agnoscitur & Theseus
lyram tenens, cui adstat Ariadna coronam
præferens. Iam verò Achilli, & Memnoni
pugnantibus suæ eorum vtrique adest ma-
ter. Sunt ibidem Melanion, & cum eo Ata-
lanta Himnulum portans. Aiaci præterea
ex prouocatione & Hæctori congressis,
adstipit Discordia, facie illa quidem fœdis-
sima. Ad huius exemplar pinxit Caly-
phon Samius Discordiam in templo Dia-
næ Ephesæ, cum ad Græcorum naues pu-
gnam faceret. In eadem arcæ regione &
Castores sunt: Eorum alter impuber: Et
media inter eos Helena: Abiectâque hu-
mi ad Helenæ pedes cum obsoleta veste
Aethra Pitthei filia. Apposita est inscri-
ptio versu heroico vna voce longiore.

Tyndaride fratres Helenen atque Aethra
Athenis

Asportant.

Iphidamas præterea, Antenoris filius hu-
mi

mi stratus. Pro eo contra Agamemnonem
 pagnat Coon. In Agamemnonis clypeo.
 Terror expressus est Leonis capite. Inscriptio
 est huiusmodi ad Iphidamantis corpus
Iphidamas, pro illoq; Coen fera praelia miscet.
 In Agamemnonis verò scuto.

*Hic paucor est hominum : manibus gerit hunc
 Agamemnon.*

Exin adducit ad Alexandrū Priami filium
 Mercurius in iudiciū de forma deas tris.
 Rem indicat inscriptio.

*Mercurius Paridi ostentat spectanda dea-
 rum*

Corpora, Iunonis, Tritonidis, atque Diones.

Iam verò Dianam quam obrem volucrem
 fecerint non facile dixerim. Humeris cer-
 te alæ applicatæ sunt, dextera pardum præ-
 fert, leonem altera. Ad hæc Ajax Cassan-
 dram à Mineræ signo diuellit. Inscriptio
 rem prodit.

*Ajax Cassandram Locrus deducit ab ara
 Pallados.*

Iam verò Polynicem Oedipi filium in ge-
 nu collapsum frater Eteocles vrget: A ter-
 go adistit scæmina dentibus, & aduncis
 vnguibus quavis fera immanior: Testatur
 inscriptio Mortam illam parcarum vnam
 esse. Et fati quidem vi Polynicem succu-
 buisse, Eteoclen verò merito suo cecidisse.

In antrō Liber pater iacet barbatulus auream præferens paterā, talari amictus tunica, Arbores antrum vestium, vites aliæ mali & puniceæ. Arcæ abacus nullam omnino inscriptionem habet: Ex ipsa verò emblemæ facie argumenta cōiicias: Intra speluncam mulier cum viro in lectulo decumbit: Circem & Vliſſen eos eſſe facile ut credamus adducimur, cum ad ancillarum numerum, tum verò ad earum opificia respicientes: Nam & quatuor sunt, & ſis intentæ opēribus, quæ versibus de illis loquēs Homerus perſequitur. Adſtat Centaurus: pedes ei poſteriores equini ſunt, priores humani. Equorum præterea bigæ inſcriptæ ſunt & in illis inſiſtentes formæ: Equis aureæ ſunt alæ, & earum foeminarum vni vir quidā arma tradit: Hæc ad Patrocli cædem pertinere non obſcura eſt coniectura. Et eas quidē, quæ bigis vehuntur, Nereidas eſſe: Ex earum auero Thetide à Vulcano arma accipere. Nam & vir ille non ſatis firmis eſſe videtur pedibus, & famulus eum forcipem tenens ſequitur. Quin & Centaurum illum Chironem eſſe diſtint, qui iam vitæ muſeribus perfunctus, ac in deorum numerum receptus præſto Achilli eſt, eius luſtum leuaturus. Iam verò inſiſtentes ciſſo virgines duas, quarū altera

altera habenas tenet, altera verò velato capite sedet Nausicam Alcinoi filiam esse putant, cū ancilla ad lauacra contendentem. At qui sagittis Cētauros petit, & ex iis aliquot conficit, dubitari non potest, Herculeum esse. Nam & hoc de Herculis certaminibus vnū fuit. Arcæ opifex quis nam fuerit coniecere nunquam ego vtique potui. Inscriptiones vero alius fortasse fecit, ego tamen facile adducor, vt ab Eumelo Corinthio factas putem. Hanc ego cum ex aliis eius operibus, tum verò maximè ex eo carmine, quod in Delum fecit, coniecturam duco. Spectantur & alia eodem prope in loco dona, & in primis modicus quidam lectus ebore magna ex parte exornatus. Iphiti discus, & mensa, super qua victoribus coronæ deponuntur. Et hæc quidem Hippodameæ ferunt ludicrum fuisse. Iphiti verò disco ad Olympiorum iudicias indicēdas vñ sunt Elei. Inscriptæ enim sunt illæ in disco nō recto versusum ordine, sed orbem ambiētibus literis. Mensa ipsa partim ex ebore, partim ex auro fabricata est: Opificem fuisse aiunt Colorem, quem ad Hercule genus duxisse affirmant: Et si, quibus fistorum origines curiosius inquirere curæ fuit, Parium esse. Pasitelen verò discipulum testantur: Pasitelen ipsum artē di-

dicisse à Iuno exinde, Iupiter, Deum mater, Mercurius, cum Diana Apollo: In tergo tota ludorū descriptio: In vno laterum Aesculapius, & filiarū Aesculapij vna Hygea, Mars præterea, & prope ipsum prælij simulachrū: At in altero Pluton est, & Liber pater, tū Proserpina, & Nymphæ duæ, quarum altera pilam, clauem altera tenet. Est enim clavis Plutonis insigne: Ea proditum est ratione, quod à Dite patre inferorum sedes ita clausa est, vt nemini inde reditus pateat. Iam verò quòd Aristarchus rerum Olympicarū author locuples, memoriæ prodidit, id nequaquam præterierim. Sua igitur ille ætate, cum Elei Iunonis sacra tecta, quod vitium templi lacunar fecisset, locassent, inter tabulatum quod ad speciem expolitum est, & scandulare tectum cadauer cum graui armatura Saucij hominis repertū memorat. Hunc ego virū existimo pugna intra Alcin contra Lacedæmonios cōmissa, cū se propugnatores in tēpla Deum recepissent, & inde de superiore loco hostem repellerent vulneribus cōfectū iam moribundū illuc perreptasse: Cadauer eius tam diu integrum permansisse, quod neque per æstatē vaporū, neq; per hyemē, in illis latebris abditum, frigoris noxam contrahere potuerit. Addidit Aristarchus

elatum

elatum extra Altin, & cum iisdem armis
humatum fuisse. Oenomai quam appellât
ipsi etiam Elei Columnam, ea extat ab ara
maxima ad Iouis ædem contendentibus.
Quatuor sanè erectæ sunt ad lævam Co-
lumnæ, quibus lacunar sustinetur: Fulciūt
ædem ligneam Columnam iam vetusta-
te ruentem, ferreisque incinctam vinculis.
Columnam eam fama peruulgavit, in Oe-
nomai domo fuisse, solamque stetisse, cum
domus reliqua fulmine conflagrasset: Id
elegi testantur in ænea tabella ante ipsam
Columnam incisi.

Vna columna ex his hospes sum sola relicta,

In celsis steterunt quæ adibus Oenomai,

Nunc exte Iovis in templo circumdata vinculis

Nebulor, nec me flamma voravit edax.

Accidit verò ætate mea quiddam huiusmo-
di, cum Romanus quidam Senatorius vir
palmâ in Olympicis adeptus, victoriæ suæ
relinquere vellet monumentū, cum inscri-
ptione statuam ex ære, scrobē altius effo-
diendam curavit prope Oenomai Co-
lumnam, reppererunt qui opus conduxer-
ant scutorum, frænorum, & armillarum
fragmenta, quæ ipse dum eruerentur vi-
di. Aedem quandam insigni magnitudi-
ne Dorico opere, Matroum priscum reti-
nentes nomen appellant: Neque verò

in ea vllum extat Deūm matris signum, statuar tantum Romanorum imperatorū ibi erectæ sunt. Est hoc ipsum Matroum intra Altis: Et eodem in loco rotunda figura cella, quod Philippeū vocit: In eius summa testudine æneū papauer eminet, fibularū id caput est celle trabibus. Sitū est ædificium hoc circa Altis exitū ad laeuā Prytanei, ē coctili laterculo extructū, testū columnis circunquaq; sustentibus. Hoc opus erigendū curauit Philippus cū ad Cheroneā grauius Græcorum fortunas attriuisset. Et dicatæ quidem illic statuar sunt Philippo, & Alexandro, Amyntæ etiam Philippi patri, eas necnon & Olympiadis, & Euridices fecit ex auro, & ebore Leochares. Venio iam ad statuarum, & donariorum expositionem, & eam quidem bipartitam, quod scilicet ea de re conturbatè agendum non putauī. Nam alia longè ratio est eorum omnium donorum, quæ Athenis in arce posita sunt: Illa enim siue statuar, siue aliud quoduis genus sint, dis omnia dicata sunt. At in Alci partim deorum nominibus celsantur, partim verò victoribus, quo eis hoc etiam veluti quodam corollario honos haberetur, suæ sunt posita statuar: Sed harum quidem posterius fiet à nobis mentio: In præsentia ad ea quæ

præcip

præcipua sunt deorum insignia se con-
 nectet oratio. A Matroo ad stadium ire-
 sta contendentibus ad lauan circa Cro-
 nij montis finem, crepido est lapidea
 monti subiecta, ex ea gradus in clium as-
 fargunt. In crepidine locata sunt aliquot
 ænea Iouis simulachra. Constat illa qui-
 dem de multatitia pecunia Athletis qui
 fraudem ludis fecissent interrogata. Appel-
 lantur ea simulachra patria voce Zanes,
 quod est opinor, Ioues. Eorum sex ere-
 cti sunt octaua & nonagesima Olympiade.
 Nam cum Eupolus Thessalus ex iis,
 qui ad pugilum certamen conuenerant,
 Agetorem Arcadem, & Cyzicenum Pry-
 tanin pecunia corrupisset, & præter eos
 Phormionem etiam Halicarnassensem,
 qui in Olympiade superiore de pugila-
 tu victoriam adeptus fuerat, cum ipsum
 Eupolum, tum eos qui pecuniam cepis-
 sent, quod primicæ corruptela in horum
 religionem poluissent, Elei in ærarios re-
 tulerunt. Ex eo signorum numero duo
 fecit Cleon Sicyonius: Quatuor qui reli-
 qua flixerint non habeo dicere. Ter-
 tium aut quartum signum ubi præterie-
 ris, elogio cæteris adscripta videas eligia-
 cis versibus: Monet eorum primum pe-
 dū pernecitate, & reliqui corporis rotore

Olympicam palmam acquiri. Altera inscriptio signum erectū Deo testatur ut simul & honos Ioui haberetur, & cum Eleorum religione ad Athletarum fraudem coercendam terror coniungeretur. E duabus reliquis altera Eleos ornat, atque illis magnæ in primis laudi, quod pugiles notarint, tribuit: Altera edicit signa illa documento Græcis cunctis esse non debere cuiquam Olympicæ victoriæ spem in pecunia esse repositam. Post Eupolum memoriæ proditum est Atheniensem Callippum ab aduersariis quinquertij coronam pretio auertisse: Id accidit Olympiade duodecima, & ceterima. Et multam quidem cum à Callippo, & iis qui cum eo coluserant, petissent, Elei miserunt Athenienses Hyperiden eam multam deprecatum, Verum cum exorari non potuissent Elei, eam Athenienses animi elationem præ se tulerunt, ut ne Olympicorum quidem celebritate prohibiti iudicatū soluere prius voluerint, quàm Delphicus Apollo percūtantibus responsum dedisset, non responsum se ante quàm satis Eleis fecissent. De cuius multæ pecunia signa totidem quot illa superiora Ioui erecta sunt. Et his elegi adscripti nihilo mitioribus sententiis, quàm illi sint de Eupoli multa. Et iudi

est prima quidem inscriptio, oraculi iussu Eleorum de quinquertionum fraude iudicium comprobante ea signa dedicata. Secunda item, & Tertia in laudem eiusdem iudicij. Quarta ad victoriam non pecunia, sed virtute aspirandum docet. Quinta quam ob rem signa posita sint ostendit. Postrema omnium responsum illud Delphici Apollinis, quo illi quinquertiones in re damnati censentur, commemorat. Duo præterea signa sunt de multa palæstritarum erecta, sed eorum nomina non tantum me: sed ipsos etiam præscarum apud Eleos rerum interpretes fugiunt. Appositæ his quoque sunt inscriptiones. Earum una declarat Rhodios fraudem palæstricæ Olympio Ioui pecunia luisse. Altera positum signum de multa, quæ iis irrogata fuisset, qui dolo malo de palæstricis palmam meruissent. Reliqua omnino signa interpretes iidem tunc dedicata memorant, cum Olympiade octava, & septuagesima supra centesimam à Philostrato numos accepit Eudelus. Hunc sanè Eudelum Rhodium fuisse, sed in publicis Eleorum monumentis, quibus eorum qui vicerunt, memoria commendata est, diuersa prope-modum comperi: Stratonè scilicet Alexandriam centesima septuagesima octava Olym-

602 PAVS. ELIA. PRIOR, SIVE
piadē, eodem die de pancratio & lucta co-
ronatum. Alexandream quidem in cano-
pico Nili hostio Alexander Philippi filius
condidit. Fuisse tamen & ante non ma-
gnum eodem in loco Aegyptiorum oppi-
dum Rhacoria memoriae proditum est.
Ante Stratonem hunc oleastri coronam
de pancratio, vnam de lucta verò tres viri
cepisse pehibentur: Totidem post eum. De
superioribus vnus Eleus fuit, ex ea Græ-
cia quæ trans Aeneum est: Rhodius Aristo-
menes alter: E Magnæribus qui sunt ad
Lethæum Protophanes tertius. E postero-
ribus Marion Protophanis ciuis, & Strato-
nicæsis Aristæas. Stratonice ipsa eodem no-
mine vrbs, & regio Chrysaoris appellata
est. Postremus Nicostratus fuit è mariti-
ma Cilicia: Et si nihil ei cum Cilicibus
præter nomen commune fuit. Hunc enim
Nicostratum adhuc penè infantem, neque
obscurò loco natum, è Prymnæssio, quæ
Phrygiæ vrbs est, prædones abduxerunt,
eumque ad Aegeas, incertum cui vendide-
runt. Cum iam adoleuisset visus est per
somnia videre ante fulcra lecti, in quo
cubabat, humi stratum leonem. Post id
visum multas de pancratio & lucta pal-
mas ex Olympia abstulit. In ærarios certe
& alios postea, & Alexandrinum pugilem.
Elei

Elei retulerunt Olympiade ducentesima
ac duodevicesima: Nomen ei fuit Apollo-
nio, cognomen (patrium enim Aegyptiis
fuit cognomina habere) Rhanti: Dam-
natus hic primus Aegyptiorum est ab
Eleis, non ob datam aut captam pecuniam
sed ob aliam huiusmodi noxam. Ludo-
rum statos dies non obiit, neque multam
deprecantem subleuauit, quòd ad Cyc-
las vento se detentum fuisse causatus est.
Arguit enim eam purgationem Heracli-
des, & ipse Alexandrinus, cum docuisset
hominem incogeda ex Ionia ludis pecunia
occepatum fuisse. Apollonium igitur E-
lei, & alios, si qui forte ad condictam diem
non adfuissent, exegerunt, Heraclidi coro-
nam intacto partam puluere decreuerunt.
Id cum grauer tulisset Apollonius, ut
forte ad pugillatum erat loris illiga-
tus, in Heraclidem iam coronam capien-
tem, iuauit, & hominem ad ludorum
praesides confugientem est persecutus.
Quae illi recordia magno utique stetit.
Iam duo alia signa, nostrae aetatis opera
sunt. Sexta enim, & vicesima supra ducen-
tesimam Olympiade pugiles deprehensi
sunt de vna & eadem palma inter se pacta
pecunia societatem coisse. Ob eam rem mul-
ta illis imposita. Horum simulachrorum ad
lauam

Iuxta alterum est, alterum ad dexteram: qua aditus ad stadium patet: Pugilibus nomen altero Didas fuit, & ei qui pecuniam dedit Garapammon ex eadem sane tribu Aegypti Arsinoite. Perhercule mirum fuit, exteros homines nihil Iouis numen veritos affines huiusmodi corruptelis fuisse: Sed in miraculo posuerim maiore, Eleos ipsos in eandem prolapsos fraudem. Secunda enim, & nonagesima supra centesimam Olympiade, cum in luctu certamen Damonici Elei filius Polyctor, & Sosandri Smyrnaei filius patri cognomen, cuperet verò impensius Damonicus filium suum victorem discedere, Sosandrum dicitur pecunia data adduxisse ut facile se vinci pateretur. Eius rei indignitate commoti iudices, multam ipsis parētibus irrogarūt: Ab illis enim noxa commissa fuerat. Ex ea pecunia signa duo erecta sunt, alterum in Eleorum gymnasio, in porticu quæ in Alti est alterum. Appellatur ea porticus Pœcile, id est Varia à picturæ scilicet varietate, quæ olim parietes exornati fuerant: Eandem multi Echūs nominant, quod vocis emissæ imago septies, & sæpius reciprocatur. Signum etiam Ioui de Sarapionis Pancratiastæ multa dicatum est. Damnamum timiditatis tradunt, quòd prima
post

post ducentessimam Olympiade, pridie
quàm pancratiū committeretur, aduer-
sarium metu solum verterit: Id vni illi
accidisse & nemini præter eum siue Aegy-
ptius, siue è quavis terra fuerit affirmant.
Atque ea quidem, quæ iam enumeravi si-
gna, quibus ante dictum est nominibus
dicata fuere. Sunt & alia partim pu-
blico, partim verò privato ære dedica-
ta. Ad aram verò quæ in Alti est prope
aditum eum qui ab stadium ducit, ni-
hil immolant Elei: Tubicines tantum, &
præcones præso ritu de palma certant. In
proximo suggestu signum Iouis ex ære po-
situm est, altitudine cubitum sex: Vtraque
manu fulmen tenet: Dedicarunt Cynæta-
henses. Torquatum verò Iouem impube-
rem Phliasius Cleolas dicavit. Iam verò iux-
ta ædem, quod vocant Hippodamidum,
è lapide suggestus est, hemicycli forma: In
medio Iupiter, & Ioui pro liberum salute
supplices Thetis, & Aurora. Qui verò
in utroque semicirculi extremo quasi cor-
nu accincti ad pugnam sunt, alter Achil-
les, Memnon alter est. Contra exin è regio-
ne stant Barbari Græcis, iam singulari con-
gressuri certamine, Vlysses Heleno, quod
hi sapientiæ laude in suo uterq; exercitu præ-
stiteret: Iam propter vetus odiū Agamem-
noni

noni Paris, Diomedæ Aeneas, Aiæi Telamonis filio Deiphobus: opera hæc fuere Lycij Myronis filij. Dedicarunt Ionij maris accolæ, Apolloniata, sicuti priscis literis incisi elegi ad Iouis pedes indicant.

Urbis Apolloneæ sunt hæc monumenta, conatus

Phæbus quam ad pontum condidit Ionum
Illæ manus veteri quæ capit Abantides oras

E Thronio rotam pertulit hæc decimam.

Abantis quidem regio, & in eâ Thronium oppidum in Thesprotide Epiri fuerit, ad montes Ceranios. Dissecta enim tempestate, cum Græci ab illo redirent, classe, Locri Boagrij fluminis accolæ, è Thronio, & Abantes ex Eubœa, ostionis utriusque navibus ad Ceranios montes delati sunt: Ibi cum consedissent, & opidum Thronium condidere, & agrum intra certos fines communem, utrique genti vno nomine Abantidem regionem appellarunt: Poli deinde sunt finitimorum Apolloniatarum bello: Successisse in eorum locum Apolloniam è Corcyra deductam aiunt. Eius nonnulli prædæ participes fuisse dicunt Corinthios. Paululum hinc progressis in conspectu Iupiter est ad orientem Solem conuersus, altera manu auem, fulmen altera teneas: Imposita est corona capiti è vernis floribus. Fuit hoc Metapontinorum

norum domum, Aristomi verò Aeginetæ opus: incertū sanè mihi quis Aristomi magister fuerit. Dedicarunt autem Phliasij Iouem: & Afopi filia, Afopum etiam ipsam. Ea signa ita disposita sunt: Prima omniura est Nemea fororum natu maxima: Post eā Iupiter Aeginam prensans: Assistit Aeginæ Harpinnatum qua Mars, uti Eleorum, & Phliasiorum sermone proditum est, consuetudinem habuit, & ex ea genuit Oenomaum, qui Pisæ regnauit: Proxima illi est Corcyra: & deinceps Thebe: omnium postremus Afopus. Corcyram quidem à Neptuno cognitam tradunt. Versibus Pindarus quædam mandauit de Thebe & Ioue. Leontini quidam priuata pecunia Iouem erexerant septem cubitum magnitudinis: Exua aquilam, dextera iaculum præfert, ex poetarum scilicet descriptione. Fuere Leontini illi, Hippagoras, Phrynos, & Aenesidemus: & hunc quidem Aenesidemum alium ab eo arbitror fuisse, qui tyrannidem in Leontinis adeptus est. Vbi viam præterieris, quæ in curiam ducit, Iupiter stat sine vlla inscriptione: Ad Septentriones verò cū flexeris, Iouis item signū videas ad ortum Solis conuersum: Dedicarunt quicunque ad Platæas è Græciæ populis contra Mardonium Persarum ducem.

608 PAYS. ELIA. PRIOR, SIVE
cem steterunt. Incisa verò sunt in ima pilæ
earum ciuitatum nomina, quarum forti
opera eo prælio prosperè pugnatum est.
Primi omnium Lacedæmonij, post eos A-
thenienses: adscripti his ordine sunt Co-
riinthij, Sicyonij, Aeginetæ: tum verò Me-
garenses, & Epidaurij: Ex Arcadum concil-
lio Tegeatæ, & Orchomenij: Ad eos Phli-
sij, Troezenij: Hermionenenses: Ex Argiuo-
rum finibus Tirynthij: solique è Bœotis
Plateenses: Ex Argiuorum vrbibus Myce-
næi, Ex insulis Chij, Milesij, Ambraciotæ:
E Thesproditæ continente Tenij, & Le-
preatæ: & hi quidem postremi soli è Tri-
phylia. Ex Aegio autem, & Cycladibus
Tenij soli: sed Naxij etiam, & Cythnij. Ab
Eubœa Styrenses: His additi sunt Elei,
Potideatæ, Anaclorij: Extremi omnium
Chalcidenses Euripi accolæ. Ex his omni-
bus vrbibus hæ propemodum ita deletæ
sunt, vt earum nulla extet. Nam My-
cenæ exciderunt Argiui post eiectos è
Græcia Persas: Ambraciotas, & Anaclor-
ios, Corinthiorum colonia, Cæsar Au-
gustus Nicopolin ad Aëtium promonto-
rium deduxit: Nam Potidæatas bis do-
mo sua pulsos, à Philippo Amyntæ filio
semel, & ante ab Atheniensibus resti-
tuit quidem Cassander, sed quæ Poti-
dæa

dxā fuit, amisso vetere nomine, Cassandra nuncupata est. Signum hoc communi impensa harum ciuitatum in Olympia erectum, fecit Anaxagoras Aegineta, cuius tamen ab iis, qui res Platæensium conscribere, nulla omnino facta mentio est. Ante hoc Iouis signum est ænea columna, in qua fœdus incisum Atheniensium cum Lacedæmoniis in triginta annos: fecerunt Athenienses fœdus hoc redacta iterum in ditionem Eubœa, anno tertio Olympiadis eius: in qua Crison Himeræus è stadio victor discessit. Sanctum in conditionibus illis est, eius pacis communionem ad Argiuorum ciuitatem nihil pertinere, priuatim illis cum Atheniensibus licitum amicitiam iungere. Aliud etiam Iouis positum est signum non longe à Cleosthemis curru, de quo posterius nobis erit sermo: Dedicarunt Megarenses: Fecerunt Thylacus, & Orethus fratres, eorūque filij: Quibus verò illi temporibus fuerint, aut à quibus artem didicerint, mihi sanè ignotum est. Prope Gelonis currum, stat Iuppiter prisca admodum operis, sceptrum teneos: Hyblæorum donum esse aiunt. Fuere Hyblæ Siciliæ ciuitates duæ, cognomine Gereatis vna, altera Maior. Retinent hæc

etiamnum ætate præca nomina, & earum altera in agro Catineosi planè deserta est, altera in inclem finibus ad vici formam redacta. In hac sacrum est Siculorum celebritate religiosum, deæ, quam Hyblæam vocant, dicatum. Ab hoc ego populo signum arbitror in Olympiam deportatū: Nam ostentorum, & somniorū interpretes esse, & ceteros; qui in Sicilia sunt, Barbaros, deorum cærimoniis colendis anteire, Philistus Archomenidis filius memoriæ prodidit. Prope Hyblæorum donum fergus lapideus est, & super eo Iouis colossus, altitudinis pedum (quantum conicere possum) decem & octo. Eum colossus qui dederint, quique fecerint, inscripti eligi declarant.

Hoc signum multis ex urbibus expugnatis

Cliterij decimas constituere Deo

Artifices Teletas, frater germanus Ariston,

Esse verò hos Lacones non omnibus omnino Græcis notum esse existimo: De illis quidē habent Elei quānino non nihil quod dicant, sed plura multo ut de suis civibus. Lacedæmonij: Exim ara est Lacetæ Iouis: Lacetæ etiam (quod est ac si Plebeij dixeris) Neptuni. Adiuucta est aræ basis, quæ Iovem æneum sustinet, Corinthiorum donum, Musi opus, quisquis Musus, is fuerit.

Inde

Inde à curia ad magnum templum contenden-
ti ad Lævam signum est Iouis cum co-
rona è floribus àextera fulmen tenet: fuit
hoc Ascarì opus, quem docuit Agelades
Sicyonius: A Thessalis ferunt dedicatum,
suscepto cōtra Phocenses bello, ac de Pho-
censium quidem manubiis, Bellum hoc
aliud ab eo fuit, quod Sactum nuncupa-
runt: Gestum enim est antequam Xerces
in Græciam transmitteret. Non procul
hinc Iuppiter positus est, quem ex voto,
cum superiores è prælio discessissent, de-
dicasse Plophidios testatur inscriptio. Dex-
tera in parte magni templi ad Solis or-
tum Iupiter est altitudinis pedum xxi
quem dicatum tradunt à Lacedæmoniis,
cum rebellantes Messenios altero bello
vindicare essent adorti. Adscripti ele-
gi sunt.

*Hoc sate Saturno signum cape Iuppiter alme
Auxiliumq; favens, fer Lacedæmonios.*

Romanorum omnino nullus neque ple-
beius, neque patritius ante L. Mummiū,
quod ego sciam, in Græcorum templis do-
num vllum ponendum curavit. Primus
Mummius de manubiis Achæorum Iovē
in Olympia æneum dedicavit ad lævam
eius, qui à Lacedæmoniis dedicatus fuerat,
proximè ad primam templi columnam.

Quod verò maximum omnium æneorum signorum, quæ in Alti posita sunt, Iouis est colossus ab ipsis Eleis confecto Arcadico bello dedicatus, altitudinis pedum septem, & viginti. Iuxta verò Pelopis ædem pila est modicè à solo eminens: super ea paruum est Iouis simulachrum altera manu prolata. Ex aduerso alia sunt perpetua ferie collocata signa: Inter ea Iouis, & Ganymedis. Homerus quidem carminibus mandauit suis, raptum Ganymedem à dis Ioui vt pocula ministraret: Pro eo verò equos Troianis datos: Dedicauit Gnothis Thessalus: fecit Aristocles discipulus, & filius Cleætæ. Alius ibidem Iupiter est impuber inter Smicythi dona. Quis hic Smicythus fuerit, vnde oriundus, & quam ob causam multa in Olympia dona posuerit suo loco exponemus. Longius hinc recta progressis aliud est Iouis impuberis signum: Dedicarunt Elaitæ qui à Caico digressi Aeolidem primi in ora maritima tenuerunt. Aliud proximo loco positum est Ioui signum: Inscriptio testatur Cnidios Cherronesi incolas de hostium spoliis dedicasse: Ioui hic Pelopem, illinc Alpheum amoem apposuerunt. Et Cnidiorum quidem vrbis pars maxima in continenti Carix terra cõdita est, & ibi sanè multa sunt

memo

memoratu digna. Quæ verò Cherronesus dicitur, insula est ponte continenti terræ coniuncta: Illinc Ioui danum hoc in Olympiam missum, sicuti & Ephesij Coreli inquilini, communi Ephesiorum nomine signam posuere. Est etiam ad Altis murum, appositus Iupiter ad Solis occasum conuersus, sine inscriptione: Vulgavit fama à Mummiò de Achaicis manubiis dicatum. In curia Iouis est signum specie, perfidiosis hominibus quàm maximè formidanda, Hærcius ei cognomen, id est iurissurandi vindex idem fortasse, quem Romani Dium Fidium appellarunt. Vtraque manu fulmen tenet. Solenne verò Athletis omnibus, eorùmque parentibus, fratribus, gymnasijs magistris, super exacti suis testibus verbis conceptis deierare nihil se fraudis facturos quo minus Olympici ludi ritè fiant. Athletæ quidem ipsi hoc amplius iurant se decem perpetuos menses in ludicram exercitationem propositi certaminis consumpsisse: Iurant præterea, qui vel de viris, vel de pullis equorum in certamen prodeuntium pronuntiaturi sunt, ob rem iudicandam pecuniam se nullam capturos, qua verò re adducti quemuis aut probarint, aut improbarint, se non esse in vulgus prolaturus. Iam verò sus ille conse

Et iureiurando cuiquam sit vsui percontari in mentem non venit. Veteri quidem religione sancitum scio, ne victima vescerentur homines super qua iusiurandum conceptum fuisset. Id Homerus testatur, cū exētum illum suem, super quo Agamemnon iusiurandum concepit, Briseidem se non attigisse in mare à Talthybio feciali abiētum dixit.

*Hæc ait, atque suis prædūro guttura ferro
Dissecuit, quem Talthybius contorsit in undas
Piscesbus æquoreis æscam.*

Atque hoc quidem præci fuit ritus institutum. Ante Iouis pedes ænea tabula est, in qua incisi elegi sunt ad peierantium terrorem compositi. Enumerauimus quàm accuratissimè quæcūque Ioui intra Altin signa posita sunt. Nam quod prope maximum templum Corinthij dedicarunt, non præci illi quidem, sed quos Cæsar deduxit Coloniæ, is est Alexander Philippi filius Iouis ornatu. Iam verò & eos persequemur imagines quæ Iouis non sunt simulachra. Nam quæ non religionis causa, sed ad homines honestandos positæ sunt statux, eas recensebimus in Athletarum commemoratione. Cum Mamertini freti accolæ, ad festos ludorum dies, quos Rhegini solenni ritu agitabāt, pueros trigintaquinque, cumq

cúmque his chori magistrum, & tibicinem misissent, naue fracta, ad vnum omnes periere. Est enim mare illud foedissimis tempestatibus infame: Siquidem venti è diuersa superi, inferique maris regioni (quæ maria Adriacum, & Tyrrhenum vocant) spirâtes, ab alto undas cient & procellis infestissimas reddunt. Quin & cum venti posuere, ea est influentis, & refluentis pelagi concitatio, tam grauis belluarum ignatantum odor, vt naufragis nulla salutis reliqua fiat spes: Quòd si nauem hoc in freto Vlisses fregisset, non ille quidem in Italiam incolumis enataisset. Sed nimirum deorum lenitas aliquam in aduersis plerunque spem salutis reliquam facit. Mamertini puerorum interitum luxere, & cum alios illis honores habuere, & statuam ex ære suis singulis posuere, cúmque his vna chori magistro, & tibicini. Vetus inscriptio donum esse Mamertinorû indicat freti accolarum. Interiecto dein tempore, Hippias, qui inter Græcos sapientiæ laude clauit, elegis titulos earum statuarum fecit. Sunt illæ quidem Callonis opus. Est ad Pachynum Siciliae promontorium, quod in Africam, & ad Austros conuersum est, Motye vrbs: eam Afri Pœnis permitti tenent. Ea ciuitate bello subacta

Agrigentini de manubiis puerorū æneas
posuere statuas, dexteras tendentium, &
vota se Ioui nuncupare significantium.
Adhærent statuæ illæ Altis muris: Calami
dis opus esse & ipse suspicor, & hominum
sermone vulgatum est. Siciliam quidem
gentes hæ propemodum incolunt Sicani,
Siculi, Phryges, & illi quidem ex Italia,
Phryges verò à Scamandro & Troia trans
misere: At Libyes, & Pœnos vna, & eadem
classe in Coloniã deduxere Carthaginien
ses: Atque hi quidem è Barbaris gentibus
Siciliæ inquilini. E græcis verò Dorienſes,
& Iones, Phocici etiam, & Attici nominis
pars non utique magna. In eodem verò
Altis muro Agrigentinorum inclusa sunt
dona, & Herculis signa duo nuda: Aetate
puerili vnus item ad eius imaginem ex
pressus, qui sagittis in Nemea leonem con
fecit. Hunc cum leone dicauit Tarentinus
Hippotion: Nicodemi alterum opus est:
Alterum verò Anaxippi Mindesij dedica
tio fuit: In hunc locum ab Eleis deporta
tum est, cum ante positū esset in fine eius
viæ quæ in Olympiam ex Elide ducit, &
Sacra dicitur via. Dedicarunt verò com
muni impensa Achaici concilij populi, eo
rum signa, qui ex prouocatione cum He
ctore, sorte ducti, erant congressuri. Atque
hi

hi quidem hastis, & clypeis armati ante magnum templum stant. E regione insistit basi alteri Nestor, coniectis in galeam fortibus: Et sorte quidem nouem exiere, sed octo duntaxat extant. Nam Vlisse (fuit enim & ipse in eo numero) Nero Romanam asportasse dicitur. Vni verò tantum, Agamemnoni scilicet, nomen adscriptum est, atque inuerso quidem ordine à dextera in læuam partem excurrentibus literis. Et is quidem, cuius in scuto pro insigni gallus gallinaceus, Idomeneus est Minois nepos, à Pasiphaë Solis filia oriundus. Gallinaceum certe Soli sacrâ auem celebrant, quod cantu, Solis reditum nunciet. Incisi sunt in basi elegi.

Signa Ioui hæc olim magno posuisti Achivi

Quis genus à diuo Tantalida Pelope.

Opificis nomen in ipso inscriptum est Idomenei scuto.

Præstans laude operum multorum fecit Onatas
Cui patria Aegine cuiq; Miceen Genitor.

Non longe ab Achæorum dono Hercules est cum equestri Amazone pro balteo pugnans: Euagoras quidem Zanclius posuit, fecit Cydoniates Aristocles. Est hic Hercules inter maximè prisca opera numerandus: Neq; omnino eius ætatem possit quisquâ prodere: Satis constat dedicatum

antequam Zancle, quo nomine ætate nostra appellatur, Messene vocaretur: Dedicarunt & Thasij, qui è Tyro, & reliqua Phœnice oriundi, ad Europam quærendâ cum Thaso Agenoris filio classe profecti sunt, Herculem in Olympia æneum, super cneâ basi. Eius magnitudo est cubitum x. dextera clauam, arcum læuâ tenet. Et Thasij quidē audiui Tyrium esse Herculem, quē Thasij ab initio essent venerati: Sed enim cum se illi Græcis adiunxissent, ceptos ab iis Amphitryonis etiâ filio honores haberi. Adscripti sunt Thasiolorum dono elegi:
Signa Mœcone Satus hæc est fabricatus Onatas
Contigit Arginæ cui coluisse domos.

Onatam hunc Aeginetara, cuius hæc opera fuere, nulli secundum ducimus eorum, qui à Dædalo ex Attica officina nobiles artifices extitere. E Dorienſibus Messenij, qui Naupactū ab Athenienſibus acceptam tenuere, Victoriæ signum super pila dedicarunt, opus hoc fuit Menæxi Pæonij, de manubijis factū Acarnanum (sicuti ego existimo) & Oeniadarū. At Messenij ipsi monumentum esse prædicant rei ad Sphacteriam cum Athenienſibus gestæ: Atque id eo maximè argumento, quod hostium nomen adscripturi fuerint si Arcananes illi, aut Oeniade fuissent, quorum certe similitudinem

tatem veriti non fuissent: At ne Lacedæmonios offenderent de industria inscriptionem missam fecisse. Et Smicythi quidem multa offendi passim posita dona: Et post Iphiti Elei à præfide induciarum dea ~~inæpion~~ Græci vocant, corenam accipientis imaginem, hæc propemodum perpetuo ordine collocata sunt. Amphitrite, Neptunus, Vesta, quæ omnia fecit Glaucus Argivus. Idem verò Smicythus ad lænum magni templi latus Proserpinam dedicavit Venerem, Ganymedem, Dianā: E Poëtis Homerum, & Hesiodum: Deos iussus alios, Aesculapium, & Hygiam: Et inter cætera Smicythi dona. Agonis id est certaminis ipsius tanquam dei signum est, halteres portantis: Sunt halteres Athletarum libramenta, circuli oblongiore figura, illa quidem non prorsus in ambitum circumducta: Nam quæ pars manibus prestantur, ansulas habent intra quas digiti, vti intra clypeorum lora, immittuntur: Hæc halterum figura est. Prope Agonis signum est Liber pater, Orpheus Thrax, & Iouis cuius ante mentionem feci, signum. Sunt hæc omnia Argivi Dionisij opera. Alia item dedicata à Smicytho memorant, quæ Nero amoverit: Opificum ipsorum Dionisij, & Glauci Argiuorum certi magistri non

620 PAVS. ELIA. PRIOR SIVE
non produuntur : Quo fuerint tempore ex
ipsa Smicythi ætate intelligi potest. Smi-
cythum enim Herodotus scripsit Anaxila
Rheginorum tyranni seruum , ac deinde
quæstorẽ fuisse, mortuo verò Anaxila Te-
gean migrasse. Testantur donorum in-
scriptiones multæ , Chærum illi patrem,
Græcas vrbes Rhegium patriam & Messe-
nen, quæ ad fretũ est, domicilia fuisse. Epi-
grammata quidẽ Tegeæ sunt : Quæ verò
superius enumeravi dona, in Olympia di-
citur ex voto posuisse, liberato filio graui
lethalis morbi periculo : Quæ in parte ma-
iora sunt Smicythi dona , quæ fecit Ar-
gius Glaucus. Prope est Miorua galeã,
& ægidẽ induta, Micodami Mænalij opus,
ab Eleis dedicata. Assistit Mineruæ Victo-
ria, quam Mantinenses incertum quo bel-
lo confecto dedicarunt, id enim non indi-
cat inscriptio: Calamis fecisse dicitur: Alas
verò non addidisse, exemplar secutũ signi
eius prisci, quod Athenis est , & Inuolucrum
nuncupatur. Proximo verò loco minori-
bus Smicythi donis , quæ Dionysius fecit,
Herculis positi sunt labores : Pugna cum
Leone Nemeo, & cum hydra , cerberi ra-
ptus, apri Erymanthij cædes : Hæc omnia
in Olympia Heracleotæ dedicarunt eua-
statis finitimis Mariandynorum finibus.

Accolæ

Accolæ Ponti sunt Heracleotæ Megaren-
sum, & Tanagræorum Colonia. E regio-
ne horum, quæ iam enumerauimus, dona-
riorum, alia sunt continenter posita signa,
ad meridiem conuersa proximè ad ædem
illam, quæ Pelopi dedicata est. Inter hæc
illa spectantur quæ dicauit Phormis Mæ-
nalius: Hic à Mænalo cū in Siciliam trās-
misisset, multa dedit bellicæ virtutis docu-
menta, pluribus expeditionibus partim à
Gelone Dinomenis filio partim verò à Ge-
lonis fratre Hierone susceptis: Quare ad
luculentam prouectus fortunam non hæc
duntaxat Olympio Ioui, sed alia etiā Del-
phico Apollini dona dicauit. Olympica
eius dona sunt equi duo, aurigæ totidem:
Assistit enim suus vtrique equo auriga. Al-
terum fecit Dionysius Argius, Aegineta
Simon Alterum: Incisa est in prioris equi
latere inscriptio, versu nullo adstricta:
Phormis posuit Arcas Mænalius, nūc Sy-
racusanus. Huic equo Hippomanes infu-
sum tradunt magi hominis astu, quo esset
intuentibus miraculo. Magnitudine ille
quidem & specie inferior est equis multis,
intra Altum positus, & deformiorem cauda
præcisa reddit: Sed illum mares equi non
vere tantū, sed planè quauis anni parte ap-
petunt: irrūpentes enim vel effractis vin-
culis

612 PAVS. ELIA. PRIOR SIVE
culis intra Actio, vel è rectorum manibus
elapsi, illum inuadunt, nihil hercle minus
furenter, quàm si viuentem pulcherrimam
equam gregalem initari adorirentur: Cæ-
dunt illis quidē ungulæ: Non prius tamen
desiunt, hinnitu omnia latè complentes
insanire, & veluti rabie quadam incitari,
quàm plagis, & acriori aliqua vi edomiti
ab illo ære abstrahantur. Aliud certe in Ly-
dia ipse miraculū vidi: Illud quidē à Phor-
midis equo diuersum, non tamen magno-
rum artis experts. Sunt in Lydis, qui Persici
cognomine vocantur, vrbes Hiero, Cesa-
rza, & Hippæpæ: In templo vtriusq; vrbis
amplissimo cellæ cum aris, super his cinis
alio longe colore à vulgari cinere: Huc in-
gressus magus, vbi foco lignis impositis
tiara caput velarit, implorat cognomē dei
quicumque ille sit: Ex libro enim carmen
recitat barbaricum, lingua planè ignota
Græcis, vbi perorauit, sponte sua è lignis
nullo igne admoto purissimæ emicat flum-
ma. Sed vt redeat vnde huc digressa est ora-
tio, inter Phormidis donaria ipsius Phor-
midis statua visitur cum hoste cōminous di-
micans vno, & itē altero, ac tertio: Adscri-
ptum est pugnantem illum militem Phor-
min Mæalium esse: Dedicatū fuisse à Syra-
cusano Lycorta: Satis perspicuū cuius esse
potest

potest dedicasse. Lycor, tam necessitudine adductum Phormidis, à Græcis tamē quæ Lycortæ fuerunt dona Phormidis appellatur. At Mercurius arietem sub ala portās, galea caput armatus, idémq; amictus chlamyde, & tunica, nihil omnino is ad Phormidis donaria pertinet. Olympio enim Ioui Pheneatæ ex Arcadia illum dedicarunt. Fecisse Onatam Aeginetam, & cū eo simul Callitelem indicat inscriptio: Fuit autem Onatæ vel discipulus, vel filius (vtri ego arbitror) Calliteles. Nō longe à Pheneatum dono, aliud est Mercurij signum, caduceū iste tenet: Testatur inscriptio positū à Glaucriæ Regino, opificē fuisse Gallonē Eleū. Duæ item ex ære boues ibidem sunt: Alteram Corcyræi, Eretrienſes alteram dedicarunt: Vtraque Eretrienſis Phileſei opus. Quam ob rem verò Corcyræi bouem in Olympia vnā, & vnā item Delphis dedicarint, cum ad Phocēnsiū res peruenerit historia exponemus. At enī quod de Olympica boue me audire memini, id nēpe est: Paruulum puerū cum sub ea boue sedens pronus luderet sublatum temerē caput tam vehementer æri impēgisse, vt ex eo vulnere nō ita multis post diebus ē vita exceſſerit. Elei bouem cædis damnatā extra Altim exportare in animo habebant, sed

614 PAVS. ELIA. PRIOR SIVE
 sed Apollinis Delphici oraculo moniti
 sunt, ut bonem eo ritu expiarēt, quo solent
 Græci inconsultæ cædis fraudem eluere.
 Est sub Platanos. circa medium ferè Altis
 ambitum æneum trophæū: Titulus in cly-
 peo incisus, docet Eleos victis Lacedæmo-
 niis illud erexisse: Hæc nempe illa fuit pu-
 gna, in qua ille occubuit, cuius cadauer cū
 Iunonis templum sartum tectum curarēt,
 inter tecti fastigium, & lacunar cum armis
 repertum est. Mendæorum certe, qui sunt
 in Thracia, votū multis videri possit quin-
 quertionis statua: Posita illa quidem est
 iuxta Eleum Arachidem, halteres priscos
 tenens: In eius fœmore inscriptio incisa.

Mendæi Sipte sano. Manorte subacta

Primitias summo hic me posuere Ioni.

Coniici potest Sipten Thraciæ castellum,
 vel urbem fuisse. Mendæi è Græ-

cia, atque adeo ex Ionia oriundi

sunt: Incolūt maritimam

Thraciæ oram ad

Aenum vr-

bem.

GNI VM AC NOTA-

TV DIGNARVM, QVAS

P A V S A N I A S H I S C E

commentariis complexus

est, index copio-

651003

Bas : pagi. 61

Abantidas ad tyrannidem

Sicioniorum accessit 195

A. cingibus truncidatus 196

Abātis filij Lyncei nepotes

regnum inter se partiuntur 219

Abantidos regio vbi 606

Et cur ita appellata ibidem

Abantes qui 11 606Abaris. 349

Aborigines apud Athenienses 216

Abolutor Iupiter 368

Abydos 336

Academia extra muros Athenis erat 112

Acamas	30
--------	----

Acărbus duplicati stadij cursu vicit Olym-

piade quintadecima 553 Acarnanias ab ar

mis discedere coegit Agefilaus 336

Acastus cum equis à Micone eleganter de-

pictus	70
Accius quis	207
Acetium	139
Aceta tradita est à Sole Epbyrea	180
hic Colchos profectus Buno regnum cō mendauit	ibidem.
Achaia, iam Aegialus	436
Achaici concilij populi, quæ signa in Alti dedicarunt	335
Acharnæ curia Atticæ	123
Achæi à Dorienſibus patria pulſi	529
Achæi indigenæ Peloponneſi	529
poſtea pulſi Ionibus, quam Peloponneſi ſe partem coluerit	ibid.
Achæorum cōcilium Corinthiis pernicio- ſum	170
Achiæſ bellum illatum ab Cleomene	198
iidem ab eodem victi.	ibidem
Achæi ad Selafiancum Cleomene ſigna cō- tulerunt	199
Acheroidem populum cur dixerit Home- rus	574
Acheron amnis	69
ad Acherontem primo nata eſt alba Popu- lus	575
Acheonſia palus	69. & 294
Achiuorum Paracypariſſiorum oppi- dum	388
Achilles ab Alexandro priami F. & Apol- line	

line intersectus	59
Achilles Helenam nunquam petiit	48.49
qua ratione quòque pacto venerit ad Troiam	ibidem
Achillis delubrum & simulachrum	378
Achillis fanū recludi religiosum fuit	381
Achillis hasta Phasílide in Mineræ templo	312
Achillis portus	398
Achillis templum & eidem solennes ludi facti Brasiis	395
Achilli honores habiti, ubi	173
Achilli rem diuinam faciunt puberes ante pugnam in plataneto	381
Achilli sacra insula Lence	377
Acidas fluuius	544
cui Iordane vetus nomen fuit.	ibid.
Acménas quid	579
Acra promontorium	218 229
Acratus Genius Bacchi comes	21
Acræa, filia Eubææ amnis, Iunonis nutritrix	222
Acrææ Fortunæ ædes	192
Acrææ Iunonis fanum	248
Acrææ vrbs	384. & 385
Acrisius Abantis F.	351
Acrisius Argis imperauit	210
Larissam concessit, ibidem. quomodo perierit	ibid.

Acrisius quo loco ad filiaē custodiam fecerit thalamum ex ære 248 euerfus à Perrialeo ibid.

Acrisij & Præti pugna quo loco commissa 254

Acritæ Apollinis ara 347

Acrocorinthum 183

Acrotatus Arci F. 323

Acrotatus filius Cleomenis. 57. 321. moritur 322

Actæa, quæ postea Attica 22

Actæi filia Cecropis maioris vxor 30

Actæus 63

Actæus primus regnavit Athenis 21

Actoris filios ad Cleonas occidit Hercules 533

Actoris vxor Molione ibid.

Adolescentū cædes ad Lernā cōmissa 249

Adonium lugent Argiuorū matronæ 235

Adrastea fons 218

Adrastus 235

Adrastus argis eiectus ad Polybum Sicyonem confugit 190. eiusdem in patriam reditus ibidem

Adrastus Iunoni templum ædificauit 205
Pani & Soli aras posuit ibid.

Adrastus, Thesei opem implorauit contra

Thebanos 147. Adraستي domus 146

Adraستي heroicum monimentum 121

Adraστο

Adraſto honor habetur à Megarēſibus	160
Adrianus Athenienſibus exædificauit opera multa	72
Adrianus Imperator balneas multas Corinthi exædificauit 178. & aquæ ductus erexit	ibid.
Adrianus Imperator Athenienſib. amicus	23
Adriani Imp. laus 31. Idem Hebræos deficientes vleiſcitur 31. dona ciuitatibus & Græcis & Barbaris multa dedit	ibid.
Adriani Imper. ſtatua	94
Adriani ſtatue ex Thacio & Aegyptio marmore	72
Actius Anthæ F.	274
Actius Anthopatri in regno ſucceſſit	279
Acacum	268
Acacida Aribbæ f. Pyrrhi pater Olympiadem ſuis copiis iuuat	50
Acacida Aribbæ f. Pyrrhi pater.	50
Acacida cur tardius regnum adeptus 50. cum Philippo Caſſandri fratre pugnam committit & moritur	ibid.
Acacide	267
Acacidarum gens fere tota diuinitus oblata nece occubuit	59
Acacus 266. in Aegina regnauit ibid. quomodo eam munierit	268
Acachi monumentum	269

Aedes omphium Deorum ab Adriano Arhe nis ædificata	74
Aegens cur se in mare abiecerit 29. 85. & deinceps Aegæi sepulchrum cognomen ro Aegæi heroum	86
Aegens Medeam in matrimonium ha buit	179
Aegens primus Athenis Veneris religio nem induxit 63. & cur.	ibid.
Aegæi ensẽ & crepidas sustulit Theseus	282
Aegæi Oeolyci filij heroicum monimen tum	359
Aegæo Atheniensium regnum concessum à Niso	148
Aegialea oppidum	186
Aegialus quis	ibid.
Aegialeus Adrastĩ F.	101. & 166
Aegialeus in prælio ad Glifantem cõmisso occubuit.	ibid.
Aegialem monumentum Pagis	166
Aegialei urbẽ Demetrius Antigoni F. euer tit 191. vetustæ arcĩ urbem adiunxit. ibi.	
Aegiale urbs postea Sicyon vocata	189
Aegialẽ cur venerint Apollo & Diana	194
Aegialẽ. cur pestifer morb ⁹ immisus ib.	
Aegialus Peloponnesi pars	186
Aegij mortuus Aratus	199
Aegina Afopi filia, antea Oeope	266
	Aegina

Aegina Afopi filia à Ioue rapta	184. 185
Aeginæ descriptio	268
Aeginæ Dianæ ædes	352
Aeginetæ	266
Aeginetæ cur Doriensium lingua vtantur	
268. ab Atheniensibus eiekti	ibid.
Aeginetarum opes & nauales copix	268
Aeginetæ deducti in Salamim à Telamone	133
Aegisthus in conuiuio occidit à Troia re- nerfos cum Agamemnone, ac eorūdem sepulchrum	222
Aegisti monimentum	ibid.
Aegistæna ciuitas	166
Aegophaga Iuno colitur à Lacedæmonijs	
359. huic Hercules primus capram im- molauit.	ibid.
Aeges flumen	341. & 158
Aegyx opp. 384. Augex ab Homero	ibid.
Aegypti filiorum monimentum	249
Aegyptiæ Isidis fanum	184
Aegyptij Apollinis ædes	262
Aegyptij & Phryges de antiquitate cer- tant	60
Aegyptiorum imperium quo pacto perue- nerit ad Ptolemæum	32
Aegyptiorum regum statua	33
Aegyptij reges Ptolemæi vocantur	40
Aegyptiis patriū est habere cognomina	603

I N D E X.

Aegyptiis regibus meritò ab Athenienfi-	
bus præmia constituta	42
Aegyptus Thelxionis F.	187
Aegis vrbs à Lacedæmoniis excisa	308
Aegytaë	309
Aeantidis delubrum	158
Aenæasin Italiam fugiens, quas vrbes con-	
diderit	389
Aenææ statua ænæa	238
Aenetus quinquertio	370
Aeolenses Ilium post eius euersionem te-	
nuerunt	134
Aeolis à quo occupata	306
Aesculapius Agnitas cur vocetur	354
Aesculapius Aulonius	528
Idem delubrum habet ad Aulonem	ibid.
Aesculapius cur in Leustris colatur	402
Aesculapius cognomento Medicus apud	
Cyrenæos colitur	259
Aesculapius Gortinius	208
Aesculapius statim ab initio Deus habitus	
259. huius Dei sacrorum ritus dissimi-	
lis ibid. huius simulachrum	259
Aesculapij templum apud Smyrneos	258.
eiusdè aliud Lebenè apud Cretenses ibi.	
Aesculapij ædes & sigoum imberbe	213
Aesculapij ædes filiorū signis & egregia pi-	
ctura ornata 82. in eadem æde fons	ibi.
Aesculapij Cotylei templum	376
Aescul	

Aesculapij fanū in portu Corinthīaco	175
Aesculapij fanum nobilissimum apud La- cedæmonios ad Booneta	359
Aesculapij filia Hygea	396
Aesculapij imberbis signum	202
Aesculapij lucus montibus incingitur	256
intra huius ambitum mori aut nasci, re- ligio est.	
Aesculapij balneæ	262
Aesculapij natales 256. & deinceps an ex Ar- finoë natus 258. quid Apollo de hac re responderit	257
Aesculapij signum	152
Aesculapij templum 183. 238. 246. 266. 271. 383. 385. 388. 390. 395	
Aesculapio dedicatæ aræ	392
Aeschylus Hieroni tyranno familiaris	17
Aeschylus laudatur 62. huius virtus ad Ar- temisium & Salaminem enituit	ibid.
Aeschyli imago multo post mortē facta 81 eiusdem somnium ibid. eidē puero impe- ratū à Baccho, ut Tragedias scriberet	82
Aesymnium heroum monumentum.	161
Aesymn' Delphos oraculū cōsultū venit	161
Aetnæ montis craterē portendendi vim di- cuntur habere	392
Aethiopes Mauris finitimi 128. Oceani ac- colæ	129
Aethiæ Mineræ scopulus	155

Aethiopicos campos incolunt homines iu- stissimi 128.	præter Nilum neque flu- men, neque mare habent	128
Aethlius primus rex Eliacorum		530
Idem Endimionem genuit		ibid.
Aethra Minervæ Apaturiæ delubrum cur dedicavit		255
Aethra Pitthei filia		592
Aetolo monumentum parentes in ipsa vr- bis porta oraculi Missu locarunt		539
huic quis & quando parentant.		144
Aetoliæ armatæ mulieris simulacrū		139
Aetolorum agrū populatus est Aratus		196
Africæ deserta loca bestias habent mirabi- li specie		240
Africa sola crocodilos terrestres gignit		262
Agdistis mons		18
Agamemnon negata ad Calchantem ve- nit, & Dianæ templum erexit.		161
Agamemnon unde ad Troiam solvit		331
Agamemnonis monumentum.		122. 343
Agamemnonis & Aegisti causa in disce- ptationem venit uter alteri prior iniu- riam intulerit		225
Agamemnonis & Coonis pugna		593
Agamemnonis iuramentum, Briseidem se non attigisse quale		614
Agamemnonis statua		375
Agamemnonis signa secuti Coripthij ad Troiam		

Troiam	173
Agamididas, quis	362
Agapiti porticum vnde dictum	579
Agasticles Archidami F. perpetua pace frue- batur	325
Agatocles ab Arsinoë Lyfandræ vxoris so- rore per insidias de medio sublatus	47
Agathocles classe in Asiam traiecit	44
Antigoni regnum capit, & urbem condidit quam Ephesij mari proximam incolūt, Lebedios & Colophonios in hanc de- duxit	16. & deinceps
Agatocles Lysmachi F. à Getis captus	43
Lyfandriā Ptolē Lagi filiā vxorē duxit	44
Agelochus Tesameni F.	341
Agésilauus Archidami F. regnum adipisci- tur	331
Agésilauus Aulidæ rei diuinæ dans operam à Thebanis è templo expellitur	332
in Asiā transmisiit, ac Sardeis appulit	333
Tissaphernis copias fudit.	ibid.
eius in bellicis rebus alacritatē admira- ti Lacedæmonij, eidem classis impe- rium detulerunt.	333
Pisandrum rebus naualibus præfecit	ibid.
cur exercitum ex Asia reportauerit	335
Agésilauus Doryssi filius breui tempore re- gnauit	308
Agésilauus in Aegyptū nauigauit vbi multa præcla	

præclarè gessit.	308
Senex in itinere moritur, & cadaver in patriam reportatum	ibid.
Agefilaus Leotychidè regno expellit	330
Altero pede claudicabat Agefilaus	331
terrestrium copiarum Imperator declaratus	ibid.
instructa classe Aulidem venit	332
cur hoc loco potissimum Dianæ rem diuinam fecerit	ibid.
Agefilaus Thessalos viam ei intercludere, conatos fudit, illorúmque superatis auxiliis ad Coroneam, viam sibi fecit per Bœotios 335. Bœotis cur pepercit 336. vulnus in pugna accepit. ibid. religionè coluit ibid. Corinthum cum exercitu rediit ibid. in Aetoliam venit iisdem contra Acarnanas auxilium laturus	336
Ageópolis	57
Ageópolis Cleombroti F.	321
Ageópolis Pausaniæ F. castra fixit sub Argiuorum muris 320. inde prodigiis multis monitus discessit ibid. contra Olynthios belli impetū conuertit 320. Chalcidensium vrbes multas cepit, ac moritur 320. 321. Argiuis bellum intulit, eorúmque popularus est agrum	320
Agenor Pleuronis F.	351
Agenor Triopæ F.	219
Agenor	

- Agenor Trochilum antistitem Argis pel-
lit 61
- Agidæ à quo nominati. 307
- Agis 318
- Agis Archidami F. contra Macedoniæ re-
gem Antipatrum pugnans occubuit
338
- Agis Endamidæ F. Lacedæmoniorum rex
197. 338
- Agis Eurysthenis F. à quo omnis posteri-
tas Agidæ nominata 307
- Agis in Articam bellum intulit 329. ad De-
celean contra Athenienses castellum
muniuit ibid. fœderis religionem vio-
lauit cum Lyfandro 329. scitum de Athe-
nis excindendis fecit ibid.
- Agis rex in Eleorum fines inuasit 328. in
Olympiam vsque, & ad Alpheum am-
nem progressus, terræ motibus territus
retro agmen egit, 328. Eleorum agrum
populatus ibidem. domum cum exerci-
tu reuertitur 329
- Agidis futilitas de Leotychide filio 330
- Agis morbo implicitus ex Arcadia do-
mum reportatur ibid. Leotychidem ex
se genitum apud Herean declarat ibid.
- Agidis versus de Atiopes partu 189
- Agis diuinatoris effigies 341. quid prædi-
xerit Lyfandro ibid. huius pater fuit
Ageloc

Agelochus	ibid
Aglaurus	144
Aglauri locus	70
Aglauros Cecropis filia	22
Agaitas Aesculapius cur	354
Agnitæ Dromi templum	ibid.
Agus quid denotet.	354
Agonis effigies qualis	619
Agorææ Mineræ ædes	343
Agorei Iouis ædes	ibid.
Agriçi Apollinis templū quis dedicarit	154
Agræus	264
Agre	76
Agrigentinorum donum subacta Morye vrbe, quale, & quis author	615
Agrigentinorum dona in Altiis muro in- clusa	616
Agrola è Sicilia in Acarnaniâ migravit	108
Agrotere Dianæ templū quis dedicarit	154
Agya quid	578
Agyeus Apollo colitur apud Acarnas	123
Agyei Apollinis. i. Viarū præsidis signū	232
Ajax Telamonis	30
Ajax Telamonis F. Alcathoo in regnum successit	159
Aiacis effigies & facinus in Cassandram pi- ctura representata	61
Aiacis magnitudo, quæ, qualisue	134. sepul- chrum ibid. ad hoc sepulchrum delata tempe

tempestate fuerunt arma de quibus cer-	
tamen fuerat.	ibid.
Aiacis templum & statua	134. eidem decre-
ri honores & Eutifaci filio ab Athenien-	
sibus ibid. post Aiacis interitum qualis	
nam flos enatus Salamine	134
Albam populum in Græciam è Tesprotide	
Hercules primus attulit	574
Alacritati ara apud Athenienses.	68
Alexander exussit Lycurgo oculum	369
Alcathous Cithæronium Leonē cōfecit	153
ab Elide venit	155
Alcathous in fabricandis muris ab Apol-	
linē adiutus	157
Alcamenes Teledo patri successit in re-	
gnum	309
Alce quid	569
Akestidis Pelix filia	588
Alcetas cum filiis occiditur	50
Alcetas 48. huius filij inter se dissidentes	
49. Epirotarium regnum accipit	50
Alcibiades cum monumentis equestris Vi-	
ctoriæ ad Nemeam depictus à Poly-	
gnoto	86
Alcimi monumentum	356
Alciónē Atlentis filia	371
Alcmanis tumulus	356
Alcmenes ara	75
Alcmenes monimētū & ybiā mortua	152
Alcm	

Alcmenes siue Curetum Herculis matris ara	577
Alcmenam ex Amphiaras & Eriphyle ge- nitam testatur Aesius poëta	587
Alcmæon	229
Alcmæon 228. Alcmæonidarum gens	229
Alcmæoni cur nullus honor habitus	131
Alconis monimentum heroicum	354
Alcyonium stagnum 299. huius infinita al- titudo	ibid.
Alagenia vrbs	384. & 404
Alex Mineræ signum	375
Alex Mineræ ara	225
Aleæ Mineræ tēplū 319. hoc vniuerse Pelo- ponneso sacrosanctū ac inuiolabile ibi.	
Alesiæ	379
Aletes Dorienſium exercitum contra Co- rinthios duxit 182. quamdiu Corinthio- rum regnum tenuerit	ibid.
Alexander Alexandri & Rhoxani filius	33
Alexander Cassandri F.	139
Alexander & Philippus Græciam multis cladibus affecerunt	26
Alexāder Græcos qui Dario stipēdia fece- rāt in Persidis vrbes diuidere statuit	96
Alexander Lyſimachum satellitē in leonis caueam coniecit	43
Alexander Lyſimachi f. cum Lyſandra ad Seleucum fugit	47
	patris

patris cadauer sepultusæ mandat	48
Alexander maternum genus ab Epiro & Aetæcidis ducit	45
Alexander Neoptolemi ubi extinctus	49. & 52
Alexander Philippi F. Minantem fodere non potuit	172.
Alexander Ptolomæi. Philometoris frater	41
in Cyprum mittitur	ibid.
rex ab Alexandrinis appellatur	41
occisa matre inde aufugit	ibid.
Alexander Philippi filius quando Alexandream condiderit	602
Alexander quo loco primum cum Helena rapta congressus est	385
Alexandri cadauer à Ptolomæo Memphis conditum.	32.
Alexandri cadauer è Méphi deportatū	36
Alexandri & Philippi statuas, & cur eorū dēres gestas non recenser Pausanias	42
iisdem Atheniensis multitudinis adulatione præmia constituta	42
Alexādrī Philippi filij Iouis ornatu signū prope magnum templum in Alti Corinthiorum donum.	614
Alexandro in Oxydracis periclitanti adfuit Ptolémæus	32
Alexādra eadē quæ Cassādra Priami fi.	325

Alexandra templum	ibid.
Alexandrea in Canopico Nili hostio quādo condita	602
Alexandrini clarissimum Serāpidis habēt templum	71
Alexanor	246. & 301
Alexanor Machaonis F.	206
in Tirane Aesculapij fanū erexit. ibi. eius signum	207
Alexicacus, hoc est Aueruncus Apollo unde cognomentum habuit	25
Alicarnassum	274
Almus Sisyphi F.	182
Aloeus Solis F.	170
Aleo data est Asopia terra à Sole	180
Alopecus quis	363
Alope	30
Alope fabula Cherili	61
Alope Hippothoōta peperit Neptuno	147
à Cercyone patre interficitur	ibidem
Alpium vicus	368
Alpheus fl.	318
Alpheus cis Epceum fluens	547. 548
Alpheus fluvius Ioui maximè amicus, quāre	573
Alpei fluminis fontes in Arcadia quæ hinc fabula vulgata	548
Alpei fluminis signū in templo Eleorū, Ioui dedicato, positum	560
Alph	

Alphei ripa oliaſtrum primū educavit	375
Alphei templum	347
Alkhepus	273
Althepia regio	ibid.
Alhippus dedicavit Cereris Legiferæ fa- num	283
Altin	580
Altis in Olympia maximè paluſtris	565
in Altin donaria bipartita	598
ad Altin via ſacra	578
Amarynceus belligerādi ſolertiſſim⁹	532
Idem à quo ortus & vnde oriundus ibi.	
Amarioceus, & eius filius Diores quam clāſſem habuerint.	536
Amaryſſam Dianam colunt Athomonen- ſes	123
Amaryſſę Dianę feſtū agūt Athenieſes, ibi.	
Amarynthus	123
Amazones à Theſeo ſuperatæ	155
Amazones fœminæ nulla cæde deterren- tur	64
cum Athenienſib. ad Troiā pugnāt ibi.	
Amazones quo loco prælio à Theſeo ſupe- ratæ	155
Amazonij Apollinis templum	398
Ambologeræ Veneris ſimulachrum	368
Ambraciotas & Anaſtoſios Corinthiorū Colonias Cæſar Auguſtus Nicopolim ad Actium promontoriū deduxit	608

Ambulæ Mineræ ara	350
Ambulij Iouis ara	ibid.
Ammonia Iuno.	584
Ammonij	369
Ammonis templum	369
Amnes & fluuij, alios alia gignere consueſſe	574
Amnis è lacu Marathonis effluens	127
Amor hominib ⁹ ſæpe calamitatē adfert	47
Amor Libero patri aſiſtēs Thymili opus eſt	77
Amoris ara in Academia	119
Amoris ſimulacrum.	163
Amphiaræus cōiectādīs ſomniis ſolers	133
Amphiaræus quādo diuinare cœperit	214
Amphiaræus quō perierit, eiūſq; tēplū ab Oropiis in Deorū numerū relatus ibi.	131
Amphiaræi auriga Baton	587
Amphiaræi fanum	146
Amphiaræi fons.	199
Amphiaræi liberi.	235
Amphiaræi matris monimentum.	238
Amphiaræi Oiclei filij monimentum	346
Amphiaræi ſignū & ara in v. ptes diſtri.	131
Amphiaræi fons	132
Oraculum	ibid.
Amphiaræi ſigna	38
Amphicles	363
Amphiſtyō ab Erichtonio regno priuat	22
Am	

I N D E X.

Amphictyon Atheniensium rex	21
Amphictionis filia mater Triptolemi	61
Amphilochus	235
Amphilochus Amphiarai F. 217 et loc ^{us} ibi.	
Amphilochi ara	132
Amphilochi heroicum monumentum	359
Amphimachus Cteati fili ^{us} ad Iliū cecidit	536
Amphimachus Zolyxeno Troia reduci natus est & cur illi hoc nominis inditū ibi.	
Amphiois fi. à Diana et Apolline pēpti	241
Amphissenenses, cōtra quos exercitum duxit Aratus	196
Amphistenes	363
Amphiremis Thebanus	314
Amphitus & Mopsus cœstū cert. cer.	588
Amphitrite	366. & 564
Amphitrites signum	173
Amyclas Lacedæmonis F. Amyclas sui nominis oppidum muniunt	340
Amyclas quo tēpore à Lacedēm. excisa	309
Amycla Amphionis filia cur seruata	241
Amycla à Dorienſibus deleta	375
Amyclæenses cur dimiserit Agesilaus	316
Amyclēses fortiter restiterūt Lacedæ.	309
Amyclæus Apollo	339
Amyclæus à quibus veneretur	375
Amymones amnis	297
Amymones ad flumen Hercules hydram sagittis confecit	588

Amythaon Crethei filius Endymionis pa-	
truelis Olympia instauravit	552
Anabatæ quid	556
Anaclethra saxum cur vocatum	161
Delphicus, licet eius rei causa Delphos ve-	
nerit	87
Anacreon, Polycratis Sami tyranni fami-	
liaris	19
Anacreontis Teij poetæ habitus & statua	
Athenis	95
Anactorum templum	216
Anagyrasij	121
Anattidis Dianæ fanum apud Lydos	363
Anaphlistus	274
Cur ei honores habiti	85. 86
Anchesmus mons	124
Anchesmij Iouis signum	114
Anchionis Lacedæmogijs	352. 353
Anchora in Iouis æde	28
Ancyra à Gallis occupata	ibid.
& à Mida Gordij filio condita	28
Androclides Thebanus	334
Androdamas Phliantis & Chthonophi-	
les F.	190. 193. & 212
Androgei Minois filij ara	18
Andromache quos suscepit filios ex	
Pyrrho	49
Eadem Helenq nubit	ibid.
Andropompus	229
	ANCI

Anaxagoras Argei F. Argiuorum rex	229
Anaxagoridæ	275
Anaxander rex	353
Anaxander Eurycratis F.	311
Anaxandræ ara & Anaxandræ quæ	362
Anaxandrides Leontis F.	311. 313
Vxores duas eodem tēpore habuit ibi.	
Anaxibia	267
Anaxidamus Theopompi F.	348
Anaxis	243
Anax Terræ F. eius cadaver decem cubi- torum	136
Anaxippi Mindefij donum quale & vnde in Alti deportatum.	617
Anesidoræ Cereris ara	122
Angues Deo sacri	208
Anigræa	301
Anygridum Nympharum antrū vbi quid remedij vitiligine laborantibus adferat	545 ibid.
Anigrus fluvius vnde descendat & vbi exeat	543
Idem tam graecolentam habet aquam vt piscem ferre nequeat priusquam Aci- dantem in se fluvium recipiat	
& huius causa ibid. hic olim Minieus dictus	545
Animalia certis statisque temporibus cor- rua ponentia quæ	566

Anocus fons	381
Annum signant Lacedæmonij de nomine vnius ex Ephoris	340
Annorum designandorū ratio apud Athe- nienſes	ibid.
Antagoras Rhodius poeta cum Antigono rege vixit	19
Antenoris filius Iphidamas	593
Anterotis ara Athenis	119
Anthas	274
Anthea oppidum	ibid.
Anthæ Iunonis ædes	241
Anthemocriti monimentum	137
Idē nefariē à Megarenſibus occiſus ibi	
Antagoras	317
Antigonus bellum contra Ptolomæum apparet	33
Syros & Phœnicas in poteſtatē redigit in Hellespontum redit Syris præfecto Demetrio filio	34 ibid.
Ptolomæum Aegyptum fugientem per- ſequitur	34
Contra Lyſimachum, Caſſandrum & Se- leucum dimicat 35. è vita diſcedit	ibid.
Antigonus Demetrii filius	15
Antigonus Demetrii f. à Lyſimacho vin- citur	46
Antigonus Demetrii F. quo tempore Athe- nas oppugnavit	322
3 2	præ

præsidium Atheniësis in Musæo im-	
posuit	ibid.
Antigonus incendit Neptuni lucum &	
templum	121
Antigonus pristinam reip. formam reddi-	
dit Achæis & Lacedæmoniis	199
Arato perpetuam præstitit beneuolen-	
tiam	ibid.
Antigonus quando primum elephantos	
comparauit	53
Antigonus tutelam gessit Philippi	196
Antigono bellum cur indictum à Pyrrho	56
huius copiæ à Pyrrho funduntur	ibid.
Antigonus Macedonum vires firmat, ac	
copias in Peloponnesum ducit	58. à Pyr-
rho funditur	59
Antigono & Cassandro bellum intulit Pto-	
lomæus	33
Antilochus	229
Antimachus Traianoris F. Deiphontis	
pater	ibi.
Antimeres Deiphontis F.	265
Antiochus Aegyptum inuasurus à Ptole-	
mæo prohibetur	37
Antiochus Herculis filius	30
Antiochus quod in Olympij templo do-	
num dicarit	567
Annochus statuas à Xerxe ablatas Athe-	
nienis restituit	40

Antiope	155
Antiope Nyctei filia formosissima	187. 188
hæc Asopo amne genitæ voluit nonnulli ibi.	
ab Epopeo rapitur.	188
Thebas reducitur, ac partu in ipsa via	
levatur	189
Antiope ubi geminos pepererit ac expo-	
suerit	146
hos pastor fasceis exæptos aquis lauit ibi.	
Antiope monumentum & raptus	18
eiusdem interitus	19
Antiope signum, in templo Veneris	203
huius filij Sicyonij facere	ibid.
Antipater & Cassander Græciâ affligerunt	26
Antipater Lacedæmo. graviter afflixit	58
Antipater Macedonum regni administra-	
tio commissa	96
Antipænus	455
Antoain ^o quæ nã opera exedificanda cu	161
Aoris filius Arantis, venâdi & rei bellicæ	
peritus	210
Apame Antiochi filia vxor Magni	137
Apaturæ Minervæ delubrum	284
huic dicat zona à virginib ^o ante nup. ibi.	
Aperopia insula	289
Apesantius Iupiter	218
Apeſas mons	ibid.
Apes mansuetæ nullis à luearibus conten-	
tæ apud Halizones	123
Apis Telchinis F.	186

Aphaliū locata Minerue Agoræ ædes	343
Aphareus quis	304
ab Hercule in regnum restitutus	ibid.
Apharei Perieris filij monumentum	344
Apharei filij an Spartæ sepulti	354
Aphææ fanum	271
Aphææ quæ	272
Aphæfij Iouis fanum	168
Apheræ, via	344
& Aphetæu via	ibid.
Aphetæi signum	350
Apheterij Castores	354
Aphidna an oppugnata sit	369-370
capta à Lacedæmonijs	ibidem
aphidna oppugnat Castore & Pol.	154. 243
Aphidna capitur à Tyndari filiis	69
Aphodisias vrbs ab Aenea condita	389
Aphrodisienses puteum habent aquæ marinæ. 101. hic austro flante nudarum for-	
nitum reddit	ibid.
Aphytæi Ammonem venerantur.	369
Aphytis opp. à Lyfandro opugnatur	ibid.
Apros cicures cōmittunt ad pugna Ephē-	
bi apud Lacedæmonios	356
Apis Tolchinis F.	186
Apia regio quæ, & à quo nominata	187
Apobathmi vicus	301
Apollo	564
Apollo Carinus	165
Apollo Carneus	202
	Apol

Apollo Carnias	385
Apollo Clarius	177
Apollo cū tibicinibus in gratiā rediit	244
Apollo de Pythonis cæde purgatus	271
Apollo Didimæus	203
Apollo Diradiotes	248
Apollo & Diana, in Tripode, Niobes filios occidere depinguntur	81
Apollo Ismenius	203
Apollo Maleates	347
Apollo Musarum dux	21
Apollo Patrons	24
Alexicacus	25
Apollo prim ^o citharā inuenisse dicitur	576
Apollo tenia redimicus	39
Apollinis Acritæ ara	346
Apollinis Agyei signum	233. 398
Apollinis Carnei templum	354
Apollinis cognomento Aegyptij ædes	262
Apollinis Delphiniij ædes	74. 226
Apollinis Horij delubrum 291. & cur Ho- rius dicatur Apollo	ibid.
Apollinis Latoi ædes	168. 169
Apollinis Lycæi templum 201 eiusdem apud Argiuos	213
Apollinis Maleatæ templum	272
Apollinis Platanistij ædes	288
Apollinis Parnopij statua	94
Apollinæ Præfagi ara	124
Apoll	

Apollinis Præstitis templum.	165
Apollinis Pythij ara	579
Apollinis Pythæi delubrum.	291.
Apollinis Pythæi signum	339.
Apollinis Pythij signum.	74
Apollinis signum.	250
Apollinis templum.	214. 248. 343
Apollinis templum ad Cyparissias	528.
Apollinis templum apud Præfientes	122
ad hoc Hyperbureorum primitiæ mit- tuntur	ibid.
Apollinis templum à Pyrrho Achillis F. exustum 186. alij Iouis Olympij hoc tem- plum fuisse dicunt.	ibid.
Apollinis templum in Zostere.	121.
Apollini qui Amyclis est, mulieres quota- mis intexunt tunicam.	361
Apoliodorus mercenariorum dux clarif.	115
Apollophani Arcadi quid responsum à Deo. de Aesculapij natalibus.	258.
Apolloniata qui.	606.
<i>ἀπολλωνίου</i> quid	574.
Appetitus simulachrum.	163
Appulsus seu Apobathmi, vicus	301
Ara ad quã Musis & sōno sacra faciāt	276.
Ara Curetum siue Alcmenæ Herculis ma- tris.	577
Ara Dearum, quas Dominas vocant.	578
Ara Equestris Martis	579
Ara Equestris Mineræ	ibid.

Ara Equeſtris Neptuni	579
Ara Horarum	578
Ara Iouis altiffimi	579
Ara Iouis Catabatæ	578
Ara Iouis Catharſij	576
Ara Iouis Enagonij	577
Ara Iouis Forenſis	579
Ara Liberi patris	ibid.
Ara Liberi patris & Gratiarū cōmunis	578
Ara Mercurij	579
Ara Muſarum	577
Ara Nympharum	ibid.
Ara Opportuni	577
Ara Parcarum	579
Ara Telluris	577
Ara Veneris	578
Aræ Olympicæ deſcriptio	578
Aræ Olympicæ miraculum	573
Arachnæus mons	255
Arainus vicus	54
Arantia vrbs & regio	210
Arantius collis	209
Arantis ſepulchrum	216
Aras hic equalis pmetheo Sapei filio	ibi.
Aras prius Phliaſtorum indigena	209.
huius ſepulchrum	210
Aratro multos Barbaros in Marathone oc- cidit vir habitu agreſti	125
Aratus clā à Philippo veneno necatus	199.
	cuius

eius monumentū Arateum appellatū	100
Aratus domos & prædia diuēdita exulibus restituit, dissidiorum causas sustulit	196
Sicyonios cū Achæorū concilio cōiūxit ib.	
Imperator ab Achæis declaratus, contra Amphisenenses exercitum duxit	596
alia multa de eodem	
Aratus in exilium abiit	195
Nicotlem exulum & Argiuorum manu pellere nititur, Sicyone oppido potiū	196
Libertatem Sicyoniis tradidit	ibid.
Corinthum liberauit	197
Aratus Lacedæmonios prælio vicit	ibid.
eiusdē cōsiliū de eiciendis Lacedæmonis à piræo Munychia Salamine & Sunio	197
Aratus Solenses Antigono familiaris	19
Arati Cliniaæ statua	193
Arati heroicum monumentum & locus	195
Aratū necessitas impulit, vt se ad Antigōi Macedonū regis societate adiūgeret	198
Aratum nonnulli Aesculapij filium credi- derunt	202
Arathyrea Phliantis mater, nō Chthono- phyle zit. Arathyrea Arantis filia, & ab hac tota regio nominata	210.
in hac popu- liq Agamēnonis imperio cōtinebant ib.	
Arca in Iunonis tēplo posita quomodo fa- cta & cur ibi posita	586
Arce Cypseti descriptio ib. & dein.	590. 592
Arca	

Arcades Alcibiadis auctoritatē secuti	117
Arcadis Peloponnesi indigenæ	529
primæ originis terrā ppetuò coluere	530
Arcadum bello afflictī Elei	552
Arcem Athenis quis extruxit	107
Arcem in sua ciuitate quid vocarunt Lace- dæmonij 365. Archander	189
Archegetes Apollo eiúsq; simulachrū	159
Archelaus Agefilai F. patri in regnum suc- cessit	337
Archelao dedicata ara à Theagene	153
Archelaus & Barbari à Romanis in fugam uersi, & in Pyraū persecuti 79. Archelaus à Magnetibus vulneratur	ibid.
Archias Aristechmi filius sanatus ab Aescu- lapio 258. idem huius dei. religionē per- gamuro traduxit	ibid.
Archias Demosthenē licet exulem ad Anti- patrū & Macedonas trahere nō potuit	39
Archix patria & inhumanitas	ibid.
Archidamus Agefilai F. 337. belli gerendi socius Phocensium contra Thebanos. ibi- dem. à pietate & religione commēdatur. ibid. in Italiā. traiecit, ac Tarentinos an- xiliis contra Barbaros iuuit	338
Archidamus Agefilai F. in pugna interfe- ctus 338. cur sepulture honore caruerit ib.	
Archidamus Anaxidami F. perpetua pace fruebatur	225

Archidamus cum Peloponnesiis Atticam inuasit	114
Archidamus Theopompi F. moritur	325
Archidamus Zeuxidami F. auo Lentychi- de exulante imperauit Lacedæmoniis	326
Atheniensium agros vexauit. Plateensium urbem cepit 117. mors	ibid.
Architeles	589
Ardalides Musæ	276
Ardalus Vulcani F. tibiam inuenit	ibid.
Arcus cur Dianæ simulachro additus	76
Area Mineræ seu Deprecatricis	108
Aræ Veneris ædes	366
Areno fons, vnde vocatus	343
Areopagus vnde dictus	108
Aresthanas caprarius	257
Aresthoris vxor Mycene fuit	229
Arethusa venandi studiosa § 48. præ amore in amnem mutata	ibid.
Areus Acrotati filius	57
Areus Acrotati F. cum Cleymmo patruo de regno disceptat	321
Areus minor Acrotati iunioris F.	323
Areo senatus regnum adiudicat	321
Argalus post Amyclam patrē regnat	304
Argæus à Ptolemæo fratre occiditur	36
Argæus Deiphontis F.	265
Argia mater Proclis & Eurysthenis	305
Argis sepultus Pyrrhus	59

Argiæ Iunonis ædes	352
Argiui à Cleomene grauiter afflicti	236
Argiui Amphiaræum consulunt	132
Argiui cur euerterunt Mycenæ & deinceps	218
Argiui cum Atheniensibus de antiquitate certant	90
Argiui cum Atheniensibus in Siciliâ profecti, & eorundem sepulchrû 245. redeûtes ab Illo è naufragio seruati, vbi	ibid.
Argiui & Lacedæmonij quo tempore de Thyreatum finibus dimicarunt	325
Argiui & Messenij Lacedæmoniorum in bello socij contra Pyrrhum	58
Argiui in agrû Atheniensem populabûdi excurrunt 110. à Demophôte repulsi ib.	ib.
Argiui Lacedæmônios ad Hyfiæ vicerûnt	251
Argiui in tria regna diuisi	226
Argiui profligati à Cleomene in Argi lucum confugiunt 313. Lucus per Iotas incenditur	ibid.
Argiui sacra faciunt Ioui Nemeo	217
Argiui quæ lingua olim vsi	298
Argiuorum commentarij non vbique ad historix fidem scripti	247
Argiuorû pars in Aeginam transmissa	268
Argiuorum trecenti lectissimi cum totidem Argiuis vbinam pugnaverint	301
Argiuis cur opem tulerunt Athenienses 115	Argiuis

Argiuis quo tempore primum à Lacedæ- moniis bellum indictum	308
Argonautarum in numero finit Asterion Cometæ filius	387
Argos unde nomen acceperit	217. 219
Argus	219
Argi sepulchrum & parentes	243
Ariavocata prius regio quæ nunc Media	180
Arij populi	ibid.
Ariadna dormiens depicta, à Baccho ra- pta	78
Ariadnæ sepulchrum	248
Aribba	48
Aricini	260
Aricinæ Dianæ templum ab Hippolyto di- catum.	261
Aridæus Philippi filius	32. 33
Arietes appellatū Thyestre sepulchrū	226
Aricus	182
Arimaspi	121
Arimaspi cum Gryphibus auri causa bel- lant 93. unicum habent oculum	ibid.
Arimnus Etruscorum rex primus extere- rum, donum misit Olympio Ioui	568
Arion citharædus	399
Aristarchus Historicus	596
Aristæus Proconnesus ad Essedones se ali- quando profectum carminibus prodi- dit	298

- Aristera insula 188
 Aristiæ monumentum 213. hic Satyris faciundis præstans ibid.
 Aristion Mithridatis legatus quid Atheniensibus persuadere nitebatur 79. à Romanis in fugam versus ibid. idem è Minervæ templo ut extractus ac Sylla iussu interfectus 80
 Aristo Agæclis F. uxorem duxit turpissimam & forma præstâtissimâ 325. filium natû ex ea septimo mense negavit esse suum Aristo. 326. eiusdem inconsiderata oratio. ibid. ad Darium in Persas exulatum abiit 326
 Aristocles Cydoniates Herculem cû equestri Amazone pro balthæo pugnantem, quem Euagoras Zanclius posuit, fecit in Altis muro 617
 Aristodama Arati mater 203
 Aristodemus ad Corinthum prospere pugnavit 320
 Aristodemus quâdo & vbi mortuus 305. cur sagittis ab Apolline confusus dicat ibid. à Piladæ & Electræ filiis occisus credit 305
 Aristodemi filij 228
 Aristodemi filij gemini, uxores dixerunt quæ itidem geminæ fuerunt 362
 Aristodemi gemini filij duas regias familias excitarunt apud Lacedæmonios 305
 Aristo

Aristophanes versibus testatus lepreatas inter Arcadas censerī, cum antea Eliis paruerint	542
Aristogitonis sepulchrum	118
Aristomachus Cleodami filius	197. 228
Aristomacho persuasit Aratus vt popularē remp. Argiuis redderet	197
Aristomenides ad Thebanos missus lega- tus	332
Agefilai maternus auus fuit	ibid.
Ariston Demarati pater	314
Aristonautæ Pellæniorum nauale	209
Aristotimus Damareti filius Eleorum ty- rannide potitur	541
Aristotimum Eleorum tyrannum Cylen occidit ad Iouis. Seruatoris aram	ibid.
Aristus Satrapa	115
Arius à Pergamo occiditur	49
Armata Veneris ædes & signum	360
Armenta Hæctoris, vbi pasci solita	527
Arplea	381
Arriphon Triconiensis	298
Arfinoë soror & vxor Ptolemæi	36
Arfinoë alia Lisimachi filia vxor Ptole- mæi	38
Arfinoë Leucippi filia 258. an ex hac natus Aesculapius, ibid. quid Apollo responde- rit de Aesculapij natalibus	ibid.
Arfinoë Lysandræ soror de Agatholis cæ-	

de consilia iunxit, & Lismacho matrimo- nio iungitur	47
Arſinoes Ptolemæi sororis statua	40
Arſinoes quæ & Arſinoë templum	347
Arſinoites regio	38
Artaphernis equorum lapidea præse- pia	127
Artemisæ Lygdamidis filiæ statua	341. b. c.
Xerxi auxilium tulit	ibid.
Artemisium mons	252
Arx Atheniensium vnicum habet aditum, ac præruptis rupibus, validoque muro incingitur	85
Ascetades capitis damnatus	134
Ascræ Veneris templum	282
Asia mōs vbi Philippi copiatū pars cesa	395
Asiæ Mineræ templum	ibid.
Asis	352
Asina oppidum Argiuorum	295
Asinæ	263
Asinæ Argiuis pœnas dederunt	325
Asinæ cum Lacedæmoniis Argiuorum agrū populati sunt, & ab Argiuis vice pelluntur	296
Asinem oppidum Eratus obsedit. ibid. Ar- gini solo æquarunt	296
Asinus an sarmentorum putationem mon- strarit Naupliæ inæalis, & ibidem de Asino vitem rodente	309
Asin i	

Afini maxilla promontorium	389.390
Asopia	170
Asopia terra Aloeo tradita à Sole	180
Asopus amnis	206.& 216
Asopus amnis 185. de hoc controuersia inter Phliasios & Sicyonios	ibid.
Asopus Bœotius & alter Phliasius	185
Asopus Ceglusæ & Neptuni F. amnem adinuenit qui ab inuētore nomē accepit	210
Asopus fontem concelsit in Acrocorintho Sisypho	184
Asopus fl. in Bœotia insigni magnitudine iuncum educat	574
Asopus vrbs 384.388	Asopi filix 185
Assyrij. primi Venerem coluere	63
Asta quæ modo Bithynia à quo cōdita	569
Asterij insula & Asterius Anactis F.	135
Asterion	218
Asterion amnis 213 Asterion herba	ibid.
Asterion Cometæ filius in numero Argonautarum fuisse perhibetur.	587
Asterion Minois F. à Theseo interemptus	247
Asterionis amnis filix	222
Asterodia Endymionis vxor	510
Astrabacus quis	363
Astrabaci monumentum	ibid.
Astrateæ Dianæ templum cur	398
Asticratæ sepulchrum	162

Atalantes	394
Athamas aduersus vxorē & liberos seuit.	
167	
Athenas incendit Xerxes	316
Athenæ à Persis incensæ	101
Athenę post multas à Romanis acceptas calamitates Adriano imperante denuo floruerunt	80
Athenienses ceteris præstāt Deorū cultu	67
Athenienses à quibus hominibus tribubus nomina indiderunt	19
Athenienses cum Aeginetis pugnarunt, eorundemque tumuli	114
Athenienses cum Bæotijs & Lacedæmonijs prælium committunt	115
Thessalorū equitū pditione vincuntur ibi.	
Athenienses cur cū Romanis nō dimicauerūt	71
Athenienses æneū in Arce Victoriæ signū cur dedicauerunt	528
Athenienses indictam multā præstare nisi Delphico oraculo moniti noluerūt	600
Athenienses Lacedæmonijs ad Mantineā opem tulerunt	24
Athenienses Mercurios mutilos primi coluerunt	91
Athenienses primo in Sardiniam, secundo in Ioniam, tertio in Thraciā arma promouere	113
Athenienses Syllę fugientes iracundiam Delphos	

Delphos venire : & quid consulentibus respondum	80
Atheniensium Argiuorum Mantiniensium in c. annos fœdus pilis in Olympio fa- no insculptum	569
Atheniensium contra Amazonas pugna in Arce depicta. 95. eorūdem facinus in Per- sas ad Marathonem	ibidem.
Atheniensium contra Amazonas pugna in Minervæ clypeo & Iouis Olympij basi incisa	68
Atheniensium fœdus cum Lacedæmonijs, in triginta annos quando istum	609
Atheniensium plebs Mithridatem in ami- citiâ populo Romano prætulit : opti- mates contra	79
Atheniensium regnum quo pacto ad Am- phiſtyonem venerit	21
Atheniensium trophæū de Plīstarcho eque- stri certamine profligato	64
Atheniensium tumulus in Marathone	124
Atheniensibus in Pœcile Marathoniam pugnā depinxit Pæcænus Phidiæ frater	164
Athera Cererem hospitio accepit	291
Athletis priusquam ludum occipiant quid factu opus	613
Athmonensium curia	63
Atlas cælum humeris sustinet	590

Atlas mons 129. cur inaccessus	ibid.
Atlantis filia Sterope vxor Oenomaï	559
Atlantas quos vocet Herodotus	129
Atreus quomodo à fratre Thyeste pœnas expetiuerit, liberorum cæde	225
Atrei & filiorum thesauri vbi 221. eorum- dem sepulchrum	ibid.
Attalus Gallos à mari confugere coëgit	38
Attalus Mysus	31
Actæus quæ monimenta dedicauit Athe- nis in Arce	95
Attali res gestæ cur obscuræ	232. 233
Atthis Cranaï filia	22
Atticæ triremes quinque interfuere naua- li prælio contra Cartaginenses	117
Atticam magnis calamitatib. affecit Anti- gonus	121
Atys tumulus vbi	28
Aueruncus Apollo cur	25
Auerunci Dij	204
Augeas cuius filius 532. Eidem quàm in- gentia armenta	ibid
Augeas post Pelopem & Peliam Olympi- cos ludos nouauit	552
Augea mortuo quis Eleorum regnum su- sciperit	536
Augeæ ab Homero, vocatæ Aegyæ	409
Augustus Imperator Eleutherolacones Spartanorum dominatu liberauit	384
Aug	

I N D E X.

Augusti Cæsaris delubrum	369.	Augusti
vox quid Græcis significet		ibid.
Aulonis Arcadis monumentum		347
Aureum genus sub Saturno		544
Aurifluus amnis		279
Auriga Oenomai Myrtilus		560
Aurora Cephalum rapuit		12
Australis murus		81
Autolyçi ponaratiastæ imago		71
Autonoe Cadmi filia cur, Thebis in Ere-		
neâ aufugerit 166. eius monumentū ibi.		
Auxesia		272
Auxesia virgo ex Creta venit Troezenen		
180		
Axiopœnæ Mineræ ædes cur dicta		358

B

B Abylonij inquilini deducti in Seleu-		
ceam		67
Bacche quæ & earum signa, vbi		193
Baccheus pōpē dux vocatus à Sicionijs ibi.		
Bacchi Colonatæ ædes		350
Bacchi Floridi ara		112
Bacchi hortus vocatus campus Brasili		395
Bacchi liberatoris ædes		112
Bacchi Nytelij ædes		152
Bacchidarum gens summæ rei præfuit Co-		
rinthi		182
Bacchis Prumnidia F.		ibid.
Bacchus Canēs cognomēto & Hedereus		123
		Bacch

Bacchus Ariadnam rapit	71
Baay quid, & cur ita appellatum	135
Balanagræ	259
Balneæ calidarum apud Troezenios	283
Balneæ Helenæ	275
Balneæ multæ Corinthi. 178. Harum mul- tas Adrianus Imper. impensa sua exædi- ficavit	ibidem
Basara Crotonis vxor	143
Baton Amphiarai auriga	587
Eatonis ædes. 246. & Baton quis ibidem	
Batrachium indicium	110
Battus	353
Beli templo & Babyloniorum muris pe- percit Seleucus.	67
Belistiche femina è maritima Macedoniz ora bigarum palmam tulit Olympiade centesima vicesima octaua	555
Bellerophon Lyciam tenuit	181
Bellerophon Troezenem venit. 270 in exi- lium missus	ibidem
Bellerophontes Chimæram conficit	260
Bellerophontis fanum	175
Bellerophontes	173
Bellerophonti Minerva opitulata est in frēnendo Pegaso. 18. Corinthi non re- gnauit Bellerophon	ibidem
Bellicausa inter Arginos & Lacedæmo- nios quæ.	307
	Bellige-

Belligerandi solertissimus Amarynceus	
532	
Bellonæ signum	39
Bellæ priscis temporib. hominibus formidolosiores ac immaniores fuere	100
Bellū ad Mantineam scripsit Xenophō	28
Bellum inter Crotoniatis & Locros in Italia gestum	377
Bellum sacrum quod & quando & à quibus gestum	611
Berenice Prolemæo filios peperit	35
Bias Anaxagoræ regis Argiuorū frater	217
Bibliotheca & Gymnasium Adriani Athenis	74
Bidixi. 340. Bidixorum prætorium	345
Bigarum palmam abstulit Belistiche femina è maritima ora Olympiade centesima viceima octaua	553
Bigis vicit Euagoras Eleus Olympiade nonagesima tertia.	555
Bipennis in Prytæneo absoluta	111
Bithyniæ, que olim Acta, cōditæ à Sypcete homine Thrace	568
Bitonis statua. 231. Biton sublatum taurum portauit. ibidem. eiusdē iterū statua. 234	
Bizes quo tempore vixerit.	559
Bobus maximè delectari priscos homines solitos.	527
Boæ vrbs. 384. 389. Colonia in hanc deducta	

Ææ	ibid.
Bœtiaticus sinus	389
Bœotij Thebas deleuerunt	56
Bœotiorum in Peloponnesum irruptionē scripsit Xenophon.	24
Bœus Herculis filius	389
Bolei	295
Bonæ Valetudinis ædes	262
Bonæ valetudinis statua	246
Booneta, locus 344. cur ita appellata & deinceps.	ibid.
Boreæ filij Harpyas ambigunt	589
Borias Orithyiam rapuit 76. Barbarorum multas triremes demersit	592
Borus Pentih P.	227
Bos ænea pro Cereris templi foribus	229
Bos ærea cædis damnata	623
Bouem vnum in Olympia, alteram Del- phis dedicarunt Corcyrei	623
<i>Βουρρα</i> quid	584
Brabiscum	84
Brauron	127
Braurone non reliquit Dianę signum Iphi- genia	363
Brauronia Diana vnde dicta	90
Brasiæ ciuitas 384. & 394. & nominis hu- ius ratio	ibid.
Brasidę Tellidis filij honorius tumulus 351	
Brentheates fl. ex agro Megalopolitano	Alph

Alpheo infuit	548
Briareus arbiter inter Neptunum & Solē de Corintho	172
Brifex vrbs	379
Britannia infula in Oceano	118
Britomartis 271. Minoem fugit	ibid.
Britomartis Crētēfium	352
Bruchi Atticam deuafantes ab Apolline pulfī	94
Bruchos vel locufas quibus modis deletos cōmemorat fua ætate Pauf. fcriptor	94
Bryas Argiuorum dux 233. in folēter fe gef fit à virgine, cui vitium obtulerat ocu lis orbarus	ibid.
Bucephalos promontorium	288
Bucæ Iunonis templum	184
Buo regnum Ephyræorum commenda tum ab Acete.	180
Bunus Mercurij & Alcidamæ F.	184
Buphonus facerdos quis dicatur, ac eiufdē ceremoniæ ad aram Iouis Poliei.	93. III
Buporthmus mons	289
Butæ herois ara Athenis	101
Byffum fert Hebræorum terra	541
Byffus inter Eleorū miracula numerat	541
Byfa Naxio tribunt inuentum tegulas ē marmore Pentelico fecare	558

C

C Abiri eam terrā, quam nunc Pergame
ni incolūt, olim sacrū habuerūt 28. 19

Cacizotechnos vocatus Callimachus ar- tifer	101
Cadmeę oppressio à Xenophōte scripta	24
Cadmi Agenoris filij heroicum monimē- tum	359
Cænopolis ad Tænarum	384 & 400
Cænopolis Tænarum antè vocatum	ibid.
C. Iul. Cæsar Corinthum restituit.	170.
Idem Carthaginem restituisse dicitur ibidem.	
C. Iulij Cæsaris delubrum	341
Cæforum in Marathone nomina & tribus in eminentioribus ibidem Pilis inscri- pta sunt	124
Cæstum pugna pueros vicit Philetas Sy- baritanus. Olympiade quadragesima prima	554
Cæstum ludicro victor Onomastus Smy- ræus Olympiade vicecima tertia	553
Cagaco fons	356
Calades	40
Calathion mons	404
Calaurea Insula	39
Calaurea Apollini olim sacra	284
Calchunia Leucippi filia è Neptuno puerū peperit	187
Callias Atheniensis Pancratiastes palmā tulit Olympiade septuagesima septima.	556

Callias pacem Atheniensibus ab Artaxer-	
xe confecit	39
Callias Veneris simulachrū Athe. dedit	88
Callichorus puteus	144
Callimachus artifex primus lapides tere-	
brauit 102. vocatus cognomento Caci-	
zotechnos.	ibid.
Callimachus Atheniensium Imperator	65
Callipateræ mulieris insigne facinus	547
Callipolidis Alcathoi filij monimētū	159
Callipolis à patre occisus	ibid.
Callippus dux Athen. ad Thermopylas	26
Callippus Atheniensis competitores cor-	
rupit in quinquertio	600
Calliste Colonia deducta à Thera	306
Calliste insula	338
Callistephanos quid	578
Callistò Lycaonis filia mutata in vrsam	95
Calus vbi sepultus 82. à Dædalo auunculo	
interfectus	100
Calydon Aetolarum oppidum	518
Cambyse acineces, monimētū Athenis	111
Cambyses cōminuit Gesostratis statuā	158
Campus in quo Ephebi pugnant, Euripo	
cingitur	354
Canathus fons 300. hic Iuno lauans quo-	
tannis denuo virgo fit	ibidem
Canem scribit Homerus homini animal	
familiares	399

Canem vocarunt Græci Diogenem Sino-	
pensem	175
Cano pitani Sarapidis fanum	184
Caphareum	245
Caphareum Eubææ promontorium cum	
Agamemnonis, tum aliorum Græcorū	
ab Illo cum ipso redeuntium naufra-	
gium nobilitauit	527. 528
Capita multa sine corporib ⁹ cōdita vbi	249
Capitis iudiciū omniū primū factū de Ha-	
lirrhoto à Marte interfecto	82
Capitis periculo liberati Plutoni & Tellu	
ri rem diuinam faciunt	109
Capitolini Iouis templum	183
Capitolinū quod Rom. Coryphæū Græc ibi.	
Cappotes Iupiter	386
Caprææ cur honor à Phliasiis hab.	213
Caprificus locus	144
Carphoronei F.	148
Cardamylæ seiuncta à Messeniis ab Augu	
sto Cæsare	403
Cardianorum vrbs à Lyfimacho euerfa	45
Caria vocata Arx apud Megar. & vnde	152
Cariaæ vrbes terræ motu ad vastitatem re-	
daçtæ	191
Carinus Apollo	165
Caris monimentum	167
Carmænor, ad quem in Cretam cur diuer	
terint Apollo & Diana	194
Car	

Carmanor	271
Carme	ibid.
Carneus Apollo	202. 403
Carneus Apollo in Cnacadio monte	396
Carnei Apollinis signa	402
Carnei Apollinis simulachrum	400
Carneus Domesticus Apollo quo tempo- re colitur 349 & Carneus unde di- ctus	ibidem
Carnei Apollinis templum	354
Carnei Domestici sacellum quo loco po- situm	349
Carneus Europæ filius	ibid.
Carnus Acarnan ab Apolline diuinandi ar- tem didicit 349. interfectus ab Hyppo- ta Phylantis filio	ibid.
Carpasium linum in lucernis igne non fa- cile absumitur	101. 102
Carpento vicit Patreus Achæus ex urbe Dyine Olympiade	556
Carpentum & Rheda quid differant	ibid.
Carthaginē restituisse dicitur Cæsar	170
Carthaginienses classe Siciliam inuadunt 54. nauali disciplina cæteris Barbaris præstant ibid. à quibus oriundi	ibid.
Caryæ	339
Caryatidis Dianæ signum	ibid.
Carystum Eubœæ oppidum	124
Caſſander acerbissimo laborabat in Athe-	

nienſes odio	58
Caffander de Olympiade pœnas ſumpſit	
50. Acacidæ aduerſatur	ibidem
Caffander Græciam diuexauit	26
Caffander impietate damnatur 35. Idem	
Antigoni opera regnum Macedoniæ	
conſeruauit	ibid.
Caffander Olympiadē capit 97. Panactū	
caſtellum & Salamina cepit ibid. in At-	
ticam hoſtiliter ingreditur	116
Caffander Pliftarcho fratri equitatū com-	
miſit	64
Caffandri bello occumbentiū tumuli	114
Caffandro Antipatri filio bellum intulit	
Ptolemæus	33
Caffandra eadem quæ Alexandra Priami	
filia	375
Caffandra depiſta	65
Caffandra vbi ſepulta incertum 122. gēmi-	
nos peperit Tedamum & Pelopem ibi.	
Caffandræ priami filiæ ædes 402. huius ſi-	
mulachrū Alexandræ nomine colitur ibi.	
Caffădrea nūc, olim Potidea nūcupata 609	
Caſtores Aphetorij, id eſt Dimiſſarij	354
Caſtores coluntur apud Cephalenſes	121
Caſtores vbi primum in lucem editi 401	
à Mercurio Pellanem deportati	ibid.
Caſtor & Pollux Aphidnā oppugnant 153	
Theſei matrem captiuam abducunt ibi	
Caſto	

I N D E X.

Castores quando in Deos relati	348
Castorides portæ	385
Castoris monumentum	348
Castoris & Pollucis templum	243
Castorum Ambuliorum ara	347
Castorum delubrum	350
Castorum signa	192
Castorum templum, & quæ in eodem spectantur	70. & 354
Castorum Præstitum templum	296
Casus Temeni F.	210
Catulos nulli Græcorum immolant præter Colophonios	355
Catulus caninus cur Marti Enyaliio mactetur	ibid.
Cotylei Aesculapij templum	376
Cebarenfes	135
Cecrops maior	30
Cecrops minor Erechthei filius	ibid.
Cecrops secundus Athen. rex	22
Cecropis & Pandionis statux	30
Celeæ 215 hunc vicum primus appellavit Dyfaules	216
Celææ vicus	210
Celæni	185
Celei filia Cere rem incognitam ad matrem deducunt	146
Celenderis vicus	283
Celeus primus frugum cultum & sationē	

tradidit	58
Celenthean Mineruam, eiusque signum cur dedicarit Vlyfles	345
Celfiffimi Iouis signum	177
Cenchrea promontorium	171
Cenchreæ	251
Cenchreus Pirenes F.	ibi.
Cenchrias	176
Cenchrias Perenes F. à Diana impruden- ter occifus	177
Centauri, alius virginem pubefcentem alius puerum rapit	560
Centaurorum & Epitharum rixa	68
Centauros obtruncat bipēni Thefeus	560
Cephalenia	142
Cephalenfes Caftores Magnos Deos ap- pellant	121
Cephalus Athenienfis	134
Cephalus ab Aurora raptus	22. 23
Cephalus Deionei F. 141. ad Teleboas ve- nit, ac Thebas exul migravit, & cur	142
Cephisodorus Philippo Demetrii F. refti- tit, Attalum Ptolemæum, Actolos, Rho- dios, Cretenfes cum Athenienfibus fo- cietate coniunxit 138. à Romanis auxi- lia imperavit	ibid.
Cepiffus amnis	140. 144
Cepiffus	218
Cepiffi fluminis téplum 135. huius aqua à Nep	

à Neptuno sæpius exhausta	ibid.
Ceramicus	22
Ceramus heros	ibid.
Ceraunia	54
Cerberus appellatus à posterioribus quæ Homerus Ditis canem	399
Cercyon frater ex matre Triptolemi, Ne- pruni filius	61
Cercyon in oēs hospites immanis fuit	147
Cercyonis Palæstra	ibi.
Cercyō à Theseo luctandi arte superat ⁹	147
Cerdus Phoronei vxoris monumentū	237
Ceres Argos veniēs à Pelasgo hospitio ac- cepta	61. de filiæ raptu cognoscit ibi.
Ceres ab Athera & Mysio hospi. accep.	205
Ceres vbinā lōgo errore filiā euocarit	101
Ceres à Phytalo hospitio accepta	140
Cereri cella	288
Cereri ædes 184. Lepreatę 543. apud Mega- renses erecta	148. & 152
Cereri ædes in Phalero 17. alibi 20. apud Prospaltios	121
Cereri Anesidoræ ara	122
Cereri Eleusinq delubrum 380. in hoc oc- cultatur Hercules ab Aescul. curat ⁹	ibi.
Cereri Legiferæ fanum	121. & 282
Cereri Micalæsiæ fanū & eius proprietatē Myiæ ædes	226. Ouiferæ templum 165
Pelasgidis fanū	242. Prosymnę ūgna 297

Cereris Præstiti ædes	205
Cereris Pubescentis templum	85
Cereris Sacrosanctæ delubrum	385
Cererē Terrestrē colunt Lacedæmonij	353
Cereris Theumesiæ templum	288
Cereris fanum Argis erectum	59
Ceres Pyrrhum interfecisse dicitur	ibi.
Cereris fanum	400
Cereris initia quarto quoq; anno fiebāt	215
Cereris initia qui nam didicerint ab ipsa Dea	ibid.
Cereris pilæ in Arantino colle	204
Cereris & Proserpinæ ædes Athenis	60
Cereri septū sacrum in arce Phliasiōrū	213
Cereris signum peratiquum ibi. tēplū ibi.	
Cereris signum	226
Cereris templum à Plemnæo dedicatū	205
Cereris templum in Prone colle 291. à qui bus ædificatum	292
Cerynes 263. àveiphōte iaculo trāsfix ⁹	264
Ceryx Eumolpi F. 144. Aglauri & Mercu- rij secundum nonnullos	ibid.
Cestrine Epiri pars	247
Cestrinus	49
Cæsus Argiuorum rex	229
Chabriæ tumulus	112
Chalcinus	142
Chalcireci Mineruæ templum	365
Chaldæis pepercit Seleucus	67
Cha	

I N D E X.

Chalinitidos Mineruæ fanum	181
Chaon mons	250
Characoma	383
Charadrus torrens	252
Charilaus	308
Charillus	295
Charillus Pollydeſtis F. Argiuorum agrū raſtauit, ac dux Spartanorum contra Te geatas exiuit	324
Charmidas à Lacedæmoniis in Cretam mittitur ad cōprimēdas ſeditiones	309
Charmus Athenienſis	119
Chemarus amois	297
Cherroneſus inſula, multa habet ſpectatu digna	613
Chilonis ſapiētis heroicū monimentū	361
Chione Boreæ & Orithyæ filia	143
Chiron Achillem alendum & instituendū ſuſcepit	372
Chloris Amphionis filia in puellarū cur- ſu palmam obtinuit	583
Chloris Niobes fil. antea dicta melibœa	241
Choriæ Mænadis monimentum	234. hæc Liberi Patris caſtra ſecuta eſt. ibid.
Chorus fori pars apud Lacedæmonios	343
Chcerili poëte Alope fabula	61
Chromia Itonis filia, Amphictyoniſneptis Endymionis vxor	530
Chryſanthiſ	61

Chrysarris vrbs & regio Stratonice	602
Chryseis sacerdos Iunonis	225. eius statua
	ibid.
Chryssippi Solensis statua & sepulchrū	118
Chrysorhoa amnis	279
Chrysorthe Orthopolidis filia, Coronum ex Apolline peperit	187
Chthonia festi dies 252. in his quo ritu supplicatio fit	ibid.
Chthonia Phoronei fi. 291. dea habita	ibi.
Chthonophyle Sicyonis filia ē Mercurio Polybum peperit 190. ead. ex Phliante Androdamanta genuit	ibid.
Chthonophyle non fuit mater, sed vxor Phliantis	211
Cichyrum	69
Cimon Miltiadis filius	267
Cimon Miltiadis filius partem Arcis Athenis extruxit	107
Cimon Miltiadis F. ad Lacedemonios missus 115. idē tāquā suspectus remissus	ibi.
Cimon Miltiadis F. Thesei mortem vltus 71. ac eiusdem ossa Athenas reportauit ē Scyro ibidem. Scyron deleuit	ibid.
Cimō Miltiadis F. Thesei ossa inuenit	312
Cimonis sepulchrum	118
Cinadus quis, ac eius monumentum	389
Ciphon vocant coronam Messenij	403
Cisla Minerva	166
	Cisso

Cissotomi dies festi apud Philiarios	213
Cistiferæ virgines, & earum officium	103
Cisus	256. 263
Cithæronius leo ab Alcathoo cōfectus	153
Citharam primus Apollo inuenisse dici- tur	576
Cladeus amnis	580
Cladei amnis effigies in templo Eleorum Ioui dedicato	560
Cladeo anni secundum Alpheum præci- puos Elei habent honores	ibid.
Cladeus fl. ab Eleis veniens Alpheo se mi- scet	548
Clæx sacellum	404
Clarius Apollo	177
Classem ingentem Amarynxus & Diorea habuit	536
Clana Herculis qualis	279
Clavis Plutonis insigne	596. & quare ibid.
Cleo Thetidis sacerdos	353
Cleobis statua	234
Cleombrotus Anaxandridæ F.	313
Cleombrotus filius Pausaniæ qui Plisto- nastis 313. in Leuctrica pugna accubuit ibidem	
Cleombrotus Pausaniæ F. 310. regno poti- tus 311. ad Leuctra præliat ⁹ occubuit ibi.	
Cleomenes à Ptolemeo occiditur	32
Cleomenes Cleōbroti filius 57. morit ⁹ ibi.	
Cleo	

Cleomenes Leonidæ F. 198. Spartæ regnū adeptus breui omnia perdidit ibid.

Cleomenes Aratum coëgit accersere in auxilium Antigonom 198. Pacem cū Antigono violat, Megalopolitanos sedibus expulerat 199. in Ægyptū fugit ad Ptolemaeum, mortem sibi conscivit ibid.

Cleomenes ad Argos oppugnandum accedit 236

Cleomenes quib. parētibus natus 313. huic regnum delatum à Lacedæmoniiis ibid.

Cleomenes cū exercitu in Argiuorū fines inuasit & prælio vicit eosdē 313. Athenienses à Pisistrati filiorū dominatu liberat 314. Atticæ agrum & Orgadem regionē populatus est ibid. Aeginæ insulæ principes in vincula coniecit 314

Cleomenes collegam Demaratum è regno eicere nititur, Delphicam vatem pretio corrumpit 314. Leotychidem allegat ut de regno Demarato litem intendat ibi.

Per furorem sibi ipsū manus consciuit 315

Cleomenis interitus varie interpretatur ibi.

Cleomenes Cleombroti F. 321

Cleomenes Leonidæ F. Agidarum regum apud Lacedæmonios ultimus 324

Cleon dux ad Amphipolim. 117

Cleonæ urbs à quo nominata 216

Cleonæi cū Argiuis in Atticā venerūt 114

Cleo

Cleones Pelopis F. & Cleõe Afopi filia	216
Cleonis Tyranni domus fanum effectū	196
eiusdem dominatus	ibid.
Cleonymus quis 57. Pyrrhū ē Macedonia	
in Peloponnesum auocavit	ibid. eiusdem
genus	ibid. eiusdem cognatus 57
Cleonymus cū Areo fratris filio de regno	
contendit 57. Pyrrhum in patrios fines	
inducit	ibid.
Cleonymus Cleomenis F. cum Areo Acro-	
tati fratris filio de regno disceptat 321.	
hostili in patriam animo Pyrrhum Aea-	
cidæ filium intra fines induxit	322
Cleodei Hylli filij heroicū monimētū	359
Cleonice Byzātia virgo quomodo iniqua	
à Pausania acinace transuerberata	368
Cleopatra Ptolemæi Philimetoris mater	
cur in filium tanta fuerit acerbitate 41.	
eiusdem aduersus filium facinus	ibid.
Cleopatra Philippi Amyntæ filia	167
Cleopatra ab Alexádro filio perimitur	41
Clesion Lelegis F.	160
Cleta	370
Clidicus	14
Clinias Arati pater apud Sicyonios, sum-	
mæ rerum præficitur	198
Clinias gymnasium Sicyoniis exadifica-	
uit	204
Clisthenes Aristonymi F. quandiu tyranni	
dem	

dem tenuerit	195
Clisthenes iura in tribus descripsit	114
Clisthenia porticus	200
Clymeni templum apud Hermionem	293.
area	294
Clymenus Phoronei F.	291
Clymenum, Endymion Acthlij filius regno expulit	552
Clypeos vnum & viginti in Iouis templo apud Eleos Imperator Mummius Achia co bello confecto dedicauit	559
Clytemnestra Tantolo Thyestæ filio desponsa fuerat	226
Clytemnestræ effigies	375
Clytemnestræ sepulchrum	222
Clytius	190
Cnacadius mons	395
Cnagæus quis	369
Cnagia Diana vnde dicta	ibid.
Coccoca Diana cur appellata	580
Coccygij Iouis ædes	295
Cocytus, ac huius mētio fit ab Homero	59
Coccyx	295
Coddinum saxum	387
Codrus Melāthi F. quo loco interfectus	76
Cœle quid	584
Cœlestis Veneris fanum	248
Cœlestis Veneris tēplum & signum	248
Cœli attributam, quasi regiæ domus excubiis,	

biis, custodiam dixit Homerus	564
Cælum humeris sustinet Atlas	590
Cæramis	163
Colænidis signum 123. Colænidis nomen vnde	ibidem
Colænus ante Cecropem in Attica re- gnauit	123
Colchi Mineruam Asiam colunt	395
Coliadis Veneris segna	18
Colias promontorium	ibid.
Collis intra vetus pomariū Athenis à De- metrio munitus	124
Colona locus	350
Colonatæ Bacchi ædes	ibid.
Colontas cur cū ipsis ædibus crematus 292	
Colophonij deæ Enodio nigrum catulum mactant	355
Colophoniorum vrbs ab Agathocle euer- sa	44
Colossus Adriano Imp. ab Atheniensibus positus	72
Colossus Apollinis Mileſis ablatuſ à Xer- xe, & Ecbatana aſportat⁹ in Bráchidos 67	
Colossus Thebis ī Aegyptiis mirabilis 157	
Columnæ centum & viginti ab Adriano Athenis edificatæ	74
Columna incolumis perſiſtit, Oenomaï domo fulmine conflagrata	597
Comitium ſeu Statio, ſeu Leſche Crotá- norum	352

Comitium cognomento Varium	359
Comosádulus flos hyacinth ⁹ Pausanię	192
Compitalitię deę quid mañent Colo- phonij	355
Cõchites lapis apud Megarenfes solos	167
Coniugalıs Veneris ædes	386
Conon Timothei F.	332
Conon muros collapsos Athen. restituit	19
Cononi posita statua in porticu regia	23
Cononis sepulchrum	118
Cononis statua	92
Conũliarius Iupiter	25
Coonis & Agamemnonis pugna	593
Corax Coroni F.	187
Corcyra Asopi filia 184. & insulę nomen ante Scheria vocata	185
Corcyra à Neptuno cognita	607
Corcyrę bouem vnā in Olympia, alte- ram Delphis dedicarunt	613
Corinthiaca historia ab Eumelo scripta num sit	169
Corinthiaca regio	ibid.
Corinthiacum bellum vnde ortum	335
Corinthiacus Isthmus	171
Corinthij vna cum Achęis, Romanis bel- lum intulerunt	170
Corinthij Argiuorum & Mycenorũ prin- cipibus paruerunt 181. priuatim ad Tro- iam nullum ducem miserunt	ibid.
Corinthij cur Ageũlao & Laced. cõtra Ar-	

taxerren nullá operá præstiterint	331
Corinthei, Pausaniæ tempore nulli indigenæ 170. à quibus ciuitas tenebatur ibid.	
Coriothi tyrannus Cypselus	586
Corinthiorum donum in Alti prope magnum templum quale	614
Corinthiorum donum in Olympia quale & quis author	610
Corinthiorum fines multis bellis infesti eorundem ædificia suburbana igni consumpta	186
Corinthus quis & an Iouis F.	169
Corinthus Marathonis F. sine liberis decessit	180
Corinthus à Cæsare restituta	177
Corinthus quando ab Imp. Rom. Colonia deducta	519
Corinthum deleuit Mummius	170
Corni excisæ ex Ida monte ad fabricandû equum Durateum	350
Cornua animalium igne mollescunt	566
Cornua certis statisque temporibus ponentia animalia quæ	ibid.
Cornua nonnullis animantibus ex ore prodire non miraculi loco habendum	566
Coræb ⁹ Ele ⁹ . pri ⁹ curs ⁹ certamie victoris	5
Coræbi sepulchrum	163. 54
Coropas Olympio fano donauit Nero	69
Coronis quomodo colatur 207. hui ⁹ signû	

ad Mineræ templum deportatur	208
Coronis prægnās cū Iſchyre cōcubuit	257
à Diana interempta	ibid.
Coronidis puer à Mercurio è flamma eri- pitur	257
Coronus ex Apollīne & Chryſothe ge- nitus	187
Coryphææ Dianæ templum	263
Coryphæus Græcis, q̃ Capitolin ⁹ Rom.	183
Cosmetæ Iouis delubrum	366
Cosmeterium	193
Catinos	283
Cranaë inſula	386
Cranaus Athenienſis rex	22
ab Amphictyone genero expellitur ibi.	
Cranaus rex ad Lāprenſes fugiēs, obiit	22
Craneum lucus	175
Cranij Stemmatij lucus	381
Creon Thebarum princeps	146. non per- miſit cadauera caſorum humani
	ibid.
Creſij Liberij monumentum	243
& cur Creſius Liber vocatus	ibid.
Creſphontes	218
Creſponti delatum regnū Lacedæmo.	303
Crētēſes Minoi leges acceptas referūt	308
Crētenſes ſali ſagittis olim uſi	83
Crētēſiū ſaggitariorū tumuli Athenis	114
Creuſa Erechthij filia cum Appolline con- cubuit	101
Creuſidas, equa Crannonia vicit Olym-	

piade vigesima octava	554
Crinē tondere solent Græci fluminib ⁹	140
Criterium vicus & appellationis causa	236
Crij vatis domus	349
Crisus	267
Critolaus multos ad defectionem sollici- tauit	170
Crocæ Laconici apriuicus	178
Croceatæ Iouis simulachrum	383
Crocea vicus	ibid.
Crocodili nascūtur circa fontes aquæ quæ ex Atalante descendit	129
Crocodilos terrestres sola gignit Africa	162. 163
Crocon & locus Croconis	143
huic nupta Basara dicitur	ibid.
Cræsus Lydorū rex auri magnum pondus misit Pythaco Apollini, quod ad Amyclei Apollinis ornatū trāstulerūt Lacedæ.	339
Cromium vicus	170
Crommyonius aper	106
Cromus Neptuni F.	170
Cromus mons vbi	529
Crotani qui	352
Croton Lacedæmoniorum colonia	310
Crotoniatarum & Locrorum bellum	377
Crotopus Argis regnavit	163
Crotopus Agenoris F.	219
Crotopi monumentum	248

Ceatæ monimētum 217. fuit hic ab Hercu-	
le sagittis confixus	ibid.
Ctesij Iouis ara	124
Ctesippus	229. & 362
Cucul' auis cur ī Iunōis sceptro īposit' 224	
Cupidinis ædes & lucus	402
Cupidinis simulachrum	163
Cupido	564
Cupressetum in arce Phliasiarum	212
Curetū siue Alcmenæ Herc. matris ara 577	
Curiā cur edificādā curarūt Megarēses 162	
Curriculi carceres	344
Curru vicit cū integris ætate equis Pagon	
das Thebanus Olympiade vicesi. v. 554	
Cursus certamen de imperio filiis Endy-	
mion proposuit in Olympia	530
Cursus & luctę certamina pueris absq; villo	
veteris memorię exēplo Elei īstituere 554	
Cursus primo certamine, victor Coræbus	
Eleus	553
Cyamiæ templum	141
Cyanippus Aegialei F.	275. 227
Cyathus puer ab Hercule vno digito oc-	
cisus	214
Cychrei tēplū 137. draconis species īter na-	
nes cōmisso prælio apparuit Cychre' ib.	
Cyclopes muros Tirynthis fecerunt	221
Cyclopum ara	174
Cyclopum opus quod	235
Cygni cum Hercule pugna depicta	104

Cygnus avis canora	120
Cygnus comparatus Plato	ibid.
Cygnus Ligurum rex musicæ laude clarus 120. in avem mutatus	ibid.
Cygnus Lycum Thracem interemit	104
Cylarabis Stheneli F.	227
Cylarabi gymnasium 244. tumulus	245
Cylon Argivus	334
Cylauni cur statua posita nō constat 107 in Olympia victor fuit. Theagenis Megarenſibus tyranni filiam in matrimonio habuit	ibid.
Cynisca Archidami filia ad Olympicas viſtorias virili aspiravit animo 327. prima equos aluit, & Olympicā palmā rulit ibi. in hanc epigramma fecit Simonides 328	
Cyniscæ Archidami filia monumentū 356. hæc prima equos alere instituit	ibid.
Cynortæ Amyclæ filij sepulchrum	348
Cynortas Lacedæmoniorum rex	304
Cynorcium mons	262
Cynofarges delubrū Herculis 75. vnde vocatum	ibid.
Cynosurentes	364
Cynurenses à Laced. sedib. suis expelluntur 307. ab Argivis oriundi, & à Cynuro Perſei F. in Coloniam deducti	ibid.
Cyparissia Minervæ ædes	388
Cyphantum ruina	393
Cypselidæ quid	586

Cypselus Corinthiorum tyrannus	ibid.
Cypselus Prytaneos Corinthi oppressit, ac tyrannidem occupavit	182
Cyrenæi à Ptolemæo deficiunt	33
Cyrenen coloniam deduxit Anchionis	363
Cyrus Lyfandrum Aristocratis filium contra Athenienses iuvat	546
Cyterij sacrorū ritū à Phenicib. habuere	63
Cythera	390
Cyteron mons	145

D

D ædalus Calum interfecit, & in Cretam fugit	100
Dædalus Gortinis filiam duxit vxorē	217
Dædal ⁹ leſticariā ſellā cōpaſſibilē fecit	102
Dædalus poſt Calum ſororis filium interfectum in Cretam auſugit, & ad Cocalum in Siciliam	82
Dædali diſcipulorum præſtantiffimus Onatas Aegineta	618
Dædali opera qualia	183
Dætus	142
Daphnææ Dianæ templum	396
Daira	145
Danaus cū liberis vbi primū appulerit	301
Danaus nep. Agenoris regno ſubmouit	219
Danaus de regno cū Gelanore cōtēdit	230
Danaus qua de cauſa dēdicarit Lycium Apollinem.	ibid.
Danaus	

Danaus quo pacto filias nuptū tradidit	344
Danaï filia Veneris signum dicarunt	297
Danaï monumentum	235
Danaï solium	231
Darius Hydaspæ F.	314
Dasyllius Liber	163
Daulide regnavit Tereus	156
Dearum quas Dominas vocant ara	178
Dearum trium de forma certantium Pari-	
dis iudicium	593
Declea	329
Decelensis Sophones Eurybaten Argiū	
occidit	113
Decumaci & Pythij Apol. simulachra	159
Demenus & Pyrechmes de rerum summa	
singulari certamine certant, & vter vi-	
ctor discesserit	538
Deianiræ monumentum	247
vbina viuēdi finē fecerit Deianira	ibid.
Deiphontes criminatur	264
Deiphontes Epidauriā terrā occupavit	256
Deiphontes, ac eius gentilitas	229
Deiphonti à quo traditum imperium	228
Delphicum oraculum admonuit Lacedæ-	
monios, vt à Claudio rege cauerent	330
Delphos non fuisse funditus euersos à Pho-	
ceosib. vnus Archidamus Agésilai F. de-	
precatus est	337
Delphici Apollinis fatum directum à Pho-	

cenſibus	337
Delphi eut parentatione gratiam referant	28
Pyrrho Achillis filio	27
Delphi, & Phocenſes cum Aetolis Gallis irruentibus occurrunt	42
Delphi ob pecuniam Deo ſacratam ditif- ſimi	110
Delphinium forum ſeu iudicium quale	399
Delphinum dicit ſe vidiffe Pauſan. qui pue- rum dorſo quocunque volebat ille di- ſto au-ſientem vehebat.	562
Delitiæ Phidiæ Pentarces Elus puer	72. ad
Delij rem diuinam faciunt Lucinæ	ibid.
eius aram hymnū Olenis cantant	390
Delos olim totius Græciæ empotium	259
Delus inſula, & quis in hac ipſa ritus	238
Delta vicus	323
Demaratus Ariſtonis F.	323
Demaratus Clemonem ad populum cri- minatur	ibid.
iniquo iudicio regno ſpo- liatur	354
Demaratus Herçenſis primus victor eos qui ſcutis decurrerunt Olympiade lxx.	326
Demaratum quid regno priuauit	ibid.
idem Athenienſes tyrannorum domi- nari liberauit	97
Demetrius Antigoni F. Athenis eiecit De- metrium Phanoſtrari filium	98
Muſteum præſidio firmat	Demetr

Demetrius Antigoni fil. Ptolemæum na-	
gali prælio vincit	34
Rhodum cum ingenti exercitu, & nauib-	
us multis mittitur	35
Demetrius à Lyfimacho laceratus	46
ad Amphipolim cū illo cōgreditur ibid.	
in Asiam contra Seleucum proficiscitur	
& capitur.	46
Demetrius Antigoni filius Syris & Phen-	
cibus à patre præficitur, ac eiusdē laus	34
à Ptolemæo prælio superatur	ibid.
Cyprum cum classe proficiscitur, Mene-	
laum Ptolemæi præfectum vincit	34
Demetrius Lacedæmoniis bellū intulit	58
Demetrius Phanostрати F. tyrannis Athe-	
nienfib. impositus à Cassandro	97.98
Idē eiectus à Demetrio Antigoni F.	98
Demetrius Phillipi F. à fratre Perseo vene-	
no peremptus	200
Demodocus Alcinoō regi familiaris	20
Demonasse Amphilochoi soror	359
Demophon	182
Demophon primus causam dixit in Palla-	
dio	100
à quo nam accusatus & cur	ibid.
Demosthenes an pecuniam ab Harpalo ac-	
cepit	285
huic honores habentur Calauriæ	ibid.
Demosthenes Atheniensium dux	58

Demosthenes in Calauream exul concede re coactus	39
Idem secundum exulat	ibid.
Eiusdem mors	39
Demosthenes Syracusas cum classe profi- ciscitur.	88
Demosthenis facinus viro forti dignū	116
Demosthenis sepulchrum	284
in Senectute coactus exulare	ibid.
Dendritidis Helenę sanum	377
Denicha Archidami Agefilai filij vxor	317
eadem à Phocensium primoribus donis corrupta, vt virum contra Thebanos in- citaret	ibid.
Dentes domari nequeunt	566
Dentes Elephantini, non dentes, sed cor- nua sunt	ibid.
Deorum ac de Diis fabulas non recipit Pausanias	224
Deorum incognitorum aræ apud Athen. 17. & 576	
Deorum inferorum aræ	276
Deorum in homines iræ exempla	315
Deorum omnium ædes	254
Deorum omnium commune templum A- thenis	31
Deorum omnium templum Corinthi	176
Derrhiatidis Dianæ signum	381
Derrhion oppidum	380
	Desuk

Desultorio equo vicit Tlepolemus Licius Olympiade cxxxj.	555
Deucalion ædificauit vetustissimum Iouis Olympij templum	73
Arbenis habitauit, ad ibidem sepulchrū habet.	ibid.
Diana	195
Diana Coccoca cur appellata	580
Diana Coagia vnde dicta	369
Diana Istoria	398
Diana volucris	185
Dianæ ædes	250. 252. 404
Dianæ Aginæ templum	352
Dianæ Anaitidis fanum apud Lydos	363
Dianæ Aricinæ templum	261
Dianæ Astratæ templum cur	398
Dianæ Brauronæ sacellū, & simulachrū	90
Dianæ Cariatidis signum	319
Dianæ Coccoce ara	580
Dianæ cognomento Pulcherrimæ & Optimæ signum.	112
Dianæ Daphnæ ædes	396
Dianæ delubrum	347
Dianæ Derriatidis signum.	381
Dianæ Dictynnæ templum	396
Dianæ Ephesiæ Xenophō fanū edificat	546
Dianæ Epiones simulachrum	261
Dianæ fanum	254
Dianæ forensis ara	578
	Dian

Dianæ Hegomaches templum.	354
Dianæ Iphigeniæ ædes	290
Dianæ Iſoræ ædes	352
Dianę Leutophrynes ex ere ſimulachrũ	100
Dianę Limnææ templum	193.352.393
Dianæ luciferæ ara	111
Dianæ lucus	266
Dianæ Lyceæ ædes	277
hanc extruxit Hippolytus	ibid.
& cur ita vocata	ibid.
Dianæ Myſiæ delubrum	381
Dianæ nobile templum in Campania	567
Dianæ Orthiæ templum	250.363
Dianæ Patroæ ſignum	200
Dianæ Pherææ ſignum	246
Dianæ Pherææ templum	204
Dianæ Propylææ ædes	144
Dianæ Saronidis templum	273
Dianæ ſigna	202.250
Dianę Soſpitię ſignũ apud Megarenſes	150
Dianæ Soſpitæ ſignum Pagis viſitur	166
Dianæ Soſpitæ templum	275
Dianæ Suadelæ templum	138
Dianæ Tauricæ aram quatenus ſanguine aſpergenda n̄ docuerit Lycurgus	364
huius ſacri ritus quo pacto peragať	ibi.
Dianæ Tauricæ ſignum	90
Dianæ Tauricæ ſimulachrum ab Iphige- nia in Braurone relictum	127
	Dianæ

Dianæ templum in Zostere	121
Dianæ templum Salamine	137
Dianæ Venatricis ædes	76
Diana ubi primùm venationibus operam dedit	ibid.
Dianaij seu Dianæ ædis fontes	388
Diaulos	208
Distynna	272
Distynnæ ædes	347
Distys & Clemene Persei servatores	197
Distynnæ Dianæ templum	396
Didimæus Apollo apud Milesios	203
Didimi vicus	295
Diitrephes ad Euripum Chalcidicum peruenit 88. Mycaleſum nauibus expugnauit, ac in ea vrbe pueros ac etiam mulieres Thraces trucidarunt	ibid.
Diitrephis statua ſagittis confixa	ibid.
Diitrephes quis ac eius statua 88. Thracas conductitios reduxit	ibid.
Dimiſſarij Caſtores	354
Diogenea Celei filia	143
Diogenes præſidiorum Lacedæmoniorum præfeſtus ab Arato ad deditiōem pecunia pelleſtus	197
Diogenis Sinopenſi tumulus	175
Diomedes	235
Diomedes cur Miueruæ Perſpicacis templum dicauit	249
	Diomed

I N D E X.

Diomedes è Lemno Philoctetę sagittas re- portauit	86
Diomedes exercitum in Calydoniam du- cit, & Oenoi iniurias ultus est	252
Diomedes imperauit Troezenijs	275
Diomedes in reditu ab Ilio ad Phalerum appulit	280
Diomedes primus Hippolito rem diuinā fecit	280
Dionysiada fontem vbi, quomodo, à quo primū extitisse, & cur ita dictū ferūt	528
Dionysodoti ara	112
Dionysiades	350
Dionysion fanum Liberi patris	162
Diores cum patre Amarinceo quam clas- sem habuerit.	536
Dipœenses qui	342
Dipœni & Scillidis discipulus Dorichidas Lacedæmonius sculptor	585
Diradiotes Apollo	245
Diras locus	245. & 252
Disaulis Eleusini sepulchrum.	210
Discordiam Caliphon Samius depinxit in templo Dianæ Ephesiæ	592
Ditis canis ab Hercule abductus	276
Ditis canem ab Hercule extractum pri- mus Homerus appellauit	399
Ditis canem per quæ loca extraxit Hercul- es	294
Dias	

Dius fidi ⁹ Romanis, idē Gręcis Horcius	613
Docimus Macedo	38
Domatidis Neptuni templum	354
Domesticus Carneus colitur à Laced.	349
Donum quale in Olympij templo dicarit Antiochus	567
Dona Agrigentinorum in Akis muro in- clusa	616
Dorcea fons	356
Dorcci heroicum monimentum	ibid.
Dorica est Iunonis templi in Elide figura 582. & deinde.	
Doridas.	182
Dorieus Anaxandri F. 361. cum exercitu ab Egestais deletus est.	362
Dorieus quibus parētibus natus 313. in Co- loniam ablegatur	ibid.
Dorienses de Amyclensibus trophæum erexerunt	309
Dorienses exercitum contra Corinthum duxerunt.	182
Dorięses in Pelopō. vbi reditū tētarint 537 à Doriensibus pulli Achai Iones pepule- runt	530
Doriensibus reditum in Pelopōnesum mo- lientibus, remigrationis dux Trioculus oraculi iussu queritur	536
Dorieleos quos vocent Megarenfes	152
Doryclidas Laceđęmonius Dipcrni & Scy- lidia	

lidis discipulus Themidis Horarum ma-	
tris signum fecit	585
Doryssus Laboræ successit in regnum	308
Doti populi	173
Dracones filium Aesculapio sacri	262
Dromus vocatum Iouis Olympij fanū	353
Dromichætēs Lyfimachum vincit	43. eidē
Lyfimachus filiam despondet	44
Dromi Agnitæ templum	354
Dryopes & Dorienſes vnde venerunt	519
Duſtriciſ Diaç in præliis çdes	354
Duodecim deorum signa.	151
Durius equus, à quo factus, & quid	90. 267
Dydimis Mileſiorum ciuitas ara ab Hercu-	
le sanguine victimarum extructa	573
Dyme	192
Dyme vicus	198
Dysaules	61
Dysaules Celei frater incitorū ritum mon-	
strauit Phliaſijs	216. Eleuſine pulſus
ab Ione	215. ab Athenienſibus contra
Eleuſinios Imperator electus	ibid. quæ
cauſa illi fuerit, cur Phliantem venerit	
ibid. non videt Pauſaniās.	ibid.

E

E Vagoras Zācli ⁹ Herculis signū in Aleſ-	
muro, ppe Achæorū domū poſuit	617
Ebenus vbi naſcatur, eiúſq; deſcriptio	159
Ebrietas depicta à Pauſia	260

Ebur

Ebur quid	566
Ebur non esse Elephantinum dentem sed cornu	ibid.
Ebur quomodo à siccitatis aut humidita- tis iniuria tueatur	566
Ebur semper etiam priscis in usu	53
Eboris meminit Homerus, nusquã tamen elephantorum	54
ἐπισφάδα quid	394
Εὐχερίαν quid	619
Echeciria Iphitum maritum coronans	561
Echelatus	307
Echemus cū Hyllo Herc.F. pugnavit	153
Echemon cum Hyllo singulare certamine congressus	169
Echepolis Alcathoi F. in Prytaneo se- pultus	161
Echestratus Agidis F. Spartæ regnum ob- tinet	307
Echetræus 125. eidem trophæũ positũ	ibi.
Echetrus heros Atheniensis	65
Echus porticus	294
Edacitatis certamen ineunt Hercules & Leprees Pyrgæi filius	542
Edoni Athenienses aliquot in Thracia in- teremerũt 113. iidẽ fulmine perierũt ibi.	
Egestæi Dorieum cum exercitu deleue- runt	362
Elaitẽ à Caico digressi primi omniũ Aeo-	

lidem in ora maritima tenuerunt	612
Electra ab Oreste Pyladę nuptum data	122
eiusdem monimentum	ibid.
Electryon Alcmenę pater	255
Electrum quid & ubi reperiatur	569
Elæum	282
Eleus ager, fertilis & bene cultus	538
Eleus Cyphus	362
Eleus Proteſilao dedicata	131
Elei à Lacedæmoniis defecerunt Alcibia- dis authoritatem ſecuti	117
Elei, cum belli Troiani, tum ſuſcepti con- tra Perſas Græciam inuadentes, belli participes fuere 540. lidem ad Olym- piam hoſtes vicere ibid. cur ſe Macedo- nibus coniunxerint 541. lidẽ cum Anti- patro bellum gesserunt ibid. ad Chæro- neam configere noluerunt	ibid.
Elei Arcadum bello afflicti	557
Elei puerorum certamina inſtituere trice- ſima ſeptima Olympiade	554
Elei quàm religioſe obſervarunt Molio- nes ediſtum	534
Elei quę in ſacrificiis ligna cędant	574
Elei quo ritu ſacra faciãt ad aras in Olym- pio in Pritaneo & Altia poſitas 580 & deinceps.	
Elei, templum Ioui & ſignum, Piſceis & ſolitimis populis defeſtoribus ſupera- tis	

tis, de manubiis dicarunt	558
Eleorū ad Lacedæmonios responsum	328
Eleorum contra Lacedæmonios in Altin pugna	525
Eleorum fœminæ Mineræ matri tem- plum dicarunt	535
Eleorum fœminæ, Palladi cur vota nuncu- parunt	ibidem
Eleorum in Curia Iovis signum perfidio- sis formidandum	613
Eleorū inter miracula Byssus numerat	541
Eleorū lex quid, fœminis ad Olympicos lu- dos Alpheū trāsmeātibus, statuerit	547
Eleorum regnum quis Augea mortuo sus- ceperit	536
Eleis muli olim inter portenta	556
Eleis, quibus lituri consuetudo	581
Eleis quid crimini dederint Lacedæm.	328
Eleos inter & Laced. quæ belli causa	349
Elephas nō dentes promittētes quod ebur vulgo dicit, sed cornua ex ore habet	566
Elephanti à Pyrrho in Rom. immissi	53
Alephantos primus Alexander in Europa habuit	ibidem
Elephāti solis Indis & Libybus ante traie- ctionē Macedonū in Asiam cogniti	54
Eleusines heros Mercurij & Dairæ F.	145
Ogygis filius ab aliis creditur	ibi.
Eleusinia initia & Olympici ludi religio-	

2. fiffime apud Eleos coluntur	558
Eleufinij ab Erechtheo vifti	30
Eleufinij à Macedonibus inuadūtur, & ab Olympiodoro liberātur	99. Iidē Olym plodori res geftas picturæ mīdant ibid.
Eleufinij bellū gesserūt cū Erechtheo	178
Eleufinij multa fingunt	145
Eleufinij veteres fines	143
Eleutheræ oppidum quo loco fitum	146
Eleutherenfes 145. cur in Atheniēfium po teftatem venerint ibid. Thebanos ode- runt	ibid.
Eleutheria aqua	122
Eleutherius Iupiter	23
Eleutherolacones qui dicantur 384. horū primò ibid. poftea vrbes extabant ibid.	
Eliacorum primus rex Aethlius, Iouis & Protogeniæ filius	530
Elidem captum Hercules diripuit	535
Eliffon amnis	109
Emilus Aegineta Horas in folio fedentes in Iunonis templo Eleorum fecit	585
Emporos lene	399
Enapadum appellatum Aefculapij tem- plum	352
Enaraphori monimentum	356
Endæus quis	100
Endeis	270
Endymion Aethlij filius Clymenum re- gno	gnō

gno expulit	552
Endymionis liberi qui & quot	530. Idem
liberis de imperio in Olympia certamen cursus instituit ibi. Idē vxores quas & quot habuerit, varię sunt sentētię	530
Endymionis monimentum vbi	531
de Endymionis morte non cōuenit inter Milesios & Eleos	530
Enneac runōs fons cur dictus 60. à Pissira to exornatus	ibid.
Enodio dex maſtant Catulum nigrum Colephonij	385
Enope vrbs 403. postea Gerenia vocata. ibi dem. in hac Nestorē educatū aiunt	ibid.
Enyalij signum cur in compedibus	358
Enyalio sacrum fit à pūberibus	378
Ecce magnæ	221. 256
Epaminondas Thebanorum dux	57
Epaminondæ laus	24.
Epaphus	165
Epei vnde appellati	530
Epeus Durateum equum fecit	267
Epeus ex Anaxiroe Coronī filia, Heriminen filiam, marē nullum sustulit	531
Epeus victor ē certamine cursus à patre de imperio proposito discedens, imperium adeptus est	510
Ephebarum	378
Ephebeū, vbi 355. & quę ſeo peragātur ibi	

Ephebi quę nā ex veteri īstituto faciāt	355
Epheborum nocturna sacra apud Sparta-	
nos ibid. eorundem pugna	356
Ephialtis oratoris sepulchrum	118
Ephialtis Trachinius Persas in Græciam	
duxit per Oetam montem	26
Ephesia Diana Corinthi	176
Ephorea signa	344
Ephori	318
Ephorum curia	340
Ephyræa	170
Ephyræa tradita est à Sole Acetæ	180
Ephyre Oceani filia prima in Corinthi fi-	
nibus confedit	170
Epicharmi athletæ imago	50
Epichidas Cleomenis frater Sparta regnū	
adeptus	198
in pugna cecidit	199
Epicrates Atheniensis	334
Epidauria dies festus Aesculapio sacer	258
Epidauri genitus Aesculapius	258
Epidaurum	255
Epidaurus Limeræ vrbs 384. & 391. hæc Co-	
lonia est Epidauriorum qui intra Argi-	
uorum fines sunt	392
Epidaurus Pelopis F. 256. Argi filius secun-	
dum alios ibid. Apollinis iuxta non-	
nullos	ibid.
Epidaurij	197
Epi	

Edidaurij cur tributum imperatum Athe- niensibus non pendebant	272
Epidauriorum ager	254. & 255
Epidauriorū regio cur Aesculapio sacra	256
Epidauriorum terra dracones alit	262
Epidauriis quænam ædificia fecerit Anto- ninus	ibid.
Epidelium vicus 390. cur ita vocatum	391
Epidotæ Dij	262
Epidotes genius veneratur à Laced.	392
Epidotes somnus	202
Epimenides Gnosius 61. ac eiusdē somnus & versus heroici Athenas lustravit ibi.	
Epimenides quam nā ædem erexerit	348
Epimenidis sepulchrum 238. vius à Lacedæ- moniiis captus fuit Epimenides, & car occisus.	ibi.
Epimenidis monumentū 344. veriora de hoc Lacedæm. quā Argiui referūt	ibid.
Epiones Dianæ simulachrum	261
Epiones signa 266. Epione quæ	ibi.
Epipyrgidia Hecate	271
Epiri maxima pars olim nauigandi impe- rita	54
Epiri reges à quo nam oriundi	267
Epirota falsis escis vesci olim nō assueti	54
Epistrophix seu Procuratricis Veneris sa- cellum	152
Eponymi qui	29

Epopeus Aloeï F. Ephyræorum imperium obtinuit	180
Epopeus Antiopen Nyctei filiã rapuit	188
cum Thebanis prælium cõmittit	ibid.
vulneratus victoria potitur	ibi.
Epopeus imperium Sicyoniorum sibi vendicavit	187.
hoc regnante primum bellum illatum Sicyoniis	ibid.
Epopeus Mineruæ templum erexit	pro vi
ctoria	188. diem suum obiit
	ibid.
Equestre Iugum	121. ad hunc locũ primus venit Oedipus
	ibid.
Equestris Neptuni ara	579
Equus Durius, quid	90
Equi monimentum	381
Equorum vsus quis Sarmatis	83
Equos æneos in Olympio templo Olympicæ victoriæ monimentum posuit Cynisca	568
Erasinus	296
Erasini origo & fontes	251. ad huius eruptionem sacra fiunt Pani & Libero Patri
	ibid.
Erenea vicus	166
Erechtheus Athenis regnavit	111
Erechtheus Eleusinos vicit	30. Immaradum interfecit
	ibidem
Erechtheum.	100
Erechtheum signum	103
	Erga

Erganes Mineruæ templum	366
Erganem Mineruā appellarūt Athen.	92
Erichthoni ⁹ Amphictyonē regno priuat	22
Erichthonius in cistā abdit ⁹ à Minerua	70
Erichthonius Vulcano & Terra genit ⁹	22
Eridanus amnis in Attica	76
Eridanus Gallorum fines perlabitur	25
Erigone	228
Erinnys Deas quas vocet Hesiodus	109
earum crinibus serpentes implicitos fin xit Aeschylus	ibid.
Eriope filia Iasonis	180
Eriphyles monumentum	246
Eriphyles peplum è templo pro Alcma- one filio cepit	173
Errantium septem stellarum signa	381
Erycem occidit Hercules	362
Erycmus ager ad quos pertinere putet	161
Erymanthij ⁹ apri venatio Herculis	561
Erymanthus in Arcadia mons	548
Eryfichthon filius Cecropis	22. 122
Etoemoclis effigies 351. victor fuit de lucta in Olympicis ludis	ibid.
Eteocles pater Laodamantis	146
Etias opp. 389. ab Aenea condita	ibid.
Etruscorum rex Arimnus, primus extero- rum misit Olympio Ioui donum	568
Eua pagorum maximus	301
Euxachme Megarei filia Alceathei vxor	

posterior	162
Euagoras Eleus bigis vicit Olympiade nonagesima tertia	555
Euagoræ in Atheniens. beneuolentia	23
Euagoræ suasu Artaxerxes Phœnissas triremes Cononi tradidit	ibid.
Euamerionis signa 207. hic Telephorus à Pergamenis, Accessus ab Epidauriis dicitur	ibid.
Euanemi Iouis delubrum	350
Euanthi Cyziceno pugili, quot palmæ euenierint	613
Eubœa Asterionis filia, & Iun. nutrix	122
Eubœa mons prope Mycenæ	ibidem
Eubulus Carmanoris F.	271
Eubulus Spintheri F. eiúsq; sepulchrû	116
Eubuleus Trochili antistitis filius 61. Dysaulis secundum Orpheum	ibid.
Euchenor Cœrani F. Polydi nepos	163
Eucler delubrum	62
Eucosmi Lycurgi filij sepulchrum	262
Eudamidas Archidami F. Spartæ pacificè regnavit	238
Eumelus Amphilyti F. Corinthiacam scripsit historiam	169
Eumedes quis, & Eumedis monimētû	354
Eumenides 206. quo ritu illis sacra faciunt Sicyonij	ibid.
Eumolpus Eleusinx mâsit belli tēpore	137
Eu	

Eumolpi tumulus apud Athenienses & Elusios	143
Eumolpus Neptuni & Chiones F. ibid. de eodem Homeri testimonium	143
Euippus Megarei F. à Leone Cithæronio laniatus	153
Eunomus Polydectis F.	295
Eunomus Pryradidis F.	324
Euoras saltus 379. hic siluestres capras alit. ibidem	
Euphemus Neptuni filius, Iasoni in Coletrica expeditione comes bigarum curriculo victor 587. & deinde	
Euphemus Car.	89
Euphron anus Pythagore	212
Euphrosia Venus à Gnidiis appellata	17
Eupoletus, Eleus quas palmas adeptus sit	699
Eupolidis Comici sepulchrum	192
Euricles Spartanus palmas Corinthi contulit	178
Euridice Endymionis filia	530
Euripidis statua Athenis in Theatro posita	81
Europas	359
Europa Aegialei F.	186
Europes Phoronei nothus filius	287
Europam quærentium cum Thaso Agenoris filio donum in Olympiâ quale	618
Eurota fons 351. Eurotas	375
	Eurot

Eurotas amnis	303. 382
Edrotas successit Mileti mortuo	303
Euryalus	275. & 235
Eurybates Argivus à Sophone occisus	113
Eurybatus luctæ præimū tulit Olympiæ de decima octava	553
Eurybiadæ monumentum 362. hic Lacedæ moniorum triremibus præfuit ad Arte mifium	ibidem
Eurybotus Athen. victor de curriculo	251
Eurycles Spartanus gymnasium in Dro mo dedicavit	354
Euryclides orator Atheniensis à Philippo veneno necatus	200
Eurycrates minor Anaxandri F.	311
Eurycrates Polidori F.	ibidem
Eurydamidas Agidis F.	338
Eurydamidas rex à Cleomene p Ephoros veneno sublatus	198
Eurydice Antipatri filia vxor Ptolemæi	36
Eurydice Lacedæmonis filia	351
Euryleonidas	367
Eurymedontis aurigæ monumentum	222
Eurypilus Telephi F. Machæonē interfecit 404. hac de causa hunc ipsum nominare in tēplo Aesculapij. nefas creditur	ibid.
Eurypon Pritanidis F.	296
Eurypon Soi F. familiæ nomen dedit, quæ antea Proclidæ sunt appellati	324
Eury	

Eurypondæ vocata regia sepulchra	347
Eurypontia	309
Euripontidarum familia	324
Euryfacci Atiacis filio decreti honores ab Atheniensibus, & eidem ara posita	134
Eurysthenes Aristodemi F. 305. à fratre Procle dissidebat	ibid.
Eurystheus Herculem persequitur, & liberos	126
Eurysthei monimentum 169. hic ab Herculis liberis prælio superatus	ibid.
Iolao occisus	ibid.
Euryti monimentum 217. hic ab Hercule sagittis confixus	ibid.
Euthydemus & Timochidas simul tyrannidem inuaserunt	195
Eutelidas Lacedæmonius puerorum quintu- quertio palmam tulit Olympiade tri- gesima octaua	F 555
F abarum inuentum cui adscribendum, incertum	141
Fallacis Mineræ delubrum	284
Famæ ara apud Athenienses	68
Fanum Mercurio primus in Peloponneso Pelops ædificat	531
Fata Iouis natu temporum vicissitudines describunt	151
Fatidica domus apud Phliasios 213. in hac dormiuit Amphiaræus	ibid.
Fax dies festus vocatus ab Argiuis	253

I N D E X.

Ferè viri & fœminæ in Africæ desertis	140
Ferrum fundere primus docuit Theodo- rus Samius	343
Fœdus Atheniēſiū, Argiuorū, Mantinēſiū, pylis in Olympio fano inſcalptum	369
Fœminis, Alpheū ad Olympicos ludos trāſ- euntibus, quid Eleorū lex ſtatuerit	347
Fœminis curſus certamen propoſitum	350
Floridæ Iunonis ædes	241
Fluminibꝰ crinē tōdere mos Græcorū	140
Fluij & amnes, alios alia gignere con- ſueſſe	574
Forenſis Dianæ ara	578
Forenſis Iouis ara	579
Forenſis Mercurius	204
Forenſis Mercurij ſignum	343-344
Fortuna bonis iniqua	284
Fortunæ Acrææ ædes	191
Fortunæ ædes	163.176.234.191
Frenatricis Mineræ fanum	181.183
Fulmen vocatus Ptolemæus Lyſandræ fra- ter 66. primus cum Gallis acie congregi auſus interficitur	67
Furor iouaſit fœminas apud Argivos	226
Futura puidēt dormiētes ī Inūs fano	400

G

GAbali	173
Gæauchi Neptuni ſignum	385
Gæauchi Neptuni templum	378
Gæon quid	577

Galea Miseræ quo pacto facta	93
Galliæ partes cultas Romani occuparunt, steriles neglexerunt	43
Galli	128.135
Galli ad Delphos & Apollinis donaria diripi- enda proficiscuntur 27. iidem fulmi- ne & saxis à Parnasso sponte aunlis pro- figuntur	ibid.
Galli in Asiam classe transvecti	28
Galli in Græciam irruentes, & eorundem descriptio	25
Galli prius Celtæ vocati	25
Gallorum in Mysia internitio depicta in Arce Athenis	95
Gallorum scuta Pyrrhi victoriam contra Antigonum declarant	56
Gallorum spolia apud Pergamenos	28
Gallogræcia cur dicta	28
Ganimedes à dis cur raptus	612
Ganymeda quæ priscis, recētiori. Hebe	212
Gaseptum Telluris ædes	347
Gelanor Sthenelæ F.	230
Gelenor Sthenelæ F. regno pellitur à Da- nao	219
Genesij Neptuni ædes	301
Genesum vicus	300
Genetyllides dæx quæ	18
Genio Bonorum dedicatum templum ab Atheniensibus	92
	Gen

Genuaides deæ quæ Phocēſibus dicant̃	18
Gerania mons	150. 164
Geranthratae è Peloponneſo diſcedūt	309
Geranthrae quo tempore euerſæ	ibid.
Gerenia vrbs	384. 403
Geranthrae 384. 387. hanc euerterunt Do- riensēs	ibid.
Geruſia curia apud Lacedæmonios	340
Geryonæ boues nantes egerat præ ſe Her- cules in Siciliam	362
Geryonæ cadaver Chryſaoris filij 136. Ga- dibus habitauit, boues multos aluit	ibid.
Geræ-Lyſimathum inſultantē proſtigatūt & cum eodem mox pacem faciunt	44
Gigantum, qui Thraciā incolunt bellū	95
Glauce cur ſe in fontem abiecerit	179
Glaucēs fons	ibid.
Glaucus Argiūs Amphitrite Neptuni ve- ſtæ ſigna in Alti fecit	619
Glaucus Siſyphi F. & Bellerophontis pa- ter	182
Glauco Spartanorum regi quid reſpōſum à Pythia	226
Glypia pagus	388
Gnidij Venerem præcipuè colunt	17
Gnidios ab Iſthmi ſoſſiōe deterruit Apol- linis oraculum	172
Gnothis Theſſali domum in Alti quod & quis author	612

Gonusa oppidum	182
Gonusa Sicyonis filia	591
Gorgophone pſei filia, Tyndarei vxor	304
Gorgophones perſei filia monimētū	240
Gorgonis Meduſa caput inauratum vbi	81
Gortynius Aesculapius	208
Gortynus fl. haud procul à Gortyna Aescu- lapij fanū præterlabens Alpheo iſſuit	548
Grais Echelati fl.	307
Grando ſacris & cantibus auerſa	283
Granian ⁹ Sicyoni ⁹ 208. hic multas palmās in Olympicis tulit, erūſque ſtatua ibidem	
Gratiæ Iouis filia ſecundum Poëtas	564
Gratiarum lucus	289
Gratiarum ſigna	223
Gratiarum templum	354. 370
Gratias tris & totidem Horas in templo Eleorum Ioui dicato Phidias fecit	564
Græcia ſiccitatē laborās Delphos miſit	269
Græci & ciuitatū quæ contra Mardonium Perſarum ducem in acie cōuenērunt ad Plataeas enumeratio.	607
Græciæ veteris & Salaminis imaginēs in templo Eleorum Ioui dedicatæ	563
Græci ad Troiam ituri quo locò coniu- rârunt	242
Græci olim Libyecos vſi oraculis	581
Græci quā ī colēdis diis olim magnifici	567
Græci quomodo ab Atheniēſib. ſeruati	27

Græcorū in tēplis primus Romanorū aut
alloqui exterorū, donū obtulit L. Num-
mius 611. Idem de manubiis Achæorum
primus Iouem æneum in Olympiâ dedi-
cauit ibid.

Græcorū legatio ad Acæcum missa 268

Græcorū naufragiū cū Agamemnone re-
deuntium ab Illo, Caphaream Eubœæ
promontorium nobilitauit 527

Græcorum res, accepta ad Chæroneam pla-
gæ, valde attritæ 95

Grylli Xenophontis filij laus 24

Grynæi Apollinis templum quas res dica-
tas habeat 84

Gryphes cum Arimaspsis assidue bellum
gerunt 93

Gryphes quæ nam bellæ ibid.

Gurges in piræci maritima parte, in quo
exilio multati è nauicausam dicuntur

Gymnasiū & bibliotheca Adriani Athe. 73

Gymnasium Ptolemæum 68

Gymnasium in Lycco erexit Lycurgus 119

Gymnasij magistris in Olympicis quid cū
athletis factu opus sit 613. & deinde.

Gymnopædiæ 343

Gytheatæ nemini mortalium origines ac-
ceptas referunt 385

Gythion H 283. 284

H Alice via 194. Halimusij 121

H Halirrhothius Alcippæ Martis filius

vitiū obrulit 82. à Marte interficitur ibi.	
Haliusfa insula	285
Halizones	123
Halteres quid 619. & earum figura	ibid.
Harmodius & Aristogiton	40
Harmodij sepulchrum	118
Harpagus Medus templum Mineræ exulsit 278. Harpalus Macedo	141
Harpalus pecuniam ex Asia attulerat 285. Athenis fugit in Cretum, & à servis occisus	ibid.
Harpinna & Martis cōgressu Oenomaum genuit, qui Pisæ regnavit	607
Harpyas abigunt Boreæ filij	589
Hebe recentioribus quæ Priscis Ganyme- da 212. Iunonis filia	ibid.
Hebes signum	214
Hebes vxor Herculis	75
Hebræorum terra Byssum fert	541
Hecaergæ Deliorum filiz crinis primi- tias detondunt virgines	164
Hecatæi Milesij cōmentū nō absurdū	399
Hecates delubrum 244. & signa	208
Hecatem colunt Aeginetæ	271
Hedereus Bacchus & Canens cogno- mento	123
Hegcleus primus tubā ostendit 238. tubæ cantum Dorienses docuit & Mineræ Tubæ ædem extruxit	ibid.

Hegemaches Dianaꝝ templum	354
Hegetorides	317
Helena à Theseo rapta	244
Helena à Theseo grauida, Argis enixa Luci næ fanum errex. Laced. reportata ibid.	
Clytemnestrę educandā dedit natā	244.
Menelao postea nupta	ibid.
Helena, vbi nam educata dicatur	376 à Ni- costrato & Megapenthepulsa, ad Polixō
Rhodū venit ibid. laqueo necata	377
Helenæ ædes	317
Helenæ balneæ	175
Helenæ Dendritidis fanum	377. ac dein- ceps de Helena multa
Helenæ insula	133
Helenæ pater Iupiter	130
Helenā strictogladio inuadit Menelaus	589
Helenus vates 49. Andromachen in vxorē ducit ibid. Molosso regnū relinquit	49
Heleni Priami filij monimentum	247
Helixæ iudicium Athenis	110
Heliodiri Alienſis sepulchrum	139
Helius perſei F. quo deduxerit coloniā	380
Helisson fl. per Megalopolim fluens Al- phea illabatur	548
Hellas & vnde dicta	156. 380
Hellanodixæ, qui & quando creati	557
Hellenium vicus	346. cur ita vocatus ibid.
Helos opp.	380. 386
	Helos

I N D E X.

Helos à Lacedæmoniis euerſa	310
Heracleotæ qui & vbi maneant	611
Heracleotarum in Olympia dona quæ & quis author	610
Heraclidæ poſtliminio redeūť Lacedæmo na Tiſameno Oreſtis F. regnante	305
Hercules	39. 564
Hercules Aſtoris filioſ ad Cleonas oc cidit	333
Hercules Amphytrionis filius capta Elide Olympicos ludos nouauit	552
Hercules Adiutor	ibid.
Hercules angues necans depingitur	92
Hercules Cygnum interemit 104. Troēze nem ad Pittheum venit 105. eò & The ſeus puer venit	ibidem
Hercules Clauā dedicauit Mercurio	279
Hercules cur Hippocoontis domum ode rit 317. Spartam venit vt de Iphiti cæde purgaret	ibid.
Hercules de luſta & pãcratio coronat⁹	552
Hercules è Libya rediēs Phliuntē venit	214
Hercules Elidem captam diripit 535. Idem ne Piſæis bellum inferret oraculū pro hibuit. ibid. Idem Phyleo Eliam vere cundia quum benemerendi ſtudio addu ctus reſtituit	535
Hercules & Lepreus Pyrgei filius in edaci tatis certamen descendunt	541

Hercules fugiens Eurystheum ad Ceycem Trachiniorum regem venit	126
Hercules Idæus Olympicorum ludorum author	551
Hercules Lepreum singulari certamine occidit	542
Hercules oleastri stirpem ex Hyperboreis in Elidem primus deportat	550
Hercules Plutonis canem vnde extraxit	398
Hercules populum albam primus è The- sprotide in Græciam attulit	574
Hercules qua mercede adductus Augeæ sta- bula purgarit	532
Hercules quibus conditionibus cum Ery- ce congressus certavit	361
Hercules Serpentem pertraxit ad Eury- stheum	399
Hercules Solis campum dedicavit Pelopi	570
Herculis acta in templum Eleorum Ioui dicato	563
Herculis ara in Academia	120
Herculis, apri Erimanthij, venatio	562
eiusdem crumnæ signis elaboratæ ibi- dem	
Herculis auriga Iolaus	552
Herculis comes Iolaus	588
Herculis cum Amazone equestri pro bal- theo	

theo pugnantis signum prope Achæorū domini in Alti Euagoras Zancleus po- suit, fecit autē Aristocles Cydoniates	617
Herculis cum Gerione pugna	592
Herculis ædes	357
Herculis ibid. cur armati signum	ibid.
Herculis delubrum Cynosarges	75
Herculis & Hebes nuptiæ	224
Herculis labores īsignis Heracleotē in O- lympia euastatis Mariandynorum fini- bus dedicarunt	620
Herculis liberi Athenas ad Theseum missi	126
Herculis liberos Troezenij in societatem receperunt	275
Herculis matris Alcmenæ sue Curetum ara	577
Herculis posterī quando in Peloponne- sum redierint.	228
Herculis signum ad quod sacra faciant Spheræi	354
Herculis signum & trophæum 338. erēctum cum Hippocoontem occideret	ibid.
Herculis ligneum signum	183. 355
Herculi Amphitryonis filio quando hono- res haberi cœpti	618
Herculē ī Olym. cœcū qualēq̃ dedicarūt	618
Herculi primū honores habiti à Maratho- niis	65

Herculi quō parentetur à Sicyoniis	201
Herculi sacra primi instituerunt Marathoniij	125
Herculi vt immolarent, Eleis suavit Iphitus	540
Herculeus festorum dies	202
Herculeus fons	281
Hermesianax Elegorum scriptor	44
Hermæ lapides	68. 302
Hermi	338
Hermi campi	333
Hermion Europis F.	287
Hermione 228. 282. vnde dicta	287
Hermione Pyrrhi vxor	43
Hermionem tenuerūt Doriēses aliquādo 287. hęc tamē opinio nō placet Paus. ibi.	
Hermionenses Cereris Terrestris nobile fanum habent	353
Hermionenses quo pacto sacri ritum peragunt	294
Hermionensium nouale	295
Hermus fluuius ad Tempū oppidum	672
Herodes Athenienses Corinthi multa dedicanit	173
Herodes Atticus stadium ex Pentelicis Lapidicinis erexit Athenis	77
Herodotus eadem de Iphigenia quæ Hesiodus scripsit.	160
Heroum arma ex ære fuerunt	312
Herf	

Herfa	79
Herfe Cecropis filia	12
Hefiodus eadem de Iphigenia fcripfit que	
Herodotus	160
Hefiodus in Mefleniorum gratiã fabulofe	
de natalibus Aefculapij fcripfit	258
Hefiodi de mulieribus Carmen	23
Hefiodi diuina fententia	200
Hefiodi opus de Illuftrib. foeminis	160
Hieronymus Andrius	342
Hieronymus Cardianus hiftoricus	45
In reges odio laborabat, Antigoni lau-	
dibus exornat 45. cur Lyfimacho in-	
fenfior	ibid.
Hieronymi Cardiani hiftoria ad Antigo-	
ni gratiam videtur fcripta	60
Hilotes qui 115. in Ithomẽ fuccedũt	ibid.
Hipparchus, ob coniurationem cum Ari-	
ftogitone, ab Hippia interemptus	88
Hipparchus Pififtrati filius à quibus occi-	
fus	118
Hippafus proauus Pitagoræ	211
Samum cur exilij caufa concefferit	ibid.
Hippias Hipparchum interemit	87
in Leenam meretricem acerbitatẽ exer-	
cuit	ibid.
Hippias præftatior ac fapiẽtior Periãdro	87
Hippocoon cum Tyndareo de regno cer-	
tauit 304. vicit tandem	ibid.

Hippocoön Tyndarum eiecit	118
ab Hercule vnà cū filiis interficitur, re- gno apud Tyndari liberos deponit̃ ibi.	
Hippocoontem, eiúsque filios occidit Her- cules	338
Hippocrates Aripbronis F.	321
Hippocurij Neptuni ædes	351
Hippodamia Zelopis auriga, quem etiam Troezenij Sphærum vocari prodidere nonnulli Cillam	560
Hippodamidum quid & vbi	605
Hippolæ vrbis ruinæ	400
Hippolætidis Minoeræ sacellum	ibid.
Hippolytæ monumentum	155
Hippolyta Megara aufugit, ibique mor- tua	156
Hippolytus Aesculapio dicauit equos vi- ginti 160. cur discerptus	261
Hippolytus lapos agrum vastantes confe- cit 177. huius mater quæ fuerit	ibid.
Hippolytus Phædræ amore ad insaniam captus	84
Hippolytus Rhopali F. Phæsti nepos	190
huic ab Agaménone bellū infertur ibi.	
Hippolyti curriculū 281. monimētū ibi.	
Hippolyti monumentū 84. eiúsdē mors qualis ibid. eiúdem alius tumulus a- pud Troezenios	84
Hippolytus cur à Theseo amandatus ibid.	
& 247	Hipp

I N D E X.

Hippolyto apud Troezenios sacra faciunt	
280. eidem virgines ante nuptias succi sum capillum consecrant	ibid.
Hippolyto Thesei F. dedicatus locus	280
Hippomanes equi signo infusi in alti mira culum	621
Hippomendonis domus fundamenta	297
ab hoc Polynices in bello Thebano iu uatus	ibid.
Hipostenes Lacedæmonius lucta vicit O lympiade trigesima septima	154
Hiposthenes multas de lucta palmas tu lit eiûsque templum	358
Hiposthenes victor de lucta sæpius	351
Hippothon	30
Hippothonis monimentum	144
a quo tribus	ibid.
Hippotas	182
Hippotes Phylætis F. Carnû interfecit	349
Hippocrene Troezeniorum	279
Hispani	128
Historiæ veritas ex choris & tragædiis nõ colligitur	24
Homerus	564. 614
Homerus cæcus & medicus	284
Homerus consultò quædam aliquando præ termittit.	86
Homerus elephantos non vidit	54
Homerus & Hesiodus cur regum familia rita	

ritatem neglexerint	19
Hominum perniciem quid interpretati sunt	312
Hominibus aliquot, diuini honores habi- ti post mortem à Græcis	131
Hominibus cuncta non cueniunt ex animi sententia	197
Horcius, idem Eleis, qui Romanis Diosfi- dus	613
Horarum ara 678. & ædes	234
Horarum mater Themis	585
Horis, cæli, quasi regis domus excubiis, Homerus dixit custodiâ attributâ	564
Horij apollinis delubrum	291
& hortus cur dicatur	ibid.
Horti, appellata regiuncula Athenis	74
Hospitalis Iouis signum	344
Hospitalis Minerva	ibid.
Humadochus Gallis occurrit.	28
Hyacinthia	336
Hyacinthus Amyclæ F. moritur pater su- perstite eiúsque tumulus	304
Hyacinthus flos literas habet luctus indi- ces	291
Hyacinthus ubi pulcherrimus sepultus tra- ditur	374
Hyantidas	181
Hyblæ quid	609
Hyblei somnium & offentatorum inter- pretes	

pretes	616
Hyblæorum donum in Olympiâ quale 609. & deinde.	
Hyccari	175
Hydarnis copiæ per Oetan montem quo- modo traductæ	316
Hydra educata sub Plantano	298
unicum habet caput & non plura ibid.	
Hydræ confecit Hercules ad Amimones flumen	588
Hydrea insula	289
Hygea Aesculapij filia	183. & 596
Hygeæ signum	152. 207
Hygeæ nomen	208
Hygiæ signa. & Hygia quæ	89
Hygiæ templum	390
Hyllus ab Echemo occisus & Megaris se- pultus	153
Hyllus fluvius & eodē noīe Herculis F.	136
Hyllus quo loco cum Echemone singula- ri certamine congressus	169
Hylli cadaver vastæ magnitudinis, & Hyl- lus quis	136
Hylli Herculis filii monumentum	153
hic cum Echemo singulari certamine pugnauit	ibid
Hylicus amnis	282
Hymettij Iouis signum	224
Hymettus mons	223
Hyper	

Hyperion Agamemnonis F. postremus	
Megarum regnauit.	161
propter crudelitatem à Sandione occi-	
sus	ibid.
Hypeus Pysæus duplicati stadij cursu vi-	
cit Olympiade quartadecima	553
Hyperborei populi qui & ubi	550. 551
Hyperborei primitias mittunt ad Apolli-	
nis templum in Præfensibus	221
Hyperbum è Sicilia in Acarnaniam mi-	
grauit	108
Hypercheriæ Iunonis delubrum	357
Hyperetes	274
Hyperippes Arcadis filia, Endimionis v-	
xor	530
Hypermnestra à Danao in iudicium vo-	
cata	231
Hypermoestra cur Sualæ Dianæ tem-	
plum dedicauit	238
Hypermnestra facem cur protulit à La-	
rissa	213
Hypermnestræ Danaï filia mortuam	238
Hyperochus & Hamadocus Gallis in Græ-	
ciam irruentibus resistunt	18
Hypertelesus regiuncula	388
Hypsus vicus	395
Hyrnetho vxor Deiphontis 229. 263. à fra-	
tribus inuita abducitur 264. à Phalce	
exanimatur 265. eius sepulchrum ibid.	
Hyræ	

Hyrnetbo Temeni liberos oderat	256
Hyrnethum	263.269
Hysæ	251

I

I Acchi statua facem præferentis	20
Ialmenus	231
Iamidæ qui appellentur	347
Ianiscus Clytij nepos Adastro in regnum successit	190
Ilias Arcas defultorio equo victor	552
Iason Colchoes nauigans depictus	170
Iason & Pelæus luctantur	588
Iason post Pelææ mortem Cocyram migravit	180
Iason quos liberos suscepit ex Medea ibi.	
Iolcon reuertitur	181
Iason in Colchica expeditione socius Euphemus Neptuni filius victor bigarum curriculo	588
Iasus Triopæ F	219
Icarius ascitus in societate ab Hippoc.	304
Icarius Proci cursu certamē pposuit	344
Icarij factum cum Vlyssi Penelopen nuptum dedisset	382
Ichthyophagi & Ichthyophagus sinus	128
Ida Cretæ mons	550
Idæ sepulchrum	348
Idomenei scuti isigne gall' gallinace'	617
Irbus	363
Iaira	259
Iairæ delubrum	360.
Apollinis hæc	

filia	ibid.
Ilei vicus	288
Ilisistadum Musarum ara	76
Ilissus amnis Atticæ regionis	76. Musis sa-
cer.	ibid.
Ilium mons	395
Ilium post euersionem tenuerunt Aeo-	
lenses	134
Illyrici à Gallis oppressi	26
Ilotæ cur nuncupati & à quo	380
Ilotæ in Argi lucum ignem immittunt	313
Ilotis auxilia ferunt Lacedæmonij contra	
Argiuos	310
Ilotis Ithome adempta à Lacedæmonijs	
342	
Ilus Pelopem è Sipilo eiecit	242
Imagines Philippi, Alexandri, Amyntæ in	
Philippeo dicatæ	598
Immaradus Eumolpi filius	30
ab Erechthio occisus	103. 143
Inachus	243
Inachus amnis	216
Inachus 218. amnem de suo nomine nuncu-	
pauit & Iunoni sacrum fecit	ibid.
Inachi amnis fontes vbi	252
Indi ab Alexandro deuicti	53
Indi Pausaniæ scriptoris tempore adhuc	
numum ignorabant	345
Innoxij Iouis ara in Parnethe	124
	Ind

Inò cum Milicertæ filio de saxo se præci- pirem dedit	167
Inò Leucothea	160
Inò profuga ad Brafiatas venit	394
Inopus amnis	185
Insula Patrocli cur dicta	15
Intortus cur dicatur Ræbus	283
Inundatoris Neptuni templum	243
Inus aqua	392
Inus fanum, & oraculum	400
Inus monimentum	160
Inus signa	402
Involucris Victoria cur Atheniensib.	358
Involucris victoriæ ædes	271
Iò	219
Io inochi filia mutata in bouem	95
Iolaus comes Herculis	588
Iolaus Euristheum occidit	169
Iolaus Herculis auriga	552
Iolaus multorum laborum Herculis co- mes, & eiusdem Ioaliara	75
Ion Chius bymnum fecit in quo Oppor- tunum Saturni filiorum natu mini- mum dicit	577
Ion, quis, ac eius tumulus	122
Ion Xuthi F.	213
Ioniz fines	332
Iophon Gnosius	135
Iopis herois monimentum	34

Iordanis Hebræorum flu. § 49. eius mi- racula	ibid.
Iouis ædes ab Aeacodicata	272
Iouis Altissimi ara	579
Iouis Ambulij ara	350
Iouis Anchefanij signum	124
Iouis Aphefij fanum	168
Iouis Arcus	575
Iouis capitolini templum	183
Iouis calcei aurei in templo Eleorum	561
Iouis Catabatæ ara	577
Iouis Celissimi & Terrestris signa	177
Iouis Cocigij ædes sacra	295
Iouis Cosmetæ delubrum	366
Iouis Croceatæ simulachrum	383
Iouis Ctesij ara	122
Iouis cum Alemena simulata Amphitryo- nis forma congressus	589
Iouis delubrum	183
Iouis & Mineræ fanum	16
Iouis Euanemi delubrum	350
Iouis ex ære signum	366
Iouis Forensis ara	579
Iouis Hospitalis signum	344
Iouis Hymettrij signum	124
Pluuij Iouis ara	124
Iouis Semelei ara	124
Iouis Parnethij signum	124
Iouis Impuberis signū in Alti Elaite	67
Iou	

Iouis Innoxij ara in Parnethe	124
Iouis Larissæi ædes	249
Iouis Leucæi ædes	543
Iouis Iucum Aleim olim vocabant	558
Iouis Mechanei signum	242
Iouis Melichij signum	200. 233
Iouis Melichij vetus ara	140
Iouis Messapei fanum	379
Iouis Nemei templum	217. 274
Iouis Olympij ara	576
Iouis Olympij fanū quod & Dromus	353
Iouis Olympij templum ab Adriano Im- peratore dedicatum	72
eiusdem signum colossis magnitudine non inferior	ibidem
Iouis Opulenti fanum	376
Iouis ornatu effigies Alexandri Philippi filij Corinthiorum domū in Alci	614
Iouis Panellenij templum	73. 14
Iouis Patrij signum	249
Iouis Phryxij, id est, Liberatoris ara	238
Iouis Poliei simulacrum	92
Iouis Pluvij ara	232
Iouis Pulcrei delubrum	252
Iouis Scotiæ templum	338
Iouis Sernatoris ædes	235. 276. & 393
Iouis signum in curia Eleorum perfidiosis formidandum quare	613
Iouis simulachra ex multaritia athletarū	

pecunia locata non procul à Cronij montis crepidine	599
Iouis Sthenij ara	282
Iouis téplum ab Eleis ædificatū quale	538
Iouis Tropæi templum	347
Iouis vnus Parcas in potestatem habet	179
Ioui Olympio primus exterorum misit do num Ariannus Etruscorum rex	568
Ioni Olympio, qui quando rem diuinam faciunt	572
Ioui signum positum ex multa Serapionis Pancratiastræ, quòd timiditatis argue- batur	605
Iouem ad Altis murum dedicauit Mum- mius de Achaicis manubiis	613
Iouem ex ære in Altin dedicarunt Cyne- tahenses	605
Iouem Torquatum impuberem Phliapius Cleolas, in Altin dicauit	605
Iphiclus Prothesilai pater	588
Iphicrates Atheniensis Amyclæenses ab Agésilao dimissos trucidauit	356
Iphicrati laus & statua	94
Iphidamas Antenoris filius	593
Centum boues focero sponsalitium mu- nus dedit	527
Iphigenia Agamemnonis filia	127
Iphigenia Dianæ signum portauit è Tau- rica Spartam	363

I N D E X.

Iphigenia Dianę nomine Hecate facta	160
Iphigenia Theseo ex Helena genita	244
Iphigeniæ monimentum Megaris	160
Iphinoe Nisi filia Megareo nupsit	149
huic puellę ante nuptias inferias mittit quod virgo decesserit	ibid.
Iphinoes Alcathos filiæ sepulchrum	162
Iphis Alectoris F.	227
Iphitus ab vxore Echeciria coronatur	361
Iphitus ludos in Olympia ordinavit, nun- dinas indixit & ludorum causa inducias indixit	539
Iphiti discus & mensa	595
quo disco vsi sunt Flei ad Olympiorum inducias indicendas	ibid.
Iſidis ædes	153.175.184.282. & : 89
Iſidis fragmenta	389
Iſidis Palagia fanum	184
Iſmenias Thebanus	334
Iſidis templum	214
huius signum solis sacerdotibus conspi- cere fas est	ibidem
Iſmenidum Nympharum ara	122
Iſmenius Apollo	203
Iſocratis laus ac eiusdem statua	73
Iſocratis perseverantia, modestia, amor li- bertatis cōservandę, ac mors eiusdē	ibid.
Iſoræ Dianæ ædes, hæc & Limnæa	322
Iſidor	121

I N D E X.

Iffedoni	ibidem
Iffedones	93
Ifforia Diana	391
Isthmici ludi facti à Bœotiiis	336
Isthmici ludi in honorem Melicertæ instituti	171
Isthmici ludi nunquam intermissi ne Corintho quidem excisa	174
Isthmicum consentum cur Elei non celebrent	§ 33. & § 62
Isthmij Neptunij ara	100
Isthmus apud Troezenios	285
Isthmus Corinthiacus	171. 384
Ithomate Iouis signum	402
Iconiæ Mierux templum	336
Iconiæ Palladis templum	56
Itys à mulieribus interemptus	156
Iubæ Libyci statua	68
Iudicium de rege apud Lacedæmonios quale	318
Iugalis Bacchi ædes	350
Iugum collis	190. 191
Iugum locus	248. 350
Iuncum ingenti magnitudine in Bœotia educat Asopus	574
Iuno Ammonia	581
Iunonis Acrææ fanum	248
Iunonis Anthæ id est, Floridæ templum	241
	Iuno

Iunonis ara	255
Iunonis Argiux ædes	324
Iunonis Burax templum	184
Iunonis ædes sine foribus & recto	18
Iunonis educatio 212. quos filios habue- rit Iuno	ibid.
Iunonis & Iouis Panellenij templum ab Adriano Imper. ædificatum	73-74
Iunonis Hypercherix delubrum	351
Iunonis in templo in Elide quæ spectatu digna	585
Iunonis in templo inter fartatecta fucij hominis cadauer cū graui armatura re- pertum	596
Iunonis lectus 223. signum	ibid.
Iunonis templum	208. 209. 222. 266. & 343
Iunonis templum quando crematum	214 225
Iunonis templi in Elide figura Dori- ca	582
Iunonis templum, quid habeat memoratu dignum	ibid.
Iunoni ludos faciunt matronæ, quæ Iuno- nia appellantur, quomodo	282
Iunonem Aegophagam soli Lacedæmonij solenniter colunt	351
Iupiter Absolutor	368
Iupiter æneus in Iouis Olympij tēplo	73

Iupiter Apesantius	216
Iupiter Cappotas	386
Iupiter Consiliarius	25
Iupiter Eleutherius	23
Iupiter vocatus etiam rex maris ab Aeschilo	250
Iuramentum athletarum in Olympicis ludis	331
Iuuentæ ædes	209

L

L Abdacus Polydori F. Cadmi nepos Lyco in tutelâ à Nycteo traditur	188
Labotas Echestrata patri in regnū successit 307. in Licurgi tutela fuit	ibi.
Lacedæmon ciuitas ab Achæis expugnata	199
Lacedæmon quæ antea Sparta	339
Lacedæmoni relictum regnum ab Eurota 303. qua matre genitus Lacedæmon. ibi. uxorem duxit Spartē Eurotæ filiam ibi. regioni de se nomen dedit	ibidem
Lacedæmonij ab Atheniensibus ad Mantineam adiuti	24
Lacedæmonij ad Leuctra à solis Bæotlis afflicti	116
Lacedæmonij ad tibiarum modos & Lyre cantu uoculas, non ad tubæ cantus in prælia exeunt	366
Lacedæmonij, antequam Luna complet orbem	

hem cum exercitu non exeunt	108
Lacedæmonij apud Eleos Olympicis ludis & Iouis templo prohibiti	328
Lacedæmonij bis cæsi	319
Lacedæm. cōtra Argiuos diu bellarūt	233
Lacedæmonij Eleis ereptum Scilluntem, Xenophonti Grylli filio Athenis exu- lanti dono dedere	546
Lacedæmonij Orestem maluerunt cui pa- rerēt, quā Nicostratē & Megapēthē	227
Lacedæmonij Pellenen occupant	197
Lacedæmonij quando ab Argiuis victi ad Hyfias	251
Lacedæmonij quo tempore colonias duas in Italiam deduxerint	310
Lacedæmoniorum & Argiuorum inimi- ciæ quo tempore sint ortæ	324
Lacedæmoniorum prima clades Leuſtrica 57. Secunda ab Antipatro illata 58. Ter- tia à Demetrio ibi. Quarta à Pirrho. ibi.	
Lacedæmonij Spartam muniunt	58
Lacedæmoniorum serui quo loco primū extiterunt	380
Lacedæmoniorum virgines quo loco sa- crū obeant & saltationes celebrent	339
Laconica lingua in vocibus appellādis ni- hil habet suauitatis	356
Laconica terra quo loco sita	303
Lachares Athenis tyrannidem inuasit	98

idē à Demetrio Antigoni F. eiectus ibi.	
ad Bœotios confugit 98. Minervæ or-	
namenta & aurea scuta diripuit ibidem	
à Coroneis interimitur	ibid.
Lacestades quis 190. Lacidarū curia	139
Lacidaus	230
Lacij herois locus	139
Læonicum mare conchyliâ fert ex quibus	
purpura	384
Lacus cœnoscus in Marathone	116
Lacetræ quid	593
Ladas etiâ alius, Achivus ex Aegio fuit, &	
victor aliquândo de Galio renūciat ⁹	583
Ladas pelâ celeritate cūctos anteivit	232
Ladæ monimentum 381. hic pedum celer-	
tate omnes suos vicit æquales ibid. in	
Olympicis ludis coronatus est de lon-	
giore curriculo	ibid.
Ladæ insula	135
Ladon fl. è Clitoriorum agro Alpheo in-	
fluit	548
Ladæ sepulchrum 396. hic ab Achille in-	
teremotus ibi. à Patroclo vt alij	ibid.
Læandris Anaxandri regis vxor	353
Lais Hippostratum secuta venit in Thessa-	
liam 175. quomodo Corinthum vene-	
rit, ac diuendita sit	ibid.
Lai-lis sepulchrum Corinthi, & alterum	
eiusdem Thessalia	175
	Lime

Lamedon Atheniensem Phemò duxit vxō rem 189. contra Archandrum & Archi- reteo bellum suscepit	ibid.
Lamedon Coroni F.	187
Lamedon Epopeo in regnum successit	189
Antiopen Lyco reddidit	ibid.
Lamia 17.272.280. Lamiaca clades	39
Lamiacus finus cur cœnosus prope Ther- mopylas	27
Lampadas accensas præferunt in urbē de- currētes q̄ à Promethei ara decedūt	119
Lampidus quinquertij præmium tulit O- lympiade decima octaua	553
Lancea fons	383
Laodamas Eteoclis F. sub Greontis tu- tela	146
Laodicensēs ē Syria habent Dianæ signū illud quod Braurone fuit Susa portatū, & à Seleuco concessum.	363
Laphæes dominatu eiectus à populo	240
trophæū de hoc erectū ab Argiuis	ibid.
ad Lacedæmonios confugit Laphæes, & cōmisso prælio ab Argiuis interficit	241
Laphystius Deus	92
Lapidario vocatus dies festus apud Troezē- nios & cur	281
Lapidicinæ in Crocea	383
Lapis apud Megarenses socū fidium red- dens 157. super hunc Apollo citharam	depo

deposuit	ibid.
Lapis in Attica sup quo quieuit Silenus 89	
Lapitharum & Centaurorum rixa	68
Lapithæ cum Cētauris in Pinthoi nuptiis pugnantes	560
Lapithæum	380
Larissa	56.220.248
Larissa arx apud Argiuos	248
Larissa Pelasgi filia	ibid.
Larissæi Iouis ædes	248
Laryſius mons	586
Las vrbs	384.395
Latmus mons	531
Latoi Apollinis ædes	169
Latonæ ædes 241. à quibus facta	ibid.
Latonæ parturienti opem tulit Lucina 71	
Latonæ signum	250
Latonæ templum 121. an peperit	ibid.
Laudationes & ludi quo loco fiebant apud Lacedæmonios	351
Laurium	15
Leagrus	113
Learchus à patre occisus	167
Leas	359
Lebadea dedicata Troponio	131
Lebediorum vrbs ab Agathocle euerſa 44	
Lebena vrbs	259
Lechæum promontorium	171
Leches	174
	Leda

Leda nutrix Helenæ 130. hanc fecit Phi-	
dias	ibid.
Lexna meretricis cur diris cruciatibus ad	
interitum vsque ab Hippa lacerata 87	
huic ænea lexna posita ab Athenienfi-	
bus	88
Legifera Cereris fanum	159. 181
Lcis	273
Lelex	149
Lelex Neptuni & Libies F. ex Aegypto	
Megaram venit	165
Lelex primus in Laconica regnavit	303
Legis monumentum	165. 145
Leleges qui dicti	149. 303
Lemina Minerva cur dicta, ac eadem præ-	
stantissima omnium operū Phidix 107	
Leobotas	308
Leo filias pro salute publica deuouit	30
Leocritus Protarchi F. laudatur 99. in pu-	
gna cæditur ac eius Clypeus Ioui Libe-	
ratori dedicatur	ibid.
Leon Eurycratis minoris F.	311
Leonidas	199
Leonidas Anaxádrizæ F. 313. ad hunc mor-	
tuo Clemene peruenit regnum	316
Leonidas Cleonymi F. graues inimicitias	
exercuit cum Lysandri filio 313. regno	
se abdicare coactus	ibid.
Leonidas cur Persas non deleuerit	57
	Leonidæ

- Leonidas patria pulsus in Arcadiam abiit
 323. à ciuibus in patriam & pristioum re-
 gnum reuocatus ibid.
 Leonidæ facinus præclarum contra Xer-
 xem 316
 Leonidas interimitur ibid.
 Leonidæ sepulchrum 351. huius ossa à Per-
 sania è Thermopylis deportata ibid.
 Leonidæum quid 578
 Leoatinorum donum in Ahtin 607
 Leonymus Crotanitates primus nauiga-
 uit in Leucen insulam 377
 Leosthenes quis 17. 321
 Leosthenes ab Arcefilao depictus 17
 Leosthenes Atheniensis imperator 97. de
 vniuersis Græcis optimi meritis ibid.
 Leotychides ab Agesilao regno expellitur
 330. iidem de interpretatione Delphici
 oraculi disceptant ibid.
 Leotychides Demarati propinquus 314
 Leotychides rex in Demarati locum crea-
 tus 326. in Thessaliam contra Aleuadas
 profectus victor euasit ibid. de maiesta-
 te postulatus 326
 Leotychides Tegean ad arā Alex supplex
 confugit 326
 Lepreatæ inter Arcades cēsentur 542. cum
 antiquitus Eleis paruerint ibid.
 Lepreatæ originem, alij alijs attribuūt 543
Lepreæ

Lepreatæ quæ ædes sint aut fuisse dicantur	ibid.
Lepreos vrbs	542
Lepreum Hercules singulari certamine occidit	543
Lepreus Pyrgæi filius cum Hercule edacitatis certamine certat	542
Lerna	219.296.297
Lerna fons	183
Lerna, corpora sine capitibus condita habet	249
Lernæa sacra Cereri peraguntur	297
Lernæorum initia Philæmon instituit	298
Lesbius Tyrannus vons è septem sapientibus Græcorum sententia	87
Leſſa vicus	255
Leſche id eſt Statio, quo loco ſit Sparta	352
Lethæum	135
Leuice inſula	377
Leucippides	350
Leucippides virginæ quæ	360
Leucippus Thurimachi F.	187
Leucippi filiorum nuptiæ	70
Leucipi filiorum raptus	365
Leucophryæ Diana	100
Leucophrynes Dianæ ſignum	371
Leucothea Ino	160
Leuſtra vrbs	384.402
Leuſtra vnde nuncupata	ibid.
	Leuſtri

Leuſtrica Lacedæmoniorū clades à Xeno- phoote deſcripta	24
Liba ad Supremi Iouis aram apponuntur, nectamen vinū apponi finit religio	100
Liber ad inferos descendit reducturus Se- melen	299
Liberatoris Iouis ara	238
Liber pater	394
Liber Pater ab Amphictyone conuiui- o exceptus	21
Liberi Creſij monimentum	248
Liber pater cognomento Canens	21
Liber pater in Odeo	60
Liber Saotes ideſt Seruator	297
Liber Vulcanum in Cælum reducit	78
Liberi Melanægidis ædes	290
Liberi patris antiquiſſimū templū vbi	77
Liberi patris ædes apud Argiuos	245
Liberi patris ara	379
Liberi Patris cognomento Lyſij ſignum & Bacchei	176
Liberi Patris delubrum in Ilio monte	396
Liberi Patris religionē quis primus Athe- nienſibus tradidit	21
Liberi Patris ſimulachrum	385
Liberi Patris templum	146. 193. 214. 266. 379. 404
Liberi Saotæ ara	277
Libero Patri Mons ſacer ſupra Migo- nium	

nium	386
Liberopatri primus omnium honores decreuit Narsæus	584
Liberum Pſilaneum venerantur Amy-clæenses	375
Libye Epaphi filia Lelegis mater	165
Libycis oraculis olim vſi Græci	181
Libyco oraculo vſi Lacedæmonij	369
Lichas Lacedæmonius 311. Oreſtis oſſa Tegeæ ab eodem inuenta	312
Licymnius Electryonis F.	244
Ligus viticis genus	365
Limeniæ & Pontiæ Veneris ædes	290
Limnatæ	364
Limnatidis Dianæ delubrum	393
Limnæ vicus	309
Limnææ Dianæ templum	193.352
Limnæum vicus	363
Lini Apollinis filij ſepulchrum	232
Loca obſcura ante & ignota, quomodo fama celebrata	527
Locri aperte bellum gerere cœperunt aduerſus Ageſilaum 3. 4. Phocenſium flumina ſurcidunt, & cum reliqua præda aſportant	ibid.
Locri & Phocenſes de agri finibus diſceptârunt	334
Locri Lacedæmoniorum Colonia	310
Locri Opuntij graui armatura utebantur.	

Hos ad Troiam cum arcu & funda ve-	
nisse dicit Homerus	88
Longos muros occupant Macedones	97
Loricæ Sarmatarum quomodo confectæ	83
Loricæ lintæ pugnantiſus iuſtiles, ſed eẽ-	
dem venatoribus uſui ſunt & cur	ibid.
Loricæ 29. uſitũ agreſtiũ fractũ aluntur	ib.
Lucerna aurea Miner. oleũ nõ abſumit tot	
Lucina ad Amatiũ genita, ac Iunonis filia	
72. huius ſigna ad imos uſque pedes ve-	
lant Athenienſes	ibid.
Lucina ex Hyperboreis Delũ uenit 72. eiũſ-	
dem templũ ibi. Latonę opem tulit ibi.	
Huic Delij rem Diuinam faciunt	ibid.
Lucinæ ædes	354. 365
Lucinæ ſanum ab Helena dicatum	243.
Lucinæ ſanum 294 & cultus	
Lucinæ templum & porta	226
Lucius Mummius primũ Græcorum in	
templis donum obrulit	611.
Lucta puerorum Peotarcæ, uicit Olympia-	
de octogefima ſexta	562
Lucta uicit Hipotheſes Lacedæmoniũ O-	
lympiade triceſima ſeptima.	554
Luctæ & Curſus certamina pueris abſque	
ullo ueteris memoriæ exemplo Elei in-	
ſtituere	ibid.
Luctæ præuiũ tulit Eurybatus Olym-	
piade decima octaua	553
Lucus	

Lucus Olympiæ 73. & ibidem de Polenta quam in hiatum quotannis porriciunt Athenienses	ibid.
Lucus prope tēplū Apollinis Grynæi	84
Ludi facti Ioui Nemeo & Iunoni	249
Lunæ aqua	401
Lupus imperum faciens in boum gregem quid Argiuis denotare visum	230
Lyceæ Dianæ ædes	277
Lycæi Apollinis templum 201. & cur Ly- ceus	201
Lyciæ vrbes multæ terrę motu collapsę	191
Lycij Apollinis templū apud Argiuos	230
Lycij vocati Termillenses cur	75
Lyci Messenij monumentum	191
Lycimnius	357
Lycion	298
Lycius æneus puer, Myronis opus	90
Lycius Apollo vnde	75
Lycius Pandionis filius nomen dedit Ly- ceo 75. Idem Aegcum fugiens ibid. ad Termisenses venit	ibid.
Lyceum, vnde nomen sortitum	75
Lycomedes Theseū per insidias occidit	70.
Lycomedi dedicauit Musæus hymnum in Cererem	87
Lycone mons	250.
Lycurgus Leges Lacedæ. instituit	529.
Lycurgus Lycophronis f. 38. vbi sepult⁹	118

hic magnam pecuniam in ærarium in-	
tulit ibid. ad Mineræ pompas ornamē-	
ta cōparauit, & virginibus centrū mundū	
dedit ibid. & deinceps multa de eod. ibi.	
Lycurgus quales tulerit leges	355
Lycurgus quo tempore Lacedæmoniis le-	
ges tulerit, & à quibus eas acceperit	308
Lycurg ⁹ temeritatis ī liberū pœnas dat	74
Lycurgi Alij filij sepulchrum	543
Lycurgi effigies	355
Lycurgi Opheltæ patris tumulus	218
Lycurgo templum erectum à Laced.	362
Lyda mulier Tyrreni mater	238
Lydia	333
Lygdamis Syracusanus in pancratio vicit	
Olympiade vicesima octaua 554. hui ⁹ mo-	
nimentum Syracusis prope Latomias se-	
pulchrum	ibid.
Ligodesma etiā Diana quæ & Orthia	364
Lyncea oppidum	253
Lynceus confugisse dicitur Lyrceam	252.
hinc facem protulit, & cur	ibid.
Lynceus post Danaum regno potitus	219
Lyncei sepulchrum	348
Lynceo pepercit Hypermnœstra 238. eius-	
dem tumulus	ibid.
Lynam inuenisse dicitur Mercurius	576
Lvacea oppidum	253
Lyrens Abantis nothus filius	ibid.
Lyland	

- Lyfander Aristocriti F. vna cum Agide fœ-
 deris religionē violauit 329. Agefilaum
 in adipiscendo regno iuuat 331
 Lyfander cum Phocensibus in Bœotiā in-
 uasit, & Alcartiorum oppidum oppugna-
 uit 318. occubuit. ibid.
 Lyfander dedicauit Victoriæ signū, ob vi-
 ctum Antiochum Alcibiadis gubernato-
 rem, & oppressas Atheniensium trire-
 mes apud Ephesum 366. & ob eorūdem
 Atheniensium deletam Classē ad Ae-
 gos flumina. ibid
 Lyfander Lyfandri F. cum Leonida Cleo-
 nymi filio graues exercuit inimicitias.
 321. Cleombrotum Leonidæ generum
 subornat, vt focerum criminaretur ibi.
 Lyfander nocturno iussu monitus ab Am-
 mone 369
 Lyfandrum Aristocratis filium Cyrus con-
 tra Athenienses iuuat 546
 Lyfandra ad Seleucum profugit cum filiis
 & fratribus 47
 Lyfianassa Polybi filia Talao regi loca-
 tur 190
 Lyfimachæ Mineræ ministra 103
 Lyfimachia vrbs 45
 Lyfimachus cū Dromichete & Getis pacē
 facit, & Dromichetæ filiā despondet 44
 Lyfimachus cur ad societatem inductus à

Ptolemæo

33

Lyſimachus Pyrrho Acacidæ filio bellum intulit. Epirum populatur. regum ſepulchra violat 44. cum Pyrrho in gratiam redit. 45. euerſa Cardianorum vrbe Lyſimachiam condidit ibid. regnâre Caſſandro in Macedonum amicitia permaſit. in Demetrium arma mouit 46

Lyſimachus vniuerſa Macedôia potitur 46 Pyrrhum & Antigonû Demetrii F. prælio vincit. ibidem. Arſinoen Lyſandræ ſororem duxit vxorē 47. De Agathoclis filij cæde gauiſus. ibid. in Aſiâ traſiciens Seleuco bellum intulit, & in eo prælio occubuit 48. eius cadauer Alexander filius ſepulturæ mandat ibid.

Lyſimacho cur honorem detulerunt Athenienſes 42. Quis hic fuerit ibid. ab Alexandro in leonis caueam coniectus. ibi. Idem leone exanimato ab Alexandro in prætorio habitus 43. Thraciæ impetauit quæ Macedoniæ finitima ibid. Oðryſas bello aggreditur, in Dromicherem & Getas proſectus fuga ſe è periculo eripuit 43

Lyſiſtratus ab Aſinæis cæſus 296. eius tumulus ibidem

Lyſius in pompa portatur à Sicyoniis 193
Maca

M Acaria fons vnde homē habeat	126
Macaria Herculis & Deianirę filia sibi mortem conscivit	ibid.
Marcantatus	113
Macedonia superior qñ à Pyrrho capīt	56
Macedonum scuta in Dodonæi Iouis tem- plo suspēsa	56
Macedones ab Olympiade infectati	50
Macedones à Gallis oppressi	26
Macedones bis victi à Leonthene	17
Macedonum regnum, Alexandro mortuo delatum, Arideo	96.
Macedones Muny- chiā, Piræū, & lōgos muros occupāt	57
Machaon.	206
Machaonis Aesculapij F. monimentū	403
Machaon ab Eurypylo Telephi filio inter- fectus	404
Machaonis ossa à Nestore seruata	ibid.
Machinatoris Iouis signum	242
Magas Berenice filius	35
Magas defectionē à Ptolemęo Grenęis sua- det. In Aegyptū mouet. Ptolemæi ex ma- tre frater	36.
Apamē uxorem duxit	37
Magistratus annui qñ crexti Megaris	160
Magorę matris sanum	347
Magnęsij	135. 387
Magnetes Archelaum Mitridatis ducem vulnerant	79

Maieſtatis accusatus Xenophon in Olym- pico conuentu	347
Malea promontorium	390
Maleates Apollo	347
Maleatæ Apollinis templum	262
Maleenses sagittis non vtuntur	89
Mallim oppidum	132
Malum conſilium conſultori peſſimū	200
Mamertinorum pueri vbi naue fracta per- ierint 614. 615. Horum mortem ſigno poſito & adhibitis honoribus luxere Mamertini 615. deinde, ſigna fecit Cal- lon	ibid.
Manium ira quibus nocere ſoleat	125
Manſueti Iouis ſimulachrum	233
Mantineam à Lacedæmoniis occupatam cepit Aratus	197
Mantûs ſepulchrum	162
Marathon à Perſis occupatus	70
Marathon Epopei F. 170 Coloniam dedu- xit in maritimam Atticæ partem	ibid.
Maraton heros	65
Marathonij campi vnde	ibid.
Marathon curia 124. à quo dicta	125
Marathone à Perſis occupata.	62
ad Marathonem qui ceciderunt, illis ibidē ſepulchra ad virtutis memoriam erecta	
III	
Marathonia pugna gloriati Athenieſes 62	
	Marat

- Marathoniam pugnam Atheniensibus depinxit in Pœcile Pœænus Phidiæ frater 564
- Marathonij heroas appellât eos qui in pugna occubuerunt 125. primi instituerunt Herculis sacra ibid.
- Marathonij primi Herculi honorem habuerunt 65
- Marathonium taurum Theseus in Arcem egit ac Minervæ mactavit 171
- Marathonii in campis noctu audiuntur equorum hinnitus, & pugnantium virorum species cernuntur 125
- Mardonius ad Platæas cæsus 317. huius cadaver violari noluit Pausanias ibid.
- Mardonius contra Spartanos dimicans interimitur 101
- eius acinacem cur sustulerunt Lacedæmonij ibid.
- Mardonius Gobryæ F. eiúsque statua 341
- Mardonius Persarum dux 150
- Marinæ Veneris ædes 290
- Marinarum mulierum tumulus, & cur Marinæ vocatæ 242
- Marios 384. 388
- Marmaridæ populi 37
- Maronis templum 347
- Marsias amnis Marsæ tibiae primum in Meandrum, deinde in Asopum detu-

lit	194.195
Marsyas Silenus cur à Minerua ceditur	91
Marsya & Syleni certamina cum Apolline	245
Marsyæ tibix in Appollinis templo dedicata	194
eiusdem in Sicyonium agrum eiectas fastulit pastor	195
Mars quo loco Halirrothium Neptunifilium occiderit	82
Mars ubi & cur capitis causam dixit	108
Martis delubrum ubi	39. & 283
Martis delubrum & Locus	387
Martis Equestris ara	579
Martis fanum, & eiusdem simulachrum à Colchis à Castore & Polluce deportatum	376
Martis lucum cremârunt Argivi	236
Martix Veneris ædes	366
Mases	294.295
Masistius quis ac eius Lorica, & mors eiusdem	101
Marris Deam delubrum apud Anagyrfios	121
Marris Deorum sacellum	25.184.387
Matronæ quot ludis Iunonis præstint	583
Matronarum sedecim collegium Elei in Iunonijs cur instituerint	583. & deinde.
Matroum quid	597
Matuta	

I N D E X.

Matuta in Portuni æde	173
Mechaneî, id est, Machinatoris Iouis si- gnum	242
Mecisteus Thebas profectus	109
Mæandri amnis cursus 185. idem in Pello- ponneso sit Asopus	ibid.
Mæandri fluminis ripæ miricas feliciter gignunt	574
Meda	30
Medea ex Iolco à Corinthiis vocata 180. fi- lios à se natos in Iunonis fano occul- tauit	ibid.
Medea insidias fecerat Theseo 179. in Asiã perfragit de loco de se nomen dedit ibi.	
Medumque filium ex Aegeo genitum se- cum adduxit	180
Medæ carmina magica à Sacerdote canta- ta	208
Medæ filiorum sepulchrum 179. cur hi à Corinthiis lapidibus obruti	ibid.
Medeam in matrimonium habuit Ae- geus	179
Medicus Aesculapius ubi colatur	259
Medon	230
Medon Pyladæ F.	222
Medus Aegei & Medæ F	180
Medusæ caput	235
Medusæ caput in Mineræ signo	194
Mædusæ Gorgonis caput. 239 Phorci filia fuit	

fuit Medusa ibid. accolarum Tritonidis
paludis imperium tenuit ibid. cum A-
frorum manu in venationes & pugnas
exire solita ibid. Persei copiis occurrit,
& noctu per insidias opprimitur, ac mor-
tux caput præcisum in Græciam repor-
tatum ibidem. De Medusa quæ prodi-
dit Proclus Carthaginienſis vide 240
& deinceps.

Megalaunæ serpentes	263
Megalopolis	191
Maganira filium educandum tradidit Ce- reri	146
Megapenthes	226. & 228
Megaram Athenienſib. ademerunt Pello- ponneſij	140
Megara & finitimus ager obtigerunt Niſo	148
Megara 146. Megarica terra	148
Megara vnde dicta	148
Megarenſes cur in ſeiram Eleuſiniorum deorum prouocarint	315
Megarenſes neglexit Adrianus Imper.	137
Megarenſes olim Athenienſium cenſu cõ- prehenſi	117
Megarenſes prædium nauale cum Atheniẽ- ſibus fecerunt 1, 1. ab iſſdem æneum ro- ſtrum triremis coſecratũ in tẽplo ibid.	
Megarenſis ciuitatis muros demoliti ſunt Cretenſ	

Cretenſes, & eoſdē erexit Alcathous	155	
Megarenſium lingua & mores cur mu- tati	148	
Megarenſium opes quo tempore potiffi- mum attritæ	151	
Megareus Neptuni filius Boeotiis	148. Niſo cōtra Minoen auxilio venit ibid. eius interitus & ſepulchrum	149
Megareus Niſo ſocero in regnum ſucceſ- ſit	ibid.	
Megaraei monimentum	157. hic ab Onche- ſto Megarenſib. auxilio venit bello Cre- tico	ibid.
Megarici agri montana pars Boeotis fini- tima	108	
Megaricum agrum vexarunt Perſæ	150	
Megaridis fontes	156	
Megaron templum Cereris	152	
Megarus Iouis & vnius Sithnidem Nym- pharum F. Deucalionis diluvium in Ge- ranix verticem effugit	150	
Melampus	162	
Melampus ſanauit ſcæminas Argiuas furo- re correptas 217. huic ab Anaxagora re- ge relatæ gratiæ	ibid.	
Melápolis Amythaonis filij tēplū	166. huic ſacrū faciunt Aegifthæonēſes ibid. Prædi- cendi futura ſcientiā eidē tribuūt ibid.	
Melanidis Veneris delubrum	175	
Mela		

I N D E X.

Melanægidis Liberi cdes 290. huic musci ludi fiunt, & natandi remigandiq; præ- mia proponuntur	ibid.
Melanopus Cumeus canticum in Opia & Ecargen decantavit	591
Melanopus	112
Melanthus	24
Melanthus Andropompi F. 229. regnum Athenis obtinuit	ibid.
Melas Antafii filius 182. Corinthum profe- ctus cum Dorienfibus deducendæ coloniz causa	183
Melcœcretũ ac dẽsum apud Halizones	123
Meleager, hastam, qua aprum Calydoniũ confecerat, in Apollinis templo apud Sicio- nios posuit	195
Meleagro contra aprum Calydoniũ in au- xilium missus Alcathoi filius	159
Melezander, eiũsque monumentum	114
Meles Atheniensis 109. eius interitus	ibid.
Melibœa cur postea Chloris vocata	241
Melicertes expositus in Corinthiorũ Isth- mũ : 68. Idẽ Palæmõ postea vocatus	ibi.
Melicertæ ara	171
hic à delphino Corinthum vectus	ibid.
Melichij Iouis ara	140
Melichij Iouis simulachrum	233
huius dedicationis causa	ibid.
Meliffæ monumentum	266
Mel	Mel

Meltas Lacidai F. imperio spoliatus	230
Membliarus quis	306
Membliarum posterum regnum ultro cesserunt Theræ	ibid.
Memphitici antiquissimum habent Serapidis templum 71. ad hoc nemini pater aditus nisi post humatum Apim	ibid.
Ménon ex Aethiopia in Aegypt. venit	158
Memnonis entis in Aesculapij templo apud Nicomedenses	312
Menelai domus	354
Menalium Parthenopæus	347
Menandri Diopitis F. sepulchrum	19
Menandri statua Athenis in Theatro	81
Mendæi qui	624
Menelaus Atrei F. regnavit Lacedæmonia	305
Menelaus in bello Troiano scutum Euphorbo eripuit	223
Menelaus stricto gladio Helenam inuadit	589
Menelai delubrum 376. Menelaus & Helena ubi nam educati dicantur	ibid.
Menestheus ex equo Troiano erumpit	190
Menestheus in regnum restituitur	69
Thesei liberis non aduersatur. ibid. Thesei reditum impedire nititur.	70
Menestheus Perei F.	254
Menestheus unde ad Troiam soluerit	16
Menesthei partes p̄p̄tiori animo fovebāt	

Athenienses	370
Menipp ⁹ Megarei F. i Prytaneo sepult ⁹	161
Menophanes Mithridatis copiarum dux Delum urbē solo æquauit, ac omnia po- pulatus 391. à negotiatorib. occisus ibi.	
Mercurius	564
Mercurius greges tueri & augere existima- tur	178
Mercurius ligne ⁹ in Poliadis delubro	102
Mercurius Lyram inuenisse dicitur	576
Mercurij ara	579
Mercurij ara in Academia	120
Mercurij caduceatoris signum non procul à Pheneatum dono in Olympia	623
Mercurij Enagonij ara	577
Mercurij Forensis statua	64. 201. & 344
Mercurij gymnasium siue sacellum	21
Mercurij Polygij signum 279. huic clauā dedicauit Hercules	ibid.
Mercurij propylæa statua in Arcis aditu	87
Mercurij simulachrum	390
Mercurio & Apollini cur communis ara in Olympij Iouis templo.	576
Mercurios mutilos primi Athenienses co- luerunt	92
Mergi scopulus	30
Mermerus Iasonis F. quomō perierit	180
Mermerus Medæ filius	179
Meroen incolunt iustissimi homines	118.
Mesoa	364
	Massa

Messa ciuitas	400
Messapei Iouis fanum, & vnde cognomen	379
Messeis fons	378
Messene olim, qui nunc Zancle	617
Messeniz regnum à Tyndari liberis repperitum	228
Messenicū bellū quo tēpore exarserit	310
Messenicum bellum primum, quorum ductu gestum	ibidem
Messeniz regnum & regio apud Nestorē deposuit Hercules	228
Messenij & Argiui societate ineunt cum Lacedæmoniis contra Pyrrhum	58
Messenij iterum bello victi, quādo è Peloponneso abierint	325
Messenij Lacedæmoniis paruerunt extra Peloponnesum eiekti	ibid.
Messenii quo testimonio nitantur Leuctra ad fines suos olim pertinuisse	402
Messenij Victoriz signum de manubiis Acarnanum & Oeniadarum in Alti dedicarunt	618
Messeniorum, Eleorūque fines Heda amnis dirimit	528
Metapontinorum in Altidonū quod	606
Methana 286. quænam hic admirationi sint	ibid. & 287
Metion Erechtei F. Pater Sicyonis	189

Micodamus Mœnalius Mineruam Eleo-	
rum donum in Alti fecit	620
Micon orator Atheniensis à Philippo ve-	
neno necatus	200
midas quomodo Silenū capere studuerit	28
Midea	255
Midea Præto parebat	219
Midæ fons	28
Migonitidis Veneris ædes	386
Migonium regio	ibid.
Mileſis Colosſum Apollinis ademit Xer-	
xes, liſdem eum reſtituit Seleucus	67
Militiades	267.
Militides dux Athenienſium	65
Miltiadis ſepulchrum	118
Miltiadis Cimonis F. Monumentum	125
Miltiades Paron obſedit	ibid.
Miltiadis & Themiftodis ſtatux, aliis at-	
tributæ	71
Minantē fodere non potuit Alexāder	172
Minerua	564
Minerua Ciffæa	266
Minerua Cypariſſia	528
Minerua Diomedi pugnanti nebulam ab	
oculis remouit	249
Minerua Marſyam Silenū cur cædit 91. de	
Iouis vertice proſiliens depingitur	92
Minerua Narcæa	584
Minerux Alex ara	225
	Min

Minerux Aleæ signum	375
Minerux Aleæ templum	319
Minerux Ambulix ara	350
Minerux Apaturix delubrum	284
Minerux apud Phocaenses vetus tēplū	277
hoc Harpagus Medus exussit	278
Minerux Areæ seu deprecatrix ara	108
Minerux Asiæ templum	395
Minerux Axiopcenæ ædes cur dicta	358
Minerux Chalciceci ædes	365
Minerua cognomēto Hygia. i. sospita	89
Minerux cognomento Vindicis commē- ritæ noxæ ædes	358
Minerux Cyparissix templum	388
Minerux ædes	204. 255
Minerux ædes in Larissa arce	249
Minerux ædes in Titanæ 208. ad hanc Co- ronidis signum deportant	ibid.
Minerux Equestris ara	579
Minerux equestris ara 121. Mineruā eque- strem vocant Acharnæ	123
Minerux & Neptuni certamē de Attica	93
Minerux signum describitur	ibi.
Minerux & Neptuni disceptatio de Althe- pix tutela	273
Minerux Erganes templum	366
Minerua Erichthoniū in cistā abdidit	70
Minerux ex ære signum Phidix opus	107
Minerua Frenatrix fanum	181. 183

Mineræ Hippolætidis sacellum	400
Minerua Hospitalis	344
Mineræ Itoniæ templum	336
Mineræ Ophthalmidis ædes 368. huius nominis causa	ibid.
Mineræ Paniæ signum	245
Mineræ Pareæ signum	ibid.
Mineræ Pæoniæ signum	21
Mineræ Perspicacis templum	249
Mineræ Poliadis veneratio	273
Mineræ Poliuchi ædes	365
Minerua primâ oleæ plantâ proferens	92
Mineræ Promachormæ templum	289
Mineræ Saitidis ædes	297
Mineræ Sciriadis templum 17. quis dedi- carit	138
Mineræ signum in Arce positum reli- quorum omnium sanctissimum 101 de cœlo delapsum putant	ibid.
Mineræ signum cur in Vulcani fano po- situm 63. cur glaucos habeat oculos ibi. Minerua quos parentes habuerit	ibid.
Mineræ signum in Pentelico monte	121
Mineræ Sospitæ templum	107
Mineræ Sospitæ ara	123
Mineræ Stheniadis delubrum	281
Mineræ Stheniadis veneratio	273
Mineræ Suniadis templum	15
Mineræ templum	217

Mineræ templum ab Agamemnone factum	388
Mineræ tēplū & simulacrū Leucōtris	402
Mineræ templum in Zostere	121
Mineræ Tithrones ara	122
Mineræ Tubæ ædes	238
Mineræ victoriæ delubrum	158
Minervam Ergarem primi Athenienses coluerunt	92
Minoa promontorium	393
Minos Athenas oppugnatū cur venit	106
Minos Iouē consulit de leg. cōdendis	308
Minos Niso bellum intulit	165
Minos Peribææ captus amore	68
Theseum in Cretam abduxit in eundē maledicta contulit	ibid.
Minotaurus Gnōsi in Labyrinthō inclusus	106
Minotauro quotannis septem pueri ac totidem virgines in Cretam ab Atheniensibus mittebantur	ibi.
Minyæ	267
Miraculum in Lydia quodnā viderit Pausanias	622
Miraculū nō est, si cui animalū ex ore prodeant cornua	566
Miricas feliciter alunt Mæandri ripæ	574
Misericordiæ ara apud Athenienses	67
Mithridates rex	78

Aristionem legatum ad Græcos ciuitates mittit	79
Mithridates sibi ipsi manus conscivit	391
à Barbaro mercenario impetrauit vt se conficeret	ibid.
Mnæsius	243
Mnemosynes statua	21
Mnesarchus pater Pythagoræ	212
Mnesimaches simulachrum	140
Mnesitheus medicus, eiúsq; sepulchrũ	140
Mæsis quis	359
Molione Actoris vxor	333
Moliones edictum quale	ibid.
Illud ipsum quàm religiose obseruarũt Elei	334
Molopadia à Theseo occisa	19
& eiusdem sepulchrum	ibidem
Molossus	49
Molossi tumulus	138
ei dem decretum imperiũ ab Atheniensibus	ibidem
Moluris petra 167. Leucotheæ & Polæmo sacrata	168
Monimentum Endimionis vbi	331
Mons supra Ilissum qua forma	76
Mopsus & Amphitus cœstum certamine certant	388
Morphò cognomentum Veneris	160
Morphus cella	ibid.
Mor	

Mortæ Parcarum vnus descriptio	593
Mortis & somnij & vtriusq; nutricis No- ctis effigies	594
Mortis simulachra	368
Mortui maris miracula	549
Mortuos terræ mandare pium semper ha- bitum est	126
Muli Eleis inter portenta	556
Mulieres è Macedonia victrices in Olym- piciis renuntiatę	327
Mummius Cōsul Corinthum deleuit	170
Mummius Imp. Rom. in Iouistēplo apud Eleos viginti & vñ inauratos clypeos Achaico confecto bello dedicauit	559
Munychiam occupant Macedones	97
Olympiodorus eandē vtrum recepit	99
Murus Australis	81
Musarum ara	577. 578
Musarum ara in Academia	110
Musarum cella	276
Musarum ædes cur apud Lacedæmonios dicata	366
Musæus poeta vbi nam humatus	98
Musæum locus Athenis	98
Musæo quædam adscripta, ad Onomacri- tum referenda	87
Musæi quidnam extet	ibidem
Musici Ludi, natandi, remigandí que præ- mia proponūtur Libero melanęgidi	290

Mycaleſſum oppidum	83
à Barbaris delectum	ibid.
mycenæ euerterūt iniquiſſimè	Argiui 221
Mycenæ quando exciſæ	608
Mycene mulier	220. 221
Inachi filia, Areſtoris vxor	ibid.
Mycenarum conditor quis	218. 219
ruinæ ibid. Mycenis nomen vnde ob- uenit	220
Myces quid Græcis	ibid.
Myconeus an Sphartoniſ fuerit filius	221
Myles Lelegis F.	303
Myles, Lelegis filius primus molam repe- rit, & fruges molere docuit	379
Myndam	274
Myrrhinuſij	122
Myrtilus Oenomai auriga	560
Myrtion mons olim, qui poſtea Tuthion, & cur	157
Myrtus perterebratiſ foliis cur apud Tro- ezenioſ	84
Myrtum ſtirpem vbi colant	389
Myſſia regiuncula, & Myſſia Cereris ædes	126
Myſiæ Dianæ delubrum	381
Myſius Cererem hoſpitio accepit	291
Myſorum & Aegyptiorum imperiū quo- modo peruenit ad Ptolemei maiores	32
Myſus quidam Cereris hoſpes	135
	Na

N

N Aia fons	398
Narcæus Libero patri primus omnium honores decreuit	584
Narcæus quis	ibid.
Nassamones Atlantes vocati ab Hero- dato	128
Natalitij Neptuni ædes	359
Nauale Hermionensium	295
Nauale in Piræco	16
Nauale in Pyræco erexit Lycurgus	119
Naupastia carmina Græcorū historia	180
Nauplia opp.	300
Nauplius	ibidem
Nausica Alcinoi filia	594
Necessitatis ædes	184
Neda armis Messeneorum Eleorūque fines dirimit	528
Neleus	227
huius posterī Athenas Argis vene- runt	229
Neleus vbi nam sepultus incertum	174
Nemea vicus	217
à quo nomen habeat	218
Nemei Iouis ædes	234
Nemei leonis specus	217
Nemesis Dææ fanum in Rhamno	127
Nemesis, insolentium hominū vltrix	127
Nemesis signū an alas habebat & cur	130

Nemesis mater Helenæ	ibid.
Nemeorum conuentus quomodo & quan- do celebretur	217
Neoptolemeus	48
Neptunus	564
Neptunus cognomento Rex	273
Neptunus cum Sole in certamen de Co- rintho venit	171
Neptuns vndam proferens	91
Neptuni ara Athenis	100
Neptuni delubrum	209.289
Neptuni Domatitidis templum	354
Neptuni ædes in Pemeniæ	300
Neptuni equestris ara	121.579
Neptuni fanum in Calaurea	285
Neptuni Geauchii templum	378
Neptuni Geauchii signum	385
Neptuni Crenesij ædes	301
Neptuni Hippocurij ædes	352
Neptuni lucū ac tēplū incēdit Antigo.	111
Neptuni Natalitij ædes	359
Neptuni Patris ædes	144
Neptuni Prosclystij. i. inūdatoris tēplū	143
Neptuni Phytalmij delubrū quare ere.	281
Neptuni signum	106
Neptuni stagnum & delubrum	384
Neptuni Tænarij fanum	346
Neptuni templum in Lechæo	175
Ncreides nymphæ.	173
	Ne

Nerei filiarum locus	403
Neris vicus	301
Nero coronat ⁹ donauit Olympij fano	569
Nero iunctis multis funib. in vnū solum Alcyonij stagni frustra tentauit	299
Neronis dona in æde Iunonis	224
Nestor Zyli rex	527
Nestoris Armenta vbi pascebantur	ibid.
Nestoris posterum ex Messenia à quibus ex- pulsi	228
Nicagora Sicyonia Agastis mater, & E- chetimi vxor	202
Nicander Charelli F. patri in regnum suc- cessit 325. Argiuorum fides hostiliter ca- lamitatibus affecit	ibid.
Nicander rex Chatilli F.	295
Nicæ pictoris insignis sepulchrum	118
Nicæ nomen cur præteritum in sepultu- ræ monumentis	116
Nicocles Olympionices 387. eius moni- mentum	ibid.
Nicocles tyrannidem sibi vindicauit 196 Araſimanus furtim elabatur	ibid.
Nicolis Tarentini citharœdi monimen- tum	139
Nicophores Venus cur	232
Nicostratus	228
Nicostratus argiuus	243
Nicostrati somnium quid portenderit	602
Nilus Aegypti fluius	549

eius miracula	ibid.
Nilus idem aliquando qui Euphrates	185
Nili aqua sola gaudet Persea arbor	575
Nili origo falso credita, vbi	119
Niobes filij an omnes perempti	241. & deinceps
Nisa prius quæ postea Megara	149
Nisea nauale apud Magarenfes	148. 165. & 211
Nisus Atheniensium regnum reliquit Aegeo	148. ipse retinuit Megarâ, & agrum ad fines Corinth. vsque.
Nisus Oandionis F. cum Scirone de regno disceptat, eiusque rei iudex Aeacus deligitur	149
Nisus rex à Minoë interemptus	75
Capillum habuit purpureum, cuius beneficio immortalis	ibid. Cretenses huius ditionem inuadunt 75. intra Nisæ mœnia cōpellitur 76. filia Minois amore capta patri crinē detondet
Nisi filia nomen dedit Scyllæo promontorio	288. huius proditione Minos cepit Niseam & Megaram
Nisi regis Megarensium monumentum	75
Noctis oraculum	152
Nomadæ vocantur Sarmatarum incolæ	83
ex equis hostias Diis cædunt, ac sibi cibum comparant	ibi.
Nomi	

Nomina eorum qui Thebas ceperunt	235
Nomophylaces	340
Nothæ costæ	135
Nunichix Dianæ templum	17
Numus auro & argentóque signatus apud Priscos non fuit	345
Nyctelij Bacchi ædes	152
Nycteus & Thebani cū Epopeo prælium committunt 188. faucius Nycteus The- bas à suis reportatur	ibid.
Nycteus moriens regnum Lyco fratri re- liquit	188
Nymbæum stagnum	390
Nymphades poëtæ	165
Nympharum ara	577
Nymphō æde Nymphorum appellata	205

Occumbentium ad Hellepontum tu- muli 117. & eorum qui cōtra Mace- donas in Chæroneæ ibidē. eorum qui ad Delium in Tanagræorum finibus, & ab- euntium in Thessaliam cum Leosthene 117. eorum item qui cum Cimone in Cy- prum nauigant, & qui Macedonum præsidium eiecerunt	ibid.
Occūbentiū ad Iliū honorarius tumulus	235
Occūbentiū ad Pallenē, Dymē, Megalopo- lim & Selasiā tumuli apud Sicyonios	192
Occūbentiū Cimone duce monumentū	118
Occea	

Oceanus Nemesis pater, amnis, mare	118
Occanus Torrens	136
Oceani oræ extremæ multas desertas ha- bent insulas	89
Ociosus lapis 385. hoc loco Orestes infantia liberatus	386
Ostauæ ædes	177
Oreus rapta Proserpina per quæ loca de- scendit	144
Odeum	60
Odeum ædes	179
Odeum theatrum	40
Odryæ à Lyfimacho bello lacefsiti	43
Oebalus	174
Oebalus Cynotæ F. Lacedæmo. rex	304
Oebali Hercicum monimentum	359
Oebalo nupsit Gorgophœe Persei filia	240
Oedipi monimētum in Arcopago 109. et de Oedipo falsa finxit Sophocles	121
eius ossa Thebis Athenas portata	ibid.
Oeneus	30
Oeneus Aetoliæ regno pulsus 252. ad Dio medem Argos confugit	ibid.
Oeneus ex Aetolia Phliontem ad Hercu- lem venit ac eundem ad cœnā vocat	214
Oemades	50
Oenobij preclara actio quæ	90
Oenochoos Ganymeda	212
Oenoe	64
Oence	

Oenoe vicus	252.
Oenes curia	130
Oenone infula	214
Oenomaus Alxionis, vel Matris filius Piræis imperitat	531
Idem à Pelope Lydo regno pellitur ibid.	
Oenomaus quoties filiaë procis curule certamen proponeret Ioui Areo rem diuinam faciebat	576
Oenomai vxor Sterope Atlantis filia	559
Oenope	266
Oeolyci Theræ filij heroicum monimentum	359
Oeonus quis	357
Oeoni eadem vltus est Hercules	ibid.
Oeoni sepulchrum	ibid.
Oetylos opp.	384.400
Oetylus ab heroë Argiuo nomē habet ibi.	
Olbiades	25
Olea Mineræ monimentum certaminis de Attica 102. eadem vno die in duūm cubitūm altitudinem germinauit	ibid.
Oleastes Callistephanes	578
Oleastri ingens copia vbi 550. eius stirpem primus ex Hyperboreis in Elidem Hercules deportauit	551
Olen Lycius, hymnū in Achæian fecit ibi.	
Olenis hymnū cantant Delij ad aram Lucinaë	72
	Clym

Olympias Alexandri mater Neoptolemi filia 48. contra Aridæum varia machi- natur	50
Olympias Macedonum regnum non te- nuit 97. à Cassandro capta	ibid.
Olympicæ aræ descriptio	572
Olympicæ aræ miraculum	573
Olympicæ victoriæ monimētum in tēplo	
Olympico, equos æneos posuit Cynisca	568
Olympici Iouis locus	551
Olympici Iudi & Eleusinia initia religio- sissime apud Eleos coluntur	558
Olympico cursus certamine primus Co- ræbus Eleus	553
Olympicorum ludorum author Hercules Idæus	551
Olympicorum ludorum author quis fue- rit, varia sententia	ibid.
Olympicorum ludorum magistri cur nu- di spectacula interesse debent	547
Olympicorū ludorum Pausaniæ tempore, ordo quis fuerit 556. & deinde	
Olympicos ludos instaurat Iphitus Oracu- li Delphici iussu	540
Olympicos ludos prius quàm incipiant quid Athletis opus factu	613
Olympia instaurarunt Amithaon Crethci filius 552. Item Pelops & Pelias	ibid.
Item Augeas 552. Item Hercules Am- phitr	

phitryonis	ibid.
Olympia intermissa ab Oxylo ad Iphitum vsque	553
Olympiæ Veneris ædes	349
Olympiodorus iterum Macedonas Eleusinem iouadentē vicit 99. in Aetoliam profectus auxilia Atheniensib. inde impetrauit. ibid. Huic à Phocensib. ænea statua Delphis posita	99
Olympiodorus optimè de Atheniēsis. meritis, eiusque statua 95. dux eligitur 99. Macedonas prælio fudit, & eorundem dominatu Athenienses liberavit	ibid.
Olympio Ioui primus exterorum misit donum Arimnus Etruscorum rex	568
Olympium	192
Olympius Iupiter apud Corinthios	331
Olympij Iouis ara vbi & qualis	572
Olympij Iouis fanum	353
Olympij Iouis templum quis dedicarit 72 eiusdem ambitus stadiorū quatuor ibi.	
Olynthij ab Aegēsipolide bello lacestiti	320
Omoium Deorum ædes	254
Onathus Aegineta Dædali discipulorum præstantissimus	618
Onatas Aegineta Thasiarum domus in Olympia fecit ibid. Nullus illi secundus artifex	618

Onchestum	149
Onomata prim ^o dies festorū Herculis	202
Onomacritu eorū carminum author quæ Musæo tribuuntur	87
Onomastus Smyrneus victor in cæstuum Iudicio fuit Olympiade vigesima ter- tia	553
Opheltes à nutrice in herba positus à dra- cone perēptus 217. eiusdē sepulchrū ibi.	
Ophthalmitidis Mineræ ædes	368
Opportuni ara	577
Opportunæ Veneris ædes	290
Opulenti Iouis fanum	375
Oraculū pretio sollicitavit cleomenes	314
Oraculi Apollinis institutum quale 248. oraculo præsidens virgo quomodo diuī- nitas affbetur furore	ibid.
Oraculi iussu Dorienſibus reditum in Pe- loponnesum molientibus, remigratio- nis dux trioculus quæritur 536. Idē ora- culum Crephontes enucleavit	537
Orchomenij.	267
Orchomenij ditissimī	42
Oræa regio	275
Oreata, qui postea Brasiata	394
Orestes Aegisthum obtruncat	86
Orestes Menelai filiam vxorem duxit	305
Orestes paterno regno eiectus, Argis poti- tus 227. Spartæ regnum occupavit	ibid.
	Orestis

Orestis ossa vbi inuenta	312
Orestes sepulchrum 343. Orestis ossa è Tegea Spartam deportata	ibid.
Orestis statua 223. nomine Augusti inscripta	ibid.
Orestis tabernaculum 278. Orestes vbi expiatus. ibid. & quo ritu.	
Oresti constitutum iudicium de matris cæ de 108. idem absolutus Areæ Minernæ posuit aram	ibid.
Orestem regem suum agnoscunt Spartani	363
Orgas regio à Cleomene populata est 314. quibus diis sacra	ibid.
Oribiam rapit Boreas	592
Orneatē ab Argiuis eiekti 153. Argiuorum inquilini facti	ibidem
Orneæ quot stadiis ab Argis 253. huius vr-bis mentio nulla facta ab Homero	ibid.
Orneus Ereththei F.	353
Ornytion	267
Ornytion Sisyphi F.	182
Oropius ager 130. & Oropus vrbs	131
Orpum	127
Orpheus Lacedæmoniis religionē colendi Cererem Terrestrem tradidit	353
Orpheus Thrax initiorū Hecates author fuit	271
Orphei signum	380

Orphica	141
Orsipus Athleta 164. cū subligaculo gym- nicos ludos obire solebat ibid. Impera- tor exercitus factus	ibid.
Orsobia Deiphontis filia	265
Orthiæ Dianæ templum	250
Orthiæ Dianæ templum & signum 363. si- gnum hoc portarunt è Taurica Orestes & Iphigenia ibid. Orthia cur dicta	365
Orthia quid	584
Orthopolis Plēnæi F. à Cerere educat ^r	187
Orthygia insula prope Syracus.	549
Ossa hominis prodigiosę magnitudinis	136
Othnadas Spartanus	276
Ouiferæ Cereris templum	165
Ouum quod Leda peperit vbi	361
Oxylus Dorienses in Peloponnesum redu- xit 517. Quis illi pater ibid. & quot ab illo ad Aetolum Endymionis filiam re- tro ætates fluxerint ibid. Idem ludens disco hominē imprudenter occidit ibid. eiusdē in ductādo exercitu solertia ibi. eiusdem consilium de regni disceptatio- ne 538 quos filios habuerit	ibid.

P

P Arcis signū Plutonē puerū ferentis	38
Pacis signa quo loco posita Athenis	71
Padus fluuius electri ferax	569
Padus nigram populum profert	575
	Pæder

· Pæderos herba 201. Pædize	201
Pæon & Pæonis liberi	219
Pæonidarum gens vnde	ibid.
Pæoniæ Mineræ signum	21
Pagæ oppidum	165
Pagondas Thebanus curru vicit Olympia- de viceſimaquinta	554
Palamedes inuentas à ſe teſſeras vbi de- dicàrit	234
Palæmon puer Delphini inſiſtens	173
Palæmon vocatus Melicertes	168
Palæſtricen primus inuenit Theſeus	147
Palifcuis ager	361
Palinodiam cur fecerit Steſichorus	378
Palladiũ ab Aenea in Italiã deportatũ	247
Palladium forum Athenis quale	110
Pallas Itonia ac eiufdem templum	56
Palladi cur vota Eleorum fœminæ nun- cupârunt	535
Pallenes anguſtias incolunt Gigantes	96
Palus Acheruſia	294
Palus Phœbea	273
Pammerope Celei filia	143
Pamphilus Aegimij F.	265
Panaſtum caſtellum à Caſſandro captũ	97
Pancratiæſtes Calias Athenienſis palmam tulit Olympiade	556
Pancratio pueros vicit Phœdimus Aeolœſis ex vrbe Troade Olympiade centeſima	

quadragesimaquinta	555
Pandion 30.eiusdem statua	31
Pandion iunio à Menodinis regno pelli- tur 30.idem à filiis restituitur	ibid.
Pandion regnum Megaricum reliquit Py- ly	148
Pandionis sepulchrum	ibid.
Pandionis & Cecropis statuæ	155
Pandionis heroicum monimentum	ibid.
Pandora prima fœmina iuxta Hesiodū	94
Pandrosus 70.huius sorores cur furiis agi- tatæ	ibid.
Pandrosi ædes	103
Pandrosos Cecropis filia	22
Panæni picturæ in templo Eleorum Ioui dicatæ	563
Panænus qui Atheniensibus in Pœcile Ma- rathoniam pugnam depinxit Phidiæ fra- ter fuit	564
Pantelleniam	172
Pastellinij Iouis templum	74
Pantellenius Iupiter	269
Panæ Mineræ signum	245
Panopeus	267
Panos signa	202
Panos famem 108.& cur Pan Athenis cola- tur	ibid.
Paphij à quibus sacrorum ritum accepe- rint	63
	Paphiz

Paphiæ signum	401
Parabystum iudicium quale	109
Paracyparissiorū Achiuorum oppidū	388
Parcæ	75
Parcatum ædes	184.343
Parcatum ara	529
Parcatum aræ, & ad easdem quo ritu sacra faciant Sicyonij	206
Parcas Iouis vnus in potestate habet	529
Pateæ Mineruæ signum	381
Paregori hoc est consolatricis Deæ simu- lachrum	163
Parentidam aiunt Creuganti trophæum erexisse	232
Paridis iudicium	593
Parnassus	267
Parces mons venationibus aptus	123
Paroethij Iouis signum æneum	124
Parnonē fluius	302
Parnopius Apollo cur, & eius item ænea statua	94
Parthenius saltus	108
Parthenopæus	235
Parthenon templum	93
Parseas Abantiðę pater dominatum Sicyo- niorum occupauit 196. à Nicocle inter- ficitur	ibid.
Pasiphæ Solis filia	617
Patacus Acheus ex vrbe Dyme carpento	

vicit octogesima quarta Olympiade	556
Patræ ciuitas in Achaia	307
Patreus Preugenis F.	307
Patrius Liber	161
Patrij louis signum	249
Patroclus à Aegyptiis auxilio missus A- theniensib. Lacedæmonios monuit, vt cum Antigono prælium committerent	322.323
Patroclus Epidauriorum princeps	265
Patroclus præfectus Aegypti. trirem.	15
Patrocli cædes describitur	594
Patrocli insula	15. & 33
Patrox Dianæ signum	200
Patronomi à Cleomene instituti	198
Patrous Apollo	25
Patrueles cum patruelib. aut eorū inter se liberi rarò eodē ac æquo iure viuūt	306
Pausania exulante filii sub tutela Aristode- miserant	310
Pausanias à Tegeatis & reliqua Arcadia comparatis auxiliis in Bœotiam venit Lyfandri eedem cognoscit ibid. Thebas perrexit ibid. iſto cum Thebanis fœde- re, cadauera Lacedæmoniorum ad ſepul- turam tollenda curauit 319. à Lacedæmo- niis accusatus à Tegeatis ſupplex in A- leç Mineræ receptus	ibid.
paufanias cleōbroti F. tutor Pliftarchi	316.
	ad

I N D E X.

ad Plateas Lacedæmonios duxit, & in Hellespontum 317. eiusdem laudabile factum in Coam mulierem ibid. Mardo nium & Persas ad Plateā deleuit ibid.	
Pausanias Græcorum ad Plateam dux	57
Pausanias historix scriptor Adriani Impe: re temporibus floruit.	31
Pausanias Macedo quis	285
Pausanias Plistoanactis filius	57
Pausanias scriptor profiteretur se non om: nia persecuturum, sed ea quæ memoria digna erunt	340
Pausaniæ ætate quid miraculi acciderit	596
Pausaniæ imago 368. & de Pausania non: nulla 370. Cleonice Byzantium virgi: nem ense transuerberat	368
Pausaniæ sepulchrum	352
Pausaniæ tempore Olympicorum ludorū ordo quis fuerit 556. & deinceps	
Pauonem ex auro & perlucidis lapidib. in templo Iunonis dedicauit Adrianus Im: perator	224
Pauo auis Iunoni sacra	ibid.
Pauonis imago quibus dedicata	179
Pegasus domitus à Minerva datus Belle: rophonti	179
Pegasus Eleutheriensis	11
Pegasus equus	173
Pelasgidis Cereris fanum	242

Pelagiæ Iſidis fanum	184
Pelaſgus Arcadis F.	216
Pelaſgus Cererem hoſpitio accepit	61
Pelaſgus Triopę F.& eius ſepulchrum	242
Pelaſgi muris cinxerunt Arcē Athenis	107
Peltus cur Sperchio crimem nouet	140
Peleus & Iaſon luſtantur	588
Peleus 266.ab hoc Epiri reges oriundi	267
Pellana	383
Peltæneorum nauale 209. Ariſtonauta	
Pellaniſ fons	383
Peliene	192
Pellenen occupant Lacedæmonij	197
Pelops ab Ilo eiectus è Sipylo	242
Pelops apud Eleos præ cæteris heroibus, haud aliter colitur, atque præ cæteris diſ Iupiter	569
Pelops & Pelias poſt Amythaonem Olym picos ludos nouarunt 532.poſt hos Au geas	ibid.
Pelops Lydus pulſo Oenomaο. Piſæam & huic finitimam Olympiam obtrinet 531.	
Idem in Peloponneſo fanum Mercurio primus exædificat ſacrâque facit	ibid.
Pelopiſ auriga, Hippodamia	560
Pelopiſ currus in Anaclero templo	216
Pelopiſ facinus in Myrtilum nepotem pœ na luendum videbatur	216
Pelopiſ inſulæ nouem	287
	Pelop

- Pelopis os naufragio ad Eubœā periit 571
 Illud ipsum ab Demormeno Eretrienſe
 piſcatore repertū ibi. poſtmodū Eleis pe-
 ſtilentiæ depellendæ gratia datū 571
 Pelopis ſolium in Sipyli mōtis vertice 571
 Pelopi Hercules dedicauit ſolis campū 570
 Pelopi ſacra quæ fiunt ſeries & ordo ibid.
 Pelopem & Tantalum in Græciam colo-
 niam deduxiſſe certa extant indicia 571
 Pelopion quid 569
 Peloponneſus aquarum cœleſtium penu-
 ria laborauit. 269
 Pelopōneſus ferè tota mari incingitur 384
 Pelopōneſus in quinque partes diuidit 529
 Eiufdē indigenę Arcades & Achei ſunt ibi.
 Peloponneſi ciuitates reditum filiorū Her-
 culis extimeſcebant. 211
 Peloponneſij Codrum Athenienſ. regem
 interfecerunt. 76
 Peloponneſij cur Athenienſib. bellum in-
 tulerunt 126
 Peloponneſij in Aticam inuaſerunt 114
 Peloponneſij Megara ademerunt Atheniē-
 ſib. 148. Corinthios Coloniam deduxe-
 runt Megara ibid.
 Peloponneſum inſulam facere qui ſtudit,
 morte oppreſſus opus imperſectum re-
 liquit 171
 Penelopes ꝑci quo loco in curſū miſſi 350
 Penet

Penetrare cella	173
Peneus amnis	105. & 220
Pentarcus Eleus puer, Phidixæ deliciæ	562
Pentheus Liberum patrem vexauit 176. ad Citheronem profectus, à Bacchis lacera- tus, & cur.	ibid.
Penteus temeritatis in Liberum pœnas dat	78
Pentilus nothus filius Orestis	228
Pentilus Periclymeni F.	229
Pentilus 307. Lesbos capit	ibid.
Pentelicæ lapidicinæ	77
Pentelicus mons vbi & lapidicinæ	169
Pephus maritima ciuitas	401
Perantas	182
Peratus ex Calchinia Leucippi filia & Ne- ptuno natus Siciniorum regnum obti- nuic	187
Perdiccas quo prætextu Agyptum inuade- re studuit	33
Idem ex Aegypto pellitur, & à suis satel- litibus occiditur	ibid.
Pergamus 40. in Asiam traiecit ibid. Ariū occidit	49
Pergamum olim Teuthrania	28
Pergameni originem trahunt ab Arcadib. 28. eorundem tria egregia facinora	29
Periander	265
Periander Cypseli F. connumeratur inter septem	

septem sapientes	87
Peribœa Alcarhoi filia 157. Telamoni nup- sit Aeaci filio	
Periclis tumulus	107
Periclis Xanthippi F. statua Athenis in arce.	55
Periclymenus	129
Perieres Aeoli F.	240
Perilaus Argivus	236
Perinthiorum ciuitas seruata ab Apollo- doro	115
Periphetes à Theseo interfectus	171
Perithous & Theseus in Thesprotos profi- ciscuntur	243
Periurio commissa fraus in nepotes redun- datura	216
Permutandi ratio Priscis ante numum au- ro argentœue signatum	345
Perseu Artabactê est vltus Protefilaus	315
Persea arbor sola Nili aqua gaudet	174
Persea fons. inter Mycenarum ruinas	221
Perseus auditor Zenonis Manaseæ filij 197. ab Arato occisus	ibid.
Perseæ è marmore Phrygio sustinentes tri- podem	74
Perseæ in quam Atticæ partem primum ir- rupere	124
Perseæ in Maratoniorū fines inuaserāt	107
Perseæ in Maratone fugientes in Iacum ir- ruer	

rūerunt	117
Perſæ quomodo à Diana eluſi	150
Perſas proſtigarunt Megarenſes Dianæ be- neficio	ibid.
Perſæ, quos nam ex Athenienſib. cecide- runt	70
Perſarum clades Pſyttaliam ignotam inſu- lam, notam poſteris fecit	518
Perſeus Acrifium diſci impetu occidit	220
Argos reuertitur, & cum Præto regnū commutat. Mycenæ condidit	ibid.
Perſeus & eius in Meduſam facinus, opus Myronis	90
Perſeus Meduſæ caput in Seriphon ad Po- lydeſten portat	86
Perſeus Mycenarum conditor	218
Perſeus Philippi F. regno eiectus ac Romæ captiuus pertractus	139
Perſeus victoria potitus contra Liberum patrem.	214
Perſei heroicum monimētum	215.
Perſeo maximi habentur honores in Seripho	ibid.
Perſei eiſdem apud Athenienſes dela- brum	ibid.
Perſeo cur adiutrix fuerit Minerua cōtra Meduſam	240
Perſpicacis Mineruæ templum	249
Perſica porticus apud Lacedæmonios	340
Perſinuntem Galli ceperunt	25

Peteus Ornei F.	254
Phaëthon à quo natus	23
Phaëthon Solis filius	177
Phaëthontis casus defletur à Sororibus in Eridani ripis	15
Phaenna	370
Phædræ amore ad insaniam exardebat Hippolytus	84
Phædryntæ qui appellati	579
Phæstus Ianicus in regnum successit	190.
in Cretam migrat	ibid.
Phæstus morem & ritum sacrorum in Her culis sacro tradidit	101
Pharis vrbs	379
Phalces	263
Phalcus Temeni F.	211
Phalerus Iasoni Comes ad Colchos	18
Phalces Temeni filius	205
Phalæsiæ	356
Phalerum 16. Phaleri ara	18
Phanes Thebis Sicionem portavit Lyfium 193. quo tempore Sicyonem venerit ibidem.	
Pharandates Persa Teapidis F.	317
Pharis quâdo à Lacedæmoniis eversa	309
Pharmenophæ colossus	158
Phellia amnis	379
Pherææ Dianæ signum	246
Phenò Clytij filia Lamedontis vxor	189
Pheræ	

Pheræ	56
Pheræ ciuitas	246
Pheres Medæ fil.	179
Pheræ Dianæ ædes	204
Phidias Gratias tris & totidem Horas in templo Eleorum Ioui dicato fecit	564
Phidiæ ars Iouis authoritate probata	565.
& deinde.	
Phidiæ frater Panenus Atheniensibus in Pœcile Marathoniam pugnam depinxit	564
Phydiæ in amoribus Pantarces	562
Phidiæ officina vbi	578
Philadelphus Prolemæus quis	36. & 40
Philætærus Lyfimachi quæstor. mortē A- gathoclis dolēs Pergamū occupat	48. pe- cuniā omnē & seipsum Seleuco dat ibi.
Philererus Paphlago	38
Philanorium	295
Philetas Sybaritanus pueros in cœstum certamine vicit Olympiade xlj.	554
Philippeum quid	586. & cur ita notum
Philippides nuntius ad Lacedæmonios mit- titur de Persarum irruptione in Atti- cam	108
Philippus Amynte F. definiuit terminos inter Lacedæmonios & Argiuos	233
Philippus Amynte F. Græciam iam agrā perculit	327
Philip	

Philippus Amyntæ filius Græciæ imperiū occupat	541
Philippus Amynthæ multas Græciæ cepit vrbes 96. hoc & Alexandro filio regnantibus Atheniēſes nihil noui moliri ſunt auſi	ibidem
Philippus Amyntæ, pater fuit Ptolomæi Lagi	32. 35
Philippus Demetriij F. primus interfecto Alexandro Caſſandri filio regnum Macedonum obtinuit	139
Philippus Græcorum vires ad Cheroneā contriuit	598
Philippus proditorie veneno necauit Aratum 199. & Euryclyden & Miconem Athenienſ. oratores	200
Philippi & Alexandri ſtatua 42. Horum hiftorias cur non attigit Pauſanias ibi.	
Philiftus Archomenidis filius hiftoricus 610	
Philiftus cur Dionyſij flagitia non detexerit	60
Philolaus deus	388
Philomelæ vis allata	156
Philometer Ptolemæus cur 40. à matre maximo perſecutus odio in Cyprum ablegatur	41
ab Alexandria naui auſugit 41. in Aegyptum redit	ibid.
Philometor thebanis bellum intulit ac in	
Ec	

poteſtatem redactos multauit	41.	Ab
Athenienſibus eidem mortuo multa de		
creta	42	
Philometori ſtatua aenea & Berenicæ fi-		
liæ poſita	ibid.	
Philoxenus Macedo	285	
Philoxenus poeta Dionyſio tyranno fami-		
liaris	19	
Phineus Thracum rex	588	
Phlegyas quis 256. in Peloponneſum ve-		
nit	ibid.	
Phlias Caſi F. an fuerit qui regioni nomē		
dedit 210. Liberi patris filius habi-		
tus eſt	ibid.	
Phlias Liberi patris F. Chthonophylen Si-		
cyonis filiā in matrimonio habuit	190	
Phliaſius ager Sicyoniꝝ finitimus	209	
Phliaſij	185	
Phliaſij non ſunt Arcadici nominis	209	
Argiui fuere ab initio, poſtea Dorien-		
ſes fuere	ibid.	
Phliaſiorum arx	209	
Phliaſiorum fines	254	
Phlius	209	
Phliuntis rerum deſcriptio	211	
Phlyenſes	212	
Phobus vicus	194	
Phocēſes Delphici Apoll. fanū diripue.	337	
Phocenſes in Locrorū agrum excuſſiones		
fece		

fecerunt 334. Lacedæmonem missis legatis Thebanos acerbissime infectati sunt	335
Phocensium bellum Sacrum appellatum quando gestum	616
Phocensibus auxilia mittunt Lacedæmonij & Athenienses decreto publico	618
Phocenses Delphos euertere decreuerunt, eam tamen cladem deprecatus est Archidamus	619
Phocis regio vnde nomē accepit	266. 267
Phocus 182. in Phocide Thyream Coloniā deduxit	ibid.
Phocus à quibus occisus	266
Phoci filij quam regionem tenuerint	ibi.
Phocus Ornytionis F.	267
Phoci tumulus	269
Phorbas Argi F.	219
Phormio Halicarnassensis de pugilatu victoriam adeptus	599
Phormionis laus 91. in Præniensem curiā cur secessit ibi. eidem classis imperium ab Atheniensibus decretum quod se suscepturum negavit, & cur ibid. Pecuniā quam dedebat Phormio, Athenienses omnem dissoluerunt	91
Phormionis Spartani domus 361. ad hunc hospitū ornatu venerunt Castores	ibi.
Phormionis tumulus	112

Phormis Mœnalius quæ in Olympiâ dicant 621. & deinde.	
Phoroneus 218. huius pater Inachus flu. ibi. idem arbiter inter Neptunum & Iunonem primus dispersos in vnius ciuitatis ius compulit	219
Phoronei ignis, eiusque inuentum	231
Phoronei sepulchrum 234. huic parentatur	ibidem
Phoronicum oppidum	219
Phœbe	243
Phœbea palus	273
Phœbeum	378
Phœbes delubrum 360. filia Apollinis ibi.	
Phædimus Aeolensis ex vrbe Troade pueros in pancratio vicit, Olympiade centesima quadragesima quinta	555
Phædra amore furēs 181. eius sepulchrū ibi.	
Phœnix Iamborum scriptor	44
Phœnices à quibus sacrorum ritum acceperint	63
Phœnices in Antigoni potestatem redacti	34
Phœnice Ptolemæi imperio adiicitur	33
Phœniſſæ naues	65
Phrixus Athamantis F. in Colchos deferretur ariete	91
Phrixus de medio sublatus	167
Phrixus flu. 296. vbi in mare prorumpat	300
	Phry

Phryges & Aegyptij de antiquitate cer- tant	60
Phryges vnde	616
Phryne quo pacto Praxitelē deceperit	77
Phygalea	368
Phylas	182
Phylax Eurysacis F. & Aiakis nepos	133
Phyllia	282
Physcoa quæ fuerit § 84. ea Liberi patris deliciæ	ibid.
Phytalmij Neptuni delubrum	282
Phytalus, fici stirpem à Cerere accepit	140
eiusdem sepulchrum & epitaphium ibi.	
Phyxij Iouis ara	238
Pielus	49
Pieran fons	524
Pindarus	558. 575. & 607
Pindarus cur statuam apud Athenienses meruerit	40
Pindarus	258
Pirasus Argi F.	219
Pirasus Argi F. Iunonis signū Tirinthem asportavit	224
Piræus & quæ ibidem monimenta	45
Pirene cuius nam filia	174
Pirene fons & Nympha	177. 184
Pirieres	304
Pirithous cum Theseo in Thesprotidem profectus	69. 71.

Pirithoi monumentum	122
Pisander Camirensis hydræ plura dedit capita	298
Pisander rebus naualibus ab Agefilao præfectus	333
Pisæis aliisque populis finitimis bello superatis Elei Ioui templum & signum de manubiis dedicarunt	558
Pisistratus Atheniensium tyrannidem inuasit	23
Pisistratus Enneacrunon exornauit	60
Pisistratus humanior ac sapientior Periarandro	87
Pisistratus Pisistrati F.	228
Pisistrati filiorum tyrannide liberati Athenienses	88
Pistorium vicus	379
Pitane	364
Pithocles dedicauit templum Apollini, & signa multa	195
Pithûs seu Suadelæ simulachrum	163
Pittheus	274
Pittheus maternus auus Thesei	140
Pitthei filia Aethra	592
Pitthei monumentum 276. vbi dicendi artem docuerit Pittheus	ibidem
Pityocantes inter Thesei ærumpas ponitur	171
Pityreus Athenas cum ciuibus suis	256
Pit	Pit

Pityræus Iouis F. ibid. ante Doronsum in Peloponnesum aduentum Epidauri re- gnauit	256
Pityusa insula	288
Platæensis ager	145
Platanista	340
Platanistas regiuacula	355
Platanistius insula & promontorium	390
Platanistij Apollinis ædes	288
Platenes matris fanum in Sipylimontis vertice	571
Platonis præstantia & monimentum	120
Plemnæus Perati F. 187. huius filij primo vagita moriebatur ibid. eidem tandem Ceres opem tulit, Ortopolin filium edu- cans	187
Pluronis heroicum monimentum 350. ab hoc Tyndarei filiis maternū genus	351
Plistarchus ab Atheniensibus fucatus	64
Plistarchus Leonidæ F. 316. in ipsis regni initijs diem suam obiit	317
Plistoanax Pausaniæ filius	57
Plistoanax Pausaniæ F. successit Plistar- cho Leonidæ filio 317. in Atticū exercitū duxit ibid. in patriam reuersus ab ami- cis maiestatis est postulatus	ibid.
Plutarcho missa auxilia in Eubœam	138
Plutei multi apud Athenienses	60
Pluto per quæ loca ad sua regna de-	

ascendit	297
Plutonis area	294
Plutonis canem vnde Hercules extra- xit	398
Plutonis insigne Clavis	596
Plutonis signum	226
Plutonis vel inferorum canem dicit Heca- taeus serpentem fuisse, & cur	398
Plutoni Mercurio & Telluri qui rem diui- nam facere consueverunt	109
Pluuij Iouis ara	124. & 232
Podalirius Ilio deletio delatus tempestate Syron, ibidem consedisse traditur	404
Poetæ ab Agamemnone in pretio ha- biti	20
Poetæ multi cum rebus vixere	19
Pocticæ Spartani nō sunt admirati	327. 228
Pœcile quid	604
Pœcile porticus	64
Pœcilus mons	142
Pœmenæi lucos consecrarunt Nereidibus nymphis	173
Pœnam diram belluam Argiuis immisit Apollo	164
Pœonia vnde appellata	530
Polemaridis ædes	301
Polemarchus quis 310. Polydorum Alca- menis filium occidit ibid. Polemarchi monimentum	3. 1 pol

poliei Iouis simulachrum 91. in huius ara ordeum tritico permixtum apponitur 91. bos dum ad aram accedit fruges at- tingit, ac sacerdotum vnus securim in bouem iaculatus fugiens abit ibid.	
pollux trophœum de Lynceo victo erexit	54
pollucis fanum	378
polyandria	251
Polyanthes Corinthius	334
polybotes gigas	20
polybus Mercurij & Cethonophyles F. 190 hic Lygiasiam filiam Talao regi loca- nit ibid. ad hunc Adrastus eiectus con- fugit	190
polycæon	303
polydectes	295
polydectes Eunomi F.	324
polydenceæ fons	378
polydorus Alcamene patre mortuo regnum adiit 310. eiusdem laus ibid. à polemar- cho occiditur	310
polydorus Hippomedontis F.	235
polydori regis Alcamenis filij effigies	343
poligij Mercurij signum	279
polyidus 62. Alcathoum de cardæ Calli- polidis lustrauit ibid. Liberi templum dedicauit	162
polymnus viam ad inferos monstrauit Libero	199

polynices Eleus cursus palmarum adeptus est Olympiade tricesima septima	554
polynices iuvatur ab Hippomedonte in bello Thebano	297
polynices Oedipi filius Eteochus frater	593
polynicis dona	252
polynicis Oedipodis filij statua	234
polynicis filij qui	235
polypemon procrustes à Theseo occi- sus	144
polytionis domus	21
poliuchi Mineræ templum	365
polyxena ad Achillis tumulū ducitur ma- tunda 86. hanc historiam consulto præ- termisit Homerus	ibid.
polyxenus Iasonis & Medæ F.	180
polyxo Argiva	255
pomparum cellarium apud Sicyonios	192
& pompæ descriptio	193
pontiæ & Limeniæ Veneris ædes	290
pontinus mons 297. & ponticus flu.	ibid.
populum albam Hercules in Græciâ pri- mus è Tesprotide attulit	574
populum nigrâ padus alumnâ habet	575
porfymna Eubœæ filia & Iunonis nutrix 212. eodem nomine vocata area in Iuno- nis templo	ibi.
porphyrius 64. Cœlestis Veneris templū dedicavit	ibid.
	por

Portæ Castorides	383
Porticus Agapiti unde dicta	579
Porticus Cotyos	162
Ponticus regia	63
Porticus Regis cur dicta	22
Portus Achillis	398
Portus Athenien.in Munychia	17
Portus in Piræo triplex	16
Portunus delphine vectus	178
Portuni ædes	173
Porus ab Alexandro denictus	53
Possidonias oppidum	274
Potami curia Atticæ	122
Potidea olim, nunc Cassãdrea nuncupata	608
Potydratæ bis domo sua pulsi, à Philippo Amyntæ filio semel, & ante ab Atheniẽ sib. restituit Cassander	ibid.
Præconum natio, siue Ceryces	144
Præfagi Apollinis ara	124
Præstitis Apollinis templum	165
Præstitis Cereris templum	205
Præsenses Apollinis habent templum	121
Pratinas Satyris faciundis præstans	213
Pratum vocatus vicus	291
Prax pronepos Pergami dicitur ædificasse Achilli fanum	381
Praxidica dea, idest, vindicatrix	386
Praxis cognomen tum Veneris	163
Praxiteles quonã astu à Phryne elusus	77
Preug	

Preugenes	307
priamus Ilio capto ad aram Iouis patrij confugij	249
priamo & Troanis ab omnibus Græcis communiconsensu bellum illatum	113
primigeniæ proserpinæ ara	122
priscus pagus	387
pritanis Eunomi F.	295
procles Aristodemi F. 305. voluntate à fra- tre Eurysthene dissidebat	ibid.
procris vxor Cephali	142
procrastes Polypemon latro à Theseo oc- ciscus	144
prodigia de Seleuci felicitate	66
prodomeorum Deorum focus	157
prodomia Iuno	205
prædrian quid	579
prætus Abânis F. Iunonis tēplū dedic.	209
prætas cur Apollini apud Sicyonios tem- plum erexerit	194
prætus quæ nam oppida tenuerit	219
præti filiarum thalami quo loco sint	255
præti cum Acrisio pugna	254
prognos meditans tollere filium	92
promachormæ Mineruæ templum	289
promachus Parthenopæi F.	235
promethei monumentum	232
promethei ara 119. ab hac accensæ lampā- des in urbem deportantur	ibid.
pro	

I N D E X.

Pronaus	223
Pron collis	290.291
Propodas	182.
Propugnacula vocatus locus	347
Propylæa Mercurij statua	87
Propylæa seu vestibula Arcis apud Athe- nien. quomodo facta	85
Propylææ Dianæ templum	144.
Proserpinæ cella	288
Proserpinæ ædes apud Prospaltios	121
Proserpinæ fanum	121.139.184
Proserpinæ Primigeniæ ara	122
Proserpinæ Sospitæ ædes 349. à quo con- dita	ibid.
Proserpinæ signum	213.226.380
Prospaltij	121
Prosymnæ Cereris signa	297
Protesilaus Persen Artabacten est vltus 3 5	
Protesilai pater Iphiclis	588
Protesilao dedicata Eleûs	131
Protophanes athleta vastæ magnitudinis eiusque sepulchrum & costæ	135
πρόφρων quid	572
Prymoëssus Phrygiæ vrbs	602
Prytanes. in Tholo rem sacram faciunt	29
Prytaneum	71
Prytaneum quid	580
Prytaneum iudicium quale	111
Prytanei Corinthi sumæ rei præfuerūt: 82	
Pryta	

Prytanis Euripontes F.	324
Pſamathe Crotopi filia	232
Pſamathe Crotopi filia 163. puerū ex Apol- line ſuſceptum expoſuit	ibid.
Pſamathūs templum	398
Pſila quid vocent Dorienſes	375
Pſilaneus Liber cur vocetur	ibid.
Pſiphæum mare	283
Pſittaci ab Iadis afferuntur	263
Pſyttalia inſula vbi 137. 528. Eadem ob de- letos Perſas nota	ibid.
Ptolemæum Gymnaſium	68
Ptolemæus Aegyptius	31
Ptolemæus Fulmen à Gallis occiditur	67
Ptolemæus Lagi ab Antigono & huius fi- lio Demetrio perſecutus 34. Syriam & Cyprum iterum ſubegit. Pyrrhomin Theſprotidem reduxit. Cyrenen iterum recepit	35
Ptolemæus Lagi acriter reſtitit deferenti- bus regnum ad Aridæum 32. author fuit diuidendi regnum Alexandri in plures partes ibid. Cleomenem in Aegypto oc- cidit ibid. Alexandri cadauer à Macedo- nibus accipiens Memphi condidit ibid. Aegyptum præſidiis contra Perdiccam firmat	33
Ptolemæus Lagi, Athenienſis amicus	15
Ptolemæus Lyſandræ frater cognomento Eulmen	

- Eulmen 66. Seleucū ad Lyſimachiā fudit
& occidit. ibi. Macedonia regno poſit 66
- Ptolemæus mulierofus, & cur 35. Eurydi-
cen Antipatri filiam vxorem duxit, ex
Berenice filios genuit 36
- Ptolemæus, Ptolemæi filius Lagi nepos A-
thenieſ. vnus tribus nomen dedit ibid.
Arſinoēm ſororem duxit vxorem ibid.
Argæum fratrem interfecit ibid. Alexā-
dri cadauer è Memphi deportandum cu-
rauit, & alterū fratrem ex Eurydice na-
tum de medio ſuſtulit ibid. Cum Maga
fratre bellum geſſit ibid. Claſſem auxi-
liariam Athenienſibus contra Antigo-
num miſit 37
- Ptolemæus Serapidis religionē Athenien-
ſibus tradidit 71
- Ptolemæus ſocietatem coiit cū Achæis 197
- Ptolemæus Syriam & Phœnicen imperio
ſuo adiecit 31
- Seleucum ad ſe confugientem in fidem re-
cipit. In Antigonum & Caſſandrum bel-
lum mouit 31. Lyſimachum ad ſocieta-
tem induxit ibid. ob Cyrenæorum defe-
ctionem in Libyam mouit ibid.
- Ptolemæi res geſtæ cur obſcuræ 32. eiufdē
pater quis 32. & 35. in Aſia multa præla-
rè geſſit ibid,
- Ptolemæi ſtatua 68
- Ptole

Ptolemæi vocant omnes Aegypti reges	40
Publicola deus	388
Pudoris ara apud Athenienses	67
Pudoris simulacrum	381.382
Puellarum cursum vel ludicrum Hippodamia prima instituit quare	583
Puellarum cursus in Iunoniis quomodo institutus	582
Pagnantiũ sub Thebatũ muris statux	215
an septem fuisse hos ipsos verè censeat Aeschylus	ibid.
Pugna inter Eleusinos & Athenienses	143
Pullis ad currum in octis vicit Sybariades Lacedæ. Olympiade vadescentesima	555
Pulverei Iouis delubrum	152
Puniceum iudicium	110
Pute ⁹ aquę marmę in locis mediterræ.	101
Pyla Megarensium rex	30.148
Clefonis F.	149
Pylades an cædis particeps fuerit, qua Neo ptolæmus occisus est	270
Pylades Nauplii filios obtruncat	86
Pylades quibus parētibus ortus	267
Pylus ab Hercule excisa	288
Pvli rex Nestor	527
Pyliorum ager arenosus	527
Pvræa locus	205
Pyrrum occupant Macedones 99. Olympiodorus iterum recipit	ibid.
	Pyr

- Pyrgus Alchathoi vxoris monimētum 162
 Pyrrhus Achillis F. à Delphis occisus 59
 Pyrrhus Achillis F. ad nuptias Herminio-
 nes cōtendens à Nereidibus spectat 403
 Pyrrhus Achillis filius è Scyro ad Hermio-
 nes nuptias profectus 397
 Pyrrhus Achillis filius Gallis irruentib.
 occurrit 28
 Pyrrho Achillis F. Hermione desponsa
 fuit 130
 Pyrrhus Achillis filius Ilio exciso in Epirū
 appulit 48. Delphis interficitur 49
 Pyrrhus, Lyſimacho cōtra Demetriū opem
 tulit 46. magnā Macedonia partē impe-
 rio adiecit ibid. à Lyſimachi amicitia
 discedit ibid. ab eodē prælio vincitur 47
 Pyrrhus nauali prælio victus Tarentū re-
 uertitur 54. Syracusas à Carthaginiēſib.
 obſeſſas liberat ibid è Sicilia reuertitur
 55. ad Aſia reges legatos mittit ibidem.
 Antigono bellum indicit ibid. & de-
 incept
 Pirrhus primus Romanis bellum intul-
 lit 49 51. à Tarentinis accerſitur 55
 Pyrrhus quomodo Tarentinos contra Ro-
 manos iuuerit 52. & deinceps Elephan-
 tos aliquot capit 53. eundem auocauit
 Syracuſanorum legatio 54
 Pyrrhus ſuperiorem Macedonia & Theſ-
 ſe

- saluum quando in suam ditionem re-
 degit 55. eiusdē victoria testimonia ibid.
 Lacedæmonios bello vicit 58
 Prædam ex illorum agro magnā egit ibi.
 Antigonom vincit 59. moritur ibidem.
 Argis sepelitur ibid.
 Pyrrhus ultra Ioniā copias trāsportat 61.
 ab Achille originē ducit ibid. eiusdē al-
 critas in trāficiendo in Italiā ac pruden-
 tia in rebus administrandis ibid.
 Pyrrhi bustum 139. scutum ibid.
 Pyrrhi effigies apud Athenienses, & eius-
 dem generis propinquitas cum Alexan-
 dro 46
 Pyrrho Acæcidæ filio regnum ab Epirotis
 restituit 49. Eidem à Castandro bellum
 infertur ibid. Ptolemæi Lagi filiam in
 matrimonium accipit 51. in Corcyræos
 arma mouet ibid.
 Pyrrhichus pp. vnde dictum putetur 397
 Pyrrichus opp. 384. 397
 Pythæensis Appollinis signum 343
 Pythæus Apollinis ædē erexit 290
 Pythæus Apollinis F. 291
 Pythæi Apollinis delubrum ibid.
 Pythæi Apollinis templo pepercerunt
 Argiui 295
 Pythæi Apollinis signum 339. huic Py-
 thæo Apollini aurum misit Cræsus ibi.
 Pythag

Pythagoræ gentilitas	212
Pythagoræ sapientiæ laus attributa	ibid.
Pythia quid responderit Glaucō Epicydæ filio	216
Pythonice vxor Harpali Macedonīs	141
eodem à viro monumentum positū	ibid.
Pythij Appollinis ara	579
Pythij & Decumani Apollinis simulachra	159
Pythicum cantum Delphis quis primus cecinerit	244
Python occisas ab Apolline & Diana	194

Q

Q Vincentorum curia	15
Quinquertij & luctæ certamina restituta Olympiade decima octaua	553
Quinquertij præmium tulit Olympiade Lapidus decima octaua	553
Quinquertio puerorum victor Eutelidas Lacedæmonius Olympiade trigesima octaua	555
Quinquertiones athletæ	135

R

R Esta via quæ Megaris	165
Reipublicæ administratio quatenus suscipienda & quàm periculosa	39
Regia vocatus locus Crononis	143
Rex Neptunus	273
Regis Porticus quæ	22

Rhacotin Aegyptiorū olim oppidum	602
Rhachus intortus	183
Rhamnus	117
Rharij campi	114
Rheda & carpentum quid discriminis ha- beant	555
Rhedæ ceramine Therſius Theſſalus vi- ctor Olympiade ſeptuageſima	555
Rhegnidas Phalci F.	211
Rhenea inſula vbi	527
Rheti ſcatebræ	251
Aheri ſeu aluei ac eorundem aqua	142
Cereri ac Proſerpinæ ſacri, quare ſolis ſacerdotibus licet illis piſces capere	142
Rhodus inſula vehementer terræ motu concuffa	161
Rhodij à Prolemæo copiis contra Antigo- num & opibus iuuantur	35
Rhodij Demetrio oppugnantî reſiſtūt ibi.	
Rhodios cur oppugnandos putauit Anti- gonus	ibid.
Rhorane	33
Rhus vicus vnde dictus	153
Romani Coloniam miſerunt Corinthum 190. cauſa cur id fecerint	ibid.
Romani cur ab Athenienſib. belli fortu- nam experti non ſint	51
Romanos exteruſerunt elephanti à Pyr- rho immiſſi	53
	Roma

Romani Græciæ eripuerunt arma, & mun- nitarum vrbiū muros demoliti sunt	170
Romanorum Imperatorum templum A- fopi	388
Romanis aliquando auxilia miſſa ab Athe- nien.	1:7
Romanis bellū intulerunt Corinthij	170
Rom. Imperatoribus ſtatux dicata in tem- plo Olympio	568

S

S Acadē monumentum	244. hic primus
Pythicum cantū cecinit Delphis ibi.	
Sacra inſula quæ	284
Sacra porta	204
Sacra via	137
Sacrificandi mos cur. idem Corinthi non retentus	179
Sacrificij in Iouis Olympij templo ſeries & ordo	547
Sæſara Coelis filia	143
Satidis Minerux ædes	297
Salamis ab Atheniēſib. ad Megarenſes de- fecit 151. per proditionem exulum Athe- nienſib. data	152
Salamis vnde nomen habeat	133
Salamine Afopi mater	ibid.
Salaminis & veteris Græciæ imagines in templo Eleorum Iouis dicato	563
Salaminij cur ab Athenienſib. damnati	133

Samicon vicus	341
Samnia oppidum	345
Sandium Hyperionem Agamemnonis F. occidit	161
Sangarius amnis	28
Saotes Liber	297
Saotæ hoc est seruatoris Liberi ara	277
Sapho Lesbica primo de Amore scripsit car mine	95
Sapyrelaton	255
Sarapidis fanum	184.313.400
Sarapium pancratiades metu aduersario rum solum vertēs propter timiditatem multatus est	604
Sardeis	333
Sarmatæ ferrum non habent	81
ab hominum commerciis alienissimi ibidem vimineis hastarum cuspidibus vtuntur, & arcus satasque ex corno conficiunt 83 hostibus fugientibus catenas iniiciūt. subuertūtque implicatos ibid. loricas quo pacto conficiant, vnde ibi- dem	
Sarmatæ magna equorum armenta habēt, ac eorundem terra priuatorum vsibus seruit 83. tota regio compascua est ibid. horū incolæ appellati Nomadæ, hoc est vagi	

vagi pastores	ibid.
Saron	273
venandi studio delectatus	ibid. in mare
perijt	ibid.
Saronia festa quæ	283
Saroniæ Dianæ templum	ibid.
Saronidis Dianæ templum	274
Saronidis Paludis appellatio vnde	274
Saturnus primus cæli regnū obtinuit	550
Rheæ matrē & pecēs natum Iouē Dacty-	
lis Idæis qui & curetes cōmendat	ibid.
Saturni & Rheæ delubrum apud Athe-	
nienſes	73.
Saturni filiorum Opportunum dicit natu	
minimum Ion Chius	577
Satyrus, Praxitelis opus egregium	77
Satyrus puer poculum porrigens	ibid.
Satyrorū natu maximi vocātur Sileni	89
Satyri qui nam ſint, & vbi, vidē	89
Satyrides inſulæ, & in his incolæ ruſſi cau-	
das habentes infra clunes	ibid.
Saxum ſagittis confixum à perſis	166
Saxum ſuper quo Talamon concedit	134
Scabella duo Athenis argentea quib. accu-	
satores & rei inſidēt, corūdēq; noſta	109
Scambonidarum curia	143
Scandea nauale Cytherorum	350
Scarphea Locrorum vrbs	267
Scenoma mulieris	167

Scheria insula	185
Scias locus	347
Scyllus omnibus ferarum generibus ad ve- nationem abundans	546
Scillus vna de Triphylia urbibus	ibid.
Scillantius ruderis ubi	586
Scillantem Eleis ereptam Xenophonti Grylli filio Athenis exulanti, Lacedæ- monij dono dedere	ibid.
Scillantium agrum præterlabitur Selenus amois	ibid.
Sciron 167. hospites in mare detrusis	168
à Theseo in mare abiectus	ibid.
Sciron Pylæ F. Pandionis filiam uxorem duxit: 49. cum Niso Pandionis filio de regno disceptat, Acacus utriusque iu- dex deligitur	ibid.
Scironē viam primus munivit Sciron 167 Adrianus Imperator eandem dilatavit ibidem.	
Sciriadis Mineræ templum. 138. Quis de- dicavit	ibid.
Scirum vnde nomen habeat.	138
Scirus Dodonæus vates 138. eius sepul- chrum	ibid.
Scotitas locus	338
Scotix Iouis templum	ibid.
Scutorum & iaculorum numerus augus- Athenis à Lycutgo Lycophronis F.	118
Scutis	

Statistis qui decurrerunt primus vicit Dema- ratus Heræensis Olympiade sexagesi- ma quinta	554
Syllæum promontorium vnde	288
Seyras flu. 397. quando nomen hoc ade- ptus	ibid.
Scyros ab Achille euerfa, cum tamen in ea insula cum virginibus vixisset	86
Scyros insula	70
Scirij Thescum benignè acceperunt	ibid.
<i>σιβυρις</i>	341
Sebrius vicus	356
Securis, qua bos in sacrificiis percutitur, in indiciu Rea citatur	93
Selasia	192
Selasia ab Achæis direpta	199
Selasia ruinæ 339 Selasia ab Achæis capta fuit	ibid.
Selenus amnis agrum Scilluntium præter- labitur	546
Seliountis nomine pagus	388
Sella Amyclæi à quo facta eiúsque accura- ta descriptio	137
Seleucus ab Antigono eiectus à Prolemæo in fide recipitur.	46.
Seleucus Demetrium capit	ibid.
Lyfimachum vnâ cū copiis deleuit	48
Seleucus timens Antigonum ad Prolemæū Lagi F. confugit, & Babyloniam reuertitur	

Antigonum vicit ac occidit	66
Demetrium Antigoni F. cepit	ibid.
totius Afie imperium Atiocho filio tradidit	66. in Macedoniâ reuertitur
ibid.	
Sileuci exercitus è Barbarorum & Græcorum copiis constabat	ibid. occiditur
67. huius pecunia à Prolemæo fulmine regib. diripienda datur	ibid.
Seleuci iustitia & pietas commendatur	67
Mulefis colossium restituit à Xerxe ademptum, Babylonix ac Beli templo perpercit	ibid.
Seleuci statua, ac eiusdem felicitas prodigiose indicata	66
Seleucia 67. in hanc inquilinos Babylonios deduxit Seleucus	ibid.
Semele ab inferis reducta	276
Semelei Iouis ara.	114
Semele quo loco Liberum Patrem pepererit	194. ac de eadem deinceps
Semelen vt reduceret ad inferos descendit	
Liber	299
Senex in mari habitans quis dicatur Gytheatis	385
Seniorum magistratus apud Lacedæmonios	318
Sepeliendi mos apud Sicyonios	191
sepulchra apud eosdem inscriptiones non habent	191

I N D E X.

Septem Sapientes omnes Græcos fuisse iactant de se Græci	87
Septem sub Thebarum muris cecidisse an recte scribat Aeschylus	235
Sepulturę honor cum seruis communicatus qui dominis in prælio fidelem operam nauassent	114
Serapidis fanum	289
Serapidis fanum 71. huius religionem Athenienses à Ptolemęo acceperunt	ibid.
Serapidis templa multa apud Aegyptios 71	
Serapidis fragmenta	389
Seruatoris Iouis ædes	235-393
Seruatoris liberi ara	277
Seuerę Deę, & earundem ara	122
Seuerarum Dearum ædes Athenis	109
Seuerarum Dearum fanum	206
Sicilię gentes quę	616
Sicyon Marathonis F.	170
Sicyon vrbs ante Aegiale dicta	189
Sicyonem socium ex Attica adsciuit Lamidon	ibid.
eidem Zeuxippen filiam in matrimonium dat	ibid.
Sicyon quib. parentibus ortus	189
Sicionia regio à quo denominata	ibid.
Sicyonij & eorum origines	186
Sicyonij quando Dorienses facti	190
inter Argiuos censeri cępti	ibid.
	quo

- quo pacto condant suorum cadauera 191
 Sicyoniorum fines. 254
 Sicyoniorum vrbs terræ motu ad solitudi-
 nem & vastitatem redacta 191
 Sida opp. 231. à Sida Danai filia vocatū ibi.
 Siene 128
 Signa de multa palestritarum erecta 600.
 & deinde.
 Signa Deorum ac heroum antiquitus ex li-
 gno faciebant 230
 Signorum omniū quæ in Alci posita sunt
 maximum Iouis colossus Eleorū donū
 Arcadico bello cōfecto dedicatū est 610
 Silenus à Malea profectus Pyrrichi habi-
 tasse creditur 497
 in Malea educatus ibid.
 Sileni & Marfyæ certamina cum Apolline
 245
 Sileni qui vocentur 89
 Silenū quo pacto Midas captare voluerit 28
 Sillus 228
 Simooides, Hieroni familiaris 19
 Sinis latro quo pacto à se victos ad piceas
 ligabat & discerpebat 71 ipse postea ea-
 dem supplicij genere à Theseo affectus
 fuit ibid.
 Sinio propinquum occidit Theseus 140
 Sinus Borecticus & portus 393
 huius litus speciosi calculis abundat ibi.
 Sipy1

Sipylos	387
Sipylos mons	82
Sipylos mons Pelopis habet in vertice so- lium	371
Sipylum	242
Sirenium cantui comparata poemata unde originem duxerint	81
Sisyphus cur apud inferos pœnas dat	184
Sisyphus in Isthmo sepultus	174
Sisyphus Isthmicos ludos in honorem Me- licertæ instituit	171
Sisyphus quo pacto ad Corinthiorum re- gnum pervenerit	181
Sisyphus quos filios genuerit	182
Sithnium Nimpharum aqua quæ	150
Smicythus quis	612. & deinde
Smicythus quis, quæ & qualia signa dedi- caverit	619. & deinde 620
Sebri heroicum monimentum	36
Socrates Sophronisci F. statuas quasdam fecit 87. idem sapientiæ primas de- tulit Apollo Delphicus	ibid.
Socratis somnium de Platone	120
Sodamas Argivus	334
Solis aræ	164. 226
Solis campum Hercules Pelopi dedicavit	570
Solis filia Pasiphae	6. 7
Solis Liberatoris ara	277
	Solis

Solis mensa	118
Solis sinum	401
Solis templum	189
Soli quo loco cadantur equi	379
Soli sacer avis gallus gallinaceus & quare	
6:7	
Solum Iouis in templo Eleorū quale	561.
Solon Atheniensib. leges dedit	66
Solonis elegis excitati Athenienses Salamina bello receperunt	152
Salonis leges ubi Athenis adseruabant	71
Solutoris Panos cella	182
Somniū Nicostrati, & quid portēderit	602
Somni & mortis, & vtriusque nutricis Nestis effigies	589. & deinde
Somni signum	201
Somni simulachra Spartæ	368
Sophocles de Oedipi morte vera non scripsit	109
Sophoclis statua Athenis in Theatro posita	801. de Sophocle quid visum Lacedæmoniorum duci
	ibid.
Sophones Decelenfis	113
Sosostratis statua, quam Cambyfes comminuit	158
Sospitæ Dianæ signū apud Megareses	150
Sospita cur vocata Diana	ibid. & deinceps
Sospitæ Dianæ signum Pagis visitur	166
Sospite Dianæ templum	275
Sosp	

Sospitæ Mineræ ara	123
Sospita Proserpinæ templum	349
Soteris cognomē cui Prolempo inditū	40
Sous Proclis filius	324
Sparta cū Lyta, ab Aristádro Parto facta	371
Sparta prius postea Lacedæmon	339
Sparta terrę motu concussa	115
Spartæ vrbī unde nomen inditum	304
Spartanī cur in Thebanos bellū sciuerūt	332
Spartanī minime admirantur poëticē	36
Sparton an Phorontī filius	221
Speculatricis Veneris delubrum	281
Specus Athenis prope fanum Panos	108
Specus in mōte nō lōge à Marathone	127
Specus in quo Antiopē geminos exposuit	146
Specus in Theatri vertice Athenis	81
Specus Liberi patris refugium naufragis	
Argiuis fuit	245
Sperchio-crinem nonet Pelæus pro felicit	
Achillis à Troia reditu	140
Sphaacteria insula	58. & 66
Sphaacteria insula vbi 527. eadē Lacedæmo-	
niorum clade nobilitata	528
Sphæria insula à quo dicta	283. 284
Sphærei qui	354
Sphærus Pelopis auriga eiúsq; sepulc.	283
Sphettus	274
Sphinx in Mineræ galeæ cone	93
Sphyrus Machaonis F.	246

I N D E X.

Spolia de Spartanis ab Atheniensibus in Spaeteria capta	66
Sponsalitium munus. centum boues Iphi- damas Antenoris filius socero dedit	527
Stadium è candido marmore ab Herode Attico erectum.	76
Statuæ dicatæ in Olympio templo Rom. Imperatoribus	568
Stazusa fons	192
Stemmarij Cranij locus	381
Sthenelas	219
Sthenelaedas	427
Sthenelus	275
thenelus Capanei F.	227. & 250
Stheniadis Mineræ delubrum	281
Stheniadis Mineræ veneratio	273
Sthenij. Iouis ara	282
Stenopon quid Atticis	578
Sterope Atlantis filia vxor Oenomai	559
Stesicorus cur Palinodiam fecerit	378
Stethæum Aesculapij fanum	394
Stomium quid	577
Stratonice urbs & regio Chrysaureis	602
Strophius Crisi F.	267
Strophius Pyladæ F.	222
Struthuns promontorium	295
Stymphalus	251
Suada	564
Suadele cultu & Veneris populares cursus	
Thes	

Theseus	85
Suadelæ Dianæ templum	238
Suadelæ ædes 194. & cur hanc colant Si- cyonij	ibidem
Suadelæ seu Pithus simulachrum	163
Subligaculum Orsippi Olympiæ dela- psum cur	164
Sunium promontorium	15
Suniadis Mineræ templum	ibid.
Susa	333
Sybariades Lacedæmonius iunctis ad cur- rum pullis vicit Olympiade vndecente- sima	555
Sylla ædificia quædã Athenis cremavit	78
Syllanę expugnationis Athenarũ causa ibi.	
Sylla Athenas redit, ac sibi aduersarios tru- cidat 80. in Ceramicũ aduersarios con- cludit, & decimum quemque ad suppli- cium duci iubet ibid. quo morbo inter- ierit	ibidem
Syllæ multa in Athenienses immania fa- cinora, & quæ potissimum eidem Syllæ calamitatis causa extiterit	80
Syracuse à Carthaginensibus obsessæ	54
à Pyrrho obsidione liberatæ	ibid.
Syracusanorum legatio ad Pyrrhum	54
Syria & Phænice Ptolemæi imperio adii- ciuntur	33
Syringes locus in Aegypto	158

Symethus tumulus	226
Syrus vrbs in Cariæ continenti	404
Syri & Phœnices in Antigoni potestatem redacti	34
Sythas annis 194. 209. ad hunc cur pueri & virgines supplicij more veniant	ibi.

T

T Abula à Themistoclis filij dedicata in Parthenone	16
Tanarum promontorium	398
Tænari monimētum 352. ab hoc promon- torium nomen habere putatatur	ibi.
Tænari vertex	400
Tænarij Neptuni fanum	346
Talus Biantis F. Argiuorum rex	190
Tali sepulchrum	238
Taletum	379
Talthybij monumentum iram cur in La- cedæmonios, & Athenienses exercue- rit	346
Tamphalces Temeni F. Sicyonem occu- pauit	190
Tanagra	175
Tantali ossa vbi nā condita putantur	242
Tantalo Thyestæ filio desponsa fuit Cly- temnestra virgo	226
Tantalum & Pelopem in Græciam Colo- niam deduxisse certa extant indicia	371
Tanus annis	302
Taren	

Tarentini Hippotionis donum in Alciis muro quod	616
Tarentini Pyrrhum accessunt §2. cum Ro- manis bellum gerunt ibid. Iidem Pyr- rhū aduersus Corcyraeos iuuarunt ibi.	
Tauricæ Dianæ signum vbi sit, & quo por- tatum contendunt inter se Cappadoces & Euxini accolæ, & Lydi	563
Tauropolis	160
Taurus Cretensium agrum infestans	105
à Neptuni ira immissus & cur	106
Taurus è Creta in Peloponnesum traiecit ibid. vnus de duodecim Herculis labori- bus ibid. in Marathoniam fugit, ac Mi- nois filium Androgeum interemit	106
Taurius	282
Taxilus Mithridatis dux ab obsidione li- berandas Athenienses accurrit 79. eîdē Rom. Imperator in Bœotia occurrit 77	
Taigete Atlantidis filia	371
Taygetum venationibus aptum	379
Tegea vrbs	250
Tegeatæ clades complures Lacedæmoniis attulerunt 311. iidem Anaxandrida re- gnante à Lacedæmoniis vincuntur ibi.	
Telamon	266
Telamon Aëaci filius	158
Telamon caduceatorē ad patrē mittit 170 Salaminē cum Classe iterum abiit ibi.	

Telamonis filij naue vecti sunt Aulidē	134
Telchin Europis F.	186
Teleclus Archelai F. 309. à Messeniis occi- ditur	ibid.
Teleclus à Messeniis in Limnadis Dianæ fano interficitur	325
Telecli monumentum heroicum	359
Teledami & Pelopis monumentum	222
hi parvuli ad parentum tumulum ab Aegistho necari	ibid.
Telesphorus quis	207
Telestilla cantica fecit 236. eiusdem præcla- rum facinus	ibid.
Telestes Aristodemi F.	182
Telluris ara	577
Telluris ædes	343
Telluris ædes Gaseptum vocatum	347
Telluris Magnæ dex ara	122
Telluris puerorū nutricis tēplū Athenis	85
Temenus Aristomachi F. 299 bellum cum Dorientsibus cōtra Tilamenū & Achæos suscepit	ibidem
Temeni sepulchrum	300
Temeni liberos oderat Deiphontes	256
Temeni Porta vrbs	136
Temeno regnū Lacedæ. delatum	305
Templum commune omnium Deorum Athenis	31
Templum Iouis Nemei	217
Templum omnium Deorum Athenis	74

I N D E X.

in Templo Dianæ Ephesiæ Discordiam depinxit Calyphon Samius	592
Tenea oppidum 185. huius incolæ Troiani haberi volūt ab Agamēnone aducti ibi.	
Teneatica porta	185
Tenebricosum, vocatus locus	338
Tenedus	186
Tereus progrem vxorem habuit, Philome læ sorori vitium obtulit, & ferro corpus eiusdem violauit	31
Tereus regnauit Daulide 156. sibi ipsi Me garis matrem consciuit	ibid.
Terei sepulchrum, & Tereus quis	156
Terlephanis Samij tibicinis tumulus	166
Termisenses cur Lycij vocati	75
Terminator Apollo	291
Terræ, à Ioue imbres implorantis, simula chrum	91
Terrestres Ceres colitur à Spartanis	353
Terrestres Iouis signum	177
Terroris effigies i Agamēnonis clypeo	593
Tesseræ à Palamede inuenta, vbi nam de dicatæ	134
Testudinis promontorium	20
Tethrines amnis	105
Teucer ex equo Troiano erumpit	90
Teucer quo loco purgauit se Telamoni	111
Teucris Cypriorum regnū obtinuerūt	267
Teuthrania olim, quæ nunc Pergamū	28

I N D E X.

Teuthras Atheniensis Teuthronem opp.	
condidisse creditur	398
Teuthrone vrbs 384. & 398. quis condi-	
derit	ibid.
Thalamæ vrbs	384. & 400
Thalamis Messeniæ oppidum	304
Thales apud Lacedæmonios ciuitatem lu-	
strauit 62. de Talete Carmen scripsit Po-	
lymaestus ibi. natiōe Gortynius fuit 62	
Tharypus	48
Theagenes aquæ ductum apud Megaren-	
ses exædificauit	149
Theagenes Megarensium tyrannus	107
Thearij Apollinis templum	277
Theatrum Athenis absoluit Lycurgus	119
Theatrū apud Epidaurios pulcherrimū	271
Thebani Agésilæum Aulide rem diuinam	
facientem è templo expellunt	332
Thebani contra Phocenses bellum susce-	
perunt	337
Thebanorum diuitiæ & calamitas	41
Thebanorum puerorum à Sphingibus ra-	
ptorum signa in templo Eleorum	562
Thebe Asopi filia 185. & nomen vrbs sub	
Cadmea	ibid.
Thebas à quibus conditas scribat Home-	
rus 189. Idē inferiorem urbē à Cadmea	
distinguit	ibid.
Thebas capientiū statux, & quinā illi	235
The	

Thelxion, Apis F.	187
Themes Horarum mater	585
Themidis cella	261
Themidis delubrum	84
Themidis Horarum matris signum in Iu- nonis templo Eleorum fecit Doriclidas Lacedæmonius	585
Themidum aram dedicavit Pittheus	277
Themiscyra capta	64
Themiscyra quomodo ab Hercule capta	18
Themistocles	16
Themistocles Polyarchi F.	139
Themistocles muros à x x x. tyrannis de- iectos restituit	19
Themistoclis ossa ex magnesia in Patriam translata	16
Themistoclis sepulchrum	16
Themistoclis statua aliis attributa	71
Themistoclis victoriæ trophæū erectū	137
Theodectis sepulchrum	140
Theodorus Samius primus ferrum funde- re docuit	348
Theodori tragædi monumentum	140
Theomelida vicus, & in hoc regum qui Agidæ vocantur sepulchra	352
Theopompus Nicandri F.	310
Theopompus Nicandri F. post patrem re- gnauit	315
Theopompi Nicædri filij monumentū	362

Therapne 375. vnde dicta	376
Theras Autefionis F.	358
Theras insula	306
Theras quis 305. Callisten Coloniam dedu- xit ibid. huic parentant Theræi	306
Thera insula à quo dicta	358
Theræ	380
Theteta, vnde vocetur Mars	108
Therò an Martis nutrix	376
Thersander	235. 358
Thersander Sisyphi F.	182
Thersandri filius geminas vxores dux- erunt gemini itidē filij Aristodemi	362
Thersius Theffallus rhedæ certamine vi- ctor Olympiade septuagesima	556
Theseus	68
Theseus ad Deucalionem in Cretam mis- sus 70. in Scyron insulam deferitur & ibidem interficitur ibid. eidē templum Athenis dicatum	70
Theseus centauros bipenni obtruncat	563
Theseus cur Dianæ Sospitæ templum di- carit	275
Theseus cur Hippolytū amandauerit	84
Theseus cum Pirithoo in Thesprotos pro- ficiscitur	243
Theseus de cæde purgatus à Phytali po- steris	140
Theseus gemmam in mare abiectam retu- lit	

- lit 69. ab Amphitrite coronam dono accepit ibid.
- Theseus, Herculi socius in Themiscyra oppugnanda 19
- Theseus in patriam rediens depictus 78
- Theseus Pallanta & filios interemit, ac in Delphino absolutus 110
- Theseus Palantem & eius filios occidit 78
- Troëzenē, de cede ut purgaretur venit ibi.
- Theseus Perithoum celebres nuptias affectantem adiuvare nititur 154
- Theseus puer ad Herculem apud Troëzenios venit, Leonis pelle nihil deterrius res. ac de Theseo plura deinceps
- Theseus quam diu regnauerit 24
- Theseus quo habitu incognitus Athenas ingressus 74
- Theseus quoniam habitu Atheniensem populum ex agris compulit in vnam civitatem 85. ad Minotaurum interficiendum proficiscitur ibid.
- Theseus Scironem in mare abiicit 22
- Theseus Sinin Latronem interemit 171
- & totam viam quæ Athenas à Troëzene ducit à latrociniiis perpurgavit ibidem
- Periphetem interfecit ibid.
- Theseus vbinam Polypemonem latronē occidit 144
- Theseus vnde ad Cretam soluerit 16

Thesei ara	288
Thesei administratio Athen. æqualibus	23
Thesei contra Amazones cæcata pugna in templo Eleorum Ioui dicato	564
Thesei filiorum ara	17
Thesei liberi ad Ælephenoré se recipiunt	69
Thesei monumentum	121.347
Thesei mors variè traditur 69. Theseus à Platone vincitur, & ab Hercule soluitur ibid. in Thesprotidem venit cum Perithoo ibid. in vinculo coniicitur ibi. eius ossa Athenas portantur	70
Thesei ossa quomodo & à quo inuenta	312
Thesei pugna contra Minois taurum	91
Thesei saxum cur dictum	282
Thesei templum 68. Theseus Centaurum occidit 68. Minoi aduersatur	ibid.
Thesprotis multa spectatu digna habet	69
Thessaliam & Macedoniam superiorem quando ceperit Pyrrhus	56
Thessali viam Agesilao redeunti intercludere conati sunt: & cur 335. iidem repelluntur ac funduntur	ibidem
Thessalorum equitum tumuli Athenis	114
Thessalorum in Olympia donum quod & quis author	611
Thestius, quis	351
Thetis Nereidum vna	594
Thetidis signum à Menelao positum	386
The	

Thetidis templum qua de causa erectū	353	
Theumefiæ Cereris templum	188. & 290	
Thoas	181	
Tholus	29	
Tholus vocatæ ædes Aesculapij	260. in his ædibus dormiunt qui deum precatum veniunt	ibid.
Thornax	295. 339	
Thracia hominum multitudine abundat		
43. ante Romanos nemo totam expu- gnauit	ibidem	
Thráx quid	564	
Thraſydrus Xeniam pellit vrbe	319. qui- bus conditionibus pacē accepit	ibid.
Thraſiapor	219	
Thronium oppidum Abantes condi- dere	606	
Thucydides post reditum dolo peremptus		
91. eiusdem sepulchrum	ibid.	
Thurimachus Aegyri F.	187	
Thyamis fluvius	49	
Thyeſte sepulchrum	225. in hoc cur aries impoſitus	ibid.
Thieſtes aurei velleris agnum fratri ſur- ripuit ibi. & quomodo à fratre vltus	215	
Thymætes	219	
Thyrea vicus	301	
Thyræan incoluerunt Aeginaetæ	268	
Thyrides	400	
	Tiaſa	

I N D I X.

Tiasa amnis	370
Tiasa puella	ibid.
Tibias Marſyæ in agrum Sicyonium eie- ctas ſuſtulit paſtor quidam, & Apollini dicauit	194
Tichos caſtellum	332
Timalcus à Theſeo interfectus	153
Tipceus mons cis Alpheum	547
Timagore interitus	19
Timenus 128. Argiuorū regno potit ⁹ 229. Deiphorte conſiliario uſus ibid. per in- fidias à filiis necatus	ibid.
Timenium	296. 299
Timeas	235
Timocrates Rhodius	334
Timolaus Corinthius	ibid.
Timochdas & Euthydemus tyrannidem ſimul inuaſerunt	195
Timonis curruſ	120
Timothei Cononis F. ſtatua	92
Timothei Mileſij cithara quo loco ſuſpen- ſa 342. eidem cur multa irrogata	ibid.
Timothei ſepulchrum	118
Tirytha heroem Argi filium dicunt Ar- giui	254
Tirytha poſſedit proëruſ	219
Tirythij ab Argiuiſ eieſti	254
Tirythis ruinæ ibid. huius muri à Cyclo- pibus facti	255
Tiſa	

Tifamenus	359
Tifamenus Orestis F. patri in regnum successit 228. Argis expulsus. ibidem. in Achaïam venit	229
Tifamenus quinque certaminū victor	341
Tifameno Argivo quid reddiderit oraculum 341. ad Lacedæmonios profectus est	342
Tessaphernis copiæ ab Agésilai fusæ	333.
Tessaphernā occidēdū curat Artaxer. ibi.	
Tithorea	267
Tirthion mons 257. 262. an ea Myrtion vocatus	ibid.
Tithrantes quis 334. Sardeis venit, Græciæ populos pecuniis corrumpit	ibid.
Tithrones Mineræ ara	122
Titan quem montem incoluerit 206. Frater Solis creditur ibid. Idē solers in obseruandis anni opportunitatibus	ibid.
Titanæ 205. à quo dicta hæc regio	206
Titanæ, quis ritus seruari soleat	208
Tlepolemus Lycius desultorio equo vicit Olympiade centesima trigesima prima	555
Tlesimenes quib. ortus parentibus	347
Tolmidæ vates	104
Tolmiles qs: 104. Peloponnesios diu exauit ibid. Lacedæmoniorum naualia incendit ibi. Eubœan & Cyteriorum insulam cepit	

Cepit ibid. Sicyoniorum agrum popula-	
tur. Euboran & Naxum Colonias dedu-	
xit. Bœotorum agrum populetur ibid.	
Chæroneam cepit. in Haliartiorum fini-	
bus dimicans cecidit	104
Tranani præclara facta § 68. & deinde.	
Tranquilitatis simulachrum	173
Trasybuli laus & sepulchrum 111. triginta	
tyrannorum dominatum euertit ibid.	
Atheniensib. concordia author fuit ibid.	
Trasymedes	228
Tretum	217. 218
Tribuum nomina apud Atheniẽ. à quibus	
hominib. sumpti	36
Tricrana insula	289
Trigonum iudicium	109
Triopasi muri	386
Triopas Phorbantis F.	219
Triphyliæ regio	542
Tripodæneus in templo Olympico	568
Tripodæ in specu Theatri Athenis	81
Tripodæ Delphis dedicauit Pausanias	328
Tripodes vocata via Athenis vnde	77
Tripodes ænei artificiosè elaborati	ibid.
Tripodiscus locus	164
Triptolemus & Eubuleus serédi rationem	
à Cerere acceperunt	61
Triptolemus ex Amphictyonis filia na-	
tus	ibid.
Tripto	

Triptolemi ædes 145. eiusdē area & ara 145	
Triptolemi signum	60
Triptolemus Trochili antistitis filius secundum Argiuos ibid. Celei filius, se- cundum Athenienses 61. Oceani & Ter- ræ filius secundum Musæum ibid. Dy- saulis vt vult Orpheus ibid. Rharinis vt Chærilus	61
Tritones ænei Corinthi	173
Troëzen	274
Troëzēnē ad Pitheum cur amandatus Hip- polytus	84
Troëzenij	197
Troëzenij Argiuis aliquādo paruerūt	275
Troëzenij cōtra noxios Africi flatus quid faciant ne vitibus noceant	287
Troëzeniorum virgines ante nuptias zo- nam dicant Minervæ Apaturiæ	184
Trochilus antistes ab Agenore Argis pelli tur, & Atticam venit	61
Triptolemium genuit	ibid.
Trochus vicus	251
Tropæi Iouis ædes 147. hanc fecerunt Do- rienses & cur	ibid.
Trophæum Argiuorum de Pyrrho Epiro- tarum rege	239
Trophonio dedicata Lebadia	111
Tubæ Minervæ ædes	118
Tunica officina cur dicta	361
	Tybe

Tyberiadem stagnum subterfluit Iordani	349
Tyndareus cur Veneri addiderit compe-	360
des	
Tyndareus Mineræ Chalciæci ædem ædi-	365
ficauit	
Tyndareus Pellanam aufugit 304. ad A-	
phareum vt aliis placet in Messeniam	
ibidem	
Tyndareus Pellanæ habitauit cum Hippo-	
coontem fugiens è Sparta excelsisset	383
Tyndareus quibus parentibus natus	304
Tyndarei filij profecti cum Iafone	395
Tyndarei filiorum ædes	361
Tyndarei iusiurandum coram Helenæ pro-	
cis	381
Tyndarei monumentum	366
Tyndarus è regno eiectus ab Hippocoon-	
te	218
Tyndari filij Aphidnam capiunt & Mene-	
stheum in regnum restitunt	69
Tyndari filij salutaria numina nauib ⁹	173
Tyndari filij vbi se in stadio soliti sint	
exercere	289

V

V Alitudinis bonæ statua	245
Vallum vicus	383
Varium Comitium locus vocatus Spar-	
ta	319
Vatum	

Vatum, qui ex Elide venerunt monimen-	
tum	347
Venandi studiosa Arthusa	548. in amnem
mutata	ibidem
Venus	564
Venus à Goidiis colitur	17
Venus cognomento ad Amyclæum	271
Venus è mari nata	173
Veneris ara	578
Veneris Arææ ædes	366
Veneris Ambologeræ simulachrum	368
Veneris Armatæ ædes & signum	360
Veneris Ascrææ templum	282
Veneris ædes à Conone erecta	17
Veneris ædes in Temenio	300
Veneris cella	261
Veneris cœlestis delubrum 63. Venerem	
omnium primi Asirij coluere ibid. eius-	
dem Dæ religionem quis primus Athe-	
nis induxit	ibid.
Veneris Cœlestis fanum	248
Veneris cœlestis signum	74. 75
Veneris Coliadis signa	18
Veneris Coniugalis ædes	386
Veneris delubrum & in eo ipsius armatæ	
dæ signum	184
Veneris delubrum in Cenchreæ	175
Veneris Epistrophæ sacellum	152
Veneris fanum	142. 236. 268 266. & 400

Veneris Iunonis signum 351. ad hanc matronæ pro filiarum nuptiis sacra faciunt	ibid.
Veneris Melanidis templum	175
Veneris Migonitidis ædes	386
Veneris Olympiæ ædes	349
Veneris Ponticæ & Limenij fanum	290
Veneris Speculatricis delubrum	281
Veneris sponsa cella à Theseo ædificata	282
Veneris templum in quod non nisi ædificata mulier, & virgo sacerdos ingrediuntur	203
Veneri cur compedes addiderit Tyndareus	360
Veneri honores habiti ab Hermionensibus quales	290
Venerem Nicophoron dedicauit Hypermnestra	232
Ventorum ara 208. & ceremoniæ ad ventorum sententiam placandam	ibid.
Verfilis olea	263
Vesta	564
Vestæ fanum & ara eiusdem sacra	290
Vestæ signa quo loco Athenis posita	71
Vestibula seu propylæa Arcis Athenis quo modo facta	85
Via sacra ad Altin	578
Vitima ad Iouis Supremi aram non caduntur	100
	victi

Victimarum fœmora præter quam suam consecrantur Veneri	206
Victoria in Mineræ signo expressa	94
Victoriæ æneum signum in Arce cur dedi- carunt Athenienses	528
Victoriæ inuolucris templum	85.271
Victoriæ Mineræ delubrum	158
Victorum ad Eurymedontē sepulchra	118
Vindicatrix, seu Praxidica Dea	386
Violentiæ ædes	212
Vlysses ex Ilij arce Palladium surripuit	86
Vlysses Naucix & lauantibus vestem puel- lis assisens pingitur à Polygnoto	86
Vlyssis & Circes concubitus	594
Vlyssis in procos facinus depictum	178
Vmbilicus locus apud Phliasios	214
Vmbraculum vocatus locus	347
Vngulas equorū perpurgatas ac dissectas ad similitudinem squammarum draco- nis expoliunt Sarmatæ	83
Vpupam autē primū Megaris visam	157
Vraniæ Veneris fanum	390
Vrbium enumeratio quæ cum Athenien- sibus societatem coierunt ad excutien- dum iugum Macedonicum	96
Vulcanus infans à Iunone abiectus	78
Iunoni auream cellam mittit	ibidem
Vulcani ara	101
Vulcani fanum	63

X

X anthippus Aripbronis F.	326
Xanthippus cum Persis ad Mycalen nouali prælio confixit , ac eiusdem sta- tua	95
Xanthippus Deiphontis F.	265
Xenias Eleus	328
vrbe pellicur	ibid.
Xenocles	139
Xenodice è partu mortua , eiúsque sepul- chrum	192
Xenophon à ciuibus suis vrbe exigitur & quare	546
Xenophon Dianæ Ephesiæ sanum ædifi- cat	ibid.
Xenophon in conuentu Clympico maie- statis accusatus	547
Xenophon scripsit bellum ad Mantineam & Bœotiorum in Peloponnesum irru- ptionem & Cadmeæ oppressionem & Leuâtricam Lacedæmoniorû cladem	24
Xenophontis statua è Pentelico marmo- re	547
Xenophontis Grylli filio Athenis exulan- ti, Scilluntem Eleis creptam Lacedæmo- nij dono dederunt	546
Xerxes Apollinis colossu ademit Mile- siis	67
Xerxes Athenas occupauit	104
Xerxes	

Xerxes quo tempore in Græciam inuassit	316
Xerxis classis vbi delata	137

Z

Z Ance, quæ olim Messene	617
Zanes quid	599
Zaraca vrbs	144
Zarax opp. à Cleonymo Cleomenis F. de- lerum	393
Zarax vrbs 384. & 393. portum habet ido- neum, & magnis afflicta est cladibus ibidem.	
Zarax musicam ab Apoll'ine didicit, Lace- dæmonius fuit Atticæ inquilinus	144
Zeno Mnasei F. vbi sepultus	118
Zephiri ara	139
Zephyrium promontorium	310
Zoster locus in Attica. & vnde dictus	121
Zeuxidamus Leotychides F.	315
Zeuxidamus Theopompi F.	ibid.
Zeuxippus Appollinis & Syllidis nymphæ F. Sicioniorum regnum obtinuit	190
Zeutippe Lamedontis filia Sicyoni in ma- trimonium datus	189

EORVM QVAE
IN MESSENICIS
NOTATVM MAGIS
DIGNA SVNT,
INDEX.

A

- Bia opp. § 04. olim Ire ibid.
Abis missa respōsa ad The-
banos § 13
Achaia fons § 16
Achæi Messeniis bellum in-
tulerunt agrum peruastati § 03. eisdem
rursus conciliati ibid.
Achæorum concilio cur non interfuerint
Messenij § 01
Achæorum portū quid vocent Cornei § 19.
Acarantes ad Naupactum oppugnandam
copias ducere decreuerunt 486. mutato
consilio in Messenios impetum faciunt
487
Achelai flumen quo loco marinos habeat
pisces § 17
Achladæus ab Aristomeno occiditur 486
Acritas regio § 21
Adimātus mercede deuinctus & corruptus
à Lace

ad Lacedæmoniiis	461
Adulterium Messeniis exitium peperit	
499	
Aegila vicus	460
Aegos-flumen	461. 489
Aepæa vrbis	518
Aepytidæ, qui antea Heraclidæ vocati	414
Aepytus à quibus in regnum restituitur	
413	
patris interfectores vltus est	ibid.
Aepytus Cresphontis F. ab Aristodemi fi-	
liis restituitur	410
Aepytus Cresphontis F.	413
solus patri, fratribusque superstes fuit	
ibidem.	
Aepytus iuocatus à Messeniis	495
Aepytus tenui diuinâ fecit Machaoni	414
Aesculapij Aulonij signum	528
Aesculapij liberi parti Messeniorum impe-	
rarunt	411
Messenia ad obsidendâ Ilion venerût	ibid.
Aesculapij mater quæ	411
Aesculapij simulachrum	510. & 518
Aesculapij templum	504. 509
Aesimides Aeschyli F. quo tempore Athe-	
nis summæ rei præfuit	422
Aethidæ statua	516
Aethides Messeniorum dux	459
Agelâdas statuarius	569

- Ageſilai ductu Aſia magna pars occupata
461
cur idem in Græciam exercitum repor-
tauit ibid.
- Anagora Ariſtomenis ſoror 473. & 483
- Alba aqua quo loco viſitur 548
- Albi campi 497
- Alcámenes Telecli F. ſpartæ imperat 416
- Alcámenes belli aduerſus Meſſenios dux
eligitur 421
- Acidamillas à Meſſene Rhegium commi-
grarat 481
- Alexander Philippi F. Thebas euertit 497
- Alexandro mortuo Græci iterum contra
Macedonas arma ceperunt ibid.
- Amara aqua vbi nam 515
- Ambroſos muris munitiſſima eſt 508
- Ammon in Africa 483
- Amphæa 421. capta à Lacedæmoniis ibid.
- Amphitus fluuius 515
- Amyclas diripuit Ariſtomenes 464
- Amycleo Apollini dedicati ænei tripodes
à Lacedæmoniis 450
- Alexander Euricratis F. quo tempore ſpar-
tæ rex fuerit 453. eiufdem virtus belli-
ca 459
- Anaxá lex ex inſidiis Ariſtomenem aggreſ-
ſus repellitur fugatúrque 452
- Auxillas ad Meſſenios miſit, qui in Italiã
cos

-eos accerferunt	481.	Zancleos navali prælio fudit	482
Anaxidamus Zeuxidami			453
Andamia Messeniorum regia sedes	406.		
& 408			
Andaniæ ruinæ &c.		Andania puella	516
Androcles Androclis nepos	456.	occidi- tur	461
Androcles	420.	interficitur	ibid.
Androcles Phintæ F.			416
Androclis nepotes Messenijs auxilia mi- serunt			455
Androclis posteris à Spartanis data Hy- mia			450
Anemiotidis Mineræ delubrum			524
Animos hominum immortales dixerunt			
- Chaldæi & Iodorum Magi			512
Antander Messeniorum lenis armaturæ dux			426
in pugna cecidit			157
Anthea vrbs quæ Homero			506
- hanc Spartanorum ciuitati subiecit Au- gustus			ibidem
Antiochus Androclis F.			416
Antiochus solus regum occupat Messe- næ			420
Anticlea Dioclis filia			505
Antiochi simulachrum			510
Aphareus heros inuocat ^r à Messenijs	494		
		H b	5

Aphareus Perieris F.	409
Arenen urbem condidit	ibid.
Apharei simulachrum	510
Apollodorus Cassandriæ tyrannus societa te Lacedæmoniis coniunctus	419
Apollo Corinthus	461
Apollinis Caræi signum	515
Apollinis locus Carnium appellatum	506
Apollinis simulachrum	509
Apollinis templum	244. 519
Apollini Amyclæo dedicati tripodes ænei	450
Apollini Ismenio rem diuinam fecit Epä minondas	494
Apollini primum Messenij sacrum & virō rum chorum Delon miserunt	414
Apri sepulchrum, vicus appellatus 455. hoc loco iterum præliū commissum inter Mes senios & Lacedæm.	ibid.
Apteræij iaculatores	471
ἄρτυ Tripodes	511
Aqua alba quo loco conspiciatur	525
Aqua calida lacte suauior vbinā fluat	ibid.
Aqua efferuescens Puteolis visitur	ibid.
hæc acuto colore plumbeos tubulos re soluit	ibid.
Aqua maximè cœrulea vbinā visitur	524
Aquam nigram vidit Pausanias ad Assyra ibidem.	

Aqua

Aqua pice permista	524
Aqua rutila prope Ioppen visitur	ibid.
Aquę amarę riuus in Hypanim influit	525
Aratus achæorum dux vnâ cum Messeniis Spartam cepit.	502
Aratus Aesculapio genitus putatur à Sicyoniis	452
Arcades à Spartanis vexati	419
Arcades & Argini Messeniis auxilia miserunt	455
Arcades Messeniis opem ferre cupientes	477
Aristocrates proditor retinere nitabatur	ibid.
Arcades Messeniorum amici	502
Archidamus	453
Archimedes quo tempore Athenis principatu functus	484
Arene 406. à quo vocata & condita	409
Areopaginarum iudicium apud Athenienses	419
Argia Autelionis filia , vxor Aristodemi	412
Argiopa	515
Arginæ Iunoni rem diuinam fecerunt Argini	494
Argini diuexati à Spartanis	419
Aris fluius	507
Archidamea antistita Aristomenem in vincula coniectum liberauit	460
	Arist

- Aristodemus ad Oraculum Delphos cōsul-
 tum mittit, & eidē responsum quid 444
 Aristodemus filiam immolandam obtulit
 416. eandem ipse occidit. ibid. regnum
 Messeniorū adeptus est 419. quō copias
 suas cōtra Lacedemon. instruxerit 440
 Aristodemus 412. huius filiorum tutelam
 gessit Theras ibid.
 Aristodemi visum per quietē 447. sibi mor-
 tem ad filix tumulum consciuit. ibid.
 Aristodemus qd respōsum ab oraculo 490
 Aristomenes à Cretēsis sagittariis frau-
 dulenter capitur ac loris vincitur, & à
 virgine liberatur 467. insidiatores ingu-
 lauit, ac virgine filio in vxorē dedit 468
 Aristomenes apud Messenios inter heroas
 colitur 451. quibus parentibus genitus
 putatur ibid.
 Aristomenes Era relicta assumptis aliquot
 viris & feminis abiit 476. eius consiliū
 de occupanda Sparta 477
 Aristomenes filiam suam Rhodum ad De-
 magetum deduxit 484. moritur ibid. ei-
 dem à Rhodiis monumentū erectū ibid.
 Aristomenes Messenius 423. celebratus à
 Rhiano poëta ibidem. quo tempore vi-
 guerit 424
 Aristomenes prēlij reliquias collegit & in
 Eran montem se recepit 463. vulnera
 multa

- multa accepit ad Spartam pertrahitur
 465. in Ceadam abiicitur ibid. inde eva-
 sit in Eran ad suos rediens 466
 Aristomenis laus 467. scutum amisit Ari-
 stomenes ibid. Andaniã reuertitur 468
 Aristomenis nomen celebratum à Messe-
 niis 495
 Aristomenis præclara in prælio facinora
 453. post pugna statim rex salutatus ibi.
 Lacedæmonem profectus scutum in
 Chalcioeci templo posuit 457. Lacedæ-
 monios in fugam vertit ibid.
 Aristomenis scutum fixum in Lebadia 413.
 eiusdē statua ex ære posita in stadio ibi.
 Aristomenis sepulchrum §11. & ossa eiusdē
 Rhodo Messenem portata ibid.
 Aristomenem Andaniam reuersum mulie-
 res gratulabundæ tenuis, floribus ac can-
 tilenis exceperunt 458. scutu quo loco
 repererit Aristomenes ibi. è Bæotio re-
 diit ibid. Laconicum oppidum diri-
 puit 458
 Aristocrates ab Arcadibus lapidibus obru-
 tus 479. insepultus abiectus. ibid.
 Aristocrates Iceræ F. à Lacedæmoniis pe-
 cunia corrumpitur 460. ab hoc Messe-
 nij proditi sunt ibid. Arcadas decepit
 461
 Aristocratis seruus ab Arcadibus cum codi-
 cillis

cillis interceptus	478
Ariston	453
Arfinoe aquæductus	508
Arfinoë Leucippi filia mater Aesculapij	411
Arfinoes simulachrum	510
Aline quando tradita Alineæ ab Eury- rheo	520
Aline primum tenuerunt Dryopes	519
Alineæ 519 ab Hercule prælio superati	520
Alineæ belli socij Lacedæmoniorum con- tra Messenios	430
Alineæ capta vrbe sua diffugerunt ad Par- nassi iuga	520
Alineæ assignata pars Messenici agri	450
Alineæ conseruata sunt sua filiorum iura	495
Astyra	524
Athenienses prudentia cæteris Græcis præ- stituerunt	513
Athenienses tanquam suspecti ab Ithome renocantur à Lacedæmoniis 485. cū Ar- giuis amicitiam conciliant	ibid.
Atarnus vicus	525
Aulone	528
Aulonij Aesculapij signum	ibid.
August. Cæsar Pharas Laconico nomini adiunxit	504
Augustus cur Messenios multauit	507
Autostenes Atheniensium supremus	481
Bac	

B

B Acidis carmina de Messeniorum re- ditu	493
Balyra annis & nominis causa	514
Belli euentum venalem fecerunt primi La- cedæmoni.	460
Belli inter messenios & Lacedæmonios o- rigo & causa.	416
Belli Messenici finis quando	449
Belli secundi inter Lacedæmonios & Mes- senios finis quando	480
Bellum Messenicum qua ratione vocatum 413. à quibus descriptum	ibid.
Bias annis	518
Boues Iphichii quomodo peruenierint ad Nuleum.	526
Bobus in primis prisci homines delectati 527	
Bupalus architectus & statuarius	506
Byzantium muris munitissimum	508

C

C Abirorum initia apud Thebanos con- stituit Methaphus	407
Calamæ vicus	63
Calida aqua & lacte suavior vbinam con- spicitur	525
Canes in Acheloo fluvio quales	517
Canes Messeniorum vlolatu edito ad La- cedæmoniorū castra concurrerūt	447
	Caph

Caphareum promontorium vnde nobilitatum	64
Caprificus à Messeniis caper appellat	469
Cardia	525
Carnasius saltus. olim Oechalia vocata	515
Carnium vocatus locus Apollinis	506
Caryatides virgines comprehensæ ad Aristomene, & accepta pecunia parentibus reddidit	459
Castander Antipatri F. Thebanos restituit	496
Cassendrensiū Calamitas	420
Castæ puellæ siue Cereris signum	515
Castores sibi vindicant Messenij	509
Castorum in Messenios ire initium ex qua causa	492
Caucon	407. 408
Caucon 492. Cauconem coluerunt Messeniorum sacerdotes	404
Causa belli inter Messenios & Lacedæmonios	416
Ceadas 465. ex hoc quo pacto euaserit Aristomenes	466
Centricidiū, sacrificium factum Ioni	467
Cephei filia monstro fuit exposita	524
Ceremoniarum quæ ad Aristomenis tumulum sunt ritus	512
Cereris cognomēto Castæ puellæ signū	515
Cereris ædes	509
	Cereris

Cereris templum in Aegila	466
Chaldæi dixerunt animos hominum im- mortales	512
Charadrius amnis	515
Charillus Polydectis F.	416
Chionis Laco	481. 483
Chærius saltus	405. 504
Cimon Miltiadæ F. à Lacedæmoniis ac- citus	485
Clenus	406
Cleomenes cum Messeniis ad Sellasiam di- micarunt:	502
Cleonnis Messeniorum Imperator ab Eu- phaë declaratus 426. cum Aristodemo de regno contendit 439. ab eodem gra- ui armatura præficitur	441
Cleopatra Idæ ex Marpessa filia	410
Clepsydra fons 508. 513. unde nomen	514
Cœrulea aqua ubi	524
Cœus amnis 516. à quo dictus	ibi.
Colonus galeritam auē secutus quo per- uenerit	519
Colonides	ibid.
Comon quis 489. huius somnium	490
Conditiones deuictis Messeniis à Sparta- nis propositæ quæ	450
Contumeliæ utrinque iactatæ inter Lacedæ- mon. & Messenios	429
Cornix xrea reperta ubi	518

Coronea vrbs quæ antea Aepea	518
Coronæ vrbs.	ibidem
Corinthiacum bellum	461
Corinthij auxilia mittunt Spartanis	466
ab Aristomene occiduntur	ibid.
Corinthiis difficilis fuit in patriam reditus ex prælio contra Messenios commisso	442
Corynthius Apollo	519
Coryphasæ Mineræ templum	526
Coryphasium promontorium	ibid.
Cratemenes Samius	482
Cræsus Spartanos donis delinivit	419
Asiz populos & Cariæ continentem imperio suo adiecit	ibid.
Cresphontes	510
Cresphontes Abeam fœminam celebrauit	504
Cresphontes inuocatus à Messeniis	495
Cresphontes Messeniam sibi deposcit à Dorienfibus 4.2. Aristodemi liberos	
decepit, in mittendis fortibus	ibid.
Cresphontes occiditur cum filiis	413
Crethon Dioclis F.	505
Crocodilos habent Nilus & Indus fl.	517
Curetum ædes	509
Cyllene Eleorum nauale	419
Cyparissias	516
Cyparissæ Mineræ templum	528
Cy	

Cyparissia	ibid.
Cypselus Arcadium rex	413
Cyzicenum vnguentum	524

D Amathoidas Lepreates	483
Damis & Cleonnis cum Aristodemo de regno contendunt 439. ab Aristodemo iam regnum adepto in honore fuerunt	ibidem
Damis Messeniorum Imperator surrogatus	449
Damocratidas Argis regnavit	522
Damon Corinthius quo tempore in stadio vicit	449
Damon Thurius victor in Olympiis	495
Damophen Olympium Ione solutis eboris compagibus coagmentavit	508
eiúsque laus	509
Dascyli pagus	525
Defectionis noua interunt consilia Messenij	451
Delij eiekti suis sedibus Adramyttium Coloniam deduxere	495
Delphici Apollinis templum à quibus direptum	419
Delphi Phocenses se nominandos non putant	520
Delphis missa responsa ad Thebanos	513
Delphos mittunt Messenij de belli exitu	

consulturi	438
Delphos profectus Aristomenes	483
Demagetus Rhodius Ialysi rex ibid. Aristomenis tertiâ filiâ in vxorẽ duxit	484
Demaratus Aristonis F.	453
Demetrius Macedonum rex Philippi F. Demetrii maioris nepos Messenen suæ ditioni subiecit 499. & deinceps	
Dez Syriæ templum	507
Deidamia Pyrrhi filia	522
Deræ	453
Deus in Lebadea cõsultus à Thebanis	513
Deum matris signum	508
Diana Ephesia	ibid.
Diana sceminis parientibus præfata	506
Diana Laphria	508
Dianæ ædes	524
Dianæ Limnatidis templum	415. 507
Dianæ Lucifere simulachrum	509
Dianæ Nutricis delubrum	518
Dianæ signo sponte scutum excidit apud Messenios.	447
Dinocrates	503
Diocles Ortilochio Alpei filio ortus	505
Diomedes cur Mineræ Anemotidi delubrum dicarit,	524
Dinosias fons	528
Discinctus quo tempore Athenis principatum tenuit	495
	Disc

I N D E X.

Discordiarum semina quo tempore extiterunt inter Messenios & Lacedæm. ac earundem causæ	415
Diuitiæ quæ præcipuæ priscis temporibus	527
Doricam linguam Messenij etiam diutissimè extorres integram propè soli seruauerunt	496
Dotij urbis rudera	516
Doryssus Labotæ F.	415
Dotadas Isthmij F. nauale Methonæ munivit	414
Dryopis templum	521
Dryopis initia quotannis ab Asmaris perguntur	ibid.
Apollinis filius dicitur Dryos	ibidem
Dryopei	519
ab Hercule in Pelopōnesum deducti ibi.	
Dryopes cum Lacedæmonijs contra Messenios pugnaverunt	43

E

E Nchestratus Agidis F.	415.
Echinades	517
Electra amnis 516. à quo dictus	ibid.
Elei pecuriam & annonam præbuerunt Messeniis hybernātib⁹ ad Cyllenen	481
Elei seditionibus quando inter se laborare ceperint	498
Eleorum & Messeniorum fines dirimit	

Amois Neda	ibid.
Eleidem occuparunt Messenij	497. & quo pacto 498
Eleusinem è Messeniis qui migrarint	449
Emperamus Spartanus	470. 472
Ennomus Prytanidis F.	416
Eniò præficitur bellantib ⁹ ab Homero	506
Epaminondas animi dubius ubi nam Messenios reuersos consistere iuberet	491
eiusdem in somnis visum	ibid.
condendæ vrbi locum idoneū capit	494
rem diuinam facit	ibid.
Epaminondas impetrauit à Xenocrate clypeum Aristomenis	513
eundem parva victoria reddidit	ibid.
Epaminondæ simulacrū	509. effigies 511
Ephesia Diana à multis celebratur ciuitatibus	508
huius templum ab Amazonibus dedicatum	509
Epimelides	518. eiusdem sepulchrum ibi.
Epiteles, & quid eidem per somnium visum	491
quos fluminales homini inensos gignit Nilus	517
Era mons	473
undecimo ab obsidione tandem anno capitur	468
Ereæ oppressione prædixit Bacis poeta	493
Eryx	

Eryx eximio studio possidendi boues te- nebatur	§ 27
Eua mons	§ 07
& vnde nomen inditum	ibidem
Euæchme Hylla filia cum Polycæone nu- pta	468
Euæphorus Spartanus	417
Polycharis filiū crudeliter occidit	ibi.
Euergetidas	473
ad Lycæum montē cum Messeniis con- tendit	480
super hostium strage occubuit	ibi.
Euesperitæ	489
Eumantis Eleus	456
Eumelius poeta	414
Eumeli poetæ versus in Delum	514
Euxoë	507
Euphaës	421
eiusdem concio	424
Euphaes Messenios quo loco eduxerit cen- tra Lacedæmonios	426
eiusdem cohortatio ad milites	428
Euphaes Teopompum loco deturbat	432
vulneratur, occiditurque	438
Euryalus Spartanus dux	471
Eurycrates	453
Euryleon quis	427
Eurypon	416
Éurystheus Herculi imperauit vt boues	

ex Hispania ad se abigeret	517
Eurysthei opem implorarunt Asinæi	520
Eurytium vicus	409
Euryto parentata iocitia	414
Eurytus inuocatus à Messeniis	494
Euryti Melanei ossa	515
Exempla rerum bene gerendarum edita ab Homero	498

F

F anum Herculis cognomento Man- richi	510
Flumina alentia maleficas bestias quæ nam	517
Flumina Græciæ maleficas bestias non alunt	ibid.
Fortunæ cognomentum quale dederit Pindarus	506
Fortunæ fanum apud Phæacitas	506
signum	506
Fortunæ simulachrum	509
Fossa Magna	ibid.
Funditores Messeniorum Spartanos ad Sphafteriam de medio sustulerunt	481

G

G alli cum Græcis cur signa non con- tulerint	497
Gemelli Leucippi filias rapuere, eorum- démque simulachra	509
Gerania	405
Glau	

Glaucus Aepyti F.	414
Gonippus 492. sacra Castoris & Pollucis violauit	493
Gorgasus	505
Gorgaso & Nicomacho templum erectū Pheris ab Isthmio Aepyti F.	414
Gorgophone Persei filia perieris vxor cum Oebalo prius nupta	409 ibid.
Gorgus Aristomenis F.	463
Gyges Dascyli F.	474

H

H Ecatus aruspex	475
Hecatus vates	415
Hecatonphonia sacrificium 467. quoties hoc fecerit Aristomenes	ibid.
Hercei Iouis ara	461
Hercules boues ex Hispania abegit	527
Hercules super apri testibus fœdus dicitur icisse cum Nelei liberis	455
Herculis signū in gymnasio Messene	511
Herculis simulachrum	509
Herculis templum	504
Hermas qua figura fecerunt Athenienses	514
Hermus fl. quales filuros alat	517
Heroes inuocati à Messeniis ad nouæ urbis auspicia	494
Hierorhysion ædes apud Messenios	510
Hippomenes	449

Homerus luminibus captus	616
Homerus militaria consilia callide exco- gitauit	498
Homericum commentū vsurparunt Mes- senij	ibid.
Hyamia regio Messeniorum	450
Hypermenides occiditur.	466
Hylī nutrix Irem commigrauit	504
I	
I Carus Hyperesienſis quando vicit in stadio	452
Idas Aphiarai F. 410. fulmine ictus pe- riit	411
Ilairæ effigies	510
Ilotæ qui 485. à Lacedæmoniis deficiunt, ac in Ithomen montem secedunt	ibid.
Illyrij Thesprotides oppresserunt 523. ædi- ficatis nauibꝯ proximꝯ populos ex- cursionibus vexârunt	ibid.
Morhonæo- rum oppidum quo astu ad solitudinem propè redegerint	524
Imperium ne vltra annos decem continua- retur Athenis quando cautum	422
Indus & Nilus Crocodilos habent	517
Inò quando cœpta vocari Leucothea	518
Intis vicus sacer	517
Ioppe vrbs Hebræorum	524
Iouis fanū in Ithomes vertice positū	434
Iouis Hercei ara	461
	Io

I N D E X.

ouis incunabula sibi indicāt Messenij	514
Ioui Ithomatæ rem diuinā fecerunt Messe nij	494. Castori & Polluci ibid.
Iouis Ithomatæ signum	514
Iouis Seruatoris signum	508. 518
Ioui Nemeo rem diuinam fecerunt Ar- giui	494
Iphicli bones habuit Nelens	526
Iphidamas Antenoris F. cētum bones spon salitium munus focero dedit	527
Ire oppidum postea Ahia vocata	504
Ifidis fanum	513
Ismenio Apollini rem diuinam fecit Epa- minondas	494
Isthminis Aepyti F.	414
Ithomatæ Ioui rem diuinam fecerūt Mes- senij	494
Ithome	406
Ithomæa sacra anniuersaria peragūtur, à Messeniis	514
Ithome Iouis nutrix & mōtis nomen ibi.	
Ithome mons	434
Ithomen quādo deseruerūt Messenij	449.
Lacedæmonij eam solo æquârunt	450
Iusiurandum conceptum à Lacedæmo- niis	421
Iuno Aegina	494
Iupiter Ithomates	485
	Lab

- L** Abotas Echestrati F. 415
- Lacedæmonij aliquot noxij ad Tena-
rum supplices confugerunt, & ab ara ab-
stracti interfectique Ephoris iubenti-
bus 485
- Lacedæmonij ab Aristomene fugâtur 457
- Lacedæmonij cladem acceperunt à Messe-
niis 442. & deinceps. Delphos miserūt
consultum de belli tota ratione, & quid
iis responsum 443
- Lacedæmonij de immodica dominandi cu-
piditate male audiuerunt 419
- Lacedæmonij eiecerunt Messenios è Nau-
pacto 489
- Lacedæmonij lucri causa quiduis ausi sunt
419. iidem societate se iuuxerunt Apol-
lodoro Castandrix tyranno ibid.
- Lacedæmonij Messeniorum agrum inter
se diuiserunt 484
- Lacedæmonij populati Messeniorum a-
grum 425
- Lacedæmonij primi hostes muneribus sol-
licitauerunt 460. ad Aegos flumen clas-
sis Atheniensium occurrerunt ibid.
- Lacedæmonij quo loco copias eduxerint
contra Messenios 426
- Lacedæmonij quo pacto copias suas in-
struxe

Struxerunt contra Massenios	440
Lacedæminiꝝ religioſe curant ne turbentur ordines in prælio committendo	432
Lacedæmoniorum clades Sphaſteria cele- bre nomen ad poſteros dedit	518
Lacedæmoniorum & Meſſeniorum ſimul- tas quo tempore in apertum eruperit bellum	416
Laconicum oppidum Phariꝝ vocat Ho- merus 458. direptum ab Ariſtomene ibidem	
Laphria cur à Meſſeniis colatur	508
Laphriam Dianam colunt Calydoniꝝ ibi- dem	
Laus parricidij ſcelere contaminavit fa- miliam ſuam	432
Lelege colonia deducta Pylon à Pylo	526
Lelegia prius, Laconica poſtea	405
Leotychides quando regnū poſſedit Spar- ta	453
Leucasia fluvius	515
Leucothea quæ	518
Lencippus Perieris F.	409
Leuccippi Apharei fratris effigies	510
Leuccippi filias rapuerunt Gemelli	509
Leuſtrica clades fato Lacedæmoniis acci- dit	490
Leuſtricæ pugnae interfuit Ariſtomenes	512

Liberi patris simulachrum	518
Libero patri rem diuinam fecere Theba-	
ni	494
Limantidis Dianæ templum	415.507
Limnæ castellum	507
Loca multa prius obscura & ignota, ex ali-	
quo hominum casu postea fama cele-	
brata	527
Lucinæ delubrum	509
Ludi musici priscis tēporibus instituti	514
Luciferæ Dianæ signum	509
Lycæus mons	469
Lyciscus capitur, & It homē pertractus cau-	
sam perduellionis dixit 445. liberatus	
capitis periculo	ibid.
Lyciscus Spartam profugit	435
Lycisci filiam sacrandam vetuit Epebo-	
lus	415
Lycomidarum septum	407
Lycortas	503
Lycus lucus	407
Lycus Pandionis F. Magnū Dearum ini-	
tia reddidit augustiora 407. quo tempo-	
re Arenen venerit	409
Lycus Pandionis F. vates quid prædixerit	
Messenis	470
Lynceus oculis fuit perspicacissimis	410
Lynceum occidit Pollux	411
Lystratus Coriothiorū dux occiditur	466

M

M Achaonis filiorum sanum	411
Machaonis simulachrum	510
Machaonem sagitta percussum solatur Ne- stor 411. Machonis monumentum ibid.	
Macedones & Demetrius ex Ithôme reie- cti fugatique	500
Mæander flu. marinos habet pisces alicu- bi	517
Magistratus Athenis quo tempore æquo iure & legibus gerebantur	422
Magi Indorum dixerunt animos hominū immortales	512
Magna fossa	413
Mageorum Deorū initia in vireula ænea reperta	492
Magearum Dearum initia Caucon porta- uit Messenen	406
Magnarum Dearum initia celebrantur in Carnasio 315. horum ritus nefas percen- sere	ibid.
Magnas Deas coluerunt Messeniorum sa- cerdotes	494
Manticlus Herculis templum erexit in no- ua Colonia in Sicilia	483
Manticlus Theocli vatis F. 473. quid sua- serit Messeniis	471
Marpessa	410
Matris Deūm signum	508
	Mecha

Mechanidas tyrannus	501
Medontidæ	449
Medontidæ qui	422
Megalopolis	501
Melaneus cur ab Apolline genitus creditur 408. huic à Periere Carmasium attributum	409
Melanthi posterì qui	422
Meleagri quæ fuerit vxor 410. & deinceps.	
Melampus cur boues ab Iphiclo acceperit	526
Mercurij arietem portantis signum	515
Mercurij sigilla qua forma fecerint Græci	314
Mercurij signum	ibid.
Mercurij signû in gymnasio Messene	411
Merope Cypseli filia Cresphontis vxor	
413	
Messanæ ad fretum quid somniârit Hercules sacerdos	490
Messenia ab agri bonitate commendatur 415. eam ob hanc causam appetiuerunt Lacedæmonij	ibid.
Messenia vicus	460
Messeniam terram à Dorienfibus quando sibi depoposcerat Cresphontes	412
Messenicum bellum qua ratione vocatum: 422. à quibus descriptum:	423
Messene Triope filia 492. inuocata à Messeniis:	

- niis 494. 405. ab hac vxore sua totam re-
 gionem nominavit Polycaon ibid.
 Messene vocata noua vrbs à Messeniis re-
 uersis condita 496
 Messenes Triopæ filix templum 510
 Messenij ad Anaxilam venerunt in Ita-
 liam 481
 Messenij ad Eratn relictī in publicorum
 seruitiorum numerum conscripti à La-
 cedæmoniis 479
 Messeniis ad nouæ vrbis auspicia heroës
 inuocârunt 494
 Messenij Atheniensium opem implorârūt
 & quod ab eisdē responsum sit 597. cum
 Philippo societatem iunxerunt ibid. eū
 Achæis se coniunxerunt 501
 Messeniis Amphixæ interfecti à Lacedæ-
 moniis 421
 Messenij controuersiam cum Lacedæmo-
 niis apud Argiuos & Amphictionum cō-
 siliū cognoscendam cupiuerunt 418
 Messenij in Ithomen montē secedunt 414
 Messenij iterum defecerunt à Lacedæmo-
 niis 484. & defectionis causa ibid.
 Messenij maritimos Laconix fines popu-
 lati 426
 Messenij multi in Atcadiā profugerūt 480
 Messenij post desertam Ithomen quo se re-
 ceperint 449

Messenij quo tēpore defecerint post Itho- mes excidium 452. & quando iterum ar- ma ceperint	453
Messenij quo tempore in Peloponnesum redierint 495. & quōt annis extorres ē Peloponneso fuerint	496
Messeniorum & Lacedæmoniorū bellum quando exarserit	456
Messeniorum fines	405
Messeniorum imperium quando peruenit ad Nesterorem Nelei filium	413
Messeniorum pars ad Euesperitas Profe- cta 489. Rhegium, & in Siciliam	ibid.
Messeniorum res quando ceptæ calami- tatibus affligi	424
Messeniorum vrbs	507
Messenis reditus in Peloponnesum diui- nitus promissus	490
Methapus iniurorum quosdam ritus re- formauit	407
Mochonæis à Troizao cōcessum vt liberi populi censerentur	522
Methomæi 463. classibus Cyllenense re- cipiunt	480
Mothon scopulus dicitur	522
Mothone Naupliensibus tradita	484
Mothone, prius Pedasos dicta	522
Mothone tradita Naupliensibus à Sparta- eis	ibid.
	Milō

Miltiades quo tempore principatum Athe- nis tenuit	483
Minervæ Anemotidis delabrum	524
Minervæ cornicē manu tenentis signū	518
Minervæ Coryphasæ templum	526
Minervæ Cyparissæ templum	528
Minyæ à Thebanis Orchomeno expulsi.	
496. à Philippo Amyntæ F. in Bœotiam reducti	ibid.
Myron Priœnensis bellum Messenicū scri- psit 424. vnde exordium sumpserit	ibid.
improbatur	424
Mugiles turbulentis gaudent annis	517
Musarum simulachrum	509
Musici ludi instituti priscis tēporibus	514
Myles Lelegis F.	405

N

N Obis dominationem Spartæ inuasit 502. profanas & sacras ædes spolia- uit ibid. Messenem noctu occupavit ibi- dem, à Philopomene & Megalipolita- nis cedere coactus	503
Naufragium Græcorum cum Agamemno- ne ab Iho redeuntium quo loco	528
Naupactum ademerunt Locris Athenien- ses & Messeniis assignarunt	485
Naupactum acceperunt ab Atheniensibus Messeni	508
Naupactum se receperunt Messeni	489

Nauplius Amymones filius § 22. ab Naupliensibus in coloniã deducti sunt ibid.	
Nauplienses fuerunt ex Aegyptiorum ea classe, quæ cum Danao ad Argolicã terram appulit	ibid.
Nauplienses Mothonem retinuerunt 495. salutem suam cum precibus commendãrunt Messeniis	498
Naupliensibus tradita Mothone à Spartaniis	521
Neda Iouis nutrix & fluij nomen	514
Neda amnis dirimit Messeniorũ & Eleorum fines	528
Nedæ fluminis fontes vbi	469
Neleus & Pelasgi Pylum Cleonis F. expulerunt	526
Neleus Crethæi F.	411
Nelei boum stabulum	526
Nelei posteri quando è Messenia & à quibus eiekti	412
Neleia vrbs quæ prius Pylos	526
Nemæo Ioui rē diuinã fecerũt Argini	464
Neoptolemez pœna vel ultio quæ	491
Neoptolemus ad Apollinis Delphici aram interimitur	ibid.
Neptuni delubrum	508
Nestor arenosæ Pyli rex ab Homero vocatus	527
Nestor quo tempore Messeniorum imperium adeptus est	411

Nestoris domus & effigies,	526.	stabulum	
ibid.eiusdem sepulchrum		ibid.	
Nestoris simulachrum		510	
Nicander Charilli F.		416	
Nicomachus Machaonis F.		505	
Nicomedis filius in sacrorum libationi-			
bus celebratur.		452	
Nicotelea Aristomenis mater		451	
Nigra aqua, vbi		524	
Nilus bestiarum portenta gignit		517	
Noua vrbs à Messeniis reuerfis in Pelopō-			
nesum condita		495	
Nutricis Dianæ delubrum		518	
Nymphæ Iouem à Curetibus surreptum			
in Clepsydra fonte lauãrunt		514	

O Ebalus		409	
Oebalus Spartanus	446.	quomodo	
Messenios fefellerit		ibid.	
Oechalia prius, postea Carnasium	409.	&	
deinceps		515	
Odium sempiternum inter Messenios &			
Lacedæm.		489	
Odrysen & Thraca cur vocent Græci Tha-			
myrio		515	
Ollæ muliebres vocata natatio Therm.		524	
Olynthus vocatur à multis Græcis Capri-			
ficus		469	
Omphalionis pictoris opera		510	

Oeneus	521
Oeniadas Acarnanam gentē cur adorti sint Lacedæmonij 486. Oeniades Atheniēsiū hostes ibid. à Spartanis fundūtur, & in- tra mœnia compulsi circūsedentur ibid.	
Oenusa insula	521
Ophioneus vates 439. hic, à primo ortu cæ- cus luminis postea cōpos factus fuit 447	
Oraculum Messeniis redditum 435. oracu- li sensus patefactus	448
Ortilochus Dioclis F.	406
Ortilochi domus quid Homero	ibid.
Ozoli Locri	485

P

P Actya Lydus	525
Pallas bellantibus præfesta ab Home- ro	506
Paniesus amnis, buic vt quotannis sacra fa- cerent reges Messeniorum instituit Sy- botas	414
Lamyfus amnis eiūsq̃ue fontes	507
Panormus 492. sacra Castoris & Pollucis violauit	493
Patrenses	508
Patroclus Achillis arma cur induerit	498
Pelias	410
Pellibus caprarum & luporum armabātur Arcades	448
Peloponnesum sub certis conditionibus relinquunt Spartani	485

Perieres Aeloi F. in regnum Messeniorum	
accerfitus	408
Perieres Chalcidensis	481
Perseus, interempto monstro; quo loco	
cruorem abluerit	524
Perseæ quo loco omnes ferè deleti	528
Perseus rex quantum arte Spartanos di-	
nexarit	461
Phanas occiditur	463
Pharæ 504. & eius oppidi conditor	ibid.
Pharis oppidum quod Hiëmero	458
Pharis quibus natus parentibus	504
Pheræ	406
Pherepolis, hoc est, civitatum tutrix voca-	
ta Fortuna	506
Philammon	515
Philippus Eliidis primores pretio sollicita-	
vit	497
Philodamæa	504
Philopœmen Granidis F.	502
vius capitur	503
Phlyus Terræ filius	406
Phintas Androchi nepos vir strenuus	456
Occiditur	463
Phintas Sybotæ F. 414. hoc regnante di-	
scordiarum semina inter Messenios &	
Lacedæmonios	415
Phocense bellum extra Peloponnesum ab-	
duxit Thebanus	497

Phœbedepicta	510
Phœnicus portus	521
Phyleas & Cleonis collegæ Damidis coo- ptantur	449
Phylas rex	419
Plataneti fons	518
Platæenses diutissime exulârunt, & à Phi- lippo tandem in Bœotiam reducti	496
Platæenses longum tempus patria profu- gi caruere	ibid.
Plaro Aristonis F. prodidit hominum ani- mos immortales	512
Pædorophi Dianæ delubrum	518
Podalirij simulachrum	510
Pollux occidit Lynceum	411
Polycaon Lelegis F.	405
Polycaon quas vrbes condidit	ibid.
Polychares Messenius	416
huius filius iniquissime occisus	418
Polycharem Lacedæmonij per legatos à Messeniis postulârunt, ac Messeniorum respondum	420
Polydectes Eunomi F.	416
Polydorus Alcamenis F.	427
Polydora Protefilai vxor	410
Porcinus saktus. vide Chærius	
Porthaon	521
Prælium inter Messenios & Lacedæmo- nios quo loco commissum	426. 447 corum

eorundem secundum prælium	438
Priamus à Neoptolemo ad Hercei Iouis aram iugulatur	461
Procles Carthaginienſes	522
Prodicus Phocaenſis an author carminum in Miniadem	516
Prodigiis multis Meſſenicarum rerum in- clinatio ſignificata	447
Pronomi cantiunculæ uſurpatæ à Meſſe- niis quando	495
Proſodium	414
Proteſilaus	410
Prytanis Eurypontis F.	416
Pſyrtalia inſula vnde maximè nota	528
Proo miſſa reſponſa ad Thebanos	513
Pugnæ forma inter Meſſenios & Lacedæ- mon.	441. & deinceps.
Pugnæ inter Meſſenios & Acarnanes for- ma	487
Puteoli	525
Puteus aquã pice permixtã continens	524
Pylos 526 hæc condit Pylus Cleſonis F. 526	
Pylus Cleſonis F. è Mægaride Leloges co- loniam deduxit Pylon 526. à Neleo pul- ſus	ibid.
Pylos regia fuit Neſtori, eiùſque poſteris	413
Pylij 463. claſſib. Cyllenen abeunt	480
Pylos	406. & 410

Pythiorum ager arenosus	527
Pyrus sylvestris in qua Castor & Pollux confederunt	457
Pyrrhus Prolemæi F.	522
Pytharatus Messeniorum equitum dux	426
occubuit in prælio	433
Pythiæ responsum de Ete expugnanda	468

R

R Henea insula	527
Rheus marinos habet aliquot locis pisces	517
Rhianus Benæus versibus bellum Messeni- cum scripsit	413
Rhianus poeta non probatur	415
Rhodos muris munitissima	508
Rutila aqua ubi	514

S

S Acadæ cantionculæ usurpari ceptæ quando	495
Sacerdotij mos & religio apud Messenios	445
Sacra Messeniorum quo loco & cur defodien- da curauerit Aristomenes	470
Sacrosanctum sacrarium vocata ædes	511
Sacrum bellum appellatum Phocense	ibid.
Sagittarij Cretenses conductitij, Lacedæm: auxilio venerunt contra Messenios	430
Serapidis fanum	513
Servatoris Iouis signum	508-518
Sicyon	

Sityonij Messeniis auxilia miserunt	455
Siluri quales in Hermo & Meandro fl.	517
Sphaeteria insula	527
Spartani Crcesi donis deliniti primi è Græcis cum Barbaris amicitia inierūt	419
Spartani inducias x l. dierum cum Messeniis cur pepigerint	467
Spartani piaculum violatorum supplicum luerunt 483. iidem huiusce rei admoniti Apollinis oraculo	ibid.
Spartani quo pacto iram belli in Messenios exercuerint.	450
Spartanos de medio sustulerunt ad Sphaeteriam Messenij	489
Spartanos vehemens incescit cupido cum imperio gloriam augendi	486
Stenycleri regia à quo ædificata	413
Stenyclerici campi, & Stenyclerus quis	515
Styræses ī Eubœa c. 10. Dryopū nomē aspernati sunt licet à Dryopib. oriundi	ibid.
Sybotas Dotadæ F. 414. iussit vt reges Pamefo anni anniuersaria sacra facerent, & Euryto parentarent	ibid.
Syriæ Deæ templum	507

T

T Eleclus Archeladæ F. interēptus	415
Teleclus quo loco occisus	507
Telegone Pharis filia	504-505
Temathia mons	517
	Temenio

I N D E X.

Temeno assignârūt Argos Dorientes	412
Temenus subdole sortes misit	ibid.
Thamyris qua de causâ oculis orbatus	516
Thamyris quo in loco lyram abiecerit	515
Argiopa nympha genitus	ibid. cur idē
Trax & Odryse vocetur	ibid. oculorum
calamitas quo loco eidem occiderit	516
Tharyx Phygaliensis	483
Thebas evertit Alexander	496
Thebanæ vrbis simulachrum	509
Thebani legatos miserunt in Italiam, ad	
Euesperitas qui Messenios in Pelopon-	
nesum reuocarunt	490
Thebani quidnam de Leu&trica pugna re-	
ferant	512
Thebanos restituit Cassander Antipatri F.	
496	
Thermopilarum aqua maxime cœrulea	524
Theocles vates	469
Theodeclus	456
Theopompus Heræensis	483
Theopompi mors parum verè tradita à	
Myrone historico. Theopompus bello	
Messenico finem imposuit	424. & 427
Theopompus Nicaodri F. quoto gradu	
Spartæ à Charillo regnauit	416
Theopompicohortatio ad milites	428
Theopompi & Euphais pugna	432
Theganusa	521
	Theras

Theras Autefionis F.	412
Thesei signum	511
Thrasymedis sepulchrum	526
Thrasymedis signum	510
Thuriatæ à mente in planiciem descendunt	507
Tibiarum Bœotiarum & Argiarum modos imitati in cantibus Messeniis	495
Tis Alcidis P. Delphos mittitur à Messeniis 435. à Lacedæmoniis vulneratus moritur	ibid.
Tlesias Athenis prætor	452
Traianus quid concesserit Mothonæis	522
Tricca vicus	411
Trophonius quæ sit vaticinatus versibus	513
Trophonij sacrum penetrale	498
Tyches seu fortunæ mentionem primus fecit Homerus 505. Tyche Oceani filia	ibid.
Tyrtæus ab Atheniensibus ad Spartanos mittitur	454
Tyrtæi, elegi de priore bello Messenico	452

V

V enus nuptiarum curam gerit	506
Veneris delubrum	508
Victoriæ signum æneû in Arce Athenis	528
Virgines à Lacedæmoniis ad Dianæ Limnatidis	

I N D E X.

natidis in templū missæ à Messeniis violatæ, atque hinc bellum inter vtraque gentem commemorât Lacedæmonij	415
Virgines ex Aepytidarum familia commissæ	435
Virorum chorus primùm à Messeniis Deion Apollini missus	414
Vlyssi astum imitati Lacedæmonij	443
Urbes Messeniorum expugnârunt Lacedæmonij	450
Urnula ænea effossa ab Epitele, & quid in ea repertum fuerit	492
hanc defoderat Aristomenes	ibid.

X

X Enodochus de stadio victor renunciatus	422
Xenophon Corinthius	484

Z

Z Acyntus insula 481. hanc occupandâ à Messeniis fuderit Gorgus	ibid.
Zancle ciuitas, postea Messene vocata	483
Zancleari ad aras Deorum supplices confuentes	482
Zancleari & Zancle Ciuitas	481. 482
Zancleari fuderunt Messenij tenebri praelio	ibid.
Zeuxidamus	453

F I N I S.

LVGDVNI,
EXCVDEBAT
IACOBVS
FORVS.

i 19380008

